

༼ བོད་གཞི་སྒྲིག་པ༽

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ཟླའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བརྩམས།

དགེ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་སྟོན་རྩལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

༄༅། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༼པོད་གཉིས་པ༽

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྫོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བརྩམས།
དགེ་ལྡན་སྟན་བརྒྱད་སྒོག་རུལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

2023

དཀར་ཆག

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱད་པ།.....	1
ཆོག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	230
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་དབྱད་པ།.....	240
དྲི་བའི་མཆམས་སྒྲོར་དང་དོགས་གཙོ།.....	288
མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་ཚུལ།.....	308
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རོ་བོའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	321
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་དེ་མི་བད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྟུར་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།.....	375
གདམས་ངག་སྐབས་གྱི་དོགས་དཔྱད།.....	388
དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་དབྱད་པ།.....	408
སྟུན་ལྗེའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	455
མདོན་ཤེས་སྐབས་གྱི་དོགས་དཔྱད།.....	495
ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྐབས་གསུམ་འདོད་ཚུལ་དང་། སྐབས་འགྲོའི་རོ་བོ་ལ་དབྱད་པ།.....	549
རྟོགས་དཀའ་བ་སྡེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པའི་སྐབས་གྱི་དོགས་དཔྱད།.....	593

༢༡། ཤེར་ཕྱན་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ།

འདིའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་ལུས་མདོར་བསྟན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཤེར་ཕྱན་གྱི་སྐོར་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
གཞོད་འཛོམས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་རྗེས་འབྲས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༡༥༡ ་ལས། དུམ་གསུམ་གཞོད་
འཛོམས་ལས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱན་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་སྟོན་
ལས་དང་། བཙོན་འབྲས་བཙུམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་སྤྱག་བསྐུལ་
དང་འཁོར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་
འདི་དགའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྤྱབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱར་བཏགས་ཏེ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་གཞན་ཡང་ཉན་རང་
དག་བཙོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་ཕྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། གཞུང་རྣམས་ཤེར་ཕྱན་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། མོས་སྦྱོད་ནས་ཆོས་གྱི་སྤྱན་
གྱི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱན་གྱི་མིང་ཙམ་དུ་འཇུག་པའི་
བཏགས་པ་བར་བཤད་ཅིང་། འབྲས་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་དེ་རྣམས་བར་བཤད་ལ།
མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྔ་
མ་རྣམས་གྱིས་རྗོ་རྗོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་འབྲུལ་ནས་ཤེར་ཕྱན་དངོས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱན་དངོས་བཏགས་རྣམས་

བཤད་པའི་འཕྲོ་སྟོན་ཉིད་ནས་གཞོན་འཛོམས་གཉིས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། དེ་ལྟར་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་འདི་རྣམས་ལས་འདིར་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་བྱི་མ་ལས། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོ་རྟུ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་
 རོ་ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། གཞོན་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རྟོར་ཉིང་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་དང་། དེས་ན་འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་
 སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོར་ཉིང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་པར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ལ་མཉམ་གཞག་རྟོར་ཉིང་སྤང་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་
 རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྤྱི་
 མ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས།
 འབྲུམ་ཀྱི་གཞོན་འཛོམས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་བྱིན་འདོད་ཚུལ་དོན་ཚན་
 གསུམ་ལས། ཤེས་བྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར། བོད་སྤྱི་མའི་འདོད་པ་དགག་ཚུལ་
 དང་། དོན་བསྐྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་
 པ་འོག་གངས་༤༦ ་ཤེས་དེ་བས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་
 ཚུབ་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་སྟོན་ལམ་དང་། བརྟེན་འགྱུས་བརྟེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
 དང་། ལས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། འཁོར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་།
 ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་འདི་དགའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་བྱིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་རྟོ་རྟུ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལ་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པ་དང་། རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་
རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་ལ་
རྒྱས་བཏགས་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པའི་སས་བསྐྱས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་མོས་པས་
སྒྲིད་པའི་ས་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ས་བཅུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་མཉན་པ་དང་བསམས་
པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཇི་
མ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཞིན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། མཆོག་གི་དོན་ལ་
སོགས་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ས་དང་ས་དག་
ལ་གནས་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་གྱུར་པས་ལྷག་པར་རྟོག་པའི་བྱུང་པར་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་སྦྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། མཐར་བྱིན་པའི་སའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཆོག་གི་དོན་མ་ལུས་པའི་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར་མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཉིད་
དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་རི་ཅམ་དུ་རྣམས་པ་དེ་དག་ཉིད་མངོན་པར་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་བཙུན་
 པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙུན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། ༡ སྟོན་ལམ་དང་། ༢ བཙུན་འགྲུས་བཙུན་པ་དང་། ༣ ཉོན་མོངས་པ་དང་། ༤ ལས་
 དང་། ༥ སྤྱུག་བསྐལ་དང་། ༦ འཁོར་བ་དང་། ༧ རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ༨ ཡོན་ཏན་དང་།
 ༩ ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་འདི་དགའའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་སངས་རྒྱས་སའི་རྟོག་ཏིང་
 སྣང་མེད་གྱི་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་བྱིན་དངོས་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་སྣང་བཅས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུན་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དེའི་རྒྱ་ལས་རྒྱང་བས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གི་བཏགས་པའི་
 ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་དང་། གཞུང་ཤེར་བྱིན་རྣམས་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་
 འབྲས་བུའི་མིང་གི་བཏགས་པའི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་དང་། མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ནས་
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་རྣམས་ལ་འང་ཤེར་བྱིན་གྱི་མིང་ཅམ་འཇུག་
 པས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པའོ། ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་སྡེ་
 དགེ་བསྟན་འགྱུར་ན་འོག་གངས་པ་༥ །ལས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དངོས་སུ་ན་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གཏོགས་པ་དེ་སྟོན་ལམ་དང་། བཙུན་འགྲུས་བཙུན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
 པ་དང་། ལས་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་དང་། འཁོར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་
 དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་འདི་དགའའི་མཐར་བྱིན་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོག་

བ་དང་། བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ གྲུང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱ་
བཏགས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་རུང་ངོ་། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སར་གཏོགས་པ་དག་བཙུག་པའི་ལམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྲུང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པས་སྦྱོང་བའི་ས་
ནས་བཟུང་སྟེ། ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་དུ་མཉན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་བས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཐབས་
ཀྱིས་ཟིན་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་
རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས། ས་དང་ས་དག་ལ་གནས་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཤས་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་གྱུར་པས་ལྷག་པར་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་དག་གྲུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་འགྱུར་ངོ་། །མིང་གི་
ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་བསྟན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གྲུང་ཤེས་རབ་དེ་དག་སྐྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་
པའི་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པའི་བྱེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བཟོད་ངོ་། །༽
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་སྟེ་དག་བསྟན་འགྱུར་-བ-འོག་གངས་༡༥༽
ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་
སྟོན་ལམ་དང་བཙོན་འབྲས་བརྒྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་
འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཤེས་བྱ་སྟེ། དགྲ་པོ་རྣམས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་
སོན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བཟློག་དོ། །དེ་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡང་མེ་ལོང་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་།
བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱས་བཏགས་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཉིད་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་སས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཉིད་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་རི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཀྱི་ས་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པས་མངོན་པར་འཕེལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་མེད་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་དང་ལམ་ཀྱི་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོག་གི་དོན་དུ་
མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
པས། ས་དང་ས་ལ་རྟེན་ཀྱི་དག་པ་མཆོག་དང་མཆོག་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་
པའི་བྱེད་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞེན་པ་
མ་ལུས་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞེག་ཡང་འདི་མིང་
གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་ཐོས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རི་སྤྱོད་རྣམ་པ་འདི་རྣམས་ལ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཞེག་ལ་ལ་ཞེག་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཚུ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཟློག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བཟློག་པར་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ལ་འདིར་

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་རྣམས་མི་རྟོག་པ་དང་འཛིག་རྟོག་ལས་
འདས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་
དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་དངོས་ནི། རྣམས་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་
མོ་ནི་ཤེས་བྱེད་དངོས་དང་། དེའི་འབྲས་སུ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བྱེད་བཏགས་པ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྟོབ་ལམ་ལྟ་བུ་ནི་
ཤེས་བྱེད་བཏགས་པ་བ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འབྲལ་ནས་ཤེས་བྱེད་
དངོས་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི། གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
མིན་ཏེ། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེས་བྱེད་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གཏོགས་པའི་འཛིག་རྟོག་ལས་
འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མན་ངག་རྗེས་
འབྲང་ལས། འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཞུགས་དོ་ཞེས་ཤེས་བྱེད་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གྲེ་དག་བསྟན་འགྲུར་-བ་-འོག་གངས་
༡༥ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པའི་བཞུགས་པར་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ལ་འདིར་
སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་རྣམས་མི་རྟོག་པ་དང་འཛིག་རྟོག་ལས་
འདས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཤེས་

རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བཅུ་མས་ནས་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་
 གཞན་དུ་རྟོར་ཏིང་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་མཁུན་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ས་བརྩུ་བ་
 མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ལེགས་
 བཤད་གསེར་བློང་༡༥༣ ་ལས། འདིར་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 འཁྱལ་ནས་ཤེར་བྱིན་དངོས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་
 མིན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་དངོས་བཏགས་རྣམས་བཤད་པའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་གཞོད་འཛོམས་
 གཉིས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་བུ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་
 བརྗོད་པ་འདི་རྣམས་ལས་འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
 འབྲུང་ཞིང་། བྱུང་པར་དུ་བྱི་མ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོ་རྟེ་
 ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། གཞོད་འཛོམས་
 ཀྱི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རྟོར་ཏིང་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་དང་། ས་བརྩུ་བ་
 མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོར་ཏིང་
 ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཉམ་གཞག་རྟོར་
 ཏིང་སྒྲུང་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྒྲུང་བཅས་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྐྱས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་

པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་བྱིན་
དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་བྱིན་
བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་༡༥༣ ་ལས། དེས་ན་འདི་ཡི་དགོངས་པ་
ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོག་ཏིང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་
བར་བཤད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཉམ་གཞག་རྟོག་ཏིང་སྤང་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་
སྤང་བཅས་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་ཤེར་
བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མཆན་ཉིད་བར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་སྟོགས་སྤང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྒྱན་སྤང་ལས་
བཤད་ཚུལ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་སྤང་སྟེ་དགོ་བསྟན་
འགྲུར་-ཆ-ལོག་གངས་༡༤ ་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་
ཡིན་ལ། དེ་འཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཚིག་དང་དག་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་
དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་ལོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་བའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་
ཀྱིས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་
བྱ་དོན་དེ་དང་ལྷན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྲ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
བྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པས་
སོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཀའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་པའི་དོན་བཤད་ན། གཙུ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤེས་བྱིན་དེ་
 བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་དེ། རྟེན་གྱི་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ། རོ་
 བོའི་བྱད་པར་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རུབ་པའི་
 སྟོན་ས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དང་བལ་བའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱིན་གྱི་གཙུ་
 བོ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་གཞུང་ཤེས་བྱིན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱིན་ནི་ཤེས་
 བྱིན་པལ་པའོ། ། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོའི་ཞལ་སྤྲན་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 བྱིན་གཉིས་མེད། ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྟན་
 པས། ། གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྲ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཞེས་པས་
 མཆོན་བྱ་ཤེས་བྱིན་དང་། ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ། ཞེས་པས་ཤེས་
 བྱིན་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྟན་པས། ། གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྲ་
 ཡིན། ། ཞེས་པས་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཤེས་བྱིན་པལ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱོགས་སྒྲུང་
 གིས་ཤེས་བྱིན་གྱི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ལྟན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད། ཞེས་པས་གཞུང་
 འདྲིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས། ། ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་བྱད་པར་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན།
 དེ་ཡང་གཞུང་འདི་ཡིས་ཤེས་བྱིན་གྱི་གཙུ་བོ་དེ། བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ནམ་གཉིས་ལྟན་
 བསྟན་པའོ། གཉིས་པ་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་
 -ཉ-འོག་གངས་༥ ། ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱག་འཆའ་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རོ་
 བོ་ཉིད་དང་། དེར་བརྟེན་པའོ། ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཆོས་རྣམས་

ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་གནས་སམ་མུ་ངན་འདས་ཀྱང་
རུང་། །ཆོས་ཉིད་སྒྲིན་མེད་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་གནས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་མཆོན་
གསོལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ནི་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སུ་ཡང་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་
ཀྱང་གསུངས་སོ། །འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་
ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བགྱང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་རྗེ་ལྷ་ར་དེ་བཞིན་ཉིད་
དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་ན་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་
པས་ལུང་སྒྲ་མ་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སེམས་ལས་
བྱུང་བ་དགེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་གཞག་པ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་རྟོགས་པའི་མཐུས་དེའི་མིང་འཛོལ་གྱི་གཞན་དུ་
ན་དེ་ཤེས་རབ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་ནི་གཤེགས་ཤིག་འགྱུར། རྟོག་པ་གཉིས་
པ་ལྷ་ར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་སྒྲ་མས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པར་བསྟན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པས་དེར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ཡོད་
པས་ངེས་པར་པན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཞན་ལ་སྟོས་པས་ན་དབུལ་པོས་
བདག་དབང་བའི་ས་ལ་གནས་པའི་གཏེར་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་ཡང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་བྱིས་པ་ཞེས་
བསྟན་ཏེ། བྱིས་པའི་སྤྱི་ནི་ཞན་ཅིང་སྤྱི་བའི་དོན་དུ་འཛེན་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལས་
དགོངས་ཏེ་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྤྱན་སྟེ། འགྲོ་བ་དག་ན་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅུང་

ཟད་ཡོད་མིན་ལ། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡང་དེ་ལ་རྣམ་པར་སྟོངས་པའི་སྒོ། །ཡོད་པ་ཀུན་
 རས་སྟོངས་ཤིང་མེད་ལ་མངོན་ཞེན་གང་ཡིན་པ། །འདིག་ཏེན་སྟོངས་པའི་ཆ་བས་ཆེན་
 འདི་ཀོ་འི་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་ལ། །འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་རབ་རྟུ་ལྡན་པ་ལས། བྱིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་དག་དེ་
 ལ་རབ་རྟུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་
 བྱིན་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་བྱིན་པ་སྟེ། རབ་རྟུ་གཅེས་པའི་བྱིར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་བྱིན་པའི་སྣང་བོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ལུས་ལ་སོགས་
 བ་གནས་ཤིང་འཕེལ་བ་ནི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་མཐུ་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་ཡང་སྣང་
 ཞེས་བྱ་བའི་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་ལ་རབ་རྟུ་བརྟན་པས་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དཀྱགས་
 པའི་སེམས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་པོའི་གནས། །སྣང་གི་ཡུལ་ལ་རབ་རྟུ་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ཏེན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་མེད་ན་སེམས་མི་གནས་ཤིང་། དེ་མ་གནས་པར་གྱུར་
 ར་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ངེས་པར་མི་གནས་པས་ན་སྣང་སྟེ། རབ་རྟུ་གཅེས་པ་
 བྱི་མི་དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་བྱིན་པ་
 མེད་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་
 ལ། དེ་མ་སྟེས་པར་གྱུར་ན་རི་ལྟར་ལམ་དང་། འབྲས་བུ་དང་གཞུང་དག་འབྱུང་། དེ་བས་
 ར་འདི་ཡང་མི་དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་རབ་རྟུ་གཅེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་
 ལྷ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་དག་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་
 སོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་བྱིན་པར་
 བཞག་པ་ལ་བརྟེན་པས་གཙོ་བོ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུ་བྱིན་པ་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། ལམ་དང་གཞུང་དག་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཞལ་ལྟར་ནས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་

ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་དོན་སྦྱོར་བ་ཡིས། །གཞུང་
དང་ལམ་དག་དེའི་སྒྲ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ་ཤེས་ཕྱིན་
ལ་རང་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན་དང་། དེ་ལ་རྟེན་ཤེས་ཕྱིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པའི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། དེ་ནི་རྟེན་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། རོ་བོ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཤེས་ཕྱིན་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་
ལ་སྤྱ་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཉན་པ་དང་།ཤེས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་སྟོང་ཉིད་
མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་ཕྱིན་དུ་བཞག་པར་མི་རྣམས་པས། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
ཤེས་ཕྱིན་དུ་བཞག་པ་ནི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕུས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་
བྱ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། ལམ་ཤེས་ཕྱིན། གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
བཞིན་ཉིད་མེད་ན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་གང་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མི་སྦྱེ་
བས་དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འབྲས་བྱ་ཤེས་
ཕྱིན་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་མེད་ན་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་། གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཇུག་པ་མེད་པས་འབྲས་བྱ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་མཁྱེན་པ་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། དེ་
ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དེ་དག་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཤེས་ཕྱིན་གཙོ་བོ་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་པལ་པ་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༥༥ ་ལས། དེས་ན་དེ་གསུམ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། རང་བཞིན་
དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་ལམ་དང་གཞུང་ཡང་དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ནས་
སྤར་གྱི་ལུང་བྲངས་སོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་གཙོ་བོ་པལ་ལ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱས་ན། ཆོག་གསལ་ལས། ཤེས་ཕྱིན་ལ་རང་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན། གཞུང་

ཤེར་ཕྱིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་བཏགས་
 བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་པལ་བ་དང་། འབྲས་
 བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་འདོད་དོ། །དེ་ནས་མདོ་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཅེ་ན། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །དངོས་པོ་དམ་པ་ཤེས་
 བས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ལ་པ་རོལ་ཡང་
 ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ལོ། །ཕྱིན་པས་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །གང་གི་
 པ་རོལ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དག་པའི་ལོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་
 བྱ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། །དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
 པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ། དག་ལྡན་ལས་བཤད་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 ཀྱི་བཤད་ཚུལ། བི་མ་ལ་མི་རྣམས་བཤད་ཚུལ། དང་པོ་ནི། དག་ལྡན་སྟེ་དགོ་བསྟན་འབྱུར་
 - ༥ - འོག་གངས་པ་༥ ། ལས། དེ་ནས་མདོ་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཅེ་ན། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །དངོས་པོ་དམ་པ་ཤེས་
 བས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ལ་པ་རོལ་ཡང་
 ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ལོ། །ཕྱིན་པས་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །གང་གི་
 པ་རོལ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དག་པའི་ལོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་
 བྱ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། །དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་བཤད་ན། འཁྱོད་པའི་དག་ལྡན་ལྟར་ན་ས་བཅའི་མཉམ་གཞག་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ན་ས་

བཙུ་བ་ཚོས་གི་སྤྲིན་གྱི་བར་གྱི་ས་བཙུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་།
སོ་སྤྲིའི་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ས་གཉིས་ནི། ས་བཙུའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཤེར་བྱིན་ཞེས་བཏགས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་གི་ཚོས་སྦྱ་མཛད་དང་བཅས་པ་ནི། ས་བཙུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཤེར་བྱིན་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་པ་དང་། དེས་ན་ས་བཙུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་བྱིན་
མཆན་ཉིད་པ་དང་། སོ་སྤྲིའི་ས་དང་སངས་རྒྱས་ས་གཉིས་ནི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བར་
འདོད་དོ། །ས་བཙུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
ནི་མདོ་ལས་འབྲས་བུ་ཚོས་སྦྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་གི་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བྱས་པས་ལན་དུ་བསྐྱབ་
པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཀའ་བསྩལ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བཙུའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གསུངས། རྣམ་རྟོག་བཙུའི་གཉེན་པོ་བྱེད་བྱས་ཤིང་བྱ་བ་དང་
ལྡན་པའི་ས་བཙུའི་ཡེ་ཤེས་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་ནི་གཉེན་པོ་བྱེད་
མི་བྱས་པས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གི་ས་ནི་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་དང་
བྲལ་བས་ཤེར་བྱིན་མིན་པ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་བསྐྱས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་-༩-འོག་
གངས་༤༥ ་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཙུའི་གཉེན་པོའོ། །དེ་དག་ཀྱང་
གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་དང་དངོས་པོ་དང་། སྦྱོ་
འདོགས་པ་དང་སྦྱར་འདེབས་དང་། །གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་དང་། །རོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་
པར་དང་། །མིང་ནི་རི་བཞིན་དོན་དང་ནི། །དོན་ནི་རི་བཞིན་མིང་ལ་ཞེས། རྣམ་པར་གཡེང་
བའི་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཙུར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ནི་ཚོས་ཉིད་གི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དངོས་པོའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་

སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །འདིས་
 ཉི་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བས།
 དེས་ན་སྟོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཐེག་བསྟུན་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྟུ་
 པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རེག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པའོ། །དོན་བསྟུན་ན། དག་ལྟ་ལྟར་ན། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་
 ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ན་པོ། ས་བརྟུང་མཉམ་གཞིག་ཡེ་ཤེས་ནི།
 ཤེས་ཕྱིན་དངོས་དང་། ཚོགས་སྦྱར་གྱི་ས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གཉིས་ཤེས་ཕྱིན་བཏགས་
 བ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༥༥ ༽ལས། འདིར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་བརྟུང་གཉེན་པོའོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ས་བརྟུང་མཉམ་གཞིག་རྣམས་ཤེས་
 ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་སོ་སྦྱེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཏགས་པ་བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་
 བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུར་འདི་དང་། འདི་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་
 ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་དུ་མ་ཞེག་གསུངས་པའོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས། ཤེས་ཕྱིན་ལ་རི་
 ལྟར་སྦྱད་པར་བསྐྱེད་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཞུགས་ལ་ནས་རྣམ་
 གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བརྟུང་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞེག་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བཙོན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་ཤེས་ཕྱིན་མདོ་ལས་རྟོག་པ་བརྟུང་གཉེན་པོ་མཆན་ཉིད་པར་བཤད་ལ། མོས་སྦྱོད་གྱིས་
 རྟོག་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་དང་

བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་བདགས་པ་བའོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་ཐེག་བསྟུས་
ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྩུ་བོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༡༥༦ ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཞབས་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་ནི་སྤྱིར་ན་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་པ་རོལ་ནི་མོས་
པ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་
དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་དག་དེ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ན། ཤེས་རབ་
ནི་སྤྱིར་ན་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེའི་པ་རོལ་ནི་མོས་སྤྱོད་ཆོགས་
སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱི་རྟོགས་བཤམ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ཀྱི་རྟོགས་ལ། ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེས་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །དོན་བསྟུས་ན། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་སྤྱོད་རྣམས། སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱ་ཅམ་དང་།
ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ནས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཞག་གོ།
གསུམ་པ་ལ། བེ་མ་ལ་མེ་ཉས་ཇི་མེད་བཤེས་གཉེན་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྤྱི་དག་བསྟན་འགྱུར་-མ-ཤོག་གངས་༡༡ ་
ལས། དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གོ་ཆ་དང་།

འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་བའི་བདག་ཉིད་
 ཏོ། །ཟབ་མའི་དོན་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་འཕེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ལ་བྱ་ན་ནི་ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ལ་བྱ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་རྒྱ་
 མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱད་པ་ནི་ནམ་པ་མང་སྟེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་ས་སྤྱོར་
 བའི་ལམ་ལ་ནི་མོས་པའི་སྤྱད་པའོ། །ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲུག་ལ་ནི་སྐྱབ་པའི་སྤྱད་
 པའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེས་པའི་སྤྱད་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་སྤྱད་པ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་
 སྟེ། རང་གི་དོན་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡང་སོ་
 སོར་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་དགུ་དགུའོ། །དེ་ལྟར་མོས་པ་ནམ་
 པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསེར་གླེང་༡༥༧༽ལས། བེ་མ་ལ་
 མི་ཉུས་ནི། དོན་དམ་པའི་འཕེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་
 དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་བའི་
 བདག་ཉིད་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་འཕེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བྱ་ན་
 ནི་ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ལ་བྱ་ན་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་འཕེས་ཕྱིན་ནི་འབྲས་བྱ་དང་གཞན་ནམས་རྒྱུ་འཕེར་
 ཕྱིན་དུ་མཛད་ནས་སྤུ་མ་ལ་བྱེད་ན། རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་འཕེར་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་
 འབྲེན་པ་ལ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲེན་ཞེས་པ་ལྟར་དགོས་ཆེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་ན། ཡུལ་གྱི་
 བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་འཕེར་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་གནས་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ། དེ་ལྟར་ན་འདི་
 དང་སྤུ་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤོབ་ལམ་ན་འཕེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། དོན་དམ་པའི་འཕེས་ཕྱིན་ནམ་འབྲས་བྱ་འཕེར་ཕྱིན་ནི་ཡེ་འཕེས་

གྱི་ཆོས་སྐྱོད་དང་། རྒྱུ་ལེར་ཕྱིན་ནམ་ལམ་ལེར་ཕྱིན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ངེས་
འབྱུང་སྐྱབ་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི། ལ་སྒྲུའི་དོན་འགྲེལ་ཚུ་ལ་ནི། ལ་སྒྲུ་འབྲས་བུ་
ལེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱར་ན། ལེད་གི་ཆེད་དུ་ཚུ་འདྲེན་པ་ལ་དེ་ལ་ཚུ་འདྲེན་ཞེས་པ་ལྟར། འབྲས་
བུ་ལེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སྟོབ་པ་གོ་བས། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཡིན་
ལ། རྒྱུ་ལམ་ལེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱར་ན་ལེད་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་
སུ་ལེན་བཞིན་པའམ་ལམ་ལེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་གོ་བས་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་གནས་བཞི་
ཡིན་ལ། །དོན་བསྐྱུས་ན། བི་མ་ལ་མི་ཏུས་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་
རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི། ལམ་ལེར་ཕྱིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོན་
འབྲས་བུ་ལེར་ཕྱིན་ནོ། །དེ་ཡང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ཅེས་ལ་སྦྱ་
མའི་དོན་བཤད་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ངོ་། གཉིས་པ་དེའི་འཐད་སྟོགས་སྟོན་པ་ལ་
ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༥༥༽ །ལས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་
དག་ལས་འདིར་གང་ཞིག་གཟུང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཁོ་ནར་འདོད་
བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་ན། དེ་ལའང་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། རང་
ལུགས་བཞག་པ་དང་། མཐའ་དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་དང་
སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་དེ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དང་བྱིས་གྱི་སྡིག་ཆེན་
དག་གི་འགྲེལ་ཚུ་ལ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་སྟོམ་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལེར་ཕྱིན་
གྱི་སྒྲུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ནི། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོས་
རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སློབ་གང་ཞིག་རང་རྒྱ་ཐོས་བསམ་
སློམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞེས་པ་ནས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་
དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་ཏེ། འོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་
དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་
ཚེས་བཞིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཐུན་པ་དེ། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་སྤྱི་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན། གཞུང་ཤེས་ཕྱིན། ལམ་
ཤེས་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་
ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཙུན་བཙུངས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐུན་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། རྣམ་མཐུན་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཚེས་བཞི་ནི་རྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རྣམ་པའི་བྱང་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ། རོ་བོ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བུལ་བའི་བྱང་པར་བདེན་སྟོང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་
བར་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱི། ཤེས་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་
བྱང་པར་འཐད་དེ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་པས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན་
ནས་དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས།
དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་པས་རྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་
ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྱི་ཡིན། །ཞེས་པས་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་དང་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཤེས་ཕྱིན་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་

ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། རྟོན་བསྐྱུས་ན། དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། གཞུང་
ལམ་རང་བཞིན་ཤེར་བྱིན་གསུམ། ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་
རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཞིབ་ཏུ་བཅུལ་ནས་དངོས་
བཏགས་སུ་མི་འདོད་པར་གཙུག་པ་ལ་ཏུ་འདོད་དགོས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དགོན་མཆོག་འབངས་
ཀྱི་མཇུག་པའི་དོན་བསྐྱུས་འབྲེལ་པ་ ༣༩ ་ལས། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
སྒྲིབ་དོན་རྣམས་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཙུག་པོ་དང་པལ་པའོ། དེ་ལ་གཙུག་པོ་ནི་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་
སྒྲུབ་ ༤༣ ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཅེས་
ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡང་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཙུག་པོ་ལོ་དགོངས་པའོ། །རྟོན་བསྐྱུས་ན།
འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཙུག་པོ་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་པལ་པ་
དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དང་། ལམ་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པའོ། །ལམ་
ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་པལ་པ་ཡིན་པས་ཤེར་བྱིན་ཡིན་པ་མི་འགལ་
ཏེ་མི་པལ་པ་མི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་དངོས་མིན་ཏེ་གདུལ་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཅུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་
༡༥༩ ་ལས། འོ་ན་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། ས་མཆོམས། དེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོན་གཞི། དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལྷ་ཀ་ཤེར་བྱིན་
མཆོན་ཉིད་པར་སྒྲུབ་བ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་དང་རང་སངས་
རྒྱས། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངས་བསྟོན་པའི། །ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བུ་སྟེ། །གཞན་
ཞེས་བགྱི་བ་མ་མཆིས་ངས། །ཞེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་

བ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཞེན་ཕྱིན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་ཟིན་ཆོད་
 དང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སློབ་བྲལ་དུ་རྟོགས་
 བར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདྲིར་ཁས་མ་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་
 ལམ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཆོན་
 གཞིར་ག་བྱང་ངོ་། ཞེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་
 བྱི་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 རམ་སྟུམ་སྟེ། དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ལྷགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་
 ཞིག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྲལ་ནས་ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བའི་ཉན་རང་འཕགས་པའི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྟེན་ཆེན་དགོངས་
 བ་རབ་གསལ་༣༥༡ ་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྷགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
 བུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱིད་
 བ་བྱི་དབྱུ་མ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་བསྟོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། འཇུག་རྟེན་དང་།
 གསེར་སྤང་གཉིས་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་རྟེན་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
 ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། གསེར་སྤང་ལྟར་མེད་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྤང་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་
 པའི་རྟོགས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༥༡༣ ་
 ལས། གཉིས་པ་བྱི། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 མི་འཐད་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་
 གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟོག་དེའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའམ་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན་རྟོགས་

བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་བྱུང་བས་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་ཐ་དད་པར་བཏགས་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཉིད་ལ་
དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་འབྲས་བུའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་དམིགས་བུའི་རྟེན་རྒྱ་
རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་འདིམ་པ་གཅིག་
ལས་མངོན་པར་བྱུབ་ཅིང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེ་ལྷུ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བར་བྱུང་བར་
མེད་པའི་རྟེན་སྟོད་བུམ་པ་དང་སོགས་པས་བྱུང་བཟེད་ནམས་བརྟེན་པ་བཅུད་སྤང་ཅི་དང་
ཡི་ཁ་ར་སྟེ་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་བཅུད་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེའི་བུམ་
པ་ཞེས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
གསལ་བ་གསུངས་སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༥༥༽ལས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་ཞིག་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟོགས་སྤང་དང་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟོན་དང་བྱིས་གྱི་རྟེན་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་
འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་
བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་བཞེད་
དོ། །དགོངས་པ་བཅའ་ན་ནི་མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤང་གི་གཙོ་པལ་ལ་བཞེད་པར་
སྤང་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་སྤྱི་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་པའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་
སྤང་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་
བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤར་

བཤད་པ་ལྟར་གསུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཤེར་བྱིན་
 མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། དེས་ན་ལམ་ནི་པལ་པ་ཡིན་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འགལ་ཏེ་མི་
 པལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་ལ་ལམ་
 ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡན་
 ཆོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲོར་གཉིས་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཡིན་
 ཀྱང་། ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བྲལ་
 དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་
 སྒྲིང་༡༩༠༽ལས། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 མཐུན་པ་གང་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་སུ་བྱིན་པའམ་བྱིན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་
 ལས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་
 རོལ་བྱིན་མཆོག་སྒྲོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་
 བྱ་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཞེག་ནས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འཛིག་རྟེན་དག་
 བ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གངས་འགོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་
 དགག། །གནས་པའི་དོན་དགོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་
 ལ་སྒྲོབ་ལམ་ལ་ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་༡༩༡༽
 ལས། དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒྲོབ་ལམ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་བར་དུ་འགོར་ཡོད་
 པས་ཤེར་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་
 བྱིན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་པར་བྱིན་གཅིག་ཀྱང་སྒྲོབ་
 ལམ་ན་མེད་དགོས་པས། ཤེར་བྱིན་གཅིག་བྱའི་ས་མཆོམས་སུ་མ་བྱང་པར་བྱིན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ཡང་འདོད་སྟམ་ན། བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་བསྐབ་པ་གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱིན་དུག་ལ་འཛིག་

བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ཁས་ལོངས་ཤིག་ཤེས་ཕྱིན་མེད་
པའི་ཕྱིར་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྟ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་པར་ཕྱིན་ཀྱི་མིང་འཛོལ་བ་
ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏྲོགས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་ཟེན་པའི་མཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཡུམ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་བྲལ་ན་འཁོར་
བསྐྱར་གྱི་མིང་མི་འཛོལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་འཛོལ་བོ། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས་སློབ་ལམ་ན་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདིས་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་
སྐྱར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་འཛོག་དགོས་ཏེ།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༡༡༩ ་ལས།
དེས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ན།
སློབ་ལམ་ན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་སྐབས་དང་པོའི་
སྤྱི་དོན་ལས་སློབ་ལམ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༥ ་
ལས། ཁ་ཅིག་སློབ་བྲལ་མཛོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་མི་གནས་པའི་མུང་
འདས་སུ་ཕྱིན་ཟེན་དང་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སློབ་ལམ་
ན་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དུ་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་སུ་ཕྱིན་ཟེན་པར་ཐལ། དེ་
དང་དེར་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་གང་ཞིག་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས་གཉིས་
པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་
ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློབ་ལམ་ན་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་བསྐྱབ་

བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་
 ཅས་ནི། །རྒྱལ་བའི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་
 ཕྱིན་པལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་འདི་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་བའོ། །གཙོ་བོ་
 ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མིང་
 གཙོ་བོ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་ལ། གཞུང་ལམ་གཉིས་ལ་མིང་པལ་པ་བཏགས་མིང་དུ་འབྱུག་
 པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ། ཞེས་པའི་པ་རོལ་དེ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
 བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་
 པར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་
 རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །དེར་སོན་པ་ནི་དེར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། ཡང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་༡༩༡༽ལས། ཁ་ཅིག་སྟོབ་ལམ་ན་རྣམ་
 མཐུན་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་པར་
 ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་སྟེ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡིག་
 ཆར་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། དབུ་མའི་སྤྱི་
 དོན་༡༩༢༽ལས། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་དེ། དེ་ན་སྤྱི་ན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་རྒྱ་མཚོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ན་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་ན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་

པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་བྱིར་པར་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་ལ་
དེས་པར་བཞག་ན་ནི་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
རྟེན་ཆེན་ལས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་བྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་
སྐྱར་ན།སྟོབ་ལམ་ན་ཡང་པར་བྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལ་པ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་དོ། །པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལམ་སྙམ་ན་སྟོན་མེད་དེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་རུང་ལ་པར་བྱིན་དུ་འདྲིལ་བའི་པ་རོལ་དེ་སྟོབ་
གཉིས་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་
པ་རྒྱ་མཚོན་མཚུངས་པ་ཡང་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། སྟོབ་ལམ་ན་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་བསྟོ་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་དེ་ཡིན་ན་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། འདྲུག་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། པར་
བྱིན་སྟེ་དོན་ལས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་བྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དབུ་སྟེ་ལས་གསུངས་པ་ནི་འདིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ནས་སྟོབ་ལམ་ན་ཡང་པར་བྱིན་ཡོད་པ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་
པས་འགལ་བ་མེད་དམ་སྙམ་མོ། །མདོར་ན། གསེར་ཐོང་དང་། འདྲུག་རྟེན་དང་། ཡིག་

ཆ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་དགོས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེགས་བཤད་གསེར་བློང་༤༠༽
 ལས། ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་ཏྟགས་ཀྱི་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་
 བྱུང་པར་མེད་པའི་སྐབས་གལ་ཡོད། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡུམ་གྱི་བཤད་
 པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་
 ཉིད་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། ལས་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་
 དང་། བྱེད་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས། དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་གཉིས་
 པ་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་གོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། མཁས་
 བྱུང་བསྟན་དར་བ་གཉིས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ།
 ཀུན་མཁྱེན་གྱི་པར་ཕྱིན་༡༤༽ལས། དམ་པ་བརྩ་དང་ལྡན་པའི་ལས། པར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད། འཁོར་བ་སྤར་རགས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་ནམ་
 བཞི་ལྡན་དེ། ལས་བྱུང་པར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དམ་པ་དུག་གམ་བརྩ་ལྡན་གྱི་སྒོ་བ་ལམ་
 དེ། བྱེད་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་པའི་པར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ལ། མཁས་བྱུང་བསྟན་
 དར་གྱིས་མཇུག་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་༣༤༣༽ལས།
 རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྤྱིང་ཉིད་ཏྟགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཁྱེན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ལ་
 གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། གནས་པའི་དོན་འགོད་པའོ། །དང་པོ། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྒོ་བ་ལམ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་
 ཏེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྩ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩ་གཅིག་གང་ཞེ་
 བ། ༡༽བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་
 པར་ཐལ་བ། ༢༽བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སངས་རྒྱས་སར་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་ཐལ་

བ། ༣ ་ བྱང་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཁོ་ནར་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ༤ ་ སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་ལྡ་མེད་པར་ཐལ་བ། ༥ ་ སློབ་ལམ་
ན་སྒྱུན་སོགས་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྡ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མ་ཞོར་བར་འབྲིང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
མེད་པར་ཐལ་བ། ༦ ་ པར་བྱིན་བཅུ་རྩེ་གས་པས་ས་བཅུ་རྩེ་གས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ། ༧ ་ སློབ་ལམ་ན་སྒྲིབ་པ་པོ་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཐལ་བ། ༨ ་ ཐེག་བསྐྱས་ལས་
སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ༩ ་ རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་དང་། རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་ཀྱི་མིག་ཉམས་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ། ༡༠ ་ པར་བྱིན་དྲུག་ལ་དམན་མཚོག་གི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ་
བ། ༡༡ ་ རྣམ་མཁེན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་བའི་པར་བྱིན་བཅུ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་།
རྗེས་མཐུན་བའི་རྣམ་མཁེན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། སྒྲིབ་འཇུག་ལས། ཡན་
ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་འདི་ཉིད་རོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐབས་
སུ་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྡ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར། དེས་ན་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྡ་ཐབས་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱས་པའོ། ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ས་དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། བསྐྱབ་པའི་རོ་བོ་ལ་གཉིས་
པར་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གསུམ་པར་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། བཞི་
པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་འཛོག་པ་ལ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱིན་པའི་པར་བྱིན་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་
བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པ་དང་། བཅོད་པའི་པར་བྱིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ནང་དུ་བསྐྱས་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན། ཤེས་

རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གསུམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སྤྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་
པས་བྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་
རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། པར་ཕྱིན་དང་པོ་
གསུམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད། པར་ཕྱིན་མཐའ་
མ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་གསུངས་པས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
ནར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡུམ་ཀྱི་མདོ་ལས་འཁོར་ལོར་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབ་དུན་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བསྐྱུར་གྱི་མིང་མི་འཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་
འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལ་པར་ཕྱིན་འཛོག་པ་དེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཇི་
ལྟར་ལོང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་བདེ་ལྷག་ཏུ། །མིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི། །ཡུལ་
དུ་འཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདྲིར་ཡང་སློམ། །མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་མཁོར་བར་འཁྲིད་བྱེད་
ཀྱི་འཕགས་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དེ་རྣམས་
རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཁྲིད་བྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། རྩག་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་
པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་འཕེལ་

བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྩར་བཞག་གོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་རྫོགས་པས་ས་བརྩ་རྫོགས་པར་བཞག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་བརྩ་མེད་པའི་བྱིར། བདུན་པ་བྱབ་སྟེ། ལྷ་རིའི་
བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འཆང་ལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་ལམ་ན་སྦྱོད་པ་པོ་བྱང་
འཕགས་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོད་པར་བྱ་བའི་པར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར། བརྒྱད་པ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་
བསྐྱུས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་
པར་མེད་དེ་རི་སྐད་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་
ནས་མི་གནས་པའི་རྩལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་སློམ་པ་ཡོངས་
སྦྱོར་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ཞེས་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་བྱུང་
པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར། དགུ་པ་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་སྦྱོད་པ་
ལས། དམུས་ཡོང་དམིགས་བྱ་མེད་པར་བྱེ་བ་ཞྭ་གི་རྣམས། ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་
ཁྲིར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྷ་ཡིས། དམིགས་
བྱ་མེད་པས་བྱང་རྒྱལ་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན། སློབ་ལམ་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེགས་
པའི་ལྷལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་སྦྱོད་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་མིག་
ཉམས་པར་བྱས་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཤེས་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར། ལྷལ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཤེས་
བྱིན་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་བྱིར། བརྩ་པ་བྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་
མ་སྟེ། དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་བྱིར་དང་། རགས་པ་དང་ནི་སྤ་བའི་བྱིར། དེ་དག་
རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། པར་བྱིན་བརྩ་ལ་སྤ་རགས་དང་། དམན་
མཆོག་གི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་གང་ཞིག་ཆོས་སྐྱུ་ལ་
བྱང་པར་མེད་པའི་བྱིར། བརྩ་གཅིག་པ་བྱབ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སུམ་ཏུ་བདུན་

དང་སྤྱི་མཉམ་ཐུ་བཞི། །སྤྱི་མཉམ་ཐུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུ་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་པར་ཕྱིན་བཅུ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་
 རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ལ་པར་ཕྱིན་བཅུ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། །གཉིས་པ་གནས་དོན་འགོད་པ་ནི། སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་
 མ་ཡོད་པས། དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་མི་ཐུས་པས་རང་གིས་གང་འཆད་པའི་གཞུང་
 དེ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་དགོས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། ཡུམ་བར་མ་དང་། དབྱུ་མ་
 འབྲུག་པ་གསུམ་ལས། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ལས། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅོད་བཅོན་འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་
 རྟོགས་པས། །སྟོབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། །བསྤངས་
 ར་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན། །གཏོང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །དབྱུ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་མི་སྟོང་
 བས། །ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཕྲོ། །ཅེས་ས་དུག་པའི་ཡོངས་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་ས་དུག་
 པས་པར་ཕྱིན་དུག་རྟོགས་པས་སྤང་བྱ་དུག་སྤང་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིན་
 པའི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་
 སྟོང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱག་པའི་སེམས་སྟོང་བ་དང་། བཅོན་འབྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་སྟོང་བ་པོས་
 བསྤང་ན་མི་ཁྱུ་སྟེ་ཁྱུ་པའི་སེམས་སྟོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་
 གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་བདོག་པ་ཀུན་བཏང་ཡང་མི་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། སྤྱིན་
 པའི་པན་ཡོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་དབྱུ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་པོ་མི་
 སྟོང་བ་སྟེ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སེམས་སྟོང་བ་དང་དུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་

པ། །དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིས་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་
སློབ་ལམ་ན་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། གཞུང་དེས་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་
སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་རྟོན་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགྲེལ་
བ་དོན་གསལ་ལས། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉི་བར་གྱུར་བར་འདོད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས། དཔུ་མ་འཇུག་པ་
ལས་ཀྱང། ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་བདེ་སྤྲུག་ཏུ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མེད་
པར། བར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱོད་མི་རུས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་།
སྤར་གས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་སློབ་ལམ་ན་ཡོད་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ད་དུང་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱིས་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་རྣམས་སུ་ཤེས་ཕྱིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་
ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དོན་དམ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་
པར་འགྲམ་དང་། རོགས་ཏེ་སྤྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱལ་སོ། །པ་རོལ་
དུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་པའི་གཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དེ། གསེར་ཐོང་
ལས། དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་ངས་པའི་ཆོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཤིང་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡང་དཀའ་
ལ་བཙོམ་སྟན་འདས་ཀྱི་ངས་པའི་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར། ཞེར་ཕྱིན་ལ་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན། ཞེས་
 རབ་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱོད་བཤད་ཙམ་ལས་བྱབ་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསེར་སྤེང་ལས།
 དེས་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་ལ་བཤད་ཀྱང་ཞེར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བརྗོད་ཀྱི་
 སེམས་བྱུང་ཞེས་རབ་ཁོ་ནར་འདོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐུ་
 དབྱེད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་ཞེར་ཕྱིན་འདོད་ཚུལ་ལ། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས། གཞུང་
 འབྲེལ་གཞོད་འཛོམས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་། རྒྱན་སྤྱང་། ཆོག་གསལ། དག་ལྡན། ཡེ་
 ཞེས་ཞབས། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བརྒྱད་ལས། གསེར་སྤེང་གིས་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་། རྒྱན་སྤྱང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་ཞེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་
 བར་མི་སྤེ་བར་གཙོ་བོ་ལ་དང་། ལམ་ཞེར་ཕྱིན་པལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཞེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་
 དང་། སེམས་ཙན་གྱི་ས་ལ་ཞེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་ཞེར་ཕྱིན་ཞེར་
 ཕྱིན་དངོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་
 དང་། ཉན་རང་ལ་ཞེར་ཕྱིན་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་སྦྱོར་རྣམས་ལམ་ཞེར་ཕྱིན་
 གྱི་གཙོ་བོར་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་སྤྱང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཞེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མི་སྤེ་བར་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་པར་
 ཐལ། གསེར་སྤེང་༡༥༦ ་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་བརྒྱུང་
 ཞེན། དེ་ལ་སྟོགས་སྤང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྟོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་སྤྱི་ཀ་བྱེད་ཁ་
 ཅིག་གཞུང་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཞེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོབ་ལམ་
 ན་ཞེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་མཆོན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་བཞེད་པར་སྤྱང་སྟེ། དགོངས་པ་བཙལ་ན་ནི་མཆོན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་
 མི་སྤྱང་གི་གཙོ་བོ་ལ་བཞེད་པར་སྤྱང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལམ་ཞེར་ཕྱིན་ཞེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༥༧ ་ལས།

དེའི་དོན་ནི་བྱད་ཚེས་གསུམ་མཁ་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཁོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
ནོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་གཞུང་བྲངས་པ་ཡིན་
ཀྱི་ཀུན་རྟུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་ལས་བྱད་པར་
དུ་མཛད་བཞེད་ནས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །རྟོན་ཀྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དང་
འབྲེལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་ཡང་ཤེར་
ཕྱིན་ཉིད་དོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཏན་
ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། དེ་ཁོ་ནར་བྲད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་
གི་ལམ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་ལམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས།
བྱང་ཚུབ་གསུམ་གའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་པ་འདིས། ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀྱི་
གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
ལམ་འབྲས་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་པ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དེ་དག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོར་
བསྟན་པ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་སྤྱི་
དོན་ལས། དོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་
དེ་དངོས་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། གསེར་སྒྲེང་ལྟར་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བྱེད་
པ་དང་། ལས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བས་དངོས་བཏགས་ལ་མི་བྱེད་པར་གཙོ་པོ་ལ་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ན། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་
ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན།
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་འདོད་
དོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲེང་ལས། དེ་
ལྟར་ན། སློབ་ལམ་དང་ཤེར་ཕྱིན་འགལ་བ་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀུན་
གྱིས་གཤེགས་ཤུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟད་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་སྦྱེད་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་འཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་འཆོལ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༣༩ ་ལས། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་སློབ་ལམ་ན་
ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་ན་པར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་པས། པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་
པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྣམ་གཞག་དུ་
མ་ཞིག་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བ་དང་། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་
སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱོར་མ་ལྟ་
བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་
ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་

བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་ཤེས་
རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། གཙོ་
བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་གཙོ་བོའི་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གཞུང་ལམ་ལ་ཡང་གཙོ་བོའི་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་
སྐྱས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་མམ་
རོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་
བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །དེར་སོན་པ་ནི་དེར་བྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་
ན། སྟོན་མེད་དེ། ལྷ་བཤད་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལས་བྱུང་གི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་ལས་དང་སྦྱར་ན། ཤེས་ཕྱིན་མཚན་
ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསེར་
མེད་ལྟར་ན་ནི། བྱེད་སྐྱབ་དང་ལས་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་ལས་དང་སྦྱར་ན་ལས་སྐྱབ་དང་། འདིས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་བྱེད་
པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེས་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་
ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྦྱིར་ཤེས་ཕྱིན་
གྱི་སྐྱབ་བཤད་པ་དང་ཡང་ན་ལས་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་སྐྱབ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆིག་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྐྱབ་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
གསེར་མེད་༡༩༠༧ ལས། དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ལྷ་བཤད་པ་
ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆིག་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་ཤེས་ཕྱིན་མཚན་
ཉིད་པ་མིན་ནོ། །འདོད་ན། གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐག་སྐྱབ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ལྟར་

མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 ན། ཁྱོད་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་བྱེད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཁྱེད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
 ལས། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་
 དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གསེར་
 བྱེད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐུག་བརྒྱུ་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་དོན་གོ་དཀའ་ཡང་། གཞུང་འདིས་གཞུང་ཤེར་
 ཕྱིན་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་སྒྲོན་པ་མིན་ལ། སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་བཙུག་གི་འཐད་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་
 སུ། གསེར་བྱེད་ལས། ཆོས་སྒྲོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་དང་ཞེས་པ་ནས་
 དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་
 པ་ཡིན་ཡང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་སྤྱིར་དང་། རྒྱན་སྤང་དང་ཉི་
 རྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་བྱུང་པའི་འགྲེལ་པ་བཙས་ཤེས་བྱེད་དང་བཙས་པའི་
 སྒྲོན་སྤྲུག་བྱུང་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན། སྤར་གྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་སྒྲོན་པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་
 པའི་ཆོས་བཀའ་བསྟན་བཙུག་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྱུང་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅམ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྒྲོན་པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་རྒྱུད་ཆད་
 དུ་སྤང་བ་ནི། གདུལ་བྱས་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་
 དང་འགྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྤང་བ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བས་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་
 ལམ་ན་སྤྲུགས་དང་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པ་དེ་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་ཡང་ལྟས་

བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟའི་གཞུང་གིས་ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་གཞུང་
ཤེར་ཕྱིན་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་ཞེས་
བའི་དོན་ཡིན། མདོར་བྲིས་ན་གཞུང་སྤྱི་གཉིས་ཀས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
མ་གྲུབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་
ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ནོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སེམས་ཙམ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
བའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྲག་སྤྱོད་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་
བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། དབང་དོན་བག་ཆགས་སུམ་ལས་གཞན་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡན་ལག་
བརྩུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། འདས་སོགས་སྒྲོ་བདགས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་བས་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བརྩུ་གཉིས་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱ་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་དང་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་བཅས་པ་སོགས་
ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་མིན་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན། སེམས་ཙམ་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་
གཉིས་ལྟ་བུ། གྱེ་སྤྱིའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་དམ་
སྟམ་སྟེ་དབྱེད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཐོང་ལས་འོ་ན། སྒྲོབ་
དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀ་ཤེར་
ཕྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་བྱུང་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། བྲག་མེད་ཀྱི་ཕུང་
པོ་སྦྱོང་བ་དང་གསོ་བའི་སྒྲོན་པའི་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཙམ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་

ཡུམ་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་སྤྲོས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་
 པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གསུངས་ཀྱི་སྒྲོ་དམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྐྱབས་
 ག་ལ་ཡོད། ཅེས་དང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པར་ཏེ་གསུངས་པའི་ཆ་རྣམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལས་
 གཞན་ལ་ནི་དེས་ཆོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡང་དཀའ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་དེས་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་དོ། །འདོད་ན། ལྷིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་ཏེ་གསུངས་
 པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་ཏེ་གསུངས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐམས་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ཏེ་གསུངས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། ལམ་
 ཤེར་ཕྱིན་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཛོལ་བའི་
 རྒྱར་གྱུར་པའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 སྟོན་མེད་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྟོང་ཉིད་
 ཏེ་གསུངས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་དགོས་སྟམ་ལ། གོང་གི་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པར་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཡང་ཁོ་
 བ་དེ། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
 མམ་བཞི་ལྷན་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་མམ་བཞི་ལྷན་བཞུན་
 པར་ཐལ། རང་རང་གིས་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྒྲངས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དགག་བྱ་དང་བལ་བའི་ཁྱད་པར་བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ཉྩ་བུ་དེ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཐལ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་དང་བལ་བའི་བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ཉྩ་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲུང་

པའི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་སྟོགས་
སྲང་གིས་བཞེད་པ་ལྟར་དེ་བདེན་བྱུང་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་ཉྱུག་སྟོག་པའི་
ཕྱིར་ཏུ་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆོས་སུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལོངས་སྟུ་དེ་ཁ་སྟུར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡ ་ཤམ་ཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
ཀྱིས་སྟུས་པའི་ཡན་ལག་ ༢ ་ཉྱུ་ཏུ་རང་སྤང་གི་རིག་མ་དང་སྟུར་བའི་ཡན་ལག་ ༣ ་
སྟགས་རྒྱད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ལོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག་ ༤ ་སྟུ་མ་ལྟར་སྤང་ཡང་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་ ༥ ་དཔེ་གསལ་པ་མེད་པའི་སྟགས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་
རྒྱད་ལོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག་ ༦ ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ ༧ ་སྟུ་རན་ལས་
འདའ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་སྟུའི་སྤང་བ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྟན་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟུ་མ་ལྟར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་
ཡང་། ལོངས་སྟུ་དེ་རྟོགས་པའི་སྟུ་དེ་ཉྱུ་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྟན་པས་
རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་དགོས་སོ་སྟམ་པ་སྟོག་པའི་ཕྱིར། སྟུ་མ་ལྟར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་
མེད་པ་བྱུང་ཆོས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་ལ་
ཤེས་བྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་གཞུང་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་ཤེས་བྱིན་
ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟར་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
དག་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་རོལ་མཆོ་༥༡༠ ་ལས། ཉན་ཀྱི་གང་
ཐག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གཞུང་ཤེས་བྱིན་དངོས་
དང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན། ཉན་ཀྱི་གང་ཐག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་ལམ་ཤེས་བྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྟོབ་ལམ་

རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་སྒྲོབ་ལམ་
 རྣམས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་
 བརྒྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། ཉན་རང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་ཏེ། གསེར་སྤང་
 ལས། ཞེས་ཉན་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
 ཡོད་པར་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་
 བཞེད་པས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་སྒྲོབ་པ་ལ་མེད་ཀྱང་
 ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ཟེ་བཅུན་གྱི་རིགས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གླུ་བས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༥༠༠༽ལས། ཁ་ཅིག་ཐེག་
 དམན་དུ་རིགས་ངེས་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཐུབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟོན་
 པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྤིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྲོ་
 རྣམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྱི་བར་མཛད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་
 དམན་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་འབྲུག།
 རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། མདོ་ལས། འཛམ་བུ་སྤིང་འདིར་དགོ་
 སྟོང་ཤུ་རེའི་བུ་དང་། མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བུ་ལྷ་བུ་ཤ་སྟག་གིས་གང་བ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱལ་བར་སྒྲོམ་པ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྒྲོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་བདེན་སྟོང་

རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པ་
བསོད་ནམས་ལྷག་པའི་སྒྲོན་ས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་སྦྱབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་
པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་༥༡༩ ་ལས། རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ཉིད་
ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པས་བྱབ་ཐེར་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་
ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྤིང་པ་ལས་གྲོལ་
བར་མཛད་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བགྱི་བར་མཛད་ལ།
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཐེར་ན།
སྒྲོན་མེད་དེ། གསེར་ཐོང་གི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་
མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཤེར་བྱིན་བཞག་
ཚོག་ཀྱང་དེ་མེད་པས་ཉན་རང་ལ་ཤེར་བྱིན་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་
རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ལམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་ཐོང་
ལས། ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་བྱིན་གྱི་སྦྱ་འཇུག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་འདོད་ན། སྟོང་

ཤོག་ངོས། 44

མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ནས་བརྩེ་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
དོན་དང་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་
ལ་ཞུགས་པ། གནས་གྱུར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་
བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་
ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པས་འདུག་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞི་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་
ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཚུབ་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་
དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་དང་
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་
བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གསུམ་དུ་
ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ལམ་ཤེས་
ཐོབ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
ཐོབ་ན་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པའི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་
ཐེང་༢༩ ་ཧེལས། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་
པའི་རྟོགས་པས་བྱེད་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ན། འདིའི་དོན་ལ། བྱང་ཐང་
སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་འགྲེལ་༤༩ ་ཧེལས། གཞོད་འཛོམས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་པ་
ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྱང་སེམས་ལམ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་། གཞོད་འཛོམས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་

ཐོབ་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསེར་ཐང་རང་ལུགས་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ལྟའི་ནང་ཆོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། གསེར་
 ཐང་སྐབས་གཉིས་པ་༡༩༡ ་ལས། ཡང་ན་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པར་མ་ཟད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་
 དགོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་གསེར་ཐང་གི་དགོངས་གཞི་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་
 གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ལམ་ཤེས་དངོས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟོན་དུ་གསུངས་
 བས་ཀྱང་དགོངས་པ་འདི་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་
 ཐང་༡༩༣ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ལྟ། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། བྱངས་ངེས་པ། གོ་
 རིམ་ངེས་པ། ས་མཆོམས། རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་
 རི། རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པ་གང་དག་ཅེས་སོགས་དང་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་
 བས་རིམ་པ་ལྟར་ཀྱང་རྫོག་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པར་བསྟན་ཏོ། །དབྱེ་ན་རི་ལྟ་
 རི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོབ་
 ལམ་མོ། །དབྱེ་ན་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་
 པའོ། །དབྱེ་ན་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་བརྒྱད་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་
 སྟོན་པའི་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་དང་བྱེ་སྤྱར་
 གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྟོན་
 སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་
ཡིན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་དང་གྲེ་སྤྱར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་
པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་རྣམས་སྟོབ་ལམ་དུ་ཐལ་བ་དོགས་
སོ། །འདིའི་དོན་ལ། མཁས་ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛོག་པ་རིགས་ངེས་
གཞིར་བཞག་བྱས་སམ་དཔྱད། ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་ཐེང་གི་ལུངས་དོན་ལ། བྱང་
ཐང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་མཆན་འགྲེལ་༤༤ ་ཧེལས། གསེར་ཐེང་དུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སོ་
སའི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ནི་བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པས། རྣམ་བཤད་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་པ་དགག་པ་མངོན་པ་ལྟར། པལ་ཆར་ཆོག་ཐེན་ལྟར་མི་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐེང་ལས་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས་འདི་
ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༩༧ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ། མཐུན་པ་གསུམ་
དང་སྟོར་བ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྣམ་མཐུན་ལ། མཆན་
ཉིད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡེ་ཤེས། འདིའི་རྣམ་མཐུན་བདེན་གཉིས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་བཞག་པ་ནི་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་རྣམ་མཐུན་དེའི་རྟོགས་བྱ་བསྟན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་
བྱ་ནི། རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆན་གཞི་ནི། སྤྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་ཅུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ས་མཆམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་

ནར་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་
 གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་
 གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག །ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་
 ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོས་བྲལ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྲི་མ་
 ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
 སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་ཤེས་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་
 པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། ལམ་ཤེས་ལ་དེས་བྲུབ་པར་
 འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆོན་གཞི་
 ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གོ། །ས་མཆོམས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གསེར་ཕྱེང་རང་ལུགས་ལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་རིགས་པས་བྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། མདོར་ན་རྟོགས་

བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་བྱུང་བས་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་ཐ་དད་པར་བཏགས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱལ་སྟེ། གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་གཞིར་གཞག་བྱས་ཆེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བ་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཡིན་ན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བ་རྒྱ་མཚན་ལྡེའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །མདོར་
ན། གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ལ་ཉན་རང་རིགས་ངེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་
ཀྱང་། ཉན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྤྱོད་དེ་ཉན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། གསེར་སྒྲིབ་ལས། ཉན་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་མདོད་དག་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་ངེ་
ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ནས་མཐའ་སྡོམ་སྐབས་ཉན་རང་འཕགས་
པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་༤༥༤ ་ལས། ཉན་
རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་མདོད་དག་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་ནས་ངེ་ལྟར་བཀའ་ཚུལ། གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཉན་རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གིས་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བཀོད་ནས་བསྐྱབས་པ་མི་སྤང་
དོ། །ཅི་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་
ལ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས། བྱམས་ཆོས་གཞན་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅིན་ལ་རང་རྒྱལ་ལ་བྱུང་
པར་ཅོམ་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མེད་
དོ། །དེའི་ཇེས་སུ་འབྱུངས་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་དང་སྒྲོ་གྲོས་བཏན་པ་ལ་སོགས་པའི་

གཞུང་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉན་རང་གིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མི་སྤང་ངོ་། །དབུ་
 མ་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། ཞི་འཆོ་དཔོན་
 སློབ་དང་། འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་པར་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་
 གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་
 པ་ལེན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཡུམ་གྱི་རྒྱན་འདི་ལས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་མི་འགྲིག་གོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་༡༩༥༥ གེལ་ས། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་སྒྲགས། རྩ་ཡ་ནན་ཏ། སློབ་དཔོན་ཞི་
 བ་ལྷ། ཤེར་འབྲུང་། དགེ་བ་ལྷ། བི་མ་ལ་མི་ཏ་རྣམས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་མདོ་དང་བྱམས་པས་ཉན་རང་
 གིས་ཆོས་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་བྲང་ཞེ་ན། འོ་ན་ལུང་གཞན་
 ལས། ཁུར་ཁྱེར་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་གམ་མི་རྟག་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་བརྗོད་དུ་
 མེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་རི་ལྟར་བྲང་། དེ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་མདོན་
 པར་ཞེན་པ་རྣམས་བྲང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཅན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་
 བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་སྐྱག་པའི་དོན་སྤྲུལ་སོགས་པ་རྣམས་བྲང་བའི་དོན་དུ་རེ་ཞེ་ག་
 མི་རྟག་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་
 ལ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་
 པའི་དགོངས་གཞི་ནི་བདག་མེད་དེ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པ་མེད་པའོ། །དགོས་པ་ནི་སྤྲུལ་བེན་
 ཏོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། གཤམ་ཏེ་ཆོས་སུ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 སྟག་ལས་དེ་དག་ལ་ལམ་གཞན་མེད་ན། དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྩད་ནས་སྤངས་པ་
 དང་འཕགས་པ་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་སྤང་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། ལམ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་
 དམིགས་ཡུལ་ལུང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་

ཞུགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་སྒྲོ་གོལ་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ནི་
ལུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་དག་གིས་ལུང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་ན་རྒྱ་མ་ལོག་པས་འབྲས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཇི་ལྟར་ལྟོག་། དེས་ན་ལུང་ལས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་ལ། ལུང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉན་རང་
ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྦྱི་བ་
ཡོད་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་བྲང་དོན་དུ་བྱ་ཞིང་། རྟོགས་
པ་ངེས་དོན་དུ་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པ་སོགས་མི་སྲིད་པས་དེའི་སྒྲིའི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ལ། ཕྱི་མའི་སྒྲི་
ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པས་སོ། །གཞོད་པ་རྒྱས་པར་ནི་འབྲུག་རྒྱུ་གི་
དང་སྦྱོད་འབྲུག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བལྟོལ། གལ་ཏེ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡོན་ན་ཐེག་ཆེན་དང་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཉན་
ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་ལམ་དང་། །སྦྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་
མ་བཤད་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ལན་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱད་པར་འདི་དག་ཤེས་ན་
ཉན་རང་ལ་འཕགས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་འོང་མི་འོང་གི་དོགས་པ་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་མེད་༡༩༩༩། ལས། མདོར་ན། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
མདོན་ཞེན་མི་སྦྱོང་ན་དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་མི་འོང་ཞེས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་སྦྱོལ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་ནི་འདོད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་
དུ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་

ལུ་མེ་མེས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པས་
 སོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་
 དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱག་ལ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་།
 རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་
 དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུལ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནམ་
 མཁའ་ལ་བཞུད་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་
 བྱེད་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྤྱོད་མ་རྟོགས་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྟོས་པ་སྤར་སོང་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ཅུ་བར། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱིན་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱུད་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གསེར་བྱེད་༥༩ ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ།
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ།
 དེའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་ཤེས་བྱིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་བྱག་
 འཆལ་བའི་ཤེས་བྱིན་དེ་གང་ཡིན། དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ།
 ཤེས་བྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་བྱེན་ས་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དུ་བརྗོད་བྱ་ལ་བསྟོད་བྱག་
 བྱས་པའི་ཤེས་བྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་

བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་
འདིའི་ཤེར་བྱིན་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག་པས། ཤེར་བྱིན་དང་བྱེད་
ལས་མཚུངས་པས་བསྟོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཤེར་བྱིན་ཞེས་སྐྱེ་བྱུང་ནས་དེ་དང་བྱེད་མེད་
ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་
བྱིན་ཏུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་བྱིན་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་བྱིན་
དང་ཡུམ་བྱེད་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་།
གསོ་བའི་སྟོན་སྟེང་ལས་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཞེ་ན་བརྟགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་དང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེར་
བྱིན་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོས་བྲལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཤེར་བྱིན་མཆོད་ཉིད་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་
ཀུན་པའི་བྱིར། ཡང་ན། བྱིར་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམས་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་
ཀྱང་གོང་གི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཆོད་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༣༥ལས། གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། གཞི་
ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁུན་པའོ། །དབྱེ་ན་
ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་བརྒྱད་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆོག་
གོ་ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། གཞི་ཐམས་
ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁུན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
ཐལ། མཆོད་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་
པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོང་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྟོང་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞི་
ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། གསེར་གྱི་ཐོང་བ་༡༡༥༥།

ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཐུན་གསུམ་
 གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་
 གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་བསྟུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་
 གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་བྱས་པར་འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤེང་གཞིར་བྱས་ན་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟུས་པའི་
 མཐུན་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཐུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་
 གསེར་གྱི་སྤེང་བ་༥༧ ་ལས། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་
 དུ་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། གཞན་དུ་ན་ཉི་ལྔར་
 ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟུས་པར་འབྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་
 ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༥༩ ་ལས། མདོར་
 ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་བྱས་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གང་
 ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་སྦྱོར་དུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་
 གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་
 སྤེང་བ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཐུན་
 གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་
 པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་བསྟུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

བ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགལ། ཡང་འགའ་ཞིག་གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་
པའི་ཉན་རང་གི་ཚོགས་སྒྲིང་དུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཐུན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་
གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་མ་ཁྲབ་ཟེར་
བ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལ་དབྱེད་པ་ཅེས་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྒྲུང་སྟེ། ལེགས་
བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཀྱི་ཐོང་བ་ལས། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་
སངས་རྒྱས་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་
བརྗོད་དུ་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་དང་བྱེད་ལས་མི་འབྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྒྱུ་གཞུག་
ཏུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱན་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་
རྒྱུས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་
བའི་ལམ། །དེ་འབྲ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་
ལས་ཀྱང་། རྟེན་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་
དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་སོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་
ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྒྲོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཐུན་
གསུམ་ཀྱི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྒྱུས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་
རྒྱུ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་རྟོགས་
སྟོན། དེས་ན་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཉེན་
སོ་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུལ་ལ་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རྒྱུས་གཞི་ཤེས་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་འདྲིར་བསྟན་ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་
པའོ་ཞེས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་མཆོན་ཉིད་
པ་རྒྱུས་བྱང་སེམས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་

ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 བ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དེ། ལོགས་བཤད་གསེར་བྱེད་༡༦༩ ་ལས། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་
 ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྤྱི་
 བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བཟོད་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་
 ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞག་དུ་ཡང་སྤྱབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་
 རོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་
 དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་
 སོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །བྱང་སེམས་
 ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལ་དགོངས་ཤིང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་མེད་གསུམ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ལ། སངས་
 རྒྱས་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཅུམ་ལ་དགོངས་གྱི་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུལ་བའི་
 གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུལ་ཤེས་སུ་མི་འགོ་བ་བཞིན་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་རྟེན་ངེས་ལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་
 བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་
 ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་སྤྱི་བའི་ཤེས་བྱེད་དངས་པ་རྣམས་མི་འགོ་བ་དང་།
 དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟན་པ་ནི། ཡུམ་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཟོད་ཟིན་ལ།
 མཐུན་པ་དང་སོ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མིན་ན་རྣམ་མཐུན་ཀྱང་དེ་མིན་པ་མཚུངས་
 པར་སྤྱི་བས་ནི་དེ་གཉིས་ཀུན་མཐུན་གྱི་རྟོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཐུན་དེ་

ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
བཤད་སྟངས་པོའི་རྒྱུ་(༤༡) གཤམ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་
གང་ཟག་གི་འབྲུག་ཡུལ་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་བར་བ་བཞིས་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་རྣམ་
འབྱོར་སྟོན་ཅིང་། ཐ་མས་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་ཉན་
རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་
ནའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟངས་པོའི་རྒྱུ་(༤༢) གཤམ། གསུམ་བ་གཞི་ཤེས་ལ་
མཆོན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་གྱི་མངོན་རྟོགས་
གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཆོན་བྱ་ནི། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆོན་
གཞི་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་རྟོགས་ཤིང་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མཐའ་
དག་གོ། །གཞི་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་
གཞི་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ན་ཡང་མེད་
དོ། །ས་མཆོམས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལའོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་
འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཐེན་བ་ཡིན་པས་བྲབ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། མཐེན་གསུམ་གྱིས་
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ། རྒྱ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་བསྐྱུས་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྐྱུས་ཚུལ་སོགས་ནི་བསྐྱུ་བྱ་སྐྱུད་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་སོང་
བས་རིགས་པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་རྣམ་བཤད་གྱིས་གསུངས་ལ། གསེར་མེད་ལས་ཀྱང་།
ཚུལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་བསྐྱུ་བྱ་སྐྱུད་བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་
པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱུད་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ།
དོན་བསྐྱུས་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ན། མཐེན་བ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གཅིག་གི་བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་བ་ཡིན་པས་བྲབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་

ལེན་པས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཉམས་ལེན་གྱིས་
 བསྟུས་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་སྤྲོམ་རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས་
 གསུངས་སོ། །གསེར་སྒྲིབ་གིས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ་
 ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཐུན་
 གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
 བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་གོང་དུ་ཡང་། མཐུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
 ཀ་བཟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདིར་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་
 དུ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསེར་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོག་ཐེན་དུ་མཐུན་གསུམ་
 གྱི་ངོས་འཛིན་ཡིག་ཆའི་གཞུང་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ནི། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲལ་བ་དང་། མཐུན་
 གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་མ་བྲལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་
 པ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྲངས་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ཡུམ་བར་མའི་གཞུང་མདོར་
 བཟུན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་བྲངས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་

བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་བྱི་དང་
ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་
ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆོལ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
གཞུང་ཉན་ཐོས་ནི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ཟེན་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཉན་
རང་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱང་སེམས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན། འོ་
ན་གསེར་ཐོང་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའམ་ཡང་ན་དགོངས་པ་
འགྲེལ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གསེར་ཐོང་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི་ཉན་རང་དང་། བྱང་
སེམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་མཐུན་གསུམ་
གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་དང་། གཞི་ཤེས་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་གང་རུང་གིས་བྱང་བ་དང་ལམ་
ཤེས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བྱང་བ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན། །ཞེས་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་ལ། གསེར་ཐོང་གི་ཆིག་ཟེན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་
ཟེན་ནས། འབད་པ་བྱང་ཟད་བྱེད་ཁུལ་དུ་རང་སློབ་གང་འཆར་སློབ་པ་འདད་འགའ་བྱེད་
ན། གཞི་ཤེས་ཞེས་པ་སྤྱི་བཤད་དང་མཐུན་པ་ངོས་འཛིན་ཞིག་དང་། དམིགས་རྣམ་འབྲས་
བྱ་གསུམ་གྱིས་སློབ་ནས་གཞི་ཤེས་ངོས་འཛིན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཞི་བྱང་ཁམས་

སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་གཞི་ཤེས་
སམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ། ཡང་ན་ཀུན་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་
ཁྲབ་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དབྱིངས་ཙམ་ཐོབ་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་པོ་རྟོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་
ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཉེར་
ཞི་དབྱིངས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་སྤང་ལས།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཐུན་པའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་མཆོད་
བརྗོད་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གོང་གི་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་
མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གནད་གཅིག་པས་མཆོད་བརྗོད་དངོས་བསྟན་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ཉན་རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འདིར་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་དུ་
མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡུམ་བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་དང་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བར་
བཞེད་ནས་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡང་དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་

དང་། གཞི་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་
ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་
པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་། གསེར་
ཐེང་སྤྲེལ་ཆ་༩༥༥ ་ཧེལས། དེ་ལྟར་ན་འདིར་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཟག་དང་མཐུན་
པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་གསུངས་
པ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཐིན་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་
དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་མ་སྤུན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
དེ་དང་མ་སྤུན་པར་འབྱུང་བས་རྗེས་མ་སྤུན་པའི་དོན་ནི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་
ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གསུམ་ག་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་
ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
ཡང་བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་སྤུན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་དང་ཞེ་
བཞི་མཐའི་དང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བཟོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ་དབྱུད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དམིགས་རྣམ་
འབྲས་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་༡༩ ་ཧེལས། དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་སྔོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དམིགས་
པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཁམས་སྤྱོད་མཆེད་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བུ་
དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་སྔོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཅམ་ཞིག་ལ་
གཞི་ཤེས་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་

གྲི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་དེ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱང་རྩེ། ཡང་ན་ཡང་དག་
 པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ལ་མཁས་པ། འབྲས་བུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་
 སྦྱབ་པ། དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་དུ་སྤྱད་ཅིང་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་ལམ་སྦྱེད་པ་
 དང་། སྦྱོར་པ་སྦྱོར་ལམ། གྲོལ་བ་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་
 གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟོན་ཅན། འབྲས་བུ་སེམས་
 ཅན་མ་བསྐྱུས་པ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤྱང་༡༩༣༥ ལས། གཞི་བ་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་ནི། མཐུན་
 གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོམ་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤཿ། །ལྷ་པ་ཅེ་མོར་བྱིན་པ་ནི། རྣམ་
 རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་ཅེ་མོ་བདུན་ནོ། །དུག་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི། མཐུན་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅང་དུ་སྦྱེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་མཐུན་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་མཐའ་གྱིས་
 པ་བཅུ་གསུམ་མོ། །བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་
 པའི་སྦྱོར་བ་ནི། མཐུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྟོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་རོ། །ཐོག་པས་དབྱེ་ན་བཞི་ཤཿ། །བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྟོམས་པའི་
 འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཆོས་
 རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་བྱིར། །ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་ཀུན་རྟོན་བྱིར། །རིགས་པའི་རྗེས་

འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། དེའི་དཀར་
འབྲེལ་དུ་ལུས་ནི་ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཉི་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་
པ་འདི་དང་ཅུང་མི་འཐུན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྣམ་བཤད་སྟོང་བོའི་རྒྱ་ལ་༥༥ ་ལས། གཉིས་
པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་ཛོགས་སྦྱར་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཆོན་བྱ་ནི། རྣམ་ཀྱན་མངོན་
ཛོགས་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོག་པ་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ཅེ་སྦྱར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས། མཐུན་པའི་རྣམ་པ་
བསྟོམ་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་
ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བསྐྱུས་ན་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མོ། །ས་
མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཏན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་རིམ་
གྱིས་སྟོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཆོན་བྱ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་
བ་བཅུ་གསུམ་མོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཆོག་པ་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་བར་
རོ། །བཞི་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ། །མཆོན་བྱ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་ཛོགས་
བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི། ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སྐུ་བཞིའོ། །ས་

མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲིབ་ལས།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྣམ་ཀུན། ཅེ་མོ།མཐར་གྱིས་པ། སྐད་ཅིག་མའི་ས་མཚམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་པ་སྒྱུར་བ་བཞི་འཆད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་
བ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་སྒྱུར་བ་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞི་
ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་བྱེད་བཅུ་གཅིག་
གིས་མཚོན་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་དོ། །རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། གསེར་སྒྲིབ་
ལྟར་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་
བསྐྱུས་ཏེ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དབྱེ་ན་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་གསུངས།
རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཚམས་
ནི། གསེར་སྒྲིབ་ལས། བྱུང་ན་ལྷོས། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སྒྱུར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་།
སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུས་ས་མཚམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་
ལམ་ཚུང་དུ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་གསེར་སྒྲིབ་ལས། ཐོན་
གྱི་མཁས་པ་དག་ཅེས་པ་རྗེ་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱུང་
པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་རྟེན་གྱི་བྱུང་
པར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྒྱུར་བའི་བྱུང་པར་སྒྱུན་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་དང་། ཡུལ་
གྱི་བྱུང་པར་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། འདོད་
ཚུལ་འདི་ནི་གསེར་སྒྲིབ་ལས། སྒྱིར་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་
ཡང་སྒྱུར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པར་སྤངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
པས་རང་ལུགས་ལ་མི་ཐད་པར་གོའོ། །ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་དུ། ཚོས་སྐྱེ་རྣམ་ཀུན་མཛོན་

རྫོགས་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ནམ་ཀུན་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་ནི། ནམ་ཀུན་དང་
སྦྱོར་བ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཛོལ་བྱ་མཐར་ཐུག་ལ་ནམ་ཀུན་གྱི་སྦྱ་དངོས་དང་འཛོལ་
བྱེད་སྦྱོར་བ་ལ་དེའི་སྦྱ་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་ཀྱང་རང་ལུགས་ནི་ནམ་
ཀུན་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་དེ། གསེར་ཐོང་
ལས། འདིར་ནི་གཞི་མ་ཐུན་བསྟུ་བ་ལ་བྱས་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཆོས་སྐྱ་སྟེ་
ནམ་མཁུན་གྱི་སྐལ་ས་སུ་འཆད་པའི་ནམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་དང་། སྦྱོར་བཞིའི་སྐལ་ས་སུ་
འཆད་པའི་ནམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་གཉིས་ལ་མཆན་བཏགས་འབྱེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་
དཔྱད་པར་ཁྱེད། །ནམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། གསེར་ཐོང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་
ན་ནམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་བསྟུས་ཏེ་སྒྲོམ་པས་མ་བྱལ་བ་དང་སེམས་ཅམ་
བར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱེ་མེད་གསུམ་སྒྲོམ་པ་མེད་པས་མི་འཐད་ལ།
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། གསེར་ཐོང་དུ་དངོས་སོ་བརྒྱད་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཞག་
པ་ནི་བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པས་ནམ་བཤད་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་དགག་པ་མངོན་
པ་ལྟར་པལ་ཆར་ཆོག་ཟེན་ལྟར་མི་རུང་། ཞེས་རྗེའི་རང་ལུགས་མིན་པར་འཆད་པས་
དཔྱད། ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཚྱལ་བཤམ་གྱི་སར་བཤད་
པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་བྱའོ་སྟུམ་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པའི་
ཚྱལ་བ་ཞི་བ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་གསེར་
ཐོང་གི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་པར་མི་བརྒུང་བར་གསེར་ཐོང་གི་སྦྱས་ཟེན་
སེམས་ཅམ་པ་དང་། དངོས་བསྟན་ཐལ་འགྱུར་བ། ལུགས་བསྟན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་
ཞེས་གསུང་རྒྱན་ལྟར་འབྲེལ་ལོ། །གཉིས་པ། ཅེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། དེ་
ཡི་རྟགས་དང་ནམ་འཕེལ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཆོན་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །མཆན་

ཉིད་ནི། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་མེད་གསུམ་བཅུ་ས་ཏེ་
 སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དབྱེ་ན། ཅེ་མོ་བདུན་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཅེ་སྦྱོར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོད་ནས་
 རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་
 ཅེ་སྦྱོར་གྱི་ཅེ་མོའི་དོན་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་
 ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བས་ཆོགས་
 ལམ་ནས་མི་འཐོབ་ཅིང་སྦྱོར་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྫོད་ནས་ཐོབ་བས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། ཅེ་མོའི་དོན་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་
 པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། བསྒྲོམ་བྱ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལམ་དབང་
 ཐོབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྒྲོམ་བྱ་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་
 པའི་སྦྱང་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ནས་ཐོབ་པ་ན་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་
 བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲོམ་བྱ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་ན་དེ་བསྒྲོམ་
 པ་ལ་འདོད་དགྱུར་འཇུག་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྒྲོམ་པ་ལ་
 དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེ་ཅུམ་གྱིས་མཐུན་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་འཛོག་མི་ཐུབ་བས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་
 པ་ལ་དབང་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྦྱོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ནས་
 འཛོག་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་འདྲིར་ཅེ་སྦྱོར་རྫོད་ནས་འཛོག་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ལ། གསེར་ཐོང་
 ལས། གཞན་ཡང་། ཅེ་བ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་བདུན་བཤད་པའི་ཐ་མ་རྫོད་ཡིན་པ་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཐ་མ་འདི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་ལ་སྦྱར་ན་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགྲིག་པས་

ཡས་རིམ་ནས་རྩིས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་དཔྱད་
པར་ཞུ། གསུམ་པ། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ལས། མཐར་གྱིས་པ།
རྩམ་གསུམ་རྩམ་བཅུ། །ཞེས་དང་། སྒྲིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
མཆོན་བྱེད་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །མཆོན་ཉིད་ལ་
གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྩམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྩམ་པ་རྩམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
དབྱེ་ན་མཐར་གྱིས་པ་བཅུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། རྩམ་བཤད་ལས། མཐར་གྱིས་
སྒྲོར་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྩམ་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ལ། གསེར་སྒྲིང་ནས་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྩམ་བཤད་ནས། ས་མཆོམས་ཐེག་
ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་གྱི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གསེར་སྒྲིང་
ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ས་བཅུའི་ཐ་མ་ལ་བཞག་འདུག་པས་རྒྱན་མཐའ་དང་ས་བཅུའི་
ཐ་མ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་མེད་དང་། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་འགལ་
མིན་བསམ་པར་ཞུ། གསེར་སྒྲིང་ནས་མཐར་གྱིས་པའི་ས་མཆོམས་བཞག་པ་འདི་ལ་
མཁས་པ་དག་གིས་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་རྒྱན་མཐར་བཞག་པ་ནི། ཉ་རྟེན་ལས། ཡ་མཐའ་
རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པར་འཕགས་པས་བཞེད་པར་མཛོན་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་
གསེར་སྒྲིང་གི་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། བདུན་པའི་མཆོམས་སྒྲུར་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་འོག་
ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཆེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་གངས་
མེད་གསུམ་དུ་རིམ་སྒྲོམ་ཤིང་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཐར་སྒྲོར་མཐར་
ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་སྒྲེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གསེར་
སྒྲིང་དང་རྩམ་བཤད་ནས་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་ལྟར། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་ལ་མཁྱེན་

གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པས་བྱབ་པ་དགོས་མིན་དང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་སྒོམ་དགོས་མིན། དགོས་ན་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་དགོས་པས་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་
བ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་ཡོད་མེད་དང་སྒོམ་
ཚུལ་སོགས་ལ་དབྱེད། བཞི་པ། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། སྐད་ཅིག་ལ།
གཅིག་གིས་མངོན་ཇོགས་བྱང་ཚུབ་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་
ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིས་མཆོན་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་
དོ། །མཆོན་ཉིད་ལ་གསེར་སྤང་ལྟར་ན། མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཐོག་པས་དབྱེ་ན་བཞི་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས།
སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་སྒྲོབས་ལས་བྱང་བའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་
ས་བཅུའི་ཐ་མ་ལ་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་
ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་གསེར་སྤང་ལས། ཆེ་བ་གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་འདི་བཞི་
ཞེས་པ་ནི་ལྷོ་ཆེན་གྱི་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཆུང་ལས། སྒྱུར་བ་བཞི་ནི། ས་བདུན་
པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་དང་། བཅུ་པ་ལ་རིམ་བཞིན་འཐོབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །འདོད་
ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པ་དང་། འོག་བསྐྱས་དོན་
དུག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱན་རྩ་བ་ལས། དེ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས་བཀག་གོ།
།འདིར་སྐད་ཅིག་མའི་ངོས་འཛིན་ལ་ཆོས་བཤེས་གྱིས་མཇུག་པའི་ཆོག་གསལ་དུ་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་རྩལ་ཐོན་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པའི་ཆད་དང་། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་
ལ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་དང་། བྱ་ཇོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གང་
ལ་བྱེད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན། ཡུན་བྱང་བས་སྒོམ་པ་ཇོགས་མི་རུས་ལ། སྤེམ་ལྟར་ན་

དུས་ངེས་པ་མེད་དེ་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་དུས་མི་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་དང་པོའི་
ལན་དུ། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལན་མཛད་པ་དང་།
ཕྱི་མའི་ལན་དུ། འདི་ཡི་དུས་ལ་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་རི་ཅམ་སྒྲོམ་པའི་ངེས་པ་མེད་
དེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལན་མཛད་པ་དག་ལ། གསེར་ཐེང་ལས་ཕྱིས་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་དག་
ལེགས་ཆར་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་བྱ་རྒྱུ་ནས་ལན་དེ་དག་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་ནས་རང་
ལུགས་སུ་འཛོག་པར་མཛད། རྗེ་ལྷ་མས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་བཞེད་དེ། དེ་
ཡང་པད་དཀར་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་རི་ཅམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། འཕགས་པ་མོ་
འགལ་གྱི་བྱས་མཛད་པའི་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྩལ་ཐོན་གཅིག་
ལྷ་ལོག་བསྐྱར་བའི་དུས་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ནས་བཤད་པ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས་
སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་དེ་གཉིས་ཀ་དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མའི་ངོས་འཛིན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གཉིས་
སུ་བབས་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལྟར་བྱེད་ན་རྣམ་
གཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ལ་དེ་
ཉིད་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བྱ་རྫོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་རྒྱན་དང་ལྟན་ཡང་སྒྲ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་བྱེད་པར་འཕགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་གདགས་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་མཛོད་འགྲེལ་ནས་རྩལ་ཐོན་གཅིག་ལྷ་ལོག་བསྐྱར་བ་དང་སྐྱེས་བྱ་སྟོབས་ལྟན་
གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་
གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཆད་དུ་གསུངས་པས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་ལས་བྱང་བ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་། སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ཕྱེ་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་

གྲི་བསྟན་བཅོས་དང་བསྟན་ན་འཕྲོན་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཆ་དེ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་སྔ་བའམ་
 མུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་མདོ་སྔགས་གཉིས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་ཅི་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་
 ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད་ལས། མིག་ནི་འབྲེད་འཇུ་མ་བཅུ་ལ་ནི། །སྐད་ཅིག་ཙ་མ་དུ་རབ་
 ཏུ་བརྟགས། །ཞེས་ མིག་འཇུ་མ་བཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་
 ལས། སྐད་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་བཤད། །ཐང་གཅིག་ཡུང་དཀར་འཁོར་བ་ཙམ། །ཡུང་
 ཙམ་དབྱག་ནི་རྩབ་པ་དང་། །ཞེས་དབྱགས་གཅིག་ལ་ཡུང་ཙམ་དུ་བཤད་བ་དང་། འཆི་
 མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཇུ་མ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ཡི་གནས། །དེ་ནི་སྤྱུ་མ་ཙུ་ཆ་ཤས་ཏེ། །དེ་
 ཡི་སྤྱུ་མ་ཙུ་སྐད་ཅིག་གོ། །དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུང་ཙམ་དང་། །དེ་གསུམ་བཅུ་ནི་ཉིན་མཆན་
 གཅིག་ །ཅེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡུང་ཙམ་དུ་བཤད་པ་དང་། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
 མིག་འཇུ་མ་དབྱག་ལ་ཆ་ཤས་ནི། །གཅིག་ཅེས་བྱ་བར་བཛོད་པ་ཡིན། །ཡུང་ཙམ་དབྱག་ནི་
 སྐད་ཅིག་སྟེ། །སྐད་ཅིག་དབྱག་ནི་ཐང་གཅིག་ཡིན། །ཐང་གཅིག་དབྱག་ནི་རྩང་ཟད་ཡིན། །ཞེས་
 ཡུང་ཙམ་དབྱག་ལ་སྐད་ཅིག་དེ་དབྱག་ལ་མུང་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་སོགས་དུ་མར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ལས་བྱ་རྩོགས་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་
 པར་རི་ལྟར་ ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྱིར་བྱ་བ་རིང་མུང་དུ་མའི་དབང་གིས་ཆད་མ་ངེས་ཀྱང་། བྱ་
 རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མུང་མཐའ་ལ་སེ་གོལ་གཅིག་དང་། མིག་འཇུ་མ་གཅིག་དང་། ཨ་
 མུང་བཛོད་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་བྱ་བ་མུང་ལོས་གཅིག་རྣམས་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་། རྩལ་སྔ་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་འཕོས་པ་དང་། ལྷ་ལོག་འགྱུར་བ་
 དང་། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་རེ་ལྔ་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་༡༣༥ ་ལས། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་
 མ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བོ། །སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་དུས་འབྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱ་ལ། སྤྱིས་
 བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དབྱག་ཙུ་ཙ་ལྔ་འདས་ཏེ།

ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་དུ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། ལམ་
བསྐྱེགས་ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་ལས། དེ་ཡང་དུལ་ཁའི་ཕུང་པོ་འདི་ནི་ཆུའི་ཆུ་བར་
དང་། རི་གཟར་གྱི་འབབ་ཆུ་ལྟར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྟོད་པར་འགོ་བ་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་
ཡུན་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་བུ་འདྲ་བའི་ཆུལ་བསམ་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་
རུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་འདྲ་ཤེས་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་
ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྒྲ་མ་རྩེ་བཅུན་པའི་དབུ་མའི་
སྤྱི་དོན་ཀྱི་ལས། ཁ་ཅིག་ ལུགས་འདིར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞི་མ་གྲུབ་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུས་བྱ་དར་མ་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཏོག་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དུག་
ཅུ་ཅུ་ལྟ་བུ་འདྲས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འཛོག་ཅིང་། དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་
ལ་ཐང་གཅིག །ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅམ་གཅིག །ཡུད་ཅམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་
གཅིག །ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་སྒྲ་བ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་ནམ་གཞག་འདི་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་གྱི། དེ་ལས་སྟོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར། དུས་དང་ནམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་
མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བོ། །སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་དུས་འབྲེལ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱ་ལ། རྒྱུས་
བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོག་པ་ཅམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྟ་བུ་འདྲས་ཏེ། ནམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཆེ་
འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་
ཐང་གཅིག་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་ཆའི་དབྱེ་བ་བརྟགས་པ་མི་སྤིད་པ་དེ་ནི་དུས་ཀྱི་མཐར་

ཐུག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྲལོ། །སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་གོ། །དེའི་སྐད་
 ཅིག་དྲུག་ཅུ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ། །ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ནི་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གོ། །དུས་དེ་ཙམ་ན་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་ཅིང་ལྡང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་མཁུན་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་
 ༡༥༠ ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིས་བྱ་ནད་མེད་ཀྱིས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་
 ཆ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྡར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལས་དུས་སྤང་བ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། སེ་གོལ་གཏོགས་
 པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྡར་བགོ་མི་རུས་པར་ཐལ། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་
 ལ་རེ་ལྡར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གོ་དེ་ལས་དུས་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་
 སྟེ། དེའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྡར་བྱེ་བའི་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྡར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་
 ལྟག་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་ན་སེ་གོལ་གཅིག་
 གི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྡར་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱང་བགོ་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་སྟན་མོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ཀྱང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བ་ལ་སོ་སྟེ་ལ་སྤྱི་བའི་མི་ཏྲག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་
 ཀྱང་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་བཞེན་ཡོད་པར་རུང་
 བ་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས་དེ་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་
 དང་རེ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་མདོ་ཆོག་མེད་ན་བཤ་ཆེན་དེ་འབྲས་མི་འགོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 གསེར་སྤང་དུ་ཞོར་བར་བཤད་པ་ཡང་མཛོད་དང་བསྟན་ན་ཞོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 སྤྱི་དྲུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་འདོད་པ་ཞོར་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞོར་ཚུལ་ནི། མཛོད་
 རང་འགྲེལ་དུ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྡར་བ་ལ་ཆོས་བཞེས་ཀྱིས་མཛོད་ལས་དྲུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་
 འདའ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཞོར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོག་གསལ་སྟེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་། ཤེར་

ཕྱིན། ཉ-བ--ཤོག་གངས་༡༩ ་ཧལས། འདིར་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་རི་ལྟར་
བལྟ་བར་བྱ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤྱར་དུ་འགོ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སེ་
གོལ་གཏོགས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་འགག་ཅེས་བྱུབ་པའི་མཐའ་ལས་
བསམ་ན། དེའི་ཡུན་ལ་ཡང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་
ཅུ་ཙ་བརྒྱད་འགོ་བར་འདོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་འདི་འོ་འོ་བོར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་གདགས་
སྤྱིས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་ལས་དུས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་རི་སྐད་བསྟན་པའི་དབང་དུ་འདི་བྱའམ། གལ་ཏེ་ཞིག་ན་སེས་བྱའི་མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་བྱུབ་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་བདག་གི་བྱ་བ་རྫོགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་འདི་བཟུང་ངོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དང་བར་མའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་ཏ་ཅང་ཡང་དུས་ཡུན་སྤང་བས་རི་ལྟར་དེ་རྫོགས་པར་རུས། ཐ་མ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཉིང་
རེ་འཛིན་འདིའི་དུས་ངེས་པ་མེད་དེ་སྤྱིང་སོ་བྱང་ཆུབ་དེར་ཡང་ཡུན་རི་སྤིད་ཅིག་བཞུགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་འགོ་
བར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། མཛོད་ལས་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔ་ཞེས་པ་མཛོགས་
དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་རང་འགྲེལ་༡༣༩ ་ཧལས། ཆོས་
མངོན་པ་རྣམས་ན་རེ་སྤྱིས་བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐད་
ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔ་འདའོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། ཆོས་སྤྱི་
འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། འོ་བོ་ཉིད་འོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤུབ་
པའི་འོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ངོ། །མཆོན་ཉིད་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། སྤྱིར་
བ་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་སྤུག་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། དབྱེ་ན་
སྤྱི་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྤྱི་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐུན་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་སྤུག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

ས་མཆོམས་ནི། སངས་རྒྱུ་གི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༥༥།
 ལས། དེས་ན་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
 འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་དངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ལམ་
 ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་
 འདོད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱབ་
 པར་རྒྱུ་གི་འགྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན། གསེར་
 ཐོང་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་རྒྱུ་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
 མ་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོམས་ནི། མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པ་ཡིན་ལ་
 བསྟུ་ཚུལ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྟུས་བར་བཞེད་པའི་གནད་གྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་དང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན།
 མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བསྟུས་ཚུལ་ནི་མཁྱེན་
 གསུམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་སྦངས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉམས་
 སུ་སྦངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ན། མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བར་བསྟུས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་
 བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་བར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་
 བཤད་དང་། ཡིག་ཆ་ལས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་རྒྱུ་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཁུངས་ནི། གཞོད་འཛོམས་༣༩༥། ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲུབ་པའི་སར་གཏོགས་པ་ས་བཅུའི་རིམ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་

བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གྱི་རྣམ་
བ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་པའོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཇུག་
པ་བསྒྲུམས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཉི་མུང་༡༩༽ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྤྱོད་དུ་འགོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་
བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་འདིར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་
ལྟར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ན། །ཆོ་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་
ཐེང་༡༧༽ལས། ལམ་རྣམས་སུ་སྤྱི་བ་བ་དག་པའི་རིམ་བས་ཆོས་སྐྱུ་ཡང་ཆོ་བའི་འཕེལ་
ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་ལམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། ཞེས་སྟོབ་ལམ་
དུ་ཆོས་སྐྱུ་འཕེལ་དེའི་མིང་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྐྱུ་ནི་འགོག་བདེན་
དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་སྤྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་པར་
སྤང་ངོ། །འཛིག་ཚུལ་ནི་གསེར་ཐེང་༣༩༠༽ལས། དཔེར་ན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
དང་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་གཞི་སེམས་བདེན་སྟོང་
གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་བཀག་པའི་བཀག་ཆ་འགོག་བདེན་དང་
སྟོང་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་

མེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ས་བཅུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་ཆོས་ཉིད་
 མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྐྱུའི་མིང་ཅན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་
 ཡོད་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསེར་བློང་༢༧༩༽ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྒྲིག་ཏེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
 མ་བརྟག་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་སྟོང་བུན་༢༩༡༽ལས། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་མ་བུན་པ་མེད་
 རོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་བྱབ་པར་འདོད་མིན་
 ལ་ཡིག་ཆ་སོ་སོར་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡང་མཆིས་སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༧༧༽
 ལས། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པར། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ན། ཁྲི་བ་ཅུང་བད་གསལ་
 བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་ཅུང་བད་སྒྲུང་། །ཇི་ལྟར་
 ཆོས་པའི་ཁྲི་བ་ལ། སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་ས་ལ་བཞུགས་
 རྣམས་ཀྱིས། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །ཇི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་ནི། ཁྲི་
 བའི་དགྱེལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་
 རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་ལམ་རྣམས་སུ་སྒྲིབ་པ་དག་པའི་རིམ་པས་ཆོས་སྐྱུ་ཡང་ཁྲི་བའི་
 འཕེལ་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་ལམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དང་
 འདིར་བཤད་ཆོས་སྐྱུ་དོན་མི་གཅིག་པས་འདི་ཡི་ས་མཆོམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
 བར་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། སྟོར་བཞི་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་དེ་དང་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱན་འདིར་བཤད་ཆོས་སྐྱུ་དོན་མི་གཅིག་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་
 ཆོས་སྐྱུ་འདི་ཡི་ས་མཆོམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་བར་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། སྟོར་བཞི་
 བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ལུ་པ། ལྷོས་པ་སྤང་བ་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་པ་དང་སྐབས་
བཞི་པར་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་པ་གཉིས་ལྷོས་པར་གྲོལ་བ་ལ། ཉོན་ཚུལ་དང་དགོས་
པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་ལྷོས་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོར་
བསྟན་ཅིང་། སྐབས་བཞི་པར་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྟོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་
ལ། ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་
ཤེས་པའི་ཆེད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ས་དང་། སྐབས་བཞི་པར་ལེན་བྱེད་སྟོར་བས་ཉམས་
སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟན་ལ། ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉི་བར་
ཞི་བ་སྟེ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བསྐྱད་པ་མ་ཁྱུགས་
པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དང་། སྐབས་བཞི་པར་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྦྱར་ནས་
བསྟན་པས་མི་ལྷོས་ལ་དགོས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་སོ། །སྐབས་དང་
པོར་མཐོང་སྟོམ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པར་ཡང་དེ་གཉིས་བཤད་པ་ལྷོས་པར་
གྲོལ་བ་ལ། དགོས་པ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་མི་ལྷོས་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་།
གཉིས་པར་བཤད་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་འཐོབ་བྱེད་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་
པས་སོ། །སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་གསུམ་པར་ཡང་
དེ་བཤད་པ་ལྷོས་པར་གྲོལ་བ་ལ། མི་ལྷོས་ཏེ། གཉིས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་ལམ་
ཤེས་མཆོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོལ་སར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ལམ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་པས་སོ། །སྐབས་དང་པོར་
ཆོས་སྐྱབས་བསྟན་པ་དང་བརྒྱད་པར་དེ་བསྟན་པ་ལྷོས་པར་གྲོལ་བ་ལ། མི་ལྷོས་ཏེ། དང་པོར་
ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་དང་བརྒྱད་པར་འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་བཤད་པས་མི་ལྷོས་སོ། །འོ་ན།

མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། གཞུང་གང་ལས་འབྲེས་
 ཞེན། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར་༡༣༩ ་ལས། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 བསྐྱོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཛིག་ཏེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
 རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་
 རི་བསྐྱོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་
 པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་དགག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་
 པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་། དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་
 དང་པོ་དྲུག་བསྟན་པའི་སྐབས་སོ་སོའི་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་
 གསུམ་ལན་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པ་རྣམས་སྟོན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་བྱུང་མེད་ཡང་ཡང་བསྟན་
 པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་ཉིད་གསུངས་པས་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ།
 གཞན་ལུགས་བཀོད་ནས་མི་འཐད་པ་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཤད་པ། འགལ་
 བ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ལམ་གསུམ་བཏགས་
 མཆན་གྱི་གཞུང་དུ་འདོད་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་
 དུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ། དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་
 སྤྱིར་གྱི་ཅོད་པ་དེའི་སྟོན་སྟོང་ལ་སྤྱུལ། དེ་ལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་
 གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་གསུམ་བསྟན་ཡང་། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་
 བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སྟོན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར།

ནམ་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། སྤྱིར་བ་དང་པོ་གསུམ་
དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་པོ་དེ་བཏགས་པ་བ་འཛོག་ཚུལ་ནི་སྐབས་བཞི་བར་
ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྤྱིར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན།
སྐབས་ལྔ་པར། ས་དགུ་བ་དང་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་
དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན། སྐབས་དྲུག་པར་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་དམ་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་དེ་
ལྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་
བརྒྱད་པ་སོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་སྤྱིར་མཐོང་སྒོམ་
གསུམ་པོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་འབད་ཚུལ་གྱི་མཆན་མ་རགས་པ་ནི་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་ག་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནམས་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནི་འབྲེལ་བར།
ནམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་ཞེས་པ་ནས་ཐ་སྟད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པར་འཆད། དེ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྤྱིར་བ་དང་པོ་གསུམ་
གྱི་སྐབས་སུ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དེ་དག་ལ་སྤྱིར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་
གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱ་མཆན་མ་ཆང་སྟེ། རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མིང་
གིས་བསྟན་པ་ལ་བྲུབ་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བྱ་ལ་ཡང་སྒོམ་སྤང་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་མིང་
གིས་བསྟན་པར་ཐལ་བས་སོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་

ཆེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྐྱེམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཕྱིར་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མཚུངས་
 པ་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། རིམ་གྱི་སྐྱེ་བ་བྱུང་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་
 སྐྱེམ་པའི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པར་མི་སྲིད་ལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་མིང་གིས་བཏགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མེད་པར་བྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་འབྱེང་ཆེ་གསུམ་
 དང་། སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མཚུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དེ་
 རྣམས་ལ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཅམ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་
 སྦྱར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ཉེས་པ་སྦྱོང་མི་རུས་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་ལམ་རྣམས་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འོན་
 ཏེ། སྐབས་དེ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོར་དངོས་
 མིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ནའང་སྐབ་བྱེད་བསྐབ་
 བྱ་དང་མཚུངས་པས་ད་དུང་ཡང་སྦྱར་གྱི་སྒྲོམ་སྦྱོར་སྦྱོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་མིན་ཏེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་དགོས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་ཏགས་དེའི་བྱུང་བ་འགལ་བྱུང་དང་
 བསྐབ་བྱ་གཏན་མེད་དུ་སྐབ་པའི་ཏགས་འབའ་ཏུ་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་སྦྱོར་བ་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ཡང་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་
 བྱུང་ལ། འབྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་གྱི་གཞུང་མིན་པར་བྱུང་
 བོ། འོ་ན། འདི་ལ་ལམ་རྒྱུད་ཁྱེད་གི་རྣམ་གཞག་ཅེས་གྲགས་པས། དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲོམ་དཔོན་གྱི་སྤྱད་འབྲེལ་སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་༤༦-༡-གངས་༤༦ ་ལས།
 འདི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་
 བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་ལྟར་གྱིས་བྱུང་བ་ཐོབ་
 པས་རེ་ཞིག་གི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་ཆད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གང་སེམས་མཉམ་

བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་
བར་གྱི་ལམ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་ནས་འདིར་
བསྟན་པ་ཡིན་པར་ག་བྱུང་བར་བྱའོ། །ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ངེ་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་རིག་པར་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་སོ། །ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བཙུ་བྱག་པའི་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་
བཤད་ན། འདིར་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ལམ་
རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། དེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངེ་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། ཞེས་ངེ་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་
ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན། འབད་ཚྱལ་གྱི་མཆན་མ་མེད་པས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
ཐོབ་པས་དུས་རེ་ཞིག་གི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཆད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར།
དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །ཞེས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བཙུའི་སྒོ་ནས་རྗེས་
ཐོབ་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་དེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་
ལམ་ཉིད་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ན། གང་ཟག་དེ་
དག་འབད་ཚྱལ་གྱི་མཆན་མ་ཞི་བ་མཉམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་འམ་སྟམ་པ་འབྱུང་བས། དེ་
དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གསེར་ཐོང་དུ་སྤྱད་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་
དང་། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་པར་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆོག་འདི་
གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་མཛད་ནས་འབྲེལ་ཆོག་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ན། གསེར་ཐོང་
སྐབས་བཞི་བ་༣༠༧ ་ལས། དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དང་སོགས་པས་ལམ་
ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱ་འཛིན་ཀྱི་ལྟེན་པ་སོ་

སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ་ཞིང་བཏང་བ་ལས་འབྲས་བུ་འཛིག་ཏེན་ལས་
 འདས་པའི་མཐོང་ལམ་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་ཏྲོགས་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་ལས་
 འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཏྲོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ཡིན་
 པས་སྤྱི་ལོ་བཞིན་པའི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ནི་སྤྱི་ལོ་མཚམས་སྤྱར་ལོ། །འོན་མཁུན་
 གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ནམས་ཀྱང་སྒྲོམ་ཤེས། དེ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ནི་
 དེམ་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་ནམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་མེད་པར་དོན་སྤྱི་ལོ་ཚུལ་
 དུ་དང་། མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་ཏྲོགས་ནས་དང་། མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་ནམ་
 པར་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་མི་སྒྲོམ་སོ། །ནམ་ཀྱན་མཛོན་ཏྲོགས་དང་སོགས་
 པས་ཅེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་མཛོན་ཏྲོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་
 གསུངས་པའི་དོན་གསུམ་ནི་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དེས་ཆ་སོགས་དངོས་མིན་ཀྱང་དེས་ཆ་
 དང་སོགས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཐ་སྙད་དམ་མིང་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་སྤྱི་ལོ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་
 ནམས་ལ་སྤྱི་ལོ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞེས། དེ་ཡང་། གསེར་
 ཐེང་༢༠༦ ་ལས། མིང་བཏགས་པའི་གཞི། བཏགས་པའི་ཆོས། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན།
 དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལྷ་གསུངས་པ་
 ལས། དང་པོ་སྤྱི་ལོ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གང་ལ་གདགས་པའི་གཞི་ནི། ལམ་སྒྲོམ་
 པ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་པའི་མཐུས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་
 འབད་ཚུལ་གྱི་མཚན་མ་རགས་པ་ཞི་བའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་
 དུ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲིང་ས་དབྱུ་བ། ཆེན་པོ་ས་བརྒྱུ་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་དབང་པོ་
 རྒྱལ་འབྲིང་ནོ་གསུམ་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་དག་
 ལ་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས་དང་པོ་ན་ལམ་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་

གི་ཁྱད་པར་རབ་རྟུར་པའི་མཐུས་ཉན་རང་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་རྣམ་པ་བམས་
ཅད་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་པར་གི་ལམ་འབད་ཚུལ་ཞི་བའི་སས་བསྐྱས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཚུང་དུ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲིང་ས་དགུ་པ་དང་། ཆེན་པོ་ས་བརྒྱ་
པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་དབང་རྟུལ་སོགས་གི་སྒྲོ་ནས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་
དུ་བྲས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་བཏགས་པའི་ཆོས་ནི་སྦྱོར་བ་གསུམ་
གི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱི་བཞེད་ཆོད་གི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གསུམ་ལ་འཛོག་
སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ནི། ལམ་གསུམ་ཆན་གསུམ་སྟེ་དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་གསུམ་ལ་
རྟུས་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་གསུམ་བྲས་ནས་ལམ་ཆན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་ཚུང་སོགས་གི་དབྱེ་
བ་བྲས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གི་སྤྱི་བཞེད་དགོངས་
གཞི་རང་གི་སྐབས་གི་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་ཡིན་པས་དག་ས་གསུམ་རྣམ་ཀུན་སོགས་མཆན་
ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་བཞེད་ཆོད་གི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།དེ་ལ་
སྦྱོར་སྦྱོར་བ་གསུམ་གི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་གི་ལམ་གིས་བསྐྱས་
པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་དེས་ཀྱང་། སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་
ཡིན་མིན་གཉིས་སྟེ་ནས་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ས་གསུམ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་༣༠༩།
ལས། དེའི་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་
ས་གསུམ་ནས་བཞག་པས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། དག་ས་གསུམ་གིས་བསྐྱས་པའི་རྟུལ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་གི་རྟུས་པ་ཚུང་དུ་སོགས་དང་། སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གི་ལམ་གི་
རྟུས་པ་གཉིས་རིམ་བཞེད་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་མཚུངས་པ་ལ་བྲ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་
རེ་རེའི་ཚུང་འབྲིང་གསུམ་གསུམ་ལམ་གསུམ་ལ་རྟུས་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པར་
མཚུངས་པ་ནི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་

འབད་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོམ་ན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་འབད་ཚུལ་
 ཞི་བའི་ས་ཡིན་པས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པ་ནམ་བཅད་གྱི་
 དགོས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་གཙུག་གྱི་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་༢༠༩ ་ལས། བརྒྱད་པ་ཡན་འབད་ཚུལ་ཞི་བའི་ས་ཡིན་པས་
 འབད་པས་སྒྲོམ་ན་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་ཀྱང་དེ་མེད་པས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྟམ་པའི་
 དགོས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ནི་ནམ་བཅད་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་
 རྟོགས་པ་ནི་ཡོངས་གཙུག་གྱི་དགོས་པ་སྟེ་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
 ལུ་པ་དངོས་ལ་གཞིན་གྱིད་ཀྱང་། འདིར་བྱང་སེམས་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རྟོན་
 གྱི་སྐབས་སུ་བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འདྲེམས་པ་སོགས་གསུངས་པས་ལམ་དེ་ནམས་སྤྲས་ཟེན་
 ལྟར་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་། སྐབས་བྱུག་
 ཀའི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ལམ་ནམས་
 མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་འདིར་སྒྲོམ་པ་སྤང་མི་རུས་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་
 ར་བཅོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ།
 བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འདྲེམས་པ་དང་། དེས་བསྟན་ལ་མཐེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བཤད་པས་དེ་དག་སྦྱོར་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མི་བྱང་བར་བསམ་པ་ཡིན་གསུངས་
 པ་ལྟར་མི་འཐད་པ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙུག་པོ་ནི་སྐབས་བྱུག་ཀའི་ལམ་ནམས་མཆན་
 ཉིད་པར་བྱས་ན་སྒྲོམ་པ་སྤང་དུ་མི་བྱང་བར་དགོངས་པའོ། །མཁས་པ་དག་དེ་དང་དེར་
 ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱིས་མངོན་རྟོགས་སྦྱོར་མཐོང་དང་། ས་དགུ་ནང་ཆན་དུ་ཡོད་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་མེན་ཞེས་སྦྱར་གྱི་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་དེ་དག་མེན་ཞེས་ནི་མ་སྦྱར་ཏེ། དེ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ལམ་
 གསུམ་བཏགས་པ་བ་མཆན་ཉིད་པ་འདོད་པའི་ལུགས་གྱི་བཏགས་པ་བ་འདྲིལ་ཚུལ་དང་།

ལམ་རྒྱུད་བ་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཞེ་
ན། མི་གཅིག་སྟེ། སྤྲུལ་ས་ནི་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་
སྒོམ་གསུམ་པོ་དེ་གསུམ་བཏགས་བ་བར་འདོད་ལ། ཕྱི་མས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་པོ་
གཞུང་གང་གིས་བསྟན་རུང་མཆན་ཉིད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་ནས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་གསུངས་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐབས་
ཟིན་ལྟར་གྱི་ལམ་དེ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། གསེར་ཐོང་༢༠༧ ་།
ལས། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་གསུངས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་
ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ལམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་
གསུམ་གྱིས་སྐབས་གསུངས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་
པ་མ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོམ་ཏེ། དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་བྲམ་
ཟེའི་བྱེད་ལ་སོར་ཞེས་པ་མི་སྒྲོམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་
གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཞིབ་དུ་མ་བཏགས་པ་སྟེ། སྐབས་གང་
དུ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྦྱོར་ལམ་སོགས་དེ་དག་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་སུ་ཡང་མི་
འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་མིན་
དཔྱད་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་བཏགས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་མི་འབྲས་སྟེ། སྤྲུ་
མས་ལམ་གསུམ་དང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མཚུངས་པ་ཅི་མ་དང་། ཕྱི་མས་དབང་པོའི་བྱེད་
པར་གྱིས་བྱས་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་མཚུངས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་འགོད་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། སྤྱད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ལམ་རྒྱུད་བ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་གསེར་ཐོང་དངོས་ཟིན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།
འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུ་ཡང་མི་བཞེད་ན་རང་ལུགས་

ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལས་མ་མཛད་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་འགེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང་། འགེལ་པ་ཤད་གཉིས་དང་བསྐྱས་དོན་དུ་འང་བཞེད་པར་བཟུལ་གྱི་གཞན་ལུགས་སུ་མ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀྱན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རྫོགས་པ་རབ་གྱི་མཐར་འགྱུར་ཞེས་ཅེ་མོའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་དག་པ་ས་གསུམ་ནི་རྣམ་ཅེ་མཐར་གྱིས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་དེ་དག་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་མཐོང་དང་ས་དགུ་ནང་ཚན་དུ་ཡོད་པའི་སློམ་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སློམ་ལམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དང་ཐོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྒྲིབ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤར་རི་ལྟར་སྤོང་བ་བཞིན་ཕྱིས་བྱང་པར་ལམ་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ན། སྤར་གྱི་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཐུགས་བཅེ་གཏད་ས་རུ་སྒྲུང་ཞིང་མཛོན་རྫོགས་ཐ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སློབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་པ་དང་བྱ་བ་ཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྤར་མ་ནས་ཕྱི་མ་བྱང་པར་ཅན་དུ་འགྱོ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་སློབ་སྤོང་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱད་འགེལ་དང་འགེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐྱུའི་མཚམས་སྤར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་པར་བྱལ་སྟེ། སྤྱད་འགེལ་དུ་དེ་ལ་དགག་པ་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་དེས་མཛད་པའི་མདོ་རྒྱན་སྤར་བའི་འགེལ་པ་གསུམ་དང་། མ་སྤར་བ་གཅིག་སྟེ་བཞིའི་ནང་ནས་འགེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འདི་ལ་དགག་པ་དམིགས་ཐུག་ནས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གསེར་སྤོང་རང་ལུགས་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར་སློབ་སྤོང་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་༣༣༠ ་ལས། དེ་ལྟར་ན་པརྩེ་ཏས་བཀོད་པའི་སུན་འབྱེན་ནི་མཐའ་གཅིག་

ཏུ་མི་འབྲུག་པར་སྒྲུང་ཞིང་། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅོད་པ་ནི་ཡིན་ཏུ་ལན་གདབ་དཀའ་བ་དང་མངོན་ཏྲོགས་དྲུག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མ་བྱས་ཀྱང་། མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྒྲུར་བ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། དང་པོའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བཤར་ཐོབ་བྱ་དང་བསྐྱེད་བྱ་དང་། སྤང་བའི་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཆེད་དང་། བྱི་མའི་ལམ་རྣམས་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། སྒྲར་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྒྲོས་པ་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་བྱོགས་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བརྗེད་པ་བཞེད་པའི་སྤྱན་ལྷན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིའི་ཐད་དུ་ཨ་མུས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་འགོག་ཚུལ་མང་ཙམ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་འདིར་རེ་ཞིག་མ་བཞེད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་འགས་ནི་སྒྲུར་བ་དང་སོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་དེ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་བྱང་སེམས་སྒྱུན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་དེའི་རྒྱ་ཙམ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། སྐབས་ལྟ་བུར་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེད་པ་གསུངས་པ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུར་རྒྱད་ནས་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་སུ་བཀའ་ནས་ལམ་ཁྱུག་པ་བའི་ལུགས་བཞིན་གསུངས་པས་འདི་ལ་དངོས་སུ་དགག་པ་མི་མཛད་ལ། གསེར་མེད་རང་ལུགས་མངོན་ཏྲོགས་དྲུག་གི་ལམ་རྣམས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མ་བྱས་ཀྱང་། སྒྲོས་པ་སྤངས་ཚུལ་ནི་སྐབས་དང་སོ་གསུམ་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་དང་། སྒྲུར་བ་དང་སོ་གསུམ་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོས་པ་དང་། ཡང་སྤར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་རིམ་བཤར་ཐོབ་བྱ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་དང་། སྤང་བའི་མཆོན་པའི་ཆེད་

དང་། འདིར་སྒྲུབ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
 ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། སྐར་ཡང་འདིས་པར་བྱེད་
 པ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པས་མི་སྒྲོམ་པ་གསུངས་ནས་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་
 རེས་སུ་འབྲངས་ན་འཐད་ཅེས་གསུངས་པས་ལམ་ཁྲག་པ་བའི་ལུགས་ཉིད་འཐད་ཕྱོགས་
 སུ་བཀལ་ཏོ། སྐབས་འདིར་གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་སྐབས་དྲུག་གི་སྒྲོམ་སྒྲོང་མཛད་
 པ་ནི་སྐར་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཟིན་པས་འདིར་སྐར་མ་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལུགས་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་
 དང་། གསེར་ཐོང་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་བྱེད་
 ཅིང་། སྒྲོབ་དཔོན་རང་གི་དགོངས་པ་མི་བཞེད་པ་ནི། གསེར་ཐོང་དུ། སྒྲུབ་བ་སོ་སོའི་
 སྐབས་སུ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་ཤེས་རུས་པའི་བྱིར། ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་
 ལུགས་དེ་ཉིད་འདིར་སྒྲོམ་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ལམ་ཁྲག་པ་བའི་ལུགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
 དེས་པ་རྟེན་པའི་བྱིར་ཡིན་ལ། སྤྱད་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་
 བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་༦༡༥ ༽
 ལས། སྤྱད་འགྲེལ་དུ་ལམ་རྒྱུད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མདོན་རྟོགས་གྱི་གོ་རིམ་རང་ལུགས་
 སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འདིར་ལུགས་དེ་བཀལ་ནས་གོ་རིམ་གཞན་དུ་མཛད་པ་དང་།
 འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐྱའི་མཆམས་སྐར་དུ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་ལམ་རྒྱུད་བའི་ལུགས་
 མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་ཁྲག་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་འགྲེལ་ཆེན་
 གྱི་སྐབས་དུ་མར་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་རང་
 གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྐར་མ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཅམ་ཞིག་མཛད་
 པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །དེ་ཡང་ལུགས་དེ་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཆེད་དུ་དགག་པ་

མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལུགས་སྤྲུལ་མ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་
འབྲེལ་དུ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འདིར་
དེ་ལ་དམིགས་ལུག་པའི་དགག་པ་འོག་ནས་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་
ཐད་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༣༥༩ ་ལས། གཞན་ཡང་སྟོར་
བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཏགས་པ་བར་འཕགས་པས་མི་བཞེད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
གཞུང་འདིའི་རྫོས་སྟོང་གི་དགོངས་པ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྟོབ་མ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་འདིས་བར་མ་བྱས་པའི་བབ་ཅེས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་
ནའང་རྫོས་སྟོང་གི་གཞུང་ཆོག་འདི་རིམ་བཞིན་དུ་ཡོད་པས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
ཀའི་དགོངས་པ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ནའང་། དེ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིག་ཆ་སྐབས་བཞི་པའི་སྟེ་དོན་༢༠༩ ་ལས། འདིའི་སྐབས་སུ་
སྟོགས་སྤྲུལ་འགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་རྒྱུད་པའི་རྣམ་
གཞག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཁུན་
ཆོགས་ལམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དང་། ལམ་ཤེས་ས་གཉིས་པ་ནས་བྱག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་
གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ ཅེ་སྟོར་
ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་
སྟོད་འབའ་ཞིག་ སྟོད་ཅིག་སྟོར་བ་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར། ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་
སྟོམ་ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་འདིའི་སྟོར་ཚུལ་
ལ་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་
གསུམ་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དང་
པོའི་སྟེ་དོན་རྩེ་མཆོ་༢༠༩ ་ལས། འདི་དག་གིས་རྫོས་པ་སྟོང་བ་ལ་འཕགས་པའི་
ལུགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྐབས་བཞི་

བར་འཆད་ལ། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཉོག་པ་
 དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྐྱོར་ལམ་ལ་སྒྲོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་དང་། ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་བཞི་ཙམས་སྒྲོས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། སྐྱབ་པ་བྱད་པར་མེད་པ་ཡང་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་
 གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་
 བ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་། ཙམ་ཀྱན་གྱི་སྐྱོར་
 བ་གཉིས་ཡང་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་བཞི་གང་ཟག་བདག་གི་
 སྐྱེ་མེད་དུ་ཉོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཉི་རིང་གི་སྐྱོར་བ་སྒྲོག་ནས་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ག་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་དང་པོར་
 གང་ཟག་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པར། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། ཞེས་
 དང་། ཉེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། ཞེས་དང་། སྐབས་བཞི་པར། སངས་རྒྱས་ཙམས་
 ལ་ལྟག་པར་བྱས། ཞེས་དང་། སྐྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཙམས་
 སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་དགེ་བདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཉེན་དང་། གསུམ་
 པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། བཞི་པ་དེ། དུམ་ཉན་པའི་སྒྲོན་རུང་
 གི་གང་ཟག་དང་། ལྷ་པ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉེན་ངོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། སྐབས་དང་པོར་སྐྱོར་ལམ་གྱི་ཉོག་པ་བཞི་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་ལྔ་
 པར་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཉོག་པ་བཞི་ཆོན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་སྐྱོན་
 ཡོད་དོ། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་བསྟན།
 གཉིས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན། གསུམ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་གྱི་

སྐབས་སུ། རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་ཡང་མི་སྒྲོལ་ཏེ། དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ། སྐབས་རྣམས་སུ་སྒྲོལ་ལམ་ཡང་
ཡང་བསྟན་པས་སྒྲོལ་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ནི། ལམ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་
མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན། སྐབས་བཞི་པར། སྒྲོལ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་
པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟན། སྐབས་ལྷ་པར། སྒྲོལ་ལམ་
བཤད་པ་ནི་སྒྲོལ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ།
སྒྲོལ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བསྟན། གཉེན་
པོའི་ཚོགས་སྐབས་དུ་སྒྲོལ་པའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། རྟག་པ་ལ། སྐབས་རྣམས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་
པ་ལ་སྒྲོལ་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བསྟན། ཚོགས་སྐབས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། མཐོང་ལམ་དང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་དུ་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་མཐོང་ལམ་བསྟན།
སྐབས་གསུམ་པར་ཐེག་དམན་ཀྱི་ས་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་བསྟན། སྐབས་
བཞི་པར། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཙུ་རྟག་གིས། །ཞེས་པས་ནི་ཉན་རང་ལས་བྱུང་བར་
དུ་འཕགས་པར་བསྟན། སྐབས་ལྷ་པར་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་ནི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། སྐབས་རྣམས་སུ་སྒྲོར་ལམ་ཡང་ཡང་
བསྟན་པས་ཀྱང་སྒྲོལ་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
སྒྲོར་ལམ་བསྟན་པ་ནི། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་ལྡན་ཆོས་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྱིང་

རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་གི་སྒྲིམ་ཉན་རང་གི་སྒྲིར་ལམ་ལས་ཁྱད་བར་
 དུ་འཕགས་པར་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་བསྟན་པ་ནི། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་
 ཉན་ཞུམ་པ་སྟོང་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞུམ་པར་བསྟན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་
 དམིགས་ཉན་ཞུམ་པ་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་ཞུམ་པ་ཅན་ལ་
 སོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ལ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དམིགས་ཞུམ་
 མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པར། རྩོ་བ་ཞུམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་སུ་
 བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་དང་། ཞུམ་པ་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་
 དམིགས་པས་མི་སྒྲོས་ལ། སྐབས་ལྔ་པར། སྒྲིར་ལམ་བསྟན་པ་ནི་ཅེ་སྒྲིར་གྱི་བསྟན་པ་
 ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་གསེར་བླེང་དུ་བཀོད་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བཤ་ཆེན་ཡིག་ཆ་ལས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་སྤྱད་
 འགྲེལ་དུ་ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་ངེས་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་
 པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ལམ་ཁྱག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་ངེས་གསུངས་
 པ་ཡང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཕྱི་མ་ཉིད་རྩོམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞུམས་སུ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་གར་བའི་
 མཁས་པ་ཞིག་གི་འདོད་བཞེད་དུ་བཀའ་བ་གསུངས་པ་ཡང་འདི་དག་དང་མཐུན་འོ། །དེ་
 ལྟར་སྤྱད་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་སྐབས་དྲུག་གི་བསྟན་ཚུལ་འདི་ལ་བསྟན་ཚུལ་རྒྱུད་
 པ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གོང་མའི་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་སྒྲིམ་ཚུལ་རྒྱུད་པ་
 ཞིག་གྲང་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཞུམ་མཁྱེན་ཆོགས་སྒྲིར་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་མངོན་
 རྟོགས་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་ལ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞུམ་

བཤད་པའི་ལས། ལུས་རྒྱལ་གཞག་གི་ཐད་དུ་ཡང་། ཁ་ཅིག་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་
བྱས་ནས་རྒྱལ་མཁུན་ཆོག་གས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལམ་
ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་དང་། སྦྱོར་བཞི་དག་པ་
ས་གསུམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་ལ། ཆོས་སྐྱེས་ངས་རྒྱལ་གྱི་སར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཞེས་
སྦྱོགས་སུ་འདོད་པ་སྒྲུངས་པ་ལས་ཤེས་ཀྱས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་
ནི། འབྲེལ་བར་རྒྱལ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆིག་འདི་
མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་གཞུང་དུ་འདོད་པས། ཐོག་མར་
འབྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་དཔོངས་པ་འཆད་པ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཞེས་པ་བཤད་
པའི་གཞིར་བྲངས་སོ། །གཞུང་གང་ལས་བསྟན་ཅེས་པ་ནི། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་པ་ཀུན་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ནི་ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱལ་པ་མཁུན་གྱི་ལེའུ་དང་
སོགས་པས་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ཏེ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་ཀུན་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཅེ་སྦྱོར་དང་། མཐར་གྱིས་
སྦྱོར་བ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལས་སོ། །གང་བསྟན་པ་འཆད་ཅེས་པ་ནི་
འཛིག་རྟོག་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཛིག་
རྟོག་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། འདས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་འཛིག་རྟོག་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། འཛིག་རྟོག་ལས་
འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གསུམ་སྐབས་དྲུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་
བརྗོད་བྱར་བྱེད་པས་སོ། །སྐབས་དེ་དག་ལས་དེ་གསུམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་དགོས་པ་
གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ཅེས་པ་ནི། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཐག་པ་མེད་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱི་སྦྱེ་བ་ཡིན་པས་ཅིག་

ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་བ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་སྟེ། ཆོགས་སྐྱོར་དུ་རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཆོས་སམ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་བ་མ་ལུས་བ་ཅི་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བ་སོགས་མངོན་
 རྟོགས་དུག་པོ་ལམ་སོ་སོའི་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོམ་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་དགག་
 བའི་ཕྱིར་དུ། རྣམ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཉན་རང་དང་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
 བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཉན་མོངས་པའི་ཟག་བ་མེད་
 བའམ། ཡང་ན། ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིན་པོ་བདེན་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེས་ཆེར་འབྲེལ་བ་ལས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་བ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་འགྱུར་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་
 དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིན་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བཅས་བ་རིམ་བཞིན་འགོག་
 བར་བྱས་པས་ཟག་བ་དེ་དག་གིས་དབེན་པའི་སྒྲོམ་བ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་
 རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་
 ལ་སོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དུག་རེ་རེ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པར་བསྟན་ཞེས་བའོ། ཚུལ་རི་
 ལྟར་དུ་བསྟན་ཅེས་བ་ནི། རྣམ་བ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་བར་བསྒྲོམ་པའི་དབྱེ་
 བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཞེས་བ་དང་། བསྒྲོམ་བ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་
 གྱིས་ཞེས་བ་སྟེ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྒྲོམ་བྱ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བ་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཐ་དད་བ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དེ་གསུམ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ག་བསྟན། སྐྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་རྣམ་བ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྒྲོམ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་བ་དང་། དབང་ཐོབ་ནས་
 སྒྲོམ་བ་གོང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། རྣམ་བ་དེ་དག་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་སྒྲོམ་ནས་གོང་
 ནས་གོང་དུ་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་བ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གསུམ་
 རེ་རེའི་སྐབས་ལ་ཡང་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ག་བསྟན་ཅེས་བའོ། །དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ནི་སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཆོག་ས་
སྦྱོར་གྱི་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཉོག་བཀག་
ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་
དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐབས་གཉིས་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་
གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་
ལ་ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་
སྒོམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཉོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་
ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐབས་
གསུམ་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི། དེ་ལས་
གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཉོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་མཐོང་
སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
སྐབས་བཞི་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་
ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་
གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཉོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐབས་ལྔ་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ཅེ་སྦྱོར་ས་དབྱུ་པ་དང་བཅུ་པའི་
དཀྱིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་མོ་སྟམ་པའི་ལོག་ཉོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་ཅེ་
སྦྱོར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་

ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དུག་པར་སྒྱུར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་ས་བཙུ་པའི་
དཀྱིལ་སྤྲད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་
ནས། ཡོངས་གཙོད་ལ་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་
སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་
གྱི་རྟོག་པ་དང་། ཅེ་སྐབས། སྒྱུར་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་བཞི་ཆོན་རེ་རེ་
བཤད་པ་རྣམས་ལྗོས་ཤེ། མི་ལྗོས་ཏེ་དང་པོ་ཐེག་ཆོན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ལ། གཉིས་
བ་དང་གསུམ་བ་རྣམས་རིམ་བ་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན་པས་
སོ། །ཞེས་རྟོག་པ་དེ་དག་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ནི། རྟོགས་སྤང་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆོས་ཡིན་པ་འགལ་བས། གསེར་སྤོང་གིས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ། འོག་ཏུ་སྒྱུར་ལམ་སྐབས་དེས་ན་རྟོག་པ་སྤང་བྱར་ལྟར་བ་བྱང་ཆོས་སུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤང་བྱར་ལྟར་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས།
དེའི་དོན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་ནས་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་མི་ཐོབ་པས། གསུངས་པས་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་སྟམ་སོ། །ཡང་སྐབས་རྣམས་སུ་སྒྱུར་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་
པ་རྣམས་ལྗོས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ནི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་ལྟར་ཆོས་རྟོག་
པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱང་པར་དུག་དང་ལྟར་པར་བསྟན་ལ།
ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་དུག་དང་ལྟར་པར་བསྟན་པ་དང་
སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་མི་ལྗོས་ཞེས་བཞི་པའི་ལྗོས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་
ཉི་ལྔ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་པར་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ་ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱང་ཆོས་སུ་བཞེད་ལ་བྱང་ཡེས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་བྱང་

ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞེད་དེ། ལྷན་ཆོས་རྟོག་པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཁྱད་པར་ལྔར་
བཞེད་དེ། དག་སྙིང་རྩ་འོད་བྱུང་གྱི་ནམས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་
བའམ་ཁྱད་པར་འཕགས་བཞི་ཡིན་གྱི་འཕགས་ཆོས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་
སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པར་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་རེ་རེ་
ཞིང་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་བཤད་ལས་བྱུག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སོ། །ཡང་རྫོས་སྤྱོད་འདི་དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བཤད་
ལ་ཞེས་ལམ་དེ་དག་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྫོས་སྤྱོད་བྱས་ལ། སློབ་
དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནམ་གྱུན་ལས་
འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁུན་གྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ། །ནམ་མཁུན་རི་ལྷར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་འཆད་བྱེད་གཏུན་ལ་དབབ་པ་སོགས་
ལས་དང་པོ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༤༣ ་ལས། གལ་ཏེ་འདིར་ནམ་མཁུན་སྟོན་
ན་དེ་མི་སྟོན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་སྟོན་ཞེ་ན། དོན་བཅུ་པོ་འདིས་མཆོན་
ནས་སྟོན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །རི་ལྷར་མཆོན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཆེན་པོ་དག་ན་རེ། བཅུ་པོ་འདི་
ནམ་མཁུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱས་མཆོན་ནས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱ་རི་ལྷར་ཡིན་ན་རྒྱ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་
གི་ངོ་བོ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ཡང་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་སེམས་
བསྐྱེད་པ། གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་ཐོབ་པ། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ངེས་འབྱེད་ལ་གནས་

པ། དེགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཆོས་དབྱིངས་དང་ལྡན་པའོ། རྟེན་དེས་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་
ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་བཞི་བྱས་པས་དེ་འཛོལ་བོ། རྟེ་ལྟར་
ཡང་རིན་ཆེན་སྟོན་མེད། རྒྱ་བཅུ་རྩོགས་པས་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། རེས་སོགས་
བཞི་འཆད་དོ། རྟེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། འདི་ནི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གང་དུ་འབྱུང་ས་བདུན་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་།
ལྷག་མས་རྒྱ་བསྟན་ལ། གཞན་ཡང་དམིགས་པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གཅིག་རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་ནོ་ཞེས། དུལ་གྱིས་དུལ་ཅན་མཆོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྟེ་ལྟར་
རྒྱན་སྣང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། རྟེ་ལྟར་ཡང་། རྩོག་སྒྲིའི་བསྐྱབ་དོན་རིན་ཆེན་སྟོན་མེད་པ་ལས། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྩེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཅུ་ ཉེ་བར་བཀོད་པས་སྟོན་
ནོ། རྩེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཅུ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེས་སུ་སྐྱབ་
པར་རྩོམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་རྩེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
སྐྱབ་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་གནས་ཏེ། སྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། སྐྱབ་
པའི་དམིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། གང་ཟག་
ནི་ཆོས་བཞིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། བསམ་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། སྦྱོར་བ་དང་།
དེགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཐོང་དུ་རྩོག་
ལོ་རྩྭ་བའི་འདོད་རྩྭ་ལ་བཤད་པའི་བྱང་ས་སུ་སྣང་དོ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། འདི་
ནི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ནི་ཨར་བྱང་རྩལ་
འོད་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཨར་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྣམ་འབྱེད་
ལོག་པ་པོ་ལས། རྒྱའི་སྟོན་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྫོས་པའི་

དོགས་པ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མ་རྫོགས་པས་དེ་དགོས་སོ་བེར་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བརྩ་པོར་གཞན་མ་ལུས་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་རྒྱ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འབྲས་བྱར་སྟོན་པ་ན་ཆེད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ལ་བྲད་པར་མེད་པས་དེ་འབྲས་བྱ་གཞན་རྒྱར་གྲུབ་པས་ལམ་ཤེས་པ་དོན་མེད་དོ་བེར་
ན། བརྩ་པོ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟོག་པ་དེ་ཅུ་ནས་བཤད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་ལྟོག་པ་ནས་ནི་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྣང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར། རྒྱ་སྣང་། རྟེན་དགོ་བསྟན་འགྱུར། ཤེར་
ཕྱིན། -ཆ- འོག་གངས་༡༠༩ ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མ་ལུས་པར་ཐུགས་སུ་རྩད་པ་
ལ་སྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩད་པའི་དཀར་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། རྟེན་དགོ་བསྟན་
འགྱུར། ཤེར་ཕྱིན། ༩ -འོག་གངས་༡༡༩ ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པའི་དགོས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཆོས་བརྩམས་རྣམ་མཐུན་མཆོན་
ཚུལ་འདི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པ་མིན་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
མཆོན་ཚུལ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ། མཆོན་
ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་གསུངས་པ་ལ། དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲས་བྱ་
མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་སྟོན་
དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་
ཉན་པའི་དོན་སྒྲོམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐྱབ་པ་བྲད་པར་ཅན་ཐོབ་

ཅིང་། དེ་ཡང་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མཐར་ཆུང་མཁུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྤོང་རང་ལུགས་ལ། དང་པོར་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་དག་འོད་པ། །གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་། གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤོང་༡༩༣༡ ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། །ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ། སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་དག་འོད་པ། །གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་། གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༣༧ ལས། ཡང་ན། རྣམ་མཁུན་འཆད་པའི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྩས་རྣམ་མཁུན་མཆོན་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྩས་རྣམ་མཁུན་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། གདམས་པ་དང་རྩེས་སུ་གདམས་པ་ཉན་པའི་དོན་སྒྲིམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱང་གི་སྐྱབ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མཐར་ཆུང་མཁུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཆོས་བརྩས་ཡུལ་གྱིས་

ཡུལ་ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུང་འདིའི་ལེ་ཏུ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཉན། གདམས་ངག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་
སྒྲངས་པས་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པལ་ཆེར་དང་བྲལ་ནས་རིགས་སད། རིགས་
ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་གི་སྟོང་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་བརྟུ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མཐར་ཆེན་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཐུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །རྣམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆར་ལྟར་ན། རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཚུལ་མ་ཡིན་
པ། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱལ་
༡༠༣ ་ ལས། གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་
ཡོད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ་ ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་རྣམ་མཐུན་དེའི་རང་བཞིན་ནི།
ཆོས་བརྟུ་པོ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྐྱབ་པ་བཞིའི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་
ནས་མཐར་ཆེན་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པར་བསྟན་པས། རྣམ་མཐུན་དེ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བརྟུ་པོ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟེའི་ལུས་

གློ་ཡུལ་དུ་འཁར་ནས། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་ནི། དགོས་པའི་དབང་གིས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་བར་དུ་བསྟན་ཡང་། སྤྱི་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ན་དང་པོར་རིགས་སད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱབ་པའི་གདམས་
 ངག་ཉན། གདམས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་གྲངས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱང་
 གི་སྐྱབ་པ་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཤིང་། ཆེད་དུ་
 བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡང་སྐྱབ་པ་བཞིའི་
 རིམ་པས་ཉམས་སུ་གྲངས་པས། ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་གསེར་ཐོང་༡༤༥ ་ལས། གྲོལ་
 བ་དོན་གཉེར་གྱི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ཞིག་མཁྱེན་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་
 མཁྱེན་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་དེ་ཡང་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་ཆང་བར་
 བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གསུང་འདིས་ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་བྱེད་དུ་འཐད་པ་མེད་བཞེད་དགོངས་མཐར་ཐུག་དང་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རྣམ་བཤད་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ལ། མཆོན་
 ཉིད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
 པའི་ཡེ་ཤེས། །ཞེས་པས་གསལ་བར་བྱས་ལ། གོང་དུ་གསེར་ཐོང་ལས། རི་ལྷ་རི་སྟོད་
 གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ནི་བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པའོ། མདོའི་དངོས་
 ཟེན་ལྟར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཚུལ་འདུག་གོ། ལེགས་བཤད་གསེར་
 ཐོང་༡༤༤ ་ལས། སྐྱས་ཟེན་ལྟར་གྱི་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བརྒྱད་འགོད་ཁྱེད་པ་ནི། ༡
 དང་པོ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ནི། རི་ལྷ་རི་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
 སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའོ། དཔྱེན་རི་ལྷ་རི་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་

གཉིས་སོ། ། ༡ ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྒྲིབ་སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོབ་ལམ་སོ། ། ༡ དབྱེ་ན་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་སོ། ། ༢ ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁུན་པའོ། ། ༡ དབྱེ་ན་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སོ། ། ༢ གུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ༡ དབྱེ་ན་སྐྱོར་བ་ཉི་ལྟའོ། ༥ ཅེ་མོར་བྱིན་པ་ནི། རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ༡ དབྱེ་ན་ཅེ་མོ་བདུན་རོ། ། ༦ མཐར་གྱིས་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ༡ དབྱེ་ན་མཐའ་གྱིས་པ་བཅུ་གསུམ་སོ། ། ༧ སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱོར་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ༡ རྟོག་པས་དབྱེ་ན་བཞིའོ། ༨ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། སྐྱོར་བ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྗན་པའོ། ། ༡ དབྱེ་ན་སྐྱེ་བཞིའོ། ། ༡ ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༡ དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ། ༡ རྣམ་གུན་མཁུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ། ༡ དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ། ༡ རྣམ་གུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། ། ༡ ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། ། ༡ སྐྱད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། ། ༡ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། ། ༡ ཅེས་གསུངས། ། ༡ དེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད། ། ༡ གསུམ་པ་དེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ། ༡ བསྒྲོམ་བྱ་མཁུན་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ། ༡ སྒྲོམ་བྱེད་སྐྱོར་བ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ། ༡ སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱེ་བཤད་པའོ། ། ༡ དང་པོ་ལ་གསུམ། ། ༡ རྣམ་མཁུན་བཤད་པ་དང་། ། ༡ ལམ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། ། ༡ གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། ། ༡ དང་པོ་ནི།

རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩེའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་
 ངག་དང་། །དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་ལ། །ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་
 དང་། །ཆོག་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀྱན་མཁུན་པ་ཉིད། ཅེས་
 གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་༡༢༤ ལས། སྐྱས་ཟེན་ལྟར་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་མཆོན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩེའི་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་བོ་དོན་འགོད་ཞུ་བ་ནི། ༡ ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི།
 གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་སེམས་
 སོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་གཉིས་སོ། །༢ གདམས་ངག་ཅམ་
 དང་། བྱང་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་རྟོར་བར་སྒོན་པའི་
 རྫོད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་
 དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་རྟོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོད་བྱེད་དོ། །༣ ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་
 ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཆོག་པ་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་མོས་སྐྱོད་ཀྱི་སས་
 བསྐྱས་པའོ། །དབྱེ་ན་བྱང་པར་ལྷ་ལྡན་ཀྱི་བློད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། ༤ སྐྱར་
 རིགས་ཅམ་ཞིག་དང་། བྱང་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱིངས་གང་
 ཞིག་སྐྱུངས་ན་བྱང་ཆུབ་ འགྱུར་བྱུང་ངོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་སྐྱི་
 ཅམ་པ་དང་། རྩེ་བྲག་འདིར་སྒོས་ཀྱི་གནས་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱིངས་གང་སྒྲ་མེད་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་རྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དབྱིངས་གང་འདིར་སྒོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའོ། །རྟེན་
 ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བརྩེ་གསུམ་སོ། །༥ དམིགས་པ་དག་ནི། སྐྱབ་པ་པོའི་ཤེས་བྱར་གྱུར་
 པའོ། །དབྱེ་ན་བརྩེ་གཅིག་གོ། ༦ ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་
 སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །དབྱེ་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་

མོ། ༡༥ གོ་ཆའི་བྱ་བ་ནི། བར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་བསྟུས་ནས་ཉམས་
སུ་ལེན་པའོ། དེ་བྱེད་ཕྱིན་དྲུག་གི་གོ་ཆ་དྲུག་གོ་ ༩ འདུག་སྐབས་ནི་སྒྲིམ་བྱུང་གཙོ་བོར་
བྱུང་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་འདུག་ལ། དེ་བྱེད་འདུག་སྐབས་དགུའོ། ༩ ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་
པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་འབྱེད་པའོ། དེ་བྱེད་ཆོགས་སྐབས་བཅུ་བདུན་ནོ། ༡༠
རེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབས་པ་ནི། འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱེད་བྱེད་ས་
བཅུ་པའི་བྱང་པར་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའོ། དེ་བྱེད་འབྱུང་བའི་སྒྲིམ་ནས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་
པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་
སྒྲིམ་ནས་བཤད་པ་ལ། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སྒྲིམ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་
དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །བྱེད་པ་
དང་ནི་མོས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀྲུང་དང་བསྟུགས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་དག། །སྐབས་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲིམ་པའི་
ལམ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་བཤད། ཅེས་
གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ ༡༥༠ ལྟར་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་
པོ་རེ་རེ་བཞིན་དོ་བོ་དོན་འགོད་ཞུ་བ་ནི། ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱིས་ལྟ་རྣམས་
ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཉེ་གཟི་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཙེམ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་
གི་ཉིན་དུ་བྱས་པའོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གནས་སྐབས་རེས་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་ཐུག་མ་རེས་པ་ཀུན་གྱི་ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་པས་བྱུང་བ། འཁོར་
བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་གཞན་འཁོར་དུ་སྟུང་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་སོ། ༡༩ ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅན་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁུན་པའོ། །དེ་
ན་འཕགས་ལམ་དང་སྐྱོར་ལམ་གཉིས་ལས་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱུང་ཡང་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་
ལམ་ཡང་ཡོད་དེ། ༢ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནི། བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཉི་

ཆེ་བའི་མཁའ་པོ་། དབྱེ་བ་སྤྲ་དང་འབྲེལ་ ༤ བཞུགས་ཆེ་བ་དང་ལྷན་བའི་མཐོང་ལམ་
 འི། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་
 འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་གོ། ༥ སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བཞུགས་ཉེ། དབྱེ་བ་དྲུག་གོ། ༦ མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་
 པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 འཛིན་པའོ། དབྱེ་བ་ཉེར་བདུན་ནི། ༡༧ བཞུགས་ཆེ་བ་སྟོན་བཀྱར་བསྐྱུགས་པ་གསུམ་ནི།
 རིམ་པ་ལྟར་རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་སྐྱགས་དབྱེས་པའི་ཆ་དང་དེའི་དོན་གནས་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ། དེ་དག་ལ་ཡང་དགྲ་དགྲ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ནི། ༡༨ བསྟོ་
 བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་གཞན་དོན་དུ་དགོ་བ་རྗོགས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའོ། དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། ༡༩ རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་མངོན་
 བར་དགའ་བ་སྟེ། དབྱེ་བ་ཀུན་རྗེ་བ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་སོ། ༢༠ ཤེན་
 ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གང་སྤངས་
 པ་མཐར་སྐྱབས་གི་རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་སྒྲོམ་སྤང་དགྲའི་གཉེན་པོ་དགྲའོ། ཞེས་གསུངས།
 གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དགྲའི་སྒྲོན་པ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་
 མི་གནས་ཤིང་། སྦྱང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཐབས་
 གྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། མི་མ་སྐྱབས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་
 ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། ཅེས་
 གསུངས། ཤེས་པ་བཤད་གསེར་ཐེང་༢༤༡ ལྟར་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དགྲའི་
 རེ་རེ་བཞེན་ངོ་བོ་དོན་འགོད་ལྟ་བུ་ནི། ༡ དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་པས་

སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་
རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། ༡ སྤྱིང་རྩེས་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
བྱེད་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། ༢ འབྲས་ལུས་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་མིན་པས་དེ་ལ་རིང་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་
པས་བཅིངས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རུས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། ༣ འབྲས་ལུས་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་ལ་མཁྱེན་པས་དེ་ལ་རིང་པ་མིན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
མཁྱེན་པ་ལོ། ༤ མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་འཛིན་པས་བཅིངས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱུང་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་
སོ། ༥ གཉེན་པོའི་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཏེ་གས་པས་དེ་
ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པས་མཁྱེན་པ་ལོ། ༦ གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ནི། གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་པ་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གང་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་
ལྷགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དེ། ༧ སྦྱོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྫོམ་པ་འགོག་བྱེད་དེ། ༨ སྦྱོར་བ་
བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྫོམ་མེད་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ལོ། ༩ གཞི་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་མཐོང་
ལམ་ནི། སྦྱོར་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གསར་མཐོང་གང་ཐེག་དམན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ལྷགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་དང་། ཅེ་མའི་སྦྱོར་བཤད་པ་དང་།
མཐའ་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། སྤྱད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་
རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཆོན་ཉིད་བཅས། །ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སྦྱོབ་
པ་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཆོགས། །སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་སྦྱ་ན་མེད་པ་

བོ། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་། ༡༩ ལྟར་རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
 བཅུ་གཅིག་པོ་རེ་རེ་བཞིན་འགོད་ཅུ་བ་ནི། ༡ རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་ལམ་མཁུན་པའི་བྱང་པར་
 གང་སྦྱར་བའི་བསྐྱེལ་བྱར་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་མོ། ༡༩ སྦྱར་བ་ནི།
 དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་བསྐྱེལ་ཏེ་སྐྱེལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། དབྱེ་ན་ཆོགས་
 ཆེན་ཡུན་རིང་རྫོགས་པ་ནས་རྣམ་དག་སྦྱར་བའི་བར་ཉི་ཤུའོ། ༢ ཡོན་ཏན་ནི། སྦྱར་བ་
 བསྐྱེལས་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐོབ་བྱ་སྟེ། དབྱེ་ན་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞིའོ། ༣ སྦྱོན་ནི། སྦྱར་བ་སྦྱེས་པ་དང་བྱང་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བར་
 དུ་གཙོད་པའི་བདུད་ལས་ཏེ། དབྱེ་ན་ཞེ་དུག་གོ། ༤ མཆོན་ཉིད་ནི། སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ལས་
 རྣམ་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་པ་སྟེ་དབྱེ་ན་གོ་གཅིག་གོ། ༥ ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི། བྲལ་
 བའི་བྱང་པར་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་གང་རྣམ་བྱང་དབང་པོའི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ལམ་མོ། ༦ དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་
 བྱང་པར་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐྱེལ་བྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། ༧
 བསྐྱེལ་བར་བྱ་བ་ཡོད་པས་སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཆོགས་ནི། སྤིང་ཞེ་གང་དུ་ཡང་མི་
 ལྟར་བར་དེས་པའི་རྟགས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྦྱར་མཐོང་སྐྱེལ་གསུམ་
 ལ་གནས་པ་གསུམ་མོ། ༨ སྤིང་དང་ཞེ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི། འཁོར་འདས་
 གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོགས་ནས་སྐྱེལ་པའི་སྦྱར་བའོ། ༩ ཞིང་དག་པ་སྦྲུལ་མེད་
 པ་སྟེ་མཆོག་གི་སྦྱར་བ་ནི། རང་གི་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་གཉིས་ཉིས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
 པའི་སྦྱར་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱར་གཉིས་སོ། ༡༠ ཐབས་ལ་མཁས་
 པའི་སྦྱར་བ་ནི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་
 པའི་སྦྱར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཅེ་སྦྱར་མཆོད་བྱེད་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྦྱོ

ནས་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀྱན་གནས་པ་
དང་། །མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་
བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ལོག་པར་
སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་་་་་་། །ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༢༡ལྟར་
ཅེ་སྐྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་བོ་དོན་འགོད་ལྷ་བཞི། ༡ ཅེ་མོའི་
མངོན་རྟོགས་དེའི་རྟགས་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པར་མཆོན་བྱེད་གང་བྱོད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་སྟེ། དབྱེན་བཅུ་གཉིས་སོ། །༢ རྣམ་འཕེལ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་འཕེལ་
པའི་ཆ་གང་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་མོས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། །དབྱེན་རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་གོ་ ༣ རེས་
པར་བརྟན་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅི་རིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་
གཏོང་བ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོ་གང་བཟོད་པས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དབྱེན་བརྟན་པ་གཉིས་
སོ། །༤ སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ནི། བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་
དོན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་གང་ཆོས་མཆོག་གིས་བསྐྱུས་པའོ། ༥ མཐོང་
ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའོ། ༦ སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་
རབ་ཏུ་གང་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའོ། །ལམ་གཉིས་
པོ་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་འཇུག་པ་དང་སྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྩིས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་
གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། སྤང་བྱ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་སྐྱོར་བ་དང་འཇུག་པའི་
ལམ་གཉིས་གཉིས་ཉེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། ༧ བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་
རབ་ཏུ་གང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། ༨ བསལ་བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི།
བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དབྱེན་བཅུ་དྲུག་གོ་ ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ། མཐའ་གྱིས་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ།

བར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་.....།།ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༩༽ལྟར་མཐའ་
 གྱིས་སྒྲུང་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་བོ་དོན་འགོད་ཞུ་བ་ནི།
 སྒྱིན་པའི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། མཐའ་གྱིས་བ་སྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲུང་ནས་སྒྱིན་པ་རིམ་ལྡན་
 དུ་སྒྲོམ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྷ་ལ་ཡང་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས། ༡ སྒྱིན་པའི་མཐའ་
 གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་
 སྒྱིན་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པའོ། ༢ ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་
 ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
 རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཚུལ་ཁྲིམས་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་
 པའོ། ༣ བཟོད་པའི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་
 རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་བཟོད་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པའོ། ༤ བཙོན་འགྲུས་མཐའ་
 གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་
 བཙོན་འགྲུས་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པའོ། ༥ བསམ་གཏན་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་
 གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་བསམ་གཏན་རིམ་ལྡན་དུ་
 སྒྲོམ་པའོ། ༦ ཤེས་རབ་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་
 བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་བསམ་གཏན་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པའོ། ༧ སངས་རྒྱུས་
 རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མི་

དམིགས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིམ་ལྔན་དུ་བྱ་བའོ། ༩ ཆོས་རྗེས་སུ་
བྱ་བའི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་
སུ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་རིམ་ལྔན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། ༡༠ དག་འདུན་རྗེས་སུ་བྱངས་
པའི་མཐའ་གྱིས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་
སུ་སྒྲོབ་བ་བྱིང་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་རིམ་ལྔན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། ༡༠ ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བྱན་
པའི་མཐའ་གྱིས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་
སུ་སྒྲོབ་བ་གསུམ་ལྔན་རིམ་ལྔན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། ༡༡ གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མཐའ་གྱིས་
བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཆོས་དང་བྱང་
བེད་གི་སྒྲིན་བ་རིམ་ལྔན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། ༡༢ ལྷ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མཐའ་གྱིས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ལྷར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་
བ་རིམ་ལྔན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། ༡༣ དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐའ་གྱིས་བ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའོ། ཞེས་
སོ། །བཞི་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་བཤད་བ་ནི།
སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་གིས་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །མཆོན་ཉིད་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི།
ཞེས་གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༢༠༡ ༽ ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་
པར་ཉེ་མངོན་དུ་རྫོགས་པར་ཉེ་མ་ལུས་བ་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དེ་
ལ་མཆོན་ཉིད་དམ་ལྟོག་པས་བྱེ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་མིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟོགས་པ་བཞིའོ། །ངོ་མོ་ཐ་དད་མིན་པར་
ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་ཆོག་གསལ་བྱུང་དགོངས་ཤེས་འབྱུང་ལ་སོགས་པས་
བཤད་དོ། །ཞེས་སྐབས་འདིར་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ནས་མཆོན་ཉིད་བཞག་

བ་མི་སྒྲུང་ལ་དེ་དག་གི་དོན་ཞིག་བ་སྐབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས་པར་བྱ། གསུམ་
 བ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། །དོ་བོ་ཉིད་ལོངས་
 རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་བ་སྐྱེལ་བ་ནི། །ཆོས་སྐྱེ་མཛད་བ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་
 བ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། ཅེས་གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༢༠༢ ལྟར་འབྲས་
 བུ་ཆོས་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་བཞིན་དོ་བོ་དོན་འགོད་བྱ་བ་ནི། ༡ དོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་སྐྱེ་ནི། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་ཐི་མ་མ་ལུས་བས་ཀྱང་དག་པའི་
 སྐྱེའོ། ༢ ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། གདུལ་བུའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་ལ་
 སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་གང་སྐྱེལ་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་ནོ། །དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་གཉིས་
 སྐྱེ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་བ་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་གཅིག་ཡིན་ལ། ༣ སྐྱེལ་
 པའི་སྐྱེ་ནི། ལོངས་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་ལས་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གང་དག་པ་དང་མ་
 དག་པའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདུལ་བྱེད་དོ། །༤ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་དང་པོ་དང་བྱེ་མ་གསུམ་
 དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཟོད་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་ལ་བྱེ་མ་གསུམ་
 རྫས་ཐ་དད་དོ། །སྐྱེ་འདི་དག་གི་གངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣམས་འོག་དུ་སྒྲོན་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དེ་དོས་ཡིན་ལ། ཞར་བྱང་མཛད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱེས་བདག་ཆེན་བྱས་
 བ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིད། དདོས་པོ་བརྒྱད་སོ་སའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་
 ཚུ་ལ་ནི། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༢༡༤ ་༡ ལས། དདོས་པོ་བརྒྱད་སོ་སའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། ས་མཆོམས།༥ འོ་ན། དདོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་
 བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བྱེ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྒྱ་

འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བྱེ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆོམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྲོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅུ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའ་

ཁོ་ནར་ཡོད། མཁེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག
འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་ནར་
ཡོད། འོ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བདུན་ཅུ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ནམ་
མཁེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ། སྦྱབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས། སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ། སྦྱབ་པའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ། གོ་སྦྱབ། འདུག་སྦྱབ། ཆོགས་སྦྱབ། དེས་འབྱུང་སྦྱབ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ། མོས་པའི་པན་ཡོན།
བསྟོ་བ་སྒོམ་ལམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ། སྦྱབ་པ་སྒོམ་ལམ། ནམ་དག་སྒོམ་ལམ་
ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་
ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། སྟིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། འབྲས་ཡུམ་ལ་
རིང་བའི་གཞི་ཤེས། དེ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཉན་པོའི་
སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནམ་རྟོགས་སྦྱོར་
བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ནམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱའི་ནམ་པ་
སྦྱོར་བ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན། སྦྱོར་བའི་སྦྱོན། སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་
ཆ་མཐུན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། སྲིད་ཞི་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་
སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྟགས་བརྟུ་གཉིས་པོ་དང་ལྗན་པའི་ཅེ་
སྦྱོར། བསོད་ནམས་ནམ་པར་འཕེལ་བའི་ཅེ་སྦྱོར། བརྟན་པའི་ཅེ་སྦྱོར། སེམས་ཀྱན་ཏུ་

གནས་པའི་ཅེ་སྟོར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར། སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར།
བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་མཆོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཙུག་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་པར་སྤྱོད་དུག་གི་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་དུག་
རྗེས་དཔྱད་དུག་གི་དེ་དུག་དངོས་མེད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་དང་བཙུག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གླུ་
ཅིག་སྟོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གླུ་
ཅིག་སྟོར་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་གླུ་ཅིག་སྟོར་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་གླུ་ཅིག་
སྟོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་གླུ་ཅིག་སྟོར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་
སྟུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་སྟུ་ ལོངས་སྟུ་ སྤུལ་སྟུ་ ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྟུ་མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་མཆོན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༥༥ ་ལས། ལྷ་པ་ལ་བཞི། མཐུན་གསུམ་དང་
རྣམ་ཀུན་དང་། རྣམ་མཐུན་དང་ལམ་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་དང་། རྣམ་མཐུན་དང་ཆོས་
སྟུ་ལ་རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་
རྫོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་ཡང་རྣམ་པར་སྟོར་བ་མཆོན་ཉིད་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རྫོས་ཏེ། མཐུན་གསུམ་ནི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་
ཀུན་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་
དུ་བསྟན་པའི་མཐུན་གསུམ་ནི་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྟེ་མེད་དེ་དེ་གསུམ་སོ་སོ་བ་
དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་སྟེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་བསྟུས་ནས་བསྒོམས་པས་
མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་འོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་ཏུ་ན་མཐུན་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་
མཆོན་བྱེད་དང་མཆོན་བྱའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བསྟན་པས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་
ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་སྟོར་བའོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་

ཏུན་མཁའ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉི་ལང་ཞི་བ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བ་ཅམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་རི་མ་སྟོང་བའི་གཉེན་
 བའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོལ་སོ་ཞེས་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་བཀོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རྒྱན་སྦྱང་དུ་བཀོད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟང་། སྟེ་
 དགོ་བསྟན་འགྲུལ། ཤེར་ཕྱིན་-ག-ཤོག་གངས་༡༦༣ ་ལས། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁའ་བ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་ནི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་རི་སྐད་བཤད་པས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱད་
 པར་རོ། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོས་
 རྣམ་པར་གནས་པས་རབ་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱད་པར་
 གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་རྒྱན་སྦྱང་། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྲུལ། ཤེར་ཕྱིན།
 ཆ-ཤོག་གངས་༣༧ ་ལས། ཡང་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་
 མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་
 མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པས་རྣམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་
 ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཉིད་

དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་སྤྱིར་བ་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་
 རྫོགས་དང་གཉིན་པོར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་
 ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་རོ་ཞེས་འཆད་
 རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྒྱན་གྱི་སྤྲང་བ་ལས།
 རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༣༣༣༣ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༡༩༣ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། །ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་ངག་ནོད་ལ། །གདམས་པའི་འབྲས་
 བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག །གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོའི་
 མཆོན་ཉིད་ས་མཆོམས་དང་བཅས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སྤྱིར་
 གདམས་ངག་ཅུ་དང་། ཟུད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་
 རོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་རོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོད་བྱེད་
 དོ། །འདི་ཡི་ས་མཆོམས་དང་སྟོན་པ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་མི་དགོས་རྣམས་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་༡༠༡ ་ཧེལས། དང་
 པོ་ལ། རྣམ་མཐུན་གྱི་ལུས་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་ལུས་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་ལུས་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་བཅུའི་རང་བཞིན། དེས་རྣམ་མཐུན་མཆོན་ཚུལ། གོ་རིམ་ངེས་
 པ། བསྟན་བཤད་སྤྱིར་བའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་པ་དམ་བཅའ་དང་། དེའི་དོན་སྦྱབ་པའི་
 ཐབས་སྟོན་པ་གདམས་ངག་དང་། དམ་བཅའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ཐེག་

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཆན་ཉིད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མཆོན་བྱ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་། དབྱེ་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །མཆོན་བྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། དབྱེ་ན་བཅུ་ལྟེ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་
ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། འདིར་བསྟན་
པའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ལས། གདམས་ངག་
དང་། ཞེས་དང་། སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད་དོ། །འོ་ན།
འདི་ལ་ཡང་གདམས་ངག་ཅུ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།
ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་ལ་གསུངས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ནི།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་
རྫོང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསེར་བྲིང་དང་། རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། འོ་ན། སེམས་ཅུ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་
འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་མཁས་
པ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅུ་པའི་
བསྟན་བཅོས་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་
འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅུ་པ་དེ་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་

ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དང་། ས་བཅུ་དང་། ལམ་ལྔ་བཟོད་པ་སོགས་ལ་ཐབས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞི་བཞག་པའི་ཆེ་གང་
ཐག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་
༡༥༡ གྲུ་ལས། གཉིས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་
བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་རྫོང་བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་གི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུང་ན། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅམ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་
ཞོར་བར་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་བརྫོང་པ་གང་ཞིག་ངག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐབས་མ་ཞོར་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲ་བའི་ཐབས་མ་ཞོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༥༡ གྲུ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྒྲ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་
སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་

བཞེད་དོན་རང་སྤྱོད་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བདག་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དོན་
 ཏུ་གཉེར་བྱ་འཕྲོ་བའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་ཚང་མིན་སོགས་ལ་དབྱེད་བྱ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་
 མ་གྲིས་སོ། །རྣམ་བཤད་ཉོགས་དཀའ་སྤང་བ་༥༩ ་ལས། གཉིས་བ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་
 དོན་ནི་གདམས་ངག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། བན་བདེའི་ཐབས་འདོམས་པའི་
 ངག་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་དང་། དེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་འདོམས་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་
 མ་ལ་ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གང་རུང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འདོམས་པའི་ངག། དེ་ལ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འདོམས་པའི་རྗེས་བསྟན་དང་། དེ་ཐོབ་ཐེན་མི་
 ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་འདོམས་པའི་གདམས་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གདམས་
 ངག་ཉན་བ་ནི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་ཉན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་
 ༩༥ ་ལས། རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བྱ་འཕྲོ་བ་
 པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
 ར་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་
 གཉིས། ཐོབ་ཐེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
 ངག །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྤང་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་བ་པོའི་ས་
 མཚམས། ལམ་མ་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
 ཏུ་མ་ཡོད། ཉན་པའི་ས་མཚམས། རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་ཏུ་བྱེད་བ་གདམས་ངག་ལ་

རག་ལས་པས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཁྱགས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྤྱི་
ལོགས་ཚུན་ཆད་ན་ཡོད། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གདམས་ངག་ཉན་པ་པོ་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ས་ལ་མེད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ན་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། རྟོན་འདུན་ཅུ་དེ་ལས། གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད། ཞེས་པ་ནས། ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཁྱགས་ནས་སངས་རྒྱུ་
གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་
འབྱེད་ཡན་ལག་ནི། རྒྱུན་ལས། ངེས་བྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །ཞེས་དང་། དམིགས་
པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད་ལ། འདིར་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ནི། གསེར་ཐོང་༡༩༥ ་ལས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གང་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། ཁྱད་པར་ལྡ་ལྡན་གྱི་བོད་
ཅེ་བཟོད་མཆོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་ངེས་འབྱེད་ནི་མཐོང་ལམ་དང་
ཡན་ལག་ནི་དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པས་སྦྱོར་ལམ་ལ་འབྲེལ་ཏེ། གསེར་ཐོང་
ལས། མི་རྟག་པས་རྒྱད་མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པའི་རྒྱུན་༡༠༡ ་
ལས། གསུམ་པ་ལ། སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་སྐྱབ་པ་ཐོག་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོན་རྟོགས་གང་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་
པའོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་འདི་ད་དག་གོ་བར་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་མཐའ་དབྱེད་ནས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་མ་བྱུང་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་སྤྲེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
 གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་བྱིར་སྤྲེ། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲེ། འདི་ལྟར་ཡང་། སྐབ་
 དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༣༥༥ ་ལས། རོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
 བེད་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་དེ་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན།
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་དུ་སོང་བའི་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན།
 མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲེ། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྒྲུབ་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲེ། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
 དེའི་བྱིར་སྤྲེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༣༥༦ ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་
 རྗེས་སུ་བྱུང་བེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་
 ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར་སྤྲེ། འདོད་
 བ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་
 ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་སྤྲེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲུབ་
 དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲུབ་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར་སྤྲེ། གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་
 གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་བྱིར་སྤྲེ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་བྱིར་སྤྲེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་སྤྲེ། བྱུང་ཆོས་ལྟ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 པ་ལྟར་དམིགས་པའི་བྱུང་པར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར། རྒྱུའི་བྱུང་པར། ཡོངས་འཛིན་གྱི་
 བྱུང་པར། ལྡན་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཅས་ལྟ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ལམ་ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་ལམ་

ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྟན་གྱིས་
ཁྱབ་མིན་དང་། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་དེ་ཙམ་ལས་
མི་སྒྲུའོ། བཞི་བ་གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་བ་བཤད་བ་ལ་བཞི་ལས།
དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། རྟེན་ལས། སྐྱབ་བ་ཡི་ནི་
རྟེན་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་བ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ཅིང་།
འདྲིར་སྟོས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་
ཐོང་། ༡༤༥ ་ལས། དབྱིངས་གང་འདྲིར་སྟོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་།
རྟེན་ཆོས་གྱི་དབྱེ་ན་བཅུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་༡༠༩ ་ལས། གཉིས་
བ་ལ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། བརྟེན་བ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་བ་ཡི་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་
གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། རྟེན་ཆོས་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན། འདྲིར་སྟོས་
བཅུ་གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་མོ། །ས་མཆམས་འདྲིར་དངོས་སུ་བསྟན་བ་
བྱོད་ནས་དང་། སྒྲིབ་ཆོགས་ལམ་ནས་རྟེན་མཐའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆམས་
ནི་སྒྲིབ་ཆོགས་ལམ་ནས་རྟེན་མཐའི་བར་དང་འདྲིར་དངོས་སུ་བསྟན་བ་བྱོད་ནས་རྟེན་
མཐའི་བར་དུ་ཡོད། འདྲིར་དངོས་བསྟན་སྒྲིབ་ལམ་བྱོད་ནས་འཛོག་པའི་རྟེན་མཆན་ལ་
གསེར་ཐོང་ནས། སྐབས་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་
རིགས་ངས་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱོད་ནས་སྒྲིབ་མི་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པས་དེ་དང་བསྟན་བ་ཡིན་
ཞིང་ཆོགས་ལམ་དུ་སྒྲིབ་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་པས་མ་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་རྟེན་ནས་སྐབས་འདྲིར་བསྟན་བ་ནི། རིགས་
གྱི་ཉིས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་སྟོམ་བྱུང་
གི་ཞེས་རབ་གྱིས་དམིགས་ནས་གོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་བདག་པོར་འགྱུར་

བས་སྐྱོར་ལམ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་ཉེན་ནི་འདིར་སློབ་སྦྱབ་
 པའི་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དང་བརྟེན་པ་ནི་སྦྱབ་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཉེན་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་
 སྦྱབ་པས་རང་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་རང་ཉིད་གོང་འཕེལ་དུ་
 འགོ་བའི་གཞི་བྱེད་པས་ཉེན་ནས་ཡང་ན་དེ་ཉིད་སྐྱོན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་
 གཞིར་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་དེའི་གཞིའམ་ཉེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསེར་སྤེང་༤༩༩༽
 ལས། འདིར་ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་གམ་ས་གཞི་ལ་ལོ་རྟོག་
 ལྟ་བུར་མི་བསམ་གྱི་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་རང་བཞིན་སློབ་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་རྟོགས་
 པའི་མཐུས་སྦྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། རྒྱན་ལས། ཆེད་དག་དང་། །ཞེས་
 དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ལ། རོ་བོ་ནི།
 གསེར་སྤེང་༥༩༩༽ལས། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྦྱབ་པ་ལ་འདུག་པར་
 འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། ཆེན་པོ་གསུམ། ས་མཆོམས་
 སངས་རྒྱས་གྱི་སའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི། གསེར་སྤེང་ལས།
 དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱོད། །སྟོང་
 བ་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་།
 རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བྱེད་པར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་༥༩༩༽ལས། སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་
 རི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
 རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྟོགས་དཀའ་སྤང་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ། དབྱེ་ན། སེམས་
 ཆེན་པོ། སྟོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རོ་རྩེའི་ལྟ་བུའི་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་
བཅས་པའོ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་པའམ་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ས་མཆོམས་ནི་
འདི་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་
ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གཙུ་བོ་ཡིན་པས་སེམས་ཆེན་པོ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཐོགས་མ་
ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྟོན་པ་འཐོབ་དགོས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲོད་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་ལ། སྤང་
བྱ་དང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་སྤང་དགོས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་༦༠༠ ༽ ལས། འདིའི་སྐབས་སུ་
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱང་སེམས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་
ཐུག་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན།
སེམས་པ་ཆེན་པོ། སྤྲོད་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་
བུ། གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ།
ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སྐབས་
འདིར་བསྟན་ཀྱི་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཙུ་བོར་འཛོག་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། གཞན་དོན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙུ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཐེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་
གཙུ་བོ་ཡིན་པས་དེ་དེའི་གཙུ་བོར་བཞག་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་

གྲི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སེམས་
 པ་ཆེན་པོ། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 གྲུང་། མཐའ་དཔྱོད་༥༢༩ ་ལས། སེམས་ཅན་དགོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་
 ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་དང་། ཅོད་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། གང་གིས་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
 རར་ཡོད། ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ན། གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་སོ། །པཎ་ཆེན་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་
 ༣༥༥ ་ལས། རང་ལུགས་ནི། སྤྱི་མ་ལྟར་རམ། གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 རྩོམ་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཆེན་པོ་གསུམ་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྲབ། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྤྱོ་
 བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་གྲུང་། གསེར་
 ཐོང་༥༣༠ ་ལས། སེམས་ཆེན་པོ་སྤྱི་དང་། གཞན་གཉིས་ཁྱད་པར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
 མི་འགའ་བར་སེམས་སོ། །བཞི་པ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱན་ལས། གོ་ཆ་འཇུག་
 པའི་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འཆད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། གསེར་ཐོང་༡༥༥ ་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ། ཞེས་དང་།
 དབྱེ་ན། གོ་འཇུག་ཆོགས་ངེས་ཏེ་བཞིའོ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་༡༠༣ ་ལས།

གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆེན་པོ་གསུམ་སྐབ་པའི་བྱ་བའོ། གོ་ཆའི་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་
དུག་དུག་ཆོང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དུག་
ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སྐབ་པ་
དེ་ཡང་གནས་པ་ཆེ་བ། ཅོམ་པ་ཆེ་བ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་དུ་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་ཅིང་གནས་ཅོམ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་། གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལ་གནས་
ཅོམ་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དོན་གཉིས་སྐབ་པ་བྱང་ཚུབ་
ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སྐབ་པ་ལ་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་མཐེན་པ་ཡུལ་ཀྱི་སྐབ་པ་དང་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སྟོན་ཚུལ་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་གོ་སྐབ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་
པལ་ཆེར་མཐེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་ཅིང་། སྦྱོར་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་
པལ་ཆེར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
ཡང་མཐེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་དུ་བྱེད་པའི་སྐབ་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་སོ་སོར་དུག་ལྡན་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབ་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་
སྐབ་པ་ལ་མཐེན་པ་ཡུལ་ཀྱི་སྐབ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་༣༤༩ ་ལས།
དེས་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་ཡིན་ན་
མཐེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཀྱི་སྦྱི་དང་བྱེ་
བྲག་གི་སྐབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་དོན་ཀྱི་གནས་ཆོད་
དང་རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འདུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ཁོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གོ་སྐབ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ལས། གོ་ཆ། ཞེས་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་
སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་ཐོང་༡༤༥ ་ལས། སྤར་

ཤོག་ངོས། 128

སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གོ་འདུག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཕྱིན་དུག་ལ་
སློབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱད་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
འདུག་སྐབ་ནི་སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློན་ས་ཕྱིན་དུག་ལ་འདུག་ལ། གོ་སྐབ་ལ་
ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཀྱང་སྦྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེས་ཆོས་དང་
ཐང་ཐིང་དང་མི་འདིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དེའི་ཆེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏོང་
བའི་སེམས་པ་དེ་སྦྱིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་
རང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བས་དབེན་པའི་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མི་སྟན་པར་སྦྱ་བ་ལ་བཟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་
འདུན་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་བསམ་བཤད་པ་དེ་བསམ་གཏན་
ཏེ་དེ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་
མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་སློན་ས་སྦྱིན་པ་ཉམས་
སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གོ་སྐབ་
སོ་དུག་ཏུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་ལྟོག་པའི་སློན་ས་འབྱེད་ཀྱི་བསྐྱུ་ན་སྦྱིན་པའི་གོ་སྐབ་སོགས་
དུག་ཏུ་བསྐྱུ་ཞིང་བསྐྱུ་ཚུལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་སྦྱིན་པའི་
གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་དེ་དུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་
ཆོས་མཐུན་པའི་སློན་ས་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ལྟོག་པས་དབྱེ་
བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་གོ་ཆའི་སྐབ་པ་རྣམ་པ་དུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། གསེར་ཐེང་ལས་
ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ཉེན་པའི་ཕྱིན་དུག་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་རག་ལས་པས་
བྱེ་བས་རྒྱད་གཅིག་ལས་བྱུང་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གོ་ཆ་
དུག་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་ལ་ཉོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༦༡ ༽ལས། གོ་ཆའི་སྐབ་པ་རྣམ་པ་དུག་

ཏུ་བསྐྱུ་བྱུང་སྟེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བར་དུ་ག་སྦྱིན་པ་དང་། ལ་
 སོགས་པ་སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་
 མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཁ་ཅིག་སྦྱིན་པ་དུ་ག་སྦྱིན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་དུ་ག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་
 མཐུན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། སུམ་ཅུ་ཅ་དུ་ག་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་
 དུ་ག་ཏུ་ངེས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་བཀག་པ་མ་བྱེད་
 ཆོས་མཐུན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་གྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱིན་
 པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་པས་བྱབ་པས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་དང་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་མིན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དེ་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་དུ་ག་ལྟན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་རྟོགས་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ནི་ རེད་མདའ་བའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་གྱི་གོ་
 ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུ་ག་ཀ་ཡིན་མིན་དང་། ཡིན་ན་དེའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་
 སོགས་འབྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དང་དེའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ན་སྦྱིན་
 པའི་པར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་མིན་སོགས་དབྱེད། ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟངས་
 ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྦྱབ་དང་། སྒྲོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དུ་ག་
 མེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གོ་སྦྱབ་ལ་སྦྱིན་སོགས་དུ་ག་ལྟན་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་
 དབྱེད་དགོས་སོ། །འདུག་སྦྱབ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ལས། འདུག་པའི་བྱ་བ་དང་། ཞེས་
 དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང་།
 མཆོན་ཉིད། གསེར་བྱེད་༡༥༥ ་ལས། སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་ཆེན་

ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། དེ་ཉིད་འཇུག་སྐབ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་༡༠༧ ་།
ལས། འཇུག་པའི་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་
པ་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ། །ཞེས་གསུངས། ས་
མཆོམས་ནི། གསེར་མེད་ལས། ས་མཆོམས་ཡ་མཐའ་སྤར་དང་འདྲ་ལ་ཞེས་གོ་སྐབ་ཀྱི་
ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐར་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་མཐའི་ས་མཆོམས་
ནི་སྐྱོར་ལམ་བོད་ནས་འཛིག་གོ། །སྒོ་མང་བས་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་ནས་བཞག་པའི་དགོངས་
པ་ནི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པར་འཆད་ཀྱི་འདུག འཇུག་སྐབ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་
བསྐྱེད་འོ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལྟར་རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་བརྒྱད་དང་། འབྲས་
ལུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་བཅས་སུ་བསྐྱེད་བར་གསེར་མེད་དང་རྣམ་བཤད་ནས་
གསུངས། རྟོགས་དཀའི་སྤར་བ་ལས། རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་དང་པོ་བྱུག་དང་། འབྲས་
ལུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་དུ་བྲས་ནས་འཆད་པ་ནི་རེད་མཛད་པའི་འདོད་
པ་བཀོད་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཀྱི་མཆན་ནས་གསུངས། འོ་ན་འདིར་འཛིག་
འཇུག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསེར་མེད་ལས། འདི་གཉིས་རྣམ་གངས་པར་ཉི་སྤར་ལས་
བཤད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་སྤར་ལས། དེའང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་
ནི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་པའང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འཛིག་འཇུག་དོན་
གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འཛིག་འཇུག་གི་དོན་སོ་
སོར་བཀའ་ཞིང་དེ་ཡང་རྒྱན་སྤར་ལས་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་
དང་སྤྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བཤད་པར་གསེར་མེད་དུ་གསུངས་ལ་འགྲེལ་ཆུང་ཡང་
དེ་དང་མཐུན་པར་གྲུང་ཐང་གི་པར་སྤྱན་དུ་གསུངས། དེ་ཡང་འཇུག་པའི་སྐབ་པ་དང་པོར་
ཐོབ་པ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། འོག་མ་ནས་གོང་མར་བསྐྱོད་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་
འཛིག་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཞིང་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འཛིག་འཇུག་གི་དོན་སོ་སོར་

གསེར་ཐེང་༡༥༥ ་ལས། གསུམ་པ་ཆོགས་ཀྱི་སྐབ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་
འབྱེན་པའོ། །དབྱེན་ཆོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་ནོ། །ས་མཆམས་ནི། སྤྱིར་ཆོགས་ཅམ་ཞིག་
ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཞིག་ལ་ཆོགས་སུ་འདོད་པས་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོ་ན་ཆོགས་སྐབ་དང་པོ་བཙུག་ལ། ས་དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་
དེ། ཞེས་གསུངས། ས་མཆམས་ནི་སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
ཡོད། ཆོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་ཀྱི་བཙུ་བའི་ཆོགས་སྐབ་ནས་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་
ཀྱི་བར་བཅུ་ནི་གོ་སྐབ་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཆོགས་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོགས་
སྐབ་བདུན་ནི་འཇུག་སྐབ་ལས་འཕྲོས་པར་གསེར་ཐེང་དང་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་
སོ། །བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ལྟར་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལྟར་
འཐད་པར་གསེར་ཐེང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསམ་སྤྱིར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་
སྐབ་བཙུ་བའི་ཆོགས་སྐབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་ཀྱི་བར་བདུན་དང་། མཉམ་པར་
བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་ནས་ཐབས་
མཁས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་ཀྱི་བར་བཞི་དང་། ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་གཉིས། འབྲས་བུ་སྐབ་པ་དང་དམིགས་
པ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་དང་གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབ་གཉིས།
ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་ཉེས་པ་སེལ་བའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སའི་ཆོགས་
དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐབ་གཉིས་བཅས་གསུངས་སོ། ། ཆོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་
པོ་འདི་ལམ་གང་ནས་ཡོད་ཅེ་ན། སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱི་སྤྱད་འབྲེལ་ཉོགས་སྤྲ་ལས། ཆོགས་ཀྱི་
སྐབ་པ་ནི་བཙུ་བ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་
དང་པོ་བཙུག་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་དང་ས་དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐབ་གཉིས་ས་

བཅུན་ཡོད་པར་གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་སོ། །འདྲིར་གསེར་ཐོང་ལས། སྤྱིར་ཚོགས་
 ཅུ་ཞིག་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཞིག་ལ་ཚོགས་སུ་འདོད་པས་ཞེས་
 གསུངས་པས་ཚོགས་སྐབ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་མི་དགོས་པ་ཤེས་སྤྲུལ། རང་འབྲས་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོ་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་དེའི་དངོས་
 རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཚོས་གཞན་གྱིས་ཚོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་དང་དང་པོས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་བར་དུ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་
 ཚོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་དངོས་རྒྱ་
 མིན་པར་འཛོག་པ་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་གཞན་གྱིས་ཚོད་ཀྱང་དངོས་རྒྱར་
 འཛོག་ཅེ་ན། དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱུ་འཛོག་པོ་དོན་རི་ལྟར་བྱེད། ཡང་ཚོགས་སྐབ་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ལ་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས་དངོས་
 སུ་འབྱེན་བྱར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེན་དུ་འདོད་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། རྗེ་བཅུན་
 པ་དང་། བཤ་ཆེན་གཉིས་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་
 དེ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆེན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་
 ༤༥༩ གཤམ། སྐབས་འདྲིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ས་
 མཚམས། དེས་ཚོག་གོ་རིམས། བྱངས་དེས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་
 པོས་ཐེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་ཁྲད་པར་དུ་
 འབགས་ཤིང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཚོགས་སྐབ་

གྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རང་འབྲས་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་གང་རུང་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱིས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་
མ་ངེས། གསུམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་
དང་པོས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་པཎ་ཆེན་ཡུམ་དོན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་
༣༩༣ ་ཤེས། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་མཆོན་
ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོ་མཆོན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆེན་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆེན་གཉིས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེ་བར་མཚུངས་ན། དེ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དངོས་པོ་དེ་ལས་སྦྱེ་བའི་སྟོང་། །ཐམས་
ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ལྟར་ན། མཐོང་
ལམ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ཀུན་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་༤༩༤ ་ཤེས།
རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྟོམ་བྱུང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་མཆན་

ཉིད། དབྱེན་བརྩ་བདུན་དང་། ས་མཚམས་དང་པོ་བཙུག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་
 མཚོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དང་། སའི་ཆོག་ས་སྒྲུབ་དང་གཉིས་པོའི་ཆོག་ས་སྒྲུབ་
 གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། གསེར་བྱེད་ལས། ཆོས་
 མཚོག་ཆེན་པོ་ན་ཆོག་ས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཙུག་ས་དང་གཉིས་པོའི་ཆོག་ས་གཉིས་ས་བརྩ་
 ར་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོག་ས་སྒྲུབ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཀུན་མཁུན་གྱིས་བྱང་ཆེན་དུ་བཞེད་ཅིང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་རྣམ་བཤད་ལས།
 བརྩ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་སྒྲུབ་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
 འབྲས་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གསུང་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲུབ་བར། སྒྲུབ་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་མཚོག་ཆེན་པོ་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེས་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་བཞེད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྒོལ་ལྟར་
 བ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༥༠༠ ༽ལས། གཉིས་པ་རྩ་བའི། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་
 སྟེན་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བསྟེན་པ་ལ་རྒྱ་ཆོག་ས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལས་འགྲུར་
 ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིག་ས་ཅན་གཞན་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་དེའི་ཐབས་སྟོན་
 པ་དང་བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་
 ཅེ་སྒྲོར་དེ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་བྱིན་བསྟོམ་པ་
 སོགས་བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །མཐའི་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཡང་
 སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱ་སྟོན་
 པ་ལ་ངེས་པར་སྒྲུབ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་དང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་
 པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་འབྲས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་ལ་དཔག་
 རས་དང་དེ་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཆ་ནས་འགྲེལ་འཕེལ་ཡང་
 ར་ངེ་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཡང་འདིར་སྒྲིར་ཆོག་ས་ཅན་ལས་དང་པོ་ནས་ཡོད་

གསུངས་པའི་ཅམ་སྤྱོད་ཆོགས་ཁྲད་པར་ཅན་གཅོད་ན་དེ་ཡང་ཅུང་མི་འགྲིག་པར་མངོན་
ཏེ། འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་
བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཆོགས་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་མི་འཛོག་ན། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅམ་འཇུག་པ་ཡོད་
ཀྱང་། ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཞེས་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱིས་དོན་ཆང་བའི་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་དེ་མ་ཆང་བ་གཉིས་ནི་པལ་བའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིན་
སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་བྱིམ་པ་རྣམས་ལ་
བསྐྱགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་རྣམས་བསྐྱར་ནས། ཆོགས་གཙོ་པལ་དང་ཉན་རང་ལ་ཆོགས་
ཁྲད་ཅན་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་། །དེས་ན་ཅམ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཅོད་ཀྱང་
དེ་ཁྲད་པར་ཅན་མི་གཅོད་པས་སྤྱོད་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་དབྱེད། དེས་འབྱུང་སྤྱོད་པ་འཆད་
པ་ནི། རྒྱན་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བཅས། །ཞེས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །མཆན་ཉིད་ནི་གསེར་ཐེང་༡༤༦ ་ཞེས། འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་བྱེད་ས་བཅུ་པའི་ཁྲད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའོ། །ཞེས་
དང་། དབྱེན། འབྱུང་སའི་སྒོ་ནས་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་
བཤད་ལས། དེས་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་དེས་
པར་འབྱེན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། །ཞེས་དང་། ས་མཆན་ས་དག་པ་ས་གསུམ་ནའོ། །ཞེས་
གསུངས། དེས་འབྱུང་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་ཡང་སྒོ་བ་བ་དང་མི་སྒོ་བ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་

དེས་པར་འབྱུང་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སྟོབ་ལམ་ན་བདུན་དང་། སྟོན་ལམ་ན་གཅིག་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། སྐྱབ་པ་འདི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་དུ་འབྱེན་བྱེད་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་ས་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 མི་སྟོབ་ལམ་ན་བདུན་དང་། སྟོབ་ལམ་ན་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
 རྣམ་བཤད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་ས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་གཅིག་དུ་
 བྱས་པ་དང་། གྲེ་བྲག་སེམས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྟོང་བ་ཆེན་པོའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་གཉིས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་བཅས་སུ་གྲེ་བར་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་ས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོ་
 རྣམ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་ནི་མཐར་ཐུག་
 དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་འདྲིའི་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་དེས་པར་འབྱུང་ས་ལ་དང་
 བོ་བདུན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དེས་པར་འབྱུང་ས་ལ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཅིག་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་འབྱུང་སྐབས་བརྒྱད་དུ་དེས་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་
 མཐར་ཐུག་གི་དེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་འབྱུང་
 སྐབས་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གསེར་སྒྲིབ་ལས། འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེས་
 པར་འབྱུང་བའི་གཞི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེས་པར་འབྱུང་ས་
 བརྒྱད་དུ་དེས་པ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་དུ་དེས་ཏེ། བརྒྱད་ཡོད་
 ཅིང་དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
 པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་ནི་མི་དམིགས་
 པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་
 འབྱུང་སྐབས་པའི་ས་མཚམས་ནི། གསེར་སྒྲིབ་ལས། ས་བཙུ་པའི་བྱུང་བར་རམ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་

བྱེད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པ་བྱ་ཉ་ལྟར་གཙོ་བོར་དགོངས་པ་འཇམ་ཡང་ན་ངེས་འབྱུང་
སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ས་མཆོམས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། རང་ལུགས་ནམ་
བཤད་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་པ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ལམ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
ཀྱིས་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དུ་བཤད་པས་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་འབད་ཚོལ་རགས་པ་མེད་པར་
ནམ་མཁུན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཡིན་ནོ། །ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་བརྒྱད་ཀ་
ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཞི་བརྒྱད་ཀར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
དགོངས་སུ་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་གསུངས་པ་ངེས་འབྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་
སོ། །འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་
གསུངས་པ་ལྟར། མཐའ་འདས་དང་ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལ་སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་
སམ་དཔྱད་དེ། མཐའ་འདས་རྟོགས་སྣང་དུ་ངེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དང་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ། གསེར་ཐོང་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཐོབ་བྱའི་དོན་སྣངས་རྟོགས་
གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྟོགས་སྣང་གི་དེ་
ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ནམ་བཤད་ལས། སྣང་བྱ་བྱད་པས་ཞེས་རྒྱ་མཆོན་དུ་
བྱས་པས། ཁོ་རང་གི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཀུན་ཐོབ་ཅེས་སྐྱབ་ཤད་པ་གང་འཐད་དཔྱད་
མཛོད། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་འདིར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་མཐའ་དག་
ལྟག་ལུས་མེད་པར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༠༽ ལས། གཉིས་
པ་ལ་གསུམ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཆོས་དངོས། དེ་ངེ་ལྟར་མཆོན་ཚུལ། ཉེན་གྱི་གང་བག་གོ་
།དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཉེ་གཟི་མེད་པར་བྱེད་པ་
ནི་ང་རྒྱལ་བཙུང་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་གི་ཉེན་དུ་བྱས་པའོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་

སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གནས་སྐྱབས་ངེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་ཐུག་མ་ངེས་པ་ཀུན་
 གྲང་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་བྱུང་པ། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་གཞན་འཁོར་དུ་སྤྱད་
 སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་སོ། །འདིར་རྒྱའི་རྒྱུན་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་
 སྒྲོབ་དཔོན་འདི་ཡི་དགོངས་པར་མ་སོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 གི་གངས། ཡན་ལག་དེ་དག་སྟོན་པའི་ཙ་བའི་མདོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ།
 རུང་བའི་ཡན་ལག་། དེས་བའི་ཡན་ལག་། བྱུང་བའི་ཡན་ལག་། རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་།
 བྱེད་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། རུང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སུ་༼ སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་
 ༥ ༽ལས། མདོ་ཆོན་གཉིས་པས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་
 དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོད་རུང་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་འོད་ཟེལ་
 ཀྱིས་མནན་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅག་སྟེ། མཐུ་བྱང་པར་ཅན་དེ་ལ་དད་ནས་སངས་རྒྱུས་འཕྲོབ་
 ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་
 དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལམ་ཤེས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོད་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པས། འོ་ན་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆེ་
 དེ་ལ་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན་བསྐྱེལ་ཆེན་གངས་མེད་
 གཅིག་ལ་ཆེ་མི་འཕྲོས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་བསྐྱེལ་ཆེན་གངས་མེད་གཅིག་ལ་ཆོགས་གསོག་དགོས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་མདོན་གྱུར་
 པ་བཅོམ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་ཡུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པས་བྱུང་བ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་གསུམ་ལ་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་རུས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཆེ་གཅིག་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆེ་གཅིག་སྟེ་ཆེ་གསུམ་ལ་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ནི་དོགས་སྤོང་ཅམ་ལས་ཡིག་
ཆའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་བོས་མ་རྟོག་དོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སུ་
དོགས་པ་གཞན་ཞིག་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་ཞེས་པས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་མི་སྤོང་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པས། སྲིད་པ་དེ་དག་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་སྟེ་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ་རི་ལྟར་སྦྱར་ཚུལ་ནི་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གང་དུ་ཡང་གསལ་ཁ་མེད་མོད།
འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྤོང་ལ་སོགས་པ་སྦྱན་པའི་
རྒྱར་བྱས་ཏེ། སྤོང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་
པོས་གསུངས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་མངལ་སྦྱེ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དེ་
ལྟར་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་། ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ནི། དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་
ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་གཟུགས་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟག་
པར་ཆགས་པའི་གཟུགས་ཁམས་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཁམས་གོང་མའི་
སྲིད་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སྐྱབ་པར་སྦྱལ་བའི་རྒྱར་བྱས་ཏེ་སྦྱལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་གང་
ཟག་དེ་དག་འཁོར་དུ་བསྐྱས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡང་གཞན་
དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་།
ཞེས་པའི་རྩ་བའི་མདོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ། གསེར་མེད་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་སོ་
སོར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པའི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱབ་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ངོས་བརྒྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི་གསེར་མེད་
ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་གནས་སྐབས། མཐར་ཐུག་གི་སྦྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གནས་

སྐབས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ལྷ་ཡི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
 སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་
 ཡང་དག་པར་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 མ་ཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །འདིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནས་
 པའི་སྐལ་བ་མེད་པས། དེ་ལ་གནས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པས་བྱང་
 སེམས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་དང་ཉན་རང་ནམས་དེ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐྱེ་ཆུ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ནི། མཐར་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་ལམ་ཤེས་
 སྒྲོམ་པས་བྱུང་བ་ནི། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བ་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདི་མི་རྣམས་པར་བསྟན་པ་དེས་ཀྱང་
 སེམས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་ལྷ་ཡི་བྱ་གང་དག་ཅེས་སོགས་ཡུལ་ངེས་དང་། འོན་
 ཀྱང་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་བྱུང་བའི་མདོར་བཞེད་དོ། །ནམ་བཤད་ལས་ནི། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་
 བའི་རྟེན་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་མཁས་པ་
 ནི། དེ་ཡི་སྟོན་དུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ངེས་པར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
 གཞན་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་རུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷ་ཡི་གང་དག་གི་སྒྲ་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པར་
 འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་

པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚམས་བཅད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དངོས་ཟིན་ལ་གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་པ་དང་གོ་རིམ་སྒྲིག་ནས་
གསུངས་སོ། །རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། མདོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་གསེར་ཐོང་དང་
གཅིག་པས་རྩུང་དུ་མ་བཀོད་དོ། །གསེར་ཐོང་དང་རྟོགས་སྒྲུང་ལྟར་ན། མདོ་གཉིས་ཀྱིས་
གང་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཡི་ཆོག་ཟིན་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱས་པས་ངལ་བ་ཆེར་མེད་ལ། རྣམ་
བཤད་ལས་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། དུལ་ངེས་ཀྱི་མདོ་ངོས་འཛིན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་རྩུང་མོད།
བྱུང་བའི་མདོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་ཡི་བྱ་གང་དག་ཅེས་
པ་ནས་དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས།
རིགས་ཅན་གསུམ་གསུམ་མཐར་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་བྱུང་བ་བསྟན་ན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་
མཐུ་མེད་ཅེས་པ་དང་། མཚམས་བཅད་ཅེས་གསུངས་པ་གནས་སྐབས་ཅམ་དུ་གོ་དགོས་
པས་མདོ་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་མ་
བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་རྗེས་སུ་བརྩུང་བའི་དོན་
དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་དོ། །མདོ་དེས་མ་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྩུང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་སྐྱབ་བསྐྱུལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པར་ཞེ་
བའི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་འདོད་
པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་བསྟན་ན། དེ་དག་ལྷག་མེད་
ཀྱི་མུང་འདས་ཐོབ་འདོད་ལས་སྒྲིག་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། མདོ་དེས་
མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་དུ་མ་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཕྱིར་མདོ་དེས་རིགས་ཅན་
གསུམ་གསུམ་མཐར་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་བྱུང་བ་སྟོན་ཚུལ་རིམ་ལྡོག་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་བོའི་བསམ་
པ་ནི། ལྷ་ཡི་བྱ་གང་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཀྱི་གཙུག་པོར་རྒྱལ་

མདོན་གྱུར་བ་དང་ལྡན་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ལྷ་
 ཡི་བྱ་དེ་དག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་འུགས་གིས། ཉན་རང་རྣམས་ལ་མཐར་
 ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱས་པར་གོ་བས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅེས་དང་དེ་དག་གིས་འཁོར་
 བའི་རྒྱུན་གྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོགས་གིས། དངོས་སུ་ཡང་དག་པ་སྐྱོན་
 མེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འུགས་ལ་གནས་
 སྐབས་ཙམ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པས། མདོ་འདིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་མཐར་ལམ་ཤེས་
 སྒོམ་པའི་བྱུང་བ་ནི་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་གསེར་བྱེད་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་མདོ་ཡི་ངོས་
 འདྲིན་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་འགལ་བ་ནི་མེད་དམ་སྟུམ་མོ། །འོ་ན་གོང་གི་ཀྱང་སྐྱས་བསྐྱ་
 བྱ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། སྤྲ་མས་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་
 བསྟན་ལ། འདིར་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་པས་ད་ལྟ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གཙོ་བོར་
 བསྟན་པ་ཡིན་སྟུམ་མོ། །རྒྱ་རྒྱུན་རིགས་གིས་བྱུང་ཞེས་སྐྱར་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 བར་མ་སོང་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་སྐབས་སངས་རྒྱལ་
 གྱི་རིགས་གིས་བྱུང་མ་བྱུང་དོགས་པ་ཚུང་བས་ཡིན་ནམ་སྟུམ། དེ་ལྟར་ན་འོག་ཏུ་བྱུང་
 བའི་དོན་མཐར་ཐུག་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་ལམ་ཤེས་སྒོམ་པས་བྱུང་ཅེས་པ་འདི་སློབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་ཡང་མཐུན་སྟུམ་མོ། །སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་
 ༥༦༥ ་ ལས། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་
 དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གིས་
 ལམ་ཤེས་གྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱི་འོད་
 མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་གྱི་མདོ་འཆད་པའི་
 འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། ལམ་ཤེས་སྐྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་དངོས་

སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་ལམ་ཞེས་
སྐྱེ་མི་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྒྱུ་
ཀྱི་ལམ་ཞེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་
རང་རྒྱུ་ཀྱི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནམས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ཞེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྦྱང་བྱང་བར་དུ་འཕགས་
པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ཞེས་དེས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་གྲོལ་ལ་འགོད་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ནམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆ་ལས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཞེས་སྦྱར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལམ་ཞེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་དགོས་མིན་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་
བ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་དགོས། བཞི་བ་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་
བྱེད་དེ་ཞེས་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྦྲེལ་དུ་རྒྱགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྐྱེད་མི་
ལུས་ཞེས་བར་ཆད་མི་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་བའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཞེས། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་བ་ནི་
གསེར་མེད་སྤྲད་ཆ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྲིད་པ་ལ་སྒྲགས་དེ་སྦྱོས་འདོར་བ་ཉན་ཐོས་
ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སེམས་
ནས་ཉོན་མོངས་མི་སྤང་བར་བཤད་དེ། ཞེས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་
བ་ལ་བྱེད་ཅིང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱོང་བའི་དོན་ནི། གཞན་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་རང་

རྒྱུད་ལ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤྲོད་བ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤང་བའི་དོན་འདི།
 གཞན་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤྲོད་བ་ལ་བྱེད་དོ། །རྣམ་
 བཤད་ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་འདི་ལམ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པས་
 ངོ་བོས་བསྐྱུ་ཚུལ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས། ལྷ་བ་གཞན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སྤྱད་
 པ་དང་། འདུས་པ་རྣམས་སྤོན་པ། སྤོན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་
 པའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་
 རྟོགས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེས་ན་
 འདི་དག་གི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་སྟུལ།
 འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་དངོས་བསྟན་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་གསུངས་པས་
 དབྱུང་དགོས། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ་སྤྱིད་པ་
 ཐམ་པའི་ཆེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པ་སློབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པས་སློབ་མཁམ་བྱུང་བའི་གསུང་
 ལས་སྤྱེས་པས་སློབ་མ་སྟེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་པའི་
 ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་མཆོད་བརྗོད་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་
 གྱི་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། བོད་གི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་
 གི་བདག་གི་སྤྲོད་བར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གནད་
 གཅིག་པས་མཆོད་བརྗོད་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ཉན་
 རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་འདིར་འཕགས་
 པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་
 ཡུམ་བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཐམས་
 ཅད་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་

རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང། དེ་
ནི་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་དང། གཞི་ཤེས་མཆོད་ཉིད་པ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞན་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེ།
ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་གསེར་མེད་སྤྲེལ་ཆ་(༤༧) ་ཧེལས། དེ་ལྟར་ན་འདིར་མཐུན་
གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཟག་དང་མཐུན་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང། ལུས་རྣམ་
གཞག་གི་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་གསུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱས་ཟིན་གང་ཟག་
གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་
ཀྱི་རྣམ་པ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང། དེ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་རྗེས་མཐུན་
པའི་དོན་ནི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་
གསུམ་ག་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང། ཡང་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་རྣམ་པ་
ཐམས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་མཐའི་དང་གིས་བསྐྱས་པའི་མཐུན་པ་གཉིས་
དང་བཅས་པས་བརྒྱ་ཞེ་དུག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཞེས་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བརྗོད་
པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་
པ་རྣམས་པ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ། ས་མཆོམས་ནི། གསེར་མེད་
དང། རྣམ་བཤད་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། གསེར་མེད་ལས། མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་
ཀྱི་ས་མཆོམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་
གསེར་མེད་(༡༤) ་ཧེལས། དབྱེན་དུག་གོ། །ས་མཆོམས་ས་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཅིག་གཉིས་
པ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་ཀྱི་སྒོ་མ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་ལ་གསུམ་ལས། ཞེས་དང་ཡང་དེ་ཉིད་༡༩༡ ་ལས། མོས་
བ་ནས་འདི་ཡི་བར་གྱི་ས་མཆོམས་ནི་ས་གཉིས་བ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་འཛོག་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་
སྟོང་པའི་རྒྱ་ཉིད་༡༠༥ ་ལས། གཉིས་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བསྒྲིམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ནོ། གཉིས་བ་ལ། ཟག་
བཅས་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། མོས་བ་
སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་སོ། །ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན། ཞེས་
དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༣༣༩ ་ལས། ཏུག་བ་ལ། རང་གཞན་
གང་རུང་གི་དགེ་ཅ་ཚོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོད་འབྲས་རུང་དུ་
འཛོན་པའི་རྟོག་བ་དང་བཅས་པའི་ཟག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། བསྟོ་བ་སྒྲིམ་ལམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱ་མཐའི་བར་
དུ་ཡོད། ཞེས་མ་མཐའ་ས་དང་པོ་འཛོག་བ་ཡིན་ནོ། རྣམ་བཤད་དང་། གསེར་བྱེད་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། གསེར་བྱེད་གི་གོང་འོག་དུ་མར་ས་དང་པོས་བསྐྱས་པའི་སྒྲིམ་
ལམ་མེད་བར་གསུངས་བ་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། ས་དང་པོས་བསྐྱས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། གསེར་བྱེད་གི་སྐབ་བྱེད་རྒྱ་སྒྲིམ་ལས། བདེན་
བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་བ་ནི་གཅིག་པའི་བྱིར་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་བ་ལ་སོགས་བ་ནས་དོ་རྗེ་
ལྟ་བུའི་བར་ནི། མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་དབྱིངས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་བྱིར།
སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། ཞེས་ས་བཅུས་རྗེས་ཀྱི་ངས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་བཅུ་
གསུངས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། སྐད་ཅིག་

མ་གཉིས་པས་ཚས་ཉིད་མཚག་གི་དོན་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་གསུངས་པས་འདི་ས་
གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ས་དང་པོར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཚས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་ལས་ལམ་བཅུ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚས་དབྱིངས་མཚག་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་གནས་སུ་
རྟོགས་པ་ནས་ས་བཅུ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་
སོགས་ས་བཅུ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ཡོད་པས་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཚུལ་མི་
འདྲ་བ་བཅུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་འཛོག་
ན་ཚས་དབྱིངས་མཚག་གི་དོན་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་སྟོམ་ལམ་གྱི་ས་དང་པོའི་ངེས་
ཤེས་སུ་སྦྱར་དགོས་པས་ས་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་སྟོམ་ལམ་གྱི་བསྐྱུས་པའི་ས་བཅུ་ལ་བྱེད་ཟེར་
ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལམ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་མ་
གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་གི་གཞུང་ཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནས་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ། བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གྱི་བར་སྟོམ་ལམ་དུ་བཤད་དོ་ཞེས་འབྲུང་ངོ་ཞེས་ཆོག་གི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་
མཐོང་ལམ་ལ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཚས་བཟོད་གཅིག་ལྟ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གོ་བས་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དོགས་སོ། །ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་རྣམ་
དག་སྟོམ་ལམ་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྦྱར་ཚུལ་འདྲ་མིན་རེ་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་ངེད་ཅག་གི་འཕགས་
བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ལམ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བས་དེར་བལྟ་དགོས།
ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚས་བཅུ་གཅིག་གི་ལམ་ཤེས་མཚོན་ཚུལ། འདིར་ལམ་གསུམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། དུལ་ལམ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པ་དེ་འདྲར་བཤད་དོ་ཞེས་

ལམ་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་
ཚུལ་གསེར་ཐོང་དུ་མི་གསལ་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། རོ་བོ་དང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་
པར་གསུངས་པས་ཡུལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཡུལ་གྱིས་སྒོ་
ནས་མཆོན་པ་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་རོ་བོས་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། རུང་བའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་ལམ་ཤེས་ཏེན་གྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། རྣམ་
བཤད་སྟོང་བའི་རྒྱུ་ ༡༠༦ ་ ལས། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འཕགས་པ་
མཁས་རྣམས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་བཤད་དོ། །ལམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་
སྒོ་ནས་དང་། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་ཅི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་མཐུན་དུ་
བསྟོན་པའི་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ནི། ཟེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ལེགས་པར་
ཤེས་ན་དེའི་གངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཉི་ཆེ་བ་འབང་ཞིག་བསྟོམ་པ་ནི་རྣམ་མཐུན་
གྱི་རྒྱར་འགྱུར་ཡང་། རིང་བའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེགས་
བཤད་གསེར་ཐོང་ ༡༩༡ ་ ལས། གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
བོ་ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ལ་དངོས་དང་། བན་ཡོན་གཉིས་ལས།
དང་བོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་གང་ཡུམ་ཡོན་ཏན་
ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །གཉིས་
པ་བན་ཡོན་བསྟོན་བཀྱར་བསྟགས་པ་གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་
དོན་མོས་པ་གསུམ་སྟོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་
ཐུགས་དགེས་པའི་ཆ་དང་དེའི་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ་། །དེ་
དག་ལ་ཡང་དགྲ་དགྲ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྟོན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ནི། ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་གང་གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་བྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་

མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ།
དབྱེན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་སོ། །མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་
གྱིས་མཆོམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཙུ་བའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ་
གཉིས་ལས། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་
ལམ་གང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་རྒྱར་བ་སྟེ། དབྱེན་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
ལྟོ། །གཉིས་པ་ལྟན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒོམ་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཟག་མེད་
སྒོམ་ལམ་གང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་རྒྱར་བ་སྟེ། དབྱེན་སྒོམ་སྤང་དགྲའི་གཉེན་
པོ་དགྲའོ། །འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པ་སུན་ཆོགས་ལ་བྱས་ནས་བྱི་
མ་སྒོམ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་
པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མོས་པ་ནས་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ལྟ་བོ་འདི་
ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གསེར་ཐོང་ལས། གསུམ་པ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་
བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ། དབྱེན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་
སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དངོས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་པར་དགའ་བ་བྱེད་པའི་ཡུལ་རང་གཞན་
གྱི་དགེ་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཡང་
ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༩༽ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སུན་མོང་གི་མཆོམས་
སྐྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་དམན་མཆོག་
གི་རིམ་པས་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་འཆད་དེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་དང་རིམ་
ནམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་སོ། །ཡང་ནི་སྤར་བཞེན་ནོ། །འབྱེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤངས་རྟོགས་དང་གཞན་དག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོ་ལ་

ལམ་དང་། ལ་ལ་གཞན་དབང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་བ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
 གི་མ་སེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
 སྤངས་པ་ཡིན་པས་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
 དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་གི་མ་དགུ་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཀྱི་མ་ཡི། །གཉིན་པོ་ཆུང་དུའི། ཞེས་
 སྤང་བྱ་དགུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་གཉིན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་
 པས་སོ་དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཡོད་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་གྱི་ངེས་པར་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ས་དགུ་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་
 པས་སོ། །དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་
 རོ། །གསུམ་པས་ནི། མཉམ་རྗེས་ལ་འདོད་པར་སྤང་བས་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤང་བསྟན་པས་སོ། །དེས་ན་མཉམ་
 གཞག་ཟག་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོབ་བྱ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
 སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པས་
 འདི་གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་
 ལམ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་པའི་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །འོ་ན། སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་
 དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་
 བྱེད་པ་ལས་ནི། སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་
 དད་ཅམ་དུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་གསེར་བྱེད་༤༤༤ ༽ལས། དེས་ན་མཉམ་གཞག་ཟག་
 མེད་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཐོབ་བྱ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་
 འཛོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པས་འདི་
 གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་

རེད་ཡིག་ཆ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་རང་ལུགས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས་གང་ཞིག་རང་གི་འཕྲོ་བྱར་གྱུར་པའི་ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་
ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། རང་གི་འཕྲོ་བྱར་
གྱུར་གྱུར་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
མཆན་ཉིད། སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། གསེར་ཐོང་
ལས། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཉོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕྲོ་བྱར་འབྲུག་པར་བྱེད་
པ་དང་། སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངེ་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་
པས་འདི་གཉིས་དོ་བོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁས་ལེན་རིགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་མོ། །དེ་ལྟར་ན། གསེར་ཐོང་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀས་སྤྱབ་པ་
སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མཚུངས་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡང་མཚུངས་ཀྱང་།
རང་ལུགས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སོ་སོར་ཡང་མཉམ་
གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཅམ་དུ་སྤང་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་ལུགས་ཡིག་ཆར། སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་
སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་གཞུང་ནི། འདི་ལྟར་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་
ཐལ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དུག་སྟན་
ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་མཛད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་ལུང་

དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛིག་
བྱེད་དང་། མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛིག་
པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གསེར་སྤེང་
ལྟར་ན། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལ་མཉམ་གཞག་མ་གཏོགས་
རྗེས་ཐོབ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལ་རྗེས་ཐོབ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་
གཞག་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་། གསེར་སྤེང་༥༥༩༥ །ལས། གསུམ་པ་ནི།
མཉམ་རྗེས་ལ་འདོད་པར་སྤང་བས་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་
མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤང་བསྟན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས། ཟག་བཅས་ལ་རྗེས་
ཐོབ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་སྤང་བསྟན་པའི་
གཞུང་ནི་འདི་སྤང་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།
ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་བཞག་པ་ནི་མི་གཟུང་སྟེ། ཟག་
མེད་ལ་ཡང་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དང་།
དེ་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བཞེད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་
པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའོ། །འདིར་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་མོས་པ་དང་བསྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དག་ནི་དག་པ་འཛིག་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ།
མདོན་པ་སྐྱབ་པ་ནི་མཉམ་པ་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། མདོར་ན། རང་ལུགས་ཡིག་ཆར། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། གསེར་སྤེང་ལས། ཟག་བཅས་ལ་རྗེས་ཐོབ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་
གཞག་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། ། །གསུམ་པ་
གཞི་ཤེས་སྐབས་སུ་འདིར་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་རྒྱད་པ་

སྒྲིག་པའི་མཁུན་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་རྗེས་ཞི་བ་མུང་འདས་ལ་མི་རྒྱུད་པ་སྒྲིག་པའི་མཁུན་པའོ། །གནས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱུད་པ་སྒྲིག་པའི་སྐྱེད་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་མཁུན་པའོ། །ཞེས་སྤྱི་ཞི་གཉིས་འགོག་བྱེད་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོང་རྗེས་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱར་དགོས་པ་གསེར་ཐོང་སྐབས་གཉིས་པར། རྟོགས་དཀར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང་། འདིར་ཡང་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་དང་ཞེས་པ་སྟོན་ལ་བྱུང་བས་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་ལ་བྱུང་ཡང་སྟེབ་སྟོར་གྱི་ངོར་ཡིན་པས་ཤེས་སྟོན་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་པོར་གདོན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་དང་རྒྱན་སྤྱང་གཉིས་སུ་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོང་བཅེ་བ་སྟོན་ལ་བྱུང་ཡང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་སྒྲིག་དགོས་པར་སྟོང་བཅེ་བ་སྟོན་ལ་བྱུང་ཡང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་མཐའ་འགོག་པ་དང་། སྟོང་བཅེ་བས་ཞི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་དེས་འཁོར་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། སྟོན་མཐོང་ཕྱིར་ན་སྤྱི་བ་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་དང་ཉེས་དམིགས་མང་པོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་བར་གནས་འཆའ་བར་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། སྟོང་རྗེས་དབང་གིས་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་དོན་དུ་འཁོར་བ་ཆད་ཅེས་གྱི་མུང་འདས་ཆད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་པས་སྟོང་རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོས་འཁོར་བའི་སྟོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་དོན་གསེར་ཐོང་སྐབས་གཉིས་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་ནི་འདོད་དེ་ཞེས་བསྟན་པ་དང་ཀུན་བཏུས། དབྱུ་མ་མཐའ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཏུ་བྱུག་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དང་།

མ་སྐྱུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྒྲིབ་སྐྱབས་གཉིས་པར་རང་བཞིན་མེད་
 པ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲིག་པའི་དོན་སྒྲིལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་བའི་དོན་དུ་རེ་ཞིག་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱིས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་ཉན་རང་གི་རང་བཞིན་
 མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་
 ཉིད་དེ་མདོར་བསྟུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་ བྱངས་སོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་
 ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པར་སོགས་
 དང་དབྱེད་དགོས་སོ། །འདིར་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེས་སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱ་༥༦ ་ལས། སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་
 པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་པ་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་
 པའི་སྒྲོའི་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་རྟེ། སྟོབ་དཔོན་
 དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་སྒྲོན་དོན་དམ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་ཆ་ལུས་རྣམ་གཞག་སྐབས་༡༠༥ ་ལས། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོར་བའི་སྒྲོན་ཐ་སྟད་པའི་
 ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མཐོང་བར་

གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་སྒྲོས་འཁོར་
བའི་སྒྲོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་འཁོར་བའི་སྒྲོན་ལ་གང་འཛོག་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་
སྒྲོས་ཉོགས་མ་སོགས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་༤༥༦༽ལས། རྒྱ་མཚན་
ལྷ་མ་གཉིས་གོ་ལྷོག་དེ་སྒྲུར་བ་ན་གཞུང་གི་དོན་མིན་པར་ཐེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་
བའོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་ལྷ་མ་གཉིས་དང་། རྗེའི་གསུང་ལས་འབྱུང་ཚུལ་གང་ཡིན། རྣམ་
བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་འདིའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་ཞིག་ལ། སྙིང་རྗེ་ཞི་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཡིན་ཡང་། ཞི་མཐའ་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་འཁོར་མཐའ་
འགོག་བྱེད་ཡིན་ཡང་། འཁོར་མཐའ་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། ལས་ཉོན་ཀྱི་སྒྲེས་པ་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་
སྒྲེས་པ་འགོག་འདོད་པ་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་ལྷུང་བ་སྙིང་
རྗེས་འགོག་ཅིང་། སྙིང་པར་སྒྲེ་བ་ཆད་ཅམ་ལས་ཐོབ་པའི་སྙིང་པར་སྒྲེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་
པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བྱར་འདོད་པ་གང་ཞིག་ལ། ལས་ཉོན་ཀྱི་སྒྲེ་བ་བཀག་ཀྱང་སྙིང་
པར་སྒྲེ་བ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
བྲལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་ལྷུང་བ་འགོག་པར་བྱེད་ཅེས་སྒྲུར་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་༤༥༧༽ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་
པས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་ཞེའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བའི་ཚུལ་དུ་རང་གིས་ཉོགས་
པ་ཅམ་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་གནས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྒྲེ་བའི་དངོས་པོ་
ཅམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་མ་

ཟད། ལྷོང་རྩེ་དང་སྒོན་ལས་གྲིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་སྤྱང་བཅེ་བ་དང་བུལ་བའི་བྱིར། ལྷོང་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ཅན་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་
 བོ་མེད་པ་སྤང་བྱར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེར་ཐལ། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ཐོབ་
 འདོད་ཅིང་། ལས་ཉོན་གྲིས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཀྱང་། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྷོང་འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བའི་བྱིར། ལྷོང་བ་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་གཉིས་གོ་ལྟོག་ནས་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་
 འདིའི་དོན་མིན་པར་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་
 ཟེང་༡༩༥༥ ༽ལས། རྒྱག་པ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གཉིན་
 པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་ཁྱེས་པ་ལྟར་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དམ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་སྒོ་ལ་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཁྱབ་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་༡༠༩ ༽ལས།
 ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྲིས་ཟེན་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
 ཤེས་བཤད་ཀྱི། ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་དོགས་
 སོ། །གཞི་ཤེས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུས་གཞི་ཤེས་མཚན་ཚུལ་ནི། འཕགས་ལྟར་
 གསེར་ཟེང་༡༩༣ ༽ལས། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་རྩི་ལྟར་
 བཤད་ཚུལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ། དང་པོ་ལ་ཆོས་དགུ་ལས། དང་པོ་དུས་གསུམ་མཉམ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་སྤྱིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་མཁུན་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་རྩེས་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་
ལ་མི་གནས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་མཁུན་
པའོ། ཞེས་ གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ། ཞེས་པ་མཛོགས་མཆོན་
ཚུལ་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་གསེར་ཐོང་༡༩༥༥ གཤམ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་འདྲར་བཤད་ཅེས་གསུངས་ལ། དེས་ན་གསེར་ཐོང་ལྟར་
ན་མཆོན་བྱ་གཞི་ཤེས་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། རྒྱགས་བསྟན་ཉན་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་དང་།
རྒྱགས་བསྟན་ཉན་རང་རྒྱ་གཞི་ཤེས་གཉིས་འཛོགས་དགོས་ལ། དེས་ན་དང་པོ་
མཆོན་ཚུལ་ནི། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྟོང་རྩེས་ཞི་བ་མི་
གནས་པའི་ལམ་ཤེས། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས།
གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད། མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་གཞི་
ཤེས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། འབྲས་ལུམ་
ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་སྟེ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་ཡིན་ནམ།
གཉིས་པ་རྒྱགས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་མཆོན་ཚུལ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
དང་། འབྲས་ལུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། དེའི་མཉམ་ཉིད། མཐོང་
ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཐེག་
དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་དངོས་ཡིན་མིན་དང་ཡིན་ན་མཆོན་ཚུལ་ལ་བརྟགས་
དགོས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། ཆོས་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་དང་རྒྱགས་བསྟན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་མཆོན་ནས་
སྟོན་ལ། ཞེས་མཆོན་བྱ་གཞི་ཤེས་ལ་དངོས་བསྟན་དང་རྒྱགས་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པར་
གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱུ་༡༠༩ གཤམ། ཆོས་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི། མི་

ཏྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་དང་འུགས་བསྟན་གཉིས་
 ཀའི་སྒོ་ནས་མཆོན་ནས་བསྟན་ལ། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་
 ཏྲགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེའི་
 འུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༩༣ ་།
 ལས། དང་པོ་ལ་ཆོས་དགྲ་ལས། དང་པོ་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་
 སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་
 རྫོགས་པའི་མཐུན་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་རྗེས་ནི་བ་བྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི། སེམས་
 བསྐྱེད་བྱང་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་མཐུན་པའོ། །གསུམ་པ་འབྲས་
 ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མིན་པས་དེ་ལ་རིང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཆོན་
 མར་འཛིན་པས་བཅེངས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རུས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་
 འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་རིང་བ་མིན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱང་
 ཅན་དང་ལྡན་པའི་མཐུན་པའོ། །ལྔ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་གཞིའི་གནས་
 འུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འཛིན་པས་བཅེངས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱར་
 གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །དུག་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པས་མཐུན་པའོ།
 །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོགས་པ་ནི། གསེར་བློང་རང་འུགས་ལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་
 མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་ཞེས་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་སྐབས་
 གསུམ་པ་༤༥ ་། ལས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་རིང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཉི་བར་
 བསྟན་པ་དང་། བསྟན་པ་དེའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་
 ཡུམ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་དེ་རིང་བར་བྱུང་བ་སྟེ་མེད་

དེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་ལུགས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་
སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་དེ་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པས་སོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྦྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྦྱལ་བའི་དངོས་པོ་རྟ་སྒང་
སོགས་སྒྲུང་བ་ལ་སྦྱ་མའི་རྟ་སྒང་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་བདེན་པར་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྒང་གི་
དངོས་པོ་མཛོན་པར་ཞེན་སྟོབས་ཀྱིས་རྟ་སྒང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྒྲུང་བ་བཞིན་
དུའོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིའི་རྒྱུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སོགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་གྲོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་བཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་ཞེས་རྒྱུ་སྒྲུང་དུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་འགྱུར་རྟེ། བྱང་སེམས་རྣམས་
ལ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡུམ་དེ་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་
སྟོས་བྲལ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་པའི་མཚན་མ་
བསལ་བ་སྟེ་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྦྱ་མ་མཁན་
ཞེས་སོགས་སྒྲུང་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྦྱར་རོ། །ཤེར་སྟོན་དུ་སྦྱ་མ་སྦྱ་མའི་ལྟ་མོ་བས་བདེན་
པར་བརྩམས་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྦྱ་མ་མཁན་གྱིས་རྟུན་པར་ཤེས་པའི་དཔེར་བཤད་དོ། །རྟགས་
ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དུས་རིང་མོ་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་ཞིག་ནས་ཕྱིའི་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགྱུ་བར་བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་ཏེ་
ལྡན་ཞིང་། ནང་གི་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་
པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་སྟོམ་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །ལན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟུན། ཡུམ་སྟོས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་སྟོས་སྟོས་

བྲལ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཡོད་པས་ཉེ་རིང་གི་བྱང་པར་བྱལ་ཅེས་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་
 གསེར་ཐོང་སྐབས་དང་པོ་༡༩༥༥ གཡས་། རྩལ་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི།
 གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་
 པས་མཐུན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་འདི་གཉིས་པ་བཞེན་ནས་གཉེན་པོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱལ་པར་འདོད་དགོས་སམ་
 ལྷམ་སྟེ་དབྱེད། ཡང་ན། ལྷར་བཞད་པ་ལྷར་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱལ་ཡང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་མཐུན་
 པ་དེ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་མཐུན་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གསེར་ཐོང་སྐབས་
 དང་པོ་ལས། རྩལ་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པའི་མཐུན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 འགལ་ལོ་སྟམ་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་ཞུས་
 པ་ལྷར་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱལ་
 ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་
 བརྗོད་དོན་མེད་དོ་སྟམ། གསེར་ཐོང་སྐབས་དང་པོ་༡༩༥༥ གཡས་། རྩལ་པ་གཉེན་པོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་
 པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པས་མཐུན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་
 གིས་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་

གནས་སོ། །མདོར་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཕྱ་མོ་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཕྱ་མོ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་
སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མ་
བྱེད་ཀྱང་ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་
པའི་བྱེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་༣༥༣ ་ལས། སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་ན་༡༠༧ ་ལས། དང་པོ་ལ་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་ལམ་ནི། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་བློ་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་
སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ། །སྟོང་རྗེས་ནི་
ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ནི་བའི་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མདོན་རྟོགས། དེ་གཉིས་ཀ་ས་དང་
པོ་ཡན་ཆད་ནས་སོ། །ཤེས་པས་ཞེས་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་ལ་
སྤར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྟོན་མཐོང་བ་
དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོར་བའི་སྟོན་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་
དམ་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་གང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འདྲིན་གྱིས་བཅིངས་པའོ། །ཐབས་
ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་པའོ། །མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་

ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ལམ་ཤེས་གྱི་སྐབས་ལ་དོགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དག་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྲུལ་བདེན་འདྲིན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་ཤིང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པས་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་༣༡༣ ་ ལས། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། ཤེས་པས་སྤྱི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞེ་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། སྤྱི་མཐའ་ཞེས་ཞེ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་༣༢༠ ་ ལས། གཞུང་དོན་ནི། སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་མཆོན་འདྲིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྤྱི་མཐའ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འདྲིན་གྱིས་བཅིངས་པ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གྱི་

མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་གང་ཞིག་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱང་ཉིད་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། དེ་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་དང་པོའི་ས་མཆོམས་ཐེག་
དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་
མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིར་གང་དབྱུད་པར་བྱ་བ་ནི། གླུ་བས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་བསྟན་པའི་རྩ་
འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན། ༡གསེར་ཐེང་ལས། དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་གཉིས་
སྤང་གཉེན་ཡིན་པས། ཞེས་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་གཉིས་སྤང་གཉེན་དུ་གསུངས་པ་
དང་། ༢རྣམ་བཤད་༡༠༡ ་ལས། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་
རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ༣ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་གཉིས་གང་ཟག་གང་གི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱུད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། སྤང་གཉེན་དུ་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། མདོ་ལས། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་དང་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ལ་རྣམ་པར་བཞག་
པས། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུན་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐུན་པར་
བཞེད་པས། ལམ་ཤེས་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་ཤེས་སྤང་བྱར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
དོན་བསྟུས་སྟོན་མེ་ལས། ཐོས་བསམ་དུས་སུ་འབྲས་བྱ་དང་། །རྒྱ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དག་ཏུ། །གཏན་ལ་པབ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ནི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སུ་བཤད་པས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་སྤང་གཉེན་དུ་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་། འདི་ལྟར་
དོགས་ཏེ། ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱར་བྱར་ན། སྤྱང་
རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མར་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་མན་

དག་དང་པོ་བཞི་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ་དེ་
དག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དེ་དག་
དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ཏེ་སྤང་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་པན་འདོགས་བྱ་འདོགས་
བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན། དེ་དག་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་དག་རང་དོན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསམ་བས་ཟིན་པས་གོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
བྱར་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་སྤང་བྱར་འདོགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདིར་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་
རི་ལྟར་འདོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གསེར་སྤང་ལས། སྤྱད་བྱའི་ལམ་དུ་ཆད་མར་འདུ་ཤེས་པ་
ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཆད་འདིན་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྤང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་གསུངས་པས། སངས་
རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་ཀྱང་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ།
གསེར་སྤང་ལས། བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱུ་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་
གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ཡང་སྤང་བྱའི་སྒྲོན་ས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་
གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ནི་གཞི་ཤེས་བཏགས་པ་བ་དང་དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
ཤེས་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །ཞེས་
དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་མཆམས་སྐྱར་དུ། ལམ་ཤེས་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་འོག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། སྐབས་གཉིས་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་

འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སུ་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་
བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་བ་སྤངས་བ་སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས་པས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་གམ་དེའི་རྒྱར་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསྐྱེས་
པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་སྒྲིན་དུ་འགོ་བས། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་
རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་བ་སྤངས་བ་སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདིར་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་བསུ་བ་ལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་བཙུགས་
མ་མ་ཡིན་བ་སྐྱེ་བ། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་
དེའི་རྒྱད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་
བ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་སྤུག་
བསྐྱེལ་ལས་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་གསར་དུ་ཐོན་མ་ཐག་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་རྗེ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་མཆུངས་
ཏེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོང་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ཡིན་པས་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་
དགོས་ལ། གཞན་སྤུག་བསྐྱེལ་ལས་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་གསར་
དུ་ཐོན་པ་ན་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། སྟོང་གཞན་ཞིག་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་
སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་རྗེ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་མེད་པས། མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དགོས་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་
 གོང་དུ་གཞན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཙུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་དགོས་ཀྱང་
 དེས་རང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཙུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་མི་དགོས་ཏེ་དེ་
 ལ་ཙུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་དགོས་ཤིང་། གཞན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྱལ་
 འདོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཙུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་དུ་
 ཞུགས་ཞེས་པའི་ལམ་དེ་ཡང་ཐར་པར་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞུགས་
 པ་ལ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཙུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
 གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་མིན་ལ། གསེར་སྤྱོད་དང་།
 རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པས་གསེར་སྤྱོད་ལྟར་ན་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་
 དེ་གཙོ་བོར་བྱངས་སུ་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་
 ཤེས་བྱང་སེམས་དང་། རྣམ་མཐེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། མཐེན་གསུམ་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པའི་དོན།
 ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཐེན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་
 དགོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། དེས་ན་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་
 གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐེན་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་
 པ་གསེར་སྤྱོད་གིས་མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགོངས་པ་སྤང་
 བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། གསེར་སྤྱོད་ལས། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་
 སྤོང་སྤྱངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་བ་ལམ་སོ། །ཞེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་ཉེ་ཆེ་བའི་
 མཐེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་
 བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཡང་གསེར་སྤྱོད་ལས། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་

དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཆོམས་དེ་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ས་
མཆོམས་ཡིན་པའས། སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་རམ་ཤིང་ལྷན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བྱའོ། །གཞི་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོག་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་གསེར་
ཐོང་ལས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་འགོག་པར་མཛད་དེ། ༡ བྱང་ཕྱོགས་
སོ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། ༢ ཐེག་ཆེན་དང་
ཐེག་དམན་ཆོག་སྟོར་གཉིས་ལ་བྱབ་བྱེད་མཐེན་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱབ་བྱ་ཐེག་
དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐེན་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ༣ དེ་གཉིས་ལ་ཉར་ཞིར་བྱིད་
པ་དང་ལྷག་བསམ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་འཛིག་ཉན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྟོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་གོ་གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་
གསེར་ཐོང་༡༥༡༩ ་ཡས། རྣམ་མཐེན་དང་ཙ་བའི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བསྐྱུས་པ་ལམ་
ཤེས་དང་ལ་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཡིན་
འོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ། །ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་ཐོང་སྐབས་བཞི་པ་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
འབའ་ཞིག་དང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་ལམ་དེ་
དང་དེ་དག་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་སྟོམ་པ་དང་སྐྱེད་པར་བཏགས་ཏེ། ཞེས་དེ་དག་དང་རྟོགས་རིགས་
མཐུན་པའི་ལམ་སྟོམ་པ་དང་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་མིན་པས་
སྟོན་མེད་དོ། །རྣམ་བཤད་༡༠༣ ་ཡས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་
ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་གསུམ་དང་། འགྲེལ་

རྒྱུད་གི་ཡུང་གཉིས་དང་ས་ནས་བསྐྱབས་པས་རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་དང་ལམ་ཤེས་དོན་གཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་དང་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་
 འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བྱང་
 བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བྱང་བར་མེད་དེ་གཞི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་
 ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་
 རྒྱུད་ལ་ལྟན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས།
 མདོའི་སྤྱིང་གཞིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
 ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
 བས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་བ་དུ་མ་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་
 དམན་སྟོབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་
 ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་ཡིན་
 དགོས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཞེ་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུད་དང་
 པོ་དེས་གཞི་ཤེས་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རྣམ་བཞག་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་རྟོན་ལ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་བའི་རྟོན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས། རོང་
 རྟེན་པས་ཡང་ན་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་
 བསྟོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་འགོག་པ་ལ། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བསྟན་
 བཅོས་དེ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་བསྟན་ན་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་

གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡོད་དགོས་ན་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་གཉིས་འོང་བ་ནི་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས།
རྗེས་སུ་བརྒྱུད་རྒྱུའི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཐབ་མོའི་སྟོང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
གཉིས་ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བས་ཐལ་ཆར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཐབ་སྟེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གི་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་གི་རང་གི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་དགོས་
པས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་ཉན་རང་གི་རིགས་
ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བའི་ཐབས་སུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་
པ་ཡིན་གྱི། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་
བཞག་ནས་དེ་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་
མིན་ནོ། །ཀླུ་བཤད་༢༥༥ ་ལས། ལྷ་རྩལ་གི་མཐའ་འཁོར་བས་བསྟུས་པའི་ལས་ཉོན་
གི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་མཆམས་སྟོར་བའི་རྟག་པའི་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡིག་ཆར། གཞན་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གི་སྟོང་མཐའ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལྷ་རྩལ་མཐོང་ཐ་མལ་པ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྲུང་བསྟེན་གསལ་ནས་
འདིར་བསྟན་སྟོང་ཞེའི་མཐའ་དང་། རྟག་ཆད་གི་མཐའ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅེས་སོགས་
གི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་དང་། རོ་བོར་གྲུབ་ཆད། དེ་དག་ལ་ཡིག་ཆ་ལས་ཞིབ་གསལ་གང་
གསུངས་ལྟར་སོགས་གི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་གང་ཅུས་ཤིག་འབྲི་བར་བྱེད་

བ་ལ།རྣམ་བཤད་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུང་བའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བར། ཤེས་རབ་གྱིས་ཚུ་རོལ་
 གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་སྤྱིང་རྗེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་
 དུ་ཉག་པ་དང་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་སྲིད་པ་དང་
 ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་ཞིའི་དོན་
 རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།འདིའི་སྐབས་སུ་སྲིད་ཞིའི་དོན་དང་དེའི་མཐའ་གནས་ཚུ་ལ། མཐའ་
 དབྱུང་བ། དངོས་དང་དངོས་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 བོ། འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དེ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་
 དང་། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
 ཞིའི་མཐའ་དང་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
 སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དོས་བཟུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རང་རེའི་
 ཡིག་ཆར། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་དང་། དམན་པའི་སྤང་འདས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་ཞི་མཐའ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་འཁོར་བ་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བ་པོའི་
 རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱག་བདེན་གང་ཡིན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལམ་
 འཁོར་བའི་དོན་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ཡིག་ཆར། གཞན་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་
 མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཞེས་དང་།
 མཁས་བྱུང་ལྟེ་ཀ་ཆེན་ལེའུ་གཉིས་༣༥༣ ་ལས། དེས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིར་
 ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཉི་བར་སྤང་
 བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པས་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །དེས་ན་འདིའི་སྐབས་
 སུ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ། འཁོར་

བའི་མཐའ། དངོས་པོའི་མཐའ། རྟག་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་དུ་ཆོས་རྩེ་
གསུང་རྒྱན་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་ཡང་འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱན་
གྱི་ཆ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལས་འཁོར་བའི་དོན་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རོན། འཁོར་བ་པོ་ཡིན་ན་འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་
རྒྱན་གྱི་ཆ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་དང་། འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱན་གྱི་ཆ་ཡིན་
ན་འཁོར་བ་པོ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པར་ཐལ། གོང་གི་གསུང་རྒྱན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་དབང་གིས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཙུ་
བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་མིར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དེ། འཁོར་བ་དང་འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་
སྒྱུར་བའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་
པར་ཕྱིན་ལས། ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བྲབ་ཟེར་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་དབང་གིས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཙུ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་མིར་
ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དབང་གིས་རང་
དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་མཐོའི་ལུས་
ཉོན་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལན་གང་འདེབས་དབྱུང་
དགོས་པ་མ་ཐད། རྣམ་བཤད་ལས། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བས་བསྐྱུས་
པའི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་རྟག་པའི་མཐའ་འགོག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། བཤ་ཆེན་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་ལས། འདིར་བསྟན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བའི་མཐའ། རྟག་མཐའ་
རྣམས་དོན་གཅིག །དཔེར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལུན་རིང་པོར་ཉིང་
མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་ཆར། གཞན་ཡང་། ལས་

དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉལ་ས་སྒྲ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ངེ་ལྟར་འབྲེལ་ཞེ་ན། རྣམ་
 བཤད་སོགས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་སྲིད་པའམ་འཁོར་བའི་སྒྲ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
 སྲིད་པའམ་འཁོར་བའི་དོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པས་སྲིད་པར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ་འཁོར་
 བས་བྲལ་བ་མ་བསྟན་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
 སྲིད་མཐའ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། གོང་གི་སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་སྲིད་པའམ་འཁོར་བའི་ཆད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 འཁོར་བ་ནི་འཁོར་བ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འཁོར་བ་པོ་འཁོར་བ་ཡིན་
 ར་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་བ་དང་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱ་དང་ལེན་པ་པོ་སོ་སོར་མི་རུང་བར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་རིམ་སོགས་སུ་འཁོར་པོ་དང་མགོན་པོ། འཁོར་བ་དང་
 མགོན་ཁང་སོགས། དཔེ་དོན་སྒྲར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་།
 འཁོར་བ་ཞེས་པ་འཁོར་བ་པོའི་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱའི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་དུ་
 བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་པོས་ལས་ཉོན་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱག་
 བདེན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འཁོར་པོ་རང་
 ཉིད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་སྟེ་དེ་སྤངས་པ་ཙམ་
 ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འཁོར་
 བ་སྤངས་པར་བཞག་དགོས་ན་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྒྱ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱག་བདེན་སྤངས་
 པ་བཞག་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ལྟག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཆན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མདོར་ན་འཁོར་
 པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པས་བྲལ་སྟེ། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་པོའི་ཉེ་

བར་སྒྲུང་བྱ་ཅམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གི་སྲིད་མཐའ་ལས་འཁོར་བའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། ལས་ཉོན་གིས་
འཕངས་པའི་འཁོར་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་དང་། དེ་
ལ་གནས་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་གནས་པའི་དོན་
རོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་༣༡༡ ་ལས། གཞན་ཡང་། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་བྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། སྐབས་འདིར་འཁོར་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་ན། རྒྱ་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྦྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་
བའི་བཅིངས་བ་ནི་འཁོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །རང་ཉིད་གིས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་
བ་དེ་སྲིད་ཏུ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་གནས་བ་ཡིན་
རོ། །འོ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཞེ་མཐའ་ནི། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། དམན་པའི་མུང་
འདས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞེ་མཐའ་དང་། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར།
ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱན་ཆད་བ་སྟེ་དེ་སྤངས་བ་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མུང་འདས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཞེ་མཐའི་དོན་དང་། འདིའི་སྐབས་
སུ་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ། བ་རོལ་གི་མཐའ། མུང་འདས་གི་མཐའ།
དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ། ཆད་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག་། སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཞེ་མཐའ་
གནས་ཚུལ་ནི། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། དམན་པའི་མུང་འདས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞེ་མཐའ་དང་། དེ་ལ་གནས་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་ཞེ་མཐའ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། རང་ཉིད་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་

ལྷན་ཆད་པ་སྟེ་དེ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་པར་འཛིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་འདིར་བསྟན་
 གྲུབ་རྗེས་ལ་ལྷོས་པའི་ཞི་མཐར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སྐབས་
 འདིར་བསྟན་གྱི་ལྷན་རྗེས་ལ་ལྷོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་དོན་དང་དེ་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 བ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བའི་ཚུལ་དུ་རང་གིས་ཉོགས་པ་ཙམ་གྱི་
 གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཚོས་ཅན། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་
 མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་བད། སྟོང་
 རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་པར་འདོད་པས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་
 སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། བྱང་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་སྤང་བྱར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེར་ཐལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ཐོབ་འདོད་
 ཅིང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཡང་། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
 འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡིག་ཆར་
 སྲིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་རྗེ་ལྟར་འགྲེལ་ཞེ་ན། རྣམ་
 བཤད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། བྱང་ཐང་མཆན་འགྲེལ་ ༣༥༩ གྱུ་ལས། ཉན་རང་
 འཁོར་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་སྐྱར་བ་ནི། འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་
 ལ་སྐྱར་བ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མ་བད་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་
 ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། ཞེས་པའོ། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་པར་བྱིན་སྐྱི་དོན་ལས།
 དེས་ན་སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་པར། སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་སྲིད་ཞིའི་མཐར་གནས་

པར་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། རང་དེའི་ཡིག་ཆར་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་
ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་
བཞག་པ་དེ། འགྲེལ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་རིང་བར་སྐྱར་
བས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་བཅེ་བ་དང་ཤེས་
རབ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་
བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་
གྱི་དོན་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡིག་ཆའི་དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་སྟོང་རྗེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ།
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་
བས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་འགྲེལ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཡིག་ཆས་ཀྱང་སྟོང་བཅེ་བ་
དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་བཤད་
ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་ནི་གཅིག་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཀྱང་རྫོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་སྟོང་རྗེ་ཉིད་ལ་བཤད་
པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་ཡིག་ཆ་དང་
མཚུངས་ན། རྣམ་བཤད་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱ་
མཆོན་སྒྲ་མ་གཉིས་གོ་ལྟོག་ནས་སྟོར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྲིད་

མཐར་གནས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་སྟེ་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཤེས་
 རབ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ངེས་པར་གོ་ལྟོག་དགོས་པར་བཤད་པ་གཞུང་འདྲིའི་སྐབས་ཀྱི་
 དོན་མིན་པར་མེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚས་ཅན། སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོང་མཐར་གནས་པར་སྐྱབ་མི་
 ཅུས་ཏེ། སྐབས་འདྲིར་བསྟན་གྱི་སྟོང་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བར་མེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལེགས་བཤད་གསེར་
 བློང་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྟོན་མི་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ངེས་པར་གོ་ལྟོག་དགོས་པར་
 མེ་ཉིད་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པར་སྟོང་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་
 ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་འབྲེལ་ན་གོ་
 རིམ་སྤར་ལྟར་འབྱུང་བར་མེ་ཉིད་གསུང་སྟོས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་
 ལྟམ་མོ། །སྟོང་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཁོར་འདས་ལ་གནས་
 པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐུང་ཞིག་དབྱེད་ན། འོ་ན། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ཞི་མཐར་གནས་པར་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 རྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཞི་མཐར་གནས་པར་
 སྐྱབ་དགོས་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡང་ཞི་མཐར་གནས་
 པར་འབྱུང་བ་དང་། བདག་མེད་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཞི་མཐར་གནས་པར་སྐྱབ་དགོས་ན་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་བདག་མེད་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བ་དང་ཡང་ན་ཞི་མཐར་མི་གནས་

པར་འགྱུར་ཏེ་ཞི་མཐར་གནས་པ་དང་དེ་དག་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིར་རྗེ་
དང་སློན་ལམ་སོགས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ཐབས་སུ་ཤེས་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་བྱ་དགོས་པ་དང་། འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་བཏེ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དངོས་
ཟིན་གྱི་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་ནི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤ་ཆེན་
བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་སྤྲད་རོ། །གོང་དུ་ཡིག་ཆས་བཀག་
པ་ནི་སྤྱིར་བཏེ་བ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་བྱད་པར་མ་
བྱེ་བ་ལ་བཀག་པ་ཡིན་རོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་
བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱིར་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་
ཀྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་དག་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་སྟོས་
པའི་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །གསུམ་
པ། དངོས་དང་དངོས་མེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་དང་། འཁོར་
བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་དབང་གིས་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱན་ཕུང་པོ་རྒྱན་ཐུན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏྲག་པ་སྟེ་ཡོད་པ་དང་།
འཁོར་བའམ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱན་ལོག་པ་སྟེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆད་པ་སྟེ་མེད་
པའོ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའ་སྤྱང་༣༥༥ ་ལས། དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་
འཕགས་པ་གཞི་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། ཆོས་བདེན་འཛིན་
གྱི་ས་བོན་རྒྱད་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་སོ་བ་ཏུ་མཆོན་འཛིན་
མཛོན་གྱུར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོན་འཛིན་གྱི་ས་

བོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་
 འཛིན་གཞི་ཤེས་བྱ་ཞིང་། ཚོས་ལ་མཚན་འཛིན་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་མཚན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་
 ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཁོ་རང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་ག་ལ་ཡིན། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཚོས་ལ་མཚན་འཛིན། གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་བཞིན་
 མེད་ཏྟགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཉན་
 རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པས། ཉན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བཅས་
 པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་
 ༡༩༣ ་ཤེས། གསུམ་པ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མིན་པས་དེ་ལ་རིང་བ་ནི། ཤེས་
 བྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པས་བཅིངས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རུས་
 པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་རིང་བ་
 མིན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་ཅན་དང་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། །ལྔ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་ནི་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་འཛིན་པས་བཅིངས་
 པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤོང་བྱར་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན།
 སྐབས་འདིར་གང་ལ་ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པའི་ཡུམ་ནི། གསེར་སྤོང་ལས། འདིར་ཉེ་རིང་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུད་སྟེ་ཆོགས་བཅད་འདིས་ཟིན་པའི་ཡུམ་
 དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་མདོ་འབྲེལ་ཐབས་ཅད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་སྐབས་
 འདིའི་ཡུམ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་
 ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་༢༦༩ ་ཤེས། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གནས་
 སྐབས་རིགས་ངེས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་

རང་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས། འབད་པས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབས་ན་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རིང་དུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གང་ལ་ཉི་རིང་དུ་འཛིན་ག་
པའི་ཡུམ་ནི་འབྲས་ཡུམ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་སོ། །རྟོགས་སྤང་ལས་ཀྱང་། གསེར་ཐེང་དང་
འབྲ་བར་བྱང་སེམས་དང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ལ་བཞེད་དོ། །འདྲིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅིངས་པའི་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་༤༦༥ ་ཉེལ་ས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་
ནི། གཞི་དང་ལམ་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་
འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་པབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྤྱིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་
དོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེས་གཞི་དང་ལམ་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་
བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་སྟེ། བདེན་པར་འཛིན་པའམ་ཁས་ལེན་
པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་པའི་དོན་དུ་གཞུང་འདིས་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་གཏན་ལ་མ་པབ་པར་མ་ཟད།
བསམ་བྱུང་དང་། ཐོས་བྱུང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་པབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གིས་གཏན་ལ་མ་པབ་ཀྱང་། ཐོས་བྱུང་
གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཅུམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས།
སྤྱིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་པ་ཡིན་ཡང་། གཞི་དང་ལམ་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་མ་
བྱུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་འདའ་བ་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱིར་དེ་ནི་སྤར་ཆོས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་པབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་
མའི་སྤྱི་དོན་དུ། ཇི་སྟེན་ཕྱང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྟེན་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་དོན། ཇི་སྟེན་ཕྱང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་

ན་མ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བར་ཡོད་ལ། ཞེས་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པའི་དོན་ནི། ན་མ་བཤད་སྤྱང་པོའི་རྒྱན་
 ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་ན་མ་བཤད་ཀྱི་ཕུང་དེ་ཉིད་
 ཞེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་མཛད་སྐབས། དེས་ན་རིན་
 ཆེན་སྤང་བའི་ཕུང་དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་རར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བ་ཡོད་
 དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་ན་མ་བཤད་སྤྱང་རྒྱན་ལས་གསུངས་
 པ་དེ་དག་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །གཞན་
 ཡང་། སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་དུ། སྤྱང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་དེ་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་
 ན་མ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་སུ་
 ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཐུབ་སྟེ། ན་མ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་
 ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་ཐུངས་སུ་མཛད་པ་ལ་དབགས་ན། ན་མ་བཤད་ཀྱི་ཕུང་དེས་
 བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་གསུངས་པ་འབྲེལ། །དེ་ཡང་། སྤྱིར་
 བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་གཞི་ཞེས་ལ་གཞི་ལམ་ན་མ་གསུམ་བདེན་ཞེན་དུ་འདོད་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། སྤྱང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པ་ཡིན་ན། དེ་
 ལྟར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པའི་ཚུལ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་དང་། ཀྱན་
 བརྟགས་ཀྱིས་བཅེངས་ཚུལ་གཉིས་ལས། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་
 ཕུང་བ་ནི། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པའི་དོན་དང་། བདེན་འཛིན་ཀྱན་
 བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་ཞེན་དུ་འདོད་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་རྒྱད་

བཅེངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་གཞི་ཤེས་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པ་ཡིན་ན། ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་མེད་དེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་
སུན་སྦྱང་བའི་གང་ཟག་གི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་
གྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་ཞེན་དུ་འདོད་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ན། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་
གཉིས་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདིར་བདེན་ཞེན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱན་བརྟགས་གྱི་ཞེན་
པ་ཁོ་ན་མིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་དང་ལམ་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་བརྟགས་པ་ན། བདེན་
པར་མ་བྱུབ་པ་རྟོགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་སྒྲིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བདེན་ལྷོང་དུ་
མ་རྟོགས་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བདེན་ཞེན་ནི་
ལྷན་སྐྱེས་གྱི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྦྱང་
བར་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་ངག་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་རིམ་ཅུམ་སྒྲིམ་ཀྱང་། དུགས་གྱི་ཞེན་པ་
བདེན་པར་འཛིན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་
ཅད་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན། མཆན་མར་དམིགས་པ་དང་བདེན་པར་
ཞེན་པ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་ཏེ། འདིའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལས། ཤེར་བྱེན་ལ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བགྱིད་ན། ཤེར་བྱེན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར་རིང་བར་འགྱུར།
ཞེས་མཆན་མར་དམིགས་པ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་།
གསེར་ཐེང་ལས། དེ་ཡང་མཆན་མར་དམིགས་ཤིང་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སམ་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཆན་མར་ཞེན་པ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་
བཤད་༢༥༩ གྱི་ལས། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱེན་དེ་ནི་བྱིད་
ལ་རིང་བ་སྟེ་གཞི་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་མཆན་མར་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་ཡུམ་
བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་

བ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གནས་ལུགས་
མི་ཤེས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོས་པའི་མཆན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས་
སོ། །ཞེས་མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས། གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་བདེན་ཞེན་དང་མཆན་མར་དམིགས་པ་གསུངས་པས། གང་ཟག་གིས་བདེན་
པར་ཞེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། གོང་དུ་སྟོས་པའི་མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་༡༩༡༡ ༽ལས། བདུན་པ་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི། གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་པ་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
གང་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དེ། དབྱེ་ན་བཅུ་ལྟོ། །འདི་ཁ་ཅིག་སྒྱུར་ལམ་
དུ་འདོད་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པ་སྒྱུར་བ་དེའི་མཉམ་
ཉིད་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྫོམ་པ་འགོག་
བྱེད་དེ། དབྱེ་ན་སྒྱུར་བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྫོམ་མེད་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ལྟོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༠༩ ༽ལས། བཞི་པ་ལ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་དང་།
འཛིན་སྟངས་དང་། འབྲས་བུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱང་པར་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། རོན་དམ་པའི་སྟོད་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་།
དབྱེ་ན་བཅུ། འདིར་བྱང་གཞིའི་སྒྲོན་སྒྱུར་ལམ་དང་སྒྱུར་ཡང་། ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་
ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཆན་མཆོན་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་
འགོག་པ་སྒྱུར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་སོ། །སྟོག་པས་དབྱེ་ན་བཞི་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བདུན་པ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ས་མཆོམས་ནི། གསེར་བླང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་
ལས་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་
ཆ་སྐབས་གསུམ་པའི་སྟེ་དོན་༣༩༡ ༽ལས། དེས་ན། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་མཆན་

མཚོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེན་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
ནས་རྒྱན་ཐའི་བར་དུ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་
༡༩༡ ་ལས། འབྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྟགས་བསྟན་
ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་ཅེས་བྱང་དོ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་རྣམ་བ་བཅུའོ། །རི་
ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །བཅུ་པོ་གང་ཞེན། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་
བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱབ་པ་རང་
དབང་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༩༢ ་ལས། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྦྱོར་
བ་འདི་དག་རི་སྤྲོད་གཞིའི་ཆོས་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་རི་མ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་དགོས་པས་
ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་མིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་དག་སྦྱ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་དང་།
སྒོ་བ་དཔོན་གཉིས་ཀས་བསྒྲོམ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་བཤད་པ་དང་།
འགལ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲོམ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་སྦྱས་པ་
དང་། དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར་དོ། །དེ་བས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྦྱོང་བའི་གཞི།
གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་གཏན་
ལ་ཕབ་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྦྱོང་བར་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་

ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲོམས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་གཞི་ཤེས་མཚན་
 འཛིན་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲོམས་པར་མཚན་འཛིན་
 དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་
 ཡིན་ན། སྒྲོར་ལམ་གྱིས་བྱུང་བ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡིན་པ་གསལ་
 བར་གསུངས་སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༩༡༩ ༽ལས། དགུ་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དངོས་
 བསྟན་མཐོང་ལམ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གསར་མཐོང་གང་
 ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོ་འདོགས་སོ་
 གཉིས་ནི། དཔེར་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱེལ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་
 དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དོན་དམ་པར་རྟག་པར་འཛིན་པ་
 དང་དོན་དམ་པར་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ལམ་གྱི་བདེན་
 པ་དོན་དམ་པར་ངེས་འབྱེན་དང་། ལམ་བདེན་དོན་དམ་པར་ངེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་
 པའི་བར་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མཉམ་གཞིག་གི་ངོར་འཛིན་ཚུལ་
 ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་དུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་༢༧༩ ༽ལས། དོན་ནི་དོན་
 དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞིགས་ངོར་སྤྱོད་བཞུགས་ལྟར་མི་སྤང་ཞིང་གཉིས་སྤང་
 ལུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ལ་ཡང་ལྟན་སྐྱེས་
 ཡོད་མེད་དང་། ལམ་བདེན་དོན་དམ་པར་ངེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་
 ཡིན་མིན་སོགས་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་
 པ་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་བློང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ར་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མཉམ་བཞག་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོར་སྤྱག་བདེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པར་

འཛིན་པ་ནས་ལམ་བདེན་ངེས་འབྱེན་དང་ངེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ངོར་ཡོད་པར་འཛིན་
པའི་བར་གྱི་མཐོང་སྤངས་བདེན་འཛིན་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལས་བསྒྲིག་པའི་དོན་ཡིན་
པ། རྣམ་བཤད་༤༤ ་ཧེལས། དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྤྲས་
བརྗོད་པ་ལྟར་མི་སྤང་ཞིང་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་
གནས་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི། གོ་སྤྲ་བས་དེ་ལྟར་བྲས་ཀྱི། དོན་ནི་འདིར་བཤད་
པ་ལྟར་ཀུན་ལ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཤེས་སོ། །དོན་བདུན་ཅུའི་དེ་ནི། རང་གི་བྲལ་
བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདའ་བྱའི་བསྒྲིག་ཟླ། སྤྱག་བདེན་
རྟག་པར་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཏུ་འཐད་དོ་སྤྲམ་དུ་འཛིན་པ་ནས། ལམ་བདེན་ངེས་འབྱེན་མ་
ཡིན་པའི་རང་རྒྱ་བར་འཐད་དོ་སྤྲམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༤༥ ་ཧེལས། གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དེ་སུའི་ཞེན། ཉན་
ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིའོ། །དེས་ན་སྤྲོང་ཞོས་བལྟས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ།
མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་ཡོད་པར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་བསྤྱར་ནས་དེའི་
རྗེས་སུ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་འདོད། ཅེས་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་ལས། བརྒྱད་
སྟོང་པའི་ལེ་འུ་བརྒྱད་པའི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལེ་འུ་དགུ་པའི་ཆོས་
གང་ཡང་བསྒྲོར་བའམ་ལྷོག་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
འདི་ལ་རྣམ་མཐུན་ལ་སྤྱབ་པའི་ཞེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁས་
རྣམས་ཀྱི་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩོ་བོ་མདའ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སོགས་
ཀྱི་སྤྱད་པོའི་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཨ་ཉིའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཆོག་གི་དོན་ཡིན་
ནོ། །འདི་མཐོང་ལམ་གསུམ་གྱི་དམའ་ཞོས་ཡིན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་

གི་མཆོག་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་ལ། གཞན་ཡང་ཨ་མ་རས་བན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་སྒྲས་གང་སྤྱད་དེས་པས་རང་རྒྱལ་སྤྱད་ཟེར་བ་ན་འོན་ཀྱང་སྤྱད་
 དུ་རང་རྒྱལ་མེད་པ་བྱས་པ་ན་ཉན་ཐོས་བཞད་པས་དེ་ཡང་བཞད་ཟེར་རོ། འོན་དེ་གཉིས་
 ལས་ལ་བྱད་མེད་པས་འབྲས་བྱ་ཡང་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱད་
 པར་བཞད་པས་སོ་བྱས་པ་ན་བན་རྒྱུ་དག་རྒྱགས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ཨ་མ་ར་དཔོན་སྒྲོ་བ་
 གཉིས་ཀའི་རང་མཆོན་བསྒྲགས་པར་སྤང་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གསེར་སྤེང་དུ་བྱངས་
 པའི་རྒྱན་སྤང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་རྒྱན་སྤང་སྡེ་དག་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་
 ཕྱིན་ཆ་ལོག་བྱངས་༡༥ ་ཡས། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ལེའུ་དགྲ་བ་ནས། རབ་འབྱོར་ཆོས་གང་ཡང་
 བསྐྱོར་བའམ་ལྟོག་པ་མེད་དོ། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་
 པའི་བར་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྒྲོ་བ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱིང་
 རེས་ཞེ་ལ་མི་གནས་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་
 ཉིད། མི་མ་ཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། སྦྱོར་དང་དེ་ཡིས་མཉམ་ཉིད་དང་། ཉན་
 ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྫོང་བའི་དཔོན་པོ་དེ་ན་ཤྱིས། སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་
 དང་པོ་དང་མཆོག་པ་བྱེད་ཅེས་བ་དང་། གོ་མི་འཆི་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས། སོགས་
 སྤྱས་རང་རྒྱལ་བསྐྱུ་ཟེར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བཀག་ཚུལ་སོགས་གསེར་སྤེང་དུ་གསལ་
 ལོ། མདའ་ཞེས་པ་ནི། དེ་བ་ཐེར་སྒྲོན་པོ་ལས་བཞད་པའི་མདའ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། ཉ་རྟེན་སྤྱད་ཆ་༡༩༦ ་ཡས། རྫོང་བའི་དཔོན་པོ་པཱེ་ཏ་དེ་ན་ཤེ་མི་ཏ་ན་

རེ། ཨ་ཉིའི་སྤྱི་འདིར་སོགས་མིན་གྱི། མཆོག་ལ་འབྲུག་ཅེས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚོ་༡༠༩༥ ལས། གསུམ་པ་ནི། དངོས་བསྟན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཆོས་དགུ་པོ་དེ་
དག་གིས་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་
བསྟན་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་མཆོན་ནས་བསྟན་ལ། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་
བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་
ལམ་དེའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལམ་གསུམ་
ག་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟ་བ་ཅན་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་
མངོན་རྟོགས་ནི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་མ་ནི། ཐར་བ་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོམ་མི་
དགོས་ཤིང་། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ངེས་པར་སྟོམ་དགོས་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ། ཐབས་
ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟ་བ་ཅན་དང་། བལྟས་ནས་
འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྟོན་ན་མཐོང་ལམ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་དེའི་རིགས་འབྲའི་
སྟོམ་ལམ་སྟོན་པར་མི་རིགས་སོ། །ལམ་གང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
སྟོབ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་ན་སྟོམ་ལམ་བསྟན་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱར་མཐོང་ལམ་ཡང་བསྟན་
དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་འདའ་བྱེད་དང་། ཤུགས་
ལ་བསྟན་པ་ནི་འདའ་བྱའི་མངོན་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གཞག་གི་རྟོན་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་འདྲ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །སྤྱི་བ་
སྟོར་གྱི་དབང་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་གྱི། མཐོང་ལམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཐ་མ་
ཡིན་པས། དེས་ན་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་པར་བཤད་ཅིང་།
འགྲུར་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་སྟུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དོགས་

པ་ནི། མདོར་བསྟན་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པ་དང་།
 དེ་ཡིན་ན། སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱབ་བ་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཡིག་ཆར་སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་༢༢༡ ་ལས། གཞི་
 ཤེས་སྒྲུབ་པའི་མཉམ་ཉིད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་སྟེ་དོན་༣༤༡ ་ལས། གཞུང་དོན་ནི།
 རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་
 དྲུག་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཡང་འདའ་བུའི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བུའི་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
 ཏུ་ཡོད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བུ་
 དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་

རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་
བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདའ་བྱའི་
ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་བྱལ་མཛོན་སྤྱུང་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་
ལམ་ཡིན་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱུང་བ་གསུངས་ཏེ། མདོར་བསྟན་སྐབས་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་
རྒྱུ་ཏེ་ལས། གསུམ་པ་ནི། དངོས་བསྟན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བྱལ་
མཛོན་སྤྱུང་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས། ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱས་བཤད་སྐབས་
རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱུ་ཏེ་ལས། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། གཞུགས་
རྟོག་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།
བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས། བདེན་སྤྱིང་སྤྱོད་བྱལ་དུ་མཛོན་
སྤྱུང་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་
དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དཀའ་སྤྱང་བ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་སྤྱུང་རྟོགས་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱམ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༥༦ ་ཡས། དང་
 བོ་ལ་མཆམས་སྦྱར་ནི། སྦྱོར་བའི་སོགས་སོ། །ཅ་བ་ནི། སྦྱུག་བསྐལ་སོགས་སོ། །འབྲེལ་
 པ་ནི། འདིར་བསྟན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། བདེན་པའི་སོ་སོ་ལ་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་༡༩༦ ་ཡས། བདུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི།
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བྱད་པར་བ་དང་ལྡན་ཞིང་སྒྲོམ་བྱུང་གཙུག་པོར་གྱུར་
 པའི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་སྦྱོར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་ལམ་གསུམ་མཆོན་
 ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དང་ས་མཆམས་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
 ནི། འདི་དང་ཅེ་སྦྱོར་དང་མཐར་ཀྱིས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་སྦྱོར་མཐོང་
 སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དང་ས་མཆམས་བཞག་
 པར་བྱ་སྟེ། ཤེར་འབྱུང་ལྟ་བུར་ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། གསེར་སྤེང་
 པས་བྱད་པར་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ལྷག་སྟོད་ཆ་༡༩༠ ་ཡས།
 ཤེར་འབྱུང་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་དང་། གསེར་བྱད་པར་ལམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པའོ། ཞེས་པ་ནི་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་མཆོན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་ཆོས་པས། ངེས་འབྱེད་འདི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་ཆོས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སོམ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་
 པ་ཡིན་པ་སོགས་གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་སྤོང་སྐབས་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ལེགས་བཤད་

གསེར་ཐེང་༡༩༩༥ ལས། བདུན་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། བསྐྱུས་སྒྲོམ་
རབ་གྱུར་གང་ནམ་མཁུན་གྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་ནམ་བཤད་སྒྲིང་པོའི་
རྒྱན་༡༡༥ ལས། བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པའོ། །བར་
ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་། རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། འོ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་དངོས་
སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ ༥༠ ལས། ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་
བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་རང་འབྲས་
རྣམ་མཁུན་དངོས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་གྱི་སྒྲོན་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་
མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་ལེན་ལས་བྱུང་
བའི་རྣམ་མཁུན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་
ཉིད་ནི། ཡིག་ཆ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ ༩༩ ལས། རང་ལུགས་ལ། མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་
སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་
ཞིག་རང་གི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་
ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་བྱས་པ་ལ། །ཁོ་
ན་ལ། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་གཉིས་

གྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དོན་བདུན་ཅུ་༥༥ ་ཡས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ། མཁྲིན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྐྱོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ལས་རབ་དུ་
 གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་
 གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལ་དོགས་
 པ་ནི། འོ་ན། ས་བརྩ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཁྲིན་གསུམ་བསྐྱུས་སྐྱོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་དངོས་
 སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། ས་ལམ་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱན་༦༩ ་ཡས། རང་གི་འདའ་བུར་
 གྱུར་པའི་ས་དགའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱབ་འདད་ནས་སྟོན་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། ས་བརྩ་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་བརྩ་
 པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་ས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྤིང་བ་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་གསུངས་སོ། །ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་སྟེ་དོན་༥༠ ་ཡས། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་
 ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་
 དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་

ཅིག་གཉིས་པས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསྐྱེམས་ཏྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་
བསྐྱེམས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་གང་ཞིག་
རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སྟེ། སྐབས་
ལྷ་པའི་སྤྱི་དོན་༩༩ ་ཡས། ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་བསྐྱེམས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་
སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་འབྲས་
སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གསེར་ཐོང་༡༧༩ ་ཡས། གཉིས་
པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། །གདུལ་བྱའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་ལ་སྤང་
བའི་གཟུགས་སྐྱ་གང་སྤུལ་སྐྱའི་བདག་རྒྱེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་ལོངས་
སྐྱ་གཉིས་སྐྱ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྤུལ་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ཡིན་ལ།
དེ་ལ་སྤུལ་པའི་སྐྱ་ནི་ལོངས་སྐྱའི་བདག་རྒྱེན་ལས་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གང་དག་
པ་དང་མ་དག་པའི་འགོ་བ་དུ་མའི་འདུལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
གསེར་ཐོང་གི་ལུང་དོན་ནི། གཟུགས་སྐྱ་དེ་སྤུལ་སྐྱའི་བདག་དང་། སྤུལ་སྐྱ་དེ་ལོངས་སྐྱའི་
བདག་རྒྱེན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
པས་སྐྱ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱ་དེ་སྤུལ་སྐྱའི་
བདག་དང་། སྤུལ་སྐྱ་དེ་ལོངས་སྐྱའི་བདག་རྒྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་

ཅན། ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཆོས་སྐྱུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་གཟུགས་སྐྱུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་༥༽ལས། དག་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན། །བསོད་
 ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་
 གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་༤༡༽ལས། ཤེས་
 རབ་མ་གཏོགས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་མཐའ་དག་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབས་པ་དག་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་
 ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་
 པར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཆོགས་དེ་གཉིས་བསགས་ཏེ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ནས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་
 དམ་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག །བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་པའོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
 ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན།
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའོ། །དག་བ་འདིས་དེ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེས་སྒྲོའི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟར་བཏང་
 བ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་པ་ཅམ་ནས་ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁར་སྒྲ་བ་ཤར་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 མཆོ་ལ་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་སྐྱ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་
 མངོན་དུ་བྱས་པས་ཡོངས་སུ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསེར་ཐོང་གིས་ལུང་དོན་ནི། ཚོས་སྐྱས་རང་འབྲས་ལོངས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་།
ལོངས་སྐྱས་རང་འབྲས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སྤྱི་
དེ་སྤྱི་བདག་དང་། སྤྱི་བདག་དེ་ལོངས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་༡༤༥ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས།
སོགས་སྐྱས་ཚོས་སྐྱས་ལོངས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྐྱས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་
བྱེད་པར་སྤྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱི་
བཞི་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བེད་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚོས་སྐྱས་རང་འབྲས་
ལོངས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྐྱས་རང་འབྲས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་
པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐོང་༡༥༤ ་ལས། བྱེ་
བའི་ཐ་དད་ནི་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་
ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་ལ་བྱེ་མ་གསུམ་རྩེས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་ཐོང་སྐབས་
བརྒྱད་པ་༡༤༤ ་ལས། བཞི་པ་ནི། ཅི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་འདི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ཐ་དད་པའམ་མི་དད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ལུགས་ལས། སྤྱི་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་
ཏེ། །གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་
སྤྱི་པ། །རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཞིང་། །གཉིས་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། །གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེར་འགྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དངོས་པོ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ཡང་དག་
བཟོན། །ཞེས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་འདིས་དངོས་སུ་གཞན་དབང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡོངས་
གྲུབ་སྤྱི་ཉིད་གཉིས་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ཀྱང་སྤྱི་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་དེ་དང་

རིགས་མཚུངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་
 ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱང་།
 དེ་དང་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་
 ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འབྲ་བར་སྤང་བ་རི་ལྟར་མོས་པ་ཐ་དད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འབྲ་བར་སྤང་
 བ་རི་ལྟར་མོས་པ་ཐ་དད་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པས་
 སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟའི་ལྷགས་ལས།
 སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་
 དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་
 རྩམ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསུགས་སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་དང་།
 ལོངས་སྐྱེ་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བེར་ན། འོར་ན། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་མཉམ་རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉིད་གསུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོངས་
 སྐྱེ་ལ་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་སྐྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་དར་སྟེ་ག་
 ༡༣༩ ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་གསུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་
 སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བཞེན་ནས་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཕྱི་མ་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་སྐྱེས་རང་འབྲས་ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱེན་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་
 སྐྱེས་རང་འབྲས་སྐྱེ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱེན་བྱེད་པ་དེ་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་སྐྱི་
 དེ་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱེན་སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་དང་
 ལོངས་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟག་གོ་འབར་བ་ནི། རྟག་དམིགས་སུ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆུད་
པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ན་བཞུགས་བཞིན་དུ་འཛམ་བུ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་
དག་ཏུ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཕོ་བྲང་ན་བཞུགས་པ་ཐོག་མར་མཛད་དེ། འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་
འཇུག་པ་དང་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་ཡང་སྐྱུ་ལ་བཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
རིགས་ཏེ། འོག་མིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བཞུགས་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་
སྐྱུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་༡༦༡ རྟེན་ལས། ས་བཅུ་རྒྱུན་
མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མཆོན་དཔེས་སྐྱུ་ལ་ཞུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འབྲུ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྐྱུ་
ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷན་དང་། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་འབྱུང་ལ། ལོངས་སྐྱུ་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་སྟོན་སྐྱུ་གཤུག་བྱ་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱུ་ལ་ཞུ་དེའི་ཆེ་མཆོག་པ་གཅིག་
ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཞུ་དེའི་བྱེ་བྱག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་
སྐྱུ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཆོག་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
བཅུ་གཅིག་གིས་རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་མཆོན་ཚུལ་ནི། གསེར་མེད་༡༤༩ རྟེན་ལས། གཉིས་
པ་ནི། རྣམ་པ་ནས་ཐབས་མཁས་དང་བཅས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་ཏེ་མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་དོ་ཤོ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་
རྟེན་དང་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱ་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ནས་ཐར་པ་
ཆ་མཐུན་གྱི་བར་ནི་སྟོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོམ་པ་དང་དེས་འབྲེད་ནས་ཐབས་མཁས་
ཀྱི་བར་ནི་སྟོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱེས་པའི་རིམ་པའོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །ཞེས་
གཉིས་པ་སྟོར་བ་དང་། མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ། ཞིང་དག་སྟོར་བ། ཐབས་མཁས་

སྐྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རྒྱུགས་སྐྱོར་བ་དེ་བའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་བ་དང་། རྣམ་པས་
 སྐྱོམ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་སྐྱོན་ས་མཆོན་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྱིས་རྣམ་རྒྱུགས་སྐྱོར་
 བ་སྐྱོམ་པའི་རྟེན་གྱི་སྐྱོན་ས་མཆོན་བ་དང་། སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་སྤང་བྱ་དང་། ཡོན་ཏན་
 བན་ཡོན་དང་། མཆོན་ཉིད་མཆོན་ཚུལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་བ་ཡིན་བ་དང་། ཐར་
 ཆ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་ཉིད་མཆོན་ཚུལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་བ་ཡིན་ནས་སྦྲུམ་བ་དང་།
 ཐར་ཆ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གཉིས་གྱིས་མཆོན་ཚུལ་ལ་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཚུལ་དང་
 ཤེས་བྱའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་ཚུལ་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་
 བོ་དེ་དག་གིས་རྣམ་རྒྱུགས་སྐྱོར་བ་མཆོན་ཚུལ་རེ་རེ་ཡང་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚོ་༡༡༤ ་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་བོ་དེ་དག་
 རྣམ་ཀུན་མཛོན་རྒྱུགས་རྟགས་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤྱིང་༡༤ ་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ནས་ཐབས་མཁས་དང་
 བཅས་པ་བརྒྱ་གཅིག་བོ་འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་ཏེ་མཛོན་དུ་
 ཕྱོགས་པ་རྒྱུགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དང་ཐ་
 མ་གསུམ་ནི་དོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱ་བན་ཡོན་
 ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ནས་ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་བར་ནི་སྐྱོར་བ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱོམ་བ་དང་ངེས་འབྱེད་ནས་ཐབས་མཁས་གྱི་བར་ནི་སྐྱོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་སྐྱེས་པའི་རིམ་པའོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་སྐྱོར་
 སྐབས་སྤར་བཤད་པའི་ཅེ་མོའི་མཛོན་རྟགས་དེའི་རྟགས་ནི། བསྐྱུས་སྐྱོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་
 པར་མཆོན་བྱེད་གང་ཤོད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ཞེས་ཤོད་ཅེ་སྐྱོར་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བསྟན་
 པ་དེ་ཡང་ཤོད་ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 གསེར་སྤྱིང་༡༥ ་ཤེས་པ། གཞན་ཡང་ཅ་བ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་བདུན་བཤད་པའི་ཐ་མ་ཤོད་

ཡིན་པ་དང་། འགེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཟུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་
པ་ལ་དབང་ཚོན་གྱིས་བྱས་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ནམ་གུན་
བསྐྱོམས་ནས་རྟགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་དང་པོ་
ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱང་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དག་
ཐོབ་པས་བྱས་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གོང་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱང་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱས་བ་མེད་དོ་
ཞེས་བྱོད་ཅེ་སྒྱུར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་བ་ཡོད་ན་སྤྲོ་བ་རྣམས་སྒྱུར་
བའི་སྐབས་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་སྒྲོམ་པར་དོགས་པ་དང་། དབང་
རྒྱལ་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ལ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། བྱོད་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་
པའི་རྟགས་ཡིན་ན་ནི། བྱོད་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་དགོས་མིན་དང་། གོང་
དུ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པས་མ་བྱས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན། བཙུ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པས་
མ་བྱས་ཟེར་ན་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱུང་དགོས་སོ། །དེ་དག་གིས་
ཅེ་སྒྱུར་མཆོན་ཚུལ་ནི། ཅེ་མོའི་ཆོས་དངོས་དེ་ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ནི། རྟགས་ནས་
ལས་ལོག་སྐབ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་རྟགས་སོ། །དེ་ཡང་དང་
པོ་རྟགས་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་བར་བདུན་ནི་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་སྟོན་ནས་དང་། བརྒྱད་པ་བསལ་
བྱ་ལོག་སྐབ་ཀྱིས་སྤང་བྱའི་སྟོན་ནས་མཆོན་པའོ། མཐར་གྱི་སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
བཙུ་གསུམ་གྱི་མཐར་གྱི་སྒྱུར་བ་མཆོན་ཚུལ་ནི། དང་པོ་བྱུག་མཐར་གྱིས་པའི་ཉམས་
ལེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ནས་མཆོན་པ་དང་། ཇེས་བྱ་བྱུག་མཐར་གྱིས་
པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ཐ་མས་ཟེན་བྱེད་ཀྱིས་སྟོན་ནས་མཆོན་པ་དེ། འདིར་ཉམས་
ལེན་དང་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ཀྱང་ཐ་མས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བཞི་ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པའི་སྟོན་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་

གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་མ་སྤྲོན་གྱི་
 བྱུང་བར་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་དོ། །སྒྲོམ་སྒྲོང་སྐབས། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༩༩༥༽
 ལས། བདུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་བར་
 བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་སྦྱོང་གི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་སྦྱར་
 བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་ལམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཆན་ཉིད་དང་
 ས་མཆམས་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འདི་དང་ཅེ་སྦྱར་དང་མཐར་གྱིས་སྐབས་
 ཀྱི་སྦྱར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་སྦྱར་མཐོང་སྒོམ་ལམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ་མཆན་ཉིད་དང་ས་མཆམས་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེར་འབྱུང་ལྟ་བུར་ཟག་པ་མེད་
 པའི་སྦྱར་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། གསེར་སྤྱིང་པས་བྱུང་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
 བ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཁྲི་ག་སྟོང་ཆ་༡༢༠༽ལས། ཤེར་འབྱུང་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱར་
 ལམ་ཞེས་དང་། གསེར་བྱུང་བར་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པའོ། །ཞེས་པ་ནི་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་
 སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་
 སྒྲོམ་པས། ངེས་འབྱེད་འདི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲོམ་སྒྲོང་
 གི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྦྱར་
 མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ག་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་སོགས་གོང་དུ་ཤེར་བྱིན་སྒྲོམ་
 སྒྲོང་སྐབས་ལ་བཤད་ཟེར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་གྱི་ཏོག་པ་དང་། ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཐོང་
 སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཏོག་པ་བཞི་ཆན་རེ་རེ་བཤད་པ་རྣམས་སྒྲོམ་ཤེས་ཤིང་། མི་སྒྲོམ་ཏེ་དང་པོ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱུང་ཆོས་སུ་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་
 ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་ཏོག་པ་དེ་དག་སྦྱར་ལམ་གྱི་བྱུང་
 ཆོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཏོགས་སྤང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་བྱུང་ཆོས་ཡིན་

བ་འགལ་བས། གསེར་ཐོང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། འོག་ཏུ་སྒྲོར་ལམ་སྐབས་དེས་ན་
རྟོག་བ་སྤང་བྱར་ལྡན་བ་བྱད་ཆོས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤང་
བྱར་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་དོན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཆེད་དུ་གཏད་རྣམས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་
བྱ་རྣམ་མཁུན་མི་ཐོབ་བས། དེའི་དོན་དུ་འབད་པར་བྱེད་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་
དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཆུ་ལ་ཡིན་སྟུང་མོ། །

ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་སྟོད་ཆ་༣༦་ཡོད་ལས། འདིར་འཕགས་པས་བྱད་པར་བྱུག་
གིས་འཕགས་པར་གསུངས་པས་འབྲལ་གཞི་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ལ་
སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་གི་ཆོས་
མཆོག་གཅིག་ལས་ལས་བྱུག་གིས་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཕགས་པས་སྐབས་གཉིས་
པར་བཤད་པའི་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་དམིགས་རྣམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་
གྱུར་པར་བཤད་པས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
ཞེས་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ལ་བཤད་དེ། རྫོས་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནི། སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྫོས་སྒྲོང་འདིར་འཕགས་པས་ཐེག་ཆེན་གི་སྒྲོར་ལམ་བྱད་པར་
བྱུག་གིས་འཕགས་པར་གསུངས་པས་འབྲལ་གཞི་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས།
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་བའི་བྱད་པར་དེ་ཡང་ཐེག་
དམན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་གི་ཆོས་མཆོག་གཅིག་ལས་ལས་བྱུག་གིས་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
འཕགས་པས་སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་

དམིགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་བར་བཤད་པས་དེ་དག་གྲང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཉན་
 ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོད་སོགས་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཆོས་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོད་ལ་ཆུང་
 འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཉགས་མ་བྱུབ་ན། ཆོས་མཆོག་
 གཅིག་ཤུའི་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོས་མཆོག་གཅིག་ཤུ་
 བྱུང་བར་དུ་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཉི་ལྔ་དང་། ༣༩ ་ ལས། རྣམ་པའི་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་
 དང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ལྟར། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱུང་བར་དུ་
 འཕགས་པར་ཐལ། ཉི་ལྔ་ལས། རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
 མཐུན་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གྲང་སྒྲ་མ་དག་ལས་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའི་
 བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་ཉི་ལྔ་དུ་བྱུང་བར་དུ་
 འཕགས་ཞེས་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་ལ་བཤད་དེ། རྫོས་སྦྱོང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་
 པའི་བྱུང་བར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐབས་རྣམས་སུ་སྦྱོར་ལམ་ཡང་ཡང་
 བསྟན་པ་རྣམས་རྫོས་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་མཁུན་དུ་ནི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་ལྟན་
 ཆོས་ཉིག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱུང་བར་དུ་གྲང་ལྟན་པར་
 བསྟན་ལ། ཞེས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་དུ་གྲང་ལྟན་པར་བསྟན་
 པ་དང་སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་མི་རྫོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལས། འོན་
 །ཀྱང་བྱུང་བར་དུ་གྲང་པོ་དེ་བྱུང་བར་འཕགས་ཆོས་སུ་མ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་བཞི་པའི་རྫོས་

སྤོང་གི་སྐབས་སུ་ཉི་ལྔ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱད་ཆོས་སུ་བཞེད་ལ་བྱང་ཡེས་ཀྱང་
ངོ་། །ཞེས་བྱད་ཆོས་བཞིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་
བྱད་ཆོས་ལྔས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞེད་དེ། ལྔ་ཆོས་རྟོག་པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་
བྱད་པར་ལྔར་བཞེད་དེ། དག་སྟོང་ཆེ་འོད་བྱུང་གྱི་རྣམས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེ་
འོད་གི་དབྱེ་བའམ་བྱད་པར་འཕགས་བཞི་ཡིན་གྱི་འཕགས་ཆོས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱ་སྤང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པར་རྟོག་པ་དང་ལྔ་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་
དག་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཤད་ལས་དུག་གིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནས་སྟུམ་སོ། །ཡང་སྒྲོས་སྤོང་འདི་དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
ནས་བཤད་ལ་ཞེས་ལམ་དེ་དག་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོས་སྤོང་བྱས་
ལ། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་ཀྱན་
ལས་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པས་སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲོས་སྤོང་སྐབས། གསེར་མེད་
ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་མིན་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དགོངས་པར་གནས་མི་གནས་དབྱེད་པའོ། །བྱད་པར་འགྲེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་
པ་འགོད་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བསྟུས་དོན་དུ་འང་བཞེད་པར་བཀའ་གྱི་གཞན་
ལུགས་སུ་མ་བསྟན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་སྤང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས།
གསེར་མེད་ལས། རྒྱ་སྤང་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལ་ཉི་ལྔ་ལོ་བཤད་པ་རྣམས་
མཛད་པ་ནི་འཕགས་པའི་བཤད་པ་བྲངས་པ་ཅུ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཡིན་
ན་ལམ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལམ་ཤེས་སུ་ཆོས་བཞེད་ཀྱིས་

ཁམས་གསུམ་གཤི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 འགྲེལ་ཆུང་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པའི་དབྱེ་
 བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཛིག་རྟོན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་
 ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ནི་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་
 གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཐག་པ་མེད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས།
 ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་
 གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་
 པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་
 གསུམ་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་སྤྲད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་བཤད་ཅིང་།
 དགོས་པ་དག་ས་གསུམ་དུ་འབད་ཚེ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལམ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟམ་པ་
 དགག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་བྱས་ནས་བཀོད་པ་ལས་གཞན་འདོད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། འོག་
 ཏུ་རང་ལུགས་སྐབས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་
 དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་ཞེས་པ་ནས་སྦྱི་དང་སོ་སོའི་སྒྲོས་པ་
 སྤངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་འཐད་དོ་
 ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་ཚུ་ལ་འདི་གསེར་སྤོང་ཆོག་ཟེན་དང་མི་མཐུན་པར་གོ་བས།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལམ་ཆུང་པའི་ལུགས་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གསེར་སྤོང་མཐུག་
 ཏུ་འགྲེལ་པ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐར་འཁྱེན་ལས་ལ་ས་མཆོམས་ཀྱི་གོ་

རིམ་བཞེད་ནས་བར་བ་རྣམས་ལ་མི་བཞེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་ལ་ས་མཆོམས་བསྟན་པའི་རིམ་བཤེས་
ལུགས་ལ་མ་བཞེད་པའི་ལུགས་བར་གྱི་ཆོག་གིས་དོན་རེ་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་
ཀྱི་གོ་རིམ་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་
དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤེས་ཆ་ཆང་བ་རེ་བསྟན་པ་དང་། དེས་བར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གོ་བས་སྐབས་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
བཤེས་ཆ་ཆང་བ་རེ་བསྟན་པ་གོ་ལ། མ་ཟད་སྐབས་དང་པོ་ལྟ་བུས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་
ངག་། དག་འདུན་ཉི་ལྱུ་ཉེར་རིགས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བཤེས་ཆ་ཆང་རེ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
འདི་དག་ཀྱང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་གོ་དགོས་པས། སློབ་དཔོན་ལམ་རྒྱུད་
པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་འདི་ལ་ཡང་བརྟག་དགོས་སོ། །ཡང་གོང་དུ་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་
བཞེད་པ་ལ་དོན་བདུན་ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་བྱས་ན། ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་སྤང་
ལྟར་ན་ཕྱི་མ་མཛོན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་དོན་བདུན་ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་སྤང་
ལྟར་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྐྱའི་ཞར་བྱུང་བྱས་ནས་ལོགས་སུ་མི་བགྱངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
སོ། །གོང་དུ་བངས་པ་ལྟར་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བར་གྱི་རེ་དགུ་པོ་ཞེས་བདུན་ཅུ་ལ་
བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །སློབ་པ་སློང་ཚུལ་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་
དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསེར་ཐོང་ལས་སློབ་པ་སློང་བ་འཕགས་པའི་
ལུགས་སུ་བྱེད་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༥༡༽ལས། འདི་དག་གིས་
སློབ་པ་སློང་བ་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། སློབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྐབས་བཞི་པར་འཆད་ལ། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྐབས་པ་དང་། སྤྱིར་

བ་དང་། གང་ཟག་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྟོམ་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་ལ་
 རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་སྦྱབ་དང་། ཞེས་དང་། སྦྱབ་པ་
 བཞི་ནམས་རྫོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱབ་པ་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡང་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། སྦྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ་
 སྦྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཡང་རྫོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་བ། སྦྱོན་མེད་དེ།
 དང་པོ་དེ་གཞི་གང་ཟག་བདག་གི་སྦྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་རྟོམ་པ་ཉི་རིང་གི་སྦྱོར་བ་རྫོག་
 ར་པ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་ག་བསྟུས་ནས་བསྟོམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་དང་པོར་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པར། མོག་
 མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་དང་། རྟེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཞེས་དང་།
 སྐབས་བཞི་པར། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། །ཞེས་དང་། སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པའི་ཆོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་རྫོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་བ། སྦྱོན་མེད་དེ། དང་
 པོ་དེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་དེ། ལམ་ཤེས་སྦྱེ་བའི་རྟེན་དང་། གསུམ་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
 དང་། བཞི་པ་དེ། དུམ་ཉན་པའི་སྟོན་རུང་གི་གང་ཟག་དང་། ལྟ་བུ་པ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
 རྟེན་ངོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་ལམ་
 གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་ལྔ་པར་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་། རྟོམ་སྤང་རྟོག་པ་
 བཞི་ཆོན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་རྫོས་སྦྱོན་ཡོད་ངོ་ཞེ་བ། སྦྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་སུ་བསྟན། གཉིས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་
 བསྟན། གསུམ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྦྱབ་གྱི་སྐབས་སུ། རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་ཡང་མི་རྫོས་

ཏེ། དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
ལ། སྐབས་ནམས་སུ་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་སྒྲོམ་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་
སུ་བཤད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན། སྐབས་
བཞི་བར། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་ཐབ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན། སྐབས་ལྷ་བར། སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ནི་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་
བསྟན། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ། སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་
གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བསྟན། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐབ་དུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ལ། སྐབས་
ནམས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོམ་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གདམས་
ངག་གི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་
ནས་བསྟན། ཚོགས་སྐབ་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐོང་ལམ་དང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི་གཉེན་པོའི་
ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་
བརྟེན་པའི་མཐོང་ལམ་བསྟན། སྐབས་གསུམ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་ས་ལས་འདའ་བར་བྱ་
བའི་མཐོང་ལམ་བསྟན། སྐབས་བཞི་བར། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །ཞེས་
པས་ནི། ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན། སྐབས་ལྷ་བར་མཐོང་ལམ་བསྟན་
པ་ནི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདུན་པ་ནི། སྐབས་
ནམས་སུ་སྒྱུར་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ཀྱང་སྒྲོམ་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྐབས་
དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བསྟན་པ་ནི། དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་ལྡན་ཆོས་རྟོག་པ་
ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་དྲུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་གི་

སྒྲོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཚན་
གཉིས་བསྟན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་
གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྟོང་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
བསྟན། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བཏགས་པ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཚོས་ཉིད་སྟོན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ལ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་
ཕྱི་མ་དམིགས་རྣམ་མི་འབྲས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པར། རོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་
འདིར། །ཞེས་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་སེམས་མཉམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པས་མི་ལྗོས་ལ། སྐབས་ལྔ་པར། སྒྲོར་ལམ་བསྟན་
པ་ནི་ཅེ་སྒྲོར་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མི་ལྗོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་
པ་གསེར་བྱེད་དུ་བཀོད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༢༡། ལུས་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་པ་དབྱེད་པ་ནི།

རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱན་༡༠ ་ལས། མདོར་ན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོ། །བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་
པར་ནི། སེལྷེ་དང་། འཕྲོག་བྱེད་དང་། དབྱིག་གི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་ཀྱིས་མ་ཐུངས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མ་ཐུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལུས་ཀྱི་མདོ་
རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་
ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོན་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་

སྒྲོམ་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དམིགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་
 པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཛོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་
 པའི་བར་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེད་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཆོས་བཅུ་སྟོན་པ་དེས་ལྷུང་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སང་གོ་དང་འཕྲོག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་
 རྗེས་འབྲང་བྱི་རོལ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་མཐའ་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་གྱིས་མ་ཐུངས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གིས་མ་ཐུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལུམ་གྱི་མདོ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༥༣ ་ལས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་
 མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མདོ་ཡི་བརྗོད་
 བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་
 གཞུང་འདི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྟོར་ཡང་། འབྲུམ་པས། ཅུ་བར་ཤུགས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་
 པས་བཤད་པར་འཆད་པ་ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་
 པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲེལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས་ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་ཡང་འབྲུལ་
 པ་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འབྲེལ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 པའི་ཚུལ་གྱི་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནང་ནས་

བཅོམ་བྱ་བསྟན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༠ ་ཡས། དེ་ལྟར་
 འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འདྲིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཤད་པ་བྱ་སྤྱོད་བར་གཟིགས་ནས་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔ་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་
 བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམས་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཕྱི་འབྲེལ་
 ཀྱིས་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲེ་ཆེན་པོའི་འདོད་ཚུལ་
 འདིའི་དབང་གིས། བྱད་ཏུ་ཕྱེད་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤང་བའི་ལུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱངས་
 པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི། འབྲེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས། ཤེས་རབ་
 སྟོན་མེ་ལ་འཁྲལ་བ་སྐྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་རྒྱ་གཞུང་ཡིན་པས་འབྲེ་
 ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལ་འཁྲལ་བ་སྐྱེད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་
 པོ་འབྲེ་ཤེས་རབ་པའི་བཞེད་ཚུལ་ནི། མདོ་ཡི་བཅོམ་བྱ་དང་ཅོད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 འབྲེལ་བར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་འདི་ཡི་བཅོམ་བྱའོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་བསམས་ནས། ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དགོས་
 སོགས་ཆོས་བཞི་ལས་བཅོམ་བྱ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམ་གྱི་
 དགོངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་སྤང་བ་ལས་ནི། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལས་བཅོམ་བྱའི་ཆེ་བ་བསྟན་
 པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤང་བ་སྤེད་གོ་བསྟན་འགྱུར་ཏ-ཤོག་
 གངས་༥ ་ཡས། འདིས་ནི་བཅོམ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་དང་།
 འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་བཞི་རྣམས་པར་བསལ་
 བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ནམས་བྱང་བ་དང་འབྱང་བར་འགྱུར་བ་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོ་འབྲུལ་ནམས་པ་གསུམ་གྱིས་མ་ལུས་
པའི་ལུས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་དག་
ལ་ཡུལ་དང་ཐབས་དང་། འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྦྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་པར་བསྟན་པ། བྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་ནམས་ཀྱི་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷུས་རབ་དུ་མ་སྤངས་པའི་བདུད་ཅི་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉིང་དགོས་ནི།
ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༩༥ལས། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །གང་ན་ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སྟེགས་བྱེད་དང་དེའི་ཅིག་ཤོས་ནང་
པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་།
སོགས་པས་ཉན་རང་སློབ་པ་མཐུན་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་སྟོང་པོ་ཉིད་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་འགལ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ལ་མཆན་མར་བཟུང་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་དང་པོ་དང་བར་
པ་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་མ་སྤངས་པའི་ནམས་མཐུན་དེའོ། །འདི་མངོན་དུ་བྱ་བར་བསྟན་པ་
ན་འོག་གི་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་མི་བྱ་རྒྱུར་མི་བཤད་དེ། ལྷོས་པར་
འགྱུར་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི་འདིས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་
བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་རོ། །རྒྱན་སྤང་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནམས་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སེང་གོ་དང་འཕྲོག་བྱེད་དང་དབྱེག་གི་སྟོང་པོ་ལ་
སོགས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དུག་གིས་བསམ་
པའི་རྒྱུད་མ་རྩངས་པར་བྱས་པ། དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པ་སྟོམ་པ་ལ་གོམས་

བར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོས་
 པ་ལས། ཐོས་པའི་ཤེས་པས་བདེ་བླག་དུ་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཉམས་
 སུ་སྟོང་བས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བླ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས་ཞེས་
 མ་སྤངས་པ་དེ་ཐོས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྟེལ་ནས་འཆད་པ་ནི་འདི་དང་མི་མ་བུན་
 རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ཡུམ་དོན་བླ་པའི་བླ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་ཡུམ་ཐོས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡིན་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་ཀྱང་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་
 བ་རྒྱན་སྤང་དུ་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་བཞིའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དངོས་པོ་
 བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་མ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་དེའི་ལྟར་ན་ཉན་རང་མི་སྟོང་བའི་གང་
 ཟག་དུ་མི་འདོད་དོ། །གང་གིས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་
 སྐབས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡང་མ་རེག་པ་སྟེ་གཞན་བྱིང་ལ་མི་སྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་དུ་ཆས་པ་
 དག་ཁོ་ནས་སོ། །ཆོག་གསལ་ནི། བྱང་སེམས་ཞེས་པ་སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་ལ་བྱད་པར་དུ་རིགས་ལ་གནས་པའི་བཅུ་གསུམ་པོ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་
 དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན། གཟུགས་སོགས་ཇི་སྟེད་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་
 མི་དམིགས་པས་ཀྱན་དུ་འགོ་བ་དེ་སྤར་མ་མཐོང་བ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 དེ་ངོ་ཐོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་དང་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱི་བར་
 བཅུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་ཏེ་དེ་ནི་ཉེ་རྒྱུ་ལོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི། རྟོགས་པའི་
 རིམ་པའི་དོན་ནི་ས་རྣམས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་གི་ལྟ་གནས་ལྟར་མཐོ་དམན་
 མེད་ཅེས་འདོད་དོ། །ཆུལ་ཇི་ལྟར་ན། ཉིད་དགོས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་འཆད་དོ། །ས་དེ་དག་ཀྱང་
 ཐབས་གང་གིས་འཐོབ་ན། སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་

པའི། རྩོམ་དང་བསམ་དང་སྒྲིམ་པ་ཡང་། རྩོམ་ལྟུང་བའི་ཆུ་བཞིན་དུ། དཔེ་པ་ལ་ནི་
དེ་མི་གནས། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་པའི་ཤེས་པ་སྒྲིགས་
ཤེས་བཞིན་དང་ལྟན་པ་ལ་ལེགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བཙམ་བྱ་གཞུང་
གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲིང་ལ་དད་པ་
ལ་བྱུག་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་
སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན་པ། ཡན་ལག་གི་སྒྲིན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ངག་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཆིག་
དོན་གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་
ནི། ཞེས་ཆིགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་དུ་གསུངས་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཀྱུས་ས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་བས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་གཅོད་
ལུས་པ་བཞིན་དུ། རྒྱས་པ་ཤད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དབྱེ་བ་རྣམས་མ་འཛིངས་པར་
འཆད་པ་པོས་འཆད་སླ་བ་དང་། དཀྱུས་ས་བསྟན་པའི་རྟ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་རྒྱགས་པ་
བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་དོན་ཆན་རྣམས་མ་འཛིངས་
པའི་སྒྲིན་ས་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་
ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་བྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བཤད་པར་བྱ་སླ་བར་གཟིགས་ནས། ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔ་ས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་
བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པས། མཆོམས་སྦྱར་བསྟན་
ནས། དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་འཆད་པ་ལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །འདིར་ལུས་རྣམ་བཞག་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༩༡ ་ལས། འདིར་ལུས་

རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་
 དུ་མ་ཆོག་ས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོག་ས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། རྣམ་གངས་དག་སྟེ་
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་ས་པ་ནི། དེག་ས་ཐེག་ས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་
 གཉིས་ཏེ་སྒྲ་དང་དོན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོག་ས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ནི་རྫོད་བྱེད་དང་། དངོས་བརྒྱད་
 དམ་དོན་བདུན་ཅུ་ནི་བརྫོད་བྱའི་ལུས་སོ། རྟེན་ས་པ་ནི། ཇོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་བསགས་
 པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྱུང་པ་དང་། དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་ལུས་སོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་
 ར་སྐབས་འདིར། བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་དོན་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡོད་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། དང་
 པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བརྫོད་བྱ་ཆ་ཆང་བསྐྱས་
 ར་ས་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དེའི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པ་དེ།
 བསྟན་བཅོས་དེའི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་སམ་སྟུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོད་བརྫོད་ཆོས་ཅན། དེའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 འགྲེལ་ཀྱི་མཆོད་བརྫོད་དེ་དེའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཐད་པ་གང་ཞིག་
 རྒྱུ་ཀྱི་བརྫོད་བྱ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་མཐེན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ར་ས་བསྟོད་ཅིང་ཡན་ལག་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པས་ན་དེ་གཉིས་རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་མཐེན་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
 ར་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱས་ལ་ཞེས་དང་།
 དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་བྱིང་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་
 ར། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱུ་ཀྱི་མཆོད་བརྫོད་ནི་དེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ལུས་
 མདོར་བསྟན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཅིག་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་

ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་པའི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
འདི་ལ་མཆོད་བརྗོད་ལུས་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༦ ་ཡས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚྱིམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྡེ་
རོལ་དུ་ལུས་རྣམ་གཞག་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། ཚྱིམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྡེ་རོལ་དུ་ཡན་
ལག་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་
ལུས་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེ་ཏུ་བཞི་བའི་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཆོ་༥༠༦ ཡས། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་སྟེ་བ་ལ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱས་བཤད་
མི་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཁན་སོ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་། མདོར་
བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་སོགས་ནི་ལུས་མེད་
པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲ་བར་རང་ཉིད་རོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོར་བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་རྟོགས་ལྡན་མཁས་
བ་རྣམས་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
བས་མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་བཞི་བའི་བསྟུ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་
བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེ་ཏུ་བཞི་བའི་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༢༡ ་ཡས། ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་མཆོན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་
དཔྱོད་པའི་གཞིར་རུང་བ་མ་ཡིན་པས་མ་སྟོས་སོ་ཞེས་སོགས་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་
མདོར་བསྟན། རོ་བོ་ཆོག་ཐད་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་
བ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༢༡ ཡས། འོ་ན། རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་ལོགས་
སུ་འཆད་པར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེར་ནི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆད་

མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་བསལ་
བ་རྒྱས་བཤད་མཛད་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། རོ་
བོ་ཆོག་ཕྱད་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མེད་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མེད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལེ་བྱ་བཞི་པའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༥༧༠ ༽ལས། གསུམ་བ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་
བཤད་ལ་གསུམ། སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་དང་། གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བ་དང་།
ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་བས་བསྐྱབ་བྱང་ཁས་སྦྲངས་
དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས། ཁས་སྦྲངས་དེ་ཡང་ཆོད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་
ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པས་སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་
པས་དེས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། རོ་ན་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁས་སྦྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་པས་དེ་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱེད་སྟེ། དེ་ནི་གོང་དུ་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། འདོད་པ་རྒྱས་
བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
ས་བཅད་འགོད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཁས་སྦྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་
མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་
ཆེན་ལེ་བྱ་བཞི་བ་༥༠༧ ༽ལས། ཁས་སྦྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ནི་མ་
བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་རྒྱས་པས་ན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ།
འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་

རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། མདོ་རྩ་བ་འདི་ལ་ལུས་
རྣམ་བཞག་མེད་ཀྱང་འོད་ལྡན་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལུས་རྣམ་བཞག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་དགོས་འགྲེལ་ངག་ལས་ལོགས་སུ་
མདོ་རྩ་བའི་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་གཞུང་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་གསལ་བའི་བྱིར། དེས་
ན། དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ལ་ལུས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་
དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་། ཉིང་ལག་དོན་བདུན་ཅུ་ལ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་
དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་
ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཞེས་པའི་བསྟན་ལ། འདི་ཡི་དོན་ལ། རྣམ་
བཤད་དང་། གསེར་ཐོང་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་ཏེ། རྣམ་བཤད་དང་། རྟོགས་སྤང་གཉིས་
ལྟར་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ཞེས་པ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་
གཞུང་ཤེས་བྱིན་ལ་འཛོག་པ་དང་། དེ་བཤད་བྱ་དང་། གང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིས་
སོ། །རི་ལྟར་ན། རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་
མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་བཤད་
ཞེས་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལ། ལུས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། འཆད་བྱེད་གྱི་རྒྱང་གངས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཞུང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ནི་གཏན་ལ་
དབབ་བྱའོ། །གང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་
དུ་བྱེ་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་
ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་

དཀའི་སྤང་བ་༣༥ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ཅ་བ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤད་བྱ་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་འཆད་
 བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཤད་དོ། །བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀྱན་ཅེས་པ་
 རས་དེ་རྣམས་བརྒྱད། ཅེས་པའི་བར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལྟར་ན།
 མཆོད་བརྗོད་དུ་བརྗོད་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རི་
 ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། ཞེས་པ་མཆོད་བརྗོད་དུ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཡུམ་མཁུན་པ་
 གསུམ་ལ་འཛོག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༡༩ ་ཧེལས། གཉིས་
 པ་ལ་གཉིས། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་
 ཀྱི་སྟོན་པ་ཡུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་མིང་གིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། ཆིག་གི་དོན་བཤད། བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་དབྱེད། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དངོས་
 བཅགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་དུ་བརྗོད་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེས་
 ཕྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་སོ། །དེར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅེ་ཞེ་ན། ཡུམ་དོན་རྗོགས་པར་ནི་བཤད་དགོས་ལ་དེ་
 ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༠༥ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ་ལུས་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་
 དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་འཆད། དེ་ཡང་འཕྲོས་ནི།
 འཕགས་པ་ལྟར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་
 ཤེས་ཕྱིན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། གཞུང་འདི་གསུངས་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ། ཤེས་རབ་
པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྟོབ་དཔོན་ལྷར་ན། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་
རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་པའི་དགོས་
པར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། བསྟན་བཅས་འདིས་མདོ་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཆད་
བྱེད་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་དེ་ལ་རྫོད་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་། དེའི་བཤད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་
དུ་བྱེ་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་གངས་ཅན་དངོས་འཛིན་པ་ལ། རྣམ་ཀུན་མཐུན་
ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་རྟོགས་
པ་དང་། །རྩེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་
གྱི་སྐྱེ་དང་། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་གྱི་གངས་སྟོན་པ་ལ། དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན། གཞུང་ཤེས་
ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་རྫོད་བྱེད་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་ན་དབྱེད་ཚུལ་དེ་
གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུས་རྣམ་
མཐུན་བསྟན་ནས། རྣམ་མཐུན་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུར་བྱེ་བའི་སྟོན་ས། རྣམ་
ཀུན་མཐུན་ཉིད། ཅེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཡུམ་དོན་
ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ ༡༩༩ ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་
སྟུ། སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་ནི། བསྟན་བཅས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན།
ཁྱེད་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་བྱེད་
སྐབས་བརྒྱད་དང་། བཟོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སྟོན་ས་ཡང་དག་པར་བཤད་

བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡང་
 དག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་
 ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། གོང་གི་ཡང་དག་པར་ཞེས་པའི་ཡང་
 དག་པ་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཡང་དག་པ་གཉིས་མིང་འབྲུག་ཡང་དོན་མི་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བྱེད་ཕྱི་མ་བདེན་པ་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་བཤད་དེ། ཞེས་བཀོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་དང་། གསེར་
 སྤང་གཉིས་སྐྱས་ཟེན་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དགོས་
 འབྲེལ་ལས་འབྲོས་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ན། རྒྱན་
 གྱིས་ཤེར་མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་
 དང་། གསེར་སྤང་ལྟར་ན། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་རྒྱན་འདི་རིམ་
 འཆད་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་གཉིས་
 ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་དེ་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པ་དང་། གསེར་སྤང་ལས་
 གསུང་ཚུལ་ནི། ཉི་སྤང་དང་། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ།
 འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༡ ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཡང་ཆེད་དུ་
 མདོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྲུབ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
 བསྟན་བཅོས་རྩིས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་

ནམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་བྱ་སྤྱོད་བར་གཟིགས་ནས་
 ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཙོ་ལྷས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའི་ལུས་ནམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས།
 ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ནམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ལ་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་བྱིར་
 མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་རོ། །ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 བསྟུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་
 ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉི་ལྔ་ལྟེ་དགོ་བསྟན་
 འགྲུར་ཀ-འོག་གངས་༡༥ ་ཡས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་བཟོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉི་ལྔ་ནམ་འགྲེལ་ལྟེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར་
 ཁ-འོག་གངས་༣ ་ཡས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
 སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཡུལ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞེས་འདི་བ་ལ། མདོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལོ་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་གཞུང་ལས། ཤེས་བྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་
 ལྟ་བུ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་
 པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་པས་མདོ་དོན་བསྟུས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལྟ་བུ་དེ་
 རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ཞེ་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་
 མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་བྱག་བྱས་པའི་ཤེས་བྱིན་དེ་རྗེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་

ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་
 བྱི་སྒྲིབ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་
 བྱ་བའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
 བཤད། །ཅེས་དང་། ཉི་བྱི་སྒྲིབ་པ་ལས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཡུམ་དེ་
 ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
 ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུལ་
 པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་
 པར་གསུངས་ན། དེས་ཡུམ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་པ་ལ། རྗོད་བྱེད་སྐབས་
 བརྒྱད་དང་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་
 གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྒྲིབ་༡༤༩ ་ལས། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆམས་སྒྲིབ་
 ཚུལ་ནི་འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 ན། གསེར་སྒྲིབ་གིས་ཆོག་གི་དོན་བཤད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་
 པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། །རྣམ་ཀུན་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་བྱིས་
 པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །དང་པོ་
 ཆོག་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་མཆོད་
 བརྗོད་ཏུ་བརྗོད་བྱ་ལ་བསྟོད་བྱག་བྱས་པའི་ཤེས་བྱིན་དེ་དབྱེ་བ་ངེ་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱུན་
 ཀྱི་ལུས་ཏུ་འཆད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཏུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་

དོ། །བརྒྱད་དེར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་རྫོགས་པར་ནི་བཤད་
དགོས་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་པར་
འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་བཤད་པའི་དོན། མ་ལུས་པར་བཤད་པའི་དོན་ཏོ།
ཡང་ན་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ལས་མ་ལུས་པ་རིམ་བཞི་བཞིག་སྟོན་ཞེ་ན།
ཞེས་ངེས་ནས། ལན་དུ་ལམ་ཤེར་བྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་
པར་བཤད་དེ། མདོར་ན། ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ཞིག་མ་ལུས་པར་བཤད་དོ། །མ་
ལུས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་སོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ཤུ་རྟེན་བས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
ཉི་མེད་དག་ལྟན་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཏེ་ཤོག་གངས་ལ་༥༣ ་ལས། དེ་ནས་མདོ་མ་ལུས་པ་
འདི་ལས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཅེ་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་
དག་བཤད། ཅས་དང་། དེ་ཡང་དག་བཤད་ཅས་བྱ་བ་ནི་མ་ལུས་པར་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། །མ་ལུས་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དངོས་སོ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱད་སོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
ཀུན་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་བརྗོད་བྱ་གང་འཆད་ཅེ་ན་
གཞུང་ཤེར་བྱིན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་ཤེར་བྱིན་དང་འབྲས་བུའི་
ཤེར་བྱིན་ནོ། །ཐབས་གང་གིས་འཆད་ཅེ་ན། དངོས་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རིམ་ལྔ་འཆད་
ཅེ་ན། རིམ་རིམ་སྟེ་དཀྱིའི་དོན་རྣམས་ཡང་དག་པར་བཤད་ཅས་བྱད་རྩ་བུས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་
ཡང་། ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་ཐེང་བ་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཏེ་ཤོག་གངས་ལ་༥༤ ་ལས། ཚིག་
ལེའུར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དང་། བཅུ་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུངས་པ་ལས་རེ་ཞིག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གང་གིས་གང་ཞིག་རིམ་ལྔ་བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་
སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། ཅས་གསུངས་སོ། །གཞུང་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་ལམ་དང་
དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་

དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་དང་། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རི་
 ལྟ་བ་དང་། རི་སྟེང་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་
 བ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་
 མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་ཀྱིས་པ། །སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་མངོན་
 རྟོགས་བྱང་ཚུབ། །ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་
 དང་པོ་དང་། ཤུལ་པ་དང་། བྱུང་སྐྱེ་ཡི་འདོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། གཉིས་པ་མི་འཐད་
 པ་གསེར་སྒྲིབ་ལས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་༡༤༩ ་ལས། མདོ་འདི་ལས་
 མ་ལུས་པ་རི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། ཞེས་ངེས་ནས། ལན་དུ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཡང་
 དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་དོ། །མ་ལུས་པ་གང་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ཤུལ་པས་
 འཆད་དོ། །གང་ན་གཞུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །གང་
 གིས་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རི་ལྟ་རི་སྟེང་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཡང་དག་
 པར་བཤད་ཅེས་བྱས་སྐྱེ་སོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆམས་སྦྱར་ཚུལ་ནི་
 འབྲེལ་པ་དང་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་
 དུམ་དོན་མ་ལུས་པར་སྟོན་ན། དུམ་ཀྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མ་ལུས་པ་ཅི་སྟོན་ཞེས་ངེས་
 ནས། ལན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འདི་སྟོན་ཞེས་སྦྱར་ན་འབྲེལ་གྱི། གཞན་དུ་ན་མདོས་
 འདི་ལྟར་བཤད་ཅེས་པ་སྐབས་དང་འབྲེལ་དཀའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ།
 བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་
 དག་བཤད། ཅེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་སྐབས་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་ཟེར་
 བ། འོ་ན། འདིའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་ནས་ཚེས་སྐྱེའི་བར་བརྒྱད་ལ་མི་བྱེད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་གཞུང་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་
 བར། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། ཅེས་

དང་། གསེར་མེད་ ༡༥༠ ་ཧེལས། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པས་འབྲུལ་
གཞི་བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ནི། བུ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་སྟེ་མ་སྟོད་ཆ་ ༡༠༩ ་ཧེལས། དེས་
ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི། ཆོག་གི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། སྐབས་བརྒྱད་ནི། ལེ་བྱ་
བརྒྱད་དེ། དེའི་བརྗོད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའི་དོན་བསྐྱས་སྟོན་མེ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཏེ་འོག་གངས་ ༡ ་ཧེལས། བཙུག་ལྷན་འདས་
མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་མ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཡུལ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །བྱུག་འཆའ་ནས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། །པ་རོལ་བྱིན་
པའི་བསྐྱས་དོན་བཤད། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་ཆོས་
སྐུ་ལ། །མངོན་སུམ་རྟོགས་པས་མངོན་རྟོགས་ཏེ། །སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཡིན། །འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེའི་གཞུང་གིས་ནི། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་ཏེ། །སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྐུ་ནི། །ཡུམ་དང་
འབྲས་བུ་དག་དུ་འདོད། །གསེར་མེད་འཁྱེར་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་
བདུན་ཡང་སྟེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བདག་འདོད། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་
ཡིན། །བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །བརྒྱ་ཕྱི་རྩ་ལྟ་བུའི་བཞེད། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། དངོས་པོ་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་ལ་འདོད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མངོན་
རྟོགས་སྦྱོར་བཞི་དང་། །ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཆོས་སྐུ་སྟེ་བཞི་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད།
འཕགས་པས་སྦྱོར་བཞི་དང་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དང་
བརྒྱད་དུ་འདོད། གསེར་མེད་བ་དང་འཁྱེར་པས་མངོན་རྟོགས་བདུན་དང་ཆོས་སྐུ་དང་བརྒྱད།
སེང་བཟང་དང་བརྒྱ་ཕྱིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ནི། སྟོན་མེ་ལས། སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་

བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་
 གིས་ནི། །མདོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས།
 གསེར་སྒྲིང་ཤུ་རྩ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མདོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་
 པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། བརྒྱད་ཀ་མདོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །བུ་རྩ་བྱ་རྩ་ཉལ་བཞེད། །ཅེས་
 སོ། །འདི་རྩ་བོའི་མིན་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་འགྲུར་སོགས་ཀྱིས་མ་ཐོན་པས་
 བརྗོད་བྱ་ཞོར་བ་གང་རུང་དུ་སྒྲུང་རོ། །ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་
 ཅིག་སྒྱུར་འཕགས་པའི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་ཡང་གཞན་གསུམ་ལ་སྒྱུ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་
 ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲིང་༡༥༠ ་ལས། ཅེས་འཆད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་
 ཏེ། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་པར་རྩ་བ་ལས་ཆེས་གསལ་ཞིང་གཞན་
 གསུམ་ལ་འཕགས་པའི་མདོན་རྟོགས་ཡོད་པར་ཡང་བཞེད་དགོས་པས་དེ་ལ་འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་འཁྲུལ་པ་ག་ལ་སྟི། གྲོལ་སྡེའི་དགོངས་པ་འང་མིན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་
 པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་མདོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། མདོན་དུ་
 བྱོགས་པ་ཞེས་འགྲུང་བས་དོན་སྒྱུ་ཅམ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་མི་འདོད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་
 ཐམས་ཅད་ཐམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉི་སྒྲུང་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་
 ཀ་-ཤོག་གངས་༡༥ ་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་
 པ་ཀླན་མདོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་
 ཀྱིས་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་པར་
 རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོག་མ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མདོན་

རྟོགས་མ་སྒྲོས་པས་བར་བ་བཞི་ཁོ་ན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལུགས་
ལ་མངོན་རྟོགས་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་
བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་
དང་། རས། ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གསེར་མེད་༡༥༡༽
ལས། དེས་ན་འདི་ཡི་འབྲུལ་གཞི་ནི། འཕགས་པས་དངོས་བརྒྱད་བབྲངས་པ་ན་དང་པོ་
གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྦྱར་ཞིང་། བར་བ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་
བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་སྐྱ་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གསེར་མེད་༡༥༡༽ལས། དང་པོ་བདུན་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ནས་
བརྒྱད་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་བསྐྱས་སྒྲོན་མེད། མངོན་རྟོགས་ཤེས་རྒྱུ་རིམ་པ་སྟེ། །དངོས་
པོ་བརྒྱད་ནི་བརྗོད་བྱ་ལ། །སྐབས་ནི་རྗོད་བྱེད་ཤུཌི་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་ཤུཌི་པའི་གཞུང་
ལ་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པ་ལ་གསེར་མེད་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་སུ་མི་འཐད་ལ། མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བཞེད་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། འབྲེལ་པ་ལས། དུམ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་

དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ལ། སྦྱོར་བཞི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །
 མཁའ་གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་འདྲ་བས་ས་མཆོམས་མེད། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་
 སྐྱེ་ལ་ས་མཆོམས་ཡོད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཁའ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི་ཐོས་བསམ་དང་།
 སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱོམ་བྱུང་དང་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཟེར། མི་ཤེས་བ་ཁ་ཅིག །དང་པོ་
 གསུམ་གྱིས་ལྟ་བ་དང་། བར་བ་བཞིས་སྒྲོམ་སྦྱོད་དང་། ཐ་མས་འབྲས་བྱ་སྟོན་ཟེར། ཁ་
 ཅིག །ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་བྱས་ནས་ནམ་མཁའ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་དང་། ལམ་
 ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་བྱུག་པའི་བར་དང་། སྦྱོར་བཞི་དག་ས་ལ་རིམ་ཅན་དང་། ཆོས་སྐྱེ་
 སངས་རྒྱས་སར་སྐྱེད་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བཞི་
 མཁའ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་འཐད་ལ། མཁའ་
 གསུམ་སུའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དུས་ཡོད་པའི་ས་མཆོམས་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་ལྷག་མ་ནི་འོག་
 ཏུ་འཆད་པ་དག་གིས་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱུ་༥༥ ་ལས། སྐབས་
 བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་པལ་ཆར་བཞག་
 བར་དཀའ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁའ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱུད་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྤྲིད་ཅིང་། འདིར་གཏན་ལ་
 བབ་པ་ན་ཡང་། འདི་ནི་དུས་གསུམ་གའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༢༡། ཆོག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་༣༥ ་ལས། སྤུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི།
 བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས། དེ་དག་ནམ་
པར་བཤད་པས་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། ལྷོས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་ནམ་
པར་མ་བཀོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆིག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འོན་ལྟས་
ནམ་གཞག་ལ་དམིགས་པ་འབྱེད་ཅིང་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་མིང་ཅམ་སྟོས་པའི་
བསྟན་དོན་ཅམ་ཞིག་བྱས་ནས་ཆིག་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསྟན་པའི་
དོན་གྱི་ཆིག་ལེ་ལུང་བྱས་པ་ལྟས་ནམ་གཞག་ནམས་ནི་ཆིག་རེ་རེ་ནས་ནམ་པར་མ་བཀོལ་
ལོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷོས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་སོ། །དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཆིག་དེ་དག་ནི་འཆད་ལ་ཆིག་དེ་དག་ནམ་པར་བཤད་པས་
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ལྟས་ནམ་གཞག་ཀྱང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ་འོ། །ཡན་ལག་
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ལྟས་ནམ་གཞག་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་ཏེ་རྒྱས་བཤད་
ཀྱིས་ལྟས་ནམ་གཞག་བཤད་དེ། བསྟན་བཅོས་བརྒྱན་མཛད་པ་པོ་ཐེ་བཅུན་ཉིད་ཀྱིས་
བཀོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་སྤེར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་སྐབས་བརྒྱད་
པའི་ཆོས་སྤྱིའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་གིས་ལྟས་ནམ་གཞག་དེ་འཆད་པའི་སྤེར་རོ། །ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་ཀྱིས་ལྟས་ནམ་གཞག་བཤད་པས་འདིར་ལྟས་ནམ་གཞག་མ་བཤད་པ་དེ་ཡང་
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདིར་ཆིག་ཆོགས་སྤྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན། རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་དང་ལྷེ་ག་བྱེད་ཀྱན་ཀྱང་ལྷོས་པའི་ཉེས་པས་གོས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཆིག་ཆོགས་སྤྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན། རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་དང་ལྷེ་ག་བྱེད་
གཞན་ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟས་ནམ་གཞག་
གྱི་ཆིག་དོན་བཤད་པའི་སྤེར། དེས་ན། ཆིག་ཆོགས་སྤྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷོས་པའི་
སྟོན་འགྱུར་གྱི། དེ་དབང་དུ་མ་བྱས་ན་དགོས་པ་དང་བཛྲོད་བྱ་ཐ་དང་མེད་པའི་ལྷོས་སྟོན་

སྐྱབ་མི་རྒྱས་སོ། །གཞུང་འདི་ལ་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་པས་བཤད་པར་བསམས་ཏེ་
 ཞེས་བཀོལ་མི་དགོས་ཤིང་རྫོས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་ཞེས་བཀོལ་ན་ཉེས་
 པར་འགྱུར་བ་གཉིས་མི་བཀོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། གཞུང་ཕྱི་མ་འདི་རྣམས་སོ་
 སོར་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་། གོང་དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་མ་བཀོལ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྫོས་པར་འདོགས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་
 ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་གསེར་ཐོང་དུ་བཀོད་པ་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མདོ་དོན་
 ཀྱན་སྤྱད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱེད་གཞི་དང་། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་བྱ་
 དང་། ཆོས་འཕགས་དང་། གཞུང་གཏད་པའི་ལེ་ལུ་རྣམས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན་དང་པོ་ནི། ལུས་
 འདི་གསུངས་པའི་ཆེ་འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་གོ་སླུ་ལ། དེ་ལྟར་གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་རྒྱས་བཞིན་དུ་ཡང་སྟོན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། ཐེག་པ་གཅིག་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མན་
 ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་གསལ་བར་མཛད་
 པས་འདིར་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྟོབ་མ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
 ཀྱི་རྣམ་ཐར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་
 དུ་བྱུང་བ་བསྟན་པས་གོ་སླུ་ལ། །ལྔ་པ་ནི། གཞུང་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་མ་
 བསྐྱས་སོ། །གཞན་ཡང་བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་རབས་ལ་སོགས་
 པ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱས་སོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེ་ལུ་ནས་ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་
 བར་བསྟན་པའི་ལེ་ལུ་འེ་བར་གྱི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་རྒྱན་དང་སྦྱར་རོ་
 ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་བཀོད་ནས།
 གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་བྱམས་ཁྱེད་རྒྱན་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་ལ་ལེ་ལུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱན་སྤྱང་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་གཉིས་ཀར་གོ་སླུ་བས་

རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། བྱམས་པས་ཁྱས་པ་བསྐྱབ་པ་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བའི་ལེའུ་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དག་སྟོང་ལྔ་འོད་དང་བཅས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་
བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་སྐྱར་ལ། ཉི་སྟང་དུ་ཆོག་གསལ་བར་མི་སྟང་ཡང། ཆོག་
ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་མཆོམས་བྱེ་བ་དང་། ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལ་བསྐྱིག་ན་སྔ་མ་བཞི་དང་འབྲ་
བར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཁྱས་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པར་འཆད་པ་ཅུང་ཟད་བཅིངས་
སོ། །ཞེས་གསེར་ཐོང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་རྒྱུ་སྐྱར་
བའི་འབྲེལ་པའི་ཐོག་མར་ཉི་སྟང་ཡིན་པས་དེའི་ནང་བྱམས་ཁྱས་ཀྱི་ལེའུ་མདོ་ཆོག་དངོས་
སུ་བཀོད་ནས་དེ་ཉིད་དང་རྒྱུ་སྐྱར་བར་མ་མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྟེ་གསེར་
ཐོང་ལས་ཇི་སྟང་གསུངས་པ་བཞིན། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་། དག་ལྟན། སྟོང་པོ་མཆོག་
གནད་ཀྱི་ལྔ་འོད་རྣམས་སུ་རྒྱུ་དང་སྐྱར་བ་གསུངས་པ་བཞིན་ཁས་སྒྲངས་ལ། གསེར་
ཐོང་ལས། ཉི་སྟང་དུ་བྱམས་ཁྱས་ཀྱི་ལེའུ་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ཡང། ལེའུ་བརྒྱད་
མ་སོགས་དང་བཛྲོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་མཚུངས་པས་དོན་ལ་བྱམས་ཁྱས་དང་རྒྱུ་སྐྱར་བ་
སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །རང་ལུགས་གོང་བཞིན་ཉི་སྟང་དུ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་རྒྱུ་དང་སྐྱར་
བར་མ་མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་གསེར་ཐོང་གི་གཞུང་གོང་
འོག་གི་དོན་དང་། ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་ཇི་སྟང་གསུངས་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་༡༧༩ ་ལས། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་པ་དང་། ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་དང་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་དང་། སྟེར་
ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འདིས་
མདོའི་དོན་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་སྟེང་གཞི་དང་། ཇི་བཙུན་གྱིས་ཁྱས་
པ། ཏྲག་ཏུས་ཀྱི་ལེའུ། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ། ཤེར་བྱིན་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་

རྣམས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན། སྒྲིང་གཞི་མ་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཡུམ་འདི་གསུངས་
 པའི་ཆོ་འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་གོ་སླ་ལ། དེ་ལྟར་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 གྱིས་རང་གིས་རྟོགས་ཀྱས་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་
 ཉིད་གྱིས་ཁུས་པ་འདིར་མ་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་རིགས་
 གཅིག་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་
 དང་། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་གསལ་བར་མཛད་པས་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་བཤེས་བཞེད། རྟག་དུས་དང་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེ་ལུ་གཉིས་མ་བསྐྱས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་སྟོབ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྟན་
 པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བྱུང་བ་བསྟན་
 པ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེ་ལུ་བསྐྱས་མི་
 དགོས་ཏེ། དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཅེས་སྤྱོད་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཅུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་སྟོན་རབས་ལ་སོགས་
 པ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་
 བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལེ་ལུ་བྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བསྐྱས་པར་
 རྒྱན་སྒྲིང་དང་། གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་གཉིས་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བྱམས་པས་ཁུས་
 པ་བསྐྱབ་པ་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་ལེ་ལུས་ནི་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མ་དང་དག་ལྟན་སྟོང་པོ་མཆོག་ཆེ་
 འོད་རྣམས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་སྐྱར་བས། བྱམས་ཁུས་
 རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པས་ལེ་ལུ་བཞི་པོ་དེ་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱས་སོ། །འོ་ན། སྒྲིང་གཞི་རྒྱན་
 གྱིས་མ་བསྐྱས་ན། འཕགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འབྱེད་པ་ནས་
 བཅུ་མས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ན། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་

པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ།
དེ་ནི་རྟོགས་དཀའ་བའི་དབྱ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཅམ་བསྟུས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཕགས་པས། སྤང་གཞིར་སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྒྲའི་སྤྱེས་བསྐྱར་བ་
དང་། བྱང་སེམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་བར་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ། སེམས་ཅན་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོར་
བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་
དང་སྤང་གཞི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གཉིས་རྒྱན་གྱིས་མདོ་
བཤད་པའི་སྒྲིན་འགོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲེལ་
པ་འདིའི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱན་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་སྒྲིན་པས་སྤྱོད་
རིགས་པའི་ཕྱིར་ན། ལེ་ལུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་
ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིན་རི་ལྟར་བཅའ་ཚུལ་དང་། དེ་རི་ལྟར་གཏོད་ཚུལ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡོངས་
གཏོད། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །ཞེས་པས་བསྟུས། སྤང་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་
ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །ཅེས་པས་བསྟུས། རྟག་ཆོས་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་བསྟུས་ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་གཏོད་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །ཞེས་
པས་བསྟུས་ལ། ཐ་མ་ནི་རྟག་དུས་གྱིས་དཀའ་བས་བཅའ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བྱུངས་ཤིག །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་བྱུང་པར་ཅན་ན་བཞུགས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་གསུངས་
པའི་སྤང་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། རྟོར་བཟང་གིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། སྤང་གཞིར་ཞིང་དག་པར་བཤད་པ་ཅམ་དང་ཆོས་
འཕགས་སྟོབ་དཔོན་དང་། རྟག་དུ་སྟོབ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་

ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཉིས་པ་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་དང་མདོ་
 སྒྲུབ་ནས་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་ཡིན་པས་སྒྲུབ་རུང་། ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་
 ཅི་བཞིན་མིན་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྤང་བས་སྒྲུབ་རུང་ཡང་། བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་གྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་མེད་
 པ་དང་། རྫོད་གྱི་སྐྱབས་སུ་བྱད་མེད་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱན་དུ་དོན་ཡོད་
 པ་སྟེགས་བཅས་ཁ་ཅིག་ཏུ་མདོ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བེད་ན། མདོ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་པས་སྒྲུབ་རུང་
 སྟེ། དེས་པ་བཞིན་སྒྲུབ་རིགས་པ་ནམས་སྒྲུབ་བ་ན་ལྟག་མ་ནམས་དེ་དང་སྒྲོབ་བའི་ཤུགས་
 ལ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ལུང་
 མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བས་དམ་པའི་ཆོས་
 མཛོད་གཞན་གྱིས་ལྟ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་པའི་ལུང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྫོད་དང་བྱད་མེད་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲས་མ་བེན་པ་ནམས་
 བྱི་ཆས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་
 ༡༥༩ ཤེལས། གཉིས་པ་ནི་གལ་ཏེ་རྒྱན་དང་མདོ་སྒྲུབ་བ་ན་མདོ་ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་
 དང་། ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྤང་བས་སྒྲུབ་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་།
 བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་དེས་
 དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། བྱང་
 ཆུབ་རྒྱས་བཤད་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ལ་ངེས་བྱེད་མེད་
 པ་འཇུག་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མདོར་
 བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གྱི་མདོ་གཉིས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ལ་ངེས་
 བྱེད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྒྲིབ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱུའི་

ཆོས་དཀར་པོ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མས་ནི་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་
ཕྱིན་བྱུག་གི་སྒྲོན་ས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་ས་དང་གསེར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐོང་༤༣༩༥། ལས། ཉེར་གཉིས་གྱི་མཐར་ལྡན་པ་ནི་ཞེས་སྒྲུར་བ་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བར་པ་
ཉེར་གཉིས་གྱི་མཐར་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་སྒྲུར་བ་དཔེའོ། །ཐ་མ་ཉེར་གཉིས་གྱི་མཐར་ཉིད་གྱིས་
ཞེས་སྒྲུར་བ་དཔེ་དོན་གྱི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་གྱི་ཆོས་དཀར་
པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའམ་རྒྱའི་དངོས་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱན་གནས་
པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆེ་འདི་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་བྱུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་
པན་བདེའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འདི་གཉིས་གྱི་མདོ་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུར་བྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གྱི་མདོ་གཉིས་
སོ། །དེའི་འདིའི་ལེས་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྲོ་སྟམ་ན། མདོ་སྒྲ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྱིར་
སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱའི་ཆོས་དཀར་པོ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མས་ནི་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཐབས་
དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་ཕྱིན་བྱུག་གི་སྒྲོན་ས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་པན་པའི་
བསམ་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་ས་དང་གསེར་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༥༩༥། ལས། རྫོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་
བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནམས་དང་རྒྱན་དུ་དོན་ཡོད་པ་སྟེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ལས་མདོ་མི་སྤང་
བ་རི་ལྟར་སྒྲུར་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༥༩༥། ལས། རྫོད་དུ་
བྱད་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གྱི་སྐས་མ་ཐེན་པ་ནམས་ནི་ཆོས་བསྐྱུས་ཏེ་
དེས་ན་རང་གི་སྐབས་དེར་གཏོགས་པར་ལེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ལ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྫོད་དུ་བྱད་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གྱི་སྐས་མ་ཐེན་

།དང་། རྒྱལ་བ་ལྟུང་ལ་བསྟན་པ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བ་ལྟུང་པའི་ཆོག་མི་
 རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་ལྟུང་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་༣༡༡ ་ལས། དང་པོ་ལ། རྟེན་དང་། རོ་བོ་དང་། རྫོང་རིག་དབྱེད་
 པའོ་དང་པོ་ནི། ལུས་རྟེན། སྤིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་འདོད་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
 ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་། ཞེས་དང་། སྐབས་
 དང་པོའི་སྦྱེ་དོན་༤༤༠ ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྤིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་བྱད་
 མེད་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱུག་གི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་
 ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆང་ཁིང་འགལ་རྒྱུ་དང་བལ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་སྤིང་གསུམ་
 དུ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་སྦྱེས་པ་དག་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་༤༤༡ ་ལས། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་
 ཀྱི་རྟེན་ནི། སྦྱ་མི་སྟན་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ཁིང་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྟའི་རྟེན་
 ལ་སྦྱེའི་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ལ་སྦྱོ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་སྦྱེ་དོན་༣༤༡ ་ལས། མཐོང་ལམ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་བཤད་པ་
 དང་། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་།
 སེམས་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱ་མི་སྟན་པ་དང་། ཟ་མ་མ་ཁིང་མ་གཏོགས་པའི་
 སྤིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་། འདོད་ལྟ་རིགས་བྱུག་གི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་
 མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆང་ཁིང་འགལ་རྒྱུ་དང་བལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་འགལ་བར་
 འགྱུར་རོ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་བེང་༡༤༡ ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་

སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྟན་ཡང་གོ་སྤྲོད་བསམ་མ་བསྟུས་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུང་གི་མོ་
བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བ་དང་།
དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཆེ་བསྐལ་པ་སློང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་བྱུ་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་ཡང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་
ལ་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་བསྐལ་པ་སློང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་
བྱུ་བར་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་དེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པའི་མདོ་དང་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་ཉ་༡༡༩ ་ལས། ཅ་བ། བྱང་
ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་། །དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་
རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་གཞན་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་དེའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དེའི་
རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་དེ་ཐོབ་པའི་
བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བསོད་ནམས་
མང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །མཐའི་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྱར་
བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་དགའ་པོ་དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྱག་བཟུ་བྱུག་
པོ་འདི་དག་བསྐལ་པ་དཔེ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲོད་ཇོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་ཇོགས་པར་
འཛང་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་དེ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་
ཀྱིས། །ཞེས་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་བྱང་ཆེན་
ལ་རྒྱུད་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་མང་

དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༡༡། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་དབྱུང་བ་ནི།

ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་ཆ་ ༣༤༥ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལམ་གྱི་རང་
བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་བྱེད་གདམས་ངག་ནོད་པ། གདམས་པའི་
འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག། གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྟེན།
བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན། རང་བཞིན་དེས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ལས། ལུས་རྟེན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས་ལྷའི་བུ་དུ་མས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཁྱེས་པ་ལས། ལྷ་ནི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་གིས་སེམས་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དང་། མི་ཁོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་
བ་དགོས་པ་མིན་ནོ། །སེམས་རྟེན་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
སྟོན་མེད། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་བྱུང་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ལ་དད་
བྱེད་པ། །བྱང་ཚུབ་སྒྲོན་མེད་ལ་དད་བྱུང་ནས། །སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་། །ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། དེའི་རྩ་བ་སྦྱང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རང་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ། སྤྱི་མི་སྦྱན་པ་དང་། ཟ་
མ་དང་། མ་ནིང་དང་། ཆོས་སྦྱོང་དང་། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་
མ་སྦྱངས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ། ཆངས་ཆེན་པ་རྣམས་
མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་མི་སྤྱེད་དང་། དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་

ལའང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ཆེ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཁུས་པའི་
མདོ་ལས། ལྷ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
དང་། རིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་པའི་
གྲུང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
ཆེར་རོལ་བ་ལས། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་དང་། རི་བ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཅམ་
མཁའ་ལྷིང་དང་། མི་འམ་ཅི་དང་། ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་གངས་ལས་འདས་པ་དག་གིས་སྒྲན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན། སྟོན་པས་དང་པོར་ཐུགས་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུལ་སྟོམ་པ་ད་དཀར་མཛེས་ཀྱི་ལས། སྟོན་པས་དང་
པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ། །ལུང་གཞིར་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྗན་ཆོ། །སྦྱིན་པའི་དགོ་ཅ་རྫོགས་
བྱང་དུ། །བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་གསུངས་རིན་བསབ་མདོར། །དཔུལ་མའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་གྱུར་
ཆོ། །བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ་མདོན་པ་ལས། །ཉིར་ལེན་སྟོང་རྩེ་དཔུལ་རྟེན་བསྐྱེད། །དེ་
ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལྟར། །སྐྱེས་ཤིང་དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ། །སྤང་བྱེད་ཆེན་ལྷག་ཐུབ་
བྱང་། །བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ་རྩ་མཁན་བྱ། །ཁྱེུ་སྤང་བྱེད་སྐྱར་འཁྱུངས་ཆོ། །བདེ་
གཤེགས་ལྷག་ཐུབ་ཆེན་ལ། །རྩ་བུ་འཇམ་བཀའ་མེ་ལོང་གི། །ཁ་རྒྱན་ཅན་དབུལ་ཐུགས་
བསྐྱེད་ཅེས། །བསྐྱེད་པར་བཟང་པོའི་མདོ་ལས་སོ། །ཨ་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་དུ། །གྱུར་
ཆེ་དེ་བྱང་བསྐྱེད་ཅེས་འདོད། །དེ་ནི་དཔག་བསམ་འཁྱེ་ཤིང་བཞེན། །ལུང་པོ་གསུམ་མདོར་
ཆོང་དཔོན་བྱ། །མདོན་དགའ་གྱུར་ཆེ་མཛེས་ཆེན་བྱང་། །བསྐྱེད་གསུངས་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་
གྱུར་ཆོ། །བདེ་གཤེགས་རིན་ཆེན་སྟོང་པོའི་བྱང་། །བསྐྱེད་ཅེས་མདོ་སྟེ་པད་དཀར་
ལས། །འཁོར་བསྐྱར་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་སྤྲས། །བཞི་པ་དོན་ཀུན་གྲུབ་གྱུར་ཆོ། །རིན་

ཆེན་མུ་ཆོག་ས་བཞོད་རྒྱལ་བྱང་། །བསྐྱེད་ཅེས་བསམ་མི་བྱབ་པའི་མདོས། །མ་སྐྱེས་དག་
 ཡི་འགྱུར་བསལ་ལས། །ཆོང་བྱ་བྱི་མེད་དཔྱང་པའི་ཆོ། །འཇམ་དཔལ་དག་སྒོང་ཆོས་སྤྱ་
 བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་གྱུར་དེས་བསྐྱེད་ནས། །མི་སྤུང་ཆུ་རྒྱལ་མཆོན་བྱང་། །བསྐྱེད་གསུངས་
 རང་ལུགས་མཛོད་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་གཞི་ལས། རྒྱལ་པོ་གསལ་
 རྒྱལ་གྱིས། བཅུན་པས་སངས་རྒྱས་གང་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་སྟོམས་ལུལ་བ་ལགས།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟོན་ཡངས་པའི་གོང་བྱིར་དུ་རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་ཡངས་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་
 གྱུར་པ་ན་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཕུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསེར་མའི་སྟོན་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ། །མར་དང་
 ཉིལ་མར་གྱིས་སྤྱ་བྱུགས་ཤིང་ཆུ་འཇམ་པོས་བྱས་བྱས་ཏེ་བྱར་ཆུའི་བརྟུང་བ་གསོལ་ནས་
 ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། སྟོན་ལམ་བཏབ་པ། བདག་ཅག་སྟོན་པ་འདི་ཡིས་ཤྲུག་འདི་རིས་
 སུ་གང་སྐྱེས་པ། ཡོན་ཏན་རིས་དང་རུས་དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
 བདག་གི་ཆངས་པའི་འདྲིལ་ཏེན་བར་གྱི་ཉམ་ཐག་འཆིང་བ་ཡིས། ས་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་
 འདྲིལས་པ་མེད་པར་སྒྲོལ་བར་ཤོག། །ངས་དེར་ཐོག་མར་བསོད་སྟོམས་ལེགས་ལུལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་
 དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་གྲུང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆོ་བུང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ལ་མཛོད་རྩར་གསུངས་ཆུལ་དང་། །ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་
 ལས་གསུངས་ཆུལ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་གསུངས་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གངས་
 མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་ཕུབ་པ་ཆེན་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་
 ཅན་གྱི་བར་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར། གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་
 ཏོར་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་གྱི་བར་བདུན་ཁྲི་བྱུག་སྟོང་ལ་བསྟེན་
 བསྐྱུར། གངས་མེད་གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་
 རྣམ་གཟིགས་གྱི་བར་བདུན་ཁྲི་དང་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཟིགས་

མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། གྲང་པོ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། སངས་རྒྱུ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ནས། འདྲན་
པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོད་གི་བར། བདུན་ཁྱི་དང་ནི་ལྷ་སྟོང་གི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་
དོ། སངས་རྒྱུ་མར་མེ་མཛད་པ་ནས། དབང་པོ་རྒྱལ་མཆོན་ཐུབ་པའི་བར། བདུན་ཁྱི་
དུག་སྟོང་དག་གི་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། སངས་རྒྱུ་ལེགས་མཛད་
ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་འོད་བསྟངས་བར་དག་དུ། ངས་ནི་བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་གི། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ནི་མཆོད་པར་བྱས། ཞེས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཐ་མར་བྱུང་ཚུལ་མཛོད་
དང་ཅུང་མི་མཐུན་པར་སྒྲུང་དོ། གསུམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྡེ་སྟོང་ལས། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པས་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་གྲངས་མེད་གཅིག་དུ་ཆོག་གས་
བསགས་པས། ཆོག་སྐྱོར་ཐོབ་ཆོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཆོག་བསགས་
པས་ས་དང་པོ་ཐོབ། གྲངས་མེད་གཉིས་པ་ལ། གཞོན་ལུ་བཙོན་འབྲས་སྐྱོར་ཅེས་བྱ་བར་
གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལུང་པོ་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་
ཆོག་བསགས་པས་ས་བདུན་པ་ཐོབ། གྲངས་མེད་གསུམ་པ་ལ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱིའུ་གཞོན་
ལུ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ན། བསྟེན་
བཀུར་ཆོག་བསགས་པས། དག་པ་ས་གསུམ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱུ་པར་གསུངས་ཏེ།
གང་ཆེ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང། ལུང་བསྟན་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆོ། ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་གྱུར་
ཏེ། དབང་བཅུ་དག་གྲང་ཐོབ་པར་གྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། འོ་ན་གནས་སྐབས་
གང་དུ་པར་བྱོན་གང་རྫོགས་ཅེ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རྩས་
ལུས་ལོངས་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་བཏང་བས་སྐྱོན་པའི་པར་བྱོན་རྫོགས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་

ཡང་། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོས། རང་གི་ཡན་ལག་དུམ་བུར་བཅད་ཀྱང་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 འཁྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས། སངས་རྒྱལ་
 རྒྱལ་རི་ཕུག་ཞིག་ན་ཟད་པར་མེད་ཁམས་ལ་བཞུགས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཡ་གཅིག་གིས་
 བཟངས་ཏེ། ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ། སྤྱི་མཉམ་མཆོག་ཁྱོད་འདྲི་དགོས་ཆེན་པོ་གཞན་
 དག་ལྟ་ལུལ་ས་ལ་མེད། འདྲི་ཆེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྣམ་ཐོས་བྱ་ཡི་གནས་ནའང་
 ཡོད་མ་ཡིན། ལྟེན་པོ་བྲང་གནས་མཆོག་དག་ནའང་མེད་ལ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མཆོག་ས་
 དག་ནའང་མེད། རི་དང་ནགས་སུ་བཅས་པའི་ས་སྟོང་བརྒྱུ་པ་ལྟ་བུ་སྟོར་ཀྱང་ག་ལ་
 ཡོད། ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདིས་བསྟོད་ཅིང་བསྟོར་བ་བྱས་པས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་
 ཕྱིན་རྫོགས་ལ། བསྐྱལ་བ་དགའ་ཆོགས་འདུམས་ཏེ་ངེས་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ། བཅ་བེ་དམ་
 པ་དེ་རིང་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་བསྟོད་པའི། །སྟོབས་དང་བཙུན་འགྲུས་འདི་
 ཡིས་ནི། བསྐྱལ་བ་དགའ་ཆོགས་འདུམས་པར་འགྱུར། ཞེས་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱུ་པ་ལས་གསུངས་
 ཞིང་། བྱང་ཚུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཐག་དོན་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་
 སྟོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་དག་རང་གི་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེ་ཡིས། སྤྱིན་
 པར་བྱེད་པས་སྤྱིན་པ་རྫོགས། །ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འཁྲུགས་
 བཅོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །རྒྱལ་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་
 འདྲིན་སྟོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལུང་གཞི་ལས། ཤི་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་
 ཆོ། །སྤྱིན་པ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་བཏང་། །ང་ཡི་དུས་དཔོག་གྱུར་པའི་ཆོ། །སྤྱིན་པའི་པ་
 རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས། །རྒྱ་མཆོད་ཆོང་པར་གྱུར་པ་ན། །ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་ཕྱིན་དོན་
 དུ། །སྤྱོད་པ་ཆགས་རྣམས་ནི་མ་བཏང་ཞིང་། །ངས་ནི་རང་གི་སྤྱོད་བཏང་ངོ། །ང་སྤྱིན་
 དང་སྤྱོད་གྱུར་པ་ན། །བཅོད་པའི་པ་རོལ་རྫོགས་བྱའི་ཕྱིར། །ཡན་ལག་རྣམས་ནི་བཏུབ་

བ་ཡིས། །དེ་ནི་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །མི་མ་ཡིན་མའི་སྐྱེས་རབས་དང་། །དེ་བཞིན་
 རྒྱ་མཚོ་སྐྱམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་བདག་ནི་བདེན་དགའ་བའི། །བཙོན་འགྲུས་པ་རོལ་ཕྱིན་
 བ་རྫོགས། །སྤོན་ཆེན་སྤོན་པོར་གྱུར་པ་དང་། །གནག་ལྷས་སྐྱེས་བྱ་ང་གྱུར་ཆེ། །ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་རྫོགས་ནས། །དེ་བཞིན་རྩ་བོ་ཆེ་ཡང་སྤྲགས། །བྲམ་ཐེ་རབ་འབར་གྱུར་
 བ་ན། །རལ་བར་འདབ་ཆགས་ཆངས་བཅས་ཀྱང་། །བསམ་གཏན་ལས་ནི་མ་ལངས་
 བར། །བསམ་གཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་བཙོན་བྲས། །སྤྱིང་རྩེ་ཡོངས་སུ་གོས་བྲས་ཤིང་། །པ་
 རོལ་ཕྱིན་པ་བྲག་རྫོགས་པས། །ཁུར་ལྷུ་བ་ནི་ངས་བོར་ཏེ། །དམ་པ་ཡང་དག་རྫོགས་བར་
 བྲས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ། །པར་ཕྱིན་བྲག་རྫོགས་པ་
 དང་། །སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། །སྟེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། །བསེ་བྱ་ལྷ་བྱ་ནམས་
 ལ་ནི། །པ་རོལ་ཕྱིན་བྲག་མིང་ཡང་མེད། །བཙོན་ལྷན་ཉག་གཅིག་པ་རོལ་ཕྱིན། །བྲག་གི་
 སྤྱི་ལ་ཞུགས་པ་ལས། །ཞེས་དང་། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་
 སྐྱེས་བཏགས། །ཞེས་སོགས་དང་། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། །སངས་རྒྱས་བཙོན་ལྷན་འདས་ཀྱི་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྷ་བྱ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། །འཇུག་
 འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་པས་ཆོགས་
 གཉིས་རྫོགས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པར་བཞེད་དེ། །རིགས་པ་བྲག་ཅུ་པ་
 ལས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།
 །དམ་པ་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་བར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་
 འདིར་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་བསྟེན་བཀུར་བས། །ཆོགས་རྫོགས་ན་དེའི་ཆེ་སངས་
 མ་རྒྱས་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། །གང་སྟེལ་ལས། །རྫོགས་མོད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རྫོགས་
 པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིན་སོགས་བྲག་ཀ་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། །དང་པོ་གཉིས་
 པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས། །བར་པ་གསུམ་གཉིས་ཀའི་

ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གཉིས་འགལ་བའང་མིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དང་པོ་ལྟ་གཉིས་ཀའི་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ཆོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། གསུམ་
 པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་ཏེ། ལྟ་ཅར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྐབས་དོན་དངོས་ལ་འབྲུག་པ་ནི། གཉིས་པ། སེམས་རྟེན་ལ་དབྱེད་པ་ནི། མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་སྤངས་ལ་རྒྱལ་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་རྗེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་སོགས་ཐེག་ཀྱན་རྫོགས་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པར་འབྲུར་ཚུལ་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྤྱེ་བ་དེ་ལ་
 བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནམས་ས་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཐ་སྙད་བྱ་དགོས་པ་ནི་གསེར་སྤངས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་
 སྤང་སྟོད་ཆ་༥༦༥ ་ལས། འོ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲུར་ཚུལ་རི་འབྲ་བ་ཞེ་ན། འདི་ནི་
 འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྤྱེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་ནམས་ས་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་
 སྤྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་
 དེག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་ལོ། ཞེས་དང་། ཡང་ཆོས་
 མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མངོད་༡༥ ་ལས།
 སྐབས་འདིར་རྟེན་པའི་དོན་ནི་ལམ་དེ་ས་དེའི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་ལ་འཛོགས་སྟེ། ལམ་དེ་ས་དེ་
 ལ་བརྟེན་ན་ལམ་དེ་ས་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ར། རང་ལུགས་ལ། གསེར་སྤངས་ས། སེམས་རྟེན་ནི། རྒྱལ་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ།

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་གསུམ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ། རྗེ་གསུམ་
བྱང་གི་ཕན་ཡོན་མཐོང་ནས་དད་པ་དང་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་
དཔུང་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་དོན་ཀྱི་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཉེན་
ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སེམས་ཉེན་ལ་སྐྱེ་བའི་
སེམས་ཉེན་དང་། རོ་བོ་གཅིག་པའི་སེམས་ཉེན་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བའི་སེམས་ཉེན་ཡིན་ན་
ལམ་དེ་ས་དེའི་རོ་བོར་སྐྱེས་མི་དགོས་ཀྱང་། རོ་བོ་གཅིག་པའི་སེམས་ཉེན་ཡིན་ན་ལམ་
དེ་ས་དེའི་རོ་བོར་སྐྱེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ཉེན་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་ཡིན་
དགོས་པ་ནི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ན་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དཔུལ་བའི་ཉེན་ཅན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་
ཉེན་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་འདྲི་དགོས་སྟུང་ན། བདག་གིས་མོངས་སྒོ་
ནི། དང་པོ་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ཞིག་མ་ཉམས་
པ་དཔུལ་བ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་འདྲའི་དཔུལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་སེམས་ཉེན་དུ་འདོད་དགོས་ཀྱི་དཔུལ་བའི་ཉེན་ལ་
ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེར་
བསྟོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག་དཔུལ་བའི་ཉེན་ལ་ཞི་གནས་གསར་
དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཉེན་ལ་ཤིན་ཏུ་དངས་ཀྱི་བདེ་བ་གསར་དུ་སྐྱེས་
པའི་གོ་སྐབས་རུང་ཟད་ཅུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དཔུལ་བའི་ཉེན་ལ་ཤིན་ཏུ་དངས་ཀྱི་
བདེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཉེན་ལ་ཤིན་ཏུ་དངས་ཀྱི་བདེ་བ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་དངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་པོ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་

མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་
 དཔྱུལ་བ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མངོན་འགྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་དཔྱུལ་བ་བ་མེད་པ་ཁས་ལེན་
 དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །རང་རའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་ནང་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ནི།
 ཡིག་ཆར་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་པ་འཕྲུལ་ཡང་ན་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ཅི་རིགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་སྤྲོ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྟེན་དཔར་མ་༥༣ ་ཡས། གཉིས་པ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས། བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འདོད་སེམས་མེད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་
 རི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་
 ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་བྱུང་བ་
 ཞིག་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་༥༤ ་ཡས། གཞུང་དོན་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་
 པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མཆོན་ཉིད་ཅེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱོད་
 ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་ལས།
 མཆོན་ཉིད་བཅས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་

འཛོལ་བྱེད་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་མཆོན། བྱད་
མཆོན། བྱེད་མཆོན། རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་དང་བཞི་ཡོད་དེ། གང་གི་མཆོན་དེ་མཆོན་ཉིད་
དུ། ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། ཤེས་པ་བྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོན་
བྱ་ཡང་། ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཤེས་གསུངས་དང་། ཡང་རྣམ་པ་ཤད་སྟོང་རྒྱན་༡༣༣ ་ལས། ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བའོ། དབྱེ་ན་དགུ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གོ། ས་མཆོམས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་
ཞིག་གིས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པས་མ་
བྱུང་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པས་
མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གླུ་བས་བཞི་པའི་སྟེ་དོན་༣༠༣ ་ལས། གཞུང་འདི་དག་གི་
གླུ་བས་སུ་སྟེ་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཆོགས་ལམ་གྱི་རྟེན། བརྟེན་
པ་ཆོགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། ཏགས། གླ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་
རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱེད་
མེད་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་བྱེད་བྱས་སྐྱེ་བ་བཞེད་དེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། མི་རྣམས་
གྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་སྤྱིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་
རབ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། དེ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་
གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དེ་ལ་མ་བརྟེན་ན་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་

བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་
 བསྐྱེད་པ་ལ་མ་བརྟེན་ན་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་དགོས་ཞེས་བརྟག་
 པ་མཐའ་གཟུང་ཡིན་ནམ་སྙམ། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན། ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་
 བ་ཐོབ་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱུ་༡༢༣ ་ལས། རྣམ་
 རྫོགས་སྦྱོར་བས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་རང་གི་རྣམ་པའི་འཛིན་
 སྟངས་སུ་ཤར་བར་བྱས་ནས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
 དག་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོམ་སོ། །བཅས་
 རྣམས་དང་ཞེས་པས། སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་དང་། དག་ཅ་གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བསྟན་
 ཏོ། །སྦྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
 བ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་སྦྱོར་ཞེས་པ་
 བེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྣམ་བཤད་ལས། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣམ་འབྱོར་བའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱུས་པ་དེ་མཐེན་གསུམ་བསྐྱུས་
 བསྒྲོམ་གྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རོ། །ལམ་རིམ་ལས། མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉིང་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
 སྦྱོར་པ་ལ། ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པ་ཆེས་ཏ་ཅང་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅམ་ཐོན་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྟོན་
དུ་འགོ་མི་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

༡༡། སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་འཕྲོས་འགོད་པ། གཞུང་དོན་དང་། སྤྱི་
དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། སྤེ་དགོ་བཀའ་འགྱུར་ཤེས་
བྱིན་འབྲམ་༼༡༽ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་པ་༼༣༩༽ ལས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤར་དུ་ཉིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྦྱལ་བ། ཤར་དུ་ཉིའི་བྱ་འདི་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཅོན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོས་ཚུལ་མདོ་འདིའི་སྐབས་སུ་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་སྤྲས་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ཉིད་གསལ་བར་
སྟོན་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞེས་པས་མཆོན་བྱ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་ཞིང་། གཞན་དོན་བྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་༼༡༩༽ ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་རོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་
པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དང་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་མི་འབྲསྟེ།
ཡུམ་བར་མ་ལས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་
གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཆོན་ཉིད་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། འདིར་དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་

སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཤར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྤྱི་དོན་༡༣ ་ཧེལ་ས།
 རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུར་ཤུ་རིའི་བྲ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་
 གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཆོན་ཉིད་སྤྲས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་འཆད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
 དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞན་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་གྱི་མུང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤའ་གསེར་བློང་༡༡༣ ་ཧེལ་ས། གཞན་
 རང་ལས་པ་རོལ་གྱི་དོན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་མུང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱུད་གྱི་མུང་འདས་ཡིན་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞུང་འདིར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་དགོས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གྲོགས་སུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་འདུན་པ་དེ་གཉིས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་འདུན་པ་དེ་
 གཉིས་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་
 དེའི་རྗེས་སུ་གཞན་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པ་འབྱུང་ཡང་། འདུན་པ་དེ་གཉིས་གྱི་སྤྱི་རིམ་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྤྱིས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
 བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྤྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤའ་༡༣༤ ་ཧེལ་ས། གང་ན་
 སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུའོ་ཞེས་པས་དོན་དུ་

གཉེར་བྱ་བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཚུབ་སྟོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བཤིག་གོ་རིམ་སྟོན་སྟེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པ་མཚུངས་སམ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དེས་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དེས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་༣༠༩ ་ལས། དེ་ལྟར་བཏགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པས་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་ཞིང་བྱང་ཚུབ་ལ་མ་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འབྱུང་དགོས་ཞེས་དང་། བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ལས་སྟེ། དེ་ནི། གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། སྤྱིར་པར་བྱིན་ལས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། བྱང་པར་དུ་སྐབས་འདིར་གདགས་གཞི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བཏགས་ཆོས་འདུན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་༡༧༣ ་ལས། སྐབས་འདིར་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བྱང་ཚུབ་དོན་གཉེར་ལ་འཆད་པ་ནི། བརྡོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལས་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། འདིར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཏན་ལ་པབ་པས་ཅི་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྫོགས་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་

ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཉིད་ནས་སྙིང་རྩེའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་
 མོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ།
 སྙིང་རྩེ་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་དེས་བྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་འདོད་
 ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཅིག་ལག་མཐེལ་
 ཏུ་མཆིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེ་
 ན་སྙིང་རྩེའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བས་ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མ་
 ཉམས་པར་མཆན་ཉིད་ན། རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་
 དང་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་
 མཁས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་
 བར་བྱ་བ་མང་སྟེ་མ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི།
 དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ཁས་སྦྱངས་
 པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་བླང་༣༠༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་
 མིང་འབྲས་བྱ་དང་། གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་སེམས་
 བྱུང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་ཐལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་
 འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་

ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དངོས་
མིན་བཞིན་དུ་འདོགས་པ་ལ་ནི་ཆོས་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་མི་སྤྱན་པོ་
ལ་བ་ལང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་
དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་ནི་རས་ཡུག་གི་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བ་དང་། གཉིས་
པ་ནི་ཤེར་བྱིན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཞེས་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་
མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་བདེ་སྤྱུག་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་
པ་ལྟ་བུ་ནམས་ལས་འདི་ནི་བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་
རྒྱ་མཚོར་རྒྱབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་འདོན་བར་འདོད་པའི་བསམ་བ་དགེ་བའི་ཆོས་
གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱར་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་བྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེ་བས་ན་རྒྱ་འདོད་པས་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ནས་
བསྟན་ནོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་
གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཏགས་ཏེ་འདུན་
པ་དང་པོའི་རྒྱར་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་འདོད་
པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་མོད་གྱིས་བསྟན་པར་
ཡང་བྱུང་ངོ་། ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་༣༣༡ ་ལས་ཀྱང་། གང་ན་སྤྱོད་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་པོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱང་ཆུབ་

དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་གཉིར་གྱི་བསམ་བ་ནི་
གོ་རིམ་ལྟོག་སྟེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་མིང་གིས་འབྲས་
བྱ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གྲོགས་གྱི་མིང་གིས་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ཚུད་པ་དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཞན་
དོན་དོན་དུ་གཉིར་བའི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དེ་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་དགོ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་
པའི་མཆན་ཉིད་དོན་དུ་གཉིར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་
དོན་དུ་གཉིར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་འཕེལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་དོན་
དུ་གཉིར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདོད་པ་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་བདེན་མོད་
ཅེས་པ་ཡབ་སྐུས་གསུམ་ཀ་མ་ཐུན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་
སྤྱི་མདོ་དང་། རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་སྐྱུས་གསུངས་པ་ནི་དེའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཅུ་ལས་དངོས་མིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་གཉིས་གཞི་
མ་ཐུན་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུན་པ་ཡིན་
ན། འདུན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་
གྱི་འདུན་པ་དང་། རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་

བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོགས་རིགས་ཏེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡོད་
ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ངེས་པར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
སྒྲིབ་པ་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་
བའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་གྲོགས་
སུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ལྔ་ནི། རྟེན་མཚུངས་ལ། དམིགས་པ་མཚུངས་ལ། རྣམ་པ་མཚུངས་ལ།
དུས་མཚུངས་ལ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སྟོན་ལམ་ནི། སྒྲིབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ནི། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་རེ་བ་
འཆའ་བའི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྒྲུའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དངོས་
ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་སོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུན་

བ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། གཙོ་སེམས་
 ཡིན་དགོས་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཞེས་རབ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་
 ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་ཡུལ་ངེས་ལྔ་པ་དེ་ནམས་འདྲན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟོང་། ཡང་གསེར་སྟེང་༣༠༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་
 བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི། ཇི་ལྟར་
 ན་དེ་སྟེ་བྱོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་བྱང་དེ་དོན་
 ཏུ་གཉེར་བའི་འདུན་ཡུལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ལ་སྟེ་མདོར་ན་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ངེས་ལྔའི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱུང་བ་
 ཡོད་དེ། སྟོ་བ་ཆེ་བ་ནས་དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པས། གྲོགས་
 སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་ཏུ་འབྱུང་བའི་སེམས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་
 ཡུལ་བྱང་པར་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྟེ་བ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ཞེས་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་མི་རིགས་
 བར་ཐལ་དེ་རྫོགས་པའི་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་ཏུ་གཉེར་
 བའི་ཡུལ་ངེས་ལྔའི་འདུན་པ་ཡིན་པས་སོ། །སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པས་
 བྱུང་བ་ཡོད་དགོས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚུམ་པ་ཆེ། དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་
 བ་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། །ཞེས་
 བཤད་པས། སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚུམ་པ་ཆེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་བསྟན། དོན་ཆེ་བ། ཞེས་པས་པན་འདོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། འབྱུང་བ་ཆེ། ཞེས་
 པས་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། བྱང་པར་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་པས་ཆེད་

དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དང་ཐོབ་བྱའི་རང་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུན་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་
དུ་བསྟན་པ་ཞིན་ཏུ་གསལ་བས། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་དགོས་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཞེས་ཚུད་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་དབྱེད་ན། སེམས་བསྐྱེད་འདུན་པ་བཤད་པ་ལ་འདུན་པ་
སེམས་བསྐྱེད་མི་རིགས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ན་ཚུད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ནམ་
བཤད་ལྟར་ན། གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྟན་འདུག་སྟེ་དུ་ཚུད་པས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པ་ཡིན་
ཏེ། ནམ་བཤད་ཀྱི་ལས། གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉིས་བ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་
པ་ནང་ཆན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་གང་
ཞིག་ཡུལ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོན་གཉིས་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་
སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཚུད་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་འཆོལ་བ་དག་ན་རེ། སེམས་
བསྐྱེད་འདོད་པར་བཞག་པ་ལ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཁས་
ལེན་མེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཚུད་པ་པོའི་བསམ་པ་ལ་ཡང་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པར་ཚུད་པ་ན། མཆན་ཉིད་དེ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་མཆན་གཞི་འདོད་
པ་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སྟེ་པ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་འབྱུང་བས།
ཁས་ལེན་མེད་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། སློབ་དཔོན་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཚུད་པ་བཀོད་
ནས་དེའི་ལན་འདེབས་པ་པངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བ་དེའི་
བྱང་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་ལན་གྱི་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་དེ་ཉིད་

ཡིན་ལ། དེས་སེམས་སེམས་བྱང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ན་རྩལ་
 ཐ་དད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཆོངས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་རུས་སོ། །སེམས་བྱང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་
 མ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་
 ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཉི་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 པས་གཞི་མ་བྱུན་ཁས་སྤངས་པའི་ཉིས་པ་མེད་དེ། །ཆོས་གསུམ་ཆོང་བས་བཏགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། ཉི་སྒྲུང་གཉིས་ཅོད་
 ཚུལ་སྒྲིམ་ཟིན་མི་མ་བྱུན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་
 འདུན་པ་དང་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཅོད་ལ། ཉི་སྒྲུང་ལས། འོ་ན་ནི་དེ་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 ལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤོང་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཅོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༥༽ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
 ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྒྲུང་བ་ཅན་འདྲུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། རི་
 ལྟར་ན་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་དག་པའི་
 ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་
 རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉི་བར་བཏགས་
 པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྟེ་
 དག་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
 བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་སྒྲུང་བ་༡༥ལས། དེ་ལ་རེ་ཞེག །སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །འོན་ཏེ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་མདོ་ནས་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་འདི་
 ཡིན་ནོ། །འདི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ་དོན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 བློ་སྤྲོད་ལྟ་ཉི་ལྟ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟར་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་བདག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་བྱ་བ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་དུ་གཉེར་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤེད་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དགེ་བའི་
 ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་འདིར་རྒྱ་འབྲས་བྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདུན་ཅིང་དོན་
 དུ་གཉེར་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 གནས་སྐབས་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་སྟོན་ལམ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཡང་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞེན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ནས་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་
 བ་གསུངས་ཏེ། དེ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་
 བ་གཞན་གྱི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ཉི་ལྔ་ལས་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པའི་
 འདོད་པ་སྤེད་པར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་མདོན་ཡང་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་སྤེད་པའི་མིང་གིས་

བཏགས་པ་ཅམ་ལས་སྟེང་པ་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྟན་འདུག་སྟུང་དུ་
 ཚྱོད་པ་གཏན་མིན་པ་ནི་ཉི་ལྔ་དགེ་ལུ་ལོག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས་དོན་ལ་མི་མ་སྟན་པ་མེད་དམ་སྟུང་མོ། འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ།
 རྗེ་བཙུན་གྱི་རྒྱན་ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཇོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བྱས་ནས་
 ཚྱོད་པ་དང་ཚྱོད་སྟོང་གི་དོན་མེད་ཀྱི་ངལ་བ་ལྟར་སྦྱངས་དགོས་པའི་གནད་གང་ལ་སྟག་
 འདོད་ཅེས་པས་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་
 རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡོད། སེམས་བསྐྱེད་རང་ཉིད་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་མིན་ཀྱང་ཇོགས་བྱང་
 འདོད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་པས། འདོད་པའི་མིང་གིས་མ་བསྟན་
 པ་འདོད་ཅེས་པས་ཇོགས་བྱང་འདོད་པའི་སྒྲོ་དང་སེམས་ཤིག་བསྟན་པ་བྱས་ན་རྗེ་བཙུན་
 ཀྱི་དགོངས་པ་དང་རྗེ་ལྟར་འགལ། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་ཀས་སེམས་བྱང་གི་མིང་
 བཏགས་པར་གསུངས་པ་འདིའི་རྒྱ་མཆན་དང་གནད་ཅི་ལ་སྟག་པ་སོགས་ཀྱང་བཏགས་
 དགོས། བྱང་ཐང་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་དོན་གསལ་མཆན་ལས། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚྱོད་ལན་འདི་ཐོག་
 མར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། དགོས་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། འདི་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་
 པའི། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་དུ་འང་གསུངས་
 པ་ནི། ཞེས་མདོས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་རྒྱན་དུ་ཡང་བཀོད་
 པས། དོན་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བར་བཤད་ཀྱང་། མདོའི་འདོད་པ་དེ་གཉིས་
 བྱ་བ་འཕམ་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་ལ་བཙོན་པའི་དོན་དུ་མི་གོ་བར་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་གོ་གོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། གཞན་དུ་ན། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པས་ཀྱང་རང་དོན་ཇོགས་
 བྱང་ལ་དམིགས་པ་ཐལ་ལོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་

ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་
 རྒྱན་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པའི་
 དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆོག་གི་ཚུད་པ་སེང་བཟང་གིས་བཀོད་པ་མངོན་ནོ། །སྟོ་
 བ་ཆེ་བས་ནི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོ་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྟོ་བ་དང་། ཚུམ་
 བ་ཆེ་བས་ནི་སྟོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་གོ་ཆ་རི་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་ཆེ་བས་
 ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དང་། འབྱུང་བ་ཆེ་བས་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པའི་
 ཆུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དབྱེད་ན། བུལྟ་ཕྱིས་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་སུན་སྤང་
 བས་འདུན་པ་ཉིད་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། བེལྟ་བས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིད་དང་འདུན་
 བ་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་དོན་དངོས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་བསྟན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
 ཡིན་ཏེ། མིང་འདི་ཙམ་གྱིས་འཕངས་པའི་གཞན་དོན་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་འདིར་ལུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདུན་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་བྱང་
 ཆུབ་དོན་གཉིར་ལ་འཆད་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མི་ཤེས་ཤིང་། འདིར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཅི་བྱེད་
 མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པའི་མིང་གིས་མ་བཏགས་པར་ལྟ་བུ་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་མིན་པ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་དགོ་
 བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆན་ཉིད་དོན་དུ་གཉིར་བ་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ལ་
 གོ་དགོས་པས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་ལྟ་བུ་མི་འགལ་བའི་སྟོན་སྟོང་མཛད་ཀྱང་། འགྲེལ་
 པ་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་

གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གཉིས་གྱི་འདུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལ་བདེན་ཁ་སྤྱིན་པའི་དོགས་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་པས་བརྟག་
 དགོས། སྐབས་འདིའི་འདུན་པ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིས་བ་ཅེས་
 གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྒོ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རྣམ་བཤད་༡༣༩
 ལས། དོན་དུ་གཉིས་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་
 གཉིས་དོན་གཉིས་གྱི་བསམ་པ་ནི་གོ་རིམ་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། གསེར་ཐོང་ལས་༡༣༥ ་ཀྱང་། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲ་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་གསལ་བར་བསྟན་
 པས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་
 ཅིང་། གཞན་དོན་འདུན་པ་ནི་སྤྱིང་ཐོང་ཆོན་པོ་དང་དམིགས་རྣམ་གཅིག་པས་དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་༡༣༥ ལས། དག་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉིས་བ་ཡོད་ན་དེའི་
 རྩེས་སྤྱུངས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་བྲལ་ལ། དེ་སྤྱོན་དུ་མ་སོང་ན་འདིར་
 བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་
 ཐོང་༡༣༦ ་ལས། དེ་ལྟར་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་
 དོན་ལ་དམིགས་པ་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅེས་ཡིན་གྱི། ཞེས་འདུན་པ་དེ་
 སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་གསུངས་པས། སྤྱིང་ཐོང་ཆོན་པོའི་དམིགས་རྣམ་དང་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་བཞེན་དུ་
 སོང་མི་འདུག་གམ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་འདས་ལའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་གཞུང་སྤྱི་བྱི་གྱང་བསྐྱིགས་ན་སྤྱིང་ཐོང་ཆོན་པོ་དང་གཞན་དོན་འདུན་པ་

དམིགས་ཀྱི་མ་གཅིག་པའི་རིགས་པས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱིར་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་
 གྱི་ཐོབ་བྱའི་ཐར་པ་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡང་གསལ་བར་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ཀྱི་མ་གཅིག་
 ལས། དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱིར་དུ་འགོ་
 དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དང་སྤྱིས་དུས་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཡིན་པ་གསལ་བ་དང་། ལམ་རིམ་སོགས་ལས་སྤྱིར་རྗེའི་དམིགས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་
 རང་སྤྱིར་དུ་བསམ་ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྱིར་དུ་བསམ་
 ན་སྤྱིར་རྗེ་ཡིན་པ་གསུངས་པས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཀྱིས་
 བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཤེས་ཀྱིས། དེས་ན། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སེམས་ཅན་
 སྤྱི་བསྐྱེད་དང་བྱེད་པ་ལེགས་པ་དེ་སྤྱིར་རྗེའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱིར་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་
 པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡོད་བཟླ་དགོས་སོ། །རང་རེ་ཡིག་ཆ་ལྟར་
 བ། སེམས་ཅན་དེ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གྱི་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་ཡུལ་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་
 གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་༡༩༠ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་བྱང་གྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་
 དེ་དེའི་གཞུང་གྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་དེ་སེམས་ཅན་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞུང་གྱི་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱི་བསྐྱེད་དང་བྱེད་པ་འདོད་ཀྱི་ཀྱིས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་
 དེའི་གཞུང་གྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་གཞུང་གྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོར་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོ་
 འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཞེས་དང། སྐབས་གསུམ་
 པའི་མཐའ་དཔྱོད་༡༣༣ ་ཧལས། སེམས་ཅན་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་
 རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་ཐལ།
 དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོར་རྫོགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆར་གསུངས་
 པ་ནི། གསེར་སྒྲིང་གིས་དགོངས་པ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་
 ༡༣༥ ་ཧལས། དེ་ལྟར་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་དོན་
 ལ་དམིགས་པ་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་
 ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་འབྲུང་དགོས་པས་
 སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་

དེ། དེ་ལྟར་ལམ་འོག་མ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །གལ་ཏེ་འདུན་པ་དེ་གཞན་ཆེད་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཅོད་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་
 ལ་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་གསེར་སྒྲིབ་མ་མཁན་པོ་ལས། དངོས་མིན་
 བཞིན་དུ་འདོགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་
 ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་མི་སྤྲོད་པོ་ལ་བ་
 ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་དང་ཡན་
 ལག་ཅན་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་
 བོ་ནི། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆིག་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
 ཞེར་བྱིན་བརྗོད་བྱ་བྱས་པའི་མདོ་ལ་ཞེར་བྱིན་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་
 འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་བོ་ནི། ལོ་མ་ལ་
 ཆོད་མ་ཞེས་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སྤྲོད་གྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམས་ལས་
 འདིར་ནི་བྱི་མའོ། །ཞེས་བྱང་སྤྱོད་གཞི་དེ་དངོས་མིན་བཞིན་དུ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་ན་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་གསུམ་
 ཆང་དགོས་པས། དང་བོ་ནི། སྤྱིར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 རས་བཏགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ནི། མི་སྤྲོད་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། བྱེད་ཁ་ཆེ་སྤྲོད་ལ་མེད་གེ་ཞེས་བཏགས་
 པ་ནི་དེ་དག་ཞེ་ན་འདྲ་བའི་གནད་གྱིས་སོ། །འདི་དག་ནི་གདགས་བྱ་དང་འདོགས་རྒྱ་
 འདྲ་བ་ཅུ་ལས་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་
 ལ། འབྲེལ་བའོ་ཞེས་པ་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བའོ་
 ཞེས་གོང་མ་གཉིས་ལའང་སྤྱོད་པོ། །དང་བོ་ནི། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་དེའི་ཆ་

གཤམ་སམ་ཡན་ལག་དང་། རས་ཡུག་ནི་ཆ་བཅས་སམ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པས་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མེས་ཆོག་པ་ན་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བཞུང་བ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིང་ཡན་ལག་ལ་བཏགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ནི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བཞུང་བྱ་དང་། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་གཉིས་ཇིང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བཞུང་བ་ནི་བཞུང་བྱེད་མིང་ཇིང་བྱེད་ལ་བཏགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ལོ་མ་ནི་ཆོད་མའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཆོས་མ་བཟོན་པས་ཆོད་མ་དངོས་མིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་བཞུང་བ་ནི་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟ་རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ཕྱོང་བཞིན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི་སྤོན་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་མི་དགེ་བའི་ལས་གཏན་ནས་མིན་ཀྱང་ཕྱོང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་ཆེ་རབས་སྤོན་མའི་ལས་རེད་ཅེས་བཞུང་བ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དངོས་མིན་པའི་འདོགས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྤྱོད་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། ཡང་གསེར་སྤོང་༥༥༥ ་ལས། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་འདོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་སྤྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྤྱོད་བས་ན་རྒྱ་འདོད་པས་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་བྱང་སྤྱོད། འདིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཆོར་རྒྱལ་པའི་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ནི་གཞན་དོན་འདུན་པའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་འདོན་པར་འདོད་པ་ཞེས་པས་

ནམ་པ་དང་། བསམ་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནས་འདུན་པ་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཙུ་བ་བྱས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་
རང་རྒྱུད་ལ་གཏོན་མི་ཐ་བ་ངེས་པར་སྐྱེ་བས་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་དེ་ཤེས་ཕྱིར་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ནམ་བཤད་གོང་དུ་བྲངས་ཐེན་པ་
ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྐྱེས་ན་དེའི་ཙུ་བ་བྱས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་སྐྱེ་བས་དེ་ཤེས་ཕྱིར་
བཏགས་པས་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛོན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་
ཆེན་ལམ་གྱི་ཙུ་བ་སྙིང་རྩེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཞན་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་
ཚུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་གསེར་ཐོང་༢༣༥ ་ལས། བཏགས་པའི་
དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་
ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
བར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་ཏེ་འདུན་པ་དང་པོའི་
རྒྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་འདུན་པ་དངོས་མ་
ཡིན་ཏེ་སེམས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཡང་རུང་
ངོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། གཞན་དོན་འདུན་པ་རྒྱར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་གོང་
དུ་བཤད་པར་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐད་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པས་
བསྟུས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ནམ་བར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་ཡང་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་གཞན་དོན་འདུན་པ་དེ་ཉིད་
སྟོན་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་པས་བསྟུས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གི་དང་
པོའི་རྒྱར་ཏེ་ཙུ་བ་དང་རྒྱའི་གཙོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགའ་ཞིག་
གིས་འདུན་པ་དང་པོ་རྒྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བཏོན་ནས་འདུན་པ་དང་

བོ་སྟེ་གཞན་དོན་འདུན་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུར་ཤེས་པར་སྒྱུར་བ་ཡང་སྤང་མོད་ཡིད་
 ཆེས་པའི་གནས་ནི་སྤྲུལ་མ་ཉིད་དོ། །དོན་གསལ་ལས། བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་པས་འདུན་པ་
 གཉིས་ཀ་བཏགས་པའི་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་
 བྱུང་མིན་པར་ཐལ་བ་དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་སེམས་
 བསྐྱེད་འདུན་པ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྲུལ་འོག་མའི་དངོས་
 ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་བར་མཁས་པ་འགས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་ལའང་མ་འགྱུར་བའི་བཤད་
 པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རུང་ཞེས་མ་གསུངས་པར་དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་
 བསྟན་པར་ཡང་རུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཆོག་གཞན་ཀྱིས་བསྟན་པ་མ་ཟད་འདིས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་དང་པོ་
 གཉིས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་ཆོག་གིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཟད་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པའི་
 གཞུང་འདིས་ཀྱང་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་
 འབྲེལ་གང་རུང་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་། བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་མི་དགོས་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་མི་རྒན་པོ་ལ་སྤྱི་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞོགས་
 མིང་ཞོགས་ཅན་ལ་བཏགས་ཚུལ་ནི། ཡང་གསེར་གླེང་༣༣༥ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། ལན་
 གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་
 ལམ་དེའི་སྒྲར་བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ། །སྟོན་ལམ་དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན། སྟོན་ལམ་ནི་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །བཏགས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
 གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་འཕེལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ཉེན་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ན་གཙུག་པོ་ཡིན་
 པས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་འཁོར་མི་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ནི་

འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ལ། སློན་
 ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 སློན་ལམ་ནི་འདུན་པར་འཛོག་དགོས་པར་འགྲེལ་བ་དང་། འགྲེལ་བཤད་རྣམས་ལས་འབྱུང་
 ཞིང་། དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྐྱེས་ཟེན་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྟན་ཀྱང་ལས་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་བསྐྱེད་
 བཟློན་པ་ན་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཟློན་པའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལམ་དུ་གཤེགས་
 པ་ན་དཔུང་གི་ཆོགས་མང་པོ་བཅས་ཏེ་གཤེགས་ཀྱང་གཙོ་རང་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོ་
 གཤེགས་སོ་ཕེབས་སོ་གདན་ལ་འཁོད་དོ། །ཞེས་བཟློན་པ་ལས་འཁོར་ལ་དེ་སྐད་མི་བཟློན་
 པའི་བྱིར་རོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་མ་ཐག་པ་ནི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། འདིར་དབྱེད་ན། དོན་གསལ་ལས། སློན་ལམ་ནི་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་
 གཞུང་དོན་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀས་སློན་ལམ་འདུན་པར་གསུངས་ཏེ་གྲོགས་མིང་གྲོགས་
 ཅན་བཏགས་ཆུལ་བཀའ་ཡང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི། །སེམས་
 པ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གྲོགས་འདུན་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་པ་སློན་ལམ་དུ་
 བཤད་པས། འདུན་པ་སློན་ལམ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་ན་དེ་སློན་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་རིགས།
 སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་འདུན་པ་གཉིས་འབྱུང་ན་རྩལ་མཚུངས་ཉམས་པའི་སློན་དུ་
 ཡང་འགྱུར་བས་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་ཡིན་པ་སྟེ་དགོས་སམ་དབྱེད། ལེགས་
 བཤད་གསེར་མེད་སྟོན་ཆ་༣༩༥༽ལས། སློབ་དཔོན་གཞན་དང་། བཟློན་བཅས་འདི་ཡི་
 འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སློན་
 ལམ་གྱི་མཚོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པས་སློན་

ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱན་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་
 ལ་དམིགས་བ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སེམས་བ་སྟེ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དབྱིག་གཉེན་ནི་ངོ་བོ་སེམས་
 བ་ལ་བཞེད་དོ། །རྒྱན་ལས། བཏྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་བ་འདུན་དང་བཅས་
 བ་སྟེ། །ཞེས་གྲོགས་འདུན་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བ་ལ་སྟོན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྐྱ་
 མཆེད་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟུང་མོ། །གཉིས་བ་ལ་གཉིས། འཕགས་བ་རྗེས་འབྲང་
 དང་བཅས་བ་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་མོ། །དང་བོ་ནི་འཕགས་བས། སེམས་
 བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་བའོ། །རྣམ་བ་ཤེས་
 བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 བ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་བ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་བ་སྐྱེད་བར་ཤེས་
 བར་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དང་བོའི་མཆའས་ཀྱི་དངོས་
 བོ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་སེམས་དང་བསྐྱེད་པའི་དོན་བཤད་ནས། སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་
 ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབའ་ཞིག་ཡིན་བ་དང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་བ་ལ་
 དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་མ་བཞག་པར་དཀར་ཆོས་ཀུན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་མཆོན་གཞིར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་འདོད་བ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་
 བ་ལ་རྩོད་བ་བཀོད་ནས་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་བ་ཅེས་ཡིན་ཀྱི་དངོས་
 མིན་པར་གསུངས་མོ། །ཉི་མའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་དེ་དང་མཐུན་པར་མཆོན་གཞི་བཟུང་ཞིང་།
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་རྒྱན་སྤང་དང་འདི་གཉིས་ཀར་ཉི་མེ་སྤང་བར་གསུངས་པའི་རྩོད་
 ལན་རྣམས་བཀོད་ནས་འདོད་བ་བཏགས་བ་བ་སེམས་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་ལ། ཨ་ཟླ་
 ཀ་རས་ཀྱང་ཐུབ་དགོངས་སུ་རྩོད་ལན་རྣམས་ཀྱང་བཀོད་ཅིང་། རྗེ་འོད་དུ་ཡིད་ཤེས་ལ་
 མཆོན་གཞིར་བྱས་མོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་པར་འདོད་བ་མདོ་རྒྱན་དབྱིག་འགྲེལ་

གྱི་དགོངས་པ་དང་། སློན་ལམ་འདོད་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་བྱང་སའི་དགོངས་པ་དང་། སེམས་
པ་དང་སློན་ལམ་གཉིས་ཀར་བྱམས་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་
གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་ཚུལ་འཕགས་སེང་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བར་བྱས་ཀྱང་།
སྐས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ན་འདིའི་དོན་མི་གསལ་ཞིང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་
༡༧༩ ་ལས། ཁ་ཅིག་ཙ་བར་མ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བྱང་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་
དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་ལ་དམིགས་
པའི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སློན་ལམ་དང་འདུན་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་ལས། སློབ་ཆེ་དང་རྩམ་
པ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཙོ་སེམས་སུ་བསྟན་པར་རྒྱུ་
སྒྲུང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་པར་
བྱིན་སྤྱི་དོན་༡༧༩ ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་
བྱང་དུ་བཞེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་
དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་དང་། གསེར་ཐོང་ལས། བྱང་སར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་གྱི་
མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པས་སློན་ལམ་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞེད་ཅིང་ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ངོ་བོ་སེམས་པ་ལ་བཞེད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་སློན་ལམ་དང་སེམས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོགས་
 མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱོད་སེམས་བྱུང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། མ་བྱུང་ན།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་སེམས་བྱུང་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཆོས་
 དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་
 ཏའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་བས་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཉི་མི་དག་ལྟ་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི། ཡིད་དང་། འདུན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱུ་མཆེད་གཉིས་དང་མཐུན་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མི་སྣང་བ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པ་ནི། དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་ལས། བདེན་མོད་ཀྱི་
 ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ལ་བདེན་ཁ་གནང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་
 ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞེན་སྐྱུ་མཆེད་ལུགས་ལའང་སེམས་པ་དང་སློན་
 ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཞེད་པས་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་ཤེས་སུ་མི་མཐུན་པ་མེད་
 པར་གསུངས་ཏེ། པཎ་ཆེན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སློན་མེ་༡༦ ་ལས། གསུམ་པ་ངོ་བོ་
 བཤད་པ་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་གྱི་

མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་ལ་དམིགས་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་ཅ་བར། དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་བ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་དོ་སྟུང་ན་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་རྫོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས། འདི་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཐོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པ་དང་མཆུངས་ལྷན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྟོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་བཤད་རྫོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༩ །ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། རོ་བོ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱེད། ཅེས་སྐྱ་བཤད་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ། སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་

ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་བསྐྱེད་པ་འོ། ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་
 སང་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྲས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་དགོས་
 པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་དེ། འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ཞེས་བྲ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པ་འོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་
 དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོགས་
 མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། ཟེར་བ་ཉ་དཔོན་དང་རེད་མདའ་བ་
 སོགས་ཡིན་ལ། རྟོགས་སྣང་དུ་ཡང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །དེས་ན།
 སེམས་པ་ཞེས་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རྟོན་གཉེར་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སེམས་པར་བྱེད་ཅེས་པའམ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅེས་
 པ་ཡིན་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་པ་སོགས་མིན་ཞེས་པ་འོ། །འཕྱི་བས་ཀྱང་། མདོ་རྒྱན་ཙ་འགྲེལ་
 ཀྱིས་སེམས་བྱུང་དང་། རྒྱན་ཙ་འགྲེལ་ཀྱིས་སེམས་སུ་བཤད་པར་འདུག་སྟམ་ནས་རྣམ་
 པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕགས་སང་གི་ལུགས་བཀག་ནས་དོན་
 གཉེར་ཀྱི་འདུན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རྒྱན་སྣང་ལས།
 དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་བཤད་པས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་སེམས་ལུལ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྣང་བ་སྟེ། ཞེས་སེམས་སུ་གསུངས་པ་རྒྱན་
 གཉིས་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་གསེར་ཐེང་དང་ཡིག་ཆར་གསུངས་
 རས་སྔ་མ་དེ་དག་བཀག་གོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གསེར་ཐེང་ལས། སྟོབ་དཔོན་གཞན་དང་། རས། རྟོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་
 སེམས་པ་ལ་སྟོན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྐྱ་མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འདུག་སྟམ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཉ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གསེར་མེད་ལས་མདོ་སྟེ་རྒྱ་དང་བྱང་ས་སོགས་དགོངས་
 པ་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱ་གཉིས་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་
 པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ནི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྤར་ཐོགས་
 མེད་སྟེ་མཆེད་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་འདོད་པ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཡོད་ན། གསེར་
 མེད་དུ་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་མདོ་སྟེ་རྒྱ་གྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བར་འམ་མ་ལོན་པར་
 འབྱུང་རོ་སྟུང་སྟེ་དབྱེད་དོ། །ཤིན་ཏུ་བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མདོ་སྟེ་རྒྱ་ལས། དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་
 ལམ་དང་སེམས་པར་བསྟན་ན་སྤར་ཡང་གཞུང་དེར། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་
 བ། །ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྲུངས་སུ་འཕགས་སེང་གིས་
 བཀོད་པ་རི་ལྟར་རིགས། འདི་མདོ་རྒྱ་དབྱིག་འགྲེལ་༡༣༩ ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་
 དང་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སེམས་
 པའི་རང་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བ་ལས་སེམས་སུ་མ་བཤད་པས་བྱམས་པའི་མདོ་སྟེ་རྒྱ་གྱི་
 ཚིག་སྟེ་ཕྱི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཡིན་གསུངས་པའི་ནང་འགལ་རི་
 ལྟར་སྟོང་། ཡང་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ཅིག་སྟོན་པ་སྟེ་མཚུངས་ལྡན་གསུངས་
 པ་དང་། གསེར་མེད་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་
 ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་འགྲོ་ཚུལ་
 གྱིས་འདུན་པ་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འདོགས་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཤད་པས་དེ་ཉིད་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དུས་ནས་བྱུང་དགོས་པར་ལྟ་བུ་ཡང་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་

ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདུན་པ་གཙོ་
 བོ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སེམས་གཙོ་བོ་དང་སེམས་བྱུང་འཁོར་
 ཡིན་པ་གསུང་རབ་སྤྱི་སྐད་ལ་གནས་པ་དང་ངེ་ལྟར་མི་འགལ། གཙོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་མཚུངས་
 ལྟན་སེམས་བྱུང་གི་ནང་ནས་འདུན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 གཉིས་ལས་འདུན་པ་གཙོ་བོའི་དོན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་
 ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་གཞན་
 ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཚུལ་མིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་ན་མདོ་བསྟན་
 བཅོས་ལས་འདུན་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདུན་པ་ཡིན་པའི་གནད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་ཞེས་བཤད་དགོས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟ་ན་ནི་སྐབས་
 འདིའི་ཚེད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་
 འཁོར་བྱས་ཆེ་སེམས་གཙོ་དང་། ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཀྱན་ལས་འདུན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་སོང་མིན་བརྟག་
 དགོས་སོ། །ཡང་གསེར་མེད་༣༩༥ ་ལས། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟོན་ལམ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་དེ་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་
 དེ་སྤྱོད་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱར་
 བྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་དོན་དམིགས་པ་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་
 ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སྤར་འབྲུང་དགོས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་དུས་
 མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ལན་འོག་མ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་
 འབྲུང་དགོས་ན། བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་པའི་བྱང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱ་རམ་ཤིང་

ཤུན་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་
དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་འབྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་ལྷ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༤༤ ་ལས། གཉིས་
པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་བ་བྱད་པར་ཅན་སྤྱེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་སྤྱེས་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་རམ་གྱི་ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་མངར་བ་དང་འབྲེལ།
སྤྱོད་བ་བྱད་པར་ཅན་མ་སྤྱེས་གོང་གི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་
པ་ནི། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་མངར་བ་ཅན་དང་འབྲེལ། ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་བའི་
མདོ་ལས། བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག་
ཤུན་པ་ཐོས་པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞིས་པོ་རྟེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་ཤུན་
པ་དེ་བཞིན་སྤྱོད་བ་སྤྱེ། །རོ་ལྷ་བུ་ནི་དེ་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྷ་བས་ན་སྤྱོད་ལ་དགའ་སྤོངས་
ལ། །རྟག་དུ་བག་ཡོད་བྱས་ལ་དོན་སེམས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བ་དོགས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྷར་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱར་བྱུར་
པའི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་བྱང་འདས་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྤྱེ། སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ན་རང་གིས་ཐོབ་
བྱའི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་གིས་གང་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་གང་རུང་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་
སམ་མ་དམིགས་ཞེ་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྷར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་
དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༤༥ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དང་གཞན་

རོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ལ་
 དམིགས་པར་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དང་
 གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ག་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡུམ་བར་མ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྟུས་དང་
 རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་
 དེ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་
 ཞེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་
 བསྟེན་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་ཞེར་ཕྱིན་ལ་བཙོན་པར་
 བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གནས་མེད་པའི་
 ཚུལ་ཀྱིས་ཞེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ། སྤྱིན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ལེན་པ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 དང་། ལྷུང་བ་དང་མི་ལྷུང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འབྲུགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འབྲུས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཙོན་
 འབྲུས་དང་། རོ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་རབ་དང་ཞེས་རབ་འཆལ་
 བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་
དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་
སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་མདོ་
ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་མདོ་ལས་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པ་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་
མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ངེ་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་སྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་
དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་རྣམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ། གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་བཟོད་པ་ལ། ལེ་ལོ་ཅན་
རྣམས་བཙོན་འགྲུས་ལ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་ལ། ཤེས་རབ་
འཆལ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་དུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་
བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་
བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ངེས་ལན་དེས་བྱུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཞེས་དང་།
ཡང་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱི་དོན་༣༣༩ ་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་

གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོང་དུ་མདོ་བཞི་ལས་སྐྱབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
 བཞི་པ་མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
 སྟོན་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་སྒོ་གྲོས་མི་བདེ་པའི་མདོ་དང་། སྒྲོང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་
 སོགས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཁྱད་སྤངས་སུ་མི་འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་དེ་ལྟར་མ་བྱངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
 གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 མོད་ཀྱི་ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་ཁྱད་སྤངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་གཉིས་ལྟན་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་
 བྱང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་གྲོགས་འདུན་པ་དེས་གཞན་དོན་
 དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་ཀྱང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་ལྷ་གུ་ལ་དམིགས་ཀྱང་
 ལྷ་གུ་མ་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེས་
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་ཡང་མ་བྱང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་གྲོགས་འདུན་པ་དེས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་ཚུལ་
 ནི། དཔེར་ན། སྒྲོམ་པས་གདུང་བས་རྒྱ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོད་དོན་དུ་གཉེར་བ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་ན་དེ་
 སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དམིགས་ཚུལ་མི་

འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་༢༤༦༥ ལས། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེས་ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་ཇེ་དེ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡང་ཡིན། དེ་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྟུལ་
དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། དེས་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ན་འདུན་པ་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་གོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་
པ་དེ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲིམ་པས་གདུང་བས་རྩ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོད་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ལྟར། དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོན་སྟེང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་
ཀྱི་འདུན་པ་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་གོགས་བྱང་ཆུབ་
དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་གོགས་བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་

འདུན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་བའི་འདུན་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་ཀྱི་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མི་ཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱར་གྱུར་བའི་འདུན་པ་
ནི་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་
འབྲུང་བའི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུན་པ་དེས་གཞན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་
ནམ་དམིགས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་
པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བདག་མོངས་སྒོར་ཤར་ཆོད་ཅམ་ཡིན་པས་
གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལ་གནས་མིན་དབྱེད་དོ། །སྐབས་དང་པོའི་དོགས་དབྱེད་སྒོ་གསལ་
རིགས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཉ་༡༣༩ ་ལས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་སྤྱི་མ་དེ་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་འབྲེའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་ཀྱི་སྒོ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པའི་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་དོན་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་པའི་
ཆེ་ན། རང་གི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་མངོན་གྱུར་དུ་གཙོ་
བོར་གྱུར། དེས་དེ་འབྲེའི་གཞན་དོན་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་པའི་ཆེ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་
ཀྱི་འདུན་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྲུང་བས། མངོན་གྱུར་དེ་གཉིས་གཙོ་ཆེ་ཆུང་རིམ་ཅན་དུ་
ཡང་སྟེ་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཆེ་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་
འབྲུང་བ་མི་འགལ་བས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་
དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་གཉིས་སྟོན་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་
དེ། སྤར་བའི་གནས་ཡིན་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན། སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པའི་དོན་དུ་གཉིས་བྱ་ལ་སྐྱབ་ནི་ཡོད་
དམ་མེད་སྙམ་ན། གཤུལ་བྱ་སྐྱེ་འཕགས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་གཞན་དོན་མཛད་
མཁན་གཙོ་བོ་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྐྱུལ་
སྐྱེ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་དོན་དུ་གཉིས་བར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་
གསུང་ལས། ཐེག་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉིས་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་དོན་དུ་གཉིས་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྒོམ་བས་གཤུང་བའི་གང་
ཐག་བཏུང་བ་དོན་དུ་གཉིས་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྲོད་དོན་དུ་གཉིས་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
ལ་ཡང་གཉིས་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་དོན་དུ་གཉིས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ནི་མིན་ཏེ།
གཟུགས་སྐྱེས་གཤུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད། ཆོས་སྐྱེས་དེ་ལྟར་
མ་མཛད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲོད་འཇུག་དར་རྒྱུག་ལས་གསུངས་
ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉིས་བ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་གསུང་
ཐུགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤངས་རྟོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་
ལ་དད་བ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉིས་བ་ངེས་པར་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ།
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཤོག་༣༡༥༽ ལས། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་བའི་སྒོ་སྤང་བ་ནི།
སྤར་བཤད་པའི་རིམ་པའི་བདས་ནས་གཞན་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྤར་སྐྱབས་
འགྲོའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་
པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་དད་པ་ཅི་འཕེལ་བ། དེ་ནས་དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་
གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་སྤྲོད་ཐག་བ་ནས་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་དོན་
ལའང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཤོག་ངོས། 286

རྣམས་ལས་བཤད་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་དགོངས་པས་
དུས་མཉམ་པའི་སྐབ་བྱེད་ལས་ལྡོག་པའི་སྐབ་བྱེད་མིན་པས་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་གཞན་དོན་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་
པའི་ཚྭ་ལན་གྱི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཚྭ་ལན་ལོགས་
སུ་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདུན་པ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་ན་འདུན་
པ་གཉིས་པར་འགྱུར་བས་ཚྭ་ལན་དང་པོ་ཡང་ཚྭ་ལན་གཉིས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་གཉིས་པ་ལོགས་སུ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། ། ཡང་གསལ་བྱེད་
༣༩༥ ། ལས། གལ་ཏེ་འདུན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་
པ་ཉིད་ཚྭ་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་བསམ་
པ་ནི་འདོད་པ་བཤད་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་འགལ་
སྟམ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ན་སེམས་བྱང་དང་ཡུལ་གཞན་
ན་སེམས་བྱང་མིན་པར་ཚྭ་པ་མིན་ནོ། །བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་ནི་ཐོགས་སུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་ལམ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚྭ་
ལན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་སྒྲུང་ཞིང་
ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཀྲལ་ལོ། །ཆུ་ལ་འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཡི་གེ་མངས་བས་འཛིགས་
ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་སྟོང་རྩེ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཡིད་བཞིན་དུ་འདུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མི་སྒྲུང་ངོ་། ། ། ཞེས་བྱང་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས།
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
པ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ཐོགས་སུ་འདི་ཚྭ་གཞི་ནི། འདུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་

དམིགས་པས་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་སྟམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། རྒྱ་ལྟན་པས་ཀྱང་
 བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། རྟོལ་བ་སྟེ་གོང་གི་ཕྱོགས་སུ་མའི་བསམ་པ་ནི་མདོ་
 དང་རྒྱན་ཅ་བར་འདོད་པའི་སྒྲས་བསྟན་པས་འདོད་པ་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་
 བས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགལ་སྟམ་དུ་ཅོད་པས་ན། ཅོད་གཞི་ནི་མདོ་བསྟན་གཉིས་སུ་འདོད་
 པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཚུབ་དམིགས་
 ལ་ལྟན་པར་བཤད་པས་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་སྟམ་དུ་ཅོད་པ་གཏན་མིན་པས་རྒྱ་
 ལྟན་པས་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེས་བྱང་ཚུབ་དམིགས་
 པ་མིན་ནོ། །བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་ལྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ཡིན་པས་དེས་ནི་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའོ། ཞེས་པ་དགར་བའི་
 ཆོག་སྟེ་ལྟན་པ་དང་པོས་དམིགས་པ་བཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བཏགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཅོད་
 ལན་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་
 བཞེད་པར་སྤང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ཏྱ་ཆེན་
 བོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་དག་རྩིས་ཐ་དད་པར་བཀལ་ལོ། །སོགས་སྒྲས་ཤིན་པ་སོགས་སྤྱད་
 དོ། །གོང་གི་འབྲེལ་པའི་ཅོད་ལན་གཉིས་པོ་ཆོག་གསལ་དཀྱུས་ན་གསལ་བར་ལྟར་གྱི་
 དོགས་པའི་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་ནི་སེང་བཟང་གི་དགོངས་པ་མི་སྤང་ངོ། །ཞེས་པའོ། འདིའི་
 དོན་འོག་ཏུ་བཤད་དོ། །

༣༡། །དེ་བའི་མཆ་མས་སྒྲོར་དང་དོགས་གཅོད།

ཡང་གསེར་བྲེང་ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། དེ་བས་མཆ་མས་སྒྱུར། མདོས་ལན་བསྟན།
 དེས་ལན་དེས་བྱུབ་པའི་དོན། མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་
 ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་ནི་མཚན་ཉིད་
 བསྟན་པ་ཅུ་མ་བཞུགས་པ་འདོད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་དང་། གཞན་དོན་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཁུངས་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤེས་བྱེད་གང་ལས་
 ཤེས་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དོན་དང་། འབྲེལ་པར་ཡང་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅེས་
 པའི་ཡང་སྒྲས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་རྒྱན་
 ལས་བཤད་པ་མ་བཞུགས་པ་འདོད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པའོ། རྣམ་བཤད་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་
 འཕྲོས་པའི་བྱི་བར་མ་བཞུགས། ཅེས་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པར་
 དོགས་པའི་བྱི་བ་བྱང་བ་མ་བཞུགས། དམིགས་པ་འཛོག་ཚུལ་ལ་དོགས་པས་ཀྱང་བྱི་བ་འདི་
 འབྱུང་བའི་དོན་དང་། རྫོགས་སྒྲུང་ལས་ནི། རོ་བོ་ལ་རྩོད་པའི་བྱི་བ་མ་བཞུགས། ཅེས་རྣམ་བཤད་
 དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛོན་ནོ། །འབྲེལ་པར། ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་།
 ཞེས་པ་གསེར་ཐོང་ལས་རྫོགས་བྱང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་དོན་
 དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་རྫོགས་བྱང་རང་
 ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྫོགས་སྒྲུང་གསེར་ཐོང་དང་མཐུན་པར་བཤད། མདོས་ལས་རྩི་ལྟར་
 བསྟན་ཚུལ་ནི། ཡང་གསེར་ཐོང་༤༡༠ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་
 ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱུས་
 པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་
 གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་
 བྱས་ཀྱི་རང་དགར་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འདིར་གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་ས་བཅད་

གྱི་མིང་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས་པར་དོན་གསལ་
 མཆན་ལས་བཤད་པར་ལྟར་དོ། །རང་དོན་རྫོགས་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་
 ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་སྤངས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་ཀ་ལས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དེ་རྒྱས་
 བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ན་དེ་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དང་ཐོབ་བྱ་བྱང་
 རྒྱབ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རང་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི། རང་
 དགའ་བ་སྟེ་རང་བཟོའི་བྱ་ཆོམ་དུ་སྦྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། འདིར་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 ལས། དོན་དེ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གསུངས་ཞེས་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ།
 ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ག་འཛོག་དགོས་ཏེ། འདི་ཐད་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
 རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འགྲེལ་པ་དོན་
 གསལ་དང་། གསེར་སྤངས་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་འདིར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
 ཡུལ་བྱང་རྒྱབ་དང་། གཞན་དོན་གཉིས་པོ་དེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་བསྟན་
 རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་བར་མ་ཉི་ཁྲི་ལས་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ།
 རྒྱས་པ་ཡུམ་འབྲུམ་པ་དང་། བསྟུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་
 སྒྲོན་ས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྟུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ས་
 བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པའི་དེ་སྦྱ་དང་པོ་དེ། དམིགས་
 ཡུལ་བྱང་རྒྱབ་དང་། དེ་སྦྱ་གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། མདོ་བཞིན་
 དུ་ཞེས་པའི་མདོ་ནི། ཉི་ཁྲི་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཡང་
 དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྟུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་དོན་
 ཡབ་སྲས་གསུམ་དངོས་ཟེན་མི་མཐུན་པས་གསེར་སྤང་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

ནམ་བཤད་ལས་དེ་སྤྲ་གཉིས་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་བྱས་ནས་མདོ་བཞིན་ཞེས་པ་ཡུམ་
བར་མ་དང་། བསྐྱུས་རྒྱས་གཉིས་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། འབྲུམ་ལ་བཞག་དགོས་པར་ཡིན་
ཏེ། དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་
པ་སྟོང་སྟག་ཉི་ལྔ་ལྔ་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་དུ་སེང་བཟང་
གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་པ་སྟོང་སྟག་ཉི་ལྔ་ལྔ་པའི་མདོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་འགྲེལ་བར་ཡིན་པ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་
རྒྱུ་༡༥༥ ་ལས། དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ག་ལས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པའི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད་པར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། མདོ་བར་མ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་དོན་ཆང་བར་བསྟན་
པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་
ཆེན་དུ། འཕགས་པ་སྟོང་སྟག་ཉི་ལྔ་ལྔ་པའི་མདོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གང་གི་བྱིར་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོང་སྟག་ཉི་ལྔ་ལྔ་པའི་དོན། ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤར་བཤད་པ་ཁོ་ནའོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། དེ་
ལྟར་རི་སྐད་བཤད་རྣམས་ཀྱི། །བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། །འདིར་གཞུང་བསྐྱུས་
པ་ཡིན་འདོད་དེ། །དོན་ནི་རི་སྐད་གསུངས་དེ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པས་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་
པ་སྟོང་སྟག་ཉི་ལྔ་ལྔ་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་བར་མདོའི་དོན་
དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འབྲུང་བ་འདིའི་ཆོག་འགྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
འཆད་པར་འདོད་ན། སྟོང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་རྟོགས་སྤང་ལས་ནི། མདོ་བཞིན་
དུ་ཞེས་པ་ཡུམ་གསུམ་ག་ལ་བྱས་ནས་ཡུམ་གསུམ་ག་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་

ནས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
 ཕྱིར། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་བསྟུས་པ་སྟེ་མདོར་བསྟན་དང་། དེ་
 ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་སྟོན་མཆད་ཅེས་བསྟུས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མཆད་མཁན་བསྟན་བཅོས་
 མདོན་ཉོགས་རྒྱལ་ལ་འཛོག་པ་གསུངས་ཏེ། ཉོགས་དཀའི་སྤང་བ་༥༥ ་ལས། དེ་དག་
 གི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་རྒྱལ་གྱི་དག་གིས་མདོ་དེ་འདྲའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་
 མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཅ་ཆོག་གིས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་མིང་ཅ་མ་སྟོས་པའི་སྟོན་མས་
 མདོར་བསྟུས་པ་དང་རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་ཅ་ཆོག་གིས་པར་ཕྱིན་བཅུར་བྱེ་ཞིང་། གཞན་
 དོན་བྱེད་ཚུལ་དཔེས་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྟོན་མས་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
 ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་རྗེ་བཅུན་གྱིས་
 རང་བཟོར་བསྟན་པ་མིན་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རྒྱས་
 བསྟུས་ཀྱི་མདོ་མི་འགོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད།
 སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུང་མོད་ཀྱི་ཆོག་མདོས་སུ་
 དོགས་ནས་རྒྱས་བསྟུས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཡང་བསྟུས་པ་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་། རྒྱས་པ་རབ་དབྱེའི་ཅ་ཆོག་ལ་འཆད་
 པ་ནི། ཁ་གང་ཚུགས་ཚུགས་ཀྱི་བཤད་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་འགོག་པར་མཛད་པས་
 དབྱུང་དགོས། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡང་སྤྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ན་ཡབ་ཀྱི་གསེར་བློང་དུ་
 རྟོགས་སྤྲར་བྱས་ནས་འགོག་པའི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བ་ལ་སྤྲར་བ་དེ་རང་དུ་དངོས་བློན་ལ་སྤྲང་
 བས་དབྱུང་དགོས། གསེར་བློང་སོག་མཆན་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཉོགས་སྤང་དུ་ཡུལ་
 གཉིས་བསྟན་བཅོས་སུ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཤད་པ་ནི་འདི་ཉིད་དང་མི་

འགལ་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་ས་གསེར་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་སྒྱུར་
བར་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བའི་རྒྱས་བཤད་དུ་སྒྱུར་བ་བཀག་ལ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་ནི་དེས་སེམས་
བསྐྱེད་གཙོ་བོར་རྒྱས་བར་བསྟན་ནས་ཡུལ་དེའི་ཞར་ལ་རྒྱས་བར་བཤད་ཅེས་དུ་བཞེད་
པས་སོ། །ཞེས་པའི་འགལ་སྒྲིབ་ཡང་མཛད་དོ། །མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡུམ་བར་མ་འཛོག་
དགོས་པར་རྒྱན་སྒྲིབ་གི་ཤེས་བྱེད་རྣམས་བཤད་ཀྱིས་བཀོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཀྱིས་རྒྱན་
སྒྲིབ་གི་སྐབས་ཀྱན་དུ་ཉི་མའི་གསུང་བྱུང་ཐམས་ཅད་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་
ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་ཆང་ཚུལ་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་གསེར་སྒྲིབ་
དང་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་གསེར་སྒྲིབ་མ་ལྟོ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་དང་།
གཞན་དོན་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ནི་ཡུམ་ཀྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །རི་
ལྟར་ན། བསྟན་ཏེའོ། །གང་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེའོ། །གང་
གི་སྒྲོན་པ་ན། མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་བར་བཤད་པའི་སྒྲོན་པ་སོ། །གང་ལས་ན། རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །ཀྱང་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱུ་བའོ། །
ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་ན་མདོ་འདི་དག་མེད་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཁི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་ཡང་རྟོགས་དཀར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཡུམ་
གསུམ་ཀ་ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་བྱེད་པར་མེད་པས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་
གའི་རྒྱན་དུ་བཞེད་པས་འདི་དང་མཐུན་གསུམ་ཀྱིས་སྐྱས་བཞེད་རྟོགས་པ་བསྐྱུས་པའི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་། དགོས་འབྲེལ་དུ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་ཆར་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་
དེའོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་
དམིགས་པར་བཤད་པ་དེ་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་

གསུངས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་།
 ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དང་མ་བུན་
 པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །གང་ན་སྟེ་གང་ཞིག་བསྟན་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད་པ་དེའོ། །བྱང་ཆུབ་ཚུལ་གང་གི་སྟོན་ས་བཤད་ཅེ་ན། བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོ་
 རས་བཤད་པའི་སྟོན་ས་སོ། །ཞེས་པའོ། །མདོ་གང་ལས་བསྟན་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་
 བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བསྐྱུས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མེད་པས་
 ཡུམ་རྣམ་པར་གསུམ་ཆར་ལས་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་པ་ནི་དེ་ལ་མི་བྱ་བར་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་
 ལ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གསེར་སྤྱིང་པས་འགྲེལ་བཤད་རྫོགས་དཀའ་སྤྱང་བར་བཤད་པ་
 ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ཆོག་
 རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་ཀྱང་བརྫོད་བྱའི་དོན་ལ་བྱུང་པར་བྱང་བེད་པ་བཞེད་པ་དང་
 མདོན་རྫོགས་རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཁོ་ནས་བཀའ་བསུ། སྐབས་
 འདི་དང་། གོང་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞེད་རྫོགས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་འགྲེལ་བ་ལས། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཞེས་དང་། དེ་བཞེན་དུ་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་།
 ཞེས་དང་། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དགོས་འགྲེལ་
 སྐབས་སུ་འགྲེལ་བ་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་
 བྱུང་པར་མེད་པ་དང་རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
 པའོ། འདིར་དབྱེད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱན་༡༣༧ ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡུམ་བར་མ་བཞེན་དུ་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ལས་ཀྱང་
 བསྟན་པས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ས་

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་
བསྟན་ཏེ། རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལུ་ལྔ་པའི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་
བར་ཏེ་མ་ཐུན་པར་དེའི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་
བསྐྱུས་གཉིས་ན་དེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུམ་བར་མ་
ལས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་བསྟན་པའི་དོན་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་དག་དང་། ལུམ་བར་མ་ལས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་བ་ལྟར་ལེན་པའི་ལུམ་རྒྱས་པའི་དག་དང་། བརྒྱད་སྟོང་
པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བཅའས་ཏེ་སྟོབས་པར་བྱས་ཤིག །ཅེས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱལ་བའི་ལུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ལུམ་གསུམ་ཆར་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་
ཅེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུམ་བར་མའི་དོན་ངེ་
ལྟ་བུ་སྟོན་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ཞེན། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་དང་། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པར་ཕྱིན་
དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་
དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་གཞན་གཉིས་ལས་
བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་ཐོང་། ༣༥ ་ལས་ནི། བསྐྱུས་པ་ན་ཆོག་དགོད་
རྒྱ་མེད་ལ་མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་དག་ལ་ཆོག་མང་ཅུང་གི་བྱང་པར་མེད་པས་
སོ། །ཞེས་ལུལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན།
རྣམ་བཤད་དུ་བྲངས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཞུང་ཆོག་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོབས་པར་བྱོས་
 ཤིག་ཅེས་པ་འདིས་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱིས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་མིན་དཔྱད་གཞིར་སྤང་ལ།
 ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་བཤད་དུ་བྲངས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་
 འབྲུག་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ནང་དུ་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཇང་བཀའ་འགྱུར་ཤེས་
 བྱིན་༼༡༽ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་༽ལས། རབ་
 འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་སྟོབས་
 པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར། ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་
 ལ་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀ་འདྲི་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་གཅིག་ལུ་འདྲི་ཟེར་ཏེ། དེས་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མདོར་བསྟན་ནས། ལྷག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞན་དོན་
 མདོར་བསྟན་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་མཛོད་ལྟ་བུའི་མདོར་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་བྱུབ་སྟེ། འཇང་བཀའ་འགྱུར་ཤེས་བྱིན་༼༡༽ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་༽ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག་ །ཅེས་ཤེས་བྱས་ཀྱིས་པའི་ལན་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ནས་ཉེར་གཉིས་པའི་བར་ཀྱི་མདོས་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཉ་རྟེན་ལས། བྱང་ཆེན་ཤར་

ཕྱོགས་ཀྱི་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དགུ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་
ནོ། །ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་དེའི་མཆན་ལས། འདི་བཞིན་མདོར་བསྟན་དུ་བྲངས་ཞེས་དང་།
གསེར་ཐོང་༤༥༥༥ །ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་ནས། སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་སྤང་འདས་ཀྱི་བར་
ལ་འགོད་པར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་གསུམ་པ་ཉི་མ་ལྟ་
བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས།
སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བྱིན་བྱུག་ལ་འགོད་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བསྟན་བཤད་གོ་རིམ་ལོག་པ་སྤྲ་མས་གཞན་དོན་གཙོ་བོ་སྤང་འདས་
ལ་འགོད་པ་དང་། བྱི་མས་དེའི་ཐབས་བྱིན་བྱུག་སོགས་མང་བོ་གསུངས་པས་ཡིན་གྱི་
བྱིར་གྱི་བསྟན་བཤད་ལྟར་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར། བསྟན་དང་རྒྱས་པའི་
སློན་ས་བརྗོད། །ཞེས་པ་བར་མའི་མདོ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་ཐོང་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་
བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་བརྗོད་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལྟར་བྱང་བའི་བྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་
སྤྱད་པར་ཆིག་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་
སྤང་གིས། བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་གཉིས་
ལས་ཀྱང་དོན་ཆང་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཡུམ་གཉིས་
རྒྱས་བསྟན་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་ཆིག་བརྒྱད་སྟོང་ནང་ལ་མེད་པ་གསེར་ཐོང་
གིས་དགོངས་པ་དང་། རྒྱས་བསྟན་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་བསྟན་པའི་ཆིག་བརྒྱད་སྟོང་ནང་
ལ་མེད་ཀྱང་དོན་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟན་པར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་
བྱས་ན་གཞུང་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་ན་བྱང་སྟམ་སྟེ་དཔྱད་དོ། །ཉོགས་སྤང་
༥༥ །ལས། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་

བཅོས་ལས་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༥༥ ་།
 ལས།སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུང་མོད་ཀྱི་ཆོག་མངས་
 སུ་དོགས་ནས་རྒྱས་བསྐྱས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཁས་གྲུབ་
 རེས་ཀྱང་ཡུམ་གསུམ་ག་ལས་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་བཞེད་དམ་སྟུམ་
 མོ། །ཡང་གསེར་སྤེང་༥༥ ་།ལས། མདོ་ཆོག་གང་གིས་ན། འཁོར་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བ་འདོད་པས་
 འེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་རམ་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱས་
 པར་བཤད་དེ། མདོ་དང་སོས་གཞན་ཁྱང་འདས་ཅམ་དང་། གཉིས་པས་ཁྱང་འདས་ཀྱི་
 རྒྱ་བྱིན་བྱག་སོ་སོ་ལ་འགོད་འདོད་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། ཡུམ་
 པར་མ་ལས། དྲངས་མ་ཐག་པའི་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
 མདོར་བསྟན་དང་། འཁོར་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་འེར་བྱིན་ལ་
 གནས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། པར་བྱིན་དེ་དག་བསྐྱབ་པར་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
 པར་གྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་དང་། བྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གསྐྱའི་སྒྲུང་གི་བྱེ་མ་
 སྟེད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། འེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་པར་
 གྱིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་དང་། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་
 རབ་ཏུ་འགོད་པར། ཞེས་པ་ནས། འེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་སྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པའི་པར་གྱིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱི་ཡུམ་པར་མའི་ཆོག་དྲངས་པའོ། །
 བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཡུམ་པར་མའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ནམ་འེར་བྱིན་བསྟན་པའི་
 སྐབས་འདི་ལ། དངོས་སུ་ལན་དུ་གསུངས་པ་འཁོར་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བོས་ནས་
 བྱང་ཆེན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་གཞིའམ་ཆོས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མདོན་

པར་རྫོགས་པ་ནི་མདོན་སུམ་དུ་ཅིག་ཅར་གཟིགས་པའི་དོན་དང་། འཆང་རྒྱ་བ་ནི་དེ་རི་
བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་རྫོགས་བྱང་དང་། འདོད་པས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི་འབྲས་བུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་བྱིན་དུག་ལ་བཙོན་པར་
བསྟན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བྱིན་དུག་གི་སྒྲོར་བ་རྒྱས་བཤད་བྱས་པས་བསམ་
པ་སེམས་བསྐྱེད་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། གཞན་དོན་མདོར་
བསྟན་གྱི་མདོ་དང་པོས་ལྷུང་འདས་དོན་གཉེར་ཅམ་དང་། དེའི་རྒྱ་བྱིན་དུག་ལ་སྒྲོབ་པ་
རྒྱས་བཤད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་
དོ། །ཞེས་པའོ། གསེར་ཐོང་༤༡༩ ་ལས། འཆང་རྒྱ་བ་ཡན་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་། དུམ་
གྱིས་རྒྱ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་༡༤༥ ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀུན་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་ཐབས་སྒྲིར་ཤེས་བྱིན་སྒྲོབ་
པར་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་དོན་ཡབ་སྐུས་དགོངས་
པ་གཅིག་དུ་མདོན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གསུམ་ཀའི་གཞུང་ན་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་
ཁོ་བོས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པ་སྐབས་བབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་ཤེས། རྣམ་བཤད་
ལས། བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་གྱི་དུམ་བར་མའི་ཆོག་བསྐྱབ་པར་རམ་ཞེས་པ་མི་གསལ་
མ་གཏོགས་གཞན་གསེར་ཐོང་དང་མཐུན་ཡང་། རྒྱས་བཤད་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་བར་དང་། གཞན་དོན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་སོགས་སྒྲ་སྒྲར་བས་མདོ་མཆམས་
མི་གསལ་བས་གསེར་ཐོང་དང་ཅུང་མི་མཐུན། རྟོགས་སྣང་༤༥ ་ལས། ཉི་མའི་མདོའི་
མགོ་འདུག་གི་ཆོག་སྒྲ་བསྐྱས་པ་ནི། ཤེས་བྱིན་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན། བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་

ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་
 སྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་འདོད་
 བས་ཤེར་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཅིང་།
 སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པ་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་
 པར་འདི་ཉིད་ལ་བསྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཆིག་སྟུང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༩༽
 ལས། སློན་ས་བརྗོད། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་
 ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
 ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་།
 སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་
 པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པའི་སློ་
 རས་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་གྱིས།
 ཡུམ་བར་མའི་ཆིག་སྟུང་བསྐྱུས་པ་ལ་བཤད་དུ་བྱང་ཡང་། དོན་གྱི་སྣ་བསྐྱུས་པ་ལ་འབྲིག་
 བོ། །ཞེས་གཙུག་པོར་དོན་སྣ་བསྐྱུས་པ་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པ་རྣམ་བཤད་
 དུ་བྱས། རྟོགས་སྣང་གིས་ནི་ཉི་མའི་ཆིག་སྟུང་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། འབྲེལ་པས་བཤད་པའི་དོན་མིན་པས་རྣམ་བཤད་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡང་བྱེ་
 དགོས་སོ། །ཡང་གསེར་བླང་༢༩༩༽ལས། སོགས་གསུམ་པས་ནི་སློ་བྱོས་མི་ཟད་པ་
 སོགས་གཞན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་བསྟུན།

དེ་ལྟ་ན་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཤར་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་འདོད་པ་བསྐྱུས་
རྒྱས་སུ་གསུངས་པ། རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་
པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་ཐོབ་པར་
འདོད་ཀྱི་རང་དོན་དུ་མིན་པས་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། འགེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པའི་མདོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་བྱང་སྟེ།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགོད་པར་འདོད་པས། ཞེས་བ་
དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་པའི་དག་གིས། ཞེས་བ་གསུམ་
སོ། །སོགས་དང་པོས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་འཆལ་གསུམ་
བདེན་པ་ཞེན་པའི་སྤང་བྱ་གསུམ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པས་དག་དགོས་
པས། པར་སྦྱིན་ལྷག་མ་བཞི་སྐབས་སྤང་བྱ་གསུམ་དག་དགོས་པ་བསྐྱེད། སོགས་གཉིས་
པས་པར་སྦྱིན་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་འགོད་དགོས་པར་བསྐྱེད། སོགས་གསུམ་པས་ནི་ཡུམ་གསུམ་
མ་བཅད་སྒྲོ་གོས་མི་བཅད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་གཉིས་ཆོན་གཉིས་ནི་བྱང་
ཆུབ་མདོ་བསྟན་བཤད་པ་དང་། གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་བཞི་ཡིན་
ལ། གཉིས་ཆོན་དང་པོས་བསྐྱུས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
པ་དང་གཉིས་ཆོན་གཉིས་པས་བསྐྱུས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་
པ་བཤད་པས་ན་དེ་དག་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཐོབ་འདོད་
དགོས་ཤིང་རང་དོན་རྒྱང་པའི་དོན་དུ་མིན་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་བྱས་སོ། །ཞེས་
པའོ། ། འདིར་དབྱེད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། སོགས་སྐྱབས་བྱང་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་

བའི་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་པ་བཀག་ནས་མདོ་ལ་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་
 མདོ་གང་ཡིན་དོས་འཛིན་མ་བྱས་ལ། གསེར་སྒྲིང་ལས་ལྷུང་ལེན་པའི་དག་ཡུམ་བར་མའི་
 བསྟུས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་བཞི་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཉོགས་སྣང་དུ་ལྷུང་བྱེད་པའི་འགྲེལ་དག་རྒྱན་
 ལ་འཛོག་པས་གོང་མ་གཉིས་དང་མི་མཐུན། གཞུང་ལས། རང་དོན་དུ་མིན་པས། ཞེས་
 བ་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མཆོན་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི། གཞན་དོན་དགོས་པ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་
 བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཅེས་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་
 མེད་དུ་མི་རུང་བ་མཐོང་བས་ཐོབ་འདོད་དང་། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་
 མིན་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ། ཡང་གསེར་སྒྲིང་༣༧༡ ་ལས། གང་དག་ཡུལ་གཉིས་ཡུམ་ལས་རྒྱས་བསྟུས་སུ་
 གསུངས་པའི་ཚུལ། མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་
 མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཞེས་པར་འགྱུར་བས།
 ཤེས་འདོད་མེད་ལ། དཀོན་མཆོག་རྣམ་བཟུན་དང་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན།
 དེ་ཡང་མདོ་གཞན་དང་མི་འགལ་བར་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་
 དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའི་གཞི་ནི་བསྟན་
 བཅོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་ཡུམ་མདོ་འདི་ཡི་རྩ་བའི་
 མདོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྷ་པའི་མདོ་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རབ་
 ཏུ་སྟོན་པ་སྦྱར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར། ཞེས་པའི་དོན་གང་དག་
 རྟེན་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱས་བསྟུས་སུ་
 གསུངས་ཚུལ་ནི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པར་མི་

འཐད་དེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་ཞེས་པའི་མི་འགལ་སའི་མདོ་དེ་
ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱེད་དམ་མདོ་གཞན་ཞིག་ལ་བྱེད། དང་པོར་ལྟ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་
བསྟན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བྱས་ནས་བསྟན་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་
པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་ལ། བྱི་མ་ལྟ་ན། གསེར་གླིང་པ་དང་། སུ་སྟོན་དང་།
གཡག་གཞོན་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པར་ལྟར་དགོན་མཆོག་རྣམ་བཟུན་དང་། སྡོང་པོ་བཀོད་
པའི་མདོ་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་བཤད་པ་མདོ་དེ་དག་དང་
མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་ན་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ཡང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་མདོ་
དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་ཏེ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་ཡང་གཞན་
ལ་མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ཞིང་སྐབས་དང་ཡང་
འགལ་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
མདོ་དང་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའི་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་རྒྱན་སྒྲིང་
གིས་ཀྱང་སྐྱབ་བོ། ཞེས་པའོ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོ་ཡི་དོན་དང་
མི་འགལ་བར་ཞེས་གསུངས་པས་མི་འགལ་བའི་གཞི་མདོ་ཡིན་པར་འབྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་
ལ་ཐོན་པས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་འབྲེལ་དག་དངོས་ཟེན་དང་མཐུན་ཡང་གསེར་མེད་
ལས་ནི་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་ཞེས་པ་འགལ་མིན་བརྟག་པའི་ཆོས་དང་། མདོའི་དོན་
དང་ཞེས་པས་བརྟག་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་སོ་སོར་བཅད་པ་བཀག་སྟེ་རང་ལུགས་ལ།
དག་གིས་བསྟུས་རྒྱས་སུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་སྟེལ་ནས་འཆད་
པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་མི་འགལ་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དམིགས་རྣམ་
སྟོན་པའི་རྒྱན་ལ་བཞག་དགོས་པར་སྒྲིང་། ཡང་གསེར་མེད་༡༤༣ །ལས། དོན་འདི་ལ་
ཨ་མ་ར་ཅ་རྩས། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དག་གིས་ལྷགས་ལ་
བསྟུས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་གསུམ་ཆར་ལས་བསྟན་ཏེ་

ཞེས་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་སྟོན་པའི་ཆོག་མདོ་
 ཉིད་ལ་མཛད་པས་སོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱུས་བ་དང་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་
 རྒྱས་པར་བརྟེན་ཅེས་པ་ཡང་དོན་མིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་
 འགྱུར་གྱི་དེ་བ་བྱུང་ཞིང་རབ་དབྱེའི་སྟོན་དུ་བཤད་ཟིན་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་བྱུང་བ་དང་།
 དབྱེ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མིན་པས་སོ། །མ་དེས་བ་མིན་ཏེ།
 བྱིད་ལྟར་ན་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། ཨ་མ་ར་ཅ་རྒྱམས་
 གོ་མི་འཆི་མེད་ལྷ་བས། འབྲེལ་བར། དག་གིས་ཞེས་པའི་དག་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་ལ་བྱས་
 རས་དེས་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་བྱགས་ལ་བསྟན་པར་མདོ་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་
 དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བར་ཡུམ་གསུམ་ཆ་ལས་ཞེས་པ་དག་གིས་ཞེས་པ་དང་
 འབྲེལ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས་མདོ་ཉིད་ལ་མཛད་པ་ལས་
 བསྟན་བཅོས་ལ་མ་མཛད་པས་སོ། །ཡང་དག་གིས་ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱས་ནས་
 ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།
 ཅེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་
 ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། ཞེས་སོགས་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 དོན་དུ་མཛད་པ་ཡང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་བར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་
 ཡུལ་གཉིས་འཆད་འགྱུར་གྱི་དེ་བ་གཞོད་བྱུང་བས་མཆན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཉིས་
 བསྟན་ན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་དེ་ཆོག་འདི་བྱང་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རབ་དབྱེའི་སྐབས་
 སུ་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་ན། འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་
 བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བརྟེན་ནས། ཞེས་ཡུལ་གཉིས་བཤད་ཟིན་པའི་མཆོམས་
 སྟོར་རབ་དབྱེའི་སྟོན་དུ་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་ད་དུང་ཡུལ་གཉིས་

རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་བྱེད་ཀྱིས་བཞེད་པས་སོ། །དེས་ན་རབ་དབྱེད་གཞུང་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བཤད་མིན་པས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་
བཤད་ཡིན་ན་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བཤད་མིན་པས་བྱུང་བར་བྱེད་ལ་མ་ངེས་པར་མིན་ཏེ།
བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བཤད་པར་ཁས་སྤངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །མཁས་
པ་འགའ་ཞིག་གིས། མཚན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཞེས་པ་གོ་མིའི་བཞེད་པའི་མཇུག་ལས་ཕྱོགས་
ལྔ་གསུམ་པ་ཞིག་ལ་མི་བཞེད་པ་དང་། བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོས་
མོངས་འཆར་ལ། གོ་མིའི་བཞེད་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་དགག་པའི་གོང་ནས་དེའི་བཞེད་པ་དཀྱུས་
གཅིག་ཏུ་བཀོད་དགོས་པ་ལས་མ་བཀོད་པར་དེ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། གོ་མིས་
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ལྷགས་ལ་བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་བསྟན་ཞེས་པས་དངོས་བསྟན་ལམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ཆིག་གི་རྒྱས་པས་གོ་བ་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་པས་ནི་ཡུལ་ཉི་
ཆེ་བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་འདོད་དགོས་པར་དགག་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས་ཕྱོགས་
ལྔ་ཐ་དད་དོ་སྟམ་སྟེ་དབྱང་ཡང་གསེར་ཐེང་༣༧༡ ་ལས། ཆིག་གསལ་དུ་འདོད་པའི་
བདག་ཉིད་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་ཡང་སྦྱ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་འབྲ་
བར་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྦྱིན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཞེས་སོགས་སོ། །གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་བྱང་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཏེ། འདིས་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་
ལས་བསྟན་པས་བྱེད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་
སེམས་ཅན་སེར་སྒྲ་ཅན་ཞེས་སོགས་ བསྟན་ཅེས་ངི་བ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ལན་གྱི་མདོ་
ཆན་པ་གསུམ་སྦྱོར་བ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་གཅིག་ཆད་ཅིང་། ངི་བ་དེ་དག་ཤེར་
སྟོན་དུ་བྱས་པ་ལྟར་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཉིས་སྦྱར་ནས་གཉིས་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལན་གྱི་མདོ་བཞི་ཀས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་

སྐྱར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་བསྟན་
 བ་ལ་སོ་སོར་སྐྱར་བ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ངི་བ་སྐྱར་བཞིན་གསུམ་བྱས་ནས་
 དང་པོའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ནོར་
 རོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས་ནི་འགྲེལ་པའི་ཡུལ་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་མཚམས་སྐྱོར་
 གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ངི་བ་གཅིག་། གང་གི་དོན་དུ་ཡང་དག་
 བར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་དེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ངི་བ་གཅིག་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་
 ཡིན་ཞེས་པ་ངི་བ་གཅིག་དང་གསུམ་བྱས་ནས་དང་པོས་འདོད་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཉིས་
 བས་དམིགས་ཡུལ་བྱང་རྒྱུ་དང་། གསུམ་པས་གཞན་དོན་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དང་པོ་
 གཉིས་པའི་ལན་དུ་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞིས་མཛད་
 བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་བཤད་ཀྱི་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་
 བསྐྱུས་པ་ལ་སྐྱར་བས་སོ། །ཚིག་གསལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་བསྐྱུས་
 རྒྱས་སུ་བཤད་པའི་མདོར་འདོད་པ་དང་ནང་འགལ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་དང་གཡག་རྟེན་པས་ངི་བ་གསུམ་བྱས་ནས་དང་པོའི་ལན་དུ་འགྲེལ་བར། དེ་
 ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་མཛད་པ་ཡང་ཤིན་
 ཏུ་ནོར་ཏེ། ངི་ལན་གོ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ངི་བ་འདོད་པ་ངེས་ནས་ལན་གྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་བསྐྱུས་པ་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །མདོ་དང་རྩ་བ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བས་ཀྱང་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད།
 གསེར་ཐེང་༣༥༣ །ལས། གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་
 དམིགས་པར་མདོ་བཞིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱར་བསྐྱུས་པ་དེ་ཡུམ་
 གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྐྱར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་

དང་འབྲེལ་བ་དེ། རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འབྲེལ་བས་
སོ། །ཆེག་གསལ་ལས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་སྤྱན་ནས་རང་
བཟོར་ནི་མ་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་སྐད་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཆེག་
བྱར་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་རིལ་ལ་སྦྱར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེའི་
དོན་ཡང་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་རང་བཟོ་མིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འགལ་
ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་ལན་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ལ་བཤད་
པ་དང་། ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་རིམ་པ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་
པར་བསྟན་པའོ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྐྱས་པའོ། །གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཡུལ་གཉིས་བསྐྱས་རྒྱས་སུ་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་མི་བྱ་བར་ཡུལ་དེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་མཆོན་ཉིད་བཞག་པ་
དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་བྱང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་གཞན་ཡང་བཞེད་དེ།
དག་ལྡན་ལས། མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མདོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་
ཉིད་དེ། མཆོན་ཉིད་འདི་ནི་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་མདོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
མདོ་ལས་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་ལྷགས་གྱིས་བསྟན་ལ་བསྟན་བཅས་སུ་གཞན་དོན་
འདོད་བྱར་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་
བྱ་མ་ཡིན་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །གྲགས་ཆ་ལས་ཀྱང་རི་

ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོར་ཏེ་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་
 པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་
 དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་འདིར་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པར་བསྟན་པར་
 བྱ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། བསྐྱས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་ཅེས་བ་སྟེ། མདོ་
 དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
 ཆོག་དོན་པལ་ཆེ་ཤིང་ཏུ་གོ་སྤྲོད་ཞིང་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་དོན་བསྐྱས་ནས་སྒོས་
 བ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་
 བར་གསུངས་པ་དེ་མདོ་དང་མ་སྟན་པར་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་ཆོག་གསལ་དང་སངས་བཟང་གི་
 ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྷུ་བརྒྱད་མ། ཤིན་པའི་ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན། རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་གྲགས་ཆ་སོགས་ལས་
 ཀྱང་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དམིགས་ལྷལ་རང་བཟོ་མིན་པར་མདོ་
 དང་མ་སྟན་པ་བྱས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཆོག་ལེ་ལྷུ་བྱས་པ་རིལ་པོ་སྦྱར་
 རོ། །ཞེས་པ་མདོ་དང་མི་འགལ་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་
 མ་སྦྱར་བར་ཆོག་ལེ་ལྷུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཀྱན་གྱིས་གང་བསྟན་མདོ་དང་མི་འགལ་
 བ་དང་མ་སྟན་པའོ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ལེ་ལྷུ་བརྒྱད་མའི་དོན་ནི་བསྐྱས་རྒྱས་
 ཀྱི་མདོ་བཞི་པོ་གཞུང་དེར་བྲངས་ཚུལ་གྱིས་ལྷལ་ཉི་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལྷལ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལྷལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་བཀོད་པའོ། །

༢༡། །མདོ་གཞན་མ་བཀོད་པའི་ཚུལ་ནི།

ཡང་གསེར་ཐེང་༢༥༥ ༽ལས། བཞི་པ་ནི། སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་དང་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་
 སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་

ནས། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱར་བའི་ཉི་མེད་གཞུགས་དང་སྐྱར་
བར་བུའོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༩ ་ཤེས། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་
ཀྱི་དོན་བསྟན་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་དོན་
ནི། སློ་བྲོས་མི་བད་པ་དང་སྤོང་པོ་བཀོད་པ་དང་། ཡུམ་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་ཐམས་
ཅད་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དམིགས་ཡུལ་སོགས་གསུངས་མོད་ཀྱི།
ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་གསུམ་པོ་ལ་
འཛོག་ལ། མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་མ་བྲངས་བར་ཡུམ་བར་མ་བྲངས་པ་ནི་
འདི་ཉིད་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲེལ་བར། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་
དོན་བསྟན་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་མ་བྲིས་སའི་བར་ཀྱི་གཞུང་འདི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་འདིར་བར་མ་བཀོད་པ་ཅི་ཡིན་
ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་ནི་བྲིས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོག་སྟེ། བསྒྲུས་པ་ན་ཆོག་འགོད་རྒྱ་
མེད་ལ། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་ཆོག་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པས་གང་བཀོད་ཀྱང་རུང་
བས་སོ། །དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་ལ་འབྲེལ་བར། ཡང་
འདོད་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་། བྱི་འབྲེལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཆ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་ནི།
ཆོག་གསལ་མཁན་སོ། ཆོས་བཤེས། གསེར་སྤྱིང་པ་སོགས་དང་། བོད་ནི་བྱ་སྟོན་དང་།
གཡག་སྒྲིག་པ་སོགས་ཡིན་པ་གོང་གི་བཤད་པ་ལས་ཤེས། ཉི་ལྔ་དང་། རྒྱན་སྤྱང་དང་།
ཉི་མེད་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མདོ་དང་སྐྱར་བ་མ་གཉོགས་
མཆོད་བཟོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་སོགས་མདོ་དང་སྐྱར་བ་མ་མཛད་
དོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་སྟེ་ཁ་ཆེ་རྩ་སྦྱ་བྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་
འབུམ་རྒྱུད་དང་སྐྱར་བ་དེ་དང་། སྤྱི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་ཉི་མེད་བརྒྱད་

ལྟོང་པ་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བས་རབ་དབྱེ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
 ཉན་མདོ་དང་སྐྱར་བའི་མགོར་བཟུང་ངོ་། ། ཨ་བྱའི་བྱབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དང་བོད་ཁ་ཅིག་
 གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཉི་ལྔ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་
 ཞེས་པ་ནས་གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་མདོ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མི་
 འཐད་དེ། ཉི་ལྔ་རང་གི་ཆོག་ཡིན་པས་སོ། ། བྱབ་དགོངས་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི་ཆོག་དེའི་
 གོང་དུ་ཉི་ལྔ་ལས། ལྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་ལས་ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་སོ། ། འགྲེལ་
 པ་འདིར་མདོན་རྟོགས་རྣམས་མདོ་གང་གི་ཁྱད་པ་ནས་དེའི་སྐབས་བྱེད་དུ་སྐྱར་ཞེ་ན། ལྟོབ་
 དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཉི་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར་མདོན་རྟོགས་དེ་
 དང་དེའི་ཁྱད་པ་སུ་སྐྱར་བའི་མདོ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཉི་མེད་ག་གཏུགས་ཁོ་ན་
 དང་སྐྱར་བར་བྱའོ། ། མདོར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡུམ་
 བར་མ་བཞིན་དུ་བསྟན་པས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་བསྐྱས་པ་དང་
 རྒྱས་པའི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དང་གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་ཀྱང་ལྟོང་ཕྱག་ཉི་
 ཤུ་ལྔ་པའི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བ་སྟེ་མ་ཐུན་པར། དེའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ནས་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་
 དོན་དེ་གཉིས་བར་མ་བཞིན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས།
 བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་བསྟན་པའི་དོན་བརྫོད་བྱར་བྱས་ནས་ཞེས་པར་
 བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཀྱི་དག་དང་། བར་མ་ལས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་རྒྱས་པའི་དག་དང་། བསྐྱས་
 པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པར་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག ། ཅིས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་རིའི་བྲ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནུ་
བ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་ཆུ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་སྤྱན་ལ་སློབ་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་མདོར་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷ་རིའི་བྲ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནུ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་ཆུ་བར་འདོད་པས་སྤྱན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པའི་བར་ཀྱི་པར་སྤྱན་བྱལ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ། སྤྱན་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱན་
པ་བོ་དང་། ལེན་པ་བོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཡུམ་བར་
མའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
པར་སྤྱན་བྱལ་ཀ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བསྟན་
པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་
པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་ཐབས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་སྤྱན་ལ་སློབ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། སེར་སྒྲ་ཅན་ལ་སོགས་པ་
ནམས་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པ་འདི་
ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་ཐབས་ཀྱི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་

དོན་ནི་གཞན་རྒྱུ་གི་མུང་འདས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚྱོད་ལན་ལས་སློབ་ཏེ་རྟོག་གོ་མགོ་མཁྱེགས་ཤིག་གི་མོངས་
 འཆར་གསར་པ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་
 གི་ལོགས་བཤད་གསེར་བྱེད་པ་༡༣༥ ་ཡས། དེ་ལྟར་ན་ཚྱོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་སེམས་
 དང་སེམས་བྱང་རྩལ་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
 པ་འཕགས་ཡུལ་གི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཡི་གོ་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་རང་རྒྱུད་པ་སེམས་ཅམ་པ་སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་པའི་གཏམ་གཏན་ནས་མིན་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་༡༩༠ ་ཡས། དེས་སེམས་སེམས་བྱང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བེར་
 བ་ནི། འགལ་ན་རྩལ་ཐ་དད་གིས་བྱབ་པ་ཆངས་པས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། ཡང་རྟོགས་སྤང་༥༩ ་ཡས་ཀྱང་། གཉིས་པ་ལ། ཚྱོད་ཡུལ་ནི། ཅ་བའི་སྐྱས་བྲིན་
 རོ། །དེ་ཡང་སེམས་བྱང་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པར་འགལ་བས་འདོད་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་གི་མཆན་ཉིད་དུ་སློབ་པ་མི་འཐད་སྟམ་པ་སྟེ། འདི་ལ་སེམས་སེམས་བྱང་རྩལ་ཐ་
 དད་དུ་འདོད་མི་དགོས་སོ། །ཚྱོད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
 ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་
 ན་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་འབྱུང་ཞེ་
 བ། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་པ་བདེན་མོད་གི་འོན་
 ཀྱང་ཅ་ཆོག་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཏེ་བརྟེན་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་སྐད་དོ། །འོན་
 ཀྱང་གསེར་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟམ་ན། བདག་གི་མོངས་སློ་ཤར་ཆོད་

ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་
བཀའ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན། རང་རྒྱུད་པ་སྦྱིས་ཀྱན་གཞི་ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་
ཀྱང་གསེར་ཐོང་གི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་སེམས་ཅམ་པ་དང་སྟོ་བཟུན་ནས་དེའི་རྣམ་
བཞག་འདོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་བཟུན་པའི་ཉི་ལྔ་ལྟར་གི་གཞུང་གི་དོན་བཀའ་སྐབས་སུ་
གསེར་ཐོང་ལས། སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ཁ་བྱིར་བལྟས་ཡིན་པ་དང་ཀྱན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ལུང་
མ་བཟུན་ཡིན་པ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་མ་བཞག་པར་དཀར་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཉེན་དུ་རུང་
བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཆོན་གཞིར་བྱས་སོ། །ཞེས་ཉི་ལྔ་ལྟར་གིས་ཀྱང་ཀྱན་གཞི་བཞེད་
པའི་སྦྱོགས་གསུངས་པ་དང་། འོག་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་འགོག་སྦྱོམས་ཀྱི་དགག་
བྱར་ཉོན་ཡིད་བྱས་པ་སོགས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་
ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་དེ་གཉིས་རྩིས་གཅིག་
དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། འབྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱུ་༤༤ ༽ལས། དེ་དག་ལ་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ལས། དག་སྦྱོང་དང་བྱམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་ཞིག་
རྩིས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་
ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་ཉིད་འཐད་པ་མིན་བྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་
སྦྱོན་བྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་བྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བྱིར་རོ་
ཞེས་སྦྱོན་བཞིན་པར་མཛད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་
མ་བྱུབ་ན་ལུང་སོ་ལྟར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་སོར་བཏགས་པར་འདོད་ནའང་སེམས་དང་ཆོར་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་དངོས་སོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་དང་།
ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སྦྱོན་ཡོད་

བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱུང་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་
 རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པར་བྱས་པའི་སེམས་མི་འགོ་ལ་ལོ། །གཉི་ཟུག་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
 བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དད་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
 པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིན་འདི་དག་ཀྱང་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་
 སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་སྔ་ཕྱི་བ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་
 ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་
 ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཁོང་ཁྱོལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་
 བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་དག་ན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱིས་དགེ་མི་དགེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་སེར་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྔ་མ་ལས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཕྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་སྔས་མཚུངས་
 པར་གནས་པ་ལས་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་
 དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྟབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་༤༩ ་ཤེས་པ། བསྟུ་བ་ལས། དེ་

ཡང་མི་འཐད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་
ཅན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལུང་འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་
དང་རྣམ་མི་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ན་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་པས་བྲུབ་བར་
ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་
སོ་སོར་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་ན་རྣམ་མི་གཅིག་པས་བྲུབ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ལུམ་པ་དང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྣམ་སོ་སོར་འཛིན་
རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུམ་པ་བསལ་ཡང་གཟུགས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་དང་བྱེད་པ་ལ་
བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་དུས་རྣམ་ལྷ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཚུངས་པ་རྣམ་རེ་རེར་འབྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དང་། ལུང་གི་རྣམ་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་ལུགས་
ལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ་རྣམ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་བཞེད་དེ། རྗེ་སྤྲུལ་མའི་
ཀུན་གཞི་དཀའ་འབྲེལ་༣༩ ་ལས། གཞན་ཡང་། རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ནས་ཆ་གཉིས་
འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམ་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམ་གཞན་ཡིན་
པ་དང་དེ་རྣམ་གཅིག་པ་དགག་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། ཆ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི་དོན་
ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་ཆ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བདུད་ཀྱི་ལྷ་འཕྲུལ་ནག་ལྷོགས་
ཀྱི་ལྷ་དགའ་བའི་གཏམ་ཡིན་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དཀའ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་

རྩམ་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཆོས་སྐད་འབྲུགས་པས་
 ན་རང་སྐད་མ་ཐོན་ནོ། །ཞེས་རྩམ་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་
 གྱི་འདོད་ཚུལ་ལས་ལུང་གི་རྩམ་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་མིན་པར་གསུངས་
 པ་དང་། ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་དང་གཟུགས་རྩམ་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ངི་
 རོ་སོགས་ལ་རྩམ་སྤྱི་མི་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཤིང་ཤ་པ་དང་རྩམ་གཅིག་ན་ཤིང་
 གསལ་ནང་པན་ཚུན་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འགྱུར་བར་ཆོས་རྩེ་ས་པཎྜ་གྱི་གཞུང་བྲངས་
 ནས་སྒྲུབ་པས་ལུགས་འདིར་རྩམ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ནམ་གཞག་ནི་གཏན་ནས་
 མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྩམ་གཅིག་ན་ཉོན་ཡིད་དང་དེའི་
 མཚུངས་ལྡན་རྩམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ནམས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 ཞིང་། རྩམ་གཅིག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སོ་ཞེ་ན། བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་རང་སྤྲེ་ཡོད་
 པར་འགྱུར་བས། མདོ་སྤྲེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 འཛོག་སྐབས་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཞིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། ཞེས་
 བདག་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་མཆོན་པ་ཅམ་མོ། །འོ་ན་ལུང་གི་རྩམ་
 འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་རྩམ་གཞན་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་
 འདོད་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན། སྤྱོད་པོ་སྤྱེ་དོན་འགྱུར་བས་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 སྤྱི་དང་འགལ་སྟམ་པ་ནི་དོན་མེད་ཀྱི་ཐུགས་རྟོག་སྟེ། སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་དང་རྩམ་གཞན་
 ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་པོ་སྤྱེ་དོན་མིན་པ། དེ་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་སྤང་ཆ་ཅམ་དང་བདག་ཉིད་ཅམ་
 དུ་གྲུབ་པ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཉིར་ལེན་བག་ཆགས་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་འགལ་བ་སྤྱི་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །འདིའི་གནད་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྩམ་
 གཞན་གྱི་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་རིགས་པའི་

རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་འདིས་མི་བཞེད་པས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
 བོ་ལས་ཀྱང་རིགས་པ་འདི་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དུ་ན། གཞུང་དེར་བྱི་དོན་འགོག་
 པའི་ཡན་ལག་ཅམ་གྱི་རིགས་པ་འདྲ་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་བོ་འདི་མ་གསུངས་
 པའི་གནད་གང་ལ་ཐུག་སྟོས་ཤིག ལུགས་འདིར་སྟོན་བོ་དང་སྟོན་འཛིན་དང་། ལུས་
 པ་དང་ལུས་འཛིན་གཉིས་རྗེས་གཅིག་མི་འདོད་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་
 རྗེས་གཞན་འདོད་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྗེས་སུ་གྲུབ་ན་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པས་
 བྱུང་པ་འདི་པའི་ལུགས་དང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པས་བྱུང་པར་སྟོབ་དཔོན་
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལུགས་ཡིན་པས། སྟོན་བོ་སྟོན་འཛིན་དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་
 ཀྱང་ལུས་པ་ལུས་འཛིན་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། ལུས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱན་བཏུས་དར་རྟེན་ལས། གཟུགས་
 ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལུས་
 པ་ལ་སོགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ལས་ལྟོག་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར། ཀྱན་གཞིའི་རྩ་བར། བག་ཆགས་དེ་ཡང་ཉེན་ལས་ནི། རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་
 གང་ཡང་མིན། ཞེས་གསུངས་པས། ཆོས་གང་རྗེས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་དད་གང་ཡིན་
 ནའང་རང་ཉིད་རྗེས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རྗེས་གྲུབ་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྟོག་སྟོགས་
 ཀྱི་རྗེས་ཡོད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། གཞན་ཡང་། བྱི་དོན་མི་བཞེད་ན་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་
 མིན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ངས་པའང་གཏན་ནས་མེད་དོ། །སྐབས་འདིར་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་དང་དེའི་སྟོང་གི་ས་བོན་གཉིས། རྩ་བ་ལས། རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན།
 ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་འགྲེལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བུང་། འགྲེལ་ལུགས་དང་
 བོ་ནི། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་

གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འབྲེལ་
 ལུགས་གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ཏེ། གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན།
 ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་ས་བོན་ལ་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་བར་
 བཞེད། འབྲེལ་ལུགས་གསུམ་པ་ནི། འདིར་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཞེས་
 པའི་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ནི། མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་
 བྱེད་པ་མིན་གྱི། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་གུན་གཞི་དེ་རྟེན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གུན་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱང་
 མིན་ཞིང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་མིན་ཏེ། གུན་གཞི་རང་འབྲས་དེ་དང་དེ་
 སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ལ་བག་ཆགས་ཞེས་བཏགས་ཅིམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། རྣམ་སྤྲིན་དང་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་དམིགས་པ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་དེས་ན་སྐབས་འདིར་རྣམ་གཅིག་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ས་བོན་དེ་གུན་གཞིའི་རྣམ་
 གྱི་ཆ་དང་གཅིག་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རྣམ་ཐ་དད་མིན་ཞེས་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་
 གྱི་རྣམ་ཐ་དད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་གཅིག་འགོག་
 པའི་ཕྱོགས་སུ་གཙོ་བོ་སྤྱི་ལྟོགས་གསང་བ་པ་སོགས་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་པ་དང་། བརྒྱུད་
 རྣམ་འགོག་ཡུལ་བོད་སུ་མའི་མཁས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་འབྲང་
 གི་སེམས་ཅིམ་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེ་བྱ་གསུམ་པ་༡༣༡ ་ལས། གཞུང་འདིས་སེམས་སེམས་བྱུང་
 རྣམ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། རིགས་
 པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། སེམས་བྱུང་ནང་པན་ཚུན་ཀྱང་རྣམ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་
 བས་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པ་གཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆེ། འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གུན་འགོ་སྤྱི་

ངེས་པར་སྐྱེ་བས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་དུག་སྐྱེ་བར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དམིགས་བྱང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག
གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༢༡༣ ་ལས། གཙོ་བོ་སེམས་
དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱང་རྣམས་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་
བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱང་རྣམས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
མེད་ཅིང་། དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རྟོན་དང་བརྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། གཙོ་བོ་དང་
འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཏགས་པ་ཅུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་རིགས་མ་ཐུན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱང་རྟོག་པ་རྣམས་རྩལ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་སེམས་སེམས་བྱང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། བྱང་པོ་ལྷའི་
གངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་དང་ཆོར་བའི་བྱང་པོ་སོགས་རྩལ་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྩལ་
གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་དེ་མ་ཐག་མཚུངས་
པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྩལ་གཅིག་གམ། ཐ་དད། ཐ་
དད་ན། ཕྱི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཅིག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་པོ་ལྷའི་གངས་
ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་བྱང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་དང་། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རྣམ་གཉིས་སོགས་པལ་ཆེ་བ་གཙོ་

བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་རྩིས་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
 འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ་ཞེས་དང་། ཡང་ཚད་མ་
 རིག་རྒྱན་༤༣༣ ་པས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ།
 གཅིག་ཆེ་གསལ་བས་བསྐྱབས་ན་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་རྒྱན་དག་ལ། །ཐ་དད་པར་
 ཉི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། དེས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བྱང་ཀུན་འགོ་ལྔ་པོ་ཐ་
 དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིའི་འགྲེལ་བར། ཉི་མ་སྤྲས་པས། སེམས་ལས་བྱང་བ་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པར་བསྟན་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་སེམས་བྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་
 གི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་ཀུན་འགོ་ལྔ་པོ་དེ་རྩིས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་
 བྱང་རྩིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲེས་བྱ་གཅིག་
 གི་རྒྱད་ལ་རྟོག་པ་རྩིས་ཐ་དད་པ་བྱུག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
 པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བྱང་ཡང་རྩིས་ཐ་དད།
 དེའི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་ཀུན་འགོ་ལྔ་ཡང་རྩིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་
 རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གོང་
 དུ་བྲངས་ཟེར་པའི་གསེར་ཐོང་གི་ལུང་དོན་ནི། གཞུང་ལུགས་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
 སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་རྩིས་གཅིག་ཏུ་གསུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་
 བྱད་ཏྟ་ལྷོས་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་འགོགས་
 ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་དང་

སེམས་བྱུང་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་
གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཐ་དད་པ་འཕ་འགལ་བ་
ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཀལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚུད་ལན་
འདི་ཐོག་མར་ཉི་ལྔ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཚུད་ལན་གྱི་ནམས་བཞག་དེ་ལྟར་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་བཤད་༡༩༠༽ལས། དེས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྩལ་ཐ་དད་
དུ་བསྟན་ཏི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཆངས་པས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་
བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རྟོགས་སྤང་༤༩༽ལས་ཀྱང་། གཉིས་པ་ལ། ཚུད་
ཡུལ་ནི། ཅ་བའི་སྤྱོད་ཟེར་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པར་འགལ་
བས་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་སྟམ་པ་སྟེ། འདི་ལ་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འདོད་མི་དགོས་སོ། །ཚུད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་
བ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་
བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཅ་ཆོག་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཏེ་བརྟེན་
བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལམ་སྟམ་
དུ་དོགས་སོ། །

༢༡། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

གསེར་ཐོང་དངོས་ཟེན་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་ལ་བཞེད་ཚུལ་

མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་༣༩༥ ་ལས། ཆོག་གསལ་ལས་
 བློ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་གཙོ་བོར་
 བསྟན་པ་སྟེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུགས་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དེར་གདགས་
 ཏེ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་ཅིངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཤེས་
 ལྟར་ན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནང་ནས་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཞི་སེམས་བསྐྱེད་
 དངོས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱན་མཆན་ནི། ད་ནི་འདི་སྟམ་དུ་འདུན་
 པ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
 སེམས་ཅན་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱེས་པ་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུན་
 པ་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐར་བསྟན་ཞེས་བསམས་ནས་བྱི་བ་དང་ལན་ནམས་
 འབྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སློས་ཏེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷེ་དགོ་བསྟན་འབྱུར་ཤེར་
 ཕྱིན་ཏེ་པ་ཆོག་གསལ་ལ་༣༩༥ ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དངོས་གཙོ་ར་སྟོན་པ་སྟེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུགས་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པའོ། །དམིགས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་འདོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དོ། །དམིགས་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་

ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པར་བྱེད་
པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གཞན་དོན་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་འཕྲོབ་པའོ། །དེ་
ལྟར་ན་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཙམ་ཏེ་ཆོག་གས་
བསགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གས་སྒྲང་བ་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་ཞེས་པ་
ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཏོགས་པའི་སྐབ་
པའི་སྟོན་པའོ། །དོན་འདི་ནི་སྟོན་དཔོན་ཞི་བ་ལྟའི་ཞལ་སྤྲན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དེ་མདོར་བསྟུན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སེམས་དང་ནི། འཇུག་
པ་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་བསྟན་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །སྟོན་དཔོན་དཔལ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲན་ནི། སོ་སའི་
སྐྱེ་བོའི་སའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་དུ་བརྟེན་ལ། ས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
ལ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གོགས་སྟོབས་
རྒྱ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། རྩོས་སྟོབས་དགོ་བ་གོམས་པ་ལས། མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་
འབྱུང་བ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཅེས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་རབ་བསྟན་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོག་གས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་དབང་ལས་
ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་སར་གནས་པ་དང་། དེ་མ་ཐོབ་པ་ལས་སྟོན་པ་དང་འཇུག་པར་བཞག་

སྟེ། ཚེས་ལ་མི་རྟོག་པ་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་སྟེ། ཟབ་མའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་
 མེད། །ཅེས་པ་དང་། མི་ལམ་ན་ཡང་ཚེས་རྣམས་ཀྱི། །མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་འདི་སྟམ་དུ་འདུན་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་
 ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་ཅན་
 དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱེས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོག་ལེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུན་པ་འབའ་ཞིག་
 ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲར་བསྟན་ཞེས་བསམས་ནས་བྱི་བ་དང་ལན་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ་ནི་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སྟོའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ། དོན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་འདུན་ལྡན་སོགས་དང་། སྦྱིན་པ་དང་
 ལྡན་པ་སོགས་གྲོགས་ལ་བཏགས་ནས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་འབྲས་བྱ་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་
 ཟེར་བ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་སྟོང་ཆ་ ༣༥༠ ་ལས།
 བུད་ན་ལྷོས། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་
 བན་སྒྱུར་བར་ཟད་མོད་གཞན་དུ་ན་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱ་དང་། གྲོགས་ལ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པར་བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྱུང་པར་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེས་
 འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སུན་བྱུང་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉིད་སེམས་
 སུ་འདོད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།

གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་རྩ་ས་
གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་དེའི་འདོད་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱད་ཆ་གྲིས།
སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་སེམས་
བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། ཡང་ཤུཌི་པ་ནི་ཡིད་དང་འདུན་
པ་གཉིས་ཆར་ལ་འདོད་དེ། དག་ལྡན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སེམས་ནི་ཡིད་དང་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤུཌི་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་དང་འདུན་
པ་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ལ་སེམས་དང་འགལ་ཞིག་སེམས་བྱུང་
དུ་འདོད་དོ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་སྟོད་ཆ་༤༠༦ ་ལས། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ནས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ལྷགས་རྩི་ལྟ་བུ་
དང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དང་།
རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་
གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཆད་དོ། རོན་འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་པ་ནི། སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟར་ན་དེ་དག་
གིས་མི་སྲིད་པ་དམ་བཅས་པ་དང་སྟོ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རང་གི་སྤྲ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྤྲ་བྲེགས་ནས་ཆེས་གངས་
རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཉིད་གཞུང་ལས་བཤད་པས་
འདི་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷགས་སྟོང་བ་ལ་མི་སྲིད་པ་དུ་
མ་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་སྟོན་ལམ་དུ་མ་སྤྲང་བའི་བྱིར་
དགག་པ་དེ་དག་མི་རིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ འོ་ན། དེ་གསུམ་གྱི་བྱང་བར་

དང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་གཉིས་སྒོ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
 དང་པོ་ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱང་པ་ལས་གསུམ་ཀ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། དུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་བདེ་བར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་
 སུ་རང་གི་འབངས་ནམས་བདེ་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 རས་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་གཞན་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྗེ་པོ་དེས་ཐོག་མར་བ་
 ལང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ནམས་རྩ་རྒྱ་འཛོམས་པའི་ས་ཆ་བདེ་བའི་གནས་ལ་བཀོད་
 རས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་བདེ་བར་བྱ་སྟུང་དུ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་
 གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཀོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པར་
 འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རྗེ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། བྱའི་ནང་གི་མཉན་པ་དེ་རང་དང་བྱའི་ནང་གི་མགོན་ནམས་ལྟན་ཅིག་དུ་ཆུང་པ་རོལ་
 དུ་སྒྲོལ་བར་འདོད་པ་ལྟར། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་དུ་སངས་རྒྱས་པར་
 འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐོག་མར་ཀུན་སྒྲོང་གི་
 སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཀོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
 རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་བྱ་སྟུང་ནས་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རྗེ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་དམིགས་
 དུལ་དང་འཛིན་སྟངས་གི་དུལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁས་བྱུང་སྦྱོར་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སྦྱི་དོན་༡༩༠༽ལས། དེ་ཡང་
 ལྷན་ཐང་བཙུམ་ལྟན་རིགས་པའི་རལ་གྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གནས་པ་ཡིན་

ཡང་། ཐ་མ་གཉིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་དང་དུས་
མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། སྤྱི་ཐོག་ནས་ཆེས་གངས་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཐུགས་སྦྱོང་ཚུལ་བསམ་ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པས་གསུམ་ག་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༣༡༥ ་ཧེལས། འདིར་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྲིན་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བསམ་ཤེས། ཉེས་
པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཞིགས་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་
ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟག་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་
སྤར་ཀྱི་ས་མཆམས་དང་འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་
ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་འདོད་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུངས་དེའི་དོན་ནི།
རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་
ཞིགས་དགོས་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་
སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་དོན་མིན་ནོ། །སྦྱོང་
འཇུག་དར་རྟེན་༣༥ ་ཧེལས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་
དམ་པའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དོན་
དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་གཞུང་དུ་མར་བཤད་ཀྱི་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་

བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་བྱེད་ལས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་དགོས་པ་དང་། ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པ་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་གནས་
 ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་དགོས་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་
 ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་
 ཅམ་ལ་སེམས་བཞིན་པར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ལ་ཡང་སེམས་བཞིན་པ་ནི་སྤྲུལ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཆུ་ལ་དུ་སེམས་བཞིན་པ་ནི་ཕྱི་
 མ་སྟེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། སྐབས་དང་པོའི་ཕྱི་དོན་ཀྱི་ཉེ་ལས། དུག་པ་ལ། སྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
 བ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ།
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆོན་སྐྱབ་ཤིང་། བྱེད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་རུང་གང་ཞིག་རྫོགས་བྱུང་གི་གནས་ལུགས་
 ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཅིང་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
 ཆེན་འཕགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གང་རུང་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དང་བྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་སྟོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 རྟོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དེ་དེ་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དང་བྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་སྟོས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེ་ཡིན་

བ་གཙོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་བརྩུག་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་འཛོག་
སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རབ་དགའ་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༣༧༽ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་
ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཅམ་ལ་སེམས་པ་མིན་པར་ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ལ་ཡང་སེམས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་
འབའ་ཞིག་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཆུ་ལ་དུ་སེམས་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཡན་
ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཁས་བྱུང་སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས་
ཀྱིས་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་༣༣༣༽ལས། ལྷ་པ་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་གང་རུང་གང་ཞིག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་
སྤྲ་བུ་བཅའ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་

ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས་
 པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། རྟོགས་སྤང་༥༠ ་ལས། ཅི་སྟེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས།
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་དགོས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་
 ཡིན་དགོས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།
 ཞེ་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱད་པར་ཆོག་ལ་དགའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོས་
 ཤིག། དེས་ན་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་བཤད་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་
 པ་ལན་ཅིག་མ་བཤད་དོ། །ཅེས་པའི་དོན་ནི། དེ་དག་གིས་གཞུང་ལས་གཙོ་བོ་དངོས་སུ་
 མ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཁ་སྐྱོང་གིས་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་སྟུང་མོ། །རང་
 ལུགས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་སྤང་༡༩༥ ་ལས། གཞན་དོན་དུ་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་འབྱུང་བའི་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་།
 དབྱེ་ན། རོ་བོའི་སྟོན་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟོན་བར་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཉིས། ས་མཆོམས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་མོས་
 པས་སྐྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྟོན་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་བཞི་དང་། བཞེད་ཚུལ་གྱི་
 སྟོན་སྟོན་ལུགས་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་

ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་མཚན་༡༣༥ ་།
ལས། གསུམ་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྟོན་འབྲུག་གི་བྱེད་པར་རོ། །དང་
པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །འདི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་དང་།
བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་བསམས་པ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་གྲགས་
པའི་དབལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་མཛད་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་རིམ་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྫོགས་དཀའི་སྣང་བ་༥༠ ་།ལས། གཉིས་
པ་མཆན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་འདོད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཞིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་
པ་གོགས་སུ་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། རོ་བོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན།
སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད། འབྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་
དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་༡༣༥ ་།ལས། གཉིས་པ་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་གི་
གོགས་སུ་བྱུང་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་
ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཆན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མེ་
རྩས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐེན་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་དང་པོ་
པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས་ལ། རང་ལུགས་ལ་སྦྱ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ནི། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་༡༤༤ ་།ལས། གཉིས་པ་ལ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་
 འོན་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཏེ་བྱང་པའི་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་
 བོའི་ཡིད་གྱི་ནམ་རིག་བྱང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས།
 ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་
 ཟེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
 དངོས་སུ་ཟེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཏེ་ཡོད། འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཏེ་ཡོད། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིད། ཡང་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཏེ་སྤང་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པའི་སེམས་ནི་སྟོན་སེམས་
 ཡིན་ལ། སྟོན་པ་བཟུང་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཏེ་སྟོན་རིམ་དང་པོ་ལས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། འགྲོ་བ་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡིས། རྩེ་བྲག་རི་
 ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་གསུངས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྟོན་
 འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་སུ་
 མཚུངས་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་པར་བྱིན་གྱི་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་ཟེན་པ་ལ་
 ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ཏེ་ཡིན་ན་
 སྦྱིན་སོགས་པར་བྱིན་གྱི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གོ་སྐྱབ་
 ཡིན་དགོས་པའི་བྱིང་དང་། །སྦྱིན་སོགས་སྟོན་པའི་ཉམས་ལེན་ཅམ་ནི་འཇུག་སྟོན་གྱིས་

བསྐྱུས་པའི་ཉམས་ལེན་མི་རིགས་པས་སྦྱོད་འཇུག་ལས་བཤད་པ་དང་གསུངས་ཟིན་དུ་
འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། འགྲོ་བ་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡིས། ཞེས་པ་སྦྱོན་སོགས་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅམ་ཞིག་ལ་འདོད་ན་བདེན་ཡང་ཁས་ལེན་ནམ་དམ་བཅས་པས་སྦྱོན་ས་
སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་ཡི་བྱ་བས་ཟིན་པ་དོན་ཡིན་པར་
སྣང་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༤༡༩ ་ལས། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་གྱི། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་
ཀྱི་བར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟམ་དུ་དམ་འཆའ་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྦྱོབ་པར་མི་རུས་ན་མི་བྱ་ལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་ཅམ་ཆོ་
གས་བསྐྱེད་ན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྦྱོབ་པར་རུས་མི་རུས་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱས་པས་ཆོག་གོ། །སྦྱོན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་གི་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་ལེན་པ་
ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡེ་མི་སྦྱོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་བས། ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་
མེད་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་སྦྱོམ་པའི་ཆོ་ག་མང་པོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བྱད་པར་
འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་༣༤༩ ་
ལས་ཀྱང། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་
གྱིས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟམ་དུ་
དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་།
འཇུག་སྦྱོམ་ལེན་པ་ལ་ནི། སྦྱོན་སེམས་སྦྱོན་དུ་སྦྱེས་དགོས་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་
པའི་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་༣༣༣ ་ལས། དང་པོར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་
པོ་སྦྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་མཐའ་དག་སྟོན་པ་ལས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་རྒྱང་བ་སྦྱེས་པ་སྦྱོན་པ་དང་། དེ་ནས་སྦྱོམ་པ་བརྒྱུད་བ་

ལ་སོགས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ཕྱིན་དུག་སྒྲ་གཅིག་ལ་ཞུགས་ན་ཡང་
 འདུག་པའི་གོ་ཆོད་དོ། །དེས་ན་སྟོན་འདུག་གཉིས་ངོ་བོ་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པར་བྱའོ་སྟེ་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་
 ཡོད་པས་འདི་གཉིས་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་དེར་འགྲོ་འདོད་པའི་སྟོ་སྐྱེས་པ་ཙམ་དང་
 དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ནི་དང་
 བོའི་སེམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་བཤད་ནས་སྒྲར་
 ཀྱི་སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་བྲངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ལས་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྟོན་པའི་སེམས་
 སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྟོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་སེམས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༤༣ ༽ལས་ཀྱང་། དེ་
 རས་དད་པ་སྟེ་བྱང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་
 དེ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་རས་འདུག་པའི་སྟོམ་པ་བཟུང་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༤༠༡ ༽ལས། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་
 ལ་སྟོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྟོབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྟེ་དུ་སྟོམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྟེ་སྟོན་པའི་སེམས་
 ཡིན་ལ་སྟོམ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འདུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོམ་རིམ་
 དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
 གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི། སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྟོམ་པ་བཟུང་
 སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །བྱང་
 ཆུབ་གཞུང་ལམ་༡༣༥ ༽ལས། བྱང་སེམས་བྲིས་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲར་
 བཤད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་བྲིས་པ་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོབ་

བར་འདོད་ཅིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བ་སྟེ། གདམས་ངག་བཞིན་དུ་
སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །སྡོམ་བ་བཟུང་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་
ལ་སྒྲོབ་འདོད་མེད་པ་དང་སྒྲོན་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྡོམ་བ་སྒྲིན་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །འོ་ན་འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
གཞུང་ལམ་༡༣༩ ་ལས། འདི་ལ་འཇུག་པ་དང་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་ཐ་དད་པར་མཛད་པ་
འཐད་སྟམ་པ་མེད་ལ་སྒྲོན་པའི་ཆོ་ག་སྒྲིན་དུ་སྦངས་ནས་བརྟན་བར་བྱས་ཏེ། བྱིས་སྡོམ་
པའི་ཆོ་ག་མཛད་པའི་བཤེས་གཉིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་སྡོམ་བ་བརྟན་བར་འགྱུར་
བའི་ཐབས་བཟང་པོའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་༡༣༧ ་ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་
སེམས་འགལ་ཡང་། དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡོམ་བ་གཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། །ཡང་སྦྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་༡༣༧ ་ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་པ་
སེམས་བསྐྱེད་འགལ་ཡང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལས་ལོགས་སུ་འཇུག་
སྡོམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་གོ་རིམ་དབྱེར་མེད་རྒྱད་གཅིག་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ཡང་། ལགོང་ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་༡༣༧ ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་
ནས་སྒྲོན་འཇུག་དང་བྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་མཛད་པ་ལས་འགལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དམ་སྟམ་
ན། གོ་རིམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མ་
ངས་པ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་འཇུག་སྡོམ་སྦངས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོན་པ་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཐོབ། ཆོགས་འབྲིང་དུ་སྐྱེབ་པ་དང་
སྒྲོན་སེམས་དེ་འཇུག་སེམས་སུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་པ་
ཡོད། ཡང་འཇུག་སྡོམ་ལེན་མ་སྦྱང་བ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཆོགས་ལམ་

ལ་ཁྲུགས། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དུ་སློབ་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། འབྲིང་གི་ཐ་མར་
 འཇུག་སྒོམ་སྤངས་པའང་འོང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གོ་རིམ་གྱི་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
 ར་བསྐྱབ་བདུས་ལའང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞལ་ལུང་ལྟར་ན། འཇུག་སྒོམ་དང་འཇུག་
 སེམས་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་ངེས་མེད་དུ་བཞེད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༣༥༩ ་ལས། སྤྱིར་
 སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་བ་མ་སྤྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་
 ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྤོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་
 རས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བའང་ཡོད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་སྤོན་ལ་སྒོམ་པ་དང་
 སེམས་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་བྱུག་གི་བསམ་གཏན་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 སྤྱོད་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྤོན་ལ་སྤྱེས་
 རས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྒོམ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་
 དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ་
 གཅིག་དང་། ཡང་སྤོན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེས་དེའི་རྗེས་སུ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྤྱེས་
 དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྒོམ་ཆོ་གས་བཟུང་བ་བརྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྤོན་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྤྱེས་པ་ལ་རག་མ་ལས་པ་དང་། འཇུག་
 པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་
 ཤེས་ཤིང་དེ་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྤོན་དུ་བཏང་ནས་སྒོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་དགོས་པ་ཞིག་
 འགྲེལ་ཚུལ་འཐད་ན་སྟམ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༣༦༠ ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་ཅམ་ཆོ་གས་བསྐྱེད་ན་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྤོབ་པར་བྱས་མི་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཆོག་གོ། སྤོན་

སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་གིས་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལེན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡེ་མི་
སློབ་པ་ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བས་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་
སྡོམ་པའི་ཆོག་མང་བོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རང་བའི་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་ཆེན་
པོལ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བྱར་
རུང་བ་དང་སྡོམ་པ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་
སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་སྡོམ་ལེན་པ་ལ་ཡང་སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཞིན་བྱང་ཆུབ་
སྣང་བོའི་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྤྱོན་ལ་བཏང་མི་དགོས་པར་འདོད་མཁན་
ཞིག་བྱང་བ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་
འདུལ་བ་དང་མི་འདྲ་བས་སྡོམ་པ་བརྟུང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ལེགས་པར་མཉན་ནས་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བ་ལ་སློབ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་སྡོམ་པ་སྦྲང་རོ། །བསམ་པ་དེ་དག་
དང་ལྡན་ན་སྡོམ་པ་སྦྱི་ཡི། མི་ལྡན་ན་མི་སྦྱི་བ་ནི་བསྐྱ་བ་ལས། གང་གཞན་ལ་གྲགས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཀྱི་ངོར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་འོན་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་དཀའ་གནད་ཅིག་མཐོང་བས་དབྱུང་བ་ཞུའོ། །སློན་འཇུག་གི་ས་མཆམས་ལ་བཞེད་
ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་བ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སློན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཁོ་
ན་དང་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་
ལ། རྣམ་བཤད་ལས་སློན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་བརྟུང་ས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པར་བཞེད་
ཀྱང་། ཡར་མཐའི་ས་མཆམས་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་མ་གནང་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་
པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡར་མཐར་ས་བདུན་པ་དང་ས་བརྒྱ་པའི་བར་དུ་ཡོད་པ་བཞེད་
ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་བྱུང་རོ། །འདི་ལྟར། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་ཉ་༣༣ ་ལས། དེས་ན་
སློན་སེམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་བརྟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་
པར་མངོན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་དངོས་

ཤོག་ངོས། 338

བསྐྱེད་དེ་སློན་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་དང་། ས་
མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་
སྤྱིན་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་རང་ཡིན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད། ཞེས་དང་། ཡང་མཁས་གྲུབ་དག་འདུན་བསྟན་བ་དར་
རྒྱས་ཀྱིས་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཐོང་བ་༢༥༥ ་ལས། གཉིས་བ་རང་
གི་ལུགས་ལ་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱོད་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སྤྱིན་བ་ལ་
སྤྱོས་དགོས་པའི་རིགས་སྤྱི་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། འཇུག་བ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱོད་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སྤྱིན་བ་ལ་སྤྱོས་མི་དགོས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད། སློན་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ཕྱི་མའི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་
པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་བ་༥༠ ་ལས། བཞི་བ་ས་
མཆོམས་ནི། སློན་སེམས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་བ་ལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལ་ཐོབ་འདོད་མ་སྐྱེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡ་
མཐའ་ནི་ས་བཅུ་བཅོམ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། རང་ཉིད་
ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སློབ་བ་གང་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་དེའི་དོན་ནི། རྒྱལ་གར་
མཁས་པའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད་པའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་གསུང་བ་ནི། ཉི་མེ་སྣང་བ་ལས། ཡང་
བཟོད་བ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་

སྟེ། དེ་འབྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཞན་གྱིས་བྱང་དུ་རང་ཉིད་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མེད་ཀྱང་
 གཞན་གྱིས་བྱང་དུ་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་སྟུང་མོ། །མདོར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་དོན་སྦྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དམ་བཅའ་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གཞན་དོན་སྦྱ་མེད་བྱང་
 ཆུབ་འཕྲོལ་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དམ་བཅའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་གཉིས་ཡོད་དོ། །རང་
 ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་
 གསལ་༡༡ ་ཡས། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་
 གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
 ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེལ་ཆ་༤༠༡ ་ཡས། དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཐ་
 མ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱེད་སོ། །དེ་
 ལ་དངོས་མཐུག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱན་སྤང་བཞེད་ལ།
 གཞན་དག་སྐྱུ་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་སྤྲ་མ་བཞི་དངོས་ཡིན་ལ། སྤྲ་སྐྱུ་འམ་བྱ་སྤྲ་ཡེ་
 ཤེས་མཐུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་སྤེལ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 མེད་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རྩོད་ཀྱི་ལུང་ཤེས་
 བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེལ་༤༠༡ ་ཡས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་

མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྲིན་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ།
རྒྱལ་སྤྲས་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་ལ། རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟག་ཅུས་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤར་གྱི་ས་
མཆམས་དང་འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་
སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རིགས་ཤེ་ན།
དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། ལྷ་འོད་ལས། འོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་
རྒྱ་བའི་སེམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་ཏེ། རི་ལྟར་རིགས་པར་སྤོན་གྱི་སེམས་
སོ་སོ་བ་རྣམས་སོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་
ཆོས་ཏེ་མཆོག་གི་སེམས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟོག་བཅས་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་སེམས་
རྟོག་མེད་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུན་པ་སྟོབ་ལམ་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སར་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་རི་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་
པའི་སྤྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སྤར་ཡིན་ལ་སྤྱི་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་ཅེས་པས་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྟོན་འཇུག་དར་རྟེན་
༡༩ །ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན་འཇུག་པའི་སྟོམ་བ་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་དང་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟོམ་པ་

སོགས་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སྒྲིམ་པས་སྒྲིམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་
 གྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །འདུག་སྒྲིམ་དང་འདུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་འགལ་ཡང་འདུག་
 པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་འདུག་སྒྲིམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་
 ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
 མ་གཟིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མཛོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རེའི་ཡིག་
 ཆར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 སྐབས་དང་སྤྱི་དོན་༤༩ ་ལས། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ས་བཙུ་བ་བ་གང་ཞིག་ས་བཙུ་བ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་དོན་ཀྱིས་སོང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་དོན་ཆོས་སྤྱི་དེ་རང་དོན་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རང་དོན་ཀྱི་སྤྱི་དང་། གཞན་དོན་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་
 མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་
 རྒྱས་༥༠ ་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་
 སྤྱི་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན། རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་སྟོག་མི་རུས་
 ལ། དེ་མ་སྟོག་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྤྱི་ལ་དོན་གཉིས་ས་བཙུ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རང་དོན་ཀྱི་སྤྱི་དང་གཞན་དོན་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་དགོས་པ་

མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ས་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་མེད་ཅེས་ཟེར། འོ་ན། ཁྱོད་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་
ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱུ་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་
རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱུ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་
ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཟེན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་
མེད་དགོས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཟེན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་
སྤང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་པ་འགྲིགས། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་

ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སློ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རང་
 གི་གོགས་སུ་གྱུར་བའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 ས་མཆམས་གསེར་བྲེང་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བདག་
 གིས་མྱོངས་སྟོ་ཤར་ཆོད་ནི། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༣༡༥ ་ལས། སེམས་
 ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པའམ་སངས་རྒྱུ་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟེ་
 དུ་སྟོན་ལ་སྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྟོབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྟེ་དུ་
 སྟོབ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྟེ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་
 དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཇུག་སྟོབ་མ་བཟུང་ན་
 གཞན་ཕྱིན་དུག་གིས་དངོས་སུ་ངེ་ཅམ་བེན་ཀྱང་འཇུག་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་
 གྱི། འཇུག་སྟོབ་བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་སེམས་དེ་འཇུག་སེམས་སུ་བསྟན་པ་མིན་ལ་འོན་
 ཀྱང་འཇུག་སྟོབ་བཟུང་ནས་འཇུག་སེམས་སུ་འགྱུར་བར་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་
 གཉིས་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་སྟོན་སེམས་སུ་བཞག་པ་
 ལ་དེ་བཀག་པའི་སྟོན་སྟོབ་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུར་བཞག་པའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་སྟོན་སེམས་ཡོད་པ་དང་། འབྲིང་གི་སྐབས་བཞག་པའི་དངོས་བསྟན་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལས། སྟེར་ས་མཆམས་ངེས་པ་
 ཅན་བཟུང་བ་མིན་ཏེ། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ལ་སྟོན་སེམས་མེད་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་
 ཆུང་དུར་འཇུག་སེམས་མེད་པ་གསེར་བྲེང་གི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་སྒྲོན་འབྲུག་སེམས་ཀྱི་དོན་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་སྦྱོང་
འབྲུག་དར་རྒྱུ་ཀྱང་། །ལས་གསུངས་དང་། བྱད་པར་གསེར་ཐེང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་
ཀྱི་དགོངས་པའང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་སྐྱམ་དུ་སེམས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་
གིས་རང་གི་གོ་རིགས་དང་མ་ཐུན་པའི་འདྲི་མཆོམས་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་ཀྱི་བཞེད་
ཚུལ་ལ་མ་དད་པས་དགག་ཁུལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན། གསེར་ཐེང་དང་རྣམ་བཤད་
ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དང་།
རྟོགས་སྒྲུང་ལས། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་བཞག་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ་དབྱེད། འོ་ན་གསེར་ཐེང་༡༩༩ །ལས། དེ་ལ་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་
པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན་མཐེན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་མཐེན་གསུམ་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་
དུ་མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་
འབགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱིས་མཐེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་
ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བསྐྱུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པས་མཐེན་གསུམ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་ལ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་རིགས་པས་
ལམ་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དེ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐེང་ལས། ལམ་ཤེས་ལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་
ཡིན་པས་བྱུང་བ་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱུང་ཏེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། མཐེན་

བ་གསུམ་པོ་དེས་གྲང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བསྟོད་བྲག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་བྱིར་རྟོན་ངེས་པ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་
 གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བས་ངེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེ་
 བ། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་
 བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འབད་ཚོལ་བྲག་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་
 ༤༨ གེལས། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་
 བ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟེན་ཆེན་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ནི། སེམས་བསྐྱེད་བསྟོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ལམ་མ་
 ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྟོག་ཏུ་མེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པའི་བྱིར།
 སྟོམ་པ་དེ་བཟུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་གྱུར་སྐབས་བྱིན་བྲག་གང་རུང་གི་ཉམས་
 ལེན་གྱི་བྱ་བ་དང་བལ་མི་སྲིད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོད་པ་དང་བལ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་སེམས་ཐོབ་བྱིན་ཆད་སྟོན་སེམས་མེད་དགོས་
 སོ། །སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆམས་སྟོར་དང་དེའི་དོགས་གཅིད། དེ་ཡང་

ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེའོ། །དང་
པོ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་མདོ་དང་སྐར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་
པོ་སྐར་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་དོ་བོ་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་ཏེ་
གསུངས་པ་ནིའོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྟོན་
འདུག་གི་རབ་དབྱེ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་པས་སྐབས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་
གཉིས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དེ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །རྒྱན་ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་
ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བཤད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་
རྫོགས་བྱང་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་
ཀྱི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་དང་། རྒྱུན་བྱེད་པའི་གྲོགས་གཞན་དོན་འདུན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་གཞན་དོན་སོགས་ཡིན་པ་ནི་རྒྱན་མཁན་སོས་རང་བཟོ་
མིན་པར་རྟོགས་སྤང་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་དང་སྐར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་སྐར་
བསྟན་བཤད་གསུམ་དང་། དེ་ཡང་མཚམས་སྐར་བ་དང་ཅ་བས་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བས་
བཤད་པ་གསུམ་ཀྱི་ཆིག་བསྟུ་བྱས་སོ། །སྦྱིར་མཚམས་སྐར་ལ་རྫོང་བྱེད་ཆིག་དང་བརྫོང་
བྱེད་ཀྱི་མཚམས་སྐར་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་རྒྱན་འབྲེལ་བ་གསུམ་ཀྱི་མཚམས་སྐར་
དང་། འབྲེལ་པའི་མཚམས་སྐར་ལ་འང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉི་ལྔ་རྒྱན་སྤང་དོན་
གསལ་གསུམ་ཀྱི་མཚམས་སྐར་གསུམ་སོ། །དོན་ཀྱི་མཚམས་སྐར་ལ་ཡང་དངོས་བརྒྱད་
སྤྲ་མ་ནས་ཕྱི་མར་མཚམས་སྐར་བའི་མཚམས་སྐར་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་སྤྲ་ཕྱི་མཚམས་
སྐར་བའི་མཚམས་སྐར་སོགས་ཡོད། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་འདོད་པས་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
ཉིད་འཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་སྤྱད་པའི་

ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། ཞེས་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོ་འཇམ་མཆོག་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་
 བྱ་བྱིར་དང་གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་སྦྱང་མཛོད་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་ཏེ་ཐོག་
 མར་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་ལུས་རྣམ་གཞག་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གྲེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་ནས། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བས་མཆོམས་སྦྱར་
 བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། དུལ་གྱིས་དུལ་ཅན་མཆོན་
 པའམ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་དགོས་པས་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུའི་
 ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྦྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་འཆད་འགྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་
 ཉིད་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་དུལ་དང་དམིགས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་ནི་
 སེམས་བསྦྱེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་
 ཀླང་པ་བཞི་པོ་འཆད་འདོད་ནས་སྒྲོས་སོ། ། འདིར་དབྱེད་ན། མཆོམས་སྦྱར་ལ་ཀུན་
 བདུས་དར་རྒྱུ་ལས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པའི་
 མཆོམས་སྦྱར་དང་། སྐབས་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། འབྲེལ་བའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། གོ་
 རིམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དང་ལྔ་གསུངས་སོ། ། སེམས་བསྦྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུས་རྣམ་
 མཁྱེན་མཆོན་ཚུལ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཤིལ་པའི་ཉི་མེད་ཀྱི་ལྷན་དང་། བ་རེག་ཐོས་པ་དགའི་
 བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ། རྫོག་ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པ་བཞེད་
 པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སང་བཟང་གི་རྒྱན་སྤང་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྤྱད་
 པའི་དཀའ་འབྲེལ་སོགས་ལས་དུལ་གྱིས་དུལ་ཅན་མཆོན་པར་བཞེད་ཀྱང་། རྗེའི་ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱན་སྤང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་
 ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། ། ཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས། རྣམ་བཤད་
 ལས། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་

བ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་བ་ཡིན་དུ་གསལ། ཞེས་གསུངས་བས་
ཕྱོགས་དང་པོ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་བ་མི་བཞེད་བར་ཆོག་གི་རུས་བས་ཤེས་སོ། རྟོགས་
སྣང་དུ་འདྲིའི་དོན་མི་གསལ། བཅ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱས་
འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་བ་ཡིན་གསུང་ཡང་། རང་ལུགས་ནི་ཡུལ་གྱིས་
ཡུལ་ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཆོན་ཚུལ་སྤྲ་མ་མི་བཞེད་ལ།
གསུང་ཡང་ཞེས་བས་ནི་རྣམ་བཤད་ལས་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ པའི་དགོངས་
བ་སྒྲངས་བ་ཉིད་དོ། །གསེར་ཐོང་ལྟ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་མཆོག་ཉིད་ཆེན་
པོ་དང་། སློང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་བཤར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་དང་
དེའི་སྤངས་རྟོགས་སུ་ཆོགས་གསུམ་ལ་བཞག་དགོས་བས། དེ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་
དུས་མཉམ་བར་ཐོབ་བས་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་ཚུལ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། མཁས་
བ་འགས་སྤར་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་མཆོན་ཚུལ་བསྟན་བ་ཡང་
ཡོད་བས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁྱད་སྤངས་གང་ཡོད་བཞག་དགོས། གསེར་ཐོང་ལས། འདི་ལ་ཆེན་
པོ་དག་ན་རེ། བཅུ་པོ་འདི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་བས། ཞེས་གསུངས་
པའི་བཅུ་པོ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོན་གཞི་ནི་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་བཅུ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་དག་ནི་དོན་གཅིག་ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས། །མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆོག་
དོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོགས་གཙོད། ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། བསྟན་བ་ནི། ཐེག་
ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་གྱི་བྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །འོན་ཏེ་འདོད་བ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། འདི་འདོད་བ་དང་དེ་འདོད་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བཙོན་

བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པ་དེའོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་གང་ཞེ་
 བ། འདི་ནི་ཉི་མེ་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་དང་པོར་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་རང་ཉིད་ངེས་པར་སངས་རྒྱ་བ་
 དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ།
 བསྟན་པ་ནི་ཞེས་པ་རྩ་བས་བསྟན་པའི་དོན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་
 གི་ངོ་བོ་སྟེ་མཆོན་བྱ་དང་། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད། །ཅེས་
 བས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པའི་རང་
 བཞིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་འདོད་ཅེས་པའི་འདོད་པ་ནི། ཡུམ་བར་མ་ལས་འདི་འདོད་པ་དང་དེ་
 འདོད་པའི་དབང་གིས་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཀུན་སྒྲིང་གི་འདོད་པ་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་འདོད་པ་ཞེས་ཉི་
 ཆོག་གིས་སྒྲིས་ས་ནི་རང་དོན་བྱང་ཚུབ་དང་། འདོད་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་
 པ་ཞེས་པའི་རིང་བའི་ཆོག་སྒྲིས་གཞི་ནི་གཞན་དོན་དང་དེ་འདོད་པ་ནི་གཞན་དོན་འདོད་
 པའོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་བྱང་ཚུབ་
 སྟོན་ལ་ཐོབ་ཅིང་། རང་དང་ཉི་བའི་ཆ་ནས་དང་གཞན་ནི་དེ་ལས་སྟོག་པའི་གནད་ཀྱིས་
 ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་དེའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེག་
 འཛོག་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཉི་མེ་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པས་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་
 པ་ལ་བྱ་དགོས་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ངེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་རྟེན་བྱང་སེམས་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ་སྒྲན་མེད་པའི་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་འདོད་པ་ནི་བྱང་
 ཚུབ་འདོད་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་གཞན་དོན་འདོད་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་

པའི་དུས་ན་ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱོང་པའི་མཚུངས་
ལྷན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དབྱེད་ན། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
ཕྱིར་དེ་འདོད་ཅེས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་དགོས་པའི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། གཞན་
དུ་ན། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
གཅིག་ཕྱིར་སྦྱར་ན་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་ལས་གཞན་དོན་འདུན་པ་བསྟན་དོན་མེད་པས།
ཡུམ་བར་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐབས་དང་
འགལ་བ་དང་། འོག་ནས་ཀྱང་འདོད་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གསུངས་པ་དང་
ཡང་འགལ། མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་སྟོན་དུ་གསུངས་ནས་གཞན་དོན་འདུན་པ་རྗེས་
སྦྱ་བསྟན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ལས་གཞན་དོན་འདུན་པ་སྦྱར་གསུངས་ནས་བྱང་ཆུབ་འདུན་
པ་རྗེས་སྦྱ་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་ནི་མདོས་འདུན་དོན་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་དང་།
བསྟན་བཅོས་ལས་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱེ་རིམ་དང་ལམ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསྟན་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་བཏགས་སྟོན་འཇུག་གི་བྱེད་པར་ལ། མཁས་པ་སྤྱི་མཐའི་ལུགས་
འགོད་པ་དང་། རང་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ནི།
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་སྟོན་སེམས་དང་། སྦྱོར་ལམ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་འཇུག་སེམས་སྦྱ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞུང་
འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་སྟོན་སེམས་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་
འཇུག་སེམས་སྦྱ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་༡༩༩ ལས། འདུན་
སོགས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྟོན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་པ་ཞེས་
བྱའི་སེམས་རྣམས་ནི། །བཅུ་དགུ་རྣམས་སྦྱ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ནི། ཆོགས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་

སྟོན་སེམས་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་འཇུག་སེམས་
 སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་སྤྱད་པའི་དགའ་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
 རི། ཆོ་གས་མ་སྒྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་སེམས་དང་། ཆོ་གས་སྒྲངས་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་
 ལས། སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་ཅམ་སྟེ། ཆོག་གས་གསོག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གས་
 སྒྲངས་པར་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་
 བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོས་ཆོག་གས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་
 སེམས་དང་། ཆོག་གས་ལམ་འབྲིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་
 འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ལྷ་བྱའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་སྟོན་སེམས་དང་། དངོས་བསྟན་གཞན་རྣམས་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དོན་སྟོམ་འགྲེལ་༣༣༩ ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་
 སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ས་ལྷ་བྱའོ། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། གསེར་ལྷ་
 བྱ་ནས་སྤྱིན་ལྷ་བྱའི་བར་ནི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་དང་།
 ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་སྟོད་ཆ་
 ༣༤༩ ་ལས། དེས་ན་ཆོག་གས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་སྟོན་སེམས་དང་འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་
 བཞག་སྟེ་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་
 དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་བཤད་པ་ལས། བྱང་

ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྟོན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་འཇུག་པ་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སྟོན་ལྟ་བུའི་བར་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
འདིས་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཤུ་དྲེ་བའི་ལུང་བྲངས་ནས་སྟོན་འཇུག་གི་བཤད་པ་མཛད་པས་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་འཆེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོ་༣༡༥ ་ལས། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་
སྒྲུང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པ་འཕམ་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟེ་སྟོན་ལ། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྟོབ་
ཀྱང་རུང་ངེ་སྟེ་དུ་སྟོན་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྟེ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་བཟུང་
ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡང་ལམ་རིམ་ཆུང་བ་
༡༣༩ ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པ་འཕམ་པའི་སེམས་ནི་སྟོན་སེམས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་བཟུང་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་
པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སྟོན་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་
བླུན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྟོལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་༡༠༡ ་
ལས། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། མཆོན་ཉིད་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་
སྟོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་སེམས་འཇུག་སྟོན་ཐོབ་པའི་ཆོགས་ལམ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བའི་
གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་པར་བྱེན་མཐའ་དཔྱེད་༡༥༩ ་ལས། ལམ་
རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། སྟོན་སེམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་།
འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཤད། རྣམ་བཤད་
ལས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་བཤད་པ་རྩེ་

ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀའི་ཕྱགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གོའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མཁན་བྱུང་
 པར་མ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སློལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་མི་འགལ་
 བའི་ཚུལ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གསུངས་སློལ་སྲ་མ་ནི་
 རང་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་མ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་དུ། དེ་གཉིས་
 ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་བཤད་པ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀའི་ཕྱགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གོའོ།
 ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པའི་ངོ་བོ་སྤང་སེམས་
 སུ་འདོད་པས། འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན། སྟོམ་པ་
 སྤང་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་དང་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱབས་དུ་མ་འོང་བས་རང་
 རྒྱུད་པས་ནི་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྟོན་སེམས་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་
 ནི་སྟོམ་པའི་ངོ་བོ་ལྷུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་པས་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པ་དེ་
 ནས་བཟུང་སེམས་དབའ་དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སྟོམ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟོམ་
 ཐོབ་རྗེས་སུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། སྟོམ་པ་དེ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
 སྐྱབས་དེ་འདྲ་མི་སྤིང་བས། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་ནས་སེམས་དབའ་དེའི་
 རྒྱུད་ལ་སྟོན་སེམས་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉན་ཆེན་པོ་མི་ཉག་སྐྱོར་དཔོན་རིམ་པོ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་འཇམ་ལས་
 ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས་ས་ཐོབ་ནས་སྟོན་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱགས་
 དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་གསེར་སྤང་ལས་སྟོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་
 སྟོམ་ཐོབ་ནས་འཇུག་སེམས་ཁོ་ན་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་ཡིན་
 ཚུལ་དོགས་དཔྱོད་དང་བཅས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་དགེ་བཤེས་ཚུལ་
 བློས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དེ་ལན་ལས་ཀྱང་། ས་ཐོབ་ནས་སྟོན་སེམས་འཛོག་པར་གསུངས་

སོ། །གསེར་ཐེང་༣༥༩ ་ལས། བཞི་པ་ནི། སྒོ་གྲོས་མི་བད་པ་དང་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་
སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་
ནས། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་སྒྲོང་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱར་བའི་ཉི་ཁྱི་དག་གཏུགས་དང་སྐྱར་
བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་པར། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་
ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་དོན་སྒོ་གྲོས་མི་བད་པ་
དང་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་དང་། དུམ་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དམིགས་ལུལ་སོགས་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཆོག་མང་དུ་དོགས་
ནས་མ་བྲིས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཐམས་ཅད་དུམ་གསུམ་པོ་ལ་འཛོག་ལ། མདོ་གཞན་
ལས་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་མ་བྲངས་པར་དུམ་བར་མ་བྲངས་པ་ནི་འདི་ཉིད་འདིའི་རྩ་བའི་
མདོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲེལ་པར། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་དོན་བསྟན་ལྟར་ལེན་པ་
ནི་ཞེས་པ་ནས་མ་བྲིས་སོའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ལུལ་
གསུམ་ཀ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་འདིར་བར་མ་བཀོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་
སྒྲོར་བ་ནི་བྲིས་པ་བསྐྱར་བའི་ཆོག་སྟེ། བསྐྱས་པ་ན་ཆོག་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ། རྒྱས་འབྲིང་
གཉིས་ན་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་མེད་པས་གང་བཀོད་ཀྱང་བྱུང་བས་སོ། །དེ་དང་དེ་
ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་སྒྲོར་ལ་འབྲེལ་པར། ཡང་འདོད་པ་བྱ་བའི་བདག་
ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་། བྱི་འབྲེལ། རྒྱལ་བའི་དུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆ་ལས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ལ་མི་སྐྱར་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་ནི། ཆོག་གསལ་མཁན་
པོ། ཆོས་བཤེས། གསེར་སྒྲིང་པ་སོགས་དང་། བོད་ནི་བྱ་སྟོན་དང་། གཡག་རྟེན་པ་སོགས་
ཡིན་པ་གོང་གི་བཤད་པ་ལས་ཤེས། ཉི་སྒྲོང་དང་། རྒྱན་སྒྲོང་དང་། ཉི་ཁྱི་དག་ལྟན་སོགས་
ཀྱིས་རྒྱན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མདོ་དང་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་
འབྲེལ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་སོགས་མདོ་དང་སྐྱར་བ་མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲོང་ཐག་

བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་སྟེ་ཁ་ཆེ་རྩ་སྤྲི་བྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་རྒྱུ་དང་སྦྱར་བ་དེ་
 དང་། སྤྲི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་
 འགྲེལ་པས་རབ་དབྱེ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནས་མདོ་དང་སྦྱར་བའི་མགོར་
 བཟུང་ངོ་། ། ཨ་བྱའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་དང་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་སྐབས་སུ་ཉི་སྤང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་ཞེས་པ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་མདོ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྤང་རང་གི་ཆོག་
 ཡིན་པས་སོ། ། ཐུབ་དགོངས་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི་ཆོག་དེའི་གོང་དུ་ཉི་སྤང་ལས། སྟོང་ཕྱག་
 ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་ལས་ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་སོ། ། གསེར་སྤང་༣༥༧ ༽ལས། འདིར་
 མདོ་དང་སྦྱར་བའི་མདོ་རྣམས་གང་གིས་དབང་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་
 སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱར་བའི་ཉི་ཁྲི་དག་གཞུགས་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནི།
 འགྲེལ་པ་འདིར་མདོ་རྟོགས་རྣམས་མདོ་གང་གི་ཁྱད་ས་ནས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་སྦྱར་ཞེ་
 བ། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཉི་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར་མདོ་རྟོགས་
 དེ་དང་དེའི་ཁྱད་ས་སུ་སྦྱར་བའི་མདོ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉི་ཁྲི་དག་གཞུགས་
 ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། ཉི་ཁྲི་དག་གཞུགས་ནི་ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྔ་བརྒྱད་མར་དངས་པའི་ཉི་ཁྲི་
 རང་གི་མིང་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༣༥༨ ༽ལས། གཉིས་པ་ནི།
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། ། དེ་ཡང་ས་ནས་སྤྲིན་གྱི་
 བར་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་འབྲེད་ཆོག་
 སྦྱར་རྟེ། འབྲེད་པའི་རྒྱ་ནི་གོགས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། ། བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་པལ་ཆེར་
 རོ་བོ་ཐ་དད་དེ། སྤྲ་མ་གཉིས་བྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱེ་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་
 བྱ་དང་། བར་པ་རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱ་དང་། བྱེ་མ་བྱེ་མ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། ། སྦྱིར་
 ནི་རོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་ངས་རྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་ཀྱང་འདུན་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། གངས་

ངེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཙམ་དུ་ངེས་ཤིང་ལྷག་པ་མེད་པས་
སོ། །གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི་འདི་དག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྦྱེ་བས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་སོ། །ཡང་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་ངོ་བོས་བསྟན་པར་མ་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསུང་
འདིར་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྗེ་གྲུང་ཐང་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་མཆན་སྟོད་
ཆ་༡༡༤ ་ལས། དེའི་སྔ་མ་གཉིས་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་ཕྱི་མ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་མཐར་
བུག་ཡིན་པའམ་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ཀའང་རིམ་ཆར་སྦྱེ་བས་ཕྱི་
མ་སྔ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡིག་ནོར་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཡང་མཁས་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་མ་གཉིས་ཕྱི་
མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་ནོན་པོ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེལ་ཆེན་
བངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གྲུར་པའི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། ཕྱི་བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདུན་ལྗན་དང་གཉིས་པ་བསམ་ལྗན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་
སྔ་མ་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་རྩེ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་
པོ་བའི་སས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅ་བའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་འདོག་ཚུལ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ས་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གསེར་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་པོ་བའི་སས་བསྟུས་པ་ཡིན་

ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དུ་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་ལས་དང་པོ་བའི་སས་བསྐྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དབང་
 རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་། གསེར་སྒྲིང་གིས་དེའི་དགོས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཞིན་ཏུ་རྒྱོན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
 དགོས་པ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་གོ་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་འཇམ་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དང་། གསེར་སྒྲིང་ལས། འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ནི། རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཚོགས་
 གྱི་ལས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྒྲིང་
 ༡༣༠ ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཅིར་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་
 པ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཚོགས་ལས་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ཡང་ཚོགས་གྱི་ལས་ཆུང་
 དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་རིམ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 དེར་སང་འགའ་ཞིག་གིས་གསེར་སྒྲིང་ལས་ས་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གསེར་ལྟ་བུ་
 སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལྡན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་
 པར་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། འོན་གང་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་བྱུན་གསུམ་ཚོགས་
 པ་ཞིག་སྐྱེད་པ་ལ་གཞི་རྒྱུ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ས་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་
 པའི་གཞི་དང་། གསེར་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ་བའི་ཕྱིར་དེ་
 གཉིས་ལྡན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་བ་དང་གསེར་སྒྲིང་གི་ཚོགས་
 དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལོག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སོ། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་ཚོངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་
 ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་༡༣༤ ་ལས། སྔ་མ་གཉིས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་
 མ་གཉིས་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་པ་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་

འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གྲུང་ཐང་མཆན་འབྲེལ་མཆན་ལས།
གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་ཡིག་གི་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སྤྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ཞེས་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དབུ་མ་༼ཨ༽ཐུབ་པ་
དགོངས་རྒྱན་༡༥༡ ༽ལས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནའོ། ། ཐ་
མ་གཉིས་ནི་སྤྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ། ། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྤྲོ་
མའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དགུ་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་དངོས་པོ་འོ། ། འདུན་པའི་སྤྲོ་རོལ་གྱི་སེམས་སྲིད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུང་བ་ན་ཉི་
བར་ལེན་པ་དང་ཉི་བར་སྒྲང་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་ཡང་གྱུར་པ་ནམས་ནི་ནམས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཐུ་བཞིའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉ་ཀྱི་ཀ་
༡༥༤ ༽ལས། དང་པོ་ནི་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནའོ། ། བར་བ་ནམས་ཕྱི་མའི་རྒྱ་དང་སྤྲོ་མའི་
འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའོ། ། ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ་ཐུབ་དགོངས་
སོ། ། འཁྱེ་སོགས་ཀྱིར་མི་མདོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ས་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་དང་། གསེར་ལྟ་
བུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་འབྲིང་དང་། རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་པ་ནི་གསེར་ཐོང་གི་དགོངས་
པ་མཐའ་ཐུགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་༡༥༠ ༽ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་བཤད་
པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཆོགས་ལམ་གྱིས་
བསྐྱས་ཏེ་དེ་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་
ནོ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༡༥༦ ༽ལས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་བས་རིམ་གྱི་བསྐྱས་

སྟོ། ཞེས་དང་། ཡང་སྡེ་དག་བསྟན་འགྲུར་༼ཆ་༽ཤེས་ཕྱིན་༣༠༽ལས། གསུམ་པོ་འདི་
 དག་ནི་ཚུང་བྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་པོ་བ་ཆོག་ས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་སྤེང་ལས། བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་པལ་ཆེར་
 རོ་བོ་ཐ་དད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་གི་བཤོ་སྤེང་
 ཐེངས་གཉིས་པའི་རྩིས་ཤོག་༣༣༩༽ལས། གསུང་འདིས་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་མ་ཟད། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱེ་བའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ཡང་རོ་བོ་ཐ་
 དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱན་རྒྱ་འབྲས་
 ཡིན་ན་བྱེ་བའི་ཐ་དད་ཀྱན་རོ་བོ་ཐ་དད་པར་སོང་བས་པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་
 པ་ཉམས་པར་འགྲུར་ལ། མ་ཟད་པལ་ཆེར་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐྱབས་
 སུ་ཡང་། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱར་མ་གསུངས་པར་སྤྲ་མ་གཉིས་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། བར་པ་རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་
 མ་བྱི་མ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་ཆོན་པ་བྱས་ནས་བཀོད་བ་དེས་ཀྱང་། སྤྲ་
 མ་གཉིས་དང་བྱི་མ་གཉིས་ལ་རོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ནི། གསེར་སྤེང་ལྟར་ན་རྩ་འབྲེལ་དངོས་
 བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་བ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱེ་བའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ཡང་རོ་བོ་ཐ་དད་དང་
 ཐ་མི་དད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་
 ལྷན་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། གསེར་སྤེང་༣༣༠༽ལས། གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་
 པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཆོག་ས་ལམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་ཏེ་དེ་ཡང་ཆོག་ས་ཀྱི་ལམ་ཚུང་བྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞུགས་

ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་སྒྲིལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲིལ་བའི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བར་བརྩ་ནི་རབ་
ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྩས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱས་ཏེ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
ལྷག་མ་དགུ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་ཏེ་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་
ཤེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ས་བརྩ་
ཀའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་འཆད་ཡང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་རྣམས་དོན་གྱི་
རིམ་པར་བཤད་པའི་བྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ས་བརྩ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི་འདི་དག་སྔ་
མ་ལས་བྱི་མ་སྒྲེ་བས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེར་
ཐལ། གསེར་ཐོང་༢༣༡ ༽ལས། སྔ་མ་གཉིས་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྔ་
མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་པ་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་སོ། །སྒྲིབ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་ཡང་འདུན་ལྡན་ཡིན་
པའི་བྱིར་དོ། །བྲངས་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཅམ་དུ་ངེས་
ཤིང་ལྷག་པ་མེད་པས་སོ། །གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི་འདི་དག་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་སྒྲེ་བས་དོན་གྱི་
གོ་རིམ་མོ། །ཡང་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ངོ་བོས་བསྐྱར་བར་མ་ཐད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
གསེར་ཐོང་༢༣༡ ༽ལས། དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒྲིལ་དངོས་མཇུག་
གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སམ་བསྐྱས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་མཇུག་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱན་སྒྲུང་བཞེད་ལ། གཞན་དག་སྐྱ་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་
སྔ་མ་བཞེད་དངོས་ཡིན་ལ། སྐུ་ལ་སྐུ་འམ་བྱ་སྐུ་བ་ཡེ་ཤེས་མཇུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཆོགས་ལམ་
ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་
པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་སོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱ་འབྲས་

གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་ཕྱེན་དབྱེ་བ་རྫོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་རྒྱ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་མི་རྫོགས་
 མོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ས་མཆོམས་མཛད་པ་ཡང་ མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ས་མཆོམས་
 གྱི་ཡུང་བྲངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་༼ཆ༽
 ཞེས་ཕྱིན་༡༡ ༽ལས། དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་ཉི་ལྔ་ཙ་གཉིས་སུ་
 ཕྱེ་བ་རྫོགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཅི་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ།
 དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩྭ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་མཆོ། །རྩོ་
 རྗེ་རི་སྟོན་བཞེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་སྟུ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་
 ཆེ། །བཞིན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྤྲ་སྟོན་ཆུ་བོ་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ལྔ་ཙ་
 གཉིས་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངེས་པར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སའི་བར་དུ་དབྱེ་བས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་གཞན་དུ་
 འདོད། །དེ་བཞིན་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའོ། །དེ་ཡི་རྩ་བ་སྤྱིང་རྗེས་འདོད། །རྟག་དུ་སེམས་ཅན་
 བན་པར་སེམས། །ཞེས་བཤད་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 འོ་ན། གསེར་སྤང་གོང་དུ། ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་པལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། པལ་ཆེར་ཞེས་པ་ནི་གངས་མང་ཉུང་
 གི་པལ་ཆེར་ཞེས་པ་མིན་གྱི། ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་ཆོག་སྟེ། འདིའི་སྒྲོར་ལ་བཤད་ཆུ་ལ་མང་
 པོ་ཡོད་ཀྱང་པལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དཔེར་ན། ཞེས་
 བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པལ་ཆེར་རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་

བུ་ལོ། འོན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཅ་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱེ་བའི་ཉེར་
གཉིས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་
ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྟུས་ཏེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ། ས་བཅུའི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་
ཤེས་བྱུག་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་
ལམ་ཡང་དག་པ་ས་གསུམ་ཀ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་ཉ་༡༥༥༽
ལས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་སས་བསྟུས་སོ། །ཆོགས་
ལམ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་
ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་སྟེ། ཐེག་
ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་
ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྟུས་ཏེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ། ས་བཅུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་བ་
དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་བྱུག་དང་
ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་སྟེ། །དག་པ་ས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སས་བསྟུས་ཏེ་
སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་འཇུག་གི་སྒྲོ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྟུས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་རྣམས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
དཔེ་ཉེར་གཉིས། གྲོགས་ཉེར་གཉིས། དཔེ་དོན་མཆོན་ཚུལ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། ས་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། རྩ་བ་ཆོས་པ་དང་། མེ་དང་། གཉེར་
ཆེན་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་། རྩ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། རྩོ་རྩེ་དང་།
རིའི་རྩལ་པོ་དང་། སྟན་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉན་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་དང་།
ཉི་མ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྟན་པ་དང་། རྩལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། བང་མཛོད་དང་། ལམ་

པོ་ཆེ་དང་། བཞོན་པ་དང་། བཞོད་མའི་ཚུ་དང་། སྤྲ་སྦྱན་དང་། ཚུ་བོའི་རྒྱན་དང་། སྤྲིན་ལྷ་
བྱ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་། རྒྱུགས་འདུན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།
ལྷག་པའི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མ་སྦྱན་པ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།
སྤྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྡན་པ་དང་། ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་། བཅོད་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་། བཅོན་འབྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་
རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐབས་མཁས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་དང་། ཡེ་ཞེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བྱེད་དང་ལྡན་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེས་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཞེས་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་
ཆོས་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུངས་དང་
སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་གྱི་སྒྲོམ་བཞིའི་དགའ་སྟོན་དང་། བཟོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་གྱི་སྦྱོར་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུགས་ཉེར་གཉིས་དཔེ་དེ་རྣམས་གྱིས་
དོན་མཆོན་ཚུ་ལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
རྒྱུ་དུ་བའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུགས་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ས་
ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་པོ་བའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། གསེར་བཟང་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་རོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ལྷ་བཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་
མཐའ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྤྲིན་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིམ་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་

ཐོག་ཏུ་བབས་པས་མི་འབྲུགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་
པའི་ནམ་པར་གཡེང་བས་མི་སྐྱོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་ནད་
རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་
བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་
དང་། གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་
གྱི་དོན་སྤྱིབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་།
འབགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ཕྱང་ན་
ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་བས་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་
ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་སྟོག་པ་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནམས་རིམ་བཞིན་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་དཔེ་དོན་
མཚུངས་ཚུལ་དུ་སྦྱར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་ས་སོགས་དང་ཆོས་
མཚུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནམས་ཀྱང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་པོའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
ཉེར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་པའང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་ཅུས་
སོ། །འོ་ན། དངོས་བསྟན་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ། བཞིས་བསྐྱུས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་
དེ། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྩ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད། མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི་ནི། མོས་པ་སྐྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།

སྒྲན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བདུན་ནི།
 ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
 ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཚེས་ཀྱི་སྐྱ་དབངས་སྒྲན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཀོད་མའི་ཚུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱ་སྒྲན་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་དགུ་ནི། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཚུ་བའི་རྒྱན་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤྲོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ནི། སྤྲོབ་པ་སྤངས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་
 ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཤེན་དུ་བསྐྱས།
 མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱས། གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 ཚེས་ཀྱི་སྐྱ་དབངས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་བཅུ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་
 གྱིས་རིམ་བཤེན་དུ་བསྐྱས། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཀོད་མའི་ཚུ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ལྔ་ནི། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། འོག་དུ་བཤད་པའི་
 ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱས་སོ། །ས་
 མཚམས་འདི་དག་ཀྱང་ལམ་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ན། རོན་གཉེར་དེ་དང་དེ་དག་དང་
 ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་པར་སྦྱོན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན། སྦྱོར་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅིང་། རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུན་ལྡན་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོར་ལམ་ཡན་ཆད་དང་། སྦྱོར་
 སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་མེ་ལྟ་བུ་ཚོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་རྒྱན་གྱི་

དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱིན་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་ཡང་། སྤྱིར་སྤྱིན་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུའི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་བྱང་ལ་འདུན་པ་རྒྱ་ཆེ། འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་བྱང་སྐབ་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ། ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ། སྤྱིར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་བྱང་སྐབ་པའི་སྤྱིར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་གྲོགས་དེ་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་དང་སྐྱར་ནས་རིམ་བུར་བཤད་དོ། །སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་༣༦༦ ༽ལས། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་འདི། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཆོས་སྐྱ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མེད་པའི་བྱིར་ཐེར་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ས་ལྷ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་སྐྱ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་ལྷ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་འདི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་

བ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་
 གླུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྒྱུད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཆོས་ཅན། ཆོས་རྒྱུད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སློབ་པའི་རྒྱུད་
 གྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ།
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། མ་བྱལ་མཚམས་དང་
 བོ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་བའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན།
 འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་
 མཐེན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་དེ་བྱ་བ་མཚུངས་པར་འདུག་པ་དང་ལྡན་པས་ཆོག་
 བསྐྱེད་ནས་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བར། ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་
 དང་། གསེར་ཐོང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་འོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱལ། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བོ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མངོན་ཤེས་དང་པོ་དང་།
 རྟོན་བཞིའི་དང་པོ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་པར་ཐལ། རྟོན་པ་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དེ་དང་བྱ་བ་མཚུངས་པ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
དེ་མངོན་ཤེས་དང་བྱ་བ་མཚུངས་པའི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་མིན་
ཟེར་བ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །གསེར་ཐོང་༢༧༩ ་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་
གྱི་ཚོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའམ་རྒྱའི་དངོས་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པའི་
གསུང་འདིའི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་བཤད་ན། བཙུན་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་རྫོགས་
བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་འདུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲས་པའི་འདུན་པ་དེས་
ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འདུན་པ་དེའི་ཤུན་ནམ་རུས་པ་འགོས་པས་རང་སྤྱོད་དུ་དེ་
འབྲའི་རུས་པ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འདུན་པ་དེ་དང་འབྲས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འདུན་པ་དེ་དང་མཚུངས་
པར་གྱུར་པས་ན་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཐ་སྙད་བྲས་
ལ། སྒོགས་འདུན་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་རྒྱ་སྤྱོད་སོགས་དཀར་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་
གཞིའམ་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་རང་སྤྱོད་དུ་སྤར་འགོས་ཟིན་པའི་འདུན་པའི་རུས་པའམ་སྟོབས་
ཤུགས་དེ་ཡོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་ཕྱིན་
དུག་སོགས་དཀར་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའམ་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཟིན་བྱེད་རྫོགས་བྱང་གི་བསམ་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་།
བྱང་སྒྲོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། སྒོམ་བྱང་གི་སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་
ཐོན་པའི་མཐུན་གསུམ་སྤྱོད་པ་དང་། རང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་པར་ཕྱིན་
བཅུ་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་ཚོགས་གཉིས། བྱང་སྒྲོགས་སོ་བདུན། ཅེ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་
རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་། གཟུངས་སྟོབས། ཚོས་གྱི་སྟོམ་བཞི་རྫོགས་པའི་དགའ་སྟོན། བཟོད་
པ་གཅིག་པའི་ལམ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་བཙས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་གསེར་

ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བར་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །སྐབས་
 འདིའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྡན་ལ་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་
 ཞེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མངོན་ཞེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
 འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རྟོག་པ་
 ཡིན་དགོས། མངོན་ཞེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དང་སློབ་མངོན་
 སུམ་པ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་སྤུམ་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱད་
 པར་གྱི་ལམ་དེ་ས་བཅུའི་བྱད་པར་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་
 གྱི་ལུགས་ལ་ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་
 བྱེད་༡༥༡ ་ེལས། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཞེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་
 གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ས་བཅུ་ཀའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་འཆད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་
 ལས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནམས་དོན་གྱི་རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་
 ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཆེ་འོད་དུ་གཞན་དུག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་བྱེད་རང་ལུགས་ལ་
 བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱུ་བཤད་
 ལྟར་ན་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་ཀ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་
 རྒྱན་༡༥༡ ་ེལས། གཉིས་པ་ལ། ས་མཚམས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཀུན་བསྐྱུས་
 པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་
 སས་བསྐྱུས་སོ། །ཆོགས་ལམ་རྩེད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་
 པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་
 ནི་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྐྱུས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ས་

བརྩེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་རྒྱག་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ།
དག་པ་ས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྒྲོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྒྲོ་
ནས་རིམ་བཞེན་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་གསུམ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ ༡༩༡ ་ལས།
དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་མཐུག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་
ཏུ་རྒྱན་སྒྲུབ་བཞེད་ལ། གཞན་དག་སྐྱུ་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་བཞེད་དངོས་ཡིན་ལ། སྐྱུ་
སྐྱུའམ་བྱ་སྐྱུབ་ཡེ་ཤེས་མཐུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བར་ན་ཡོད་
པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་སོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། སངས་རྒྱས་སའི་སྒྲོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ནི་དང་པོ་ས་བརྩ་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐྱབས་དང་། བྱི་མ་
གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་
རྟོགས་དཀའི་སྒྲུབ་བ་ ༥༩ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞེ་བ་ས་
མཆམས་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་
གྱིས་རིམ་བཞེན་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱས་སོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཐུག་པའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱིས་གཙོ་ཆེར་བསྐྱས་སོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བརྩ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པས་བརྩས་བསྐྱས་ཏེ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་
ལྷག་མ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནི། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྡན་ནི་བྱེད་པར་

གྲི་ལམ་གྲིས་བསྐྱས་སོ། །བྱད་པར་ལམ་ཨ་བྱས། ས་བཙུ་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདྲིར་ནི་
 དག་ས་ཙམ་ལ་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒྲིར་བ་དང་དངོས་
 གཞི་དང་མཐུག་གི་དབྱེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་སོ། །འདྲིར་སངས་རྒྱས་པ་ནི།
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུམ་ག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་བཤད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་།
 དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་
 བསྐྱེད་མེད་པའི་དོན་མིན་ནམ་སྟེ། རང་ལུགས་ཐ་མ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མཆོན་
 ཉིད་པ་དང་། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྒྲིར་བ་སྟེ། རྒྱན་མཐའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་སློ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། བར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་
 མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། །ལས། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་རྗེ་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཉན་
 པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བཏོན་ནས་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསུང་རིགས་ལ་བརྟག་
 ར་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་རྫོགས་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །དེ་
 ཡང་སྒྲིར་རྫོགས་བྱང་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་མ་ཆགས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་དོན་གཉིར་སྒྲི་བ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བཅོས་མིན་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་ནི་དེའི་ཆེད་དུ་དཀའ་སྤྱད་སྟོང་རུས་
 ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན་དགོས་པས། དེ་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་མ་ཆགས་ན་དེ་ལྟ་བུར་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཆོད་མ་མེད་པར་སློན་མི་དགོས་
 ཀྱང་ཡིད་དཔྱད་ཡོད་ཆོག་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱང་འཛོག་ཆོག་གས་སྟུམ་མོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྲམས་པ་ནས་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད། རྗེ་བོ་རྗེ་སོགས་ལ་བརྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་
སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནས་མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་
དང་ཞི་བ་ལྷ་སོགས་ལ་བརྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེདེ་སྒོ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་
པ། ཇིན་ཇན་པ། ཇིན་གཙོ་བ། ཡིད་འོང་གི་བྲམས་པ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ལྷག་བསམ་ནམ་
དག་སྟེ། རྒྱ་བྲུག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་གཞན་བཞེད་པའི་བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བདག་གཞན་
མཉམ་བཞེདེ་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱངས་པ་འདི་ཡང་རྗེ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལུགས་
ཡིན་ཏེ། རྗེ་བོ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། བདག་
གཞན་མཉམ་བཞེདེ་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་༡༡༥༣ ༽ལས།
རྗེ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་
ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ལ་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བདུན་སྒོམ་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མ་ཞུགས་
ན་དེ་བདུན་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་པར་སྤྱོད་སྤྱི་དོན་༡༥༥ ༽ལས། གཉིས་
པ་བདག་གཞན་བཞེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཤར་ཆེན་ནམ་སྒོམ་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། བདག་གཞན་བཞེད་པ་ཞེས་པའི་བདག་ནི། བདག་གཅེས་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་དང་། གཞན་ནི། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྤྱོད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གོ་ས་

བཟེ་བ་ནི། བདག་གཞན་བཟེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 གོ་ས་བཟེ་བའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་། རང་ལ་གཞན་ལྟར་
 ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་སྐྱེད་པའོ། །འོན་ཀྱངས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་
 གི་ཚུ་བོ་གང་ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མར་ཤེས། སྤྱོད་བྱ། སྤྱོད་གཞོ་གསུམ་སྟོན་ཏུ་
 སོང་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པའི་སྟེང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤར་ཆེན་ནམ་སྒོམ་སྟེ་སྟེ་
 དོན་ལས། དེ་ལྟར་གོམས་པས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཀྱི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ནི། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
 པ་སྟེ། འདིའི་མཆོམས་ནས་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་ཚུ་བོ་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་ཀྱང་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མའི་སྒྲོར་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་རྒྱ་
 འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་དང་། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་སྒོ་སྦྱོང་གི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་
 མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མར་ཤེས་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་གཞོ་གཅེས་ཤིང་མངས་པའི་ཡིད་འོང་
 གི་བྱམས་པ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟེང་ཟེ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྟེང་ཟེ་འཕག་བསམ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་བྱག་དང་འབྲས་བྱ་གཅིག་བཅས་བདུན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་
 སྒོ་སྦྱོང་གི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་ནི། མར་ཤེས་སྤྱོད་བྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་
 གཅིག །སྤྱོད་གཞོ་བྱམས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་གཅིག །སྟེང་ཟེ་འཕག་བསམ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་བྱང་གཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་
 དོན་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་ བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་
 སྦྱོང་བར་བྱེད་པས་ན། རྒྱ་གསུམ་དང་འབྲས་བྱ་བཞིའི་སྒོས་ནས་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་
 སྒོ་སྦྱོང་གི་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་ཞིག་ཀྱང་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིའི་
 འབྲས་བྱ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་དེ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བྱ་སྟེ། དབུ་མའི་སྟེ་དོན་༣༩ ་ལས། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་

གྲུར་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ། རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དང་པོར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་
ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་
པའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་
ཉིད་གྱིས་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་བར་མཐོང་ནས། རང་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་
གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༡༣ ་
ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་སོ། །རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་དང་པོར་སློ་སྦྱང་བ་
ལ་ངེས་བར་མར་ཤེས་ཀྱི་སློ་སྦྱང་མི་དགོས་ཏེ། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཆེ་འདིའི་མ་ལ་
གཅིག་ཏུ་ཞེ་འབྲས་པའང་ཡོད་པས་ན། དེ་ལ་ནི་པར་ཤེས་དང་། སྤྱན་དང་སྤིང་མོ། བྱ་
དང་བྱ་མོ། གྲོགས་དང་བཤེས། གཉེན་དང་སྤྱག་གི་གཉེན་མཆོམས་སོགས་མདོར་ན་རྣམ་
པ་བཅུའི་སློ་ནས་གཉེན་དུ་མཉམ་པའི་སེམས་མཉམ་པ་སྟེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་སློ་སྦྱང་ཆོག་
པ་མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་རྫོགས་རྒྱན་ལས། དེ་དག་ཉིད་
ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། རྣམ་པ་དག་ཉིད་བཅུར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་
དཔོན་ཀླ་མ་ལ་གྱི་ལས་མར་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དུ་བཏང་སྟོམས་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོད་
མེད་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ཅིང་། བསྐྱོམ་ན་དོན་ཆེ་བ་སློས་མི་དགོས་ཀྱང་ངེས་བར་བསྐྱོམ་
དགོས་མིན་དབྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ།

༢༡། །སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་དེ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་
སྤྱར་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།

དང་པོ་ནི། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་༡༥༠ ་ལས། འདི་དག་ནི་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལྟེ། མི་ཟད་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཚུད་ཅིང་འདུས་པ་འོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་མི་ཟད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ལེ་བྱུ་འདི་བཤད་པ་ན་སྟོག་ཆགས་འབྱམ་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་སྟོན་ཆ་
 ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་སེམས་སྐྱེས་པར་
 བྱུར་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ནི། ཉི་ཁྱི་དག་ལྟན་༡༣ ་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་བསམ་སྒྲུར་ལྷག་བསམ་དང་། །པ་རོལ་ཕྱིན་བྱུག་ཆད་མེད་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་
 དང་བསྐྱུ་དངོས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་རྟོན་ཆོག་གས་གཉིས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་
 ཞི་གནས་སོགས། གཟུངས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། །བཟོད་གཅིག་ཐབས་ལ་
 མཁས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲུར་བ་
 དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། པར་ཕྱིན་བྱུག་དང་། ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་
 ལྟ་དང་། བསྐྱུ་བའི་དངོས་སོ་བཞི་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། རྟོན་པ་
 བཞི་དང་། ཆོག་གས་གཉིས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
 གཉིས་དང་། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་། བཟོད་པ་གཅིག་
 པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་ལྟན་༡༣ ་ལས། དུས་མདའ་
 དུས་མཆོ་དུས་ལག་པ། །སྐུ་ཅུ་ཙ་བདུན་ལག་རྒྱུ་མཆོ། །བཙུ་ཆོན་གཉིས་པའི་ཐ་དད་
 ཀྱིས། །མི་ཟད་བརྒྱད་ཅུ་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་སྟོན་ཆོག་གས་ཀྱང་བཀོད་ཅིང་མི་ཟད་པ་སོ་
 སོ་ལ་ནང་ཆོན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ལྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞིང་། དུས་མདའ་དུས་མཆོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། དུས་མདའ་དུས་མཆོ་
 དུས་ལག་པ། །སྐུ་ཅུ་ཙ་བདུན་རྒྱུ་ལག་མཆོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དུས་མདའ་ཞེས་
 སོགས་རིམ་པ་བཞིན། བཞི་དང་ལྟ་དང་བཞི་དང་བཞི་དང་བཞི་དང་གཉིས་དང་སོ་བདུན་
 དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་བཞི་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་མངོན་བརྟེན་ཡིན་ལ། དེ་དག་མི་ཟད་

བ་བརྒྱད་ཅུའི་སྡེ་ཆོན་ཆ་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རིམ་བ་བཞིན། ཆོད་
 མེད་བཞི་དང་། མདོན་ཤེས་ལྷ། བསྟུ་དངོས་བཞི། སོགས་རིག་བཞི། རྟོན་བ་བཞི། ཆོགས་
 གཉིས། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན། ཞི་ལྷག་གཉིས། གཟུངས་སྟོབས་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་
 བཞི་བཅས་ཆ་ཅན་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་བཅུ་པོ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུ་ཆོན་གཉིས་པའི་
 ཐ་དད་ཀྱིས། །མི་ཐད་བརྒྱད་ཅུ་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ཁ་ཅིག་ །མི་ཐད་བ་ལ་
 བརྒྱད་ཅུར་ཡོད་པས་དེ་བཅུ་ཆོན་དུ་སྡེ་བ་ན་བཅུ་ཆོན་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་ཉེར་གཉིས་ལས་མེད་པས་དེ་བཅུ་ཆོན་དུ་སྡེ་བ་ན་བཅུ་ཆོན་གཉིས་ལས་མི་འོང་པས་
 མི་ཐད་བ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅུ་ཆོན་དུ་སྡེ་བ་ན་བཅུ་ཆོན་ཐ་དད་བ་གཉིས་ལས་མི་འོང་བ་
 བདེན་ཡང་། དེ་རྣམས་མི་ཐད་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་གཞི་མི་
 ཐད་བ་དང་སྟོགས་མི་ཐད་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཐད་བ་ནི་གཞི་
 མི་ཐད་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་དོན་དགུ་ནི་སྟོགས་མི་ཐད་བ་དང་། དེ་ལ་སྡེ་ཆོན་ཆ་ཅན་དང་
 ལ་ཅན་གཉིས་སུ་ངས་ཤིང་། ཆོད་མེད་བཞི་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞིའི་བར་སྡེ་ཆོན་ཆ་ཅན་
 བཅུ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ལྷག་མ་སྡེ་ཆོན་ཆ་མེད་དམ་ལ་ཅན་བཅུ་གཅིག་
 པོ་དེ་རྣམས་ལྷག་མ་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་གཅིག་པོ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་
 ཐད་བ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་ཆོན་ཐ་དད་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་སྦྱར་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་མི་ཐད་བ་བརྒྱད་ཅུ་སོ་སོར་བྱེ་
 ཚུལ་གང་། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་སྦྱར་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། མི་ཐད་བ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་
 སྟོམ་དུ་གསལ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་མི་ཐད་བ་དང་། བསམ་བ་དང་སྦྱོར་བ་དང་
 ལྷག་བསམ་མི་ཐད་བ་གསུམ་དང་། ཕྱིན་དུག་མི་ཐད་བ་དང་། ཆོད་མེད་བཞི་མི་ཐད་བ་
 དང་། མདོན་ཤེས་ལྷ་མི་ཐད་བ་དང་། བསྟུ་དངོས་བཞི་མི་ཐད་བ་དང་། སོ་རིག་བཞི་མི་

ཟད་པ་དང་། རྟོན་བཞི་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོག་ས་གཉིས་མི་ཟད་པ་དང་། ཟན་ཉི་དང་ཡང་
 དག་སྟོང་བ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཤང་བ་དང་དབང་པོ་དང་སྟོབས་མི་ཟད་པ་ལྟ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 ཡན་ལག་མི་ཟད་པ་དང་། འཕགས་ལམ་མི་ཟད་པ་དང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་མི་ཟད་པ་དང་།
 ག་བྱངས་སྟོབས་གཉིས་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་མི་ཟད་པ་དང་། བཟོད་པ་གཅིག་
 པའི་ལམ་མི་ཟད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་མི་ཟད་པའི་བར་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་
 གཞི་མི་ཟད་པ་དང་། ལྷག་མ་དོན་དགུ་ནི་གོགས་མི་ཟད་པའོ། །དེ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་
 ཉིར་གཉིས་དང་སྒྱར་ཚུལ་ནི། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་སྟེ་ལམ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་
 བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། འདི་གཉིས་
 ཀྱི་མདོ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཀྱས་བཤད་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་
 པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆེ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཟན་པ་ཉིར་གཞག་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་
 དག་མི་ཉམས་པར་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་
 གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་
 པ་ནི། མཐེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་སྟོམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐམས་
 ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྦྱིབ་པའི་བྱད་ཤིང་མདོན་གྱུར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་
 ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་
 འདོད་པས། ཞེས་སོ། །ལྟ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། འོངས་
 སྦྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་སེར་
 ལྷ་ཅན་སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་སོ། །དུག་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
 ལྡན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་འབྲས་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་རྟེན་གྱི་

དངོས་པོ་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །བདུན་པ་ནི།
བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། གཞོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་མི་འདོད་
པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་མི་འཁྲུགས་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་གཞོད་སེམས་ཅན་སོགས་
སོ། །བརྒྱད་པ་ནི། བཙུན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲས་སྟེ། ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་
བཙུན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་ལེ་ལོ་ཅན་སོགས་སོ། །དགུ་
པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་ལྷན་པ་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་བཙུན་པས་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྦྱོད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་
གཡེངས་པས་སོགས་སོ། །བཅུ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྲོན་
དང་འབྲས་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་
ལས། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་སོགས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྷན་
པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འབྲས་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་འདོར་བའི་ཐབས་ཆད་མེད་
བཞིས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་བྱིར།
མདོ་ལས། དགེ་བའི་སེམས་བསྦྱེད་པ་གཅིག་ཅུམ་ཡང་ཐབས་མཁས་པས་སོགས་སོ། །བཅུ་
གཉིས་པ་ནི། སྤོན་ལམ་དང་ལྷན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་དང་འབྲས་སྟེ། འབྲས་བུ་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཐབས་མདོན་ཤེས་ལུས་རིམ་སྤོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་བྱིར།
མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱབ་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི།
སྦྱོབས་དང་ལྷན་པ་ནི་ཉི་མ་དང་འབྲས་སྟེ། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་
སྤོན་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་གྱི་ཟས་སྒོམ་གོས་ལ་སོགས་པས་སེམས་
ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་སོགས་སོ། །བཅུ་བཞི་པ་ནི། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་སྤྲོན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་

ལྟོན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ལྟོན་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་སྒྲོབ་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །བཙུ་ལྔ་
 པ་ནི། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། རྟོན་པ་བཞེས་མཐུ་
 རོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟོན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་སོགས་སོ། །བརྒྱ་དྲུག་པ་ནི།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོགས་དང་ལྡན་པ་ནི་བར་མཛོད་དང་འབྲས་སྟེ། གླ་ན་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཉེ་བར་ལྟོན་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་མང་པོའི་
 མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བརྒྱའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་
 རོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །བརྒྱ་བདུན་པ་ནི།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་དང་འབྲས་
 སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་དེ་ནས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་སོགས་སོ། །བཙུ་བརྒྱད་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི་
 བཞེན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟོང་བས་བདེ་
 གླག་ཏུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བཞེས་
 སོགས་སོ། །བརྒྱ་དགུ་པ་ནི། གཟུངས་དང་སྒྲོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱ་འབྲེན་ཅིང་མི་ཟད་
 པ་བཞེད་མའི་རྒྱ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བརྒྱའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་བ་
 དང་གསུང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཉེ་ཤུ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞེད་དགའ་ལྟོན་
 དང་ལྡན་པ་ནི། སྒྲ་སྟན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
 བར་བྱེད་པའི་སྟན་པ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟོན་གྱི་
 བར་ལུན་པ་ལུན་གནག་ཏུ་གྱུར་བ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱས་ནས། དེར་སྐྱེས་པའི་

སེམས་ཅན་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྲོ་ཐོས་པར་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་སོ། ཉེར་གཅིག་
པ་ནི། བཞེད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚུ་བོའི་རྒྱུན་དང་འབྲས་མེ། གདུལ་བྱ་ཀུན་
ཐུན་མོང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལས། སྤྱོད་ཀས་བརྩེ་རེ་རེ་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ལོང་བ་
དང་འོན་པ་དང་སྦྱོན་པ་དང་། གཅེར་བྱ་དང་། བཤེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
སོགས་སོ། ཉེར་གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་མཛད་པ་བརྩམས་སྤྲུལ་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། སྤྱིན་ལྟ་བུ་མེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འཕྲོས་ནས་ཡུམ་
གྱི་ལྷམས་སུ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བརྩམས་སྤྲུལ་དུས་ཀུན་དུ་སྦྱོན་པར་རུང་བ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ། མདོ་ལས། འུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་
ལམ་སྦྱོན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མི་ཟད་
པ་བརྒྱད་ཅུ་པོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཆོགས་གཉིས་དང་ཞི་ལྷག་གཅིག་དུ་བགྲངས་ནས་གཟུངས་
ལ་བཞིར་བྱེ་ནས་བགྲངས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མི་འཐད་པ་ནི་སྤྱར་གྱི་སྒྲོམ་དེར་ཤིན་
དུ་གསལ་ལོ། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་སྤྱར་ཚུལ་ཡང་། བསྐྱེད་
བྱ་སྤྱད་བྱེད་དང་། ཟེན་བྱ་ཟེན་བྱེད། སྤྱོད་ཀས་དང་སྤྱོད་ཀས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་ཚུན་ཐ་དད་
དུ་མི་དགོས་པར་བསམ་ན་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཟད་པ་དེ་སེམས་
བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ་སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། འགའ་ཞིག་འདི་མི་འཐད་དེ། མི་ཟད་
པའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཟད་པ་ནི་བྱེད་གཞིའམ་སྤྱར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
ལ་འཛིག་དགོས་ཤིང་། དེ་གཞིར་བྱས་ནས་བསམ་པ་མི་ཟད་པ་ནས་བརྒྱད་ཐབས་མཁས་
མི་ཟད་པའི་བར་ལྷག་མ་དོན་དགུ་དེ་སྤྱོད་ཀས་སུ་སྤྱར་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་ཉི་
ཁྲི་དགུ་ལྡན་དཔེ་ ༡༩ ་ལས། བསམ་པ་སྦྱོར་བ་ལྷག་བསམ་དང་། རོལ་ཕྱིན་དུག་ཆད་

མེད་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་དང་བསྐྱུ་དངོས་བཞི། །སོ་སོ་རིག་རྟོན་ཆོག་པ་དག་དང་། །བྱང་
 ལུབ་ཐོག་པ་མ་ཐུན་ཞི་གནས་སོགས། །ག་ཟུངས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤམ་དང་། །བཟོད་
 གཅིག་ལམ་དང་ཐབས་མཁས་པའོ། །ཞེས་བཤམ་པ་དེ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་
 གཞན་པ་ནི་གྲོགས་འདི་དག་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་
 མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འབྲེལ་སྟོང་པོ་མཆོག་༡༩
 ་།ལས། འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མི་ཟད་
 པ་བརྒྱད་ཅུར་བརྗོད་དེ། དེ་དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མ་ནི་དེའི་གྲོགས་
 ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོག་པ་པའོ། །དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 གཞི་མི་ཟད་པ་སྟེ། སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་ནས་ཐབས་མཁས་མི་ཟད་པའི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི་ལེགས་པར་བཤམ་པའོ། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
 དང་དེ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྦྱར་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
 བཤམ་རྟོགས་དཀའ་སྦྱང་བ་༥༦ ་།ལས། ཁ་ཅིག་འདི་དག་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། སྦྱོར་
 བ་མི་འཐད་ཅེས་སྟེ་བ་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དཔེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་
 སྦྱར་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཆོན་ཡིན་ལ་གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་དང་། གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
 ཡིན་ལ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་ཆོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱ་བཅས་ཕྱ་བཞི་བཅི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
 དང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཆོན་ཡིན་ལ་ཉེར་གཉིས་ནང་ཆོན་མིན་པའི་ཕྱ་ནི། སེམས་བསྐྱེད།

ཚད་མེད་བཞི། བསྐྱ་དངོས་བཞི། སོ་རིག་བཞི། རྟོན་པ་བཞི་བཅས་རིགས་བཞི་དང་།
གཉིས་པ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་ལ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་གྱི་འདུན་
པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཚོས་སྐྱ་བཅས་རིགས་ལྔ་དང་།
གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ལྷན་གྱི་བསམ་པ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱིན་
པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་
རབ་དང་། ཐབས་མཁས་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། ཚོགས་གཉིས་དང་། བྱང་སྤྱོད་སོ་
བདུན་དང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་དང་། གཟུངས་སྟོབས་གཉིས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་།
བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་བཅས་རིགས་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་ལ། བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མིན་
པའི་ལྷན་གྱི་ཤེས་སྒྲོལ། །དེ་ལྟར་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རྟོན་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་སོ་
ཉེར་གཉིས་ཀྱི་པན་ཚུན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་རྒྱལ་མ་གཏོགས་སྤྱན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་
སྤྱ་རྒྱལ་པལ་ཆེ་སོ་སོའི་བྱང་ཐད་དུ་སྦྱར་ཡོད་ཅིང་། ཐད་ཀར་མ་སྦྱར་བ་ནི། མི་ཟད་པ་
བརྒྱད་ཅུའི་སྦྱོར་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། རྟོན་ལས་གསུངས་པའི་
སྤྱོད་སོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱང་པར་གང་ཡོད་
དང་། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་ལྷག་བསམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཉེར་གཉིས་
ནང་ཚན་ཀྱི་ལྷག་བསམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱང་པར་གང་ཡོད་དང་།
ཡང་མི་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ལྔ་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། ཉེར་གཉིས་མངོན་
ཤེས་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱང་པར་དང་། ཡང་མི་ཟད་པའི་ཐབས་
མཁས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པ་དང་། ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་སེམས་བསྐྱེད་
བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱང་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལན་ནི། གསེར་
ཐེང་༡༤༩ ་ལས། རྟོན་ལས་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ལྔ་བ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་ལྷན་པ་མེ་
ལྔ་བྱུར་གོ་བརྒྱུ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བ་ཤེས་

བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་
 གིས་བྱབ་ཅིང་། རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཆོག་ལམ་
 ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱིས་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་མེ་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོར་ལམ་ཡན་ཆད་དང་། སྤྱིར་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་མེ་ལྟ་བུ་ཆོག་ལམ་
 ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དང་སྤྱིར་ཡང་། སྤྱིར་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་ལམ་
 ནས་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། །སྤྱིན་དང་འབྲེ་
 བ་ཉིད་དུ་རིགས། །ཞེས་བ་དང་འབྲེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་གྱི་དོགས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་
 རིགས་འབྲེ་བྱེད་ཆོག་མིན་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། གྲུང་ཐང་སློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
 མཆན་འགྲེལ་ལས། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་དེ་ཆོག་ལམ་
 ན་ཡོད་པས་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་སྤྱོར་ལམ་ནས་འཛོགས་སྟེ། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་
 ཅུའི་ནང་གི་མདོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ས་བརྒྱ་བ་ནས་
 འཛོགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་འདུན་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོར་
 ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཟད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ཙྰ་
 བར་སྐྱེས་པས་ན་མི་ཟད་པའོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་རྒྱན་༤༣ ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 བ་དང་པོ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་མི་ཟད་པ་
 དང་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
 འདི་དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙྰ་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བཙུམ་ལྡན་འདས་མ་ཆེན་
 པོ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་མཐའ་དག་གིས་ནི་དེ་རྣམས་
 ལ་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བར་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་གཉིས་པ་ནས་
འཛིག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ས་དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མན་
ཆད་ན་རང་གི་གྲོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། འདིའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་མི་བད་པ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ལྟ་བུ་
པར་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་
དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མི་བད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་
གསེར་ཐོང་༢༥༩༽ལས། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་
འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་
པར། །སྐྱེ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་
ནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་
པ་དང་། །བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགྲེས་རོལ་དང་། །དེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྦྱད་པ་དང་། །བྱང་
ཆུབ་སྣང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྟེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །བྱང་ན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་སོགས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་བཅུ་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་ཐུན་
མོང་བ་ལྟར་ན་ཀུན་བརྟམས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་དགྲ་བྱང་སེམས་དང་ཐ་མ་གསུམ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
གངས་འབྲེན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
ནས་ནི་འཛོམས་བྱའི་སྤྱིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་དང་།
གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བལྟམས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། བཟོའི་གནས་སོགས་སྐྱེ་ཅལ་དྲུག་ཅུ་

བཞི་ལ་མཁས་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགྲེས་པར་རོལ་བ་དང་། རྟུག་
 པ་ནི། ཁབ་ནས་བྱང་སྟེ་རང་བྱང་གི་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བདུན་
 པ་ནི། ལུ་བོ་ནི་རྩྭ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་རྟུག་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། རྩི་རྩེའི་
 གདན་དུ་བྱང་ལྷབ་གྱི་ཤིང་དུང་དུ་གཤེགས་པ་བྱང་ལྷབ་སྟོང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། དགུ་
 པ་ནི། བདུད་གྱི་སྟེ་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པར་མཛད་པ་དང་། བཙུ་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་ནི་བྱང་ལྷབ་པ་དང་། བཙུ་གཅིག་པ་ནི། ཚོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ངེས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་དང་། བཙུ་གཉིས་པ་ནི། སྒྲོང་བྱིར་
 ལྷ་མཚོ་གུ་ཤིང་ས་ལ་བྱང་ཅིག་གི་བྱང་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གཤེགས་པའི་མཛད་
 པ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན། མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱིས་གྲངས་འབྲེན་ལུགས་
 ལ་མི་འཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་མ་ལྟར་ན་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་པོར་བྱེད་ན།
 ལྷ་ལས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལྷ་དར་རྒྱུ་ཀ་༣༩༥༽
 ལས། དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་པོར་བྱེད་ན། ལྷ་ལས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་
 ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་པ་ལྟར་ན། སྦྱེ་བ་མངོན་པར་སྦྱེ་བའི་མཛད་
 པ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་གཉིས་འདམ་ག་ཅན་དུ་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༣༥ ༽ལས། ཁ་ཅིག་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་པོ་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྦྱེ་བ་མངོན་པར་སྦྱེ་བའི་མཛད་པ་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ལྷ་ལྷ་མ་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྦྱ་ལས་མ་གཡོས་
 པར། སྦྱ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། སྦྱེ་བ་མངོན་པར་སྦྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱེ་བ་མངོན་པར་སྦྱེ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་
 ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། ཉམས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷ་ལྷ་དར་རྒྱུ་ཀ་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་

འཕོ་བའི་མཛད་པ་དེ། མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་འདས་ག་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལེགས་བཤད་
གསེར་ཐོང་༢༥༩༽ལས། ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཀྱན་བརྟུས་
སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་དགྲ་བྱང་སེམས་དང་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། དང་པོ་དགྲ་ནི་བྱང་སེམས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ།
འདུལ་སྒོམ་པ་ད་དཀར་ཐོང་མཛེས་༡༦༽ལས། ལྟར་གཟིགས་བྱམས་མགོན་རྒྱལ་ཆ་བ་
ཏུ། དབང་བསྐྱར་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས། བཅོ་ལཱའི་ནམ་གྲུང་ལྷམས་སུ་ཞུགས། ལྷགས་
སྒྲེལ་མཆུ་རྒྱའི་ཆེས་བཅོ་ལྟར། རྡོ་མཆར་ལྟས་བཅས་སྐྱབ་ལྟམས་སོ། །གཞོན་ནུའི་རོལ་
ཅེད་བཅུན་འཁོར་གྱིས། རོལ་ཏེ་ཉེར་དགྲུང་ཁབ་ཏུ་བཞུགས། ལྷས་བསྐྱལ་གྲན་འཆི་
དགོ་སྒྲོང་། གཟིགས་པས་རྒྱུན་བྱས་ས་བྱ་ལོའི། ས་གཤི་བརྒྱད་ལ་མཛོན་པར་བྱང་། ལོ་
བྱུག་བསྐྱུན་མེད་དཀར་ཐུབ་མཛད། དཀར་མོ་དཀར་སྟོབས་མས་འོ་མ། རྩ་འཆོང་ཁྱེལ་
རྩ་ཕུལ་བ། བཞེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་གཤེགས། སྦྱིལ་ཀྱང་གཅིག་གིས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་། མཛོན་མཛད་དམ་བཅས་བདུད་ཀྱང་བརྟུལ། སོ་ལྟ་བཞེས་པ་ཤིང་རྩ་ལོའི། ས་
གཤི་བཅོ་ལཱའི་མཆན་མོའི་ཆ། གཉིས་འདས་གསུམ་པར་མཛོན་སངས་རྒྱས། བདུན་
ཕག་བདུན་པར་གྲོལ་རྒྱུའི་བྱང་། བཞུགས་ཆེ་ག་གོན་བཟང་པོ་ཡིས། སྤྱང་ཅི་བྱ་རམ་
ཕུལ་བ་ན། རྒྱལ་བཞེས་དྲོ་ཡི་ལྷ་བཟེད་བཞེ། ཕུལ་བ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱབས་ནང་བཞེས། ཆངས་
དབང་གིས་གསོལ་ཞལ་བཞེས་ཏེ། དྲང་སྤྱང་སྤྱ་བའི་ནགས་སུ་གཤེགས། ཀྱན་ཤེས་རྩ་
ཐུལ་རྒྱངས་པ་དང་། མིང་ཆེན་བཟང་ལྟན་ལྟ་སྟེ་ལ། རྩ་སྟོད་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཞེ་ལ། བདེན་

བ་བཞི་ཡི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར། །དེ་ནས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་བྱང་། །དེ་ནས་བཟུང་
 སྟེ་གདུལ་བྱའི་ཚོགས། །སྟོན་གྲོལ་མཛད་ནས་བཟུང་ཅུ་ལོར། །རྩ་མཆོག་བྱང་ག་ཤེགས་
 དབྱིད་ཆེ་ཡི། །ཐ་ཆུང་ཉ་ལ་སྤྱང་ན་འདས། །དེ་དག་ལས་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན། །དང་པོ་དགུ་
 ནི་བྱང་སེམས་དང་། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །མཛད་བ་གཉིས་སུ་འདུ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་བ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་དཔེར་བྲས་ན་
 མཛད་བ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་
 ནས་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་བ་ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། །མདོན་པར་
 རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
 པའི་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྟའི་བྱ་དམ་པ་ཉོག་དཀར་པོ་
 ལྟ་བུར་མདོན་པར་སྐྱེ་བ་མཛད་དོ། །མཛད་བ་གང་དུ་སྟོན་ན། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་
 རྣམས་སུའོ། །དུས་ནི། སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའོ། །

༣༡ །གདམས་ངག་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད།

ཤེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༣༤༥ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་
 གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རོད་པའི་རྟེན། རྒྱ་གང་ལས་རོད་པ། ཡུལ་གང་ལ་རོད་པ། རོད་
 བྱའི་ངོ་མོ། ས་མཆམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པ་ཙམ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་
 ཡང་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་པལ་བ་དང་ཁྱད་ཅན་གཉིས་
 ལས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཉན་ན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་
 པོར་སོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལ་ཐོབ་མདོན་པར་ཤེས། །མདོན་
 པར་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །མཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་

མཉན་པའི་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་དོགས་པ་ནི། འོ་ན། སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་
པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་
དེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
གྱི་གང་ཟག་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཉན་པའི་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་༥༩ ༽ལས། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་ནི་
ཆོགས་ལམ་གྱི་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཉན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་༡༥༥ ༽ལས། ཆོགས་ལམ་ཆེན་
པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ལས་དངོས་སུ་གདམས་
ངག་ཉན་བྱས་པས་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྤྱིར་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་
ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་བྱས་ན། ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ནས་ཡོད་པ་
སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ངེ་ལྟར་བཞུགས། གཞན་
ཡང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། དེའི་ཆེ་ལྟ་དང་སྤྱད་དང་གཞོད་སྤྱིན་དང་བི་བ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་
ནམ་མཁའ་ལྗེ་དང་ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་གངས་ལས་འདས་པ་དག་གིས་སྒྲན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས།
དེ་ཆེ་ལྟ་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་མདོས་སངས་
རྒྱས་དངོས་ལས་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཉིད་
དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་སོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོགས་
ལམ་ཆེན་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་བཞག་དགོས་པ་འདྲ། དེ་ཡང་འཐད་པ་
མི་སེམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དངོས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་

ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་ནས་དེ་
དག་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་ཐོས་སྒྲིགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་ཚཱ་བ་དང་དཀར་ལས།
མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲགས་པར་
བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྒྱུད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་
དང་། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འབྲས་བྱའི་མཆོག་གམ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྒྲིག་
པའི་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་
ཏུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྒྲགས་རབ་འབྲམས་པ་བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་
ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་པ་ནི་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་རིམ་ལྟར་བཞེན་དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་དུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོའི་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་༡༠༩ ་ལས།
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
ཟག་ཡོད་དེ། ལམ་ཞེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་

དབང་ས་བཞད་པའི་པར་ཕྱིན་༣༥༡ ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་ཐེར་ན།
འོ་ན། དེ་ལ་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཁྱེགས་གྱི་གང་ཟག་མེད་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། གཞུང་དེ་དག་
གིས་དགོངས་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། གསེར་ཐོང་ལས། སངས་རྒྱུ་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་
གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སློལ་མང་ཡང་། བདག་གི་མོངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་ནི།
སྤྱིར་ནི་ལམ་དུ་མ་ཁྱེགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་རུས་
པ་ནི། རྣམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་དངོས་
ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་དགོས་
ཀྱང་། གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལ་ཐོབ་མདོན་
པར་ཤེས། །མདོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། །སངས་རྒྱུ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །མཆོད་
པའི་ཕྱིར་དང་མཉན་པའི་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་སུ་འགྲོ། ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་དང་། ཉན་པ་པོ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཆོགས་
ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ལས་དངོས་
སུ་གདམས་ངག་ཉན་རུས་པས་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་གསེར་ཐོང་དང་།
རྣམ་བཤད་སོགས་འགལ་བ་མེད་དོ་སྟུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༥༩ ་ལས།
ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་
རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཉན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་པ་པོ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་གང་ལས་འོད་པ་

བོ། རྒྱུན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ནི། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཕྱིར། གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་ཉིད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་
 རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། ཞེས་གསེར་ཐོང་ལས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་
 རྒྱུར་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་
 ཡང་ན་སངས་རྒྱུས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་དུ་འཛིན་ཉན་གྱི་ཁམས་དུ་མར་ཕྱིན་
 ཉེ། སངས་རྒྱུས་དབག་དུ་མེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བྱད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་
 ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱ་
 ལ་བྲན་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། བཙོན་འགྱུས། ཤེས་རབ་སོགས་མེད་པ་མིན་ནོ། ཆོས་རྒྱུན་
 གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གསེར་ཐོང་༢༩༥ ་ལས། མཆོན་ཉིད་ནི་གང་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་གངས་ལས་འདས་
 པ་འཛིན་པར་རྒྱས་པའི་བྲན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་༥༩ ་ལས། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ནི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཆོག་དང་དོན་གོ་རིམ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟེན་པར་འཛིན་རྒྱས་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པའོ། འདི་ཡང་མ་མཐའ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཐོབ་སྤྱིད་དོ། ཞེས་གསེར་ཐོང་དང་།
 རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་གཉིས་སྤྱིས་ཐེན་ལ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཡིན་པའི་མ་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་གསུངས་ཉེ། བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་གསུངས་
 ཉེ། རྣམ་བཤད་༡༥༥ ་ལས། ལམ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་
 དང་། དེ་ཆོས་ཐོབ་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་རགས་པ་པལ་ཆེར་སྤྱངས་ནས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་
 གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྤྱིས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་

ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེའི་རྒྱར་བསྐལ་བ་དུ་མར་
 ཚོགས་བསགས་བ་དང་ལྡན་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་བ་དང་། ཐེག་བ་ཆེན་
 པོའི་རིགས་དང་ལྡན་བ་དང་། ཐོས་བ་མང་བ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པལ་
 ཆར་དང་བྲལ་བ་དགོས། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་གངས་ལས་འདས་བ་རྒྱན་བར་མ་ཆད་བར་
 འཛིན་ལུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ནི། རྒྱན་
 ལྡང་ལས། ཚོགས་ལམ་བ་ཉིད་དུ་སེམས་ལས་སུ་བྱང་བར་གྱུར་ན་གང་ཞིག་ཐོས་པས་
 ཆོག་དང་དོན་མ་ལུས་པར་འཛིན་པར་ལུས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 འཕྲོལ་ལ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༣༦༢ ་ལས། གསུམ་པ་
 ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཞེས་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་སྟོན་ལུས་ཀྱི་དགོ་
 བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་སྟོན་བ་
 པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
 ངག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༣༦༣ ་ལས། སྦྱིར་
 གདམས་ངག་ཉན་པ་ཅམ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་
 གདམས་ངག་ལ་ཡང་པལ་བ་དང་བྱད་ཅན་གཉིས་ལས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། ཞེས་
 བ་མ་གཏོགས་པལ་བ་དང་བྱད་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་མ་གསུངས་ལ། ཡང་རྣམ་བཤད་
 རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་༥༩ ་ལས། གདམས་ངག་བྱད་པར་ཅན་དང་བྱད་པར་ཅན་མེན་པ་
 ནི་སྟོན་པ་པོ་འཕགས་བ་དང་སོ་སྟེ། བཟོད་བྱ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་བ་

ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དབྱེ་གདམས་དག་གི་ངོ་བོ་ནི།
 གསེར་ཐོང་༢༩༥ ་ཧེལས། །ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འདོམས་པའི་དག་ཅས་
 པ་མི་འཐད་དེ། གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ངེས་པར་
 སྤར་བསྟན་ལ། སྤྱིར་བཏགས་ཡིན་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མཛོན་ཉོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་
 གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཆ་ཆང་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་
 གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་
 ཐོང་༡༩༣ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སྤྱིར་གདམས་དག་ཅུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་
 ཆེན་གདམས་དག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་
 ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །འདི་ཡི་ས་མཆམས་དང་སྟོན་པ་པོ་ལ་
 སངས་རྒྱས་དགོས་མི་དགོས་རྣམས་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་དོགས་པ་ནི། འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་ལྟ་བུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་
 ལམ་ཆ་ཆང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་
 བསྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་
 དག་ཁྱད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ།
 དེ་འབྲེལ་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་དགོས་ན། གསེར་ཐོང་ལས། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་པ་
 ཞིག་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ངེ་ལྟར་བཞེད། ཅུ་བའི་གཉིས་པ་ལྟར་
 ན། འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉེ་བར་
 སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དག་ལྟར་ལས། ཁོང་དུ་

ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་མ་ཡིན་
ནམ། གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལྟ་བུས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་བྱེད་པར་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་གང་ཡོད་དཔུང་དོ། །ཡང་གསེར་ཐོང་༣༥༩༽
ལས། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གདམས་ངག་ལ་
རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་གམ་ངག་གིས་བྱུ་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གདམས་ངག་ཡིན་ན་
ངག་ཡིན་པས་བྱུ་བ་མ་བྱུ་བ། དང་པོ་ལྟར་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པས་
སྤྱ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་
པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་མ་བྱུ་བ་ན། གསེར་ཐོང་ལས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངག་གི་སྤྱ་
རང་མཆོན་པ་ལ་འདོད་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འབྱུང་རོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་སྤྱ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་
ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དེ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང་ངག་སྤྱ་རང་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ངག་ཡིན་པར་འདོད་ན། རང་རྒྱ་སྤྱེ་བུའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་བར་
ཐལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་ན་ངག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་དགོས་བར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་གདམས་ངག་
ལ་ངག་གིས་མ་བྱུ་བ་ན། དོན་བསྟུས་སྒོ་ནས་མེ་ལས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། འོ་
བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །དབྱེ་བ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཟོད། །ཅེས་དང་། གསེར་ཐོང་ལས།
ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་
ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཐོར་བར་འདོམས་པའི་བཟོད་
བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འགལ་བར་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དཔུང་དོ། །འདི་ལ་རྩེ་

བཙུན་པའི་རོལ་མཆོ་༡༠༩ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ངག་མ་སྤྲུམ་པར་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་
བར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་ན། ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་མ་སྤྲུམ་པར་
ཆོས་སྟོན་པ་མེད་བར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱལ། གཞན་ཡང་། གདམས་ངག་ཡིན་ན། རང་
རྒྱ་སྤྲེས་བྱའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་བས་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་བྱལ་
བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གུན་མཁུན་པར་ཕྱིན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། གསེར་འོད་རྩ་བུང་མ་ཐག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱ་སྤྲེས་བྱའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྱལ་བར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་བཙུ་པོ་ངག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་གསུངས། དེས་ན་གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྱལ་མིན་
དང་། ངག་ལ་སྤྲེས་བྱའི་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་དགོས་མིན་སོགས་དབྱུང་དོ། །དེས་ན། གསེར་
ཐོང་ལས། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྐབས་
སུ་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་ཐོང་ལུགས་ལ་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ནང་སེམས་
ཀྱི་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྐབས་
འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གདམས་ངག་ཡིན་ན་རྫོད་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་གསལ་བ་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དེ་དག་དག་སྤྱོད་རང་མཆོན་པ་མི་འདོད་པར་སྤང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ལྟམས་གདམས་དག་ཡིན་མིན་དང་གདམས་དག་གང་ཡིན་དགོས་
མིན་ལ་འདི་ལྟར་བཞིན་པར་བྱ་བ་སྤང་སྟེ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས་གདམས་དག་
ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དེས་པར་བསྟན་ལ། སྤྱིར་བཀའ་ཡིན་
པར་ཡང་མ་དེས་ཏེ། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་
ལེགས་པར་ཆང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་གདམས་དག་ཏུ་བཞེད་པར་
གསལ་ལ་དེ་གདམས་དག་ཡིན་པས་དག་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐེང་ལས། ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འཕྲོ་
པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་
ནི་གདམས་དག་སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་གདམས་དག་
ནི་རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གདམས་དག་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པར་གསུངས་པས་
དེ་ན་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་
དཔྱད་ན་ཡོད་པ་ལས། གཉིས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་རྫོང་བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུང་ན། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་
ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་དེར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཅུ་བར་འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་
པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་༣༠༩ པལས།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན། གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་དག་དང་། རྩེས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གཉིས་ལས། ཞེས་གསུངས་

བ་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༩༣༥ གཉིས་བལ་གཉིས་སྤྱིར་གདམས་དག་
 ཅུ་དང་། བྱུང་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་གོ་དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་
 པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །གཉིས་བལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །འདི་ཡི་ས་མཆམས་
 དང་སྟོན་བལ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་མི་དགོས་ནམས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་ནམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་མ་༡༠༡ གཉིས་བལ་ནི། མཆན་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །མཆོན་
 བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་དང་། དབྱེ་ན་བཅུ་ལྔ། །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
 ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། འདིར་
 བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེས་ན། ཡིག་
 ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་བལ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་གདམས་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་
 པའི་སེམས་ཅུམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། རྗེ་བཅུན་པའི་སྤྱི་དོན་རྩལ་མཆོར་༡༠༩ གཉིས་ཀྱི་ལུག་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དག་རྣམ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཞན་དབང་
 དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅུམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་ འདོད་ན། དག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ འོན་ཀྱང་། རྗེ་གྲུང་ཐང་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་པར་བྱིན་༡༡༦ གཉིས་ རྗེ་བཅུན་

པའི་རོལ་མཆོར་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། མཐའ་དཔྱོད་
དུ་མིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་དག་ཡིན་ཀྱང་དག་ཀྱི་མིན་ཟེར། དེས་
ཐར་ལམ་སྟོན་ཚུལ་ཞོར་བར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་དག་ཀྱི་དག་མ་ཡིན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཤེད་ཆེན་པར་བྱིན་སྲི་
དོན་༡༠༥ ་ཧེལས། །བཞི་བ་ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་གི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བརྗོད་
བྱེད་ཀྱི་དག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དག་ལྟན་ལས། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བརྗོད་
པ་ནི་གདམས་དག་སྟེ། ཅེས་དང་། འགྲེལ་བར་འདོམས་པ་ནི་གདམས་དག་སྟེ། ཅེས་དང་།
དོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེ་ལས། གདམས་དག་ཀྱི་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་དག་གི་འཁོར་ལོ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་བཤེད་ཆེན་སྐུ་བས་དང་པོའི་མཐའ་
དཔྱོད་༡༥༩ ་ཧེལས། རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་
པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་མཐའ་དཔྱོད་༣༥ ་ཧེལས། རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདམས་དག་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་དག་གཉིས། ཞེས་དང་། ལྷ་མ་རྗེ་བཅུན་པའི་སྲི་དོན་རོལ་
མཆོ་དཔར་རྟེན་ ༣༠༩ ་ཧེལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་
ཞོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
ན། གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
དག་གཉིས་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཞིག་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་འབྲུ་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་
 ཏོ། །ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་གང་རུང་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
 བོར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྦྱར་དང་།
 དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་བྱེད་༣༦༣ ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་
 བསྟན་ཅིང་དེའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ལ་དབྱེ་བར་བཞག་པས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་
 དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་༡༩༤ ་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་དཀྱིས་མའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་དང་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་
 ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་འམ་མཆོན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན། དེའི་ཞར་
 ལ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་བཤད་ཅེས་མཆོམས་
 སྦྱར་བའོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་ཆེད་
 དུ་བསམ་པ་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའི་དོན་སྦྱབ་པ་ལ་འབད་དགོས་པ་མ་ཟད་དམ་བཅའི་
 དོན་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་ཐབས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། ཐབས་དེ་ཡང་རང་སྟོབས་གྱིས་ཤེས་མི་
 རུས་པས་གདམས་ངག་གི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་རུས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་སྤར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་བྱིར་དུ་འདོམས་པའི་རྗེས་བསྟན་
 གྱི་གདམས་ངག་དང་། ཐོབ་ཐེན་མི་ཉམས་པར་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱིར་དུ་གདམས་པ་འདོམས་
 པའི་གདམས་ངག་གཉིས་ཉན་པ་ལས་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་པར་བྱིན་བྱུག་དང་།
 གཞན་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་

པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གདམས་ངག་སྤྱི་བསྟན་དང་། རྟོགས་དཀར་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་གདམས་ངག་སྤྱི་བསྟན་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད།
མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི། སྤྱབ་དང་ཞེས་སོགས་ཡུལ་བཅུ་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་ལ་བྱངས་བཅུར་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་
གདམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད། རང་གི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྤར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་
དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་༡༩༣ ་ལས། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་
སུ་སྦྱོར་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི། གདམས་ངག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་བྱིར་དུ་
འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། དེའི་འོག་
ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེས་ན་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཉི་ཁྲི་ལྟ་བུ་རང་གི་
གདམས་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་ཐེན་ཆོགས་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་གདམས་
ངག་དང་། མ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་ལམ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱ་བ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་
ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྩ་བའི་གོ་རིམ་དང་
སྤྱར་ནས་བཤད་ན། སྤྱབ་དང་ཞེས་པས་སྤྱབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་ ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་དེ་བསྟན། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི་ཞེས་པས་སྤྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ཞེས་
པས་སྤྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མ་ཞེན་ཞེས་པས་སྤྱབ་པ་
བསྟན་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། ཞེས་

བས་སྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་
 བསྟན། སྐྱན་ལྔ་དང་ནི་ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་
 གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དུག་དང་ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་སྦྱར་དུ་
 རྫོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མཐོང་ལམ་དང་ཞེས་པས་སྤང་
 བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སློམ་ཞེས་
 བྱ་ལ་ཞེས་པས་སྤང་བྱ་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གདམས་
 ངག་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་། ཁྱད་པར་
 རོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། གསེར་བྱེད་༣༧༡ ་ལས། ཚུལ་ནི། སྟོད་པ་པོ་
 སྟོད་བྱ་སྟོད་འབྲས་སྟོད་ པ་རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱོག་ཆེད་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་
 པ་དང་། ཐ་སྟོད་དུ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་བདེན་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེ་
 བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་། བྱང་ཚུབ་ཡུམ། ཡུམ་
 ཀྱི་མིང་། སྟོད་ཅེས་མི་སྟོད་ཅེས། སྟོད་ཀྱང་སྟོད་ལ་མི་སྟོད་ཀྱང་མི་སྟོད། སྟོད་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་མི་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་དང་། བྱང་པོ་ལྔ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
 མཐོང་ཞེས་སོ། །འདིར་ཡང་དག་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་
 བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གདམས་ངག་བཅུ་དང་པོ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་
 པ་དེ་ལ། རྩ་བ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ་དང་། ཁྱད་པར་
 ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་འཇུག་པ་ལ་གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གང་ལ་
 འཇུག་ཅེ་ན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པར་
 བསྟན་པའི་དཀར་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་ལོ། །ཚུལ་ནི་ལྟར་སྐྱབ་ན། སྟོད་པ་

པོ་བྱང་སེམས། སྤྱད་བྱ་ཡུམ། སྤྱད་འབྲས་བྱང་ཚུབ། སྤྱོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་དག་མི་
དམིགས་པར་ཉོགས་པ་སྒྲིག་སྒྲིག་བདེན་ཞེན་དང་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཉོགས་
པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་ཉོགས་པ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་ལས་མི་འདའ་བར་འདོམས་པ་དང་། མདོ་
ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཆེ་བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །།ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རི་བྱ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་དེ་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་
ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་བསྟན། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དོན་དམ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དེར་བསྐྱུས་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ལས་འབྲས་
ལ་སོགས་པའི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་པ་ཅུང་ཟད་འགོད་པ་ནི། སྐབས་
འདིར་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་
དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་གམ་
མི་འཛོག་མི་འཛོག་ན་མི་འཐད་དེ། གསེར་མེད་ལས། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་བདེན་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛོག་
ན། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་མ་སྟོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྐབ་ལྟ་བུ་དེ་ཐེག་ཆེན་
སྐབ་པ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐབས་

འདིར་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་འཛོགས། །ཡང་གསེར་གླེང་༥༥་༥༦་༥༧་ །གནོད་
 འཛོམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་
 རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་དེ་བཞིན་པར་མཛད་ནས་
 སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ། བྱད་
 པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་པ་བཟུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་
 དང་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཟེལ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་ཡང་མཆེ་བའི་སྡེས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྟོགས་ལ་
 ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་དབྱད་པར་བྱེད། །ཞེས་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་མཛད་
 པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་མིན་དབྱད་བྱ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་གསུངས་
 ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་
 ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་དེར་ཡོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
 མཛད་པའི་གཞུང་དུ་བཟུན་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་གཞུང་ཁ་འཕངས་མཛད་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་བདེན་བྱུང་དུ་
 བསྐྱབས། གཞུང་འདིས་དེ་གཉིས་བདེན་པར་བྱུང་པ་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་བཀག་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་དོན་དགོངས་
 འགྲེལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་
 ཆེས་མི་མཐུན་པས་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲང་ངེས་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་༥༩་༦༠་ །ལས། འདི་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་
 འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
 བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།

དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་པའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བཞིན་
 དུ་བྱེད་དགོས་པར་རྣམས་བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ལ། སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་
 ལས་དེལ་སེ་ནས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 དེལ་སེ་ནི་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤེའི་མིང་གཞན་ནོ། །དེས་ན། སྟོན་པ་ལ་རྣམས་གཡེང་གི་རྟོག་
 པ་བརྩུ་ཡི་གཉེན་པོ་བརྩ། དེ་ནི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་གདམས་ངག་བརྩ་
 བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྣམས་པར་རྟོག་པའི་རྣམས་པར་གཡེང་བ་རྣམས་པ་བརྩུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟག་
 པར་ལྟ་བུ། ཆད་པར་ལྟ་བུ། སྟོ་འདོགས་དང་། སྐར་འདེབས། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བུ།
 ཐ་དད་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བུ། བྱད་པར་ལ་བདེན་པར་ལྟ་བུ། རོ་བོ་ལ་བདེན་པར་ལྟ་བུ། མིང་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་དོན་རྟོག་པ། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་མིང་རྟོག་པ་སྟེ་བརྩུ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་རྣམས་པར་གཡེང་བ་རྣམས་པ་
 བརྩུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་རྣམས་པར་གཡེང་
 པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམས་པར་རྟོག་
 པའི་རྣམས་པར་གཡེང་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱད་པར་བཤད་པའི་
 སྐབས་སུ། གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཕྱིན་དུག་
 གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་བྱ་ཆོས་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྐབས་པ་དེ་སྦྱོར་བ་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཐེན་པའི་སྟོན་ས་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་
 པས་ཐེན་པའི་སྟོན་ས་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཞུན། མདོ་

ལས། འུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དག་སྤོང་འུ་རིའི་བྱ་དང་མེད་ལགལ་གྱི་བྱ་
 ལྟ་བུ་འུ་སྟག་གིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཆལ་ལམ། འོད་མའི་ཆལ་
 ལམ། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆལ་ལམ། སྟེག་མའི་ཆལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངམ། ཏིལ་གྱི་ཆལ་
 ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཡང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་མཆོག་
 བྱང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲུབས་པས་
 བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་
 ཤེས་རབ་བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མདོ་དེས་ཆལ་
 དྲུག་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱར་ནས་བསྟན། དེ་ཡང་
 འདམ་བུ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོན་པ་ཚུང་དུས་གཞོན་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་
 གྱི་སྦྱར་ལམ་བྱོང་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཚུང་དུས་དག་རྩ་གཅིང་
 རྒྱས་པ་དང་། འོད་མ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོན་པ་ཚུང་དུས་གཞོན་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་
 དུ། ཅེ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཚུང་དུས་དག་རྩ་གཅིང་མི་རྒྱས། བྱ་
 རམ་ཤིང་དེ་མངར་བའི་རྩ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་བདེ་འགྲོའི་མངར་
 བའི་རྩ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཡིན། སྟེག་མ་དེ་རང་གི་ཤུན་པ་སྦྱར་དུ་འབྲུགས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་
 མཆོག་གིས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྦྱར་དུ་སྤོང་བ་དང་། འབྲས་དེ་འཛིག་རྟེན་འཆགས་
 པའི་ཆེ་ལོ་ཐོག་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་
 འཕགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཏིལ་དེ་མེ་རྟོག་དང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་ལ་
 རོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཚུང་གི་
 བྱང་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་ཡང་རོ་བོ་ལ་རིགས་མི་
 འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། སྤང་བུ་སྤོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་པ་ཆོས་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོར་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། མདོ་ལས་ཤུ་
རིའི་བྱ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཚོས་བྱུག་
དང་ཚལ་བྱུག་དཔེ་དོན་སྒྲུར་ནས་གསུངས་བ་གང་ ཞིག། དེ་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
པའི་ཚོས་བྱུག་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་དུ་
གསེར་མེད་ལས། དེ་ལ་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་དང་
རྩ་འཁྱུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཆོག་བྱང་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱུང་
བར་དུ་འཕགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་གི་སྟོབ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱུང་ཞུགས་
པ་གྲུབ་པོ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་བྱི་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་
འམ་སྟོས་ལ་ཤུགས་བསྟན་བྱུག་ལ་ནི་སོ་སོར་གདམ་ག་ཅན་གྱི་འམ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། ཚུལ་བྱུག་གི་དཔེ་རྟོག་པའི་ཚོས་བྱུག་ལ་སྒྲུར་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་
པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༠ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཉི་ལྔ་ལས། དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་བཞི་པོ་རྣམས་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་དག་ལས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འདམ་བུའི་
ཆལ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞོད་པ་ཚུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད་པ་དང་། འོད་མའི་ཆལ་
མེ་མཆོན་དག་གིས་གཅོད་དཀའ་བ་བཞིན་དུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་བྲག་པོའི་གཞོད་པ་
དང་མཐུད་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་ཆད་པ་དང་། བྱ་རམ་ཤིང་དང་འབྲ་བར་གནས་སྐབས་
གཞན་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སོང་ཆད་པའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོའི་སྤྱི་བ་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་སྒྲོར་བས་ཚོས་
བསྟོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱིག་མ་དང་འབྲ་བར་སྒྲུར་དུ་མདོན་བར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་དང་འབྲ་བར་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་
ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉིལ་དང་འབྲ་བར་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་ཐ་མི་དད་དུ་ཟེན་ཀྱང་དུས་གཞན་དུ་སྟོམ་པ་ལས་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་དེ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྤར་གྱི་
 མདོ་དེས་ཤྱགས་ལ་འཐོབ་བྱའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་བསྟན་ལ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་
 ལམ་རྫོང་དེ་འདམ་བྱ་དང་འབྲས་ལྷོ། འདམ་བྱ་གཞོན་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོན་པ་བཞིན་དུ།
 འདིས་ཀྱང་ལས་ཉན་གྱི་གཞོན་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོ་ནི་འོད་མ་དང་
 མཆུངས་ཏེ། འོད་མ་དེ་མེ་མཆོན་གྱིས་གཅད་དཀའ་བ་བཞིན་དུ། འདི་ཐོབ་ནས་ལོག་ལྟས་
 དག་ཅ་གཅོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བཟོན་པ་བྱ་རམ་ཤིང་དང་འབྲས་ལྷོ། བྱ་རམ་ཤིང་དེ་མངར་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ཐོབ་ནས་བདེ་འགྲོའི་སྦྱེ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་སྟོན་སྐྱོན་ཆོས་
 སྟོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་སྟེག་མ་དང་འབྲས་ལྷོ། སྟེག་མས་
 རང་གི་ཤུན་པ་སྦྱར་དུ་གཅོད་པ་བཞིན་དུ། འདིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་འབྲས་དང་མཆུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འཆགས་པའི་ཆེ་འབྲས་
 དེ་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ས་རྣམས་
 ཀྱི་མཆོག་སྟེ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་ལམ་ཏིལ་དང་འབྲས་ལྷོ། ཏིལ་དེ་མེ་ཏོག་དང་སྟོང་
 བྱ་སོགས་རིགས་ཐ་མི་དད་ཀྱང་རུས་པ་ལ་མི་འབྲས་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་
 ཉིད་མདོན་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ལ་དོ་བོ་མི་འབྲས་བའི་དབྱེ་
 བ་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་སྟོང་བའི་རུས་པ་ལ་མི་འབྲས་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཆལ་
 སྟོས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྣེ་འབྱེད་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རྫོང་ལ་སོགས་པ་ནང་ཆོན་
 ཐ་དད་ཀྱང་རྫོང་ལ་སོགས་པར་རིགས་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༢༡ །དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞེ་ལ་དབྱད་པ་ནི།

གསུང་རབ་ལས་གཙོ་བོ་བདེན་པ་བཞིར་བྱེད་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་གང་ལས་ལྷོག་པ་དང་། གང་དུ་འཇུག་ཤེས་ནས་སྒྲང་
དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ནི་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་
ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ན་སྤྱ་མའི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་དང་། ཕྱི་མའི་རྒྱ་
འབྲས་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་སྤང་
གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱེད་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
སྤྱིང་བོ་རྒྱན་༡༤༥ ་ལས། ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་
བོ་ནི་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་བདེན་པར་འཛོག་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་
༡༥༥ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སྤྱ་
བཤད། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད། གངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་
པ་ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པར་འཛོག་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
སོ། །དེས་ན། གསུང་རབ་ལས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པ་དང་འགོག་ལམ་གཉིས་
སྒྲང་བྱ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་བདེན་
པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་
གཞིགས་པ་ལྟར་དུ་བདེན། བྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ།
གཉིས་པ་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ལ། གསེར་སྒྲིང་དུ་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་
ཀུན་བཏུས་ལྟར་བཤད་ལ། དང་པོ་སྤྱག་བདེན་གྱི་མཚན་གཞི་ནི། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་
ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་༡༥༦ ་ལས། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་

བྱང་གི་བདེན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གུན་བརྟུས་སྤྱ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་
 ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་གྱང་རིག་པར་བྱལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་དག་
 པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་
 སྐྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 ཀྱི་བདེན་པ་ལོ་ཞེས་ཏེ། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཆོན་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
 བདེན་ཡིན་ནོ། །གུན་འབྱུང་གི་མཆོན་གཞི་ནི་གུན་བརྟུས་ལས། གུན་འབྱུང་བའི་བདེན་
 པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ་ཞེས་པ་
 ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་
 བཅས་ཡིན་ན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཆོན་ཉིད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
 ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། ཞེས་གསུངས་
 པ་བཞིན་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཕྱང་པོ་གང་ཡིན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 རམ་སྟུམ། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཆོན་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བདེན་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་གསུངས་པ་གཉིས་གནད་
 གཅིག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་བྱུང་གསུངས་
 པ་ཡིན་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་བར་དང་། ཡང་ཟག་བཅས་
 ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་པས་བྱུང་གསུངས་པ་ཡིན་ན། སོ་སྐྱེ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྣམ་སྟོན་
 ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུར་རྒྱ་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་བར་
 དོགས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་འཛིག་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་
 ༡༥༥ ་ལས། གཞན་ཡང་བསྟུ་བར། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱས་པ།

ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་
གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཉི་བར་ཞེ་བའི་དོན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། དོན་གསུམ་པོ་སྤྱོད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་འདི་དག་གི་མཆན་
ཉིད་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་དོ་བོ་ལ་ཡིག་ཆ་
ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི། བཅ་ཆེན་སྤྱི་དོན་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་དོ་བོ་
ནི། ཟག་བཅས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ལ་འཛོགས།
མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག། ཟག་
བཅས་འབྲས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས། །ཀུན་མཁྱེན་
ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཆ་ནས་
བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས་གོ། །ཡང་མི་
ཏྲག་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན། སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས་
པ་དང་། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་འཁོར་བས་བསྐྱེད་པ་དེ།
སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས་པའང་ཡོད། སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་༣༥༣ །ལས། དེ་
ས་ན་རང་ལུགས་ལ། བདེན་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་
ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་མི་ཏྲག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་གིས་
སྟོང་པ། རང་གི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བཞིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་
རབ་དུ་བྱེ་བ། སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་མ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛོགས་ཉིན་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལ་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད། འབྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི། མཁལ་མའི་བྱག་གཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཟས་
ཞེས་པོ་ལ་སྲིད་ནས་རོ་སྤངས་པའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་
ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ལས་བདེན་པ་བཞིའི་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་
༡༥༧ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཙུ་བྱག་གོ་དེ་ཡང་
གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་དང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྦྱང་པ་དང་། བདག་
མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་རྒྱེན་ནོ། །གསུམ་
པ་ལ། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གྱུ་ལོ་མ་པ་དང་། དེས་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་པ་ལ། ལམ་
དང་། རིགས་པ་དང་། སྤྱབ་པ་དང་། དེས་འབྱེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་ཆོས་
བཞིའི་ནང་མཆན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བ་ནི་བྱུ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་
བསྐལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་ལས། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་
ཉིད་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ག མི་རྟག་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྦྱང་བ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་
དང་པོའི་མཐའ་དེ་སྟོང་༡༥༥ ་ལས། གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ག མི་རྟག་པ་དང་བྱུ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དང་དོན་
གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྦྱང་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་
བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
ཞེ་ག་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྦྱེ་རྒྱེན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྣམ་བུ་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ག འགོག་
པ་ཞི་བ་གྱུ་ལོ་མ་པ་དེས་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་

དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་ལ་སོགས་
 པའི་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཡིག་ཆར་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་
 ཡིན་པའི་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ ༡༤༣ ་ལས། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་
 པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་སོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་
 ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༧ ་ལས། དེས་ན་སྤང་སོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་
 ཅན་ཡིན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་སོའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 ར། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དང་།
 སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་། འགྲུར་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་གཉིས་ཀྱང་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱི་རོལ་པ་དང་། དུད་འགོ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྲབ་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ངོས་ཟེན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་། འགྲུར་
 པའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཅམ་ངོས་ཟེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐུལ་ཡིན་པ་གཅིག་ངོས་ཟེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ངོས་ཟེན་
 པ་མི་འཛོག་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་
 རྒྱན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
 ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་
 ཅན་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་སོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༣༧ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་

ལན་བདུན་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་
 གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ། དེར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་
 ལན་བདུན་པ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་ལན་བདུན་ལེན་པར་དེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་༣༥༣ ་ལས།
 མཁས་པ་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱག་བདེན་དང་འཕགས་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་དང་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
 ཆོས་ཅན། སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱག་
 བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་
 ལེན་པར་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་འབྲེལ་བོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
 གིས་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བར་ཆེ་སྟེ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་།
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
 ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་
 དབང་བཅན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
 སྤྱག་བདེན་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་
 གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་འབྲེལ་པ་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ཐེག་

བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་བ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་༥༥ ་ཧལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་བ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པས་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
སྟོན་ལམ་དང་དགོ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱང་བ་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
སོ་སྤྱེ་དང་སོ་སྤྱེའི་ལམ་རང་ལྟོག་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། འཕགས་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་
བདེན་རང་ལྟོག་པ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སོ་སྤྱེ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྟོག་པ་དང་
མཚུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སལ་ཆར་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་མངོན་
སུམ་དང་མཚུངས་པས་ཟག་མེད་དུ་བཞག་གས་སྟུམ་སྟེ། སྤྱི་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་བཞི་
པའི་མཐའ་དབྱེད་༡༩༥ ་ཧལས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་སྦྱོར་ལམ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སྤྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་དང་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་བ་གཉིས་ཟག་བཅས་
སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་རང་ལྟོག་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་གཞིར་གོང་དུ་
བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིག་ཆས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་འཛིག་
པ་དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་སོ་སྤྱག་བདེན་དུ་ཆད་མས་ངས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་མཆན་ཉིད་དེར་ཆད་མས་ངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་དང་སོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་སོ་སྤྱག་བདེན་དུ་ཆད་མས་

ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཆོད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་
བདེན་པར་ཆོད་མས་ངེས་ནས་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་དེ་མི་རྟག་པ་ཆོད་མས་ངེས། དེ་རྗེས་དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དུ་ཆོད་མས་ངེས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་བདག་མེད་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། སྤར་བཤད་པའི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དེ་ལྟར་གནས་པས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་
ལས། དག་སྒོང་དག་གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་ནམ། མི་རྟག་པ་ཡིན། བཅུན་པ་མི་རྟག་པ་
ལགས་སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནམ་བདེ་བ་ཡིན། བཅུན་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་ལགས་ཏེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ལགས་
སོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ངའི་ལོ། འདི་ནི་ང་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངའི་བདག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་རུང་ངམ།
བཅུན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱག་
བསྐྱལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་རང་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བརྟན་རུང་
བའི་ཆ་ཡིན་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་རྟོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར་
མེད་གྱི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་གནས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་དེ་ནམ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྒོ་འཛེན་པར་བྱེད་ལ། ཡང་ཁམས་གོང་མའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ། རང་དུས་ནས་བྱིམ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་

འབྱུང་གི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ནི་སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སྤོན་དུ་སོང་བ་ལ་ངེས་པར་བཟོས་སོ། །ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ན་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་མེད་
པར་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ། །རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་བདག་
མེད་པ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །སྤྱ་ཡང་གསལ་བ་བཤད་ན། དེ་ཡང་ལམ་
ལ་སྤོན་བྱེད་དང་། གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གཉིས་ལས། ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤོན་བྱེད་
གྱི་ལམ་ནི། ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་ཡང་སྤོན་བྱེད་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་
འདི་ཉིད་སྒྲེ་བ་དང་ན་བ་དང་ག་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་རིགས་
པའི་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱོང་བ་སྒྲེས་
པ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཚུའི་བླ་བས་ལྟར་གཡོ་བའི་སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་དེ་ཡང་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ངང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པ་སྟེ། ཆོས་གཉིས་པོ་
འདིར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ནམ་གྱི་ཆེ་གོམས་པ་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པ་ན། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་
གང་ལ་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་བདེ་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་བོར་
ནས། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོར་ངེས་ཏེ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བས། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་གོང་
མའི་ལྗེའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དག་ཀྱང་མེད་འོབས་དང་འབྲལ་བར་རྟོགས་ནས་འཁོར་
བ་ལ་དགའ་བའི་སྒོ་མིང་གི་སྤྱག་མ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་
འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བཅོས་མ་མེན་པ་སྒྲེ་བ་ལ་ནི། སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་
བསྐལ་སྒྲོམ་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་
ངན་འགྱེད་སྤྱག་བསྐལ་སོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཙམ་སྒྲེད་པར་བྱས་པས་ཕྱི་མ་ལྟ་མའི་
གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དགོ་སྤྱིག་ལ་སྒྲང་དོར་བྱེད་པ་ཙམ་འབྱུང་ཡང་སྒྲེད་མི་སྤིད་དོ། །དེའི་

ཕྱིར། འདྲ་བྱེད་སྤྱ་བ་སྤྲུལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྤྱག་བསྤྲུལ་བསྐྱོམས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱང་པོ་མི་ཉག་ཅིང་སྤྱག་བསྤྲུལ་བར་རྟོགས་པ་ན། གང་ཟག་
 གི་བདག་དང་ཕྱང་པོ་ཡང་མཆོན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱང་པོ་འདི་
 བདག་གི་བདེ་བ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་ལོག་ནས་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་
 ལ་འརྱག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མི་ཉག་ལས་སྤྱག་བསྤྲུལ། །སྤྱག་
 བསྤྲུལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས་། ཞེས་མདོ་དང་སྒྱུར་ནས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་
 འགྱུར་གྱི། །སྒྲོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལམ་བདེན་
 སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཕྱང་པོ་མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྤྲུལ་བ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་
 སླེན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་
 གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་
 ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོགས་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། མི་
 ཉག་སྤྱག་བསྤྲུལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། དེ་ལག་འཁྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྤྱག་བསྤྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
 དེ་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་སྒྱུར་བ་པོའི་
 བདག་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། རང་དབང་བའི་བདག་གི་དོ་བོར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོག་མར་ཉེར་ལེན་གྱི་
 ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྤྲུལ་བ་དང་། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་
 རྣམ་པ་བཞི་རྟོགས་པའི་སྒོ་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་ལ་ཕྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་བསྤྱག་བསྤྲུལ་
 བདེན་པ་རྟོགས་པ་ན་དེ་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལམ་དེ་བཞིའི་གཞི་
 མ་ཐུན་དུ་སྒོ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །ཡང་ཆོད་མའི་བསྟན་

བཅོས་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༣༧༥ ་ལས། དེ་དང་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
གཉིས་མ་ངེས་ན་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ངེས་མི་རུས།
དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཕྱང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐལ། །སྤྱག་བསྐལ་ལས་ནི་
བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་ཅིང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
དབང་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
ཡིན་ན་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དུ་སྒྲོམ་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པར་
འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ཉིད་ལྟག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ཁོ་རང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱག་
བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་དུ་ཅན་དུ་རྟོགས་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་ནས་སྤྱག་བདེན་སྤྱག་བདེན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྤྱག་བདེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ན་སྤྱག་བདེན་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མི་རྟག་པ་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་ངེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྤྱ་བྱས་པའི་བྱང་གཞིར་ངེས་ན་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༡༥༩ ་ལས། བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་སྤྱ་བྱས་པའི་
བྱང་གཞིར་ངེས་ན་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ངེས་དགོས་ལ། བྱས་པ་སྤྱིའི་བྱང་ཆོས་ངེས་ན་
སྤྱ་ཡང་སྤྱོད་ཏེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན། སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལེ་བྱ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་བྱང་

བར་ནི། སྤང་པོ་དང་རང་རྒྱ་བ་རང་བཞིན་གཅིག་གིས་སྟོང་བ་དང་། སྤང་པོ་དང་རང་རྒྱ་
 བ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
 བདག་མེད་དང་སྟོང་བ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་༡༩ ་ཧུལ་ས། སྤར་
 བདག་མེད་སྤྱབ་པའི་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པའི་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་
 སྟོང་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་བ་བདག་མེད་དང་དོན་
 གཅིག་ལ། རོ་བོ་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྲེས་
 ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐར་གསལ་དང་། སྤེ་བདུན་རྒྱན་
 ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་སོགས་ཚད་གཞུང་དུ་མ་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་
 དག་ལ་སྤར་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་སོགས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་
 སྟོས་སོ། །སྤྱབ་ས་འདིར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། སྟོང་བ་དང་བདག་
 མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། ཉག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ནི་སྟོང་བ་དང་། རང་
 རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་བདག་མེད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤེང་༣༤ ་ཧུལ་ས། རོ་ན་བཙུ་བྱག་ཏུ་འཛིག་པ་ཅི་ཞེན། ཉག་པ་དང་། བདེ་
 བ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རིམ་བཤུ་བཞིན་དང་
 པོ་བཞིའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༥༡ ་ཧུལ་ས། ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་
 ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་དང་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་བྱིར། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་དོར་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་
 པ་པོའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
 ཟག་གི་བདག་གི་རོ་བོར་མ་གྱུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་དེ་དང་
 མཐུན་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་༣༣ ་ཧུལ་ས། སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་

ཀྱང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ལམ་གྲོལ་བྱེད་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ལྷག་
མའི་ལམ་སྟོམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱད་སྟོང་བྱེད་དུ་བཞེད་མེད་
ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་
༡༠༡ ་ལས། སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་
ཡང་དག་པ་རྗེས་སུ་བཞེད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་
དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་
དང་བདག་དང་བདག་གི་མེད་དོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་དེ་དག་ནི་དེས་སྟོང་དོ། །དེ་ལ་ལྷག་མ་
ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལྷར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་གཞི་ལ། ཀུན་བརྟུས་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གཉིས་མ་གཏོགས་གསུང་བེན་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་གསེར་ཐེང་ལས།
སྤྱག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་དང་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་དབང་པོ་
ལྷ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བརྟེན་ནས་རང་རེས་ཡིག་ཆ་ལྷར་ན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་མཆུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའི་བྱུང་པར་འདོད་ནས་ཀུན་འབྱུང་དང་གཟུགས་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་ ༣༥༥ ་།
ལས། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་མེད་བྱས་པ་
ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་

འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་
 ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞིས་བསྐྱུས་
 པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་སྐྱབས་དང་བོ་ལྡན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ།
 འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་གཞན་ལས། འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་
 ལས། གཞན་དུ་ན་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི། མཉན་བྱ་སྒྲིམ་ཏིག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་བྱས་
 རས་སྐྱབ་ཀུན་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་འདོད་པ་ཡོད་ངོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། སྐྱབ་ཀུན་
 གཉིས་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྐྱབ་བདེན་གྱིས་ཁྲབ་ལ་སྐྱབ་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྲབ་པ་འདོད་
 དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༣༥ ་ གཤམ། སྐྱབ་ཀུན་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་ལ་
 སྐྱབ་བདེན་གྱིས་ཁྲབ་ལ་སྐྱབ་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་དང་སྟོང་གི་
 འཇིག་རྟེན་དང་དབང་བོ་ལྷ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་
 ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རོ་བོ་ནི། སྤྱི་དོན་
 རོལ་མཆོ་༣༥ ་ གཤམ། གཉིས་པ་ནི། དེ་གང་ཞིག་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྟེ་རྟེན་བཞིས་
 ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་སྟེ་བ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལས་གྱི་
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་བདུས་
 ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་

ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་ཐོང་༢༩༡ ་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་མིན་ཏེ།
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཕམ་ཡང་ན་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་
གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བདག་མེད་ཏོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སྲུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་རུང་ཞིང་དེ་གཙོད་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་
སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་
བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་གཙོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༩༡ ་ལས། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་མ་བྱིང་སྟེ། དེ་དང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་རུང་ལ་
སེམས་བྱུང་གིས་བྱིང་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་གསེར་ཐོང་
ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་བདུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པ་ཡིན་ན་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་རུང་
ཡིན་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་
པ་ལྡན་པའི་གཙོ་སེམས་དེ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། གསེར་ཐོང་
རང་ལུགས་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བ་འདོད་དགོས་ཏེ།

གུན་གཞི་དང་སྒོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་
 བསྟན་ཟག་བཅས་ནམས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསལ་
 བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༢༤༥ ་ལས། སྤྱག་གུན་
 གཉིས་ཀྱང་གུན་འབྱུང་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བྱུང་ལ་སྤྱག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་
 ན་གུན་གཞི་དང་སྒོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་
 བསྟན་ཟག་བཅས་ནམས་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་
 པའི་གཟུགས་སུང་ཡོད་པ་འདོད་པའི་དགོ་ལྡན་སྟོགས་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་སྟོལ་ཡང་
 ཡོད་དེ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་པར་ཕྱིན་སྒོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་༣༣༣ ་ལས། ཡང་
 ཁ་ཅིག །གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གུན་འབྱུང་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། གུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སུང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས། ཞེས་དང་།
 བཤ་ཆེན་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་༡༣༥ ་ལས། ཁ་ཅིག གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། ལས་
 ཀྱི་གུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གུན་འབྱུང་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། གུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་སུང་པོ་ལྔ་ཀ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལས་ཀྱི་གུན་འབྱུང་
 ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སུང་པོ་ཡིན་དགོས། ཉོན་མོངས་པའི་གུན་འབྱུང་ཡིན་ན་འང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འགྲེལ་བར། གུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་༢༡ ་ལས། གུན་
 འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གུན་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནི་གུན་འབྱུང་བ་ལ་
 འདོམས་པ་ནི་སྤང་བྱ་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱ་པ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་གྱིས་ཐག་བཅས་
རྒྱ་དུས་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པར་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྤང་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལེགས་
བཤད་གསེར་ཐོང་༢༤༩ ་ཧམས། གཞན་ཡང་སོ་སྟེ་ལ་ལམ་ཞུགས་དང་། ཐབས་ཤེས་
བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཉམས་ལེན་དང་། རྩོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་སྤང་
བར་བྱའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་དང་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མ་དེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆར་ལམ་
བདེན་དང་སྟུག་བསྐྱེད་མི་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་
༢༥༠ ་ཧམས། ལྟ་བུ་ནི། འགོག་བདེན་དེ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་དང་གཅིག་བཀག་པའི་
ཐ་དད་ཡིན་ལ། སྟུག་ཀུན་གཉིས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་སྟུག་བདེན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །ལམ་བདེན་དང་དེ་འགལ་ཏེ། ལམ་བདེན་
ཡིན་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་
དང་སྟུག་བསྐྱེད་མི་འགལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱ་དཀྱིལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོར་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་
སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་༢༥༠ ་ཧམས། ཁ་ཅིག་སྟུག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མི་འགལ་ཏེ།
གསེར་ཐོང་དུ། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ།
གཞན་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལམ་བདེན་དང་སྟུག་བདེན་རྩིས་ཐ་དད་ལ་
རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྟུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་
འབྱུང་ལ་སྟུག་བདེན་གྱིས་བྱུང་ལ། སྟུག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་དང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་ཉེན་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་། གཞན་ཡང་མ་སྟོན་ལུང་མ་

བསྟན་ཐག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 མི་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།
 གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྤྱིབ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འདི་གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 བས་འདི་གཉིས་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་ ༣༩༣ ་ལས།
 གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལམ་བདེན་དང་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་སྒྲིང་
 ལས་མི་འགལ་བ་གསུངས་པའི་དོན་སྒྲིམ་མེ་བཅུན་པའི་གསུངས་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་ ༣༩༥ ་ལས། གསུམ་པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་
 གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་འཕགས་པ་མཉམ་བཞག་གི་ལམ་
 བདེན་དང་སྤྱག་གུན་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ལ། རྩལ་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱག་བདེན་དང་
 མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ལ་ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་
 གཉིས་འགལ་བ་དང་། རྩལ་ཐོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་
 བ་གསུངས་པས་འཕགས་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་ལ་རྩལ་
 ཐོབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོད་པས་ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་ལམ་རྩལ་ཐོབ་པའི་རྒྱད་
 ཀྱི་མི་ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་ལམ་བདེན་དང་
 ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤར་ཡང་གསལ་བ་བཤད་
 བ། སྤར་ཟེན་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏེ་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ངོ་པོར་གྱུར་བའི་ལམ་བདེན་
 ལ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡོད་པར་གསེར་སྒྲིང་སྐབས་བཞེ་བར་གུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་རྩལ་
 འགྲེལ་པར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་ཡིད་མི་བདེ་བཟང་ནས་བཅུར་བྱེད་དོ་ཞེས་

དང་། གུན་བརྟུས་དར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་དུས་ན་ཉེར་
བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཙུགས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ་
བརྟེན་པོ་ཆོས་ཅན་མི་ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེས་འབྱེད་
ཆ་མ་ཐུན་དང་བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐོང་སྤང་བར་སྤངས་པའི་བྲལ་
བ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་མ་རྗེ་
བརྟེན་པས་ཉན་ཐོས་སྟོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་དེ་བཞིན་ཅིང་། ལམ་བདེན་དང་སྤྱུག་
བསྐྱེད་མི་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱད་སྤངས་ཡང་འདི་ཡིན་
ནོ། །འོག་ཏུ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡང་འདི་ལྟར་འབྲེལ་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་དཔེར་ལ་གུན་ཉོན་
དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་བཞིན་ནོ་ཞེས་གུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་དོ། །ཆོགས་སྦྱོར་དེ་དག་གུན་འབྱུང་
བདེན་པ་མིན་ཀྱང་བསྐྱུ་བར་གུན་འབྱུང་གིས་བསྐྱུས་བར་གསུངས་པ་གུན་འབྱུང་དགེ་བ་
ཐག་བཅས་ཅམ་དུ་མ་ཐུན་པའི་དེས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་གསེར་ཐེང་ལས་
འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
བྱ་རྒྱུ་ལྟར་བཀོད་པ་ལས་རང་ལུགས་མིན་པར་གྲུང་ཐང་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་གསུངས།
རྗེས་ཐོབ་གྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལུང་སྟེ་
ལས། ལམ་ཐག་བཅས་དང་སྤྱུག་གུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐག་བཅས་
འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་བསྐྱུས་པ་སྤྱུག་གུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ། གསུངས་པ་ལྟར་
ལས་རང་ལུགས་མིན་པར་གསུངས།

རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་པར་ཕྱིན་སྟོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་༡༣༤། ལས། ཁ་ཅིག་། སྤྱུག་
བསྐྱེད་བདེན་པ་དང་ལམ་བདེན་མི་འགལ་བེར་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་བདེན་པ་དང་།

རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་གཞི་
 མ་སྤུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་
 རྟག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟག་གི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
 ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༢༡༡ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགོག་བདེན་དང་ལམ་
 བདེན་གྱི་མཆན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱན་བརྟུས་ལས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་བརྟ་
 དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་བདུན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇིག་
 རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤྲད་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དོན་
 དམ་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བོན་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ་པས་འགོག་
 པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྟེ་ལ་སྤངས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་འགོག་བདེན་
 བཏགས་པ་བ་ལས་མེད་དེ། ས་བོན་བྱངས་མ་སྤྲད་བས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཀྱན་
 བརྟུས་ལས་འགོག་བདེན་ལ་སྤྲས་བརྩོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། ཟབ་
 པའི་འགོག་པ། བརྟེ་འགོག་པ། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་འགོག་
 པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འགོག་པ། རྒྱན་མེད་ཀྱི་འགོག་པ། རྒྱན་དང་བཅས་པའི་འགོག་
 པ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་འགོག་པ། ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་འགོག་
 པ་དང་བརྟ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་
 བུ། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་སྟོབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
 བདེན་ལྟ་བུ། དུག་པ་ནི། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་

ལྟ་བུ། བདུན་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལྟ་བུ། བརྒྱད་
པ་ནི། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དགུ་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཅུ་
པ་ནི། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ལྟ་བུའོ། བསྐྱེད་གཉིས་ཏེ། བཟླའི་འགོག་པ་དང་། རོན་
དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། འཛིག་ཉན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་མངོན་
གྱུར་བ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་བཟླའི་འགོག་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་
གྱིས་ཉན་མོངས་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་རོན་དམ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༣༧༡ ་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་
བར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྐྱོག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་
སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། མཆན་ཉིད་གྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལམ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་གང་དུ་འགོག་པ་དང་གང་གིས་འགོག་པ་དང་གང་འགོག་པ་ཞེས་
དེ་བཞིན་ཉིད་དགག་གཞི་སྤང་བུ་ལམ་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཆ་གང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
པ་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགགས་པ་དེ་འགོག་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
སྤང་བུ་ལམ་གྱིས་བཀག་ཆ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་དུ་བཤད་པས་མེད་དགག་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་གི་རང་བཞིན་ཡང་དེར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པས་
དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀའང་
འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་
སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གསེར་ཐེང་སྤྲས་ཟེན་ལྟར་ན། ཁ་ཅིག་གིས། འགོག་བདེན་ལ་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟར་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 བས་བྱས་པ་ལྟར་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྟངས་བྱམ་
 པ་བཀག་ཅུང་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
 བཀག་པའི་ཆ་དང་དེའི་སྟངས་གི་དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་
 འདོད་པ་དང་། སྟོང་ཐུན་བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་
 བར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབྱེ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་
 ལའང་བྱད་མེད་དེ། ཞེས་དབྱེ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་བར་
 འདོད་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། །མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྱུངས་པ་ཆེན་པོ་པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གཤགས་པའི་སྤྱི་དོན་༡༩༢༤ ༽ལས། སྐབས་བཞི་བར་འགོག་བདེན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 ཆེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ་བསམ་ནས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་བར་
 བཞེད་པ་དང་། ཡང་འགོག་བདེན་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་སོགས་
 ཡོད་ཀྱང་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞེད་པ་རྣམས་བཤད་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་། རྗེ་བྱང་ཐང་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་མཚོའི་འབྲེལ་མཆན་༡༩༥༥ ༽ལས།
 དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། དགག་གཞི་བྱམ་པས་དག་
 པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དེའི་སྟངས་བྱམ་པ་བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར།
 གང་དུ་འགོག་པའི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་གང་གིས་འགོག་པ་ལམ་གྱིས། གང་འགོག་
 པ་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་པས་དགག་བྱའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་ལྟར་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་

མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་
པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན། འཕགས་པའི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་
བོན་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་དེ་དོན་དམ་འགོག་པ་ཞེས་པའོ། །འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འགོག་བདེན་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཀུན་བཏུས་ཁུངས་བྱངས་ནས་བཀག་
ལ། དེའི་སྤྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་གསེར་ཐོང་སྤྲོས་ཟེན་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འགོག་བདེན་དང་སྟོང་ཉིད་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་མེད་ཡིག་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུན་ལས་སྟོབ་པ་འཕགས་
པ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་
མཐོང་བ་མི་འདྲ་བྱུང་བར་ཡོད་གསུངས་པ་ཁུངས་བྱས་ནས་འགོག་བདེན་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་བྱུང་བར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དང་པཎ་ཆེན་ཡིག་ཆ་མ་ཐུན་ལ། དེས་ན། རང་རེ་
ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱུན་༥༡༥ ་ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་
སྟོ་བྱུར་གྱི་འཇམ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་
འདྲ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་འདྲ་ཚུལ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་འགོག་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་དང་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
འོ་ན། གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་པའི་འདྲ་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདྲ་
ཚུལ་ནི་སྟོང་ཉིད་འགོག་པར་བསྟན་སྟམ་ན་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་འགོག་བདེན་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ དེས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་
སྟོ་བྱུར་གྱི་འཇམ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་

ཤོག་ངོས། 432

ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་རྩ་བའི་བྱུང་མཐའ་དང་
འགལ་བའི་སྟོན་སོན་གནས་སོ། །འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་གྱི་དགག་
བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཙུ་བོ་ནི་འགོག་བདེན་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་
ལྟར་ན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༥༥ ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བ་འགྱུར་
བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། བྱུང་
བར་མི་འདོད་པས་གཞོད་པ་ཡོད་དོ། །འདི་ཡན་རིགས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ལུང་གིས་སྐྱབ་
པ་ནི། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་༡༤༥ ་ལས། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་
བ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆ་
ལྟར་ན་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་འདོད་དགོས་ཏེ། བར་
བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༥༦༠ ་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་
ཞིག རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་
རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞིག་གཞི་བྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ།
སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་པར་བྱིན་སྟེ་དོན་༣༧༩ ་ལས། ཁ་

ཅིག དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་འི་མ་མཐའ་དག་
 དང་བལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 སངས་རྒྱུ་ལཔགས་པའི་བྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་
 པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཆོས་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༣༥༥ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་མེད་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེར་གྱུར་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 ན་མ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་བའི་
 ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 མི་ལྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་།
 འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆར་
 འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འདོད་པའི་བྱངས་ནི། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ ༥༡ ་
 ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་
 པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་
 པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་
ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྒྲིམ་ལམ་
མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གཞུང་བླངས་པ་ནུམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་
བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་ལུང་འདས་ལ་
འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་ནུམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱན་༡༧༥ ་།
ལས། སྐབས་འདིར་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་
ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགོག་
བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་ལམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དངོས་སུ་འཇུག་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་
ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་
དེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོགས་སྟོན་སྤྱང་བ་མ་བྱས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་གསེར་མེད་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་ལ། འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཡོད་པ་འདོད་པའི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་ནི། ཀུན་བདུས་ལས་གང་དུ་འགོག་པ་
གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ། གང་གིས་འགོག་པ་ལམ་བདེན་གྱིས། གང་འགོག་པ་སྤང་
བྱ་འགོག་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པས། འགོག་པའི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྤང་
བྱ་བཀག་པའི་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཀུན་བདུས་ཀྱིས་གསུངས་
སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཞིན་གཙོ་བོར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་

སའི་འགོག་བདེན་ནི། གང་འགོག་རྒྱ་ནི་རང་འདྲེན་བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་སའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་སའི་འཛིན་སའི་ཞེན་ཡུལ་དང་བཅས་ས་བཀག་སའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སའི་སྟོང་པ་དང་། གཙོ་བོ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ལ་མཉམ་ས་བཞག་སའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བྱངས་སའི་འགོག་བདེན་ནི། གང་འགོག་རྒྱ་ནི་དགག་བྱ་ནི། རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ངོས་སྐྱལ་གྱི་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་བཅས་ས་ཡིན་པས། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སའི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལྟར་འདོད་དམ་སྙམ་མོ། །སྟོང་ཐུན་ལས། དགག་གཞི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་སའི་སྟོང་དུ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་བྲལ་བའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་སའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འགོག་བདེན་གྱི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ན་འགོག་བདེན་ལ་རང་རྒྱད་ལྟར་གྱིས་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བོ། །ཞིབ་ཆ་སྤྲུལ་ལ་གསེར་སྒྲིང་ལྟར་བྱས་ན་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། རང་རྒྱད་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས། རང་རྒྱད་པས་སེམས་དྲི་མས་དག་ཆ་སྟོང་ཉིད་དང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་དྲི་མ་གཏན་ནས་གྱི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་བཞིན། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་ཆོས་དབྱིངས་སྤྲུལ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་དབྱེད་དོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་༣༤༠༽ལས། ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྤྱད་བསྐྱལ་འགོག་སའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱད་སྒྲིའི་འབྲེལ་པར་བྱངས་པས། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དྲི་བྲལ་དུ་གནས་ཀྱང་པའང་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་མོ། །འགོག་བདེན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་མི་ཆོག་གི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་སྤང་བྱ་བཅོམ་པ་དགོས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་སའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པ་ཡང་འགོག་པ་བཏགས་པ་བ་བཟའི་འགོག་པར་

བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་
ན་ཡང་། སློ་བུར་གྱི་དེ་མས་སློབ་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རང་ངོས་སྐལ་གྱི་སློབ་བྱེད་དེ་མ་རྒྱུས་པར་དག་པ་ནི།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤར་ལས་གསར་དུ་བྱིན་པའི་ཆོས་དབྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་
ཏེ། དཔེར་ན་དེ་བཅས་ཀྱི་གོས་ཚུ་ཡིས་བཟུས་ཏེ་གོས་དེ་མ་དག་པ་ནི། གོས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་བཤད་ལས། ཆོས་ཅན་
དེ་མ་གྱིས་དེ་མས་ཇི་དག་ཏུ་སོང་བ་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེ་མས་ཇི་དག་ཏུ་འགོ་བས།
ཆོས་ཅན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་
གི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སློ་བུར་གྱི་དེ་མས་ཀྱང་དག་པ་དེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་
བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་
ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་གང་རྒྱུ་པར་བཅད་པའི་སློན་ནས་འགོག་བདེན་དུ་
འཛོག་པའི་དགག་བྱ་སློ་བུར་གྱི་དེ་མ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤི། དགག་བྱ་གང་རྒྱུ་པར་བཅད་པའི་
ཆོས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤི་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། འོན་ཏེ་རང་ལ་བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། དེ་བོང་རྩ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་
གང་རྒྱུ་པར་བཅད་པའི་སློན་ནས་བྱམ་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་
སྤི། དགག་བྱ་གང་རྒྱུ་པར་བཅད་པའི་སློན་ནས་དེ་བོང་རྩ་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་
དེ་བོ་གི་རྩ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤི་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེས་ན། དེ་བོང་རྩ་མེད་ཀྱི་དགག་
བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤི་ཀྱང་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱམ་མེད་དེ་བོང་གི་རྩ་མེད་དུ་
འཛོག་ཏུས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཅན་དག་མ་དག་སྟེ་ལ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤི་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤི་པར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༢༡༩ ་ཧེལ་ས། ཐལ་རང་གི་
 བྱང་པར་དུ་སྤྲོན་ནི། འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་གང་འཆད་པས་
 ཆོས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་གཞི་མ་བྱུབ་ལ། དགག་བྱ་གང་བཅད་པས་འགོག་བདེན་
 དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་ངེ་མ་གཞི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་བྱུབ་
 པ་མེད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་བྱུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་
 རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་
 བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འདོད་ཅིང། གཞན་དག་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། འདོད་
 པ་ནི། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན་བྱུང་པས་དཔེར་
 པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དེའི་སྤང་གི་བྱུང་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱུང་མེད་ཡིན་པ་ལྟར།
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྤང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་
 ཀའང་། འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་
 ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཐལ་རང་གཉིས་ལ་བྱང་པར་འདི་ལྟར་འོང་བ་ནི་
 ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་མིན་ལའང་ཐུག་སྟེ། སྤྲོ་མས་ངེ་མ་སྤར་ཡོད་གཉིན་པོ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིག་པའི་འདས་པ་དང་། རྒྱ་བད་པས་ངེ་མའི་རིགས་འབྲེལ་
 འབྱུང་བ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་ཅིང། ཕྱི་མས་དེ་
 ལས་སྒྲིག་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེའི་རྣམ་
 བཤད་༥༩༣ ་ཧེལ་ས། བྱང་འདས་དངོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན། གང་གི་དངོས་
 པོ་ཡོད་རྒྱ་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་པའི་མི་རྟག་པ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དངོས་
 པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་རིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་
 རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འབྲེལ་མ་སྟེས་པ་ནི་བྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་སྤྲོ་

མ་ཟད་པས་སྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མའི་ས་བོན་
ཅི་རིགས་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འགོག་
བདེན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བར་འདོད་
དགོས་པ་སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ ༣༤༤ ༽ལས།
གཞན་ཡང་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་གང་དུ་ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགགས་པ་དེ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འགོག་བདེན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་
ནས། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བར་འདོད་པ་ལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་
མཁས་པ་སྟུ་ཡང་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྟུ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་མདོན་སྟུ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་དངོས་སྟུ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། བྲལ་བ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་
ལེན་པས་མཆོག་ཏུ་སྡི་བའི་ནང་འགལ་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྟོང་ཐུན་སྐལ་
བཟང་མིག་འབྱེད་ ༤༠༠ ༽ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབྱ་མ་པ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལ་འང་བྱད་མེད་དེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྟུ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡི་ཤེས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སྟུ་བྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་ས་བོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྟུ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་བདེན་
མཐར་ཐུག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་

དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚེས་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་སྐྱས་པ་དང་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ལུགས་དེ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱོད་ན་དམ་པའི་སྐྱོད་དང་འདུས་བྱས་ཀྱིས་སྐྱོན་མས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་
 སྐྱར་གསུངས་པའི་ནམ་གཞག་ཁས་སྒྲངས་དུ་མི་རུང་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་
 རྟགས་རྒྱན་གྱི་འཕགས་སེང་གི་འབྲེལ་པ་དག་ལས་འགོག་བདེན་གྱི་ནམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་དུ་ཕྱེ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་ས་
 སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་ཞིང་འགོག་བདེན་
 གློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་མ་རྒྱས་པ་ལུགས་སུ་འཆངས་པའི་གཏམ་ཡིན་ལ། འདུག་པའི་
 ནམ་བཤད་དུ་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས། འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རང་རྒྱད་པ་ནམས་ལ་གསུང་
 བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་
 འདོད་པ་རྒྱང་བའང་མ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་
 མཁས་པ་བརྗོད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ལ་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་ཐལ་རང་
 གི་བྱད་པར་དུ་སྐྱེ་ན་ནི། འགོག་བདེན་ཆེས་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་གང་བཅད་པས་
 ཆེས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་གཞི་མ་བྱབ་ལ། དགག་བྱ་གང་བཅད་པས་འགོག་བདེན་
 དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་བྲི་མ་གཞི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་བྱབ་པ་
 མེད་གྱི་རང་རྒྱད་པ་ལྟར་ན་བྱབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་རང་
 རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅིའང་མེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་མཐའ་བྱབ་བསྟན་ལྟར་པོའི་མངོས་རྒྱན་༤༤༡ ་ལས།
 རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འང་སྟོང་
 བྱན་ཆེན་མོ་ནས་གཞོད་བྱེད་གསུངས་པ་ནམས་འདུག་ཆ་བས་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་སྤང་ལ་
 བྱད་པར་དུ་མཐོང་ལམ་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་

བྱས་པར་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་འགོག་
 པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འོས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་
 འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བཞེད་པ་
 བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཛོག་པའི་ཆེ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་འཇུག་ཐོགས་ཁོ་ནར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྒོ་བྱར་བྱི་བྲལ་
 གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་སྟེས་པ་དེས་
 མི་མ་ཐུན་ཁྱོགས་སྤངས་པའི་བྱད་པར་མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་བཞེད་པ་བརྒྱད་དང་བྱད་པར་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འགོག་
 བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་དོན་མེད་པས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་རྣམ་ཡང་མངོན་དུ་
 མི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་ལུགས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་
 འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ནི་དེས་འགོག་
 པ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་མོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་
 ནི་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ལུགས་
 འདི་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་དང་མི་བཞེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་རང་
 དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་རྟོགས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེ་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་བྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་དོན་ལས། ཁོ་ན་རེ་སྟོན་མེད་དེ།

འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཙུང་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་
 དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་འགོག་བདེན་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་བདེན་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས།
 གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེངས་ལས། ཁ་
 ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་དེ་ལས་ལྡོག་
 རྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་
 བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 བྱང་ཆོས་མ་ཡིན་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལའང་བྱུང་པར་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་འདུག་ན། སྐུས་ཟེན་ལྟར་མི་འགལ་བ་ནི་ཁོ་བོ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱོས་ཞན་པས་
 གནད་འདི་ལ་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་རུས་སོ་སྟུང་སྟེ་དབུ་དོ། །ཡང་འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པའི་

སྐབས་སུ། མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་
དང་། ཞེས་ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་པོ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ནམ་པའི་ནམ་གངས་སུ་གསུངས་
པ་དང་། བར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འགོག་བདེན་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་པར་
གསུངས་པ་མི་འགལ་ལམ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་ནི།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་དག་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐལ་བ་ནན་
གིས་བཏང་འདུག་མོད། འགོག་བདེན་དེ་ཐོབ་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་གང་ཡོད། འགོག་བདེན་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཚུལ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་པས་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་སམ། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ལུང་པོའི་རང་གི་རིགས་རྒྱན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་
རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྟོབ་ལས་དུ་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་མི་འབྱུང་བ་
རི་ལྟར་ཡིན། གལ་ཏེ་འགོག་བདེན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་ན་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྟོམ་བྱེད་པའི་དགོས་པར། དགོ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ནམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤེལ་སྟོམ་བྱེད། ཅེས་དང་། མདོད་ལས།
ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཛིག་གྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པས། དེས་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་
པར་དོགས་ལ། འདོད་ན། དེས་ཉོན་མོངས་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་བལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ཉམས་པར་རི་ལྟར་དོགས་སོ། །མདོར་ན། འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་
འདོད་མིན་རི་ལྟ་ཡིན་རུང་འགོག་བདེན་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཀྱང་དག་ཆ་
གཉིས་ལྡན་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་དག་ཆ་ཀྱན་རྫོབ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་དྲི་མས་དག་ཆ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཡིན་པ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་བཟང་ལ་འདྲེས་ནས་སྟོ་

ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ན་ཤེས་པ་རུས་སོ། །

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
དང་། རིགས་པ་དུག་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་འགོག་པའི་
བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་ངོ་བོ་འོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་ལུགས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཐར་འགྱུར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ་ཐར་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་དགོངས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
སུམ་ཅུ་པ་དང་། སྟོ་ཉིན་འགྲེལ་པ་དང་། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་སོགས་ལས་གནས་ངན་
ལེན་གཉིས་སྤངས་པའོ། དེ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་དེ་དག་གིས་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ་སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས་རྣམས་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིན་
ན་ཆོས་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་
གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟིང་བོའི་རྒྱ་ཉ་༡༡༩ ་ལས། གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་བཤད་
པ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ངེས་པ་ལྡས་
བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
ལས་གཞན་པ་ངེས་པ་ལྡས་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་མཆོག་
གི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ངེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་བརྒྱུད་པའི་མཐའ་དཔྱིད་༣༥ ་ལས། དག་པ་
གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་

ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་
གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལམ་གསལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་ག་བདེན་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
འགོ་ག་བདེན་སྟོང་མ་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་
རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་པ་ལས། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་གློ་བུར་རྣམ་དག་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། དེའི་
སྟོང་གི་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །སློབ་
དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་བདེན་གཉིས་སུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཅེས་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉི་སྣང་དང་། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འབྲེལ་
དང་། རྒྱན་སྣང་སོགས་ལས་འགོ་ག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་
པ་ནི། སྤར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་འགོ་ག་པ་བཅུ་དྲུག་དེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྐྱེམས་པས་མི་
མཐུན་སྟུགས་གང་ཞིག་དང་བྲལ་བས་ཆ་དང་། དེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྐྱེམ་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པས་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྐྱེམ་
པ་ལས་འགོ་ག་པ་བཅུ་དྲུག་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་འགོ་ག་པའི་
རྣམ་པར་བཤད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་དང་། དོན་ནི་འགོ་ག་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམ་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་འགོ་ག་
པ་ཐོབ་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་ཚུལ་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་འགོ་ག་
བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་

རྒྱུན་པ་ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོང་བྱུང་གྱི་ཁྱིམ་དང་བུལ་བ་འགོག་པའི་
 རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲས་བར་མཛོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༢༤༡ རྟེན་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
 ལམ་གང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྟོང་བ་དང་། འགོག་
 པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྟོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་པའོ། །ཡང་
 ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྟོམ་
 པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལམ་ལྟ་ཀ་ལམ་
 བདེན་དུ་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོགས་སྦྱོར་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བདུས་འབྱེད་པར། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་
 དག་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་དང་། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བས་མི་སྟོབ་
 ལམ་དང་ཆོགས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་
 བས་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཁོན་ལམ་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡང་ལྟ་དགའ་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཀུན་བདུས་༡༥༩ རྟེན་ལས། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་
 ན། ལམ་གང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྟོང་བ་དང་། འགོག་
 པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་བསྟོམ་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་
 པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་
 ལམ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཆོགས་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན།
 ཞེས་པ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ལམ་བདེན་པ་བྱེད་ལས་གྱི་སྟོ་
 རྣམ་བཞི་དང་སྦྱིར་ལམ་ཅམ་ལ་ཆོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལྟ་གསུང་བ་ལ།

འདིའི་ཆོག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁ་ཅིག་ལམ་ལུ་ག་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་ལ། གཞན་
དག་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་ལམ་རིགས་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་
གྱི་དག་པ་དང་གསལ་བ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་
དང་ཆོགས་སྒྱུར་རིམ་བཞིན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ཡིན་པས་མཐོང་སྒྲོམ་ཁོ་ན་ལམ་
མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ནི་ལོག་བཤད་ཡིན་པས་ལྟ་ལམ་བདུན་དགའ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལམ་བདེན་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་སྐྱབ་སྟེ་ལམ་རིགས་
པ་སོགས་བཞིའི་གོ་དོན་ཆང་བར་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་སྤང་བྱ་འཛོམས་པ་དང་ཐར་བར་འབྱེན་
པའི་མ་ཐུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་སེམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ལམ་
ལ་གཉིས་གྱི་འདིར་བཞོད་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་བཞི་བར་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་
བདེན་དུ་གསུང་བ་སོགས་གྱི་སྐྱབ་བོ། ཆོགས་སྒྱུར་ཀྱང་ལམ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་རང་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཞོད་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་སྐྱབ་བོ། དེས་ན། ཀུན་བདུས་ལས།
ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། ཞེས་སོགས་ལམ་ལྟ་
ག་ལམ་བདེན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེའི་དོན་ནི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་
ཙམ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བདུས་འབྲེལ་བ་༡༥༩ ༽ལས།
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་གྱིས་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་བདུས་དར་ལྗེ་༡༤༣ ༽ལས། སྒྱིར་ལམ་ཙམ་གྱི་
དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཆོས་ཙན།
ལྟ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་ནས་མཐར་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གསེར་ཐེང་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ལམ་ལྟ་གསུངས་པ་ནི་
ཐར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་མིན་ནོ། །གསེར་ཐེང་ལས་གཞན་དག་
ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་དང་། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བས་མི་སྒྲོབ་ལམ་

དང་ཚོགས་སྒྲིལ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལམ་མཚན་ཉིད་མཐོང་སྒྲོམ་
 གཉིས་ཁོ་ན་ལམ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་འདོད་མཁན་བུ་སྟོན་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ལ་
 གསེར་ཐོང་དུ། རྒྱ་མཐོང་འབྲེལ་པ་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ཅ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་ལུང་གིས་དང་། སངས་རྒྱས་སར་ཐུང་བུ་འཛོམས་པས། ལམ། རིག་པ་དང་། རེས་
 འབྲིན། སྒྱུ་བ་པ་ཡོད་པར་རིགས་པས་སྒྱུ་བ་ལ། ཚོགས་སྒྲིལ་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་
 པ་དང་བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ལམ་མིན་ཟེར་བ་ལ། མདོན་འགྱུར་ལ་
 ཐུང་བུ་མིན་དགོས་པ་དང་། སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པའི་བྱི་བ་སོགས་གྱི་རིགས་
 པས་བཀག་གོ ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༧ ་ལས།
 བཞི་པ་ལ། དེ་གང་ཞིག ལམ་རིག་པ་སྒྱུ་བ་པ་རེས་འབྲིན་བཞིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 རབ་ཏུ་བྱེ་བ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 རས། ཚོགས་ལམ་སོགས་ལྔ་ལས། དང་པོ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། བྱི་མ་གསུམ་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་
 སྒྱུ་བ་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པ་དང་། འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱེད་
 པ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམ་
 པ་ལྔ་སྟེ། ཚོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྒྲིལ་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
 ལམ་དང་། མཐར་ཐིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་བཏུས་ནས་བྱངས་པའི་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་
 ལ་ཚོགས་སྒྲིལ་གཉིས་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། གསེར་ཐོང་རང་
 ལུགས་ལ་ཚོགས་སྒྲིལ་གཉིས་ལམ་བདེན་མིན་པ་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ ༤༥༩ ་ལས། དེ་ཡང་ཚོགས་སྒྲིལ་ལམ་བདེན་མིན་པ་དང་
 མི་སྒྲོབ་ལམ་སྒྲིབ་པའི་སྤོང་གཉིན་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་

དོ། །ཞེས་ཚོགས་སྐྱོད་ལམ་བདེན་མིན་པ་ཐག་བཅད་ནས་བཅུན་པ་དང་སློབ་དཔོན་སོགས་
ཀྱིས་མི་སློབ་ལམ་ལམ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་གསུངས། དེས་ན།
དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་ལམ་བདེན་ལ་འཕགས་ལམ་
ཡིན་དགོས་པ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ལོག་འཛིན་རྣམས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དབྱེད་པ། གཉིས་
པ་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་དང་། །བདེ་
དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་སློབ་ཉག་ནས་ནི་ཡོངས་
སུ་སྟེན། །ཞེས་གསུང་པ་དང་མཐུན་པ་གསེར་སྒྲིལ་འདིར་ཡང་། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་
དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་
གསེར་སྒྲིལ་༣༩༥ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་
གོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་དང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱག་བསུལ་བ་དང་། ལྟོང་པ་
དང་། བདག་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུན་
ནོ། །གསུམ་པ་ལ། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གྲུ་ལོམ་པ་དང་། དེས་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་པ་
ལ། ལམ་དང་། རིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། དེས་འབྱེན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཡི་སོ་
སོའི་ངོས་འཛིན་ནི་གཞུང་ལས་འཆད་པས་མི་བརྗོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འཛོག་པ་ཅི་
ཞེ་ན། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་
པོར་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོ་བཞིའོ། །རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་བྱ་དང་། འབྱུང་བ་དང་།
སློབ་པ་བཅུང་བ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གཉིས་པའི་བཞིའོ། །ཐར་པ་མེད་པ་
དང་། སྐྱག་བསུལ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་བདེ་བ་གྲུ་ལོམ་པ་ཡིན་པ་དང་།
ཐར་པ་ནི་གཏན་མི་ལྡོག་པ་མིན་ནོ་སྟམ་དུ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུམ་པའི་
བཞིའོ། །ལམ་མེད་པ་དང་། ལམ་འདི་ངན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་འདི་
ཡང་ལྡོག་གོ་སྟམ་དུ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཞི་པའི་བཞིའོ། །དེས་ན་ལྟ་བུ་

སྤྱིད་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 རེ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ་ལྟར་བདག་འཛིན་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
 གཉིས་བཞག་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱའི་གཙུག་པོ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་བསྐྱུ་བ་སོགས་
 སུ་སྟེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་སྟེད་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་གཙུག་པོ་དེ་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། སྤྱག་བདེན་ལ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། སྤྱག་བདེན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་གཅིང་བར་འཛིན་
 པ་དང་བདེ་བར་འཛིན་པ་གཉིས་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ལ་ཞེས་སྤྱག་བདེན་ལོག་
 འཛིན་འདི་བཞིར་ངོས་བཟུང་བ་ལྟར་རྣམ་པ་འདད་སྟོང་པོ་རྒྱན་དང་ཀྱན་བཏུས་དར་རྒྱུག་
 དང་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་སོགས་ལས་ནི་བསྐྱུ་བ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འོ་ན། བསྐྱུ་བ་ལས་
 གསུངས་ཚུ་ལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱུ་བ་ལྟར་ན། གཅིང་བར་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་བའི་རྣམ་
 པ་གཉིས་སྤྱིར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱུ་བ་༡༩ ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་
 ཅི་བྱིན་ཅི་ལོག་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་འོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཅི་བྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་འོ། །རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཅི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཐ་མ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་བླ་མ་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༢༥ ་ལས། རྟག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་
 པོ་མི་རྟག་པ་དང་། གཅིང་བ་དང་བདེ་བར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱག་བསྐྱུ་ལ་དང་། བདག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པ་ལྟག་མ་གཉིས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་པའི་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་
 ༡༩༣ ་ལས། བཞི་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལ་ལམ་དང་རིགས་སྐྱབ་དང་ངེས་འབྱེན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་ཀྱང་།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚུ་ལ་ངེས་འབྱེན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་
 པ་ལྟར་ལེགས་པས་དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པ་པོ་དང་སྤྱད་བྱ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

སྤྱད་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པ་པོ་བྱང་སེམས་བདག་
ཉིད་ལྡན་པ་བཙུན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མི་བཙུན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་
མཐོང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དམ་ནི་འོག་མ་རྣམས་སྤྱད་པ་སྟེ། བྱང་ཆོ་བདག་
ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙུན་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལྡེལ་ཡང་གསུང་། བྱིན་དྲུག་ལ་ལམ་དུ་གྲགས་པའི་
བྱིར་འདིས་ལམ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཞེས་
པ་ལོ་ཆེན་ཡིན་ཡིན་ཏེ། གླུ་བས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༣༣ ་ལས། བཞི་བ་ནི། མདོ་ལས།
ཞུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་བདག་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེར་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙུན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བཙུན་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་ལ་
བཙུན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལམ་
ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བདག་ཉིད་དམ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་ནི། བྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དག་པན་
ཚུན་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་ཆེན་ནི། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་ངེས་འབྱེན་ལ་གདམས་
པ་དང་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་བདག་
ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་དེའི་དོན་ལ་ཞེས་སོགས་ཆོག་ཤང་གཉིས་གྱིས་བྱང་ཆེན་ཤེར་
བྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་ནི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཆོག་གསུམ་གྱིས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། སྟོན་གྱི་མཐའ། བྱི་མའི་
མཐའ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད། ཅས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྟོན་གྱི་མཐའ་

དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་དོན་ནི། བདག་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་
 བདེན་ལ་གདམས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱས་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་
 པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ནི། ཞེས་བསྟན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
 ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུམ་གསུམ་གཞོད་འདོམས་འདི་མཛད་པ་པོ་
 སུ་ཡིན་པ་དང་། འདི་གཞུང་གང་གི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པ། གྲུབ་མཐའ་སུའི་ལུགས་སུ་བགལ་
 བ་སོགས་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། མདོར་ན། རང་ཅག་གོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཐར་ཐུག་པའམ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཉིད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་ལས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟབ་པ་ཅམ་དང་སེམས་པ་བཟང་
 པོ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་མི་རུས་པར་སྟོན་དུ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། དེ་
 ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་རུས་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་
 ཆ་ཆང་བ་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས། ལྷང་
 དོར་གྱི་གནས་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད། དོན་དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མེད་
 བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན། འོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
 ངག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་གང་། དེའི་དོན་བསྟན་
 བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་སྟེ་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོད་པར་བགྱ། དེ་རྟེན་གསོལ་བ་དང་། ཞེས་ཤེས་ཕྱིན་སྟོབ་པའི་
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ངེས་ནས་དེའི་ལན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་
 རིའི་བྱ་ལ་འདི་རྟེན་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉད་ཡང་དག་པར་རི་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་མདོ་རྣམས་གསུངས། མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པ་
ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏོགས་རྒྱན་ལས། སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་དང་། །སྐྱུན་ལྡ་དང་ནི་མདོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །སྒྲིམ་
ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བརྩུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་བྱུང་། དེ་ཡང་སྐབ་དང་ཞེས་པས་སྐབ་པའི་རྣམ་པའམ་སྐབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་ལ་
གདམས་པའི་གདམས་ངག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རོ་བོ་ཡིན། དེ་རྣམས་སུ་ལེན་
པའི་ཆེ་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་
དུ་རྣམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པ་
ཡིན། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པས་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་
ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན། བསྟན་ཚུལ་ནི་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དོན་
དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་དུ་
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཡིན་ཞེས་གདམས་པའི་གདམས་
ངག་གི་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་
པས་སྐབ་པའི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན།
བསྟན་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐབས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་
སྐབས་དངོས། དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐབས་སྐབ་པའི་ཆོ་གས་སུ་བདེན་ཞེན་བཀག་
པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་
སྐབས་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་དུ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྐབས་གནས་

ཡིན་ཞེས་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན། མ་ཞེན་ཞེས་
 པས་སྐྱབ་པ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན། བསྟན་
 ཚུལ་ནི་རང་གི་སློབ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དེ་
 འབྱུང་གི་ཡོད། ལེ་ལོ་དེའི་དབང་གིས་སྐྱབ་པ་མི་བརྟན་པར་བྱེད་གྱི་ཡོད། སློབ་གསུམ་བདེན་
 མེད་ཏུ་བསྟན་པའི་སློབ་ནས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སེལ་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་
 ཡིན། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་གདམས་པའི་གདམས་
 ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་སློམ་པ་ལ་ངལ་ཞིང་མི་སློབ་སྦྱིད་ལུག་པར་
 གྱུར་ན་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་གོང་འཕེལ་ཏུ་མི་འགྱུར་བས་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དེ་སེལ་བའི་
 ཆེད་ཏུ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བཙུན་འབྲས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཅེས་གདམས་པའི་གདམས་
 ངག་གི་དོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་
 མི་ཉམས་པའི་རྒྱལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སྦྱན་ལྟ་དང་ནི་ཞེས་པས་སྐྱབ་
 པ་ལ་རང་དབང་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་སྐྱབ་
 པ་ལ་རང་དབང་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཏུ་སྦྱན་ལྟ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། འཕེ་སྦྱན་
 གྱིས་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་རང་གི་གཞལ་བྱ་སོགས་གང་ན་ཡོད་པར་ངེ་ལྟ་
 བ་བཞེན་ཤེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཏུ་མངོན་
 སུམ་ཏུ་མཐེན་པའི་བར་སྦྱན་ལྟ་སོ་སོ་ལ་རུས་མཐུ་དེ་དང་དེ་ཡོད་ཅེས་གདམས་པའི་
 གདམས་ངག་གི་དོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་ཞེས་
 པས་སྐྱབ་པ་ལྟར་ཏུ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་
 ཆོགས་སྦྱར་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་ཏུ་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་
 ཏུ་མངོན་ཤེས་དང་པོས་གདུལ་བྱ་མ་དད་པ་ཚུལ་དད་པར་བྱེད་རུས་པ་ནས། ཐག་ཐད་
 ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་རུས་ཞེས་མངོན་ཤེས་

བྱུག་གིས་ཡུལ་གཟིགས་པའི་རྒྱས་མཐུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་
སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་
ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་བ་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་མཐོང་ལམ་སྟོམ་དགོས་ཞེས་གདམས་པའི་
གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན། སྟོམ་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་པས་སྤང་བྱ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ས་
བོན་སེལ་བ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། སྤང་བྱ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་བ་ལ་
དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་སྟོམ་ལམ་སྟོམ་དགོས་ཞེས་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཉི་སྤང་དང་ལེ་འུ་བརྒྱུད་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་ལེ་མང་དུ། གཟུགས་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་སྦྱོར་མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་པས་གཟུགས་དང་རྣམ་མཐུན་གཉིས་
པན་ཚུན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མི་
སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མི་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མི་བཙོན་
ཞེས་པ་དང་། མི་སྦྱོར་ཞེས་པ་དང་། མི་འབྱེད་ཅེས་པ་དང་། འབྲེལ་པར་མི་ལྟན་ཞེས་པ་
དོན་འདྲ་བའི་བྱིར། མདོ་ལས། དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་སོགས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་
པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་། གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་གསུམ་ཆོས་དང་། སྟེས་བྱ་ཆེན་པོ་བདུན་སོགས་དོན་
དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་དུ་བསྟན་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་གདམས་པར་བཞག་གོ། །

༢༡། །སྟན་ལྟའི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

གཉིས་པ་སྐབས་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་སྟེ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་

བ་ནི། སྤྱན་ལྷ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །སྤྱན་ལྷ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱབ་
 བ་ལ་རང་དབང་དུ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་སྤྱབ་
 བ་ལ་རང་དབང་དུ་འབྱུག་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱན་ལྷ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་ཀྱང་། འདི་སྤྱན་
 གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་རང་གི་གཞལ་བྱ་སོགས་གང་ན་ཡོད་པར་ངེ་ལྷ་
 བ་བཞིན་ཤེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐུན་པའི་བར་སྤྱན་ལྷ་སོ་སོ་ལ་རུས་མཐུ་དེ་དང་དེ་ཡོད་ཅེས་གདམས་པའི་
 གདམས་ངག་གི་དོན་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན། མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དུག་དང་ཞེས་
 བས་སྤྱབ་པ་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་
 ཆོགས་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་ཤེས་དུག་པོ་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་
 དུ་མངོན་ཤེས་དང་སོས་གདུལ་བྱ་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱེད་རུས་པ་ནས། ཟག་ཟད་
 ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་རུས་ཞེས་མངོན་ཤེས་
 དུག་གིས་ཡུལ་གཟིགས་པའི་རུས་མཐུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་
 འོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ལ་ངེ་ལྷར་འདོམས་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༩༣ ་ལས། གསུམ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། ས་མཆོམས། རྒྱ། རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་རང་ཡུལ་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ། སྤྱན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད། གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། སྤྱན་ལྷའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་འདི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཐ་རགས་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། འདི་སྤྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དེར་གྱུར་པའི་
 ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་

རིག་པ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་
པ། ཤེས་རབ་གྱི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་
ནི་རྣལ་གྱི་རིམ་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཕྱི་རོལ་པའི་
ཤེས་སྤྱན་ཆོས་ཅན། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་གཟུགས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཤེས་སྤྱན་
གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་རྟོགས་ཞེས་པའི་གཟུགས་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་སྤྱ་རགས་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་མི་ཀྱས་པའི་རྣལ་སྤྱ་རགས་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྱ་རགས་སོགས་
ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉི་ཁྲི་སྤང་བ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱན་དེ་ནི་སྤར་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བསྐྱེམས་པ་སོགས་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཤེས་མིག་གི་བདག་རྒྱུ་བ་
ལས་བྱང་པའི་ཤེས་སྤྱན་ནི་རང་གི་བདག་རྒྱུ་བ་ཤེས་མིག་དེའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་སྤྱན་དེའི་ཡུལ་དཔག་
ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་གསུངས་སོ། ཉི་སྤང་གི་ལུང་དེས་བྱང་
སེམས་སམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཡ་མཐའ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་
དུ་ངེས་ཀྱི་དེ་ལས་བརྒྱལ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་
རྒྱ་མཆན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་དང་པོ་ནི་སྟོན་ཟག་བཅས་དགོ་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་

སྒྲིན་ལས་བྱང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་ནི་འདི་མིག་གི་བདག་རྒྱུན་
 བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་འདི་སྒྱུན་ནི་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་དེའི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་
 དུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱང་བ་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་
 དུལ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེའི་དུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པས་བྱུང་བ་འོང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། སྒྱིར་བྱིའི་དུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པོ་འདི་ནང་གི་མིག་སོགས་དབང་པོ་
 ལྡེའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྡན་བྱུང་བའི་
 དབང་གིས་བདག་འབྲས་དབང་ཤེས་ལྡེའི་གཟུང་བྱར་བྱིའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དུལ་ལྡན་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་འདི་མིག་ཀྱང་སྒྲིན་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་
 འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་པའི་མིག་དབང་བྱང་
 བར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྒྱུན་དེ་ཡང་རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་འདི་མིག་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་དུལ་ཅན་ཡིན་ལ། འདིའི་འདི་མིག་གི་དབང་
 པོས་ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་འོངས་སྟོང་དམ་མཐོང་བའི་བདག་
 རྒྱུན་བྱེད་མི་རྣམས་པས་འདི་སྒྱུན་དེ་དུལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ། ལས་དབང་གིས་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་མོང་གི་འོངས་སྟོང་བྱེད་འདིག་ཏེན་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་
 པས་སོ། །དེའི་བྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྟོང་གསུམ་
 ཀྱི་འདིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་ནི་འདིག་པ་དང་ཆགས་པ་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་དེ་ལས་འདས་
 རས་འདིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་གཞན་རྣམས་དང་འདིག་ཆགས་མཉམ་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་
 གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་བཤད་དོ། །སྒྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དུལ་ལྡན་པོ་དེ་ནང་གི་
 དབང་པོ་ལྡེའི་བདག་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་ནི་ནང་གི་དབང་པོ་ལྡན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱིའི་
 དུལ་ལྡན་རྣམས་ཤེས་ལྡེའི་དུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་ལ་འཛོག་གམ་སྟམ་སོ། །
 ཡང་གསེར་བྱང་༣༥༥ །ལས། འདི་ཡི་དུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཉི་

སྤང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར་རམ་འདི་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཡུལ་ངེས་
པར་གསུངས་སོ། །ལུང་ངེས་ཡུལ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ།གཉིས་པ་ནི། འདི་མིག་ནི་བདག་འབྲས་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་བྲབ་པ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྦྱིར་ཡུལ་
ལྷ་པོ་འདི་དབང་པོ་ལྷའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་དབང་པོ་བྱུབ་
པའི་དབང་གིས་བྱིའི་ཡུལ་འབྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་མིག་ཀྱང་མིག་དབང་བྱང་
པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དབང་པོ་
ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་འོངས་སྟོང་མི་རྣམས་པས་ཡུལ་ངེས་ཏེ། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་འོངས་སྟུང་བྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྲུབ་པས་
སོ། །དེའི་བྱིར་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ནི་འཛིག་ཆགས་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་རྣམས་དང་
ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་
སྟོལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ངེས་པ་
ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱི་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འོག་མིན་མན་ཆད་མཐོང་
བ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི་མ་དག་ས་
པ་འམ་སོ་སྦྱའི་ས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉ་རྟེན་ལས། འདིར་དང་པོ་ཡུལ་ངེས་པ་བཤད་
པ་ནི་མ་དག་ས་པ་འམ་སོ་སྦྱའི་ས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བེར་དགོས་
སམ་སྟམ་སྟེ། མདོ་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
མིག་གི་ཡུལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་ཏེ་སྤྱན་གྱིས་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་ལྷ་དེ་

དག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་ལྷ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 རྣམས་ཤེས་ལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
 གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ངི་འབྲ་བ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་མི་རུས་སོ་ཞེས་འབྲུམ་
 གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རྗེ་གྲང་ཐང་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོའི་འགྲེལ་
 མཆན་༡༦༣ གེལས། ཤེས་མིག་གི་བདག་འབྲས་སྟོང་གསུམ་པན་མེད་པར་བཤད་པ། གཙོ་
 ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་བྱབ་བ་མ་ངེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་མིན་སོགས་
 མཐོང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དམ་ཆོས་པད་
 དཀར་ལས། པ་དང་མ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཤ་ཡི་མིག་དེས་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་
 འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྤྱི་ནང་བཅས་པ་རབ་རྒྱ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 དེའི་པ་དང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་
 བོས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་དང་། བྲག་དང་། རྒྱལ་ས་
 ལྷག་པོར་བཅས་པ་དང་། འོག་རྒྱ་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་
 པ་ཡན་ཆད། སྟེང་དུ་སྤྱིད་པའི་ཆེ་མོར་ཐུག་པའི་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་
 སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་གི་ལུང་དེའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། དེའི་
 ཡུལ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་
 དེའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། འོག་རྒྱ་མནར་མེད་པའི་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། སྟེང་དུ་སྤྱིད་པའི་ཆེ་མོར་ཐུག་གི་བར་དུ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོག་རྒྱ་མནར་མེད་དཔྱལ་བར་
 ཐུག། །སྟེང་དུ་སྤྱིད་པའི་ཆེར་གནས་པ། །བརྟན་པ་དེས་ནི་ཀུན་མཐོང་སྟེ། །ཤེས་མིག་ནི་
 དེ་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཉི་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མིར་གྱུར་པའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་འདི་སྤྱན་ལ་དགོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་འདི་
སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གོང་དུ་བྱངས་པའི་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། དེའི་པ་དང་མ་ལས་བྱང་བའི་འདི་
མིག་ཐ་མལ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་ཞེས་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་འདི་སྤྱན་གྱིས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་བསྟན་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་བྲེ། དེས་ན། རང་
ལུགས་གང་འདོད་པ་ཡིན་སྟུང་ན་དེ་ལ་ཁོ་བོའི་སྒྲིངས་སྟོ་འར་ཆོད་ནི། སྟོང་གསུམ་འཛིག་
ཚུལ་ལ་མི་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཤེས་ན་སྟོན་དེ་དག་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མཛོད་ལྟར་ན་སྟོང་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་ནི། སྤྱིང་བཞི་པ་དང་ཉི་མ་དང་ཆེ་བ་དང་དབྱས་
ཀྱི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་རྩམས་དང་མཆོ་རྩམས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རིའི་བར་
དང་འདོད་པའི་ལྷ་བྱུག་དང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་སྤྱི་བྱུང་གྱི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྟོང་སྤྱི་བྱུང་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་
མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྤྱིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
བར་ས་ཡ་ཐུག་གཅིག་ཡོད་དོ། །སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སྤྱིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཐུག་
བརྒྱ་ཡོད་དོ། །སྟོང་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རི་རིའི་ས་བསྐྱར་
ཏེ་གནས་སོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་
དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་
ཐལ། མཆིམས་མཛོད་༡༣༣ ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གསུམ་དེ་ནི་མཐར་མཉམ་དུ་འཛིག་
ཅིང་དང་པོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དེར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་

ནི་ཞེས་སྟོས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་སྟོང་ཆུང་དུའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་
 ལུགས་ལ་འོག་མིན་མན་ཆད་སྟོང་གསུམ་དུ་འདུན་པའི་ཕྱིར་ན་ འདོད་གཟུགས་རྟེན་ཅན་
 གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེལ་སྒྲུབ་གྱིས་འོག་མིན་མཐོང་བ་དང་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་
 དེས་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆིམས་མཛོད་༡༣༧ ་ལས། །རྒྱ་
 ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། སྒྲིང་བཞི་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཐལ་
 བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཡངས་ཤིང་
 རྒྱ་ཆེ་བའོ་ཞེས་འོག་མིན་མན་ཆད་སྟོང་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་།

༼ རྟེན་གཤམ་འགྱུར་མདོ་རྟེན་-ཐེང་-བ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་༡༣༩ ་ལས། བ་དང་
 མ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དེ་ཡི་ཤེལ་མིག་དེས་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཕྱི་
 རང་བཅས་པ་རབ་དུ་མཐོང་། །ལྷན་པོའི་རི་རབ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཁོ་ར་ཡུག་ཀྱང་དེས་
 མཐོང་སྟེ། །རི་གཞན་གང་ནམས་གྲགས་པ་དང་། །རྒྱ་མཆོ་དག་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར། །འོག་
 དུ་མནར་མེད་དཔྱལ་བར་ཐུག །སྟེང་དུ་སྟོན་པའི་ཅེར་གནས་པ། །བརྟན་པ་དེས་ནི་ཀུན་
 མཐོང་སྟེ། །ཤེལ་མིག་ནི་དེ་འདྲའོ། །ད་དུང་དེ་ལ་ལྷ་ཡི་མིག །མེད་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ཡི་ཤེལ་མིག་གི་ཡུལ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན། །རྟག་པར་རྒྱན་དུ་བཙོན་
 གཞན་ཡང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་༡༣༩ ་ལས། དེའི་བ་དང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེལ་
 མིག་ཐ་མལ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི། མིག་གི་དབང་པོས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་རང་དང་བྲག་དང་ནགས་སྒྲག་པོར་བཅས་པ་དང་འོག་དུ་
 མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། །སྟེང་དུ་སྟོན་པའི་ཅེ་
 མོར་ཐུག་པའི་བར་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །ཤེལ་མིག་ཐ་མལ་པས་སེམས་ཅན་
 གང་དག་དེར་སྦྱིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་

བ་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆེ་གསུམ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་
 ལྟུང་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གསེར་སྒྲིབ་༡༩ ་ལས། སྤྱིར་སྤྱན་ལྷ་ཀ་སངས་
 རྒྱུ་ལ་མངའ་བར་རྫོང་གཙོན་ལས་བཤད་ཅིང་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱུ་ལ་སྤྱན་ལྷ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིར་འཕགས་པའི་ལུང་དངས་ནས་འདི་
 མིག་ཡུལ་ངེས་པར་བསྟན་བཞིན་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་བྱང་སེམས་ལ་ཡུལ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ལྷ་ལ་མ་ངེས་ཏེ་སྤྱིར་
 གསུམ་པན་ཆོད་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་
 མངོན་སུམ་ཉོགས་པའི་བྱིར། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་
 བློ། སྤྱན་ལྷ་བཙོན་བྱར་བྱས་པ་ལ་འཛོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་
 ཡུལ་དེ་ལ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆན་ཉིད། ས་མཆན་སྤྱི། དགོས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མ་ལྷ་མིང་དང་བྱི་མ་ལྷ་དོན་ཡིན་པས་མིང་དོན་གངས་བཞིན་དུ་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་འདི་སྤྱན་ནི། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྤྱིར་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
 སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱི་འདི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་
 ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ། སུམ་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྷ་བརྒྱ། སྤྱིར་། འཛམ་
 སྐྱིང་། སྐྱིང་གཉིས། སྐྱིང་གསུམ། སྐྱིང་བཞི། སྤྱིར་དང་པོ། །སྤྱིར་གཉིས། སྤྱིར་གསུམ་པའི་
 འཛིག་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདི་ཡི་ཡུལ་སྤྱིར་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་
 ངེས་སམ་ཞེན། ཉི་སྤྱིང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་
 ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ་འདི་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་
 ཡང་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ་ཞེས་ཡུལ་ངེས་པར་གསུངས་སོ། །ལུང་ངེས་ཡུལ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་བསྟན་
 ཏེ། དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། འདི་

མིག་ནི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་བྱབ་པ་འོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་ལྔ་པོ་འདི་དབང་པོ་ལྔའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་ཡིན་ཏེ།
ནང་དུ་དབང་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཕྱིའི་ཡུལ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སྤྱི་དོན་རོལ་མཚེ་ལས། འདི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་འདི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ། དོགས་པ་ནི། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་ཚས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྲུབ་མཐའ་༡༠ ་།
ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེད་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མ་དང་བཞི་ལས། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་ཤིང་འཛིན་པ་ཡན་གར་བར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་
གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་རིག་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་རིག་
པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་བའི་མི་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། ཡང་ཚད་མ་མདོ་ལས། སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། འདི་

སྤྱན་གྱི་བདག་ཆེན་འདི་མིག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྦྱབ་པ་ན་རང་གི་
པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤ་ཁྲག་འདྲེས་པའི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་སྤྱན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་
འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་མ་ཐུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་མིག་གི་ཐན་
ཀོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བཞི་བའི་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་མི་
དབང་བྱུང་པ་ཅན་དེའང་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་
དགོས་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་༣༥ ་ཧེལས། པ་དང་མ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཤ་ཡི་
མིག་དེས་ནི། །འདིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཕྱི་ནང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་མཐོང་། །ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་པ་དང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤ་ཡི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱི་ནང་དང་། བྱ་དང་། ཉགས་སྦྱག་པོར་བཅས་པ་དང་། འོག་ཏུ་མནར་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། སྟོང་དུ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོར་ཐུག་པའི་བར་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་༣༧ ་ཧེལས། དེ་གཉིས་ནི་ནི་ལྟའི་
མིག་དང་ལྟའི་རྣ་བ་དངོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་པ་དག་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ནས་སྤྱད་སྤྱང་བ་ལ་གཏོད་པའི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་མིག་དང་རྣ་བའི་ཐོན་ཀོར་
དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བའི་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཐག་རིང་པོ་
ན་གནས་པ་དང་ཆོད་པ་དང་སྤྱ་བའི་གཟུགས་དང་སྤྱ་ཐོས་པའི་རྒྱར་བྱུར་པའི་དབང་པོ་
འབྱུབ་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་མཛོད་
༣༩ ་ཧེལས། ལྟ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་
དངོས་བརྟན་གྱི་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་དག་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཏགས་པ་
ཡིན་ནམ། ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་དངོས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ་བསམ་གཏན་པ་དག་
བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སྤྱད་སྤྱང་བ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་མིག་དང་རྣ་

བའི་ཐད་ཀོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་འབྱུང་བཞི་རྒྱུ་བྱས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་དང་བ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་དབང་པོ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟའི་
 མིག་དང་ན་བ་དེ་གཉིས་ནི་རྟག་ཏུ་ནམ་ཤེས་རྟེན་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཟུགས་
 གླུ་ཐག་རིང་པོ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། བར་དུ་ཆོད་པས་སྒྲིབ་བ་དག་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་འདི་
 མིག་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་འདི་མིག་དེ་
 གཟུགས་ཅན་དངས་བ་ཡིན་ཡང་དེ་རང་གི་བདག་འབྲས་འདི་སྤྱན་དེ་དབང་ཤེས་དང་
 ཡིད་ཤེས་གང་ཡིན་བྱུང་བར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མིན་པས།
 དེས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅུ་གྱིས་དབང་ཤེས་སུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་༡༥༡༽ལས། ཆོ་འདྲིར་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་ལྟའི་མིག་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྱི་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་
 བ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དངས་བ་
 ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཉིས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་འགའ་
 ཞིག་གིས། སྤྱན་ལྡེལ་ལས་འདི་སྤྱན་དང་ལྟའི་སྤྱན་གཉིས་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲིམ་ཀྱི་དབང་ཤེས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན། བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་སོ་སྒྲིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་
 ཤེས་ཡོད་པ་ཐལ། འདི་སྤྱན་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
 ལས། བར་ཆད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་ཤེས་སྒྲོ་ནི་སྒྲི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཐད་ལྟའི་སྤྱན་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དང་དེའི་ས་མཆམས་
 སྒྲོར་ལམ་ནས་འཛོག་པ་གཉིས་ནང་འགལ་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་
 སེམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྟའི་སྤྱན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ས་མཆམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྟའི་སྤྱན་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཅ་བ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲི་གང་ཟག་དེ་སེམས་ཅན་མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྒྱུར་ལམ་བྱོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་
ཅིག་གིས་སྒྱུན་མེད་དེ། སྒྱུར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པས་སྒྱུར་ལམ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་
ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་
སྒྲོས་མི་དགོས་པར་མཐོང་ལམ་ནས་ཞེས་སྒྲ་དགོས་པ་འགྱུར་བ་དང་།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟའི་སྒྱུན་ཐོབ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྐབས་དང་པོའི་སྒྱུ་དོན་༣༠༥ ་ལས། གསུམ་བ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་སྒྱུན་ཆོགས་
ལམ་ནས་དང་། ལྟའི་སྒྱུན་སྒྱུར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
ནས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུན་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་བ་ས་བརྒྱད་བ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དམན་ལམ་
སྒྱུན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་སྒྱུན་ཐོབ་བ་དང་། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟའི་སྒྱུན་ཐོབ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་གསུངས་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུན་མཆོན་ཉིད་བ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་བ་ས་བརྒྱད་བ་ནས་ཐོབ་
བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། འོན་ཀྱང་ལྟའི་སྒྱུན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་བ་ལ་སྒྱུན་མེད་
ལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྒྱོང་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་
རྗེས་མཐུན་བ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་གཙུ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
ངེས་བརྒྱུད་གི་ས་མཆོམས་དེ་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟའི་སྒྱུན་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་གྱི་རིམ་པ་རིམ་ལྟར་
བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་
རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ཡང་། ས་མཆོམས་ནི། མ་མཐའ་ཤིང་སྤྱན་ཆོགས་ལམ། ལྟའི་
སྤྱན་སྤྱོད་ལམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དེའི་རྗེས་ཐོག་
ཐོག་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཐ་མ་འདི་དངོས་
སངས་རྒྱས་ས་ནས་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རེའི་ཡིག་ཆར་ཤིང་
སྤྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་ཤིང་མིག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིང་མིག་དེས་སྤྱན་ལྟའི་ནང་ནས་ཤིང་སྤྱན་ཁོ་ནའི་བདག་རྟེན་
བྱེད་པར་དགོངས་སོ། །

ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༡༩ ་ཡས། དེས་ན་ཤིང་མིག་ཀྱང་མིག་དབང་བྱེད་པར་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ཀྱང་རང་
གི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་འོངས་སྤྱོད་མི་རྣམས་པས་ཡུལ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་འོངས་སྤྱོད་བྱེད་ལ་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྲུག་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་ནི་འཛིག་ཆགས་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་རྣམས་དང་ངེས་པ་མེད་པར་
བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱུ་ཡང་༡༢༡ ་ཡས། ལྟའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་
དང་མ་བསྐྱལ་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་
དེའི་བདག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་སྤྱན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་ཡོད་

དེ། བར་སྤྱན་སྒོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་༣༧༩ ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག །འདི་སྤྱན་མིག་དབང་
གཟུགས་ཅན་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་མིག་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲོམས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་ཐམས་
ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམས་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱལ་གྱི་གཟུགས་
ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་བ། ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷའི་མིག་དབང་
དེས། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་གྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་བ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་སྤྱན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
དགོ་འདུན་བསྟན་པ་དར་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྱང་བ་༣༩༠ ་ལས། ཁ་ཅིག
སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་བ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཤེས་པར་འཛོག་
བ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་
བ་གང་ཞིག ལུགས་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བས་གཟུགས་རྟོགས་བ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་
འདུག་པའི་ཤེས་བ་ནི་འདི་མིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་
པོ་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷའི་མིག་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་
སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམས་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་
བསྐྱལ་པའི་གཟུགས་ཅན་དངས་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་མེད་
ལས། དེས་ན་འདི་མིག་གྱང་མིག་དབང་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོ་དེའི་དོན་ནི། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
གི་སྒྲིན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་དེ་གཟུགས་ཅན་དྲངས་བ་ཡིན་
པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་ནི་མངོན་གྱི་བཞེད་པ་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཤ་ཆེན་པར་ཕྱིན་པ་ལས། །ཁོ་ན་རེ། འདི་སྒྲིན་མིག་དབང་གཟུགས་
ཅན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྒྲིན་དེ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་མིག་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་
སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམ་པ་ལས་རྒྱང་བའི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་
པའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་
གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་
བྱེད་སྟེ། དེ་ཞིག་གསུངས་དེ་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས།
འདི་མིག་དེ་མིག་དབང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཡང་མིག་དབང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མིག་དབང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཡང་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་དོ། །

མཁས་བྱུང་དགོ་འདུན་བསྟན་དར་བའི་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་
དེ་མངོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ན་གསེར་སྤང་རང་ལུགས་ལ་འདི་སྒྲིན་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། མངོན་ལུགས་ལ་འདི་
མིག་དེ་མིག་དབང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདི་སྒྲིན་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གསེར་སྤང་རང་ལུགས་ལ་སྒྲིན་དང་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ་སྒྲིན་དང་མངོན་ཤེས་སེམས་རྟེན་ལ་རབ་མཐར་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་དགོས་
པ་གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སེམས་རྟེན་ལ་ནི་སེམས་སྤྲ་མ་གང་ཡིན་པའི་
ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཕྱི་མ་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཀྱས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐེང་༢༩༣ ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ། ཕྱི་རོལ་བའམ།
 ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་
 བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྦྱབ་བོ་ཆོད་མེད་པ་རྣམས་
 རི་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོ་ལྟ་བསམ་གཏན་
 བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་བོ། །དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་
 དེ་ཉིད་ལས། །ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་བསྦྱབ་བོ་ཞེས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟུས་
 པའི་ལུགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱང་
 བར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་
 འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་ལ་བསམ་
 གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བས་སོ། །མངོད་ལས། །ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་
 ནོ། །ཞེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་འདྲ་བར་ས་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ནི་
 རྩེ་སྤའི་ལུགས་ཡིན་བས་མི་གཞོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས།
 ལྟའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྐྱོམ་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ།
 མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་ཀྱིན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་
 ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་ལྟའི་མིག་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་
 ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གསལ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མངོད་ལུགས་མ་ཡིན་
 པ་མངོན་ནོ། །དེས་ན་བདག་གི་སྒྲིངས་སྟོན་ནི། འཁྱའི་མིག་དེ་མིག་དབང་བྱང་བར་ཅན་ཡིན་
 ཀྱང་མིག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་སམ་སྟམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བའི་
 རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་༣༠༣ ་ལས། རང་ལུགས་ལ། སྤྱན་ལྡེ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས།
 རྒྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྡེ་ལས། རང་རྒྱ་བྱིན་དྲུག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 ཀྲང་པ་བསྒྲོམ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རང་ཡུལ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མིག་
 དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་དབག་ཆད་བརྒྱ་སོགས་གྱི་
 གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། འདི་སྤྱན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་གྱི་འདི་མིག་དབག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་
 མཐོང་བའི་བར་བཅུ་གསུམ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་སྤྱ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་
 དང་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་འདི་སྤྱན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། འདི་མིག་དེ་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་
 ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་ཐོག་མར་སྒྲུབ་པ་ན་རང་གི་ས་མ་ལས་
 བྱང་བའི་འགྲུག་འབྲེས་པའི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་སྒྲོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་
 གཏན་སྒྲོམ་པ་སོགས་གྱི་མཐུས་ཡོངས་སྤྱད་ག་པར་བྱས་ནས་མིག་གི་ཐན་ཀོར་དུ་བསམ་
 གཏན་གྱི་ས་བཞི་བའི་བྱང་བ་ལས་བྱུབ་པའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་མི་དབང་ཁྱད་པ་
 ཅན་དེའང་མེ་ལོང་དང་གཟུངས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་སྤར་ལས་
 ལྷག་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སོགས་རྣམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར་
 མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་མིག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་
 ར་རང་གི་བདག་འབྲས་སྤྱད་ཀྱང་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
 རང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
 དོན་༢༦༣ ་ལས། ཁ་ཅིག་རང་གི་བདག་འབྲས་སྤྱད་ཀྱང་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་རྩལ་དྲང་བ་མིག་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་

རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་དབང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་
 དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྩལ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཉིད་
 འཕྱག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་དབང་ཚོས་ཅན། བྱར་དང་པོ་དེར་
 ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་
 ཅན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་བྱིར། རང་ལྷགས་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་
 བར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲང་བཤལ། རང་གི་བདག་
 འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་
 དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དང་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ། མིག་
 གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། དེ་
 མཚུངས་ཀྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་
 མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཉིད་འཕྱག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 མིག་དབང་ལྟ་བུ། དེས་དབང་པོ་བྱི་མ་བཞི་ལ་རིགས་འགྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འོ་ན། འདིར་བསྟན་པའི་མིག་དང་ལྟའི་མིག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འདི་མིག་
 རི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་འདིར་བསྟན་ལྟའི་མིག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཙོ་བོར་རང་གི་
 སྡོན་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་
 མིག་ཐོད་ཀོར་དུ་བསམ་གཏན་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
 ཞིག་གསར་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་འཛོག་ཅིང་། འདི་དང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
 ལྟའི་མིག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྡེ་མ་ནི་གཙོ་བོར་སྡོན་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 སྡོན་དང་བྱི་མ་ནི་གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་

བའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །དེས་ན། མཛོད་ལུགས་ལ། མིག་ནི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དབང་
 ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་ན་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་
 ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་བྱད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་
 མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཁྲག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་རུས་ཀྱི་བཅ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ༧༧༩ །ཤེས་ཤེས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བཅ་པོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པར་བསགས་པའི་
 ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱད་པའི་མདོ་བྱངས་ཟེན་ཏོ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བསྐྱོམ་པའི་
 མཐུས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིག་གྲུབ་པ་
 ནི་ཤེས་སྤྱན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་སྟེ། འདིས་འདོད་པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་ཤེས་མིག་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཆད་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 མན་ཆད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། མིག་གི་བདག་འབྲས་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་མེད་པར་
 བཤད་པ་ནི། གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་བྱད་པ་མ་དེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
 འོག་མིན་སོགས་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་ཤེས་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིར་
 གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་འོག་མིན་དུ་སོང་ན་དེའི་གནས་མཐོང་ལ། སྐྱིང་འདིར་བཞུགས་
 ཀྱང་འཁོར་གྱི་གནས་གཙང་གི་ལྟ་མཐོང་བས། འདིར་བཞུགས་བཞིན་དུ་ཆགས་འཛིག་
 མི་གཅིག་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་སས་བསྐྱུས་
 ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ལས། མིག་གིས་གོང་མའི་

གཟུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མིའི་མིག་གིས་འདོད་
ལྟ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་མིར་གྱུར་
པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེའི་མིག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། དེ་གཟུགས་
སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་
ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤེའི་མིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ། ཤེའི་
སྒྱུན་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤར་གས་མཐོང་བ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེའི་སྒྱུན་ལ་
བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཤེའི་སྒྱུན་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། ཤེའི་
སྒྱུན་དམའ་བས་ཀྱང་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་མཐའ་
བྱས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟར་དུ་འདོད་པ་དགག་སྟེ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྟའི་མིག་ཡིན་ན་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་
སྟེ་བ་མཐོང་བས་བྱལ་པར་ཐལ། ལྟའི་སྒྱུན་ལ་དེ་ལྟར་བྱལ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལྟའི་སྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྟའི་མིག་གི་
ཡུལ་ཤེས་ཀྱང། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྟའི་མིག་གིས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལྟའི་སྒྱུན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འོག་
མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྟའི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་མིག་མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༢༡༡ ༽ལས།
འོ་ན། ལྟའི་མིག་གི་མཛོན་ཤེས་དང་། ལྟའི་སྒྱུན་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན་བྱང་པར་ཡོད་
དེ། དང་པོ་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱང་། གཉིས་པ་དེ་རང་གི་རྒྱ་
སྒྲོན་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱང་བའི་བྱིར། མཛོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྟའི་མིག་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྟའི་
དང་། ཞེས་དང་། ཉི་ལྔ་ལས། མིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྱུན་ལྔས་

བསྐྱུས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་
ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་ཆེ་འདིར་བསམ་
གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བྱུང་། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་ན་སྤྱེ་བ་སྤྲ་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་མངོན་ཤེས་དང་སྤྱན་ཀྱི་བྱུང་
བར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་དང་། ཞེས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ལྷའི་སྤྱན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། འོངས་
སྤྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འོངས་སྤྱེ་ཆོས་ཅན།
ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། སྤྱེ་བ་སྤྲ་མའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། ལུང་
དེའི་དོན། ལྷའི་སྤྱན་ཀྱི་བདག་སྤྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྤྱོད་ལྷའི་མིག་
ཡིན་ན་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་
བར་ཡིན་ཟེར་ནའང་། སྤྲ་མ་ལྟར་སྤྱོད་འཕེན་པ་ལ་དག་སའི་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་
ཀྱང་ཆེ་འདིར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་ན་

དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་ཆེ་འདྲིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དངས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་
བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ལུང་དོན་ཡིན་ཟེར་ནའང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ཅན་དངས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐར་ལོ། འདོད་
ན། སྤྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་ཟག་བཅས་སུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༥ ་ལས།
གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
ཟག་བཅས། སྤྱུག་བདེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་འབྲས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་ཟག་བཅས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མ་དག་པའི་
སྟོང་གྱི་འཛིག་ཏེན་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་ཅ་བ་ལས། སེམས་
ཅན་བརྗོད། ཅས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། མངོན་ཅ་བ་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་༣༥༥ གྲུ་ལས། ཁོ་ན་རེ། མོངས་སྤྱི་
 མཚན་དཔེ་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་
 དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན་མ་བྱ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པ་
 ལུང་དཔེ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དཔེ་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་
 པ་ནི་ཐུགས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུངས་ཀྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དཔེ་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་
 ཏན་དབྱེ་བས་བྱ་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་
 ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་
 དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་
 ཁོ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་དེས་པ་
 ལུང་དཔེ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་
 དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་མ་ཐུན་འདོད་ཅིང་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་མཛོད་
 ལྟར་འདོད་པ་འགལ་འདྲུ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་
 ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྟར་ལས།
 དེ་ནི་ཆུང་ས་ཆུང་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ཀྱིས་ཁས་

སྒངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་སྤྱན་ཡང་ནམ་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
ཀར་བ་བསྐྱོམ་པའི་ནམ་སྤྱོད་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་
བར་ཐལ། ལྷའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་བ་ལས་གྱི་ནམ་སྤྱོད་དང་། ལྷའི་སྤྱན་ནི་ལྷའི་མིག་
དབང་གཟུགས་ཅན་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་རང་ལུགས་ལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་འདི་དང་ལྷའི་མིག་གམ་ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་
ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཕགས་པས་ཉི་སྒྲུང་དུ་སྤྲ་མ་ལྷའི་སྤྱན་དང་བྱི་མ་ལྷའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིམ་བ་ལྟར་གཙོ་བོར་སྤྱོད་གྱི་ཟག་བཅས་དག་བའི་ལས་
དང་། གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་བ་ལྟར་
སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་འདིས་ཀྱང་འཕགས་པས་གསུངས་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
འབྲེལ་བ་འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་
མངོན་པས་འཕགས་པས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་སྤྱན་དང་
ཅིག་ཤོས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཡིན་པས་སྡེ་ཆོན་མི་གཅིག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་
སྤྲ་མ་ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་ཕྱོགས་བརྩའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་ཙམ་མཐོང་བ་དང་། ལྷའི་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་འདིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟེ་
ཁྱད་པར་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྡེ་ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་ནི་ཁྱད་པར་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུངས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ལྷའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བྱེད་

བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲེལ་ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་དང་
 ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་པར་སྤྲེལ་
 མ་སྟེ་དང་པོ་ཉིད་རིགས་སོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་ལ་དགོ་
 བ་ཡིན་དགོས་པར་བསམས་ནས་ཉི་ལྔ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་སྟེན་
 དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་སྤྱར་འདུག་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༡༡ ་ལས།
 འོ་ན། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟའི་སྤྱན་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་བྱང་པར་ཡོད་
 དེ། དང་པོ་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་། གཉིས་པ་དེ་རང་གི་རྒྱ་
 སྟོན་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྟའི་
 སྤྱན་དང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ནི་སེམས་
 ཅན་གྱི་ལྟའི་སྤྱན་དེ་སྟོན་ཟག་བཅས་དགོ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཅམ་གསུངས་ཀྱི། མངོན་
 ལས། རྣམ་སྟོན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་
 འབྲས་བུ་སྤྱི་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་སྟེ་དབྱེད་དོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༤ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། འཁྱེད་སྤྱན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་
 བར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཁྱེད་མིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཁྱེད་མིག་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁྱེད་མིག་
 གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། ལྟའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་མིག་
 བེ་བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམས་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་པ། མངོན་པར་ཤེས་
 པ་ནི་དེས་བདག་སྟེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྟའི་མིག་གིས་དེ་འདྲི་གཟུགས་

མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་རེའི་ཡིག་
ཆར། འདི་མིག་དང་སྒྲིའི་མིག་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་གསུངས་པ་ལ་ཡིག་ཆ་ཁ་ཅིག་ཏུ།
དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ། མཛོད་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྩ་འགྲེལ་བཅས་
ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་བཀག་འདུག་ཀྱང་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། ལུང་དེ་དག་གིས་ནི་མིག་
ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའམ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་སམ་སྒྲུལ་སྟེ། མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་
མངོན་པའི་རྒྱུ་ཉམས། འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱིའུ་དག་འཐོད་དོ་ཞེས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་
ལོ། ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་
རྟེན་ན་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཀྱང་ས་ཡིན་པར་
ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་
ཞེས་བཛོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱན་ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་འདི་མིག་གི་སྐབས་སུ་དཔག་ཆོད་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་
མཐོང་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཐོ་དམའ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །མདོ་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའི་ལྟ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གི་ཡུལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིའི་མིག་གིས་
ཏེ་སྤྱན་གྱིས་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་དཔག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་སྟེ་དཔག་གི་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཏེང་དེ་འཛིན་རྣམས་ཤེས་ལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་

ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ངི་འབྲ་
 བ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་མི་རུས་སོ་ཞེས་འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་གསུངས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞུང་འདིར་དགག་པ་མ་མཛད་པས་
 རང་ལུགས་སུ་བཞེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ཙམ་ལས་རང་ལུགས་སུ་འདོད་
 མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་བདག་ཀྱིས་ལྷའི་མིག་དེ་དབང་སོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
 བས་དེས་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྤྱན་སོགས་མཐོང་བའི་བདག་ཀྱིས་བྱེད་
 མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དེས་ན་གཞུང་འདིར་བཤད་ཡམས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་
 །ཀྱང་སོ་སྤྱེ་དང་མ་འདྲེས་པས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 བས་མདོ་ལས་ལྷ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་
 བ་ངེ་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ་མདོ་ལས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དག་གིས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་མ་བྱུང་ཏེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
 བའི་དེ་དག་ཤེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤོ།

ཡང་གསེར་སྤྱིང་༣༤༠ ་ལས། གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྤྱོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ནི་ལྷའི་མིག་གོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། གནས་
 དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་སོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་
 གོ། །རྗེ་མཆོག་གྱུ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་གསུངས་ཚུལ་
 དེ་ནི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་མི་འཇུག་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་

འཛོག་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཡིན་ནི་སྒྲིམ་ལམ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛོན་གི་སྐབས་
སུ་འཛོག་པའི་བྱིར་སྤྲེ། འདི་ལྟར་དབག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་གི་གཟུགས་ཆེ་
ཆུང་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཉིང་
རེ་འཛོན་དང་བསམ་གཏན་གི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་ལྟའི་མིག་གོ།
།རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་གི་མིག་གོ། །གནས་དང་གནས་མ་
ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ལས་གི་རྣམ་སྤྲོན་མཁྱེན་པ་སོགས་ཤེས་པ་
དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་གི་མིག་གོ། །སྒྲིམ་ལམ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛོན་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་
སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གསེར་ཐོང་༢༩༠ ་ལས།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་རྩ་འབྲུལ་གི་རྒྱུ་བ་བསྒྲིམས་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་གི་གཟུགས་ཆེ་
ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྤྲོན་གི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤེས་སྤྱན་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲིམས་པ་ལས་གྲུབ་པ། འབྲུལ་གི་སྤྱན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་
པ་བསྒྲིམས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྤྱན་དང་པོ་ལས་ཁྲད་ཞུགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་
གི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་
གི་སྤྱན་ནོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་གི་སྤྱན་
ནོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་སངས་
རྒྱུ་གི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ཅིང་བྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་སྒྱུར་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིའི་སྐབས་གི་འགྲེལ་ཆེན་ནི་སང་བཟང་གི་མཛད་པའི་
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་མ་ཡིན་པ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་གི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོ་བརྟན་གི་མཛད་པ་དེ་
ཡིན་པར་མཛོན་ནོ། །འདིའི་སྤྱན་ལྟ་འཛོག་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་ཉིན་སྤང་
སོགས་དང་ཡང་མི་མཐུན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་
ལས་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་འདིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲིམས་

བ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲུལ་གྱི་སྐྱེ་ཏེ་ལྷའི་སྐྱེ་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 ཟླ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༡ ་ལས། རྩོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
 བ་ལས་དོན་རེ་རེའི་བྱིར་ལམ་གྱི་ཡུང་ནོད་པར་བྱ་ན་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་ལམ་
 ཡོངས་སུ་བརྩུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་
 འག་དང་། འཁྱེད་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཆོས་དང་
 སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་གངས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་
 ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་པ་སྐྱེན་ལྡེ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཉི་སྤང་༡༣༡ ་ལས།
 སྐྱེན་ལྡེས་བསྐྱུས་པའི་ལྷའི་སྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཟླ། སྟོབ་ཆུན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
 ཆེན་ལས། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་སྟེ་ཞི་གནས་སོགས་བསྟོམས་པའི་མཐུས་
 སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་
 བའི་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་འཁྱེད་སྐྱེན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་
 བ་ལས་གྲུབ་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྐྱེ་ཏེ་ལྷའི་སྐྱེ་བའི། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྐྱེན་དང་པོ་འཁྱེད་ལས་
 བྱུང་ཞུགས་པ་སྟེ་བྱུང་པར་འཕགས་པས་འཕགས་ཆོས་ནི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོའི་སྟོན་ས་
 སྟོང་འོག་སོགས་རྩོགས་བཅུ་དང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྷའི་དུས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་
 ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའོ། །བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

སྤྱན་ནོ། །མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་སོགས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་
ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཐག་བཅས་ཐག་མེད་དང་ལ་སོགས་པས་
བསྟུས་པ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དག་མི་དག་ཁ་ན་ཐོ་མ་ཐོ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་མ་བཅས་
འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཐུགས་སུ་རྟུང་བ་སྟེ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ་ཞེས་བཤད་
ཅིང་བྱི་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མ་གཏོགས་པ་དག་བསྟེན་བརྩན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཀྱི་བཤད་སྤྱར་དང་ཡང་མ་སྤྱན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཀྱི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྲུལ་ཀྱི་སྤྱན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྟོན་ཐག་བཅས་དག་བའི་ལས་དང་ཆོ་འདིར་
བསམ་གཏན་བསྐྱེམས་སྟོབས་སྟོར་བྱུང་གི་མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་སྟེ་དེས་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བ་སྟེ་མ་གང་ནས་འཆི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྟེ་བ་དང་འདི་ནས་གང་དུ་
སྟེ་བ་དང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་
འདིར་འབྲུལ་ཀྱི་སྤྱན་ཞེས་པ་ནི་ལྷའི་སྤྱན་ནོ། །ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལས་དོ་རྩེ་གཙོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་༡༣༩ ་ལས། མདོར་བསྟུན། སྤྱན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་
གཟུགས་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྤྱན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཤེས་བྱ་འཛིན་པ་ལོ། །གཟུགས་འཛིན་པ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དང་། ཆོ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བྱ་ལོ། །ཞེས་འདི་མིག་སྟེ་སྤྱན་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་ལྷའི་མིག་སྟེ་སྤྱན་ནི་བསྐྱེམས་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་བཤད་ཡམས་གཞན་གཅིག་ལས་ཀྱང་ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལས་བཤད་པ་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དག་བསྟེན་བརྩན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་སྤྱར་
དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན། ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལའི་དོར་གཙོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ལྟའི་སྤྱན་གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྡེ་དང་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གཉིས་དང་མི་མ་གུན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 གསེར་སྡེང་༢༡༡ ་ལས། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྐྱོམས་
 པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལས་ཀྱི་མ་གུས་དབང་པོ་དྲངས་མའི་
 མིག་ཐོབ་ནས་གཟུགས་ཐོགས་མེད་དུ་མཐོང་བའོ། གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་ཉིང་
 འཛིན་བསྐྱོམས་པའི་མ་གུས་ཐོབ་པ་སྟེ་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་
 དང་འདི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འདས་མ་ཡོངས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་
 འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ཞེས་པ་ནི་ལྟའི་སྤྱན་ནོ། །ཀ་ཤེས་མདོར་བསྐྱུ་ན་སྤྱན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་
 འཛིན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའོ། །གཟུགས་འཛིན་པ་འང་རྣམ་པ་གཉིས་སྟེ་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་ཤེས་མིག་ལས་དང་ལྟའི་མིག་བསྐྱོམས་
 འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་ཡམས་གཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འགྲེལ་ཆེན་ཀ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ལྟའི་སྤྱན་བསམ་
 གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་དང་མི་མ་གུན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀ་ཤེས་རྟོག་ཅོད་འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱན་ལྟའི་གོ་རིམ་བསྟན་
 པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་རགས་པའི་བྱིར་དང་པོར་གཟུགས་འཛིན་པ་བསྟན་ནོ། །དོན་
 དམ་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་ནི་སྤར་བསྟན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་ནི་བྱིས་བཤད་
 རོ་ཞེས་གོ་རིམས་བསྟན་པའི་མཆམས་སྤར་བའོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་
 ཡུལ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཅམ་དུ་སྤང་བ་ཉིད་དེ་གང་ཟག་
 མ་ཡིན་ན་ཞེས་གང་ཟག་སྟོང་སྟེ། ཆོས་ཅམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཤེས་བྱ་

ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁྱེན་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་
འདུག་པས། ཀ་ལྷིས་ཤེས་རབ་གི་སྤྱན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་
པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། །ཉ་རྟེན་
གི་མཆན་བྱ་༡༣༥ ་ལས། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྤྱན་རྣམ་པ་ལྔ་གཞིར་བཞག་སྟེ།
གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་གི་ཆོས་མཐོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་མཐོང་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལས་གི་རྣམ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་དང་།
བསམ་གཏན་གི་འབྲས་བུའི་ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་ནི། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་འགྲེལ་ཆེན་
གི་བཤད་ཡམས་གཅིག་ལས་ཞེས་པའི་བཤད་ཡམས་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཡང་ཉ་རྟེན་ཀ་རུ་
འགྲེལ་ཆེན་གི་གཞུང་བྱངས་པ་ལས་ཤེས་སྤྱན་དང་ལྟའི་སྤྱན་གཉིས་ཀར་འབྲལ་གི་སྤྱན་
ཞེས་གསལ་བ་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་འདིར་འབྲལ་གི་སྤྱན་ཞེས་པ་ནི་ལྟའི་སྤྱན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། བྱི་
མ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་སྤྱར་དང་ཡང་མཐུན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
མདོ་རྒྱན་གི་བཤད་སྤྱར་ལས། སྤྱན་སྤྱ་མ་བཞི་མ་གཏོགས་ཆོག་གིས་མ་བཟེན་ཞིང་སྤྱ་མ་
བཞི་ནི་གཞུང་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་གི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་
སྤྱར་ལས། ཤེས་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩ་འབྲལ་རྒྱུ་པ་བསྟོམས་པས་བྱུང་རྒྱུ་མེད་པས་
དཔའ་གང་གི་ན་སྟོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འདྲི་གཉིན་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་
གི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་ཡང་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་མིག་མངོན་
པར་འབྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལས་རི་སྐད་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟའི་
སྤྱན་ནི། ཤེས་སྤྱན་ལས་ཆེས་བྱུང་པར་འཕགས་པའོ། །ཤེས་རབ་གི་སྤྱན་འཕགས་པ་ནི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གི་སྤྱན་ནི། མདོ་
སྟེ་དང་དབྱངས་གིས་བསྟན་པའི་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་

རོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་མེད་དོ། །ཡང་ཉལྲིལ་གི་ཆིག་
 ཟེན་ལྟར་ན་སྤྱན་གྱི་མ་འདི་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་དག་བཙུག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པ་ལ་དང་། བཤད་སྤྱར་གྱིས་ཟག་པ་ཡོད་མེད་འདུས་བྱས་
 མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སྙུ་ཚུད་པ་ལ་གསུངས་པར་བཤད་པས་
 གཞུང་འདི་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ། །དོན་བསྟན་ན། འདི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། འདི་མིག་དབང་
 གྲུང་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་
 སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་འདོག་པ་གཞུང་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་ལ། འདི་མིག་
 དབང་ནི་རྟེན་ཤིང་འགྲུག་དང་འདྲེས་པ་ལ་བྱེད་པས་ལྟ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་ལ། དེ་དག་
 གི་འདི་སྤྱན་གྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་འདི་མིག་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་རྒྱུད་ལ་འདོག་གཤམ། ཡང་ན་ཁོ་
 རང་གི་བདག་རྒྱུན་ལ་མེད་ཀྱང་རྣམས་རྒྱུན་སྤྲ་མའི་བདག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་འདོད་པ་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། ཡིག་ཆ་ཁ་ཅིག་ལས། འདི་སྤྱན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
 གཏན་སས་བསྟུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་བསྟུབས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཆད་
 བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། འདི་
 མིག་དེ་རྣམ་འབྱོར་པ་རང་གི་པ་མ་ལས་རྒྱུང་བའི་ཤིང་འགྲུག་འདྲེས་པའི་མིག་དེ་ལས་ལོགས་
 སྤྱུ་གསར་དུ་བསྟུབ་དགོས་པའི་བསམ་གཏན་སས་བསྟུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྱངས་པའི་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་འགལ་བ་མ་ཟད་འདི་མིག་ཅེས་
 པའི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདི་མིག་དེ་ཤིང་འགྲུག་འདྲེས་པའི་
 མིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་འདི་སྤྱན་མེད་པར་
 ཐམ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་མེད་
 ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤྱུ་འདི་མིག་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བའི་འདི་སྤྱན་གྱི་རྣམས་རྒྱུན་
 གྱི་མ་མི་ཉམས་པར་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཉན་རང་དག་

བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱབས་འགྲོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་མ་བྱས། དག་བ་དང་། མི་དག་ག།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས། ཟག་བ་ཡོད་མེད་དམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཉན་མོངས་
དང་བཅས་མ་བཅས། འཇིག་རྟེན་ཏེ་སོ་སྐྱའི་ས་ལས་འདས་མ་འདས། ཀྱན་ནས་ཉན་མོངས་
ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་དག་གིས་བསྐྱས་
པའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མིག་སྟེ་སྦྱན་གང་གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་བསམས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མིག་འདི་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་
སོ། །ཉི་ཁྱིམ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་
ཞེས་པའི་མདོ་བྲངས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་
གསུངས་ཤིང་། ཉ་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་ཞུ་བྱས་བྲངས་སོ་ཞེས་
གསལ། འབྲུམ་དང་ཉི་ཁྱིམ་བརྒྱུད་སྟོང་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་སྤར་བྲངས་པའི་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་སྦྱོ་འདོགས་
པའི་མི་ཤེས་པའི་སྤངས་པ་མེད་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་
སྤངས་པ་འང་མེད་མ་ཐོས་པ་མེད་མ་བསམས་པ་མེད་ཁོང་མ་དུ་རྒྱུད་པ་མེད་པ་འདྲན་
ནོ། །མདོ་དེ་ལ་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྦྱན་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱན་འདི་
འདུས་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དགོངས་
ནས་ཉི་ཁྱིམ་སྒྲུང་བ་དང་ལེ་ཅུ་བརྒྱུད་མར་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པའི་མདོ་དེ་བྲངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱན་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་ལ། ཡུམ་གསུམ་དང་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞོན་འཛོམས་

གཉིས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ལ་གསུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་
 ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་དང་། འབྲུམ་གྱི་གནོད་
 འཛོམས་ལས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མིང་གིས་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདུག་ཅིང་མཁྱེན་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་
 པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 དགོས་ཀྱང་སྤྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྐབས་
 འདིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱན་གང་ཞིག་རང་ཡུལ་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མ་འདུས་
 ནས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་བྱུང་སོགས་ཅིར་ཡང་སྟེ་གང་ཡང་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་དེ་འདོད་
 དགོས་སམ་སྟུམ། སྤྱི་གཟུགས་ཙམ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཡོད་
 པ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱུ་བ་ལས། གཟུགས་བསྟན་
 དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། སྤྱན་ཁོད་ན་འདུག་པ་དང་། བསྐྱེབ་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་
 ན་གནས་པ་ཡང་སྤང་བ་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་བྱེང་༣༧༩ ་ ལས། ཉི་
 སྤང་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱངས་ཤིང་
 འབྲུམ་དང་ཉི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར་སྤར་བྱངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་
 པ་དང་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མེད་མ་ཐོས་པ་མེད་མ་བསམས་པ་མེད་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་
 པ་མེད་པ་འདྲེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྤྱན་
 གསུམ་པ་འདི་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱངས་ལ་
 གནོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལ་
དགོངས་སོ། །ཡིག་ཆར་ལས་ནི། དེ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་
བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་དང་། ལྷན་བཀའ་ཉིས། གསེར་ཐོང་དང་། རྣམ་བཤད། རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་བ་
ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆན་མར་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ས་མཆམས་ནི། གསེར་ཐོང་༡༩༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་
ནི། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་གཉིས་པ་སྦྱོར་ལས། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག །བཞི་པ་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ། ལྷ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་དང་བྱེད་པར་ནི་དག་མ་དག་གོ་ཞེས་སྤྲ་མ་དག་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྷའི་མིག་ཆོགས་
ལམ་ནས་འཐོབ་པ་ལ་སྦྱོར་མེད་ལ། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །མཆན་ཉིད་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྤྱང་བའི་མདོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་པའི་
མིག་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༥ ་ལས།
ཤའི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐབས་དང་པོའི་
མཐའ་དཔྱོད་༣༤༩ ་ལས། ས་མཆམས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ཤའི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་
ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་ནས་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་རྗེས་
མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤའི་སྤྱན་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་

ཆེན་གྱི་སྒྲོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷའི་སྤྱན་ངེས་པར་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཐོབ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངོན་གྱུར་པ་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་
 དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་པ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་
 པ་ནི། འདི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་འཛོག་པ་དེ་མ་མཐའ་བརྒྱད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཏོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༥ ་ཡལ། ས་མཆོམས་ནི། མ་མཐའ་འདི་
 སྤྱན་ཆོགས་ལམ། ལྷའི་སྤྱན་སྒྲོང་ལམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱན་དེའི་རྗེས་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཐ་
 མ་འདི་དངོས་སངས་རྒྱས་ས་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདི་སྤྱན་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། གཉིས་པ་ལྷའི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོང་ལམ། གསུམ་པ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་། བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ། ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
 རྒྱན་མཐའི་བར་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དེ་དང་ཡོད་
 པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་མ་དག་གོ་ཞེས་བོད་སྤྱི་མ་
 དག་འཆད་དོ། ། འོན་ཀྱང་ལྷའི་མིག་སྟེ་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་ལ།
 ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
 ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སོ། ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བདུན་པ་
 དེ་ནས་ཡོད་དོ། ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་

ལ་ཡོད་པ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྤར་བྲངས་པའི་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ལ་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་དུ་སྦྱན་ལྟའི་ས་མཆོམས་གསུངས་པ་ནི་བོད་སྤྱི་མའི་བཤད་པ་ལྟར་
དང་། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྦྱན་དང་པོ་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་དང་ཕྱི་
རོལ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྱི་མ་ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པ་ལའང་ཡོད་དོ། །འོན་
ས་མཆོམས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ས་དེ་དག་ཏུ་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱབ་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆར་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་
༣༠༠ ་ཡས། གསེར་ཐོང་ལས། འོན་ཀྱང་ལྟའི་སྦྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོན་
མེད་ལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་ཐོབ་པར་གསུངས་
པས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ཀྱི་ངེས་བཟུང་གི་ས་མཆོམས་དེ་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟའི་སྦྱན་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་སྦྱན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ཀྱི་རིམ་པ་
ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེམས་ཤེས་
པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་ཞེས་
པ་དེ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གསེར་ཐོང་༣༤༣ ་ཡས། འོན་ཀྱང་ལྟའི་མིག་ཆོགས་
ལམ་ནས་འཐོབ་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་ལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྦྱན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །མཆོན་ཉིད་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྤར་བྲངས་པའི་མདོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་པའི་
མིག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་རྒྱས་

འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གང་ནང་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཐོབ་ཅེས་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་འབྱུང་
 བ་དང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་བར་མ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་
 རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཐོབ་པ་སྟེ་ཞེས་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ས་བདུན་པ་ནས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་
 བས་ས་བདུན་པ་ཞེས་བཅོས་དགོས། སྤྱིར་སྤྱན་ལྔ་ག་སངས་རྒྱུ་ལ་མངའ་བར་དོར་
 གཅོད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་སྤྱན་མངའ་འཇམ། རབ་འབྱོར་གིས་གསོལ་བ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་སྤྱན་མངའ་འོ་
 ཞེས་སོགས་གིས་བཤད་ཅིང་འབྲུམ་གི་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ལ་
 སྤྱན་ལྔ་ག་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིར་འཕགས་པས་ཉི་ལྔ་གི་ལྷང་
 བས་ནས་ཤེས་མིག་གི་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྤོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་
 བསྟན་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གི་བྱང་སེམས་གི་ཤེས་སྤྱན་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་
 རྒྱ་ནི། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཤེས་མིག་སོགས་མིག་ལྔ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་དང་
 དེ་དག་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱིན་བྱུག་ལ་སྟོབ་པ་དང་། དགེ་བསྟན་བཅུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་
 སྤྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཤེས་མིག་ལ་རྩ་འབྲུལ་གི་རྒྱ་པ་བསྟོམས་པའི་ཞེས་བཤད་
 པ་ལྟར་སྤྱན་ལྔ་ག་རྣམས་ལ་རྩ་འབྲུལ་གི་རྒྱ་པ་བསྟོམས་པ་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བསྟོམས་
 པ་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱས་པར་བྱིན་བྱུག་ལ་སྟོབ་པ་བསྐྱས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གི་
 དབང་དུ་བྱས་སོ། །བཞི་པ་དགོས་པ་ནི། མིག་སྟེ་སྤྱན་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་སྟོབ་པའི་བྱང་ཆེན་
 རྣམས་ནི་སྤྱན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱུ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་
 གི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་དང་། སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ན་
 རང་ཉིད་གིས་དེའི་ཐབས་རྣམས་ཤེས་པས་གང་ཟག་གཞན་ལ་རག་མི་ལས་པར་གཞན་

དོན་སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འབྱུག་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་
འདོམས་པའི་ཚུལ་ནི། གཟུགས་དང་། སྤྱི་འཆི། དབང་པོའི་རིམ་པ། སྟངས་པ་ཉིད། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དེ་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་སྤྱན་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱན་རྒྱུ་ཐ་
སྟངས་ཅན་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པར་སྦྱོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་རོ་
གཅིག་པ་སྟེ་བདེན་སྟོང་གི་རོ་བོར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱོབ་
པར་འདོམས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ལ་གདམས་
པ་ནི།

༣༡ །མངོན་ཤེས་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད་ནི།

གསེར་འཕྲེང་༣༤༩ ༽ལས། གསུམ་པ་ནི་མངོན་ཤེས་བྱུག་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་
འདོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་ལྔ། རྟེན་གྱི་ས། བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད། བྱད་པར། ས་མཆན་ས། དགོས་པ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། ཀྱན་བརྟུས་སུ། ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་
རྣམས་མངོན་པར་སྐྱབ་པོ་ཆད་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོ་ལྔ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པོ། །བྱུག་པའི་རྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། །ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་
ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་
མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡོན་ལ། ཀྱན་བརྟུས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་

ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་
 ཏེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་མངོན་ཤེས་དུག་ཀ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་སོ། །མངོན་
 ལས། །ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་
 འབྲ་བར་ས་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
 མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་
 སུ་གཟུང་བ་དང་། །རི་ལྟར་རྣམས་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །མཐུ་གྲུབ་པ་ཡི་དམ་པ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གནས་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པ་དང་ནི་
 ལྷན། རི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མཐུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ་འོ་
 ན་མངོན་ཤེས་སྤྱབ་པའི་རྣམ་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་གང་ཞེ་ན། དང་པོའི་རྣམ་གནས་ནི་
 ལུས་ཡང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་བྱུང་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་གི་ལུས་འདི་འབྲ་
 བ་ལ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱང་བས་གཞན་ལ་ཡང་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པས་སེམས་འདི་
 འབྲ་བ་ཡོད་ཅེས་མོས་བཤོ། །བཞི་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཆོན་མ་བཟུང་
 ནས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལྷ་པ་ནི་ཕྱོགས་
 རྣམས་སྤང་བས་བྱུང་པ་དང་། བྱུག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། གླུ་བས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༠༠ ་ལས། མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། མངོན་
 ཤེས་ཀྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ས་མཆོམས། རྒྱ། དགོས་པ། བྱུང་
 པར་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
 བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། བྱེ་
 རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡང་བྱང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་
 རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་འགྲུབ་པོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟར་མངོན་
 པར་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་རབ་མཐའི་བསམ་

གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་
གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་དག་པ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་
པོ། །མངོན་ཤེས་དུག་པའི་སེམས་རྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བེལ་
གཞོན་ཟད་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་
སྟེ་འཕེལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སེམས་རྟེན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩོམ་པ་དང་པོའི་ཆེ་འཇམ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །ཀུན་བརྟུས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་མངོན་པའི་ལུགས་དང་མི་
འབྲ་བ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་རྣམས་
རྣམ་ཐར་དང་བེལ་གཞོན་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་རབ་མཐའི་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །དེས་ན་འདིའི་ལུགས་
ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རབ་མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། བསམ་གཟུགས་
སྐྱེ་དོན་༡༠༡ ་ལས། ཁ་ཅིག་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཡིན་པས་བྱེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རབ་མཐའ་ཡོད་
པའི་བྱེད་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་
བྱེད་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་
དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་དེའི་དོན་ཡང་འཕེལ་བ་གསུམ་
གྱིས་སྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ལ་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། འཕེལ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རིམ་གྱིས་ལུགས་
མཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། རེ་རེ་བར་དུ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ཀླུ་

ལ་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་འབྲིང་། དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་དུ་ཞུགས་པ་ནི་
 འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་
 བཏུས་གྱི་ལུགས་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་འཕེལ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་
 སྐྱངས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་
 ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན་རབ་མཐའི་བསམ་
 གཏན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། ཀུན་བཏུས་པའི་ལུགས་གྱིས་བསམ་
 གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུགས་
 པའི་བྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འཕེལ་
 བ་གསུམ་གྱིས་སྐྱངས་པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཀུན་བཏུས་རང་ལུགས་ལ་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་འཕེལ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་སྐྱངས་པའི་མཐའ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྐྱངས་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཀུན་བཏུས་༡༦༠ ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཇི་ལྟ་བར་བསམ་
 གཏན་ལྟག་མ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་
 ནི་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 བ། རབ་གྱི་མཐའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
 མེན་སྟེ་མཆེད་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཐད་
 གྱི་ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་གྱི་༣༥ ་ལས། རྣམ་པར་དག་པས་ཞེས་ཏེ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་
 སྐྱངས་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དེ་དག་རབ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་ལས་བྱུང་བས་རང་གི་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་ལས་རྒྱ་མཆོག་དུ་

གྲུང་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སེམས་
རྟེན་དུ་འགོ་རུང་བའི་བསམ་གཏན་ཅམ་ལ་མི་འཛོག་པར་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ནམ་ཐར་
གསུམ་དང་ཟད་པ་ཟེལ་གཞོན་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་རྟེན་
དུ་གྲུང་པའི་བསམ་གཏན་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་
ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་
སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་དང་། མངོད་ལུགས་གཉིས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་རིམ་གྱིས་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་
རྟུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ་དང་། དེ་ནས་བར་དུ་རེ་རེ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ཀླུ་ལུགས་
མཐུན་དུ་སྤིང་ཅེ་བར་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་འབྲིང་དང་། དེ་ནས་བར་དུ་རེ་རེ་བཞག་སྟེ་
ཐོད་ཀླུ་ལུགས་ལྡོག་རྟུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ།
འཕེལ་བ་རབ་དེའི་མཐའམ་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ལུགས་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྱུག་དེ་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ལུགས་ན་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་གཉིས་ལ། སྤིང་ཅེར་ལུགས་ན་རབ་མཐའི་སྤིང་ཅེ་ཞེས་བྱ་བས་རབ་མཐའ་ལ་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་མི་བརྒྱུད་པོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུ་དང་ལོ་མཆོ་ལས་
ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་དེ་ལ་ཁུངས་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིག་ཆར་བསམ་གཟུགས་སྟྱི་དོན་ལས་
གསུངས་པ་དེའི་ཁུངས་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་དེ་དང་། དར་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། དེས་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གང་
ཐོབ་ན་ཡང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པས་བྱུང་བོ། མངོད་པའི་ལུགས་ནི། རབ་

མཐའི་བསམ་གཏན་མ་གཏོགས་རབ་མཐའི་གཟུགས་མེད་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ཡང་བཞི་པ་
 ཁོ་ནར་འདོད་དེ། མཛོད་ཅ་བ་རང་ལས། ཟུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །དེ་ནི་རྣམ་ཟུག་
 བསམ་གཏན་མཐའ། །དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རབ་མཐའ་གྱུར་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། འདོད་སེམས་ལས་
 བསམ་གཏན་དང་པོར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ལུགས་མཐུན་ཏུ་དང་།
 སྤིང་ཅེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནས་འདོད་
 སེམས་ལ་གནས། དེ་ནས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་སྟོམ་པ་ཆུང་ཏུ་འཕེལ་བ་ཆུང་ཏུ། དེ་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པའི་གཉིས་པ་སྟོམ་པ་འབྲིང་། དེ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པའི་གསུམ་པ་འཕེལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡ་
 མཐའ་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པས་བཞི་པ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བྲེ་སྤྲུལ་འདོད་དེ། མཆིམས་མཛོད་༣༥༧ །ལས། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་
 སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་སྟེ་ཟུག་པོ་དེ་དག་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་ལ། རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དང་། རོན་དང་།
 སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
 པ་དེ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཟུག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 གསུམ་དང་། ལ་ལ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་
 ཕྱིར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་རོ། །འོ་ན་ཟུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་

བས་ཞེས་བྱུང་བར་མེད་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་འཛོལ་པའི་བྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །རི་
ལྟར་ཞེ་ན། རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་སྲིད་ཅེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་དང་། ཡང་སྲིད་ཅེ་ལས་ལངས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་
བར་དང་། དེ་ནས་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་བར་ས་ཀྱན་གྱིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པས་མཐུན་པར་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། བསྐྱོམ་པ་ཆུང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འབྲིང་
གཉིས་པ་ལས་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་གསུམ་པ་ནི་འཕེལ་བའི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་ལ། རབ་དེའི་ཡ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་བཞི་པ་ནི་
འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་དབང་མཛོད་ ༣ ༣༩ ་ལས།
མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་སེམས་
ནས་སྲིད་ཅེ་འི་བར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ཅེ་ནས་འདོད་སེམས་ཀྱི་བར་
དང་། དེ་ནས་ཡང་འདོད་སེམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
བར་ས་ཀྱན་གྱིས་ལུགས་འབྲུང་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མཐུན་པར་
བྱས་པའི་རྗེས་སུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གཉིས་པ། གཉིས་པ་ལས་གསུམ་པ། གསུམ་
པ་ལས་བཞི་པར་འཕེལ་བས་ན། འཕེལ་བའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་
བྱིར། དེས་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལ་སྲིད་ཅེ་འི་བར་གྱི་

དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་ཏེ། ས་ཐམས་ཅད་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྤྲེལ་བཅུན་
 པའི་མངོན་ལས་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤངས་ཚུལ་ནི་མངོན་དང་། གུན་བཏུས་གཉིས་
 གང་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། འདིར་ལྟར། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་དཀའ་
 གནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མངོན་ ༣༤༣ ་ལས། རབ་མཐའི་བསམ་
 གཏན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེལ་བ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
 དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། མར་ལུགས་
 ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། རེ་རེའི་བར་དུ་བཀལ་ཏེ་ཐོད་ཀྱིས་ལུགས་
 མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་འབྱིང་། དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པ་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། གསུམ་པོ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་པའི་བསམ་གཟུགས་
 རྣམས་རབ་མཐའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
 འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་།
 གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེལ་བ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་
 ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། མར་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། རེ་རེའི་བར་དུ་བཀལ་ཏེ་ཐོད་ཀྱིས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པ་འཕེལ་བ་འབྱིང་། དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན།
 གསུམ་པོ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་དངོས་
 གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དེ་གཟུགས་
 མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་པོ་ནི་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཆོས་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིས་གཟུགས་ལུལ་

དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་མེད་
དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱན་ལྷ་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་གཅིག་ཆར་བའི་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་དངོས་གཞིས་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱན་ལྷ་པོ་གང་རུང་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་
རུང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐག་ཐད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟེ། ཀྱན་
བརྟུས་སུ་ཡང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །མངོན་ལས། ཐད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཐག་
ཐད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དེ་ཐག་པ་ཐད་པ་མཐེན་པའི་སྟོབས་དང་འབྲ་བར་ཐག་པ་ཐད་པ་རྒྱུད་
ལ་ལྷན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་བརྩ་ཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་
ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །མངོན་ཤེས་རྣམས་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་
ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་སམ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤེན་ཏུ་དག་
པའི་དག་པ་ཐོབ་ནས། གྲོགས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ་ཐེན་པ་
དང་། །སྤྱབ་ཚུལ་མདོ་ལས་རིམ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོབས་
དེ་གསུམ་ལས། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་གྱུབ་པ་ཡི་དམ་པ་སྟེ་ཉན་རང་སོགས་ལས་ཆེས་
མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དང་
གནས་སམ་གྲོགས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་ནི་ལྟན། མདོ་
ལས་རིམ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་གནས་ཀྱི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་
འགྱུབ་པར་གསུངས་སོ། །

འོན། འདིར་སྐབས་རྣམ་གནས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་

རྣམ་པ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་པའི་གནས་ལ་བྱའམ། ཡང་ན་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ནི་རི་ལྟར་
 འདོད་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་
 སྐབས་པའི་རྣམ་གནས་སམ་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། མངོན་ཤེས་དང་པོའི་རྣམ་
 གནས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཡང་བར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་གཉིས་པ་ལྟའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱས་བྱུང་པར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་གཞན་
 སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་བདག་གི་ལུས་བྱུང་པར་འདི་འདྲ་བ་ལ་
 སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བས་སམ་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་འདི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅེས་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའོ། །མངོན་ཤེས་བཞི་པ་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་རང་
 དུས་སུ་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་ལུས་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་སྟེ་རྟགས་བཟུང་ནས་
 ལུགས་ལྟོག་ཏུ་རིམ་བཞིན་ཉིད་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མངོན་
 ཤེས་ལྔ་པ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྒྲུབ་བས་བྱུང་
 པར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །མངོན་ཤེས་བྱུག་པ་ཐག་པ་ཐད་པའི་མངོན་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་སྒྲོམ་པའོ།
 ཞེ་མཁས་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་རྟེན་དང་མངོན་ཤེས་རྣམས་དེའི་བརྟེན་པར་འགྱུར་
 ཚུལ་རི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གསེར་ཕྱེད་༥༥ ་ཡས། འོ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཚུལ་
 རི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྦུ་གུ་སྦྱེ་བ་
 དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ས་
 གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་

སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་མངོན་པ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན་འདི་ནི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་
བརྟེན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབེར་ན་མཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོར་འགོ་
རུང་མིན་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྦྱ་གྲུ་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱ་གྲུ་རྒྱ་ས་བོན་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
དོ་བོར་འགོ་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་བརྟེན་ཚུལ་
དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་བརྟེན་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་ནམས་རྟེན་དངོས་གཞིའི་ས་གང་དང་གང་གི་དོ་
བོར་སྦྱེས་པའམ་དོ་བོར་གཅིག་པར་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྲས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་
ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་དང་ཀྱན་
བརྟུས་པའི་ལུགས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་། མདོར་ན་སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ལམ་
གང་ཞིག་ལ། ལམ་དེ་ཉིད་ས་གང་གི་དོ་བོར་སྦྱེས་པའི་ས་དེ་ལམ་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་འཛོག་
དགོས་པས་དོ་བོར་གཅིག་པའི་བརྟེན་ཚུལ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་
མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་གནད་ལེགས་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་༡༥༽ལས།
སྐབས་འདིར་རྟེན་པའི་དོན་ནི་ལམ་དེ་ས་དེའི་དོ་བོར་སྦྱེས་པ་ལ་འཛོག་སྟེ། ལམ་དེ་ས་དེ་
ལ་བརྟེན་ན་ལམ་དེ་ས་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་
ཞིག་གིས་ལམ་དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་ལམ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སེམས་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་དེ་སྦྱེས་པ་ན་ལམ་དེ་རྒྱ་སེམས་རྟེན་དེའི་དོ་བོར་མི་སྦྱེ་ཡང་དེ་དང་ས་མཚུངས་
གྱི་དོ་བོར་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གནས་མིན་དབྱེད་
དོ། །

ཡང་གསེར་ཐོང་༣༩༩ ༽ལས། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

བསྐྱབ་བོ་ཞེས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟུས་
 པའི་ལུགས་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱང་
 པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་
 འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་མངོན་ཤེས་བྱུག་ཀ་ལ་བསམ་
 གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བས་སོ། །མངོད་ལས། །ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་འབྲ་བར་ས་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ནི་
 གྲེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་
 པ་ཤིན་ཏུ་དག་ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། །རི་ལྟར་རྣམས་
 གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །མཐུ་གྲུབ་པ་ཡི་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟེན་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་དང་གནས་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པ་དང་ནི་ལྟན། རི་ལྟར་རྣམས་པར་བཞག་པའི་
 ཚེས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མཐུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསེར་སྤང་ལས་མངོན་ཤེས་
 བྱུག་ཀ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་གསུངས་
 པ་དེ། སྐབས་འདི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མངོན་ཤེས་བྱུག་ཀ་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཀུན་མཐུན་པར་ཕྱིན་
 ༣༡༠ ༽ལས། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སེམས་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་
 མངོན་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་སེམས་
 རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བྱུག་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བྱུག་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་
 དཀའ་ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ལྷ་སྐྱེད་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྣམས་སྤྲ། །ས་གཞན་དག་
 གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུག་སྤྱི་སྐྱེ་དཀའ་ལ་སྦྱར་བ་དང་བྱལ་བ་

གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༣༡༩ ་ལས། རང་ལུགས་ལ། མངོན་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་དང་། བརྟེན་པ་མངོན་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
དང་། རྟེན་ཅུང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མངོན་ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་
དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་
གཞིའམ་ཉེར་བསྟོགས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ངོ་བོར་འཕོས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་
མེད་བཞི་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། མངོན་ཤེས་བྱུག་པ་རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་བརྟུས་༣༡༩ ་ལས། ཡོན་ཏན་
འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྟུང་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། ཁོད་མེད་པ་
རྣམས་མངོན་པར་བསྟུང་བོ། །ཁོད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཡོན་ཏན་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་
པར་བསྟུང་བོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་
གཞག་པ་བཞིན་དུ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐབས་
འདི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྟེ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་
རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༢༠༩ གལ་སྔ་ མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན། བརྟེན་
 བ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ས་མཆོམས། རྒྱ། དགོས་པ། བྱད་པར་དང་དྲུག་ལས།
 དང་པོ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་བརྟེན་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་
 སམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་རྒྱུར་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཚད་མེད་པ་རྣམས་འགྲུབ་པོ། ཚད་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟར་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི། ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་རྒྱུར་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་བསམ་གཏན་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
 ཆ་ལྟར་ན་སྤྱོད་དང་། མངོན་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། སྤྱོད་
 དང་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །ཡང་བྱད་
 པར་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་ཁ་ཅིག་གིས། ཡིག་ཆར་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བས་ཞེས་སྐྱུར་བ་དང་མངོན་ཤེས་ལ་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཞེས་སྐྱུར་བས་བྱད་པར་ཡོད་
 དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། སྤྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་བྱང་ཡང་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཐག་བཅས་དག་པའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་།

མངོན་ཤེས་ནི་ཆེ་འདྲིར་བསམ་གཏན་སྒྲིམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཏོགས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་
 དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༩༣ ་ལས།
 གསུམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆན་ལས། རྒྱ། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་ལྔ་
 ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་
 གནས་པའི་རིག་བ། སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༧ ་ལས།
 གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་བ།
 མངོན་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་བྱུག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས།
 རྩ་འཇུག་དང་། ལྷའི་རྩ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་
 བྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྷའི་མིག་དང་། ཟག་བ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་
 མངོན་པར་ཤེས་པས། ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 ན་གནས་པའི་སྤྱི་ཚུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྤྱི་མ་བྱུག་མིང་ངམ་
 མཆོན་བྱེད་ཕྱི་མ་བྱུག་དོན་ནམ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་བུར་མིང་དོན་དུ་
 སྦྱར་རོ། །སྦྱར་ཚུལ་ནི། མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་རྩ་འཇུག་གྱི་
 མངོན་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་ས་རྣམ་པ་བྱུག་དུ་གཡོ་བ་དང་སོགས་
 པས་བསྐྱུས་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་བསྐྱུར་བ་དང་མང་པོ་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཇུག་གྱི་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མངོན་ཤེས་འདིའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་

དེ་དག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ནུས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 རྣམ་ཞི་གནས་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 མངོན་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས། དུམ་མམ་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་རྩ་འབྲུལ་
 སོགས་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་པར་བྱིན་རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པའམ་བྱང་
 པར་དུ་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །མངོན་ཤེས་དེས་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་
 རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིམ་
 བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་ལྟའི་མཆན་ཉིད་ལའང་སྐྱར་
 དོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། ཡོངས་སུ་བསྐྱར་
 བ་དང་སྐྱུལ་བ་སྟེ་དང་པོ་ལ་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་
 པ་ལ་ཡང་ལུས་དང་དག་དང་ཡུལ་སྐྱུལ་བ་གསུམ་བཙེས་གསུངས་འདུག་པས་དེ་དག་གི་
 དོན་བཙས་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན་བྱང་སར་གཟིགས་པ་ཞུ། །གཉིས་པ་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་
 ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་རྒྱུན་ལྟའི་རྣ་བ་ལས་སྐྱེས་
 ཤིང་། འཛིག་ཉིད་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྐྱ་ཆུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་
 ཐོས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལྟའི་རྣ་བའི་
 ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་མིའི་རྣ་བ་ལས་འདས་པས་ལྟ་དང་མི་
 གཉིས་ཀའི་སྐྱ་ཐོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་གྱི་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྐྱ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་དག་ཞན་
 ལའོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།
 མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཙས་པ་དང་
 སོགས་པས་བསྐྱས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་

བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དུམ་དེ་ལ་སྟོང་པའི་བྱང་ཆེན་དེས་སེམས་ཅན་
པ་རོལ་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་འདིས་
གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མ་བཟད་སེམས་བྱང་ཡང་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་གཞན་གྱི་
སེམས་ཤེས་སུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མར་སྟོར་
བའི་ཆེན་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རི་ལྟར་ཡིན་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྟོང་འཕེན་
པ་སྟོན་དུ་བཏང་བས་དེའི་ཆ་ནས་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་མདོན་སུམ་
དུ་ཤེས་ན་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་མམ་སེམས་སྟང་
གི་བག་ཆགས་སད་པ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བར་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་རི་ལྟར་རིགས་སྟེ། རྟུན་
གཞན་བྱུང་བ་ལས། དེ་དག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སྟང་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་
གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་པར་གཟུངས་བས་ཐ་སྟད་འདོགས་སོ་ཞེས་དང་། ཉི་
ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་
དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་དང་གཞན་གྱི་སེམས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་མི་རིག་སྟེ། དེ་དག་རང་གི་གཟུང་བའི་ཆ་གཉིས་རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུར་རིག་
པ་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་རིག་གོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ན་
རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་མི་རིག་གོ་དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཁ་དོག་
འདྲ་བའི་སྟུང་བྱ་ཞིག་གིས་བུམ་པ་གཡོགས་པ་མཐོང་ན་སྟུང་བྱ་མཐོང་ཡང་སྟོག་ཆགས་

དག་བྱམ་པ་མཐོང་ངོ་སྤྲོམ་དུ་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདྲིར་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་ལྟར་ན་ནལ་འགྱོར་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་
 ཀྱི་སྤང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ས་གཞན་གྱི་སེམས་དེ་ལ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་སེམས་རང་
 མཚན་བཤམ་དངོས་སྤང་བ་མིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་སམ་སྤྲོམ་སྟེ། ཀྱན་གཞིའི་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་
 པ་༥༩ ་ལས། རང་གི་ཀྱན་གཞི་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དེ་གཞན་རྒྱད་
 ཀྱི་དབང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་ནམས་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་
 བྱམ་མཐའ་ལྟར་པོའི་མངོས་རྒྱན་༡༡༣ ་ལས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་
 བློ་མངོན་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ལུགས་ནི། དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་རང་གི་
 ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བྱ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རང་གི་ཤེས་
 པ་དང་ཇུས་གཅིག་པ་ནི་མི་རུང་བས་ངེས་པར་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་
 ཏེ་ཡུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་ན་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་
 ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་གཟུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །མི་ཤེས་ན་ནི་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དོན་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་པར་ཡང་འགྱུར། འོན་ཏེ་མི་འཛིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཆད་མ་
 ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་སྟོགས་སུ་མའི་འདོད་པ་བསྟུ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་ལན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
 མི་འཛིན་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་མི་བསྟུ་བའི་སྤྱིར་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
 ན་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ་
 གནས་མ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནས་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་

དེ་ལྟར་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྤང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། དེའི་ལན་དུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེས་གཞན་
གྱི་སེམས་རྗེན་ཆེར་དུ་བཟུང་བ་མིན་ཀྱང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་དེའི་བྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ནི་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་
མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་མི་ལམ་ན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གསལ་
བར་མཐོང་བ་རྣམས་ལུལ་དེ་རྗེན་ཆེར་དུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལུལ་དེ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་
དང་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འབྱུང་བ་མི་འགའ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅེས་པ་ནས་མི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
སོ། །གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ན་ངེ་ལྟར་ན་དེའི་
རྣམ་པ་གསལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དེའི་རྣམ་པ་དང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མཆུངས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རྣམ་པ་འདི་ནི་དེ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་མངོན་
སུམ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དེ་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ཟུང་བྱང་མི་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་ཐ་སྙད་དོན་དང་
མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཅེས་པ་ནས་
ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞེ་བ་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག
རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་པར་
ཤེས་པས་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྲན་ནོ། །གཉིས་དང་གསུམ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་

གི་བར་དུ་ཡང་ཐེས་སུ་བློ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤར་
རང་རང་གི་མ་སྤྱོད་བ་བློ་བར་མི་རྒྱས་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་དེའི་ལུགས་ལ་འདོད་པའི་
ཏེན་ཅན་གྱི་སོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གནས་ཐེས་བློ་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གནས་གཙང་གི་ལྷའི་སྤྱོད་
བ་བློ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་དག་དེར་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་བ་ལ་མཐོང་བ་
དང་ཐོས་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གནས་གཙང་མ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤར་
ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མེད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ།

འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱ་ན་༣༥༧ །ལས། འོ་ན་ཏེན་འདོད་པ་བའི་སྤྱོད་གནས་ཐེས་བློ་
ཀྱིས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བློ་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པས་དེ་དག་འདིར་མི་སྤྱོད་
ཞིང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་བ་རྣམས་དེར་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་མཐོང་བ་
དང་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ལས་གནས་གཙང་མ་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། འདོད་པ་བ་དག་
གིས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བློ་བའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་
སྤྱོད་བ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་འདོད་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པར་སྤྱོད་བ་ལེན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་འདོད་པ་བ་དག་གིས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
གནས་གཙང་མའི་ཏེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དག་གི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མ་བློ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག་གི་གཟུགས་སོགས་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་
ཞེས་ཐོས་པ་ལ་བཏེན་ནས་དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ལས་དེའི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མ་བློ་བ་ཡོད་
པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན། དེ་ལྟར་བློ་བའི་འདོད་པའི་སོ་སྤྱོད་ཡོད་ན། དེ་ནི་ས་དབང་གང་ཟག་
འདས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དམ་ཞེ་ན། མི་གཞོད་དེ། དེ་ནི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་སྤྱོད་གནས་ཐེས་བློ་གི་སྐབས་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ། །

ཡང་རང་འགྲེལ་༡༣༩ ་ལས། དེ་ནས་སྲིད་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་བྱ་ན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་རྗེས་བྱ་གྱི་མངོན་ཤེས་གསར་དུ་བསྐྱབས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་ཆེ་རང་གི་
སེམས་འགག་མ་ཐག་པ་ནས་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་བྱ་ཏེ་རང་གི་བར་སྲིད་བྱ་བ་གྲུབ་ཆད་
དུ་གསུངས་ཀྱི་སྤྱིར་ཐོབ་དུས་མིན་ནོ། །གསེར་ཐོང་ལས། བྱེ་སྐྱ་རྣམས་སྤར་རང་རང་གིས་
མ་སྤྱོད་པ་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་པ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཁོ་
ན་བྱ་ན་གནས་གཙང་མ་རྣམས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་
མི་ཤེས་པས་དེ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཡང་དེ་མིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལྟའི་མིག་
གི་མངོན་པར་ཤེས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་ཆོས་
བྱ་ཏེ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་གང་རུང་མིན་
པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །གང་སྤེལ་ལས། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་
ནི། བར་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་དོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་ནི། འདི་ལས་
སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བར་ལ་དང་། ཟག་ཟད་སྤར་ཤེས་པར་
བྱ་རྒྱ་མེད་དོ། །སྤྲུམ་པ་སོགས་འདྲེན་པས་བྱི་མཐའ་ལ་རྫོངས་པ་བརྒྱུག་པར་སྐལ་ལྷན་
བྱུང་བར་ཅན་ལྟར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། སྤར་མས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
པ་མཐོང་ནས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་མས་ནི་གཞན་ཁོ་ནའི་སྟེ་དེ་ལྟར་ཀུན་
ཏུ་སྐྱེ་ན་གསུམ་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བར་བས་གང་ཟག་
གཞན་གྱི་བྱི་མཐའ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁ་དོག་སོགས་མཐོང་

ནས་འདི་དག་གི་ཕྱི་མཐའ་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་འདིའོ་སྣམ་པའི་ཡིད་ཤེས་འདྲེན་པས་ཕྱི་
མཐའ་ལ་དང་། གསུམ་པས་རྒྱད་པ་དེ་དག་དང་བལ་བའི་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
བར་ལ་སྔོངས་པ་བསྐྱོག་པར་གསུངས་པ། ཅེ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་རང་ལུགས་ཡིན་
ནོ། །ལྷ་པ་གཙུག་པོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱོམས་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་
རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། རྟོགས་བརྩེ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་མཆོག་དམན་འབྲིང་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ།
མདོ་ལས། དེ་ལྷའི་མིག་ནམ་པར་དག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་མིའི་
མིག་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དག་གི་ཁ་དྲོག་སྐྱག་པ་
དང་མི་སྐྱག་པ་དང་བཟང་བ་དང་ངན་པ་དང་ལས་དགེ་མི་དགེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདེ་འགྲོ་
དང་ངན་འགྲོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནམས་རབ་དུ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་འདི་དང་ལྷའི་མིག་གམ་ལྷའི་སྐྱན་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅེ་
ན། འཕགས་པས་ཉེ་སྣང་༢༠ ༽ལས། མིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐྱན་
ལས་བསྐྱབས་པའི་ལྷའི་སྐྱན་གང་ཡིན་པ་ནི་ནམ་པར་སྐྱོན་པ་ལས་བྱུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། མངོན་
པར་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་། འདིའི་དོན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་
ན། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བྱབ་པ། ལྷའི་སྐྱན་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་
སྤྱི་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྐྱོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ལྷའི་མིག་
ཡིན་ན་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བྱབ། ལྷའི་སྐྱན་ཀྱི་བདག་

རྒྱུ་ལྟའི་མིག་ཡིན་ན་སྤྲ་མའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱུང་
པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་གཉིས་ཀ་བྱུང་བ་མེད་དོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཐོག་མར་
གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྲི་མ་ལྟར་འཛོག་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་གཉིས་ཆེ་འདིར་
བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
བདག་རྒྱུ་ལྟའི་མིག་གཉིས་མི་འདྲ་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་འཛོག་དཀའ་བའི་
ཕྱིར། སྤྲ་མ་ལྟའི་སྤྲིན་དང་སྤྲི་མ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་རིམ་བཤར་
གཙུག་པོར་སྤྲིན་གྱི་ཟག་བཅས་དགོ་བའི་ལས་དང་། གཙུག་པོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་
བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་རྒྱུད་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་འདིས་ཀྱང་འཕགས་
པས་གསུངས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགྲེལ་བ་འདི་དང་རྒྱུ་སྣང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་སོ། །འབྲས་ཀྱི་གཞོན་འཛོམས་མཛད་པས་འཕགས་པས་གསུངས་པའི་བྱུང་
པར་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་སྤྲིན་དང་ཅིག་ཤོས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཡིན་པས་
སྡེ་ཆོན་མི་གཅིག་པའི་བྱུང་པར་དང་། ཡང་སྤྲ་མ་ལྟའི་སྤྲིན་གྱིས་སྟོགས་བརྩེ་སེམས་
ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་ཅམ་མཐོང་བ་དང་། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་འདིས་གཟུགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་སྟེ་བྱུང་པར་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་
དེ། སྡེ་ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་ནི་བྱུང་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
འབྱེད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་
མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྡེ་ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་དང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན་
འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་པར་སྤྲ་མ་སྟེ་དང་པོ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཉ་རྟེན་ལས་
ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་མར་མེ་བུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་སྤར་བྱུང་བས་པས་སྟོག་
པའི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བཞག་པ་མངོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་དེ་ལ་དབྱེད་དགོས་པར་

ལྷ་རྩོ། །མདོར་ན། འདི་སྤྱན་དེས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་རང་གི་པ་མ་ལས་
 བྱང་བའི་འཁྲུག་འདྲེས་པའི་མིག་དེ་སྤྱ་མའི་མིག་དེའི་རྩ་སྤྱན་གྱི་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན།
 ཡིན་ན་སྤྱ་མ་དབང་ཤེས་སྤྱ་འགྱུར་བ་གྱི་མ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་
 ཀྱིན་གྱི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤྱ་མ་ཡུལ་འཛིན་པར་གྱེད་པའི་བདག་ཀྱིན་དང་གྱི་མ་ལ་དེ་དགོས་
 པར་ཞེ་སྤྱག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱེད་པས་སྤྱིན་མེད་དོ། །འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་
 གཟུགས་ཁམས་སྤྱ་དེ་འདྲའི་འདི་མིག་དེ་མེད་པས་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འདི་སྤྱན་ལ་སྤྱར་གྱི་
 མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཐལ་བ་འགྱུར་སྤྱམ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དེ་འདྲའི་
 འདི་མིག་མེད་ཀྱང་དེའི་རྩ་སྤྱན་ཡོད་པས་སྤྱིན་མེད་དོ་སྤྱམ་མོ། །དེས་ན། ཉི་ལྟང་ལས།
 འདི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་སྤྱོད་གསུམ་ཚུན་ཆད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཏེ། སྤྱབས་འདིའི་འདི་
 མིག་དེ་སྤྱིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྤྱིན་
 པའི་སྤྱབས་ལས་བྱང་བས་མོ། །འདི་མིག་དེ་པ་མའི་འཁྲུག་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་ཞིང་སྤྱིན་
 དགོ་བ་གོམས་པ་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་སྤྱབས་ཀྱིས་བྱང་བའི་མིག་དབང་བྱང་
 པར་ཅན་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་གི་ཤེས་པ་སྤྱིན་དགོ་བ་གོམས་པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་མིག་དབང་
 གི་ཐད་ཀོར་དུ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་འབྱུང་བར་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཡི་
 མིག་དང་འདི་མིག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དཀའ་གནད་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་དབྱུང་པ་
 བྱའོ། །

དུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མདོན་ཤེས་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་
 ཀྱིན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
 གཟུང་བ་སྤྱི་དོན་དུ་དང་འཛིན་པ་དོན་དམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་སོགས་ཀྱི་ས་
 བོན་སྤངས་པའམ་སྤོང་བར་གྱེད་པ་མདོན་སྤྱམ་དུ་ཤེས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་སྟེ། མདོ་ལས།
 དེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་སྤྱར་མི་སྤྱེ་བ་མདོན་དུ་གྱེད་པའི་མདོན་པར་ཤེས་

པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་
ལུང་ཞིང་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཆོས་གཞན་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་སོགས་འགའ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་སྟེ་རེ་བར་མི་
བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་ ༣༧༧ །ལས།དེ་
གང་ཞིག་ཉན་སྒྲིབ་བྱེད་པར་སྤང་བ་དེ། ཟག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས་
ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཟག་བྱེད་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཐེག་
དམན་དག་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བྱེད་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་ཅིང་། མཆོན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་
ཤེས་ཡིན་ན་ཟག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཟག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཟག་བྱེད་ཀྱི་
མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་བའི་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན།
སེམས་རྟེན་བཤད་པའི་སྐབས་དང་འགལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཡིག་ཆ་
ལས། ཟག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། སྤར་ཡང་དོགས་པ་ཞིག་ལ། ཟག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དེ་ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་
རྒྱད་ལ་མི་འདོག་པར་ཐལ། བསམ་གཞུགས་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཟག་

ཐད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དེ་རབ་མཐའི་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གང་ཞིག མངོན་དང་། ཀྱན་བརྟུས་གང་གི་
ལུགས་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
ཚོན་ལ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པ་ལ་སྲིད་ཅེའི་བར་གྱི་དངོས་གཞི་ཚོན་ལ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ཐམས་ཅད་
ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ཚོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ན། ལན་གང་འདེབས་དབྱུང་དོ། །

དེ་ལྟར་མངོན་ཤེས་དུག་གི་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ས་དེ་ཉིད་དང་
དེའི་འོག་སར་གཏོགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པས་འོག་སར་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལུལ་
དུ་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱས་ཀྱི་གོང་སར་མི་རྒྱས་ཞེས་མངོན་ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
མངོན་ལས། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུས་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་གང་ལ་བརྟེན་
ཀྱང་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་དང་དེའི་འོག་སས་བསྐྱུས་པ་རིག་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་
གྱི་གོང་སས་བསྐྱུས་པ་མི་རིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་གི་ངོ་བོ་ཡང་།
དེ་ཉིད་ལས། མངོན་ཤེས་རྣམ་པ་དུག་གི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་གྲོལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ། ཞེས་
སྟོམས་འབྱུག་གི་སྐྱེབ་པ་ཅི་རིགས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དག
།ཞེས་མངོན་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་དབང་ཤེས་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྷག་མ་རྣམས་དག
བར་གསུངས་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མི་འཛོག་པ་
ནི། དེ་གསུམ་གྱིས་ལུལ་དང་མ་སྟད་པར་འཛིན་མི་རྒྱས་པ་དང་རང་དང་མཉམ་པ་མ་
གཏོགས་པའི་ལུལ་འཛིན་མི་རྒྱས་པས་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་བརྟུས་སུ་མངོན་ཤེས་དུག་གི་ཡང་
ངོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཙུག་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གསེར་

ཐོང་༣༤༩ ་ལས། མིག་ན་གཉིས་དབང་པོ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལྷའི་མིག་དང་ལྷའི་ན་བའི་དབང་པོ་
ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་བའོ། གསུམ་པ་བྱད་པར་ནི།
འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་ལས། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་བདག་དང་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་སྟེ་
མཉམ་པ་དང་། བདག་རྟོགས་པ་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་
གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་སྒྲངས་རྟོགས་ཀྱི་མཐུ་བཅས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བྱད་
ཀྱི། བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་འབྱུང་བས་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལ་སོགས་པ་རང་ལས་ས་གོང་མ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རུས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་མངོན་ཤེས་
དུག་ཀ་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྱུར་དགོས་མིན་དང་བྱད་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་མཐུ་
ངེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་མིན་སོགས་ལ་དབྱེད་པར་བྱ། །བཞི་པ་ས་མཆམས་ནི། གསེར་
ཐོང་༣༤༩ ་ལས། བཞི་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་སྤྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་
ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། ཐུབ་དགོངས་སུ་ངེ་
ལྟར་རིགས་པར་ཆོགས་ཀྱི་ས་དང་གོང་མ་གོང་མའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡང་མཆོག་
དང་རབ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྱན་ལྷ་རྣམས་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་མངོན་པ་ཤེས་
པ་དུག་རྣམས་ཀྱང་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་ཉན་རང་ལ་ཡང་འདི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱང་
འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཐག་པ་བྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་པས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་
འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་དག་ལྷན་ལས་ཉི་ལྔ་རྟེན་སྤྱི་ལྟར་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
དང་མངོན་ཤེས་དུག་པ་བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི།

མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་མངོན་ཤེས་དུག་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །སྤྱིར་
ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་འདི་མཆོན་ཉིད་
པ་ཡོད་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་༣༥ ་ལས། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་
སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནམས་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་མངོན་
པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་
ཤེས་དུག་པ་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཟག་པ་ཟད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་
པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བར་བཤམ་དོ། །འོན་ཀྱང་ཉན་སྤྱིབ་ཟད་པ་སྤང་
པའི་མངོན་ཤེས་འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་འཁྱི་པའི་དག་ལྔ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་
སྐད་དེ་ཉིད་༣༥ ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཟག་
ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་
པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་གཉིས་མངོན་འགྱུར་བ་ཟད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་
མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཇི་མས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལོ། །གསེར་སྤང་རང་ལུགས་ལ་ཉན་སྤྱིབ་ཟད་པ་སྤང་པའི་
མངོན་ཤེས་འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤང་
ལུགས་ལ་ཉན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་༤༧ ་ལས།
ལུང་དེས་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་མཐར་ཐུག་པར་བཤམ་པ་ལྟར་དུ་ཉན་རང་གི་རྫོགས་

བ་ཡང་དེར་རྫོགས་པར་བཤད་པས་སོ། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་
ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སྐྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། དེར་བདག་མེད་
མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་
དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཟག་པ་བད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ཁོ་ན་འཛོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

ཡིག་ཆར་ལྟར་ན་དག་ལྟན་དང་གསེར་ཐོང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་འདི་ནི་ས་
བརྒྱད་པ་ལ་རྗེས་མ་སྟན་པ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པ་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ། ཡང་ན་མ་བཤད་
༡༥༡ ་ལས། ཟག་པ་བད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐུ་བྱུང་པ་ཅན་དང་ལྟན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་བྲལ་པ་མངོན་
སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། ཞེས་པ་ནི་སྤོབ་ལམ་ན་ཡོད་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ན་རྗེས་མ་སྟན་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱུད། བཅ་ཆེན་
ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་ཅི་རིགས་
པ་བད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུམ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་༡༥༣ ་ལས། དེ་གང་ཞིག་བདག་རྒྱུན་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
ཟག་པ་ཅི་རིགས་པ་ཟག་པ་བད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཟག་བད་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༥༣ ་ལས། ལྷ་པ་
ས་མཚམས་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ལམ་

དུ་མ་ཁྱུགས་པ་ན་ཡོད་ལ། ཟག་ཟད་གི་མངོན་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
 པའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་པ་དགོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དེ་དག་དངོས་
 དང་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་འདས་གི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་
 ཅད་གིས་བྱམས་པ་དང་། རང་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་གིས་
 གྲང་བྱུག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ལུང་བསྟན་འཐོབ་པའོ་ཞེས་མདོའི་
 སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་དོན་ཏེ་པན་ཡོན་འཕགས་པས་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་
 སོ། །རྣམ་བཤད་༡༥༡ ་ལས། མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན། འཇིག་རྟེན་གི་
 ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱ་ཕྱ་རགས་རྣམས་གྲང་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ཤིང་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
 རི་ལྟར་འདོམས་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་འཕྲུལ་གི་བྱ་བ་སོགས་ཡུལ་དེ་བྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་
 ཅན་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་
 དོན་དམ་པར་ནི་དེ་དག་རྣམས་གཞོད་མ་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ་དེ་དག་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་མདོ་ལས་སྟོན་པའོ། གསེར་གླེང་དང་རྣམ་བཤད་
 གཉིས་དང་ཡིག་ཆར་ལས་མངོན་ཤེས་བྱུག་འཛོག་པའི་ཆེ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་པ་
 ཤེས་པ་མི་འཛོག་པ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་འཛོག་པ་ནི་ཀུན་བརྟམས་དང་མཛོད་གཉིས་
 གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྷའི་མིག་གི་
 མངོན་ཤེས་གི་ཡུལ་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་གི་མངོན་ཤེས་གི་ཡུལ་ལ་མ་འོངས་
 པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་༣༤ ་ལས། འདས་པ་དང་མ་

འོངས་པ་ཤེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་གནས་རྗེས་བློ་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་
དག་གྲང་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་བརྒྱུལ་ལས་
མངོན་ཤེས་བྱུག་འཛོག་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་གུན་བརྒྱུལ་༣༡༥ ་ལས། ༡རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་སྣ་
ཆོག་གསལ་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །༣ལྟའི་
རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྐྱ་སྣ་ཆོག་གསལ་ཉན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་
བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །༤སེམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་འབྲུག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་
སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །༥སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བློ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་
གྱི་མཐའི་སྟོན་པ་རྗེས་སུ་བློ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་
གྱི་མཐའི་སྟོན་པ་རྗེས་སུ་བློ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་
འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་
མཐོང་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །༦ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་
པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མངོན་ལུགས་ལ་མངོན་ཤེས་རྣམ་པ་བྱུག་ཡོད་དེ། ཅ་བ། རྩ་འབྲུལ་རྣ་བ་ཡིད་དང་ནི། །སྟོན་
ཆེ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང་། །ཟད་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །མངོན་ཤེས་རྣམ་བྱུག་ཅེས་
སོགས། །རྩ་འབྲུལ་དང་། ལྟའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དང་། སྟོན་གྱི་ཆེ་དང་། འཆི་
འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་ཤེས་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུག་པོ་དེ་དག་ས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་སྣ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་

གཞིས་བསྐྱུས་ཏེ། ལམ་སྐྱ་བ་ལ་རྟེན་པའི་སྤྱིར། རྒྱག་པ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུ་ན་ཡོད། དེ་
 དག་གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན། འོ་ན་དེ་དག་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་མིག་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གང་རུང་ལ་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱིས་བྲལ། གཞན་རྣམས་ལ་དགེ་བས་བྲལ་བོ། འོ་ན་དེ་དག་ས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་
 བ། ཅ་བ། ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཐོབ་བྱ་
 འདྲིས་པ་ཆགས་བྲལ་བས། །ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན་ཡོད་དེ། ལམ་སྐྱ་བ་ལ་རྟེན་
 པའི་སྤྱིར། རྒྱག་པ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་རང་གང་ལ་རྟེན་པའི་རང་
 ས་དང་འོག་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། ཐོབ་པར་བྱ་བ་
 ལྷར་འཁོར་བར་འདྲིས་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ། མ་འདྲིས་པ་
 སྤྱོད་བས་འཐོབ་བོ། མངོན་ལྷགས་ལ་ལྷའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་ལྷའི་མིག་
 དང་ལྷའི་ན་བ་གཉིས་མིག་དབང་དང་ན་དབང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མིག་དང་ན་བའི་
 མངོན་ཤེས་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཆེམས་མངོན་༣༦༥༽
 ལས། གལ་ཏེ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་
 ཡིན་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་
 སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་དག་དེ་དག་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 ཀྱིས་མི་ཤེས་ཀྱི། འོ་ན་ཀྱང་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་རྒྱག་ཏུ་མ་འདུས་ན་རྒྱག་ལས་

ཐ་དད་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་བདུན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་
འཁོར་དུ་རྒྱས་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ངག་གི་ཉིས་སྟོང་ནི་
ལྷའི་མིག་དང་རྒྱ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཉིས་སྟོང་དེ་དག་ལས་དཔོག་
བའམ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་རྒྱལ་དབང་མངོན་༣༥༣ ་ལས། དང་པོ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་དུག་སྟེ། རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་རྒྱ་བའི་མངོན་ཤེས།དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་
དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་
ཐད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཏེ་དུག་གོ་ཁོ་ན། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་བདུན་དུ་
མི་འགྱུར་རམ། ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་འདིར་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་འཆི་འཕོ་
སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པར་འདོད་པར་སྒྲུབ་སྟེ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་ལྷའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་དུ། དེ་
གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་གསུངས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་
ལས། གལ་ཏེ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་
ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་
སོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱེ་སྟེ་འདོད་ཚུལ་ལ་རིགས་པའི་འབྲུལ་མཆམས་བསྟན་པ་ལས་དེ་
གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་
བ་སོགས་ལ་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞེག ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་
ལ་མ་དམིགས་ན་དེ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེས་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ལ་མ་དམིགས་ན། འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་དུ། བྱེ་སྟེ་ཕྱོགས་

སྤར་བསྐྱངས་ནས། གལ་ཏེ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་རིགས་པས་འཕུལ་བ་གང་ཞིག་གྲེ་སྤྲས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
 ན་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ལོན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་དུ་
 འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱས་ནས་མངོན་ཤེས་
 དུག་ཏུ་འདྲན་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་
 འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། །ཆོས་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ན་ཆོས་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
 དེ་གཉིས་འབྲུབ་ཟེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་འབྲུབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱང་འཆི་
 འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཅིག་ཤོས་འདུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
 དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་འབྲུབ་པ་ཡོད་ན་དང་པོ་གང་འབྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ལ་ནི་ངེས་པ་
 མེད་དེ། གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྤར་བྱུང་
 ནས་དེས་གཅིག་ཤོས་འདྲན་པའང་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 སྤར་བྱུང་ནས་དེས་གཅིག་ཤོས་འདྲན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲེ་སྤྲས་ལྷའི་མིག་གི་
 མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ཡིད་ཤེས་ལ་དེའི་འཁོར་ཞེས་བརྟགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་
 དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གང་རུང་ཤེས་པར་ཐལ། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་
 པའི་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་
 མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་
 མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། ལྷའི་མིག་གིས་ནི་འཆི་བ་དང་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་པའི་ཁ་དོག་
 བཟང་ངན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས། །བསམ་
གཏན་དག་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་མེད་དོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དེས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་
ཐོགས་མེད་དུ་མཁུན་པའི་ཆ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འཛོག་པ་
ལས་ལྷག་པའི་འཛོག་བྱེད་གཞན་མེད་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་འཆི་འཕོ་
སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། འདི་དང་ལྷའི་
ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་རིམ་བཤུ་བཞིན་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ཀྱི་ལྷའི་མིག་དང་ན་
བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པས། དེས་ན་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་སྦྱོར་བ་གཅིག་བསྐྱས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་དེ་དང་
སྦྱོར་བ་གཅིག་བསྐྱས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གང་རུང་གི་ཡུལ་ལ་མ་འོངས་པས་
ཁུབ་པ་གང་ཞིག །ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་
དུས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་ཀྱི་མངོན་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་འདས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མ་འོངས་པས་

ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཤེས་པ་ནི་
 དེམ་པ་ལྟར་སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་
 སོགས། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ལྟའི་མིག་
 གིས་གཟུགས་གང་མཐོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དུལ་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་
 དང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་
 དུལ་ལ་འདས་མ་འོངས་གང་རུང་གིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་ད་ལྟར་བ་དུལ་དུ་བྱེད་ན་དང་པོ་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་
 ཕྱི་མ་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་ཆེ་རབས་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 སྐྱེ་འཆི་ད་ལྟར་བ་ཤེས་པ་ལ་མངོན་ཤེས་འབྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྟ་ཡི་མིག་
 དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་གིས་མངོན་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གང་ཡང་མེད་དེ། མཆིམས་
 མངོད་༣༥༣ །ལས། ཡང་མངོན་ཤེས་དེ་དག་ལས་ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་
 གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བ་བཞིར་ཡང་མ་འདུས་པས་མ་བསྐྱེབས་
 ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །(དེ་དག་སྐྱེས་ཐོབ་མིན་ལ། སྦྱོར་བྱུང་ཡང་མིན་ཏེ་
 དེ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ལ་དེ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་
 མི་སྲིད་པས་སོ། །) དེ་དག་ཀྱང་མིག་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་དག་བསམ་གཏན་བཞེ་པའི་ས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་པ་
 སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རིག་སྟོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་
 གཏོགས། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་མིག་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་

གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་ལ། དེ་དག་མེད་པར་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྩ་བཞིའོ་ཞེས་
 འབྱུང་བས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྟེན་མིག་དང་ན་བའི་དབང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པའང་
 ཡིན་པས་རྟེན་དག་གི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་ལྟ་ཡི་མིག་དང་
 རྟེན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལ་དོགས་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཐོབ་སྟེ་མ་ཉམས་པར་
 གོང་མར་སྐྱེས་པའི་ལྟའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ཐོབ་མིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆེ་འདྲིར་སྦྱོར་བ་བྱས་ལ་མ་སྟོས་པར་
 གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆིམས་མཛོད་༤༡༥ ༽ལས། བསམ་
 གཏན་དག་པ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བས་འདོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་འཐོབ་པ་
 དང་འདོར་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆ་
 དང་མ་ཐུན་པའོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་ལ། ཆངས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་རོ། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འཐོབ་ལ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འདོར་རོ། །གོང་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 དུ་སྐྱེ་བ་ན་འཐོབ་ལ། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་འདོར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ཆངས་
 པའི་འཛིག་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བས་ནི་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་འདོར་ཏེ། དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་མ་ཐུན་
 པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱལ་དབང་མཛོད་༣༤༤ ༽ལས།

དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ཐོབ་
 ཚུལ་ལ། དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 དང་། གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་བཞིས་ཐོབ་
 བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་དང་སྤར་གཏན་ནས་མི་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་
 གསར་དུ་ཐོབ་ན་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་སྤྲིད་ཅེ་མ་
 གཏོགས་པའི་ས་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་མ་གཏོགས་
 བ་ནམས་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་ལ། སྤྲིད་ཅེ་འདི་དངོས་གཞི་
 ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱི། སྤྲིད་ཅེ་འདི་གོང་ན་ས་
 གཞན་མེད་པས་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་ལ། འོག་ས་ནས་སྤྲིད་ཅེར་
 སྐྱེས་ན་ཡང་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་སྤར་ནས་ཐོབ་ཐེན་པས་སྐྱེ་བས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ལྷ་འི་མིག་ནའི་མཛོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་མེད་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཛོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་ག་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་༣༤༩ ༽ལས། ཅེ་
 རྩ་འབྲུལ་ཁོ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་འབྲུལ་
 ལས་གཞན་ལྷ་འི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཞི་
 ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་(དེ་ནི་འགྲོ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཉིད་
 ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གམ་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་
 འོག་ཏུ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །རྩ་འབྲུལ་ནི་ལྷ་སྟེ་འདི་རྟོག་གེས་བྱས་པ་མེད་དོ། །མིག་དང་
 ན་བའི་མཛོན་ཤེས་གསུམ་སྟེ། སྤྲུགས་དང་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སོ། །སེམས་ཤེས་
 ནི་བཞི་སྟེ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །དགེ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པའི་རྒྱར་ཅེས་ཀྱང་བྱུར་ཅིག །འདི་བཞི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །འདི་བཞི་སྐྱེས་

བས་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ཁྱ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་མཆིམས་མཛོད་ལུང་སྟེ་བྱི་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི།
ལྷའི་མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྦྱར་སྦྱས་ཐོབ་དང་སྦྱར་བྱུང་གཉིས་མེད་པའི་དོན་
མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་དགོ་བ་སྦྱས་
སྦྱར་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། དགོ་བ་སྦྱས་སྦྱར་གཉིས་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་
རུང་གིས་བསྟུས་ལ། མངོན་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་དགོ་བ་སྦྱས་སྦྱར་གང་ཡང་མིན་བས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་བ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ལས་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བས་བསྟུས་པའི་དགོ་བ་
སྦྱར་བྱུང་དང་དགོ་སྦྱས་ཐོབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་གཉིས་དགོངས་
པ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །འདི་ལྟར་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༣༥༡ ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ས་བར་གསུངས་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དེ་དག་ཐོག་མར་སྦྱབ་པ་ན་ལམ་སྟོབ་པའི་མཆོག་
ཡིན་བས་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་པའི་བྱིར་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་
དབང་ཤེས་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་སས་བསྟུས་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྟེན་
ཀྱི་དབང་དུ་མཛོད་པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་ལན་འདེབས་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཡང་། དོགས་
པ་དབྱེད་བར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་
བསྟན་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཀྱི་མཆོད་བྱུར། དེ་དག་སྦྱས་
ཐོབ་མེན་ལ། སྦྱར་བྱུང་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ལ། དེ་
ལ་སྦྱས་ཐོབ་དང་སྦྱར་བྱུང་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་བས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་། གོང་དུ་མངོན་
ཤེས་རྣམ་ཐུག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་པའི་མཆོད་བྱུར། ལྷའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་

རི་དབང་ཤེས་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་གཞན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་
 དེ་དག་འགལ་ཡང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲིན་
 བྱང་གི་མངོན་ཤེས་སུ་འགལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
 དག་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད། སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིན་
 གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། མངོན་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་
 དང་སྦྱོར་བྱང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་འདོད་ན། འོན་དེ་གཉིས་སྒྲིན་བྱང་གི་མངོན་ཤེས་སུ་
 ཇི་ལྟར་འཛིག་མངོན་ཤེས་དེ་དག་ཐོག་མར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྒྲིན་བྱང་
 དང་། སྦྱོར་བྱང་མེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེར་མ་བཟད། ཐོབ་བྱ་འདིས་པ་ཆགས་བྲལ་
 བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མངོན་ཤེས་དེ་དག་སྤར་མ་འདིས་པས་སྦྱོར་བས་ཐོབ་
 པ་དང་། འདིས་མ་འདིས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་སྒྲིབས་ཁོ་ནས་
 ཐོབ་དགོས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བྱང་མེད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་
 བསམ་གཏན་སྒྲིན་སྒྲིབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲིན་བྱང་གི་མངོན་ཤེས་དང་། སྦྱོར་བ་སྒྲིན་
 སྒྲིབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། སྦྱོར་དེ་ལ་སྒྲིན་བྱང་དང་སྦྱོར་བྱང་གང་ཡང་
 མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྒྲིན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་དེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲིན་བྱང་དང་སྦྱོར་བྱང་གི་
 དོན་ཇི་ལྟར་འཛིག་འོ་ན། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མཆན་བྱ་དང་པོ་འདིའི་དགོངས་དོན་དངོས་གཞི་
 རི། མངོན་ཤེས་དེ་གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན།
 དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མི་སྲིད་ལ། དགེ་བ་སྐྱེས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། དགེ་
 བ་སྐྱེས་སྦྱོར་གཉིས་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲིན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་ལ། མངོན་ཤེས་
 དེ་གཉིས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་སྦྱོར་གང་ཡང་མིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་
 བསྐྱེན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྐྱེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་མཛོད་ཅིག་ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེར་བྱིན་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྦྲོབས་
པ་སྦྱིད་ཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་
ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་
པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་
བྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་བསྟུས་པ་ཡུལ་ཅན་སྐད་
ཅིག་མ་བརྩུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་འདོམས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་
འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེས་འདོམས་པའི་བྱིར།
གང་ཟག་གང་གིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྦྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ལུས་ཅན་དེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་
པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེའི་སྟོན་ས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་སྤང་བྱ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
འདོམས་པའི་བྱིར། གསེར་ཐོང་༣༤༠ ་ལས། འོ་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་སྤང་བྱ་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་དགོས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་
ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་
སྒྲོམ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་བརྟགས་པ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་

དང་སྒྲོམ་ལམ་དག་ཚུ་ཉིད་རྟོགས་ཚུ་ལ་ལ་ཐ་དད་པ་སྟེ། བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤར་
 རི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ཚུ་ཉིད་ལས་
 ཐ་དད་མེད་པའི་ཚུ་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་སྤང་གི་ལུང་དོན་ལ་མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཏགས་
 པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་སྟེ་སྒྲོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མིན་
 རོ། །འོ་ན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཚུ་ཉིད་རྟོགས་ཚུ་ལ་དང་ཚུ་ཉིད་རྟོགས་
 ཚུ་ལ་མི་མ་སྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། མཐོང་ལམ་
 གྱི་ཚུ་ཉིད་རྟོགས་ཞིང་རྟོགས་ཟིན་ཡང་ཡང་གོམས་པ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་མཛོན་རྟོགས་
 གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་སྐྱས་བརྗོད་པ་འམ་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དག་ཚུ་ཉིད་རྟོགས་ཚུ་ལ་ལ་དམིགས་རྣམས་
 མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མའི་སྟེ་དོན་༡༡༤ ༽ལས།
 འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ས་བཙུ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 དེ་ལ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་ས་བཙུ་གཤང་དགག་བྱ་
 བདེན་བྱུང་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་
 བའི་བྱད་པར་དེ་བླན་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བླན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་མཁའ་སྤྲིང་བཙུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་ཆོ། འཕྱར་ཡུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་
 རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པ་དང་། འཕྱར་བའི་རྗེས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སྐྱ་སྒྲིའི་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན།
 སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་

ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་ཟག་མེད་རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་རིགས་
 ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་དེ། འདུས་བྱས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཏེ་དྲི་མའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་དག་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་
 དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་གདགས་
 པར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
 པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་དེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མེད་
 མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རུས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་ས་བོན་མི་སྤོང་ཡང་། ཅིག་ཤོས་དེ་ནི་སྤང་མ་ལས་
 གོམས་པ་ཆེས་བསྐང་བའི་དབང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་སྤང་བྱེད་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་
 ཀྱང་སྤང་མས་གོས་ལ་སོགས་པ་དྲི་མའི་དག་པར་བྱེད་མ་རུས་པ་བྱེད་མས་དག་པར་བྱེད་
 རུས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་
 ཞེས་སྤྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །འདིར་གསེར་སྤྱིང་པས་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
 དང་། འདུས་མ་བྱས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། མི་འཐད་དེ།
 ཐེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་-༡-པ ༤༣ ་ལས། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གདམས་པའི་
 དབང་དུ་མངོན་ནས། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རུས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཡང་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་

ནི་ལམ་མོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་
མི་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྲིམ་པའི་ལམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་
ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་བྱོགས་པར་བྱེད་པས་
དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་
འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཤད་པ་དེའི་རྗེས་
སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲངས་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་གསུངས་ཏེ།
མདོར་ན་སློབ་དཔོན་དང་འཕགས་པས་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་
མེད་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ནི་འདིར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅུར་ངེས་པའོ་སྟེ་ངེས་པ་ཡིན་
པས། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། བཅུ་པོ་འདི་
ཅུ་ཁོ་ནས་རྣམ་མཐུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུ་མ་ཆོགས་
པ་སྟེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ལམ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་དབྱེ་
བསྐྱུ་ཡོད་དེ། བྱད་ཚུབ་སེམས་དང་། དེས་འཕངས་ཤིང་ཟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྐབ་པ་དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐབ་པའི་རྟོན་གང་ཡིན་པ་སྐབས་གསུམ་ལ་འདོམས་
པ་དང་། སྐབ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མ་ཆགས་པའི་དོན་
བཅོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་མི་བསྒྲོག་པར་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བཅོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་

ཉམས་ནས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པས་གཞན་གྱི་
བྱིང་མི་འཛིན་པ་སྟེ་མི་ལྟོས་པར་འགོ་བའི་ཉིད་གྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྐྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
ཆོགས་སུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་གཉིས་མཐའ་དག་
ཟད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོ་
ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་བཅུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཉེན་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་བསྟན་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡབ་སྐུས་གསུམ་ཀའི་གཞུང་
གི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་ངོས་
གཞུང་ཚུལ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་གཞུང་ཚུལ་ལ་
བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ ༣༠༡ ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་སྤྱིར་འགོག་
པ་དང་ལམ་ཅམ་ཞིག་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་
གཞུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ།
ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་སྐྱག་བསྐྱེད་འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་
ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་
སོ། །གསུམ་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་རིག་པ་དང་། བད་གི་
ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དང་། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་

དེ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་མེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ན་མ་
 བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་མཚན་༡༥༩ གཞི་ལྟར་། གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
 ཏོ། །དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐབས་
 སྤྱི་ཚུལ་གཞག་དང་། གུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ཇི་ལྟར་
 སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་
 བྲུབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་རྟོགས་མིན་ལ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྷན། །དོན་
 གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། དོན་གཉིས་སུ་མཆོག་གས་པ་སྐྱེ་
 གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། བསམ་མེད་གཉིས་
 མེད་རྟོག་མེད་པ། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་
 བཤུངས་པ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་བུར་གི་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། ཇི་བཞིན་དེ་སྟོང་ནང་གི་
 རི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་སྤྱིར། །སྒོ་ལྷན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མེད་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། དེ་ག་གོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་འཕགས་པ་སྤྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ། དེ་ཅམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་རྟོགས་དཀའ་སྤྱད་བ་༡༠ གཞི་ལྟར་། གསུམ་པ་རྟོན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་
 པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐབས་ངོས་བཟུང་། ཐེག་པ་
 ཐུན་མོང་གི་སྐབས་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད། དེ་དག་ལས་ཆོས་དང་དགོ་
 འདུན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མིན་པར་བསྟན། དགོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དོན་གཉིས་མཐར་ཐུག། དེ་ཡང་རང་དོན་
 མཐར་ཐུག་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་
 མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྲུབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐུན་

དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་
དང་པོ་གསུམ་དང་། སྤྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་
གང་ཞིག་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ། དེ་ལ་
ཡང་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་གསུམ་སྟེ། བསམ་མེད་གཉིས་
མེད་རྟོགས་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་
ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གསུམ་
དང་། སྤྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། རི་ལྷ་རི་
སྟེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་བ་མཁུན་
པའི་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་སྒྲོས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་
བཀག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྲལ་བ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་དོན་གཉིས་མཐར་སྤྱོད་པའི་བྲལ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་ན་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་བྲལ་བ་དང་། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་སྤྱོད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་
པའི་སྤྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྲལ་བ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རི་
བཙུན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་པའི་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་པོས་གཟུང་ཚུལ་དང་། ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་བའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་
པའི་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྱན་མོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྐབས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་

བདེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་པའི་སྐབས་སུ་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས། སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། བསམ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་
 དང་ལྔན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བུང་བདེན་པ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།
 དེག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྔན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་འདུན་
 དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་གང་ཞིག་འདི་གསུམ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་སྐབས་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཡིག་
 ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༣༥༥ གཤམ། དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྐབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་
 དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། དགོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་
 བཞེ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔན་པའི་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐབས་གནས། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་
 པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གཉིས་
 ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་སྐབས་
 གསུམ་ངོས་གཟུང་ཚུལ་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་
 ཚུལ་དང་། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་སྐབས་གསུམ་ངོས་
 གཟུང་ཚུལ་དེ་ལ་སྐབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐོང་ ༣༤༩ གཤམ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། དང་

པོ་ལ་བཞི། སྐབས་གསུམ་སོ་སའི་ངོ་བོ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གཅིག །དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགོ་དེ། །སངས་རྒྱས་དག་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐབས་སུ་འགོ། །ཞེས་བ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༥ ༽ལས། དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྐབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབ་བཤད་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལས། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་བཞི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྟོན་བ་བསྟན་བ་སློབ་དོན་གྱིས། ཐེག་བ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་བ་གསུམ་གྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྐབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བྱའི་སྐབས་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་བྱབ་ཐེན་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུའི་སྐབས་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུའི་སྐབས་དང་། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་བ་དང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཤ་ཆེན་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་༡༣༩ ༽ལས། གཉིས་བ་སྐབས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་བ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་

ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐུལ་འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་བར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་བ་རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་སོ། །གསུམ་བ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་རིག་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དང་། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་སྤྲོད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་སོ། །སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱུད་ཆར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སྐབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཙམ་བསྟན་ལ། དངོས་བསྟན་པལ་བར་སྤྲོད་མོང་གི་མདོ་དོན་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལྷང་འདས་རང་རྒྱལ་ལ་སྤྱར་བ་ཡང་དེའི་འབྲས་སྐབས་དང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་༣༠༧ ་ལས། དགོས་པ་སྐབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་སྐབས་སུ་བཞག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་དང་། སྐབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐབས་སུ་བཞག་གོ། །རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་གལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་རེ་རེ་ལ་སྐབས་རེ་རེར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་གལ་སྐབས་སུ་བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་རང་རང་གི་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནའི་དབང་

དུ་བྱས་ཟེར། ལ་ལས་དངོས་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་ཟེར། གཞན་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
 དགོན་མཆོག་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་
 སངས་རྒྱུ་འབྲས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དང་། ཉེན་འབྲེལ་
 ཉོགས་པས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཟད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་
 ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་བ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་དང་དགེ་འདུན་ལ་ལྟོས་པའི་ཉན་
 ཐོས་ཐ་མའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 ཆོག་ཟེན་དང་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་མིན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་པལ་པ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་
 དགོན་མཆོག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་
 མ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཁོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐྱབས་
 གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འབྲེལ་༡༢༣ ་།
 ལས། རང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་
 མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གཞེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་
 ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ས་དང་པོ་ཡན་
 ཆན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དར་རྒྱུག་ལས། འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་། དངོས་བསྟན་
 གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་
 འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུག་༤༤ ་། ལས། གསུམ་པ་དམན་

པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ཅ་བ་ནི།
ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་
མི་ལྡོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟ་བ་དང་། རི་སྟེང་བ་དང་། རང་
གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་
ཉེ་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་
སྐྱབས་ཡིན་པས་དམན་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །ཡང་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྤྱར་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་
ཏན་ཐོབ་པས་དམན་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །འབྲེལ་བའི་འགྱུར་ལྟར་ན། དག་པ་ས་
ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟིགས་པ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དག་པ་ས་ལ་གནས་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ། འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་དེ་ནི། སྒྲ་མ་
མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ། སྤར་
བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་ནི། དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་སྒྲ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་
ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
བཅོམ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་གསལ་བར་

བཤད་ན། རྒྱུད་སྒྲ་ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཐེག་
 བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཙ་བར་སྦྱིར་འགོག་
 བ་དང་ལམ་ཙམ་ཞིག་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་
 ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐྱབས་འདིར་གཙོ་བོ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་བྱ་དགོས་པ་དང་། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པའི་ས་ནས་ཡིན་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་
 པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤྱི་བའི་གོ་སྐྱབས་བཅོམ་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་༣༠༩ ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཙ་བར་སྦྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་
 ཙམ་ཞིག་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་
 ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དགོན་
 མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱད་བསྤུལ་འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་
 མཐུན་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པས་སོ། །གསུམ་
 བ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་། ཉན་གི་ཡེ་ཤེས་
 གཞིགས་པ་དང་། གཞིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་
 དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱུད་
 སྒྲ་མའི་ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ནི་ཐར་འགྱུར་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྟེན་༡༣༣ ་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་
 བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་
 དེ་ནི། སྒྲ་ན་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་
 པ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཉི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉི་བར་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ།

སྤར་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་ནི། དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་སྒྲན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་
ནས་ཉོན་སྐྱབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་བཅོམ་པས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་སྐྱབ་གཉིས་
ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང་། ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་
བཤད་པ་དང་ལུགས་གཅིག་ཏུ་མི་བཟུང་ངོ། ཡང་ན་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་གཟིགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་སོགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་དོན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་འདིར་
དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྟོས་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ནས་མཆོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༢༡། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་གསུམ་འདོད་ཚུལ་དང་།

སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ལ་དབྱད་པའོ།

དང་པོ་ནི། གསེར་ཐེང་༢༤༤ ་ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སངས་
རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྟོབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་བརྟེན་

བས་བརྟེས་པ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་
 བ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལོ། རྟེན་གཟུགས་སྐྱེ་
 བྱང་སེམས་དང་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་གཉིས་ཀར་བྱད་མེད་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
 མིན་པས་སྐྱབས་ཡུལ་མིན་ནོ། དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་ནི། དག་འདུན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཆོས་སྟོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་སྟོབ་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་
 ཞིག་ཐོབ་པས་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་ལམ་ལས་མི་བྱེད་པས་དག་
 འདུན་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། གང་ཟག་བརྒྱད་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལོ། །འདི་
 ཡང་རྟེན་ལུས་ནི་དག་འདུན་མིན་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་ལོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
 ནི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་བྱང་འདས་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་འདས་
 གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱེ་སྤེའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དག་འདུན་གཉིས་ཀའི་
 རྟེན་ལུས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་དག་འདུན་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་བརྟེན་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་
 པའི་ཉན་རང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་དག་འདུན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་
 གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱང་འདས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སངས་རྒྱ་དཀོན་
 མཆོག་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པ་འདོད་པ་དང་། རྟེན་གཟུགས་སྐྱེ་བྱང་སེམས་དང་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་
 པའི་དུས་གཉིས་ཀར་བྱད་མེད་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་པས་སྐྱབས་ཡུལ་མིན་པ་འདོད་
 དོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། དག་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་སྟེར་བའི་ཆེ། རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོག་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་ཚུལ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་
 སྟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་དེ་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་
 དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་

ཅན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་
མཚན་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། དེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་བྱིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བྱུག་པ་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཚོ་ག་བཅས་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་། ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན། ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་
གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བྱུང་གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་མེད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་། རྒྱལ་
བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། སེམས་
ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྤྲུལ་མའི་ལུགས་ལ་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱི་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ལས། སྤྲུལ་དང་བྱེ་མ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་སྒྲིང་
ལས། བྱེ་སྤྲུལ་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལུས་ནི་སྤྱི་བ་
བདེན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། གདགས་པ་ལས། མི་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཞེས་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ།
རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མིན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རང་འགྲེལ་ལས།
རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས་ཞེས་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་
དཀོན་མཆོག་མིན་པར་བྱེ་མས་ཀྱང་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གང་ཞེག་གསུམ་
ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཚོས། །མི་སྟོབ་པ་དང་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པས། དགེ་
འདུན་གྱི་ལས་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་དང་

བསྐྱུན་པའི་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་དང་། དག་སྤོང་བཞི་ཕྱེ་ལ་དག་འདུན་གྱི་ཐ་སྙད་
མཛད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་འདི་ལ་འདུལ་མཛོད་དང་མི་འགལ་བ་ལན་གང་
འདེབས་དབྱུང་དོ། །དེས་ན། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་ཕྱེ་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་
དང་། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་ཡིན་མིན་དང་། འཕགས་པ་
སྤོབ་མི་སྤོབ་པ་རྣམས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་མིན་དང་། ལམ་བཤེན་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་མིན་སོགས་འདུལ་མཛོད་སོགས་ལས་བཞེད་སྤོབ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་འདུག་
པས་འདི་དག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འགལ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་དཀའ་ན་ཡང་།
བདག་གི་ཚིངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་ནི། སྤྱིར་འདུལ་མཛོད་གྱི་གཞུང་རྣམས་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བ་
བཞི་ལས་བྱེ་སྤོབ་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འདུལ་མཛོད་གྱི་གཞུང་ལས་སྤྱི་ག་
པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ། ལུ་སྤྱི་གས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན།
འདུལ་བའི་ལྟ་སྤྱི་གས་སྐྱབས་ལྟ་ཆོད་དང་བོད་ཡན་ལག་སྤྱི་ག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་རྣམས་སྤང་
བ་ཞེས་དང་། བར་ཆད་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལུ་སྤྱི་གས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་། བམ་པའི་སྐྱབས་
སུ་དག་སྤོང་སྤྱི་ག་ལྟ་ཅན་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་བྱེད་འབའ་ཞིག་པའི་སྐྱབས་སུ་སྤྱི་ག་པ་ཅན་
གྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་རྣམས་པ་མི་གཏོང་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལས། དང་བོད་དོན་འབྲེལ་པ་ན། གཙང་རྒྱུ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་འདུལ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་སྤོང་བར། སྤྱི་ག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་རྣམས་པ་བྱུག་ཅུ་ཙུ་
བཞི་སྤང་བ་རང་གིས་བྱེད་དམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་དང་འདིས་ཆོས་མཛོད་པ་
ཤེས་པ་བསྐྱུན་ཏེ། མཛོད་པ་ཤེས་པས་ལྟ་ངན་དེ་དག་སྤང་བར་ཀྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
ཡང་འདུལ་གཞུང་ལ་ལར། སྤྱི་ག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་རྣམས་སྤང་བ་ཞེས་པས་སྤྱི་མ་མཛོད་
པ་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱུན་པར་གསུངས་པའི་
རྟོགས་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གང་འཛོག་པ་དང་། ཡང་འདུལ་གཞུང་ལ་ལར། འདུལ་བའི་སྐྱབས་
འདིར་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་ལའང་སྤྱི་ག་ལྟ་ཅན་ཟེར་བ་ནི། བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་

བ་སོགས་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷུང་བ་སྤྲོ་མོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་
ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྲུབ་པར་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་
བ་འཛིན་པའི་དགོ་སྒོར་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་ལས་བྱེད་ཀྱང་མི་འཆགས་པར་གསུངས་
ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་གྱང་བསྐྱིགས་ནས་དབྱེད་
དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །མདོར་ན། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་བ་མི་མཐུན་པ་དག་སོ་
སོའི་རྒྱན་འཛིན་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་བཞུལ་
བརྟག་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སྦྱར་བ་དངོས་ནི། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྤྱོ་བའི་ཐོག་མའི་གཞུང་ནི་མདོན་བ་སྤྲེ་བདུན་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱུས་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། མདོན་བ་སྤྲེ་བདུན་ནི་མདོ་ཡིན་ལ། འཕགས་
བ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱུས་པར་
ལུགས་འདི་བ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ནི་འཕགས་བ་ཉེར་སྤྲས་ལ་སོགས་པས་
བྱས་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱས། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མོ་ལུ་འགལ་བྱས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་ལྟ་སྤྱིད་ཀྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཀྱའི་
བྱས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་བ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །ཡང་
དག་འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་ནི། །གསུམ་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱས་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །སྤྲེ་
བདུན་ལས་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ཆོན་འཛིག་རྟེན་གདགས་བ་དང་། རྒྱ་
གདགས་བ། ལས་གདགས་བ་རྣམས་བོད་དུ་འགྱུར་ཞིང་གཞན་མ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟོན་
ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་མདོན་བ་མདོད་ཅུ་འབྲེལ་དང་ཅུ་ཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་
བཤད་རྣམས་དང་དབྱུ་མ་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་དང་རྟོག་གོ་འབར་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་
སྤྱོ་བའི་འདོད་བ་བརྗོད་བ་མང་དུ་འབྱུང་ངོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི། དབྱིག་བཤེས་དང་། ཆོས་
སྟོབ་དང་། སངས་རྒྱས་ལྟ་དང་། འདུས་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །མདོན་

བ་སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲངས་གི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ལ་སྤྲོ་མ་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོད་རྗེས་
 འབྲངས་གི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ལ་བྱི་མའི་ལུགས་ཞེས་བཤད་བ་དང་། ཡང་བྱེ་བྲག་མདོན་བ་
 བ་དང་། བྱེད་བྲག་འདུལ་བ་བ་གཉིས་སོགས་ཡོད་ལ། མདོར་ན། སྤང་པོ་ལྔ་ཆོགས་ཅ་མ་
 གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་
 མཆོན་གཞིར་འདོད་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན། སྤང་པོ་ལྔ་ཆོགས་ཅ་མ་གང་ཟག་
 གི་མཆོན་གཞི་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱུ་བས་སྤྲོ་བ་ཞི་
 སངས་རྒྱུ་སྤྲོ་བའི་ཆོས་མི་སྟོབ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་
 བརྟེས་པས་བརྟེས་བ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་བ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བད་བ་དང་
 མི་སྤྲོ་བ་ཤེས་བ་ཡིན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་ལོ། རྟེན་གཟུགས་
 སྤྲོ་ནི་བྱང་སེམས་དང་བྱིས་སངས་རྒྱུ་པའི་དུས་གཉིས་ཀར་བྱང་མེད་པས་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་མིན་པས་སྤྲོ་བས་ཡུལ་མིན་བ་འདོད་བ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། ཆོས་མདོན་བ་མདོད་ཀྱི་རྣམ་
 བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༣༣༩ ་ལས། གཉིས་བ་ནི། སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མ་སོང་བ་ལ་མེད།
 ཅེས་བཤད་ན། གང་ལ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མེད་ན། གང་ཞིག་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲོ་བས་
 སྤྲོ་མེད་དེ། སངས་རྒྱུ་སྤྲོ་བའི་ཆོས་མི་སྟོབ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་གྱི།
 གཟུགས་སྤྲོ་ལ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེ་སོ་སྤྲོ་འེགས་སྤྲོ་བས་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱང་བའི་མཆོམས་མེད་
 ཀྱི་ལས་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྲོ་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོ་མེད་
 དེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྟེན་ལ་གཞོད་བ་བྱས་པས། བརྟེན་བ་སངས་རྒྱུ་ལ་གཞོད་བ་བྱས་
 པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འོ་ན་སངས་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མེད། སངས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མེད་ན། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་མེད་ཀྱི། ལམ་
 མཆོན་ཉིད་འདྲ་བའི་བྱིར། དེས་དགོ་འདུན་ལ་འང་མཆོན་ནོ། །དགོ་འདུན་ནི་དགོ་འདུན་

དུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན། །ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་། ཚོས་སྐྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་འགོག་བདེན་གཅིག་ཕུ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་ནོ། །ཞེས་དང་།
མཆིམས་མཛོད་མཛོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་༥༩༩ ་ལས། གཤམ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བཙུག་དུ་འགོ་བཙུག་པ་ཅན་ཡིན་ན་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་
དེ་ཅི་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་ན། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཚོས་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་མི་སློབ་པའི་ལམ་
དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་དང་ཚོས་སུ་བྱེད་པའི་
ཚོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་ཏེ། མི་སློབ་
པའི་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་
གང་ཟག་ལ་བརྒྱུད་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའི་
ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྲུང་བ་མཆིམས་
མཛོད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཁྲག་དབྱུང་དུ་མཛོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། དེའི་རྟེན་ལ་
གཞོན་པའི་བྱིར་རམ། གཙོ་ཆེ་བས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་སློབ་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་
སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཆོ་རྒྱུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༡༥༩ ་
ལས། ཚོས་ནི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྣམས་སུ་གྱུབ་པར་འདོད་
ཅིང་། དགེ་འདུན་ནི་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་
གཉིས་ཀའི་གཟུགས་སྐྱ་ནི་སྤྱི་བྱེད་ཁྲུང་པར་དུ་གྱུར་བ་མཛོད་པའི་བྱིར་སྐྱབས་གནས་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་རྒྱུ་ཉི་མའི་ཆེན་འཕྲེང་བ་༣༩ ་ལས།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེས། མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བཙུག་དེ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཚོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །སྐྱ་ངན་
འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །གཞི་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སློབ་པ་ལ་

ཤོག་ངོས། 556

མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལོངས་སྐྱེལ་མི་ལོན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་
པོ་གཞོན་ཏུ་དོན་གྲུབ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཡིན་པས་སྟུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་འདུན་
དེའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་གྱི་ལམ་བདེན་དགོ་འདུན་དགོན་
མཚོག་ཡིན་གྱི་བུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཆོས་དགོན་མཚོག་ཡིན་གྱི། ལུང་རྣམས་ཆོས་དགོན་མཚོག་མ་
ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་རྣམས་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་
ཏུ་བགྱང་བེན་གྱི། དགོ་འདུན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་ཆོགས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དགོན་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་
དུ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་
སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཕྱ་ངན་འདས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ། །གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་བུ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། གཞི་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་
ཟད་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཤེས་པ་ལོ། །ཆོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལོ། །དགོ་
འདུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ལ་སྟེ། དགོ་འདུན་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱེ་སྐབས་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་
ཏེ། དེའི་རྒྱད་གྱི་ཟད་མི་སྟོབ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། འཕ་
པ་གསུམ་ག་མེད། སྟོབ་མི་སྟོབ་དགོ་འདུན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱད་གྱི་ལམ་བདེན་དེ་དགོ་འདུན་
དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཕུང་དང་། དེའི་

རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་རྣམས་ཆོས་ཅན། དགོ་འདུན་དུ་ཐལ། དགོ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་གསུམ་དངོས། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་
 གྱིས་ཁྲག་ཕྱང་པའི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་
 ཡིན། ཡེ་ཤེས་ལ་ཁྲག་སུས་ཀྱང་འབྱེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ན་མ་བྱེད་སྟེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་
 པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཤོག་མེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་
 མེད་པར་ཐལ། བརྟུང་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཡིན། དོན་དམ་
 པའི་ཆོས་མངོན་པ་སུས་ཀྱང་མེ་ལ་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ།
 གཟུགས་སྐྱེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྤོང་དུ་འོས་པར་ཐལ། དེ་དགོ་སྤོང་རྣམ་དག་གང་ཞིག །དེ་དགོན་
 མཆོག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་
 བ། མ་བྱེད་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས་དགོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལུང་ལས། ག་གོན་དང་བཟང་པོ་ལ་བྱེད་གཉིས་ཚུར་ཤོག་སངས་
 རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག གང་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགོ་འདུན་ཞེས་
 བྱ་བ་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག ཅེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་
 བ། དེ་ནི་མ་འོངས་པ་རྩོད་དུས་ཀྱི་དགོ་སྤོང་བཞི་ཆོགས་ལྟ་བུ་འདིར་དགོ་འདུན་ཡིན་པ་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ལ་དགོ་འདུན་དང་དགོ་འདུན་དགོན་
 མཆོག་འགལ་ལམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཛོད་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ༡༣༠༣ ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱབས་ཕྱིར་
 དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་སྤྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱར་པའི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། །གཟུགས་སྤྱེ་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱེ་ཁས་མི་ལེན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱེ་རྒྱལ་བུ་
དོན་འབྲས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དགོ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱར་པའི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
བདེན་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་
གྱི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལམ་བདེན་ནི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བབྲངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྩ་
བར། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་འགོ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། མི་
སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། བྱུང་ན་འདས་ལ་སྤྱབས་སྤྱེ་འགོ། །ཞེས་དང་། གཞི་འགྲེལ་
ལས། སངས་རྒྱལ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་སྤྱེད་པའི་ཆོས་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་
ཤེས་པ་ལའོ། །ཆོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལའོ། །དགོ་འདུན་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་སྟེ་དགོ་འདུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཅིང་། མཛོད་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གང་ཞེན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ཡིན་འོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱེ་མ་དང་ཕྱི་མ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྤྱེ་སྤྱབས་ལུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་དཀོན་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱལ་སྤྱེད་པའི་
བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཟུགས་སྤྱེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། སངས་
རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དགོ་འདུན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན། ཁྱོད་དགོ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འཁོར་

ཤོག་ངོས། 560

ཅད་ལ་སྟེ། ལམ་མཆོད་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་
ཡན་ཆད་ནི་བྱེ་བྲག་མངོན་པ་བ་འཕ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ཅམ་གང་ཟག་གི་མཆོད་གཞི་འདོད་
པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བའི་ལུགས་ལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་འདུལ་བ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆོད་གཞིར་འདོད་པའི་བྱེད་སྤྱིའི་ལུགས་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག
གཟུགས་སྤྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྤྱ་དེ་ལ་རྩ་བའི་གཟུགས་སྤྱ་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་
པ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་སྤྱལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་སངས་
རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཟུགས་སྤྱ་སྤྱབས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བྱུབ་སྟེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་བྱུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུབ་སྟེ། མངོད་ལས།
ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དག་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་སྟེར་བའི་ཆོ། ཀྱང་གཉིས་རྣམས་
ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་སྤྱབས་འགྲོ་རྩམ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་
སྟེར་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དེ་ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་སྤྱབས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས།
ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་གཟུགས་སྤྱ་གང་
ཞིག་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་བྱུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག་མ་བྱུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱལ་སྤྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་དེ་ལ་གསར་

ཤོག་ངོས། 562

ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་གིས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བྱུང་གིས་བསྟན་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་མ་ཡིན།
སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་།
གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྟེ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་
ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱལ་དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྟོང་བཞི་ཆོགས་པ་ལ་དགོ་འདུན་
ཏུ་འདོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དགོ་འདུན་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་
ན། རང་ལུགས་ལ། དོན་གཉིས་མཐར་བྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱལ་
དགོན་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། མཆོན་གཞི་ནི་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་བདེན་དང་།
ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་བུར་བདེན་པ། ཆོས་དགོན་
མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། མཆོན་གཞི་ནི། བད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷ་
འདས་ལྟ་བུ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་
ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གང་རུང་། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། སློབ་མི་སློབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་༡༩༩༩ ལས།
 ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་རྒྱལ་བ་ལྡན་ཐུབ་པ་
 ལྟ་བུ་དང་དེས་སྤྱལ་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སུ་
 བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །སངས་རྒྱས་
 དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ག་དང་། །ཕྱང་ན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་
 འགོ། །ཞེས་གསུངས། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྐྱབས་ལྡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སངས་
 རྒྱས་དགོན་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཞིག་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་
 བདེན་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་
 བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དགོ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྟེར་བའི་ཆོ། ཀྱང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སངས་རྒྱས་
 ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་ཙམ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་སྟེར་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་ལྡན་ཐུབ་པ་དེ་སྐྱབས་ལྡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། རྒྱལ་
 བ་ལྡན་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་དེ་གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཚན་གཞི་སྤྱལ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། མཚན་གཞི་
 སྤྱལ་སྐྱེ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱལ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་
 བ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱལ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་དེ་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པའི་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཐྱག་ལུང་བའི་
མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
ཆོས་སྐུ་ལ་སྐུས་ཀྱང་ཐྱག་འབྲིན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཆོས་མངོན་པ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་
པའི་ཆོས་སྲོང་མི་དགེ་བའི་ལས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བརྟམ་བརྟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི་
ཆོས་མངོན་པ་མ་ཡིན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་སྐུས་ཀྱང་མེད་བསྐྱེགས་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་སྐུ་ཐལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་
ཐལ། དེའི་མཆོན་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སངས་རྒྱལ་སྐུ་ཐལ། དེ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ནས་ལོ་བྱུག་པ་ལ་ད་ལྟར་
ཀྱི་ཆོ་ག་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུང་ལས། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་
སྲོང་གི་དགེ་འདུན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
བྱུང་གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཤུག་
ཐུབ་པ་དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་དང་དེ་གཉིས་དེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་
བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྤྲོད་བཞི་ཚོ་གས་པ་ལ་དགེ་འདུན་དུ་
 འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་དག་བཙུག་པ་དང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་གཉིས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་༡༩༥༡ ་ཧེལ་ས། སྐབས་འདིར་
 སྐབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། རྒྱ་གང་ལ་བཏེན་ནས། ཚུ་ལ་ངེ་ལྟར་
 དུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ། སྐབས་འགྲོའི་པན་ཡོན། སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཞི། དང་པོ་
 བོ། རོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་
 གི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་སྟོན་པ་ལྟ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ། འགོག་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 སྐབས་གནས། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཡིན། མཆོན་གཞི་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
 འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཆོགས་མཆོག་གི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་རུང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་
 ཉིད། མཆོན་གཞི་ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་དང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་བ། ཞེས་སོགས་དང་། གཞིའི་འབྲེལ་པར།
 སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སྟོན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཟད་པ་དང་མི་
 སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལའོ། །ཆོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལའོ། །དགེ་འདུན་ལ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡང་རྒྱང་ཆེན་མཛོད་༤༥༩ ་ཧེལ་ས། རང་ལུགས་ནི། སྐབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། སྐབས་འགྲོའི་རྣམ་བཞག། སྐབས་འགྲོའི་པན་ཡོན་བཤད་པ་གསུམ།
 དང་པོ་ནི། རོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་དཀོན་
 མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཡིན། མཆོན་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་རྒྱུད་
 གྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གང་རུང་

གཤམ་བཟུས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བུ་བདེན་པ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན། མཆོན་གཞི་ནི། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷ་འདས་ལྟ་བུ། ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་གང་རུང་། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། མཆོན་གཞི་ནི། སྟོབ་
མི་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད། འདི་ལ་བྱུང་མཐའ་གོང་མའི་ཤན་ཤོར་བ་ཡིན་ཟེར་བ་མང་ཡང་། འདི་ཁོ་ན་མངོན་
འདུལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འཕམ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་
འདུན་དང་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས།
རྒྱལ་བ་ཤུག་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞད་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་
རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལའོ། །ཞེས་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་
གང་ཟག་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགོ་འདུན་
ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་སྟེ་དགོ་འདུན་དུ་བྱེད་པ་ལའོ། །ཞེས་སྟོབ་པ་འཕགས་
པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དགོ་འདུན་
དགོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཆོགས་པའི་དོན་
དུའོ། །ཞེས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་དོན་དུ་ཅིགས་པའི་ཁང་བ་ཁང་ཆེན་དུ་བཞད་པ་
དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་སུ་བཞད་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་ལེགས་པར་
གཟིགས་ལ་མ་དག་པས་དག་པ་སུན་མ་སྤང་ཞིག་ འདིར་སྤྲོས་པ། མངོན་འདུལ་གཞུང་
ནས་བཞད་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ། །ངེས་པ་མ་རྟེན་སངས་འཕགས་སྤང་བྱ་དང་། འཕགས་
རྣམས་སྐྱག་བདེན་འདོད་པའི་ལོག་ཏྱིག་རྣམས། །ལེགས་པར་བསལ་ཕྱིར་ཁོ་བོས་འདི་
བཞད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཞན་རྣམས་གོ་སྟོའོ། །གཉིས་

བ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གང་ཞིག་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་
 འགོ་བར་འདོད་པ་དེའི་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
 གང་ཟག་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་སློབ་ལམ་དང་།
 ལམ་དེ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་དང་། དགོ་
 འདུན་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་དེ་དང་ལྡན་པའི་
 འཕགས་པ་སློབ་མི་སློབ་པ་རྣམས་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་
 ཚོས་དགོན་མཚོག་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཡང་པཎ་ཆེན་པར་བྱིན་སྱི་དོན་༡༣༩ ་ལས། གཉིས་པ་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ངོ་
 བོ་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་དང་། དགོ་འདུན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སློབ་པ་དང་མི་
 སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་དང་། དེ་དག་གི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་ལྷང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་ཚོས་དགོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།
 གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཚོས། །མི་སློབ་
 པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ལྷ་རན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་གཟུགས་
 སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་
 ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ལ་བྱུང་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱེ་སྤྱེད་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་མིན་སྤྱག་བདེན་
 ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་སྤྱེད་ལུགས་གཞིར་ཞོག །དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་
 ཐུག། ཁྱོད་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་སློབ་

ལམ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱལ་དགེ་འདུན་བྱེད་
པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། ཡང་ན་གང་དག་བརྟེན་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྩད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སངས་
རྒྱལ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་པར་ཕྱིན་
པ་ལྟ་བུ་ལས། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་བྱེ་སྟེ་སྟེ་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱལ་མིན་སྟབས་བདེན་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་སྟེ་ལུགས་གཞིར་
ཞོག་ །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་སངས་རྒྱལ་སྟེ་
པའི་ཆོས་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་སྟོབ་ལམ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱལ་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་
དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གང་དག་བརྟེན་པས་
ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྩད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྟེ་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལུང་སངས་
རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
མ་དང་བྱེ་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
བྱེ་སྟེ་ལྷ་མ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །དེའི་གཟུགས་ལུང་སངས་
རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་ན་འདྲ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྟེ་ལྷ་མས་དེའི་རྟེན་གཟུགས་ལུང་སངས་
རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་གདགས་པ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱལ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་མི་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱལ་སྟེ་པའི་ཆོས་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་རྟེན་གཟུགས་
ལུང་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་པས་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་

ལས། སངས་རྒྱུ་ཕྱེད་པའི་ཚོས་ཞེས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མ་
 བཀག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་དེའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྟེན་ཕྱང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱུ་
 ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རང་གི་བསམ་
 རྟོན་སྤྱོད་ཡང་ཅུང་ཟད་ཞུ་ན། ཕྱེད་ཟག་འདུལ་བ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་སོགས་
 གྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྟེན་སངས་རྒྱུ་ཕྱེད་པའི་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱེད་པའི་
 ཚོས་ཞེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟད་མི་སྟེ། ཞེས་པའི་ཡེ་ཞེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་
 གང་ཟག་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཕྱེད་པའི་ཕྱེད་ཚོས་དང་། དག་འདུན་དུ་ཕྱེད་པའི་
 ཚོས་སྟོབ་བ་དང་སངས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཞེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་
 པའི་གང་ཟག་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཕྱེད་པའི་ཕྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྟེ།
 ཞེས་པའི་ཡེ་ཞེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཕྱེད་པའི་
 ཕྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་ལས། སངས་རྒྱུ་དག་འདུན་ཕྱེད་པའི་ཚོས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༣༩༩༽
 ལས། ཕྱེ་སྟེ་རྣམས་རྟེན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བརྟེན་པ་ལ་གཞོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་
 གཞོད་པ་བྱས་པས་མིག་ཞེས་ལ་གཞོད་པ་བཞེན་ཞེས་བེར་རོ། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 བསྟན་བཙུག་ལས་མི་སྟོབ་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱུ་ཞེས་མི་འབྱུང་གི་སངས་རྒྱུ་ཕྱེད་
 པའི་ཚོས་ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱུ་དང་སངས་རྒྱུ་ཕྱེད་པའི་ཚོས་ཕྱེད་པའི་རྒྱུ་དག་སངས་
 རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བ་དོན་ཡིན་གྱི་རྟེན་སངས་རྒྱུ་མ་བཀག་པས་མཚན་མེད་དུ་མི་
 འབྱུང་བར་བརྟེན་པ་བསྟན་བཙུག་ལ་ལྟན་ཀར་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཙུག་
 གྱི་དགོངས་བ་དེ་ལྟར་མིན་ན། སངས་རྒྱུ་དང་དག་འདུན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡིད་

མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་
པ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་ལྟན་ཅིག་དུ་
མི་གནས་པས་དེའི་ཆེ་སྟོབ་མི་སྟོབ་མེད་ལ་རྟེན་ཡང་དེ་དག་མིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་རྟེན་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ཡང་འདོད་པར་མངོན་པས་བྱད་
དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡང་སྐབས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་
མི་ལེན་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་
སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱབ་མཐའ་༡༥ ་ཧུལ་ས། རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་ཆོགས་གསོག་པའི་ཆེ་སྟོབ་ལམ་བཞི་གའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་གསོག་པ་ཡིན་
པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །སྟོབ་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ས་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་སོགས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱེད་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྗེ་བཙུན་
བྱབ་མཐའ་༥ ་ཧུལ་ས། གཉིས་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་གང་ཟག་གིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་གང་ཟག་རང་སྐྱ་བྱབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུད་དུ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། ཆོ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་
བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་རྒྱུད་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་
བའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་འབྲིང་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། བསྐྱལ་པ་བརྒྱལ་
སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་འབྲིང་འཐོབ་པར་བྱེད། བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ།

བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་
 ཆེན་པོ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་བྱང་བར་
 ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་
 མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཆོགས་བསགས་ནས་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་
 གྱི་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་
 ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཆོགས་བསགས་ནས་
 སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་ལམ་བཞི་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་གསོག་ཅིང་འཕགས་
 ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་སྤྱོད་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་སྒྲོབ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེས་ན་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 དེ། དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་གྱི་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་ལུས་རྟེན་དང་ཆེ་
 གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་
 སྤང་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་
 སྤྱའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་རང་འགྲེལ་༣༩༥ ་ལས། སྐྱབས་
 སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་
 བོ། །ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་གཏོན་
 དུ་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། འཛིགས་པས་སྤྱག་པའི་མི་
 རྣམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །སྒྲོན་
 ཤིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་
 མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་གྱི། །གང་
 ཆེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱག་

བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། །སྤྱག་བསྐལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་བདེ་བ། །སྤྱ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
དག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་ལས་འགྲོལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་
པར་སྒྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཆོམས་མཛོད་མངོན་
པའི་རྒྱན་པ་༡༩༥༥ ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་བཅས་
པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དེ། ཀྱན་སྒྲོང་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པའོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༡༩༠༥ ་
ལས། གསུམ་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་
ཞེ་ན་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ན་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་སྐྱབས་
འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་
ཟག་དང་། ངག་སྤྱོད་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་
གིས་ངག་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་མཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་ཁྲད་པར་
སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་བྱུབ་མཐའ་བཞི་ལ་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
གཞུང་རྣམས་ལས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་བཅས་པའི་ངག་གི་རིག་

བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྐབས་འགྲོ་ལ་
 སེམས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་༦༩༦༽ལས། ངག་གི་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་༦༩༦༽ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་༣༩༣༽ལས། ངག་གི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 རྣམ་ཡིན་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་
 བོ་ལྡེ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་པའི་ཆོག་གིས་སྐབས་སུ་འགྲོ་
 ཡི། སེམས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་
 ༣༠༠༽ལས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
 ལྟན་པ་ཞིག་གོ། །བརྒྱད་གང་ཞེན། འདུས་མ་བྱས་པ། ལྟན་གྱིས་བྱུང་པ། གཞན་གྱི་རྒྱུ་
 གྱིས་རྟོགས་པ་མེན་པ། མཐུན་པ། བཅེ་པ། ལུས་པ། རང་དོན། གཞན་དོན་ནོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འབད་ཚོལ་དང་རྣམ་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱ་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་
 རྒྱུ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའོ། །ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་རང་
 གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱགས་བཅེ་བའོ། །དུག་
 པ་ནི་མཐུན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 དང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྟོང་པའོ། །བདུན་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་མོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ཕྱི་མ་
 གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རྒྱུད་སྐྱ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྟན་གྱིས་

གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་དང་། འབད་ཅོལ་དང་རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་དང་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན། གསུམ་པོ་དེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལྟར་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན། མཐུན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཆོས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་སྟོང་བའི་ཡོན་ཏན། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་རྟེན་པ་༥ ་༥ ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་འབད་ཅོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རིག་པ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །ངེ་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ། མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅེ་བ་དང་མཐུན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་པར་ལྷན་པ་དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སྐྱེ་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི། སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འབད་ཅོལ་ཐམས་

ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་ལྷན་གྱིས་
 བྱུང་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྐྱ་
 དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྟོག་གིས་རྟོགས་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་དང་། སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་དང་། ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་རྟོགས་
 པའི་བྱིར་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐུན་པས་ཇི་ལྟ་
 བ་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས།
 ཇི་ལྟ་བ་ཡང་མཐུན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྡོག་པ་ནས་མ་
 བཞག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་
 བྱུགས་པར་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན།
 སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར་པ་འདོད་དགོས་
 ཉེ། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༥ ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མཐར་ཐུག་གྱི་སྐབས་གནས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གྱི་
 མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་
 ཡིན་པས་བྱིར་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་མཐུན་བཅེ་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཚུལ་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལྡན་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཞལ་བྱག་དང་ལྡན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
 ལ་ཡང་ཞལ་བྱག་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་མཐུན་
 བཅེ་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཚུལ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཚུལ་དུ་ལྡན་ཚུལ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༣༠༧ ་ལས། གཉིས་
 པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་དུ་མེད་
 པ། གཉིས་སུ་མེད་པ། རྟོག་པ་མེད་པ། དག་པ། གསལ་པ། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་

ཉན་དང་། གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་
ཉན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟོག་པས་མི་བཞི་གང་དུ་ཡང་བཟླ་མི་རུས་པ་དང་། སྤྲུལ་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྤྲུལ་རྟོག་གི་ཡུལ་
མིན་ཞིང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པར་སྤངས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གཅོང་བདེ་ཉག་བདག་
སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་སྤངས་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ནི་སྒྲོ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་ཆ་ཡིན་ལ།
སྤྲུལ་པ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་དང་ཉི་ཉོན་
གྱིས་དག་པའོ། །ལྔ་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི་དུག་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤུན་པ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོམས་པའོ། །དེས་ན་ལམ་བདེན་ནི་ཉི་
མ་དང་འབྲལོ། །བདུན་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་འགོག་བདེན་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཕྱི་མ་གསུམ་
སྟེ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཉན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་སྟེ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་
ལ། །དག་གསལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་
གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་
དག་གིས་བསྐྱུས། །གོ་རིམ་རྩི་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང་། །ཡོན་ཉན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་
བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་སྦྱར་འགོག་པ་དང་ལམ་ཅམ་ཞིག་ཆོས་དགོན་མཆོག་
ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐབས་
འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་བ་ལས་
སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲུབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། འགོག་
པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་བཞི་པོ་གང་དུ་ཡང་བསམ་པ་མེད་པ་དང་། རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་

མོངས་པ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དག་
པ་དང་གསལ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་སྤྱོད་གསུམ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་
བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རྣམ་
བྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གོ་རྒྱུ་སྟེ།
མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་
པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་འཛིན་པ་ཏེ། ཟུ་བཞི་གང་དུ་ཡང་
དོན་དམ་པར་བསམ་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་ཞི་བས་གཉིས་མེད་སྟོང་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གཙང་བདེ་ཉག་བདག་སོགས་སུ་སྟོང་འདོགས་པ་དང་བདེན་འཛིན་ཅི་རིགས་
མེད་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟོང་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱི་བ་པ་དང་མ་
འབྲས་པས་དག་པའི་ཡོན་ཏན། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རི་ལྟ་བ་དང་
རི་སྟེང་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་གང་གིས་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་
དུ་བཞེད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་
པོའི་སྤྱོད་གསུམ་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་
ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་སོ། །དངོས་བསྟན་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་འགོག་

ལམ་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བརྩེད་དགོས་སོ། །སྤྲུལ་རྗེ་བཙུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་སྦྱར་དགོས་ཏེ། རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་འགོག་བདེན་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༡༩༠ ་ཧེལ་ས། ཁ་ཅིག་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་དེ་བརྒྱད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲོལ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་ལུགས་ལ། བསམ་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་བུར་བདེན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཡིག་ཆར་དེ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་ཡང་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ལ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བཅོལ་བས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་གསུངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཀུན་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༥ ་ཧེལ་ས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་བུར་བདེན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་

བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་གྱི་
 དག་གསལ་གཉིན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དང་
 པོ་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྟགས་མིན་བརྗོད་མིན་འཕགས་མཁྱེན་གྱི་བསམ་མེད་གསུམ་དང་།
 ལས་ཉོན་གཉིས་གྱི་ཅི་རིགས་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་རྟོག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང། བརྟགས་
 མིན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མིན་ཕྱིར། །འཕགས་པས་མཁྱེན་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཞི་ཉིད་
 གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་བསམ་མེད་གཉིས་
 མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་
 རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བ་དེ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དག་གསལ་གཉིན་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་
 སྤང་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བས་ན་དག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་
 ན་གསལ་བ་དང་། གོགས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པས་ན་གཉིན་པོའི་
 བྱེད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དག་
 པ་དང་། ཆོས་གཞན་གསལ་བ་དང་། ལུན་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་གསུམ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དག་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐོགས་འབྲེལ་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་
 པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་འགོག་བདེན་
 ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
 འགོག་པ་ཅ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་སྤང་བའི་

བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་བལ་
 བས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།
 རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངི་མ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། གང་
 ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐོང་༣༠༡ ་ལས། གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང་
 ཇི་སྟེང་བ་རིག་བ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་བ་དང་། གཟིགས་བ་དེ་དག་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཏེ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་སོ། །དེ་
 ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཉི་བར་ཞི་བའི་
 བདག་མེད་པའི་མཐའ་རྟོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོང་པའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་མཐོང་བའོ། །དེས་ན། དང་པོས་ཆོས་ཉིད་རང་
 གི་ངོ་བོ་དང་བྱི་མས་དེ་གནས་བ་རྟོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ཆགས་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཐོགས་བ་ཤེས་སྤྱི་བ་གཉིས་
 ཅེ་རིགས་པར་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་སྟེང་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་
 གཟིགས་བ་དག་པའི་བྱིར། །སྟོ་ལྷན་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སྤྲོ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་
 ཉིད། །ཅེས་སོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། རྒྱད་སྟེང་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཆེས་གསལ་བ་གསུངས་ཏེ།
 ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཉི་བར་ཞི་བའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་རྟོགས་པའི་ཇི་
 ལྟ་བ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཇེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་མེད་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་སྤང་སྤྲོང་ཆོགས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཇི་སྟེང་བ་
 རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་
 པའི་ཡོན་ཏན། གཟིགས་བ་དེ་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པས་དག་པའི་སྤྲོ་ན་

མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་གྱི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་
 སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྷ་རི་སྟེང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་
 པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྒོ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་བསྟན་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་
 པ་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུ་༡༣༣ ་།
 ལས། དེ་ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཉིད་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་
 སྒྲས་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ནི་རི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རི་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་རི་ལྷ་བ་རྟོགས་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བར་བསྟན་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྷོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པས་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བཀའ་བ་ལྟར་འགྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡང་ཆེས་
 གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐབས་འདིར་གསེར་སྟེང་༣༠༣ ་།ལས། ཁ་
 ཅིག་རི་ལྷ་རི་སྟེང་ནང་རིག་པ་སྟེ་གསུམ། ཆགས་སྒྲིབ་ཐོགས་སྒྲིབ་དམན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་
 བ་གསུམ། དང་པོ་གསུམ་ནི་རིག་པ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་གྲོལ་བ་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 དུ་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དུ་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྒྱི་ཅམ་སྒྱར་དུ་བྱང་ཡང་
 འགྲེལ་བས་མ་བཤད་ཅིང་རྩ་བ་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྷ་བྱར་མི་གསལ་བས་བདག་གིས་དོར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བཞེད་སྟོལ་མང་ཡང་། རང་ལུགས་ལ། དགེ་འདུན་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོར་བའི་དོན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 བཞི་ལྡན་ལས་རྒྱད་སྒྲའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དུ་མི་གསལ་ཞིང་དེའི་

ཐད་ཀྱི་ཐོགས་འགེལ་དུ་མ་བཤད་པས་གསེར་ཐེང་གི་ཆིག་ཐེན་ལ་དོར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་
སྤྱི་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱན་ལྡན་དུ་དོར་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་དགེ་
འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱན་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུག་༡༡༩༽ ལས། དོན་
བརྒྱན་དེ་རི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། རི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང་། ཆགས་
པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཐོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དམན་པའི་སྤྱི་བ་
པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། སྤྱི་གཉིས་བབས་བས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དང་
སོ་ལ་ངོ་བོ་དང་། རྒྱལོ། །དང་བོ་ནི། གང་དག་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་འདུད།
ཅེས་སྤྱོད། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་བོའི་སྤྱི་དོན་༣༡༩༽ ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱན་དང་ལྡན་ཏེ། ལུ་བཞིར་རྟོག་གི་བའི་སྒོས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
དུ་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་
བྱེད་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱི་བ་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་དག་པ། གསལ་
བ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྙེད་པ་རིག་པ། མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་གཉེན་སོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གང་
ཞིག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བར་བྱེད་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་
དང་བོའི་སྤྱི་དོན་༣༡༩༽ ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་
ཏན་བརྒྱན་དང་ལྡན་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། རི་སྙེད་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། རང་
རིག་པའི་ཡོན་ཏན། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་ཅི་རིགས་པས་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། རིག་པའི་ཡོན་ཏན། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་
མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆགས་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཐོགས་པ་ཤེས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཅི་རིགས་

བར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཉོན་གང་རུང་དང་། ཆགས་པ་ཉོན་སློབ་དང་།
 ཐོགས་པ་ཤེས་སློབ་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། ཐར་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ལ། ཆགས་སློབ་བདེན་འཛིན་དང་། ཐོགས་སློབ་ཤེས་སློབ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་
 པའི་ལུགས་ནི། ཆགས་སློབ་ཐོགས་སློབ་གཉིས་ཀ་ཤེས་སློབ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་
 མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནམ་སྟམ། དམན་སློབ་ནི་ཉོན་སློབ་འཛིན་གོ། སྐབས་འདིའི་ས་
 བཅད་ལ་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྐྱ་སྐྱར་བ་ནི་ས་ཁུངས་འདིར་བྲངས་པའི་རྒྱུད་ཟླ་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་བསྟན་པར་དགོངས་པ་དང་གསེར་
 བྱེད་དུ་འདི་ལ་སྐབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ལ་དཔགས་ན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་
 མ་སྐྱར་བ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་ནི། སྤར་སྐབས་
 གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་ཟླ་མ་བྲངས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་
 ཐེག་ཆེན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་སྤུང་མོང་གི་མདོ་ལས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་མཆོག་ཟུང་འདས་ལ་ཆོས་དང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱེས་བྱ་བྱུང་བཞི་
 ལ་དགེ་འདུན་དུ་བཞག་པ་མ་མཐུན་པ་ལ་བསམས་ནས་མདོར་སྐབས་གསུམ་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་གི་ངོར་བཞག་པ་དང་དེའི་དགོས་པ་ངེས་པ་ལ། ལན་ཡང་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་
 པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ངོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐབས་སུ་བཞག་ཅིང་དགོས་པ་སྐབས་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་ངོམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

དུ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཆོས་དང་སྒྲོབ་མ་དགོ་
འདུན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ངོར་རིམ་བཞིན་ཆོས་དང་
དགོ་འདུན་སྐབས་སུ་བཞག་པ་དང་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་དོན་སྒྲོབ་སྟོན་གྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་
བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་ལས་ཐེག་པ་རེར་སྐབས་རེ་བཞག་པ་ནི་རིགས་
ཅན་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ཐེག་པ་གསུམ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་བྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ཡིན་ནོ། །ས་
བཅད་འདི་ལ་རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱུད་སྐབས་སྤྱིར་རྣམ་བཞག་ཅེས་པ་ས་ཁུངས་འདིར་
བྱངས་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ཡང་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་
སྐབས་གསུམ་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དང་། གསེར་ཐོང་དུ་འདི་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
གསུམ་ཞེས་པ་མདོ་དེ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐེག་པ་རེར་འབྲས་
སྐབས་རེ་བཞག་པའི་ཆ་ནས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། ལེགས་
བཤད་གསེར་ཐོང་ ༣༠༥ ་ལས། རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་ལ་སྐབས་
སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་རེ་རེ་ལ་སྐབས་རེ་རེར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པ་
མེད་དེ། རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་ལ་སྐབས་
སུ་བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བྱའི་སྐབས་འགྲོའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ནོ། །མདོར་ན། སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་

དག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་བདེན་པར་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་།
 སྒོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཚེ་ཞི་བའི་ལྷན་གྲུབ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་སོ་
 སོ་རང་རིག་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་བཞི་དང་། ཇི་
 སྟེང་པ་རིག་པའི་མཐུན་པ་ཕུན་ཆོག་གས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་སྒོང་ཕྱིར་སྟོན་པའི་བཅེ་བ་ཕུན་
 ཆོག་གས་དང་། ཉོན་མོངས་སྒོང་ཕྱིར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཕུན་ཆོག་གས་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་
 སྐྱེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྡན། རྟོན་
 གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་
 བརྒྱད་ནི། སྒྲོག་གིས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་
 དང་བྲལ་ནས་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ནམ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་།
 ཆགས་བྲལ་དང་བཞི་སྟེ། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རང་གི་སྤང་བྱས་
 དག་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེང་མཐུན་པའི་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ལམ་
 བདེན་གྱི་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གང་
 ཞེ་ན། བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
 ཉིད་དང་། དག་པ་དང་། མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་དང་།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེང་པ་རིག་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་རང་རིག་དང་། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཞི། ཆགས་སྐྱིབ་
 ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཐོགས་སྐྱིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དམན་སྐྱིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་
 བའི་ཡོན་ཏན་དང་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་རྒྱུག་ལས། དོན་བརྒྱད་པོ་ཇི་

ལྷ་བ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེད་བ་རིག་པ་དང་། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང་། ཆགས་པའི་
སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དམན་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་
གྲོལ་བ་དང་། སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། རྩ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་
སུ་འགྲོ་བ། དུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ཇི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད། སྐྱབས་
འགྲོའི་ངོ་བོ། དེ་བྱེད་བ་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་མན་ཡོན། དཀོན་མཆོག་གི་
གི་སྐྱ་དོན་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་གྱེ་བྲག་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་
མནར་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྣམས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དེ་མེད་ན། སྐྱབས་
སུ་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་འབྱུང་། ཕྱི་མ་དེ་མེད་ན་སྐྱབས་ཡུལ་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ལ་ལྷ་སྤྱོད་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཐར་འདོད་ཀྱི་
སྤྱིས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་
འགྲོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། གཉིང་
མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
མི་བཟད་པའི། །རྩ་སྤྱིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །གང་
ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱལ། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་
ཏན་ཀྱལ། །རྣམ་པ་ཀུན་རྩ་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་
ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པ་རིགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཇི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལེགས་

ཉེས་གང་བྱུང་ཡང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྒོ་ལྟོས་འཆའ་རྒྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི།
 ཡུལ་གཞན་ལ་དབྱུང་གཉེན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་རྒྱས་པའི་སེམས་པ། རྒྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་
 ཡིན། ལྷ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱབས་འགྲོ་པལ་པ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་གཉེས། དང་པོ་ནི།
 འཛིག་ཉེན་པའི་ལྷ་ལྷ་སོགས་ལ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱབས་འགྲོ་ལྷ་བྱ་ཡིན། གཉེས་པ་ལ།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉེན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་
 སེམས་པ། རྒྱབས་འགྲོ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུས་བྱ་གསུམ་དང་
 ཐུན་མོང་བའི་རྒྱབས་འགྲོ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་སྤིང་ཞི་གང་རུང་གི་རྒྱུད་པས་
 བསྐྱུས་པའི་འཛིགས་པས་ཡིད་སྒྲག་ནས་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་རྒྱས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་
 པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉེན་
 དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་པ། རྒྱུས་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 རྒྱབས་འགྲོ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་དེ་
 ལས་སྒྲོབ་པའི་རྒྱས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉེན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ། རྒྱུས་བྱ་
 འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 གྱིས་མནར་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་རྒྱས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་
 ཆེས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉེན་དུ་རེ་ལྟོས་
 འཆའ་བའི་སེམས་པ། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱབས་འགྲོ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱབས་འགྲོ་མེད་པ་འདོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད་སྙིང་གི་ཁོར་བུ་༣༤༩ ་ལས། དེ་ལ་སྤྱིར་ནང་
 པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱབས་འགྲོས་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རྒྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉེས་འབྲེད་པར་བཞེད་

བ་མི་མཐད་དེ། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འདིགས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཟིན་
པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཡོད་པར་མི་འཛིག་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་བཏང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མ་གཏོང་བའི་
བྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་འབྱེད་ལ། ཁས་ལེན་ཞེས་པ་
ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་སྐྱབས་
སུ་འདྲིན་ཅིང་ཚུལ་དེ་མ་བཏང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། སྤྱིར་བྱི་
ནང་འཛིག་ཚུལ་མང་དུ་སྤང་ཡང། རོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། འཕྱི་བས་སྐྱབས་འགོས་འབྱེད་པར་
བྲགས་པས་སྐྱབས་འགོ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་
ལ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པར་འདྲིན་པ་དགོས་
གྱི་དེ་མེད་ན་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་མི་ཚུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ངོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་ནལ་མ་
ཞིག་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། མ་མཐའ་ཡང་རང་ཉིད་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའི་ཚུལ་བསམ་པས་
ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་འདིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་དང་། འདིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་
རྒྱས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་ཆང་བའི་
སྟོན་པ་དགོན་མཆོག་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྟོས་འགེལ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་
རིང་དུ་མི་སྟོད་པར་འཆི་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྤར་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་ཟིན་པའི་
ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་གྱི་དབང་ལས་རང་ཉིད་ངན་འགྲོར་ལྷུང་
བའི་ཚུལ་བསམ་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དགོན་མཆོག་ལ་འདིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྒྱས་
པ་དང་། སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་ཚུལ་ངེས་པ་འབྲོངས་དགོས་པས། སྐྱབས་
ལུ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མངའ་བ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་ལ།

རང་ལུགས་ལ་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགོ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
 ཡིག་ཆ་སྐྱབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥༠ ་ལས། གཉིས་པ་སྐྱབས་འགོའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་
 ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་གིས་འཛིགས་ཤིང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་དགོན་མཆོག་
 རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ནི། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སློབ་དོན་མི་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་ལམ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པར་སློབ་ལིངས་ཀྱིས་
 སྐྱར་ཞིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། སྐྱབས་འགོའི་
 རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། བདག་ནི་འཛིགས་པས་ནམ་སྐག་ནས། །ཀྱན་
 ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུལ། །ཞེས་སོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློབ་ནས་
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་གསུམ་ཡོད། མཆོན་གཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་སོགས་
 སོ། །དེ་ལ་དམན་མཆོག་གི་སློབ་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དེ་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་
 པོ་ནི། རང་ཉིད་ངན་འགོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅམ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ།
 གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
 བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ས་མཆོམས་ཀྱི་སློབ་ནས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་
 འགོ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྐྱབས་འགོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐྱབས་འགོ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱ་རགས་ཀྱི་
 སློབ་ནས་བད་ནམས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབས་འགོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁན་སློབ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བའི་སྐྱབས་འགོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤོན་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པའི་བག་ཆགས་སློབ་བྱུང་

དུ་འཆར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་
 རྒྱབས་འགོ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རང་ཉིད་
 འཁོར་བ་དང་རྒྱ་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱད་པ་དང་། དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་
 རྒྱས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱབས་སུ་འགོ་བར་ཐལ། དེ་རྒྱད་ལ་རྒྱབས་འགོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ།
 སྤྱི་མཆོག་གསུམ་ལ་རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་རྒྱ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱབས་འགོ་ལ་ཡང་རྒྱའི་སྟོན་ནས་རྒྱབས་
 སུ་འགོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སངས་འཕགས་གིས་རྒྱབས་སུ་
 འགོ་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྒྱབས་སུ་མི་འགོ་ཡང་། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 མནར་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སངས་
 རྒྱ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་བྱ་ཆུང་དུས་རྒྱབས་འགོ་མེད་ཀྱང་དེ་རྒྱད་ལ་རྒྱབས་འགོ་
 ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱབས་འགོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་།
 སངས་འཕགས་ཀྱིས་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་བྱ་ཆུང་དུས་རྒྱབས་འགོ་མེད་ཀྱང་སྤྱིས་བྱ་ཆུང་དུའི་
 རྒྱབས་འགོ་བཅང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར་ལས། གཉིས་པ་རྒྱབས་འགོའི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
 རང་ཉིད་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ་དག་གིས་འཛིགས་ཤིང་། དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་དགོན་
 མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ནི། རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་སྟོན་གདོན་མི་ཐ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་ལམ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་པར་སྟོ་ཡིངས་

གྱིས་སྐྱུར་ཞིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་པས་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། སྐབས་
 འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་འི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱེད་
 ཡིན་ནམ་སྐྱེས་མོ། །དེས་ན། སྐབས་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ནང་བའི་བསྟན་པས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་ཅ་རྣམས་
 སྐབས་འགྲོར་འཛོགས་སྟེ། སོ་སྐྱེ་པལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དགེ་ཅ་རྣམས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་དབྱང་
 གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་
 འགྲོར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། དེ་དབྱང་གཉེན་དུ་
 འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་རྒྱ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་ཡིན་གྱི། སྟོན་འགྲོ་ཅམ་དུ་བབྱུང་ན་དར་རྟེན་སོགས་དང་འགལ་
 ལོ། །རོལ་མཆོ་ལས། ངོ་བོའི་སློ་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྐབས་འགྲོ་གསུམ་ཡོད།
 མཆོན་གཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལུས་དབྱིབས་དང་ངག་
 སོགས་འཛོག་གམ་དེའི་སློ་ནས་འདུད་པ་འཛོག་གམ་དབྱེད། དེ་ལྟར་སྐབས་སུ་སོང་ནས་
 དེ་དག་གིས་སྐྱོབ་མི་སྐྱོབ་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱུང་བ་ལ་རག་ལས་པས། བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་
 པའི་བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱུད་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་།
 ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་བཞི་དང་།
 དབང་བོ་མི་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱེད་གཞི་ཅི་རུས་སུ་ལེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱང་རྗེ་བྱ་
 པ་དང་། དུས་དུས་སུ་དགོན་མཆོག་མཆོད་པར་བཙོན་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་ལས། དང་བོ་
 སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་དང་། བཞི་བ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བསྐྱེད་
 བྱ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ནོ། །མན་ངག་ནས་འབྱུང་བ་དགག་པའི་བསྐྱེད་བྱ་
 ནི། ལྷ་གཞན་ལ་སྐབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་སྟོང་བ་དང་། ལྷ་

སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
གཟུགས་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཡང་བརྟན་ཐབས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀྱར་བ་དང་།
ཆོས་ཆོག་བཞི་བ་ཡན་ལ་མ་གྲུས་པ་སྤང་ཞིང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གྲུས་པ་དང་། རབ་
བྱུང་གི་ཉགས་ཅམ་འཛིན་པ་ཡན་ལ་མི་བརྟན་ཤིང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གྲུས་
པ་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དྲུག་ནི། མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡོན་ཏན་
འན་ནས་ཡང་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བཀའ་བློན་འན་ནས་དུས་ཉག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་
བཙོན་ཞིང་ཅི་བཟའ་ཅི་འཐུང་གི་སྤྱད་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་འགྲོ་བ་གཞན་སྐྱབས་
འགྲོ་ལ་དགོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་།
འཛིག་ཏེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྤོང་བ་དང་། བན་ཡོན་བརྒྱད་པོ་འན་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་
མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་བཞད་གད་དམ་
སྟོག་གི་སྤྱིར་ཡང་མི་གཏང་བའོ། །སྙིང་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་གཅིག་བྱེད་འདོད་ན་བསྐྱབ་
བྱ་འདི་དག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱའོ། །རྒྱུད་ཁྲར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་
བཤད་ཅིང་། མདོ་རྒྱན་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་
སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བཞིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་མཆོག་ཏུ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ།།

༢༡། ཁྱོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད།

ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐེང་༢༩༥ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་
བྱེད་དཔེ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ། འབྲས་བུ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་

བཞི། དག་འདུན་གྱི་གངས། བད་སྒྲོར་བའི་ཚུལ། ལྷགས་གནས་གང་ལ་བཞག། འབྲས་
བྱ་རྣམས་འཐོབ་པའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལ་བརྒྱད་དེ་
འདི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་ལྷགས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་སྒྱུར་བའོ། །འདི་དག་
ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དག་འདུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་འདི་ཙམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་མཛོད་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པས་བྱབ་
སྟེ། ལྷགས་པ་དང་པོ་རྟོགས་པ་དམའ་ཞོས་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
ཚུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསངས་སོ། །དེས་ན། སྤྱི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལ་
ཞེས་པ་ནས་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་དག་འདུན་གངས་འཛེན་
གྱི་བཤད་གཞི་ཡིན། སྤྱི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་འབྲས་གཉིས་དང་། ཕྱིར་
འོང་ལྷགས་འབྲས་གཉིས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་འབྲས་གཉིས། དག་བཅོམ་ལྷགས་འབྲས་
གཉིས་བཅས་དེ་རྣམས་ཆ་རེ་ལ་བྱུང་དང་། རེ་རེ་ནས་གངས་འཛེན་ན་ལ་བརྒྱད་དུ་སྒྱུར་
པ་ཡིན། དེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དག་འདུན་གཙོ་བོ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གངས་
འཛེན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་དག་འདུན་ཡིན་ན་དེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཆོགས་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་དག་འདུན་ཡིན་ཀྱང་དེ་བརྒྱད་
གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་རྣམས་འཕགས་པ་དང་སོ་སྟེ་གང་ཡིན་ལ་མངོན་པ་
གོང་འོག་རུང་བདེ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་མཛོད་ལྷགས་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་
པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཞེད། དེ་ཡང་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་
གི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་གསུམ་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ལྷགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གང་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པས་
བྱབ་པར་བཞེད་དེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་

གོང་མ་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ལ་སྒྲིབ་པ་ལས་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
བརྟམ་ཀྱི་ལས། རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་གོ། རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་བཙུ་བྱག་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་གྱུར་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་
ནས། རྒྱུན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ནས་ལས།
རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་
པ་གང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པར་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་མངོན་པ་བ་བྱེ་བྲག་ཁྱེད་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་དོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཁྱེད་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་གནས་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་
འཕགས་པར་འདོད་པས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་དང་པོ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་དང་པོའི་
མཆམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ནི། མ་མཐོང་
མཐོང་བྱེད་མཐོང་བའི་ལམ། །དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
པ། །བསྐྱོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ། ཞེས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་མའི་མཆམས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་འཛིན་པ་
ལ་ནི་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་དེ་བཙུ་བྱག་པ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱེད་
དང་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོབ་པའི་བྱེད་རོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ཐོགས་མེད་
ནི། རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་དང་པོའི་མཆམས་འཛིན་པར་བཞེད་དེ། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སྐྱེ། རྒྱུན་
དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་

བ་ལ་གནས་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་
 ཟག་གོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་ཆར་དག་འདུན་ཉི་ཤུ་མཐའ་དཔྱིད་༣༡ ༽
 ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་མི་འཐད་
 དེ། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་
 བཏུས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འདུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་
 པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ལས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱུད་ཉི་དང་པོའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་དང་། སྒོ་གསལ་བསྟོད་
 པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། དེ་ལྟར་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དབྱུད་པར་བྱ་
 བའི་གཞི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་བུའི་སྟེང་དུ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་
 པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་ལས་
 བཏུས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།
 ཡང་གསེར་གྱི་ཐེང་༣༩༥ ༽ལས། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་སྒྲོར་ལམ་བའང་
 ཡོད་ལ་གཞན་ཞུགས་པ་རྣམས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་
 གིས་གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ཡོད་
 པ་གཞན་དུ་ཞུགས་པ་གཞན་ཡང་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་
 བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 པ་གཉིས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐེང་ལས་གཞན་ཞུགས་

བ་རྒྱལ་མཚུངས་སོ་ཞེས་བ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི། གསེར་སྒྲིབ་ལ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དག་གིས་བཤད་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ལ་མཛོད་ལས་གསུང་བ་ལྟར། ཕྱིར་འོང་ཁྱགས་བ་དང་ཕྱིར་མི་
འོང་ཁྱགས་བ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲིབ་སྤང་དུག་བ་སྤངས་ལ་བདུན་
བརྒྱད་སྤངས་བའམ་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་དགུ་བ་མ་སྤངས་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་
བཟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གནས་བ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་
ཏེ་སྤངས་རྟོགས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་བ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱགས་བ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་
འདོད་པའི་སྒྲིབ་སྤང་དགུ་བ་སྤངས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་བ་
མན་ཆད་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བའམ་མ་བྲལ་ཡང་རུང་བའི་སྤངས་བ་དང་རྟོགས་པའི་
བྱེད་པར་སྤྲུམ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་བ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱགས་བ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་
༣༠༠ ༽ལས། ཕྱིར་འོང་ཁྱགས་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
འདོད་པའི་སྒྲིབ་སྤང་དུག་བ་སྤངས་ལ་བདུན་བརྒྱད་སྤངས་བའམ་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་དགུ་
བ་མ་སྤངས་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་གནས་བ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཏེ་སྤངས་རྟོགས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། ཕྱིར་
མི་འོང་ཁྱགས་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིབ་སྤང་དགུ་བ་སྤངས་ལ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་བ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བའམ་མ་བྲལ་
ཡང་རུང་བའི་སྤངས་བ་དང་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་སྤྲུམ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་བ་སྟེ། མཛོད་ལས།
གཉིས་བ་ལ། །དགུ་བ་ཚུན་ཆད་ཟད་བ་ཡིན། །འདོད་བའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལ། །ཆགས་
བྲལ་གསུམ་བ་ལ་ཁྱགས་བ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་བརྟམ་སུ་ཁྱགས་བ་དང་པོ་སྦྱོར་
ལམ་ནས་གཟུང་བའི་རིགས་བ་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱེས་ནས་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་པོའི་མཆོམས་

འཇིན་པ་འང་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཀུན་བདུས་སུ་ཞུགས་པ་དང་པོ་སྒྱུར་ལམ་ནས་གཟུང་བའི་
 རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱེས་ནས་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་སྒྱུར་ལམ་ནས་ཡོད་པ་
 འདོད་པ་ནི་ ཁ་ཅིག་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པ་གསེར་སྤེང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་
 རྗེ་སྤྲུལ་མའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བསྟུས་པ་ཀྱེ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ་ན། ཆགས་
 བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དང་། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་བའི་དགེ་འདུན་དང་གསུམ་སོ། །དང་
 པོའི་མཆན་ཉིད། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་
 འབགས་པ་སྟོབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡིན་པའམ་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་བཙུ་དུག་
 པའི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པ་མེད་པའོ། །དབྱེ་ན། དེའི་ཞུགས་འབྲས་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་ཤིང་བདེན་
 པ་མངོན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བཙུ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས། དབྱེ་ན་དེའི་
 ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 རྟེན་དུ་ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པ་མེད་པ་བསྒྲུན་ཏོ། །གཉིས་
 པའི་མཆན་ཉིད། ཞུགས་པ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དུག་པ་དགུ་པ་བརྗེས་པ་ཙམ་སོ། །དེ་
 གཉིས་ཀ་ལ་འང་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་ཤིང་བཙུ་དུག་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་
 སྟོབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་བཙུ་དུག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་
 པ་སྤངས་པ་མེད་པ། དབྱེ་ན། དེའི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །འབྲས་བྱ་
 ཕྱི་མ་ཐོབ་ཕྱིར་མི་བཙོན་པ་དང་བཙོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་
 མི་འོང་ཙམ་པོ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་དེའི་འབྲས་གནས་ཙམ་
 པོ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་དང་མ་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་

དགྲེན། དེའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། དེ་གཉིས་
 གྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་དེའི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་སྒྱུར་ནས་བྱུང་ལོག་མ་
 ཅམ་པོ་བཞིན་བྱའོ། །འབྲས་གནས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དད་ཐོབ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱུང་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེ་སྒྲ་མའི་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མཛོད་ལུགས་ལ་ཡིན་གྱི་ཀུན་
 བརྟམ་ལུགས་ལ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྗེ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
 ༣ ་ཤེས་ཤ། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན་ཅི་སྐད་བཤད་
 པའི་སྐོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་ལས་
 བརྟམ་གྱི་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཛོད་ལུགས་
 དང་། ཀུན་བརྟམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ནང་ནས་ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་ལུགས་དེ་ཁོ་
 ན་མ་མེད་པ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྗེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་ནི། ཀུན་ལས་
 བརྟམ་༡༩༩ ་ཤེས་ཤ། བལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པ་རྣམས་པས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་བཤད་ཅིང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་
 ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེས་ན། ཀུན་བརྟམ་ལས་ཞུགས་
 པ་དང་པོའི་ས་མཆོམས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནས་ཡོད་པ་གསུངས་ཀྱང་ཞུགས་པ་གཞན་
 གྱི་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་བརྟམ་༡༩༩ ་
 ཤེས་ཤ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་

ལོ། རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་
 པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་
 ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཆོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བུ་ལ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས། རྒྱུན་
 ཏུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་
 བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་
 ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། བསྟོམ་པའི་
 ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་གོ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྟོམ་པའི་ལམ་
 ལ་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ལམ་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བསྟོམ་པའི་ལམ་
 ལ་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་གོ། གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་བསྟོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
 རྒྱུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྟ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
 ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དག་བཙེམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟིད་པའི་རྩེ་མོ་པའི་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །དག་
 བཙེམ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟིད་པའི་རྩེ་མོ་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་
 ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 པཎ་ཆེན་ཡིག་ཆར་ལྟར་ན་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་བཞེད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་བཤ་ཆེན་༡༥༩ ་ཧེལས། གཉིས་པ་
ཕྱིར་འོང་གི་སྒྲོར་བཤད་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གཙུ་བོ་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་པལ་ཆེར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་
སུ་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་འཛོག་བྱེད། དེ་བྱེད་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་མཐོང་ལམ་
གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་འཛོག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ས་མཆོམས་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་
མ་ཐོབ་རབ་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྒྲོར་བཤད་པ་ལ།
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་བཤད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གཙུ་བོ་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་
གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་པའི་འཛོག་བྱེད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་དང་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་
ཉོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག་ས་མཆོམས་ནི། དང་པོ་འཛོག་ཏེན་པའི་
སྒྲོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉིན་ལ་གནས་པ་ནས་འདོད་ཉོན་
དགུ་པ་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ནི་ཐེག་དམན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་བར་ན་ཡོད། ཞེས་དང་། ཡང་བཤ་ཆེན་ཡུམ་
དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་༡༦༣ ་ཧེལས། དང་པོ་ནི། གུན་ལས་བཏུས་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་

བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟན་གཅིག་
 བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 ཅེས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཛོག་པར་གསུངས་པ་བཞིན།
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཏོད་པ་ཙམ་
 ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འཆད་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདིར་འཆད་པར་
 འགྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཟུ་བྱལ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས། བཞེད་པ་དེ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ནི། །མ་
 མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲང་བ། །སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལྗེའི་བར་
 བཙོམ། ཞེས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་འཕགས་པས་བྱུང་བར་མཛོད་པ་དང་། འཇུག་པ་
 ལས། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རིམ་ལྔ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 དང་སྟོལ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགོ་
 འདུན་དང་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙོམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་དང་
 བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་གཞི་མཐུན་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོར་མཐོང་
 སྤངས་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོར་ཚུལ་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙོན་བཞེན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་
 པའི་འཛོག་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆར་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་
 ཞུགས་པ་ལ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཀྱང་། ཞུགས་པ་གཞན་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསེ་དགོ་འདུན་ནི་ཕྱ་ལྔ་ཉེ་ལས། །ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། ཐོད་ཀྱལ་བའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ལ་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་རེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་བུའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་

ལས། རོད་ཀྲལ་བའི་ཞུགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་ཡོད་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་བྱུག་པ་ནས་བརྒྱད་
པའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལུང་སྤྲ་མའི་སྤྲས་ཟེན་ལྟར་
བྱེད་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
པས་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱན་བརྟུས་རང་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡོད་
པ་གཞན་དུ་ཞུགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ནས་
འཛོག་པ་མཛོད་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་འཛོག་
པ་རྒྱལ་གཞུང་དང་ཇེ་ཡལ་སྤྲས་སོགས་གང་གིས་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
པ་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ཡོད་པ་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༤༤ ་ལས། གཉིས་པ་
ཕྱིར་འོང་ལ། ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་
ཐག་གོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་སོ། །ས་
མཚམས་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཇེས་སུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་།

ཤོག་ངོས། 604

བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་གཉིས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཞིག་སྒྲིར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་
ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དབང་རྫོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
གི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཞིག་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་
བ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་དེ་མཐོང་
ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོའི་ས་མཆོམས་སྒྲིར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་
ཀྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་
དང་པོ་སྒྲོང་བ་ལ་བཅོན་པ་ནས་དེ་དུག་སྒྲོང་བ་ལ་བཅོན་བཞིན་པའི་བར་དུ་ཡོད། ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་(༥) ་ལས། ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆན་གང་ཞིག་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་
སྒངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོན་བཞིན་པའི་སྒྲིར་
བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་པ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད།
དང་པོ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག་
གཉིས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་དེ་དོན་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་
བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ལྟ་བུ། དང་པོའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྒྲོང་བ་ལ་བཅོན་པ་ནས་དེ་དགུ་པ་སྒྲོང་བ་ལ་
བཅོན་པའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་སྒྲིར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ལོགས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། གསེར་ཐོང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་པའི་ཆེ་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ཞུགས་པ་དང་པོའི་ས་མཆོམས་སྒྲིར་ལམ་སྟན་གཅིག་

བ་ནས་ལམ་རྗེས་བཞེད་ཀྱི་བར་ལ་འཛོག་ལ་ཞུགས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མཛོད་ལྟར་མཚུངས་
 བ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུང་བ་དང་། རྣམ་བཤའ་ལས་ཀྱན་བརྟམ་སུ་ཞུགས་
 བ་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་གཟུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ལ་བསྐྱེས་ནས་ཞུགས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་
 སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་པོའི་མཆམས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཀྱན་བརྟམ་ལས་ཞུགས་
 བ་དང་པོའི་ས་མཆམས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནས་ཡོད་པ་གསུངས་ཀྱང་ཞུགས་པ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་ས་མཆམས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྣམ་བཤའ་གཉིས་སྐྱས་
 ཟེན་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །འདི་ལྟར་ཀྱན་བརྟམ་༡༥༩ ་ལས། རྒྱན་ཏུ་
 ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
 ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། རྒྱན་ཏུ་
 ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་བྲག་པ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་གོ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་
 སྟེ། ཆོས་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
 བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཁོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱོམ་པའི་
 ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་གོ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཁོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་
 པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བྲག་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 གོ། ཕྱིར་མི་ཁོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་
 ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བརྟན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་གོ། ཕྱིར་མི་ཁོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་
 པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་

གོ། གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་བུན་པའི་ཀྱན་ཏུ་
སྤྱོར་བ་ལྟ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཙཿ་བོ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་
གཙཿ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དག་བཙེམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །དག་བཙེམ་
པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་གྱི་ཐོང་༢༩༥ ་ལས། གཉིས་
པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀྣལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་བ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགོ་འདུན་
རོ། །སྤྲ་མ་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་པལ་ཆར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་
སོང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྟུན་པ་ལས་
འདིར་ཐོད་ཀྣལ་བ་ཞེས་བརྟགས་པ་ནི་བརྟུན་དངོས་སུ་སྤྱར་བ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཕྲོ་བ་
སྟེ། འདི་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ཀྱང་འབྱེད་
ལ། རིམ་གྱིས་པ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀྣལ་བར་
འགྲོ་ལོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་བརྟུན་སྤང་བྱ་སྤངས་ཚུལ་དང་། མིང་
འདོགས་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྐྱོན་ས་བཏགས་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་
ལམ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བརྟུན་སྤྱོར་བ་མང་མོད། དེ་དག་གིས་ནི་བརྟུན་
འདི་དག་གི་དོན་གཏན་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ། ལམ་ནི་ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྟ་ལ་བྱེད་
དམ། སྤྱོར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱད་པར་ལམ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་རིམ་
ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་པ་ག་ལ་སྤྱིད། དེས་ན་སྤང་བྱ་ལ་རིམ་གྱིས་པ་
དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བརྟུན་བར་བྱ་སྟེ།

འདིའི་ལྷན་བྲངས་ན་ཐོད་ཀླུ་བ་ཡང་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླུ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་བ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགོ་
འདུན་ནོ། །སྤྲ་མ་ལ་མངོན་བ་གོང་འོག་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་
དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྟེན་པ་ལས་
འདིར་ཐོད་ཀླུ་བ་ཞེས་བརྟགས་བ་ནི་བརྟེན་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཕྲོ་བ་
སྟེ། འདི་དང་རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ཀྱང་འབྱེད་
ལ། རིམ་གྱིས་བ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླུ་བར་
འགོའོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་བརྟེན་སྦྱར་ན་སྤང་བྱ་སྤངས་ཚུལ་དང་། མིང་
འདོགས་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་
ལམ་རིམ་གྱིས་བ་དང་ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བརྟེན་སྦྱར་བ་མང་མོད། དེ་དག་གིས་ནི་བརྟེན་
འདི་དག་གི་དོན་གཏན་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ། ལམ་ནི་ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྷ་ལ་བྱེད་
དམ། སྦྱར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱེད་པར་ལམ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་རིམ་
ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་མ་གཏོགས་བ་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེ་བ་ག་ལ་སྟི། དེས་ན་སྤང་བྱ་ལ་རིམ་གྱིས་བ་
དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བརྟེན་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།
འདིའི་ལྷན་བྲངས་ན་ཐོད་ཀླུ་བ་ཡང་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་གྱིས་བ་ཞེས་བ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་བ་ལ་
བརྟེན་ན། འདིས་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་མི་བྱེད་པར་ཐོད་དུ་ཀླུ་བའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་བ་དང་།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་དང་། ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་མཁས་པ་
སྤྲ་མ་འགས་བརྟེན་སྦྱར་ཚུལ་མང་ཡང་། དེ་ལ་རྗེས་དེ་དག་གིས་ནི་བརྟེན་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་

ནས་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་
ལ་བྱེད་ཆེ་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་བར་ལྟ་དང་། ཡང་ན་
སྟོར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་བཞི་ལ་སྦྱར་
ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་གང་ལ་སྦྱར་གྲང་ལམ་དེ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་
སྟེ་བ་མ་གཏོགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་བའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་
རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ལྷས་བྲངས་བའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷས་བྲངས་བའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་སུ་ངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་
ན། འབྲས་བུ་ནས་ལ། འབྲས་བུ་ཐོད་བཀླལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་གཉིས། སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས། གསེར་ཐེང་ལུགས་ལ་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་བཀླལ་བ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ནི་འབྲས་
བུ་ནས་བར་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་
དེ། དང་པོ་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཐ་མ་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟེ་རོལ་དུ་མཐོང་སྤང་གུན་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པ་མེད་པས།
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་གོང་དུ་ཐོད་བཀླལ་རྒྱུའི་
འབྲས་བུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཐོད་བཀླལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། འོ་ན། མཛོད་འབྲེལ་
དུ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བཤད།
གུན་བརྟམ་སུ་ཐོད་བཀླལ་བའི་འབྲས་བུ་གནས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྷགས་བཤད་པ་
རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་དང་རྟོགས་པ་མཚུངས་པས་བཤད།
བྱི་མ་ནི་ཐོབ་དུས་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། བར་པ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ། བྱིར་འོང་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟེ་རོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྟེད་མདོན་གྱུར་
པ་བྱུག་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད། འབྲས་

བྱ་དང་པོ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་གཉིས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པས་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཞུལ་
བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེ་གཉིས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒྲ་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་དགུ་བ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པ་ཡོད་པས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་
བྱས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པས་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཞུལ་བ་
ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན། སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཆེ་གཅིག་
ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་
པ་ཡིན་གྱི། མཉམ་བཞག་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟན་གཅིག་ཅེས་
པ་ནི་མཉམ་བཞག་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པའི་
སྦྱོར་ལམ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོ་གསལ་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱུ་ལས།
དེ་ཡང་སྟན་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་
ལམ་ཡིན་ལ། ཆེ་བརྗེས་ནས་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་
མཐོང་ལམ་སྐྱེད་ཀྱང་། སྟན་གཅིག་ལ་མི་སྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་
མི་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། ཀུན་བདུས་འབྲེལ་པར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ལོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་བྱང་༣༠༣ ་ལས། དེ་ཡང་འབྲེལ་པས་སྟན་ཅིག་ལ་
མཐོང་ལམ་སྐྱེད་རུས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་འོད་ནས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། འོད་ནས་ལམ་ལ་

རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་མཉམ་བཞག་སྤྱན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་སམ་
སྙམ་སྟེ།

གསེར་ཐོང་༣༠༣ ་ཧེལས། རྫོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
གང་འདོད་ཉན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱན་དུ་སྒྲིམ་སྤང་གཅིག་
ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དང་། གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོའི་
མཆོམས་སྒྱུར་ལམ་ནས་འཛིན་པར་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་འདོད་དེ། རི་རྒྱད་དུ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་ལ་འདུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་སྒྱུར་ལམ་སྤྱན་གཅིག་པ་ཆོས་མཆོག་
ནས་འཛིན་ཏེ་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་མཉམ་བཞག་སྤྱན་གཅིག་ལ་སྐྱེད་གོས་པས་རྫོད་ཅེ་
སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་
བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་འཛོག་པ་གསེར་ཐོང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཀུན་བརྟུས་
དར་ཁྲིཀ་༡༧༣ ་ཧེལས། སྒྱུར་ལམ་རྫོད་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སྤྱན་དེ་ཉིད་ལ་བར་མ་
ཆད་དུ་སྐྱེ་བུས་པ་མ་མཐའ་རྫོད་ནས་སྤྱན་གཅིག་པ་གཟུང་གི་ །ཆོས་མཆོག་ཁོ་ན་ནས་
མི་བཟུང་སྟེ། དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤས་པ་འགའ་
ཞིག་གིས། དེའི་དོན་ཡང་མཉམ་བཞག་མཐུན་གཅིག་པ་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ཐོག་
དེ་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བུས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་
བརྟུས་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤྱན་གཅིག་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་
གནས་པའི་བར་དག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་རྫོད་ནས་ཆེ་འདི་

ཉིད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པ་ཞིག་སྟན་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་གསལ་
 བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱུ་མ་ ན ། ལས། དེ་ཡང་སྟན་གཅིག་ལ་སྐྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་
 བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་ལ། ཆེ་བརྗེས་ནས་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོར་
 ལམ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་ཀྱང་སྟན་གཅིག་ལ་མི་སྐྱེད་པའི་སྐྱོར་ལམ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་ལ་མི་བཞེད་པར་མཛོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ་ལ། ཡང་
 འགའ་ཞིག་གིས། སྐྱོར་ལམ་བྱོད་ནས་མཐོང་ལམ་ཀྱི་བར་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་
 སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཟེར། འོན། སྐྱོར་ལམ་བྱོད་ནས་མཐོང་ལམ་ཀྱི་བར་མཉམ་བཞག་
 ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ན་སྟན་གཅིག་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན། མཛོད་ལས། དང་པོར་མ་
 ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། ལུ་བ་བཅུ་ཙ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མཆིམས་མཛོད་
 ༡༣༡ ། ལས། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ་བྲད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཏེ་སྟོན་དུ་ནི་འགོག་
 པ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟན་གཅིག་
 ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་སུ་བ་བཅུ་ཙ་བཞི་
 རྒྱན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་འཕྱོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་
 རེ། འགོག་པས་བར་ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱ་བྱུགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་རི་སྤྱིད་ཟག་པ་བྲད་པ་མ་
 ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པར་གསུངས་ཀྱི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ལྡང་བར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་
 བྱེད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལས། སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་དུ་འགོག་
 པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྲད་པ་མཁྱེན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་
 བའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་བྱུགས་པ་རྣམས་བཀག་ནས་སྟན་གཅིག་པའི་དོན་མཉམ་
 བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་གསུངས་བ་དང་། ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་བྱོད་ནས་

ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བར་མཉམ་བཞག་སྤྱན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་
ཡོད་ན་དེ་དག་དབང་པོ་ནི་རྩལ་ལམ་ཆོག་ས་སོགས་གང་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་
སོགས་དབྱུང་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། གསེར་ཐོང་༢༩༦ ་ཧེལས། བལ་ཆེར་ལས་
དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་བ་གཉིས་སྒྲོས་ཀྱི་རྒྱན་ཁྱགས་མ་སྒྲོས་པས་
དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱན་ཁྱགས་བཤད་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཁྱགས་པ་གཉིས་དང་།
རྒྱན་ཁྱགས་ཁྱགས་པ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་འབྲས་གནས་གསུམ་ཡང་དང་
སོར་ཐོབ་པའི་དུས་བཅུ་བྱུག་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་
ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གསེར་ཐོང་རང་
ལྷགས་ལ་མཛོད་ལྟར་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཁྱགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒྲ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དང་། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་གཉིས་སྒྲོང་པའི་དེ་འབྲའི་ཁྱགས་པ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ལ། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་
ཁྱགས་པ་མེད་པ་འདོད་དོ། །དེའི་ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་གཏུས་དར་སྤྱི་ཀ་༡༧༠ ་ཧེལས། འདི་ལ་
ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་བལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྒྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་།

ཡང་རྣམ་བཤད་༡༩༡ ་ཧེལས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཁྱགས་འབྲས་མེད་པར་བཞེད་པ་མངོན་ནོ། །དེས་ན། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་ཡང་སྤང་དགོས་པ་ཡིག་ཆར་ལས་གསུངས་
པ་དང་། གསེར་ཐོང་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་༢༩༤ ་ཧེལས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་

གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་བའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་བ་ཡང་སྤང་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། གསེར་སྤང་རང་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་སྒོམ་སྤང་དགུ་བ་སྤང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་རགས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་བ་མ་ལུས་པར་སྤོང་བ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་སྤང་༥༠༧་ེལས། སྤྱིར་ས་གོང་ལོག་ལ་འདོད་
 པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ། གྲེ་སྤྱ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་གྱི་མཐོང་
 སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྤེ་བ་རྣམས་སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྤོང་
 བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་གྱིས་པས་ཞི་རགས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་
 འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤོང་མི་ཀྱས་ཏེ། འདོད་
 པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་པའི་
 སར་གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་བ་ལས།
 གང་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡི་ལོ། །ཞེས་རྟེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ས་དེར་
 གཏོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་
 ལ་དེའི་སྤྱང་ནས་ཐོད་རྒྱལ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་གདོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེས་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༣༩༩་ེལས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་
 ཡང་མི་སྲིད་དེ་འདོད་པའི་དགུ་བ་སྤངས་ན་སྲིད་ཅི་འདི་དགུ་བ་ཡང་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་
 དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༣༩༩་ེལས། ཁ་ཅིག་བསེ་
 རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིས་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སོ་སྦྱེ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་

ལེན་དགོས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོར་ལམ་སྐྱེད་བྱིན་
ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་གོས་ཤིང་།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྟོང་
དགོས། དེ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་ཡང་སྟོང་བར་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲོར་
ལམ་ཐོབ་པ་དང་དགུ་བཅོམ་པར་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འཇུག་གོ་ཞེས་
སོགས་གསེར་ཐོང་གོང་འོག་མང་པོ་ཞིག་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་
བའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་བ་སྤང་དགོས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྒྲོ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་
སྐྱས་ ༣༩ ་ལས། འདོད་པའི་དགུ་བ་མ་སྤངས་པར་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ཅིང་
ཅིག་ཅར་བས་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ལྟ་བུས་ན་འདི་དང་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་རྣམས་ངེས་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། འདི་འམ་གོང་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནི་དགོས་ལ་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གོང་དུ་བངས་
ཟེན་པའི་གསེར་ཐོང་གིས་ལུགས་དོན་ལ་དབྱེད་དགོས་སོ། །བདག་གིས་སྔོངས་སྒྲོ་ཤར་
ཆོད་ནི།

གསེར་ཐོང་འཇུག་སྐྱབ་སྐྱབས་སུ། ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྟོང་མི་རུས་གསུངས་པ་དེ་སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་ལ་ཡིན་གྱི་དབྱེད་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་
བ་སྟོང་དགོས་པ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོར་ལམ་སྐྱེད་བྱིན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་གོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྟོང་དགོས། དེ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་

ན་དེའི་ཆེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་ཡང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་དེ་སྤྱོད་ལམ་ཐོབ་པ་དང་དག་བཅོམ་
བར་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་འདུག་གོ་ཞེས་སོགས་གསེར་སྤེང་གོང་འོག་
མང་པོ་ཞིག་ལས་བསམས་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤང་
དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅཱ་པའི་ལྷགས་ལ་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་མི་རུས་
ཏེ། དེའི་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་བ་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་
གསུམ་མ་གཏོགས་ལྗོག་པ་མི་སྲིད་ཀྱན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སོགས་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ། སེམས་ཅཱ་པའི་ལྷགས་
ལ་ཡིན་པ་གཞུང་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་༥༠༥་ེལས། སྤྱིར་ས་གོང་
འོག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ། བྱེ་སྤྱོད་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྤེ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་
སྤང་རྣམས་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་བྱིས་པས་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་མི་
རུས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྗོག་པ་མི་སྲིད་
ལ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
སུམ་ཅུ་པ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ལོ། །ཞེས་རྟེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉོན་
ཡིད་ཀྱང་ས་དེར་གཏོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་ཞེས་པར་བྱ་ལ་དེའི་སྤྱིང་ནས་ཐོད་རྒྱལ་པའི་དག་འདུན་གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་
གཏོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སྤང་པ་ཡོད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཞིབ་
ཏུ་དབྱེད་ན་ཞེས་པ་སེམས་ཅཱ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་

འབགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་ལ། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སུམ་རྩ་
པའི་ལུང་བྲངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཞི་རགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་
ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ལྷོག་ཀུས་ལ། སེམས་
ཅོམ་པའི་ལུགས་ལ་ཞི་རགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་ཡིད་སྟོང་མི་ཀུས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འམ་ཁུངས་ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༡༥༥ ༽ལས། ཚད་མའི་སྟོ་
འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་ཚུལ་མི་འབྲསྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རྩོགས་པར་
སྒྲིམ་ན། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ལྷོག་སྟེ། གཉེན་པོ་ཡིད་
ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ན་ནི། ལུས་རྟེན་ས་གང་ཡིན་
པ་དེའི་ས་བ་ཡིན་ཡང་། ས་གོང་མའི་སེམས་གྱིས་མི་སྟོང་ངོ་། རེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་ལ། ཐོད་ཀླལ་བ་གང་ལ་བཞག་པ་དང་། རིམ་
གྱིས་པ་གང་ལ་བཞག་པ། ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐོད་ཀླལ་
བ་ལ་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་གནས་བཞི་སྲིད་ཀྱི་གཞན་རྒྱུན་ཞུགས་དང་
དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཉིས་ལས། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲས་
བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལྷ་མ་དོར་ནས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་འབྲས་བུ་གོང་མ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོད་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་འབྲས་བུ་འོག་མ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།
སྤངས་པའི་སྟོན་མི་སྲིད་པ་ནི་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་པ་དེ་རང་རང་གི་སྤང་བུ་མཐོང་ལམ་
གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་པའམ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པ་ལ་གོ་དགོས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་
པོ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྟོར་གསུམ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐོད་ཀླལ་མི་སྲིད་པ་ནི་རང་ལས་འོག་མའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གང་

རུང་མངོན་དུ་མ་བྱེད་པར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་
 གྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་དཀའ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་གྱི་གཙོ་བོ་སྲིད་
 ཉོན་དགུ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་སྤྱོད་དགོས་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པས་
 སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་གོང་མ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་
 དང་བོ་གསུམ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ལམ་པར་ཡང་བཞེད་དེ་བཅུ་དྲུག་པ་མཐོང་ལམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །མཛོད་པ་ནི་སློབ་པ་འབྲས་གནས་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་པས་བྱེད་པར་འདོད་
 རོ། །བཅུ་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་པར་འབྲས་བུ་མི་འཐོབ་པའི་བྱིར་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་སྒོམ་ལམ་
 ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་སྤྲུམ་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བར་འབྲས་བུ་བྱི་
 མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོད་ཀླལ་བ་ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་པ་ཡང་། ཐོད་ཀླལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ་བྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་པར་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ།
 འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་འབྲས་བུ་སྤྲུམ་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བར་འབྲས་བུ་བྱི་མ་ཐོབ་ཅམ་གྱི་ཐོད་
 ཀླལ་བར་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ནས་དག་བཅོམ་བར་གྱི་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་
 ཀར་བཞག་དགོས་སོ། །ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་
 འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་གསུངས་ཤིང་དེས་རིགས་པས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་དག་
 བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་བ་ཡོད་པར་ཤེས་རྒྱས། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཞུགས་
 ལམ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་འོང་དགོས་ན་ཞུགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་བ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་སྐབས་
 དེ་ལྟར་འོང་དོན་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་བར་བ་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གཉིས་ལ་སྤང་
 བྱ་ཅིག་ཅར་བ་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་
 ཅར་བ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་གཞན་

རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བཤས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
བྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ལེགས་
བཤད་གསེར་ཐོང་༣༤ ་ཧལས། དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྲིད་དེ་འདོད་པའི་དགྲ་
བ་སྤངས་ན་སྲིད་ཅིང་དགྲ་བ་ཡང་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ཡང་གསེར་ཐོང་༣༥ ་ཧལས། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་ཅིག་ཅར་བའོ་ཞེས་
སྤྲ་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སོ་སྤྱེ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ཞིག་ཁས་སྤངས་དགོས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱེད་པ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེད་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་བའི་སྒྲིན་སྤང་དགྲ་
བ་ཡང་སྤང་དགོས་པས་ཁམས་གསུམ་གའི་དགྲ་བ་སྤང་དགོས་པས་སོ། །དེས་ཅིག་ཅར་
བ་བྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་གཅིག་སྲིད་ཀྱི་བསེ་རུ་ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་བར་ངེས་པར་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སློལ་མང་པོ་སྤང་ཡང་།
བདག་གིས་སྤོངས་སྒྲོ་ཤར་ཆོད་ནི། མཛོད་རང་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བ་དང་མཐར་
གྱིས་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་བཤད་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་གཏན་མི་འདོད་མོད། འོན་
ཀྱང་། ཐོད་ལྔ་རབས་ཁ་ཅིག་གིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བ་ཡིན་པས་བྱིས་ཅེས་སྤྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སོ་སྤྱེ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྤྲ་བ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི། མཛོད་ལས། སྒྲིན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པར། །བསམ་གཏན་
མཐའ་བརྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེའི་སྒྲིན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན་ཞེས་བ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ལམ་མཐོང་ལམ་བསྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཀུན་ལྟར་གཅིག་ལ་བསྤྱེད་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷུང་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར། །ཐོས་བསམས་ལས་བྱུང་
 ལས་གསུམ་མོ། །མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། ཞེས་ལྷུང་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་
 པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་བསྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མ་ཐུན་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འིན་ཏུ་ལྷུང་ན་སྲིད་
 པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐར་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་བསྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བསྐྱེད་དེ། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་
 བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞིག་ཡོད་
 བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཞི་གཅིག་པ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འདོད་ཉོན་
 དགུ་པ་མ་སྤངས་པར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་ན་ཁམས་གསུམ་
 ཆར་གྱི་དགུ་པ་སྤངས་པས་དགྲ་བཅོམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་
 བ་དེའི་ཆེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་དེ་སྤྱོད་ལམ་ཐོབ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་
 པར་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 རྟེ། སློ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་༣༩༽ལས། དེ་ལ་མངོན་པ་མངོད་དུ་ནི། འབྲས་བུ་
 ཐོད་ཀྱིས་དུ་དང་མཐར་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་བཤད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་བ་གཏན་མི་འདོད་
 མོད། མོངས་པ་དག་ནི་སྤྲ་རབས་པ་མངོད་ནས་བཤད་པའི་བསེ་རུ་ལྟ་བའི་རང་རྒྱལ་ཅིག་
 ཅར་བར་འདོད་པ་ནི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱས་གཏན་སྐྱས་ནས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་མཐོང་
 རྟེ། མངོད་ལས། སྤྱིར་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་
 པོར་སོང་བ་དེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་གཏན་མི་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་བསེ་
 རུ་ལྟ་བུ་ནི། མངོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པར། །བསམ་གཏན་མཐའ་བརྟེན་
 གཅིག་ལ་ཀུན། །དེའི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མ་ཐུན་ཞེས་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྤྱོད་ལམ་མཐོང་ལམ་བསྐྱོམ་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་ཀུན་ལྟན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་

བས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་དག་བཅོམ་པ་གཞི་གཅིག་པ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འདྲོད་
ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་ན་ཁམས་གསུམ་
ཆར་གྱི་དགུ་པ་སྤངས་པས་དག་བཅོམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཚུལ་ནི།
བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་༡༣༥ ་ལས། འདི་ལྟར། ཉོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པར། །བསམ་
གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །ཉོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་
རྒྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་། གསལ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཉོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནས་
བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ན་རེ། མི་སྐྱུག་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་དག་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་
རང་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་འདྲོད་པ་དེའི་རིགས་རྣམས་ནི་བསྐྱོག་པར་དགག་པ་མེད་དོ། །ཅི་
ཆེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་མེད་ཀྱི་ངེས་པར་དེའི་སྐྱོན་དུ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །ཐམས་ཅད་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར། །ས་བོན་
འདེབས་པ་དང་། འབྲུ་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་ཆེ་གཅིག་ལ་ནི་ཐར་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་༡༢༢ ་
ལས། ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་
བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་དབང་པོ་རྣེ་བས་གསལ་ཞིང་སྤངས་པས་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་ནས་མི་སྐྱུག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ལམ་ཀུན་

བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ལ་ནི་བར་སྐབས་མེད་པས་རིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་
 བྱལ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཟེར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནི་ཆོས་མཆོག་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོར་ལམ་མཐའ་ཆོགས་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་
 ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མཛོན་པ་བ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པ་ཆོགས་
 ཞིང་སྦྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ལྟར་
 རོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལས་བཞྲོག་ནས་སངས་རྒྱས་
 སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་དེ། དེའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསེ་
 རུ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཁོ་ན་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་པར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 བ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྡོད་དུ་འགྲོ་བའི་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་
 བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དེ་དེ་དག་ནི་སྟེ་བ་དག་གི་ལུགས་སོ། །ཐེག་
 བ་གོང་མ་བ་དག་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་དེ་འདིར་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་ཁོ་བོས་མ་
 བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཛོད་རྟེན་གྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་པ་༡༥ ་ལས། སྟོན་བ་སངས་
 རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་རོད་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་རིགས་གཞན་
 དུ་བསྐྱུར་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེས་རོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་ཀྱི་བར། བསམ་གཏན་
 གྱི་མཐའ་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་ལམ་ཀུན་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ངེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་དང་པོ་ནས་སྟེ་འཇམ། དེའི་སྡོད་དུ་ལམ་གཞན་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་གྱི་སྡོད་དུ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་ནས་
 ཅི་ཅམ་ན་ཐར་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཅ་བར། སྤར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར། ཐོས་བསམས་
 ལས་བྱང་ལས་གསུམ་སོ། །མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། །སྤར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་
 ཐར་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་

ཆ་མཐུན་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འིན་ཏུ་སྦྲུང་ན་
སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད། གཉིས་
པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་དེ། ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མིགས་བསལ་བྱང་སེམས་
དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྲིད་ཉོན་སྒྲོར་དགུ་སྟོང་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བྱུང་པར་ལམ་གསལ་དུ་ཐོབ་ཆེ་སེམས་ཤེས་མི་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་
གི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་བརྟུ་བྱུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དང་སྲིད་ཅེའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་
བརྒྱད་འཛོག་ལ། དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་གང་གི་མཛུགས་ཐོགས་
སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བཤོ། ཞེས་དང་། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་
ལམ་གང་ཡིན་པའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བཞིའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟེལ་སྒྲོམ་གྱི་དང་པོའི་ཟག་མེད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གོང་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དེ་སྲིད་
པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྟེ་དོན་༤༩ ༽ལས།
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་རང་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་རྒྱུད་སྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྲིད་པ་
ཐ་མའི་ཆེ་སྦྱོར་ལམ་བློན་ནས་རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
དང་། སྟེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་བཟོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་དེའི་
ཕྱི་མ་ལ་ལམ་ལྟག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་དགོ་སྦྱོང་ཆུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་
གནས་ཤིང་དེའི་ཕྱི་མ་ལ་ལམ་ལྟག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་

དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༥༦ ་ལས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་
 ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཚུབ་
 མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་
 ལྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། གཙུ་བོར་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྲ་མེད་ལུས་
 གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ལྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ། སྦྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་མེད་དང་རང་
 རྒྱལ་ལ་ཁྱེད་གས་གནས་བརྒྱུད་གྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་མིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དོགས་དཔྱོད་
 བྱི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་མེད་ཀྱང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རང་
 རྒྱལ་ཡོད་པ་ལོགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་༣༠༥ ་
 ལས། དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་ཕྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་གཅིག་སྲིད་ཀྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་
 ཅིག་ཅར་བར་ངེས་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གཉིས་པའི་
 སྦྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་
 པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་རྒྱན་ཁྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཟུས་ལས།
 སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་
 མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་
 ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མའི་སྦྱི་དོན་ལས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་
 དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། སོ་སོའི་སྦྱི་བོ་
 རྣམས་དང་གསུང་སྦྱིས་དང་། །རང་བྱང་ཚུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། །ཞེས་རང་
 རྒྱལ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱལ་ལ་རིགས་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། གསེར་
ཐོང་སྐབས་གཉིས་པ་༥༥ ་ལས། དེ་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
མ་ངེས་པ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་མངོན་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོགས་ཤིང་སྟོང་བ་དང་བསེ་བུ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
ཆོགས་ཤིང་སྟོང་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། གང་དག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་
དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟློན་བ་རྒྱབ་པ་དང་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་ཤིང་སྟོང་
བ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །སྟོར་ལམ་ཅམ་སྐྱེད་པའི་སོ་སྐྱེ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡང་
ཡོད་པར་གཞན་དག་ཟེར་ཞེས་མངོན་འགྲེལ་ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ས་
ཡི་དངོས་གཞིའི་རང་ལུགས་ལ་ལམ་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་
འབྱེད་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་ངེས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པར་ཀྱན་
བཏུས་ལས་འཆད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། སྐབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་
དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་སོགས་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་དུ་མའི་སྒྲོན་ས་བྱུང་ལ། དབུ་མའི་སྒྲི་
དོན་དུ། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་གསུངས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ལ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉན་རང་གཉིས་
ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤང་དཀའ་སྤེའི་བྱེད་པར་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ། རང་
རྒྱལ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་

གྱི་རྣམས་གཞག་ཡང་བཅི་རུང་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གསེར་ཐོང་སྐབས་གཉིས་པ་༥༣ ་ལས། འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་
 གྱིས་སྤོང་བ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་རྩོགས་རྗེས་
 སུ་སྒོམ་སྤང་སྤོང་ཚུ་ལ་གསུངས་པའི་རྣམས་གཞག་མ་མཐོང་ཡང་། བྱང་ས་ལས། རང་རྒྱལ་
 བ་ནི་ཉན་ཐོས་རིལ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་དང་ལམ་གྱིས་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པས་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་
 ཀ་བཅི་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ཞིང་དེ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་སྤང་
 རྣམས་སྤོང་སྐྱམ་མོ། །དང་པོ་ལ་མཛོད་ལས་ནི། སྡོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པ། བསམ་
 གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྡོན་དུ་ཐར་ཆ་མ་ཐུན། །ཞེས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་
 ཆེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྲིད་ཅིའི་ཉེར་བསྟེན་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལྷག་མ་བཞི་སྟན་
 གཅིག་ལ་མཛོད་དུ་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་རྣམས་དང་སྲིད་ཅིའི་སྒོམ་སྤང་དགྲ་ཅམ་
 ཞིག་སྤོང་བར་བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡིན་ཞིང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 གནས་ཀྱང་འོང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་ལ་
 སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་
 གྱིས་སྤོང་བ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་གསུམ་ནི་ཆོགས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གསུམ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐོང་༥༣ ་ལས། འདི་
 ལ་བོད་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དབང་པོ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་འབྲིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོགས་
 སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་གི་ཐ་སྟད་བྱེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྤྱོད་ལམ་སྡོན་དུ་བཏང་ཞིང་འབྲས་
 བུ་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ཆོགས་སྤྱོད་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྡོན་དུ་བཏང་བའི་ཆོགས་སྤྱོད་
 ཅེས་འབྲུང་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྡོན་མ་སྤྱོད་པ་

དང་སྐྱོད་པ་དང་སྒྲོན་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འབྲུང་བ་
མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་ཕྱར་
གནས་པའམ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཆོགས་དང་སྐྱོད་པ་གང་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་སྒྲོར་ལམ་མ་སྐྱོད་པས་ལམ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་
གྱུར་ཏེ་གཅིག་ཕྱར་གནས་པ་དང་། ལྟག་མས་ལམ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་
ནས་ཆོགས་དང་སྐྱོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་དང་རིམ་གྱིས་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་
རང་རྒྱལ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་མེད་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་པ་ལེགས་
བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུ་ཏེ།
དེ་ཉིད་༣༠༥ ་ཧལས། དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་བྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་གཅིག་སྤིད་ཀྱི་བསེ་
རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་བར་ངེས་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལོ་སྟུང་སྟེ་དབྱེད་དོ། །

དེས་ན་གོང་མ་ལྟར་ན། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ལམ་པར་ཡང་
བཞེད་དེ་བཅུ་དྲུག་པ་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མཛོད་པ་ནི་སྒྲོབ་པ་འབྲས་གནས་
ཡིན་ན་སྒྲོམ་ལམ་པས་བྱུང་པར་འདོད་དོ། །བཅུ་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་པར་འབྲས་བྱ་མི་འཐོབ་
པའི་བྱིར་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་
སྐྱ་མ་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་བར་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོད་ཀྱལ་བ་ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་བའི་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་། ཐོད་ཀྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་པར་དགྲ་བཅོམ་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཁོ་ལོ་ཅག་འབྲས་བྱ་སྐྱ་མ་སྒྲོན་དུ་མ་
བཏང་བར་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་ཐོབ་ཅམ་གྱི་ཐོད་ཀྱལ་བར་མི་འདོད་དོ། །སྒྲོ་གསལ་བཟོད་པའི་
ཐེམ་སྐྱས་ ་ཧལས། ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ངེ་ལྟ་བུས་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞེ་ན། ལམས་

གསུམ་ས་དགུ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་
བརྟེན་པའི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་སྟེ་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་མི་བརྟེན་ན་དེའི་གོང་མའི་
བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་དགུ་
པ་མ་སྤངས་པར་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ཅིང་ཅིག་ཅར་བས་ནི་ཁམས་གསུམ་
གའི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་དང་རྒྱུན་ཞུགས་
དང་ཕྱིར་འོང་རྣམས་ངེས་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ།
འདི་འམ་གོང་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནི་དགོས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

སྡོགས་ལ་བསྟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱུ་ ༡༩ ་ལས། དེས་ན་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་
མིན་ཡང་སྤངས་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་འདི་དབྱུང་དེ་ཅི་ཞུགས་
གནས་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་བཅི་རུང་ངམ་ཞེ་ན་འདི་ལ་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་
རང་རྒྱལ་ལ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མི་འོང་ཞེས་ཟེར་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
ཡང་བཅུ་བདུན་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་རྟོག་བཟོ་མང་པོ་བྱེད་མོད།
འོན་ཀྱང་འཐད་པར་མི་རྟོག་སྟེ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མི་ཅི་བའི་རྒྱ་མཚན་རང་རྒྱལ་ཅིག་
ཅར་བར་འཆད་པ་ནི་བཀག་ཟེན་ཏོ། སྤྱིར་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེ་ལོང་ཅམ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྡོན་མ་སྦྱེས་པ་བསྦྱེད་
པ་དང་། སྡོན་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་ཕུར་གནས་པའམ་རང་
རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་དང་སྦྱོད་པ་གང་སྟུག་བསྐྱུལ་གྱི་མཐར་ཕྱིར་པ་འཐོབ་པའོ།
ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་ན་རང་རྒྱལ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བ་དང་། བཏང་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་བསྦྱེད་པ་བསེ་རུ་ལྟ་

བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་སྒྱུར་ལམ་ཅམ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་རང་རྒྱལ་
དུ་གྱུར་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅམ་ཐོབ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་སོ། །དེ་
ཡང་སྒྲོན་མ་ལྷ་བསྟེན་པའི་དྲང་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དབེན་པ་ཞིག་ན་གནས་པའི་སར་རང་རྒྱལ་
ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྐྱད་པའི་སྟེ་ཅུ་ཞིག་དེར་བྱིན་ནས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྒྱུད་ལམ་དེ་སྟེ་ཅུ་
དེས་དེ་རྣམས་ལ་བསྟེན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་རྒྱལ་ལྷ་བརྒྱར་
གྱུར་ཅེས་འབྱུང་བས་ན་བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལྟར་གནས་ལ་འཕགས་པ་དཀའ་ཐུབ་དག་
པས་གཏུངས་པ་མ་ཡིན་པས་སོ་སྒྱུ་འེ་ལམ་ཅམ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཆོགས་དང་གནས་པ་ཡང་ཟེར་ལ་ཆོགས་སྒྱུད་ཆེ་ཆུང་ནི་བོད་ཀྱི་
ཐ་སྟོད་དུ་སྒྲུང་རོ། །དེའི་བྱིར་བྱི་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ལ་ནི་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་
འོང་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཅམ་ཐོབ་ནས་རང་རྒྱལ་གྱུར་ནས་དེས་འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་
སྤངས་ནས་བྱིར་འོང་དགུ་པ་སྤངས་ན་བྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་སྒྱུར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་བཞི་བཤོད་
ཀྱང་སྟན་གཅིག་ལ་མཛོད་ལྟར་བཤོད་པ་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐོང་ལས།
ཆེ་འཕོས་པའི་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་ལྷག་མ་བཞི་སྒྱུད་པར་བཞེད་ཀྱི། མཛོད་པ་ལྟར་གདན་
ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་སྒྱུད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱ་བཤད་ཡོད་
དེ། གཞན་ཀྱི་ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་ལུང་བྱིར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྤངས་ཉོགས་ཁོང་
དུ་ཆུད་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་པའི་བྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། ལུང་མེད་པར་
བདག་གཅིག་ལུང་བྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རང་ཞེས་པས་གཞན་གཅོད། བུལྟེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། བསེ་རུ་འེ་
སྒྱུ་དོན་ཡོད་དེ། རི་དྲགས་བསེ་རུ་དེ་དྲག་གཅིག་ལས་དྲག་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་རལ། རི་དྲགས་
བསེ་རུ་རང་གཅིག་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྒྱུད་པས་ན་བསེ་རུ་ལྷ་བྱར་བཤད་པའི་བྱིར།

མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་
མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
གཞན་དག་དང་མི་འབྲེལ་བར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱི་འོང་ཞུགས་པ་དེས། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་ན་འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྐྱོར་དགུ་ཡོད་པ་ལས་དུག་པའི་བར་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་
ཡང་འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་སྤངས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལེགས་
བཤད་གསེར་བློང་ལས། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་བྱིས་པས་ཞི་རགས་སུ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་
བྱིས་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མཛོད་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤོང་མི་རུས་ཏེ།
འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་
པའི་སར་གཏོགས་པའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་སའི་ཆོགས་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གསེར་བློང་ལས། དེས་ན་ངས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་
སའི་ཉོན་མོངས་མཛོད་གྱུར་བ་ཀུན་ལྷོག་མི་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་
ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་
དོགས་སོ། །འདི་ལ་ཆོག་ལ་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་
པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་པའི་གང་མ་སྤངས་པའི་འདོད་ཉོན་
དུག་པ་དེ་སྤྱིར་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་ལམ་བྱིས་སྤོང་རུས་ཀྱི་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་བྱེད་པས་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་དེས་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྤོང་དུ་དེ་སྤངས་ཐེན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དོགས་པ་དེའི་སྤོང་མེད་དོ་ཞེ་
ན། འོ་ན་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་

ཡིད་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཉོན་བྱག་པ་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་
འདོད་ཉོན་བྱག་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་
ལྟར་ན་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འདོད་ཉོན་བྱག་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་བྱག་སྤངས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་
བསམ་འདོད་ཉོན་ལ་སྒྲོར་དགུ་བྱེ་བའི་བྱག་པ་མན་ཆད་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོ་དང་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བཤད་
པ་དང་། སྒྲོགས་ལ་བཞུད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བཙུན་བྱག་པ་ཐོབ་ལ་འདོད་ཉོན་བྱག་པ་སྤངས་ཤིང་དགུ་
པ་མ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འདི་གཉིས་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམས་
ཅན་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་རུས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་སྒྲོ་
མས་མཛད་པའི་མཐའ་གཅིད་རིན་ཆེན་མུ་གུ་༣༥༧༽ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་སྤངས་པ་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་མེད་ན་མི་འབྲུག་པ་ནི་འདིར་
ཡང་འདྲ་ལ། རྒྱད་སྡེ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒྲོམས་ནས་
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བར་བྱེད་ཚུལ་མ་བཤད་ལ། བྱད་པར་དུ་དབང་པོ་གཉིས་
སྦྱོར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་
ལམ་སྒྲོམ་པ་གོལ་ས་ཡིན་པས་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། སྤིང་ཅི་ལས་སྦྱིས་
བཞོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྦྱིས་མཐོང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་

གྱིས། །བཅོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒྲོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས། སྲིད་ཅེ་
 ལས་གཞན་པའི་མཐོང་སྤང་ས་ལྟག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་ལས་སྐྱེས་
 པའི་མཐོང་སྤང་ནམས་ནི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ།
 འབགས་པ་ནམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་ས་གོང་མ་ཞི་བ་དང་འོག་
 མ་ལ་རགས་པར་ལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ས་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པ་བཅོད་
 པའི་གཞོམ་བྱ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ།
 འབགས་པ་ནམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་ས་གོང་མ་ཞི་བ་དང་འོག་
 མ་ལ་རགས་པར་ལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ས་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པ་བཅོད་
 པའི་གཞོམ་བྱ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་གྱིས་སྤོང་སྟེ། འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་
 འབགས་པས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་། བྱིས་པས་མཐོང་
 སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཆ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་སྤོང་བའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
 སྤོང་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་མཆིམས་མཛོད་ལས། ཡང་དེ་གཉིས་སྤྱར་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་
 ཡང་ན་དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོམ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་
 གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་རྟེན་འགྲེལ་དང་
 བསམ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་གསེར་བྱེད་
 ལུང་སྤྱི་བྱི་མི་འགལ་ཚུལ་ལ་བདག་གི་མོངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་ནི། ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པ་དང་
 མི་ལེན་པའི་ལུགས་སོ་སོར་བྱིས་སྟེ་ལན་འདེབས་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉོན་

ཡིད་ཁས་མི་ལེན་པ་བྱེ་སྤྲོད་དང་དགུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ལ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་
རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་
ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སྤྲོད་བར་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༠༧ ་ཧུལ་ས། སྤྱིར་ས་གོང་འོག་ལ་འདོད་བ་དང་མི་
འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འདིས་འདོད་བ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་མ་ལུས་
བར་སྤངས་བར་འདོད་བ་ལ། བྱེ་སྤྲོད་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སྤྲོད་བར་འདོད་
དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་ཐོང་༣༩༥ ་ཧུལ་ས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་
བའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་ཡང་སྤང་དགོས་པས། ཞེས་དང་། གསེར་ཐོང་༣༩༩ ་ཧུལ་ས། མཐར་
གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ནི་བཅུ་བྱུག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་མདོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་
ལ་དེ་ཡང་རིམ་བཤར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྱུག་པ་དང་། དགུ་པ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་འཐོབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐར་གྱིས་པ་ལ་ནི་གཅིག་ནས་ལྡེ་བར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་
སྤངས་པ་སྤིད་ཀྱང་བྱུག་པ་དང་དགུ་པ་ནི་བཅུ་བྱུག་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་བས་ཁྲབ་ལ། ཐོད་
ཀལ་བ་ནི་དེ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤྲོད་བས་ཁྲབ་པོ། ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་ཐོང་
༣༩༥ ་ཧུལ་ས། རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་གཉིས་ཀས་འཐོབ་པ་སྤིད་དེ། བཅུ་བྱུག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ལམ་ཐག་མེད་ཀྱིས་བྱུག་པ་
དང་དགུ་པ་སྤངས་ན་དེ་དངོས་སུ་འཐོབ་བྱེད་འདས་ལམ་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱིས་དེ་གཉིས་སྤངས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཐོབ་སྟེ།
འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤང་བུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གོང་
འོག་དུ་མ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤང་དགོས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་གྱི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་ཉོན་

ལྷག་སྤྱོད་པས་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་ཕྱི་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྒྲོན་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་སྤྱོད་པས་བྱུང་བ་སོགས་གསལ་བ་གསུངས་སོ། །
 ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་
 འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
 ཉ། དེའི་ཉོན་ཡིད་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་
 དུ་ལྷོག་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། གསེར་སྤང་༣༩༩ ་ལས། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་གྱིས་
 བས་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་མི་རུས་ཉ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་
 བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྤྱོད་ལ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
 བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་བ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་འོ། །ཞེས་རྟེན་ས་གང་དུ་
 གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ས་དེར་གཏོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །རིགས་པ་
 འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱ་ལ་དེའི་སྤྱོད་ནས་ཐོད་ཀླུ་ཕྱི་མི་དགེ་འདུན་
 གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་གདོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་༤༠༩ ་ལས། དེས་
 ར་དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀུན་
 ལྷོག་མི་དགོས་ཉ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༡༩༣ ་ལས། བསམ་གཏན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྐྱོགས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ན། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ལྷོག་སྟེ། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །ཉོན་
 ཡིད་ཁས་ལེན་ན་ནི། ལུས་རྟེན་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་བ་ཡིན་ཡང་། ས་གོང་མའི་སེམས་
 གྱིས་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། གསེར་ཐོང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དགུ་པ་སྤང་དགོས་པ་གསུངས་པ་དང་ས་གོང་
འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་སྤོང་བ་གསུངས་པ་དེ་མདོན་པ་ནས་སྤྲས་ཐིན་ཆོད་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་བ་ལྟོག་པ་ལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་
དེ་དག་གིས་སྤྱད་པ་མདོན་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་རུས་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་
དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་མདོན་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པར་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༥༥ ༽ལས། ༩ གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། ཆོས་མདོན་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ། །དེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པ།
སྤང་གཉེན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤོང་བའི་
ཚུལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བསྒྲིམས་ནས་དང་། ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཕྱང་པོ་བདག་དང་བདག་གི་
བས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲིམས་ནས་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ས་དགུ་ལ་སྒྲིམ་
སྤང་དགུ་དགུར་བྱེ་བའི་གཉེན་པོ་འཛིན་ཏེན་པ་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
ལ་ཡང་རྩས་དེ་སྟེད་དེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིད་ཅེའི་སྤང་བྱ་དགུ་ལ་འཛིན་ཏེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་
སྤོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་མདོན་གྱུར་དང་གཉིས་པས་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་ཞིང་
དང་པོ་ནི་ཐུ་སྟེགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་འདི་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་མོ། །འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་
ཚུལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁམས་དང་ས་མ་བྱེ་བར་བསྒྲིམས་ནས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྒྲིམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་དང་། བྱེ་སྟེ་ས་རྣམས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲིམས་པས་རིམ་

གྲིས་སྤྱོད་བའི་ཚུ་ལ་གཉིས་གསུངས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་གསལ་པོར་
 མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་བདུས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རིམ་འདྲ་བས་སྤྱོད་ཞེས། འདྲེས་པ་
 ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་བཤག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཅིག་
 ཅར་བའི་དམིགས་རྣམ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདྲེས་
 བཤམ་བསྟོམས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤྱང་བར་བཤད་པ་འདྲིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་
 བ་བརྟའམ་མིང་གིས་སྤངས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་
 བ་བཏགས་པ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་བ་མཆོན་ཉིད་པར་མངོན་
 བ་ལས་དོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་
 ཁམས་རྣམས་ལས་འདའ་བར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གཏུལ་
 བྱ་དབང་རྒྱལ་སྤྱིད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་སྤྱོད་བའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་རེ་ཞིག་བདག་མེད་
 བ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ། དེམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ལམ་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་
 མཁས་པས་ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཆོག་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ས་དེ་དག་ལ་ཆགས་
 བ་མངོན་གྱུར་བ་བསྒྲོག་ནས་དེ་དག་སྤྱིད་པ་མི་འདོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་དང་བལ་བ་འདོད་པ་
 དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་ནོ། །ལམ་སྤྱོད་མས་ནི་ས་དེ་དག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞོག །ས་དེ་དག་ལ་སྤྱིད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་དུ་ལྟ་བ་ཅམ་ཞིག་
 ཉམས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་རུས་ཏེ། བདག་
 དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ནི་ལམ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་
 འཇུག་པ་དང་། དེས་དེའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 ར་དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀུན་
 སྟོག་མི་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་

བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་གོས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་
སའི་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལམ་དེས་ངེ་ལྟར་སྤོང་། མཛོད་ལས། ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་
དང་སློམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་སྤྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་མཐོང་སྤང་མཐོང་ལམ་དང་འཛིག་
ཏེན་པའི་སློམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བཤད་པས་ནི་མི་གཞོད་དེ་དེ་ནི་བྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་བཏགས་
པ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞི་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་རྒྱུད་སྤོང་དུ་རུང་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་
གི་བདག་གིས་སྤོང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྤངས་འགལ་
བས་མ་རིག་པ་ལས་རྒྱུད་བའི་ཉེས་པ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་མ་ཐུང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱི་དང་། །འགལ་
བར་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སློམ་པ་ལྷག་མ་
དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་
ཀ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྤོང་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་གཞག་འདི་སྤར་གང་ཟག་གི་སྐབས་དང་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མི་
བསམ་སྟེ། དེ་ནི་མཛོན་པ་ནས་སྤྱོད་ཅོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་
པ་གང་དུ་འཐད་དཔྱད་པ་མིན་པས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱུན་ལྷགས་
ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་པའི་
གང་མི་སྤོང་རྒྱུའི་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་སློར་དགུར་བྱེ་བའི་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་

པའི་དོན་ཡིན་པ་ལམ་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་དེའི་སྐྱོན་
མེད་དོ་སྟེ།

འོ་ན། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་སམ་སྟེ་ན་གསེར་
སྒྲིང་གོང་འོག་སྒྲིས་ཟེན་མང་པོ་ལས་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཐེག་བསྐྱུས་དང་ཀུན་
བཏུས་དང་བསྐྱུ་བ་སོགས་བྲངས་ནས་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་གསེར་
སྒྲིང་༤༧༽ལས། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་སྒྲིངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ།
དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་གྱུར་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་དང་།
གསེར་སྒྲིང་༣༦༣༽ལས། འོ་ན་རང་གི་ལུགས་གང་ཞེ་ན། སྒྲིར་ལམ་མཉམ་གཞག་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་དེ། སོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་མི་
འཇུག་པའི་སྐབས་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་
སྒྲོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བདག་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འགལ་བས་སོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་གསེར་སྒྲིང་༥༤༧༽ལས། གཉིས་པ་ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཁམས་
རྣམས་ལས་འདའ་བར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་
རྒྱལ་སྲིད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་སྒྲིང་བའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་རེ་ཞིག་བདག་མེད་པ་བསྟན་
པའི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ། དེས་ཀྱིས་བདག་མེད་ལམ་ལ་བྲང་བའི་བྱིར་ཐབས་མཁས་པས་
ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཆོག་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ས་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མངོན་
གྱུར་པ་བསྒྲོག་ནས་དེ་དག་སྲིད་པ་མི་འདོད་ཅིང་སྲིད་པ་དང་བལ་བ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་བདག་
མེད་པའི་ལམ་སྟོན་ནོ། །ལམ་སྒྲ་མས་ནི་ས་དེ་དག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་ཐམས་
ཅད་ལྟ་ཞོག །ས་དེ་དག་ལ་སྲིད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་དུ་ལྟ་བ་ཅམ་ཞིག་ཉམས་སྒྲོད་པར་
བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་རུས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་
བར་ཆགས་པ་ནི་ལམ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་དང་།

དེས་དེའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་མི་གཞིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དེས་པའི་
དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀྱན་ལྷོག་མི་
དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེད་གོས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་སའི་མཐོང་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལམ་དེས་རི་ལྟར་སྤོང་། མཛོད་ལས། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྐྱོམ་
གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་སྤིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་མཐོང་སྤང་མཐོང་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་
སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བཤད་པས་ནི་མི་གཞིད་དེ་དེ་ནི་བྱེ་སྤྲུམ་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་
པས་སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་ནི་རྒྱུད་སྤོང་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་
ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་
གིས་སྤོང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བས་མ་
རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། སྤོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་བྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱན་དང་། །འགལ་བར་རབ་
ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྐྱོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ཀ་ཡང་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྤོང་བར་ཞེས་
བར་བྱའོ། །རྣམ་གཞག་འདི་སྤར་གང་ཟག་གི་སྐབས་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། དེ་ནི་
མངོན་པ་ནས་སྤྲས་ཐེན་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་འཐད་
དབྱེད་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཐོང་སྐབས་གཉིས་པ་ ༡༩༣ ་ལས། དང་པོའི་

རྒྱུ་མཆན་ནི། རྒྱུ་སྤང་དུ། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བའི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཁོ་
 རར་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམས་པ་དགུ་བསྟན་ནས། ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་བདུན་པའི་བར་
 དུ་ཉོན་ཡིད་འཇུག་པས་དེ་དེར་གཞག་གོ། །བསྔོ་བ་དང་ཡི་རང་གཉིས་ནི་ས་དགུ་ཀ་ལ་
 བཞག་གོ་ཞེས་དང་། གསེར་སྒྲིབས་བཞི་བ་ཡོད་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་ལྟར་
 ར་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ནི་སྟོབ་པ་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ལ་ཐེག་ཆེན་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་རུས་སོ། །སོ་སྟེ་དང་རྒྱུན་ཁྲགས་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་རྣམས་གྲོལ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་མི་རུས་ཏེ། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་
 ཤིང་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་དགོས་ན། དང་པོ་ལ་དང་པོ་མེད་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་མ་
 མེད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཡོད་ལས། བཞི་བ་ནི། ཆོགས་དྲུག་དང་ཉོན་ཡིད་
 དེ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགོག་སྟེ་འདི་ལ་ཉོན་ཡིད་མ་བཀག་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཞི་མ་ཞིའི་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་
 འདོད་ཁམས་སུ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་ཤེས་དང་
 ཆོགས་ལྔ་མེད་པས་ལྔ་དང་གཉིས་འགོག་གོ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོགས་དྲུག་ལས་མི་འགོག་
 གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྟུ་བ་ལས། འཇུག་པ་པོའི་རྟེན་སྤར་ལྟར་བཤད་ནས་ཉོན་ཡིད་
 དང་བཅས་པ་འགོག་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་
 དྲུག་ལས་མི་འདོད་པས་དེ་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་འདོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་འདི་ལ་
 འཇུག་པའི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་མི་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་
 དང་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བྱད་མ་བྱེད་པའོ། །གནས་སྒྲིབས་དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པས་
 སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། འཇུག་པའི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ཅམ་ཉི་བར་ཞི་བར་ཟད་
 ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཡོད་ལས།

ལས། ཀུན་གཞི་མེད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ན་གི་
བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ཉིད་ཡིད་ཤེས་
ཡིན་པས་སེམས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཚོག་པས་སོ། །དེས་ན་སྐྱུ་མཆེད་གིས་
འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞིས་སེམས་ཡོད་དུ་བཤད་གི་ཤེས་པ་གཞན་གིས་
སེམས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་ཚོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགོག་སྟོམས་ལ་ཐེག་
ཆེན་གི་སྟོབ་དཔོན་གིས་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གི་གཞུང་རྗེས་
འབྲང་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་ལ་དེར་ནི་འགོག་སྟོམས་མི་རྟོག་པའི་སྟངས་དུ་བཟུལ་
བ་མི་སྒྲུང་དོ། །ཐེག་བསྐྱུས་དང་ཀུན་བཏུས་གི་འབྲེལ་བར་རྟོག་དཔྱེད་ཉི་བར་ཞི་བས་མི་
རྟོག་ལེ་ཤེས་སུ་འཛོག་ན་འདུ་ཤེས་ཚར་འགོག་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསལ་བ་བྱས་
པ་དང་། བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྟོམས་བར་འབྲུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བཟོད་
པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་སྐབས་ལྔ་བ་༥༩ ་ལས། མ་རིག་པ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་
ཉེས་པ་རྣམས་གི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གིས་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གི་
མ་རིག་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་སྐབས་ལྔ་བ་༥༠ ་ལས།
དུག་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡན་ལག་འདི་དག་ས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་
མ་དེས་སོ། །འདི་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། ས་ནི་གསུམ་སྟེ་འཆི་ས་སྟེ་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའོ། །དེ་
ལ་ས་འོག་མའི་རྟོན་ལ་ནི་ས་དེ་དང་གོང་སར་སྟེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ལ་གོང་སའི་
རྟོན་ལ་འོག་མར་སྟེ་བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་དོ། །རང་སའི་རྟོན་ལ་ས་དེར་སྟེ་བའི་ལས་
གསོག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་དང་རྒྱ་དུས་གི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལས་གང་དུ་བསགས་
པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་གི་འཁོར་དང་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་ཡིན་
ལ་རྟོན་དེའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་
བྲལ་གི་བྱིས་པ་ཁམས་གོང་དུ་སྟེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ན་འདོད་པའི་རྟོན་མོངས་མེད་པས་

དེའི་མ་རིག་པ་འདོད་པར་མི་གཏོགས་ཤེ་ན། འདི་ལ་མཛོད་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱད་ལ་གོང་
མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡོད་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་
ལས་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ལ་དེ་གིས་ལམ་གྱིས་གཞོམ་
མི་རུས་ཤིང་འདོད་པར་གཏོགས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་མ་རིག་པས་
ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲིང་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལའང་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཅི་སྟེ་མི་
གསོག་ཅེ་ན། རྟེན་དེ་ལས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་ས་ཐ་དད་
གིས་བཅད་པའི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་འོག་སའི་དམན་ལས་གསོག་པ་ལ་མི་གྲུས་
བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིད།

དེ་ཡང་གྱིར་འོང་གི་སྐྱབས་སུ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་གྱིར་འོང་ཡོད་མེད་ལ་ཅུང་ཟད་
དབྱུད་ན། མཛོད་དང་། ཀྱན་བརྩས་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཆིམས་མཛོད་
གནས་བྱུག་པ་༡༩༡ ་ལས། དེ་འཆད་པ་ན་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་།
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
མཐར་གྱིས་བ་དང་། བྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
གྱིས་སྤིང་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པོ་ལས་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་པལ་ཆར་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་
ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་བྱུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སྐྱངས་བ་དང་། གཉིས་བ་
ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དབྱུག་པ་སྐྱངས་བ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་དབྱུག་པ་སྐྱངས་
པའི་བར་ལ་རྟེན་པ་བཤད་གྱི་རྣམ་པ་ལྔ་བ་སྐྱངས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་འགྲོར་མ་བཤད་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཞེས་འབྲུང་བའི་གྱིར་འབྲས་བུ་བར་

བ་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་
རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༡༩༽ལས། དེ་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་བ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་
སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆགས་བྲལ་
སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་བཤད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༣༠༧༽
ལས། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་བ་གཞི་མ་ཐུན་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་སྔོན་
སོང་གི་ཞུགས་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་ཐོང་ལས་མཛོད་
ལས་གསུངས་བ་ལྟར་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་གསུངས་
སོ། །

གཉིས་བ་ནི། ཀུན་བརྟུས་དར་རྟེན་༡༢༣༽ལས། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་
རོལ་རྟེན་པལ་ཆར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་བ་གཉིས་ཡོད་
ལ། སྔ་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་དུ་འདོད་བ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། ཞེས་གསུང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རོལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་དགོ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་༡༧༽ལས། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་ཞེས་
པའི་ཆགས་བ་དེ་སྤྱིར་འདོད་ཉོན་དང་བྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་བ་གང་ཞིག། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་རྟེན་དེ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པར་
གསུངས་ལ། དེ་དང་མ་ཐུན་པར་མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་བ་བཞུ་ཆེན་བསོད་ནམས་
བྲགས་པའི་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱེད་དང་། བྱང་ཅེའི་མཁས་དབང་སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས་སོགས་
ཡིག་ཆའི་བདག་པོ་མང་པོས་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་

ལྟར་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པར་འགལ་བ་མེད་སམ་སྟུང་། རང་གི་ཞུགས་
 པའི་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་
 སོང་གི་བད་སྒྱར་མི་སྒྱུར་གྱི་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པས་མཛད་
 པའི་ལྷ་ག་ལན་ལྟར་ན་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་སམ་
 སྟུང་། ལྷ་ག་ལན་༡༩༠ ་ལས། ཞེས་སོགས་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་དགག་པ་བྱས་འདུག་
 བ་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་དོགས་པ་འདི་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་
 གྱུར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་རུས་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་རུས། ཞེས་གསུངས་པ་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་དེ་རྣམས་ཤར་བ་ཡིན་ལས་ཆེ། དེ་མིན་པའི་དགྲ་བཙུན་ལ་
 ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡོད་ཅེས་པ་རྩེའི་གསུང་རབ་གང་ན་འདུག་བསྟན་དགོས། གལ་ཏེ་
 གསུང་འདིས་དགྲ་བཙུན་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།
 རང་རྟགས་དབྱིས་བྱིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསུང་འདིས་དགྲ་བཙུན་
 ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་དགྲ་བཙུན་ལ་ཆགས་
 བྲལ་སྡོན་སོང་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་
 པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤངས་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་པ་མཛོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ཅིག་ལ་འཛོག་རིགས་པ་གང་
 ཞེག་རྒྱུ་ཆེན་གྱིས་གསུང་དེས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་
 མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་ཡང་སྤོང་མི་
 རུས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དགེ་འདུན་ཉི་ཤེས་རྣམ་གཞག་མ་
 ཆགས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ནས་དགྲ་བཙུན་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡོད་ཟེར་མཁན་དེ་

ལ་དགག་བ་ཐོང་ཞིག་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དག་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་མི་ལམ་
དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཏྲགས་ཤིན་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དག་བཅོམ་ཞུགས་
པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ད་དུང་མ་གོ་བར་སྤང་དོ། དེ་ཡང་མི་ཟེར་གྱི་དག་བཅོམ་ལ་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཛོན་བ་ནས་བཤད་པའི་
སྤིང་ཅེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། མ་གོ་བའི་ལོག་ཏྲིག་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་འཛིག་བ་ཞི་རགས་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྤྱས་པ་དེ་ན་བར་
ཞོག་ལ་བྱིན་ཆད་དགག་བ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག་དེས་ན་ཇེ་ཙོང་ཁ་བས་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་
འདོད་པ་ནང་པའི་གཞུང་གང་ནའང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སྟོས་ཤིག།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །སྤྱབས་འདིར་ཁ་ཅིག་། ཇེ་བཙུན་གྱི་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་
དོན་ལྟར་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡིན་ན་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་
ཞུགས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མི་འདྲ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདོད་
ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་གྱིས་ལམ་ཇེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་བྱིར་མི་འོང་འགྱུར་གྱི་
རྒྱན་ཞུགས་སུ་མི་འགྱུར་པས་གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་ན་རང་
གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ལས་འོས་མེད་དོ་ཞེས་བ་སྤྱི་དོན་
གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མ་གྲུབ་ན། དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་

བ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྲས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེས་མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཞུགས་པའི་སྤང་
 བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ལས།
 ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཚན་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཀུན་བརྟུས་དར་
 རྒྱུག་གྱི་ཚིག་འདི་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་པལ་ཆར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་
 སློམ་ལམ་གྱི་སྦྱོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དུ་འདོད་པ་
 བྱི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་བྲངས་འདུག་པས། ལུང་འདི་ཆགས་བྲལ་
 སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་སྦྱོབ་བྱེད་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་ལུང་འདིའི་དོན་ཐོད་ཀྱིས་
 བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་དེ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་
 འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་ལས། གསུམ་
 པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་
 མི་འོང་ཞེས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་དང་། དེས་བྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 གོ། །འདིར་ཡང་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤང་བར་བཞད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤངས། དགུ་
 པ་སྤང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཙོན་པ་གཙོ་བོའི་དེ་དབང་དུ་བྲས་པའོ། འདི་ལ་ཡང་། མཐོང་

ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་པལ་ཆར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་
ཡོད་ལ། སྤུ་མ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

༄༅། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལྷུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

། རོད་གཉིས་པ། ་།

ཚུམ་སྒྲིག་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
དེབ་གཞུགས་བཀོད་སྒྲིག་པ། ཁམས་པ་རྒྱ་བོ།
བར་གཞི། དགེ་ལྡན་སྟན་བརྒྱད་སྟོག་རྩལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།